

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

I *Tiedonantoja*

**Tilintarkastustuomioistuin — Vuosikertomus
varainhoitovuodelta 2001**

2002/C 295/01

Kertomus yleiseen talousarvioon liittyvistä toimista ja
toimielinten vastaukset 9

Kertomus kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan
kehitysrahastoon liittyvistä toimista ja toimielinten vastaukset..... 289

FI

Hinta: 50 EUR

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

Perustamissopimusten (EHTY:n perustamissopimuksen 45 c artiklan 4 kohdan, EY:n perustamissopimuksen 248 artiklan 4 kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 160 c artiklan 4 kohdan) määräysten, 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen (88 artikla), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 9 päivänä huhtikuuta 2001 annetulla neuvoston asetuksella (EY, EHTY, Euratom) N:o 762/2001, sekä neljänteen AKT–EY-yleissopimukseen perustuvaan kehitysrahoitusyhteistyöhön sovellettavan 16 päivänä kesäkuuta 1998 annetun varainhoitoasetuksen säännösten mukaisesti Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuin on 10. lokakuuta 2002 pitämässään kokouksessa hyväksynyt

VUOSIKERTOMUKSEN

varainhoitovuodelta 2001

(2002/C 295/01)

Vuosikertomus, jossa ovat mukana toimielinten vastaukset tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin, on toimitettu vastuuvapauden myöntämisestä vastaaville viranomaisille ja muille toimielimille.

Juan Manuel FABRA VALLÉS
(presidentti)
Giorgio CLEMENTE
Hubert WEBER
Aunus SALMI
François COLLING
Maarten B. ENGWIRDA
Jean-François BERNICOT
Robert REYNDERS
Máire GEOGHEGAN-QUINN
Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Lars TOBISSON
Hedda von WEDEL
David BOSTOCK
Morten Louis LEVYSOHN
Ioannis SARMAS

SISÄLLYS

	<i>Sivu</i>
Yleinen johdanto	5

KERTOMUS YLEISEEN TALOUSARVIOON LIITTYVISTÄ TOIMISTA

1. luku — Omat varat	11
2. luku — Yhteinen maatalouspolitiikka	33
3. luku — Rakennetoimet	83
4. luku — Sisäiset politiikat	129
5. luku — Ulkoiset toimet	167
6. luku — Liittymistä valmisteleva tuki	199
7. luku — Hallintomenot	215
8. luku — Rahoitusvälineet ja pankkitoiminta	229
9. luku — Tarkastuslausuma ja lausuman perustana olevat tiedot	249

KERTOMUS KUUDENTEEN, SEITSEMÄNTEEN JA KAHDEKSANTEEN EUROOPAN KEHITYSRAHASTOON (EKR) LIITTYVISTÄ TOIMISTA

Ensimmäinen luku — Kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n toteuttaminen	294
Toinen luku — Euroopan kehitysrahastoja koskeva tarkastuslausuma	300
Kolmas luku — Aiempien huomautusten seuranta	309

LIITTEET

Liite I — Euroopan unionin yleiseen talousarvioon liittyviä taustatietoja	III
Liite II — Tilintarkastustuomioistuimen antamat kertomukset ja lausunnot viiden viime vuoden ajalta	XIX

YLEINEN JOHDANTO

0.1 Tämä vuosikertomus vastaa yleiseltä rakenteeltaan viime vuosien vuosikertomuksia, mutta on edellisvuotista tiiviimpi. Tuloja sekä kutakin rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaista menoalaa käsitellään omassa luvussaan. Viimeisessä luvussa (yhdeksäs luku) esitetään tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuma. Euroopan kehitysrahastojen toimia koskevat tilintarkastustuomioistuimen huomautukset esitetään erikseen. Komission, ja tarvittaessa muiden toimielinten, vastaukset julkaistaan tilintarkastustuomioistuimen huomautusten rinnalla.

0.2 Edellisen vuosikertomuksen laatimisen jälkeen tilintarkastustuomioistuin on julkaissut seitsemän erityiskertomusta, ja niitä koskevat yhteenvedot on sisällytetty tämän vuosikertomuksen asianomaisiin lukuihin. Tilintarkastustuomioistuin on lisäksi antanut kymmenen lausuntoa, joiden joukossa on jo toinen yleisen varainhoitoasetuksen uudelleenlaatumiseen liittyvä lausunto (nro 2/2002⁽¹⁾).

0.3 Tässä yleisessä johdannossa keskitytään Euroopan unionin vuoden 2001 talousarvioon liittyviin keskeisiin varainhoidon näkökohtiin. Näitä ovat komission hallinnon uudistusohjelma etenkin varainhoidon osalta ja ohjelmaan liittyvä uuden varainhoitoasetuksen hyväksyminen sekä talousarvion ylijäämäisyys jo toisena peräkkäisenä vuonna.

Tarkastuslausumat

0.4 Yleisen talousarvion osalta tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tarkastuslausumassa esitetyistä seikoista aiheutuvia vaikutuksia lukuun ottamatta 31. joulukuuta 2001 päättyneen varainhoitovuoden tilit, sellaisina kuin ne on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, antavat luotettavan kuvan yhteisöjen tuloista ja menoista varainhoitovuodelta ja taloudellisesta tilanteesta varainhoitovuoden lopussa. Tilintarkastustuomioistuin korostaa, että se on joutunut toistamaan suurimman osan varauksistaan ja huomautuksistaan useaan otteeseen. Esiin tuodut puutteet johtuvat suurelta osin yhteisön kirjanpitojärjestelmästä, jota ei ole suunniteltu antamaan varmuutta siitä, että yhteisön kaikki omaisuuserät on viety kirjanpitoon.

0.5 Komission kirjanpitojärjestelmän puutteita käsitellään tämän kertomuksen kohdissa 9.6 ja 9.7. Tilintarkastustuomioistuin on aiemmissa vuosikertomuksissaan toistuvasti pyytänyt kiinnittämään huomiota tähän aiheeseen. Se käsittelee asiaa erityisesti varainhoitovuosia

1999 ja 2000 koskevilla vuosikertomuksissa, joissa se toi esiin Sincom 2 -kirjanpitojärjestelmän valvontaa ja turvallisuutta sekä sen sisältämien tietojen kattavuutta koskevia merkittäviä ongelmia. Kaikkia näistä ongelmista ei vielä ole ratkaistu⁽²⁾. Komissio on aiemmin myöntänyt eräiden tilintarkastustuomioistuimen esiin tuomien puutteiden olemassaolon, mutta tilintarkastustuomioistuin on huolissaan siitä, että komissio ei ole pitänyt puutteiden korjaamista tarpeeksi tärkeänä eikä paneutunut niihin riittävästi eikä ole osoittanut asianmukaisia resursseja niiden korjaamiseen kohtuullisessa ajassa. Vastauksessaan tämän kertomuksen kohtiin 9.6–9.8 komissio ilmaisi sitoutumisensa kirjanpitojärjestelmän nykyaikaistamiseen ja parantamiseen. Sen olisi nyt viipymättä laadittava yksityiskohtainen toimintasuunnitelma, myönnettävä tarvittavat resurssit sekä asetettava realistinen ja tarkoituksenmukainen aikataulu. Toimintasuunnitelmassa olisi tehtävä selkeä ero toisaalta tämänhetkisten toiminnallisten puutteiden korjaamiseen ja nykyisen kassaperusteisen kirjanpidon informaatioarvon lisäämiseen tarkoitettujen toimenpiteiden ja toisaalta täysin suoriteperusteiseen kirjanpitoon siirtymiseen tarvittavien toimenpiteiden välillä.

0.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo tarkastuksen tulosten perusteella, että tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset tulojen, maksusitoumusten ja hallintomenojen osalta, mutta kaikkien muiden maksujen osalta se ei voi antaa myönteistä lausumaa.

0.7 Euroopan kehitysrahastoja koskevassa tarkastuslausumassa tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tiettyjä lausumassa esitetyjä seikkoja lukuun ottamatta tilinpäätökset 31. joulukuuta 2001 sekä varainhoitovuoden 2001 tulostilit antavat luotettavan kuvan kuudennessa, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n tuloista ja menoista varainhoitovuodelta ja taloudellisesta tilanteesta varainhoitovuoden lopussa.

0.8 Tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden osalta tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tileihin kirjatut tulot, EKR:ien maksusitoumuksiin myönnetty määrät ja varainhoitovuoden maksut ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan voinut saada varmuutta siitä, että paikallisten edunsaajien tasolla suoritettujen maksujen perustana olevat urakat, hankinnat ja palvelut olivat tosiasialliset.

⁽¹⁾ EYVL C 92, 17.4.2002. Ks. myös kohta 0.17. Kaikki tilintarkastustuomioistuimen viiden viime vuoden aikana hyväksymät kertomukset ja lausunnot on lueteltu tämän vuosikertomuksen liitteessä II.

⁽²⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, kohdat 8.41–8.56 (EYVL C 342, 1.12.2000) ja vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 9.38–9.43 (EYVL C 359, 15.12.2001).

Komission uudistus — Siirtymävuosi 2001

0.9 Vuonna 2001 toteutettiin tärkeitä muutoksia, jotka liittyivät komission koko hallinnon, ja etenkin sen varainhoidon, perusteelliseen uudistamiseen. Kohdissa 9.48–9.100 esitetään useita huomautuksia, jotka koskevat komission sisäisen valvonnan järjestelmän uudistamista.

0.10 Tilintarkastustuomioistuin toteaa kohdissa 9.63–9.70, että viivästyksiä on ilmennyt ja monia uudistusta koskevan valkoisen kirjan sisältämässä toimintasuunnitelmassa asetettuja määräaikoja on jouduttu siirtämään vuoden 2001 lopusta vuoden 2002 lopulle. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viivästykset olivat väistämättömiä, koska valkoisen kirjan alkuperäinen aikataulu oli liian tiukka. Uudistusohjelma on laaja ja kunnianhimoinen, joten sen toteuttaminen vaikuttavasti vie aikaa.

0.11 Tästä hyvänä osoituksena ovat pääjohtajien vuosittaiset toimintakertomukset ja lausumat, jotka ovat uudistuksen keskeinen osatekijä. Tilintarkastustuomioistuin päätteli vuosittaisten toimintakertomusten ja lausumien sekä sisäisen tarkastuksen toimialan päätelmien ja neuvostolle ja Euroopan parlamentille osoitetun komission yhteenvetokertomuksen⁽³⁾ perusteella, että on liian aikaista tehdä toimintakertomusten ja lausumien pohjalta varmuutta koskevia päätelmiä toteutettujen toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta ja varainkäytön moitteettomuudesta. Komissio myöntää, että tältä osin on tehtävä vielä paljon menettelyjen parantamiseksi ja johdonmukaisen soveltamisen ja raportoinnin varmistamiseksi (ks. kohdat 9.71–9.100).

0.12 Lausumien luonne vaihtelee huomattavasti. Joidenkin pääjohtajien laatima lausuma ja toimintakertomus eivät ole keskenään johdonmukaisia, ja käytetyt lähestymistavat eroavat toisistaan. On vaikea arvioida pääjohtajien lausumiinsa sisällyttämien varausten ja huomautusten merkitystä etenkin yhdessä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitujen menojen kohdalla — suurinta osaa talousarviovaroista hallinnoidaan kuitenkin yhteisesti. Komission yhteenvetokertomuksessaan esittämät yleiset päätelmät ovat moniselitteiset. Kertomuksessa tilannetta pidetään ”kaiken kaikkiaan myönteisenä” huolimatta siitä, että useimmilla aloilla havaittiin paljon riskejä ja puutteita.

⁽³⁾ Yhteenveto pääjohtajien ja yksikönpäälliköiden vuotuisista toimintakertomuksista ja lausumista (KOM(2002) 426 lopullinen, 24.7.2002).

0.13 Komissio on joka tapauksessa toteuttanut merkittäviä toimia selkeyttääkseen yhteisön varojen hallinnointiin liittyviä vastuualueita ja tilintekovelvollisuutta. Lisäksi komissio on osoittanut olevansa sitoutunut hyödyntämään tänä ensimmäisenä vuonna saatuja kokemuksia, sillä se on laatinut 18-kohtaisen toimintasuunnitelman, jonka avulla pyritään korjaamaan havaitut puutteet. Tämä osoittaa komission olevan tietoinen siitä, että paljon on vielä tehtävä ennen kuin varainhoidon laatua pystytään parantamaan pysyvästi. Toimintakertomuksista saadaan paljon hyödyllistä tietoa osa-alueista, joilla on toteutettava lisää toimia sisäisen valvonnan mekanismien kehittämiseksi ja tehostamiseksi vastedes.

0.14 Vuosittaisten toimintakertomusten ja lausumien keskeisenä tarkoituksena on lisätä pääjohtajien tilintekovelvollisuutta heidän käyttämiensä varojen hallinnoinnin osalta. Myös tilintarkastustuomioistuimen otettava ne huomioon tarkastustyössään. Pääjohtajien vuosittaisten toimintakertomusten ja lausumien laadun parantaminen komission 18-kohtaisessa toimintasuunnitelmassa ilmoitetulla tavalla on ratkaisevan tärkeää, jotta tilintarkastustuomioistuin voisi tulevaisuudessa saada niiden perusteella osan tarkastuslausumaa varten tarvittavasta varmuudesta. Toimintakertomusten ja lausumien on tarkoitus muodostaa osa siitä perustasta, jolle komissiossa ja jäsenvaltioissa nyt kehitteillä oleva yhteisön menojen sisäinen valvonta rakentuu. Kuten tämän vuosikertomuksen luvuista käy ilmi, yhteisölle soveltuvan asianmukaisen sisäisen valvonnan ja tarkastuksen järjestelmien kehittämiseksi on tehtävä paljon ennen kuin tilintarkastustuomioistuimen on mahdollista saada tarvittava varmuus niiden perusteella.

0.15 Rahoitusnäkyvien eri osa-alueiden seuranta- ja valvontajärjestelmiä kehitetään parhaillaan, ja komission yksiköt kiinnittävät aiempaa enemmän huomiota yhteisön varoista rahoitettujen toimien tarkastamiseen. Tästä huolimatta nykyisten järjestelmien avulla ei voida taata, että komission tai tilintarkastustuomioistuimen käytettävissä olevat tiedot tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta ovat riittävän luotettavia. Esimerkiksi toisessa luvussa (yhteinen maatalouspolitiikka) todetaan, että maksajavirastojen todistusten avulla ei saada varmuutta siitä, vastaavatko edunsaajien maksupyynnöissä ilmoittamat tiedot todelisuutta. Rakennetoimien alalla (3 luku) tilintarkastustuomioistuin toteaa seuraavaa: asteittaisista parannuksista huolimatta eri ohjelmatyökausiin sovellettavat valvontajärjestelmät eivät vielä takaa riittävän tarkkoja ja luotettavia tarkastuksia lopullisten menoilmoitusten osalta, meneillään olevan kauden (2000–2006) rakenteet eivät ole vielä toimintakelpoisia, ja toimien riippumaton valvonta ei ole vielä alkanut. Neljännessä luvusta

(sisäiset politiikat) käy ilmi, että olennaisia virheitä aiheutui yhä epäsuorien tutkimustoimien sopimuspuolten liian suurina ilmoittamien menojen vuoksi, vaikka komissio toimitti vuonna 2001 huomattavasti enemmän tarkastuksia kuin aiemmin. Ulkoisten toimien (viides luku sekä Euroopan kehitysrahastoja käsittelevä vuosikertomuksen osa) osalta tilintarkastustuomioistuin toteaa, että se ei vielä voi perustaa osaa tarvitsemastaan varmuudesta komission sisäisen valvonnan ja seurannan järjestelmiin.

0.16 Tehokkaan sisäisen valvonnan ja tarkastuksen järjestelmien, joiden avulla tilintarkastustuomioistuimen on mahdollista saada tarvittava varmuus, kehittämissä yhteisössä on toteutettava yhteisiä toimia useiden vuosien ajan.

Varainhoitoasetus

0.17 Tilintarkastustuomioistuimen edellisen vuosikertomuksen julkaisemisen jälkeen neuvosto on hyväksynyt uuden varainhoitoasetuksen, jota aletaan soveltaa 1. tammikuuta 2003. Niin ollen kehityskulku, joka monessa mielessä alkoi tilintarkastustuomioistuimen lausunnosta nro 4/97 ⁽⁴⁾, on saavuttanut päätepisteensä. Varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen yleisessä johdannossa tilintarkastustuomioistuin ilmaisi tyytyväisyytensä useisiin toteutettaviin muutoksiin, mutta toi kuitenkin esiin monia aloja, joilla sen lausuntoa nro 2/2001 ⁽⁵⁾ alkuperäisestä komission ehdotuksesta varainhoitoasetuksen uudelleenlaatimiseksi ei ollut seurattu silloin, kun komissio laati tarkistettua ehdotusta. Tilintarkastustuomioistuin pitikin tarpeellisena antaa lausunnon ⁽⁶⁾ myös muutetusta ehdotuksesta. Tämä lausunto koski tilintarkastustuomioistuimen kertomusten sekä tilinpäätösten esittämisen ja hyväksymisen aikataulua ja niihin liittyviä menettelyjä.

0.18 Tilintarkastustuomioistuin kannattaa uuden varainhoitoasetuksen sisältämää yleistä suuntausta, mutta asetukseen sisältyy yhä osatekijöitä, joita tilintarkastustuomioistuin pitää epätyytyttävänä. Tällaisia ovat muun muassa maksusitoumusten jakaminen keinotekoisesti vuosittaisiin eriiin, tarpeettomat poikkeukset tietyillä aloilla ja eräät vähämerkityksiset säännökset (esimerkiksi määrärahojen siirtäminen varainhoitovuodesta toiseen). Ne tekevät hallinnointi- ja kirjanpitojärjestelmistä tarpeettoman monimutkaisia, ja niiden taloudelliset vaikutukset ovat vähäiset. Tämä viimeksi mainittu näkökohta on merkittävä, kun otetaan huomioon ongelmat, joihin viitataan edellä kohdassa 0.5. On vahinko, että uudelleenlaatimisen yhteydessä ei käytetty hyväksi tilaisuutta tehdä suurempia muutoksia.

Varainhoitovuoden 2001 talousarviolyijäämä oli vielä suurempi kuin edeltävänä vuonna

0.19 Tuloja oli jo toisena peräkkäisenä vuonna huomattavasti enemmän kuin menoja: ylijäämä oli 15 013 miljoonaa euroa (16 prosenttia lopullisesta talousarviosta). Varainhoitovuonna 2000 ylijäämä oli 11 619 miljoonaa euroa (14 prosenttia lopullisesta talousarviosta).

0.20 Ei ole perusteltua kerätä huomattavasti varainhoitovuoden rahoitustarvetta enemmän omia varoja. Vastauksessaan tämän vuosikertomuksen kohtaan 1.11 komissio ei kannata tilintarkastustuomioistuimen näkemystä, jonka mukaan täydentävää ja korjaavaa talousarviota koskevaa menettelyä olisi käytettävä liian suurten talousarviolyijäämien välttämiseksi. Komission esittämät perustelut eivät kuitenkaan ole riittäviä; sen hoitamaa budjettihallintoa voidaan arvostella tarvittavan tiukkuuden puutteesta.

0.21 Talousarviolyijäämän syntymiseen on merkittävästi vaikuttanut maksumäärärahojen yliarvioiminen rakennetoimien ja laajentumiseen liittyvien ohjelmien ⁽⁷⁾ kohdalla. Lähes kolmasosaa rakennetoimiin tarkoitetuista maksumäärärahoista ei tarvittu. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komission olisi rahoitusohjelmista sekä komissiossa että jäsenvaltioissa saatujen aiempien kokemusten perusteella pitänyt kyetä laatimaan realistisempia talousarvioita näillä aloilla.

Loppupäätelmä

0.22 Tilintarkastustuomioistuin viettää 25-vuotisjuhlaansa marraskuussa 2002. Lukiessa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksia sen toiminnan alkuaajoista lähtien huomaa selvästi, että tilintarkastustuomioistuin on usein joutunut toistamaan samankaltaisia huomautuksia, jotka koskevat tarvetta parantaa yhteisön varojen hallinnointia kaikilla tasoilla ja kaikilla budjettialoilla. Komissio on nyt virallisesti sitoutunut korjaamaan puutteet muun muassa 98 tointa sisältävän, komission uudistusta koskevan valkoisen kirjan ⁽⁸⁾ sekä pääjohtajien vuosittaisiin toimintakertomuksiin ja lausumiin liittyvän 18-kohtaisen toimintasuunnitelman avulla. Eri toiminta-alueilla ollaankin edistytty. Jäljellä on silti paljon tehtävää, kuten tämän vuosikertomuksen luvuista käy ilmi. Tilintarkastustuomioistuin pyytää komissiota lisäämään ponnistuksiaan niin, että parannukset saadaan toteutettua niin pian kuin mahdollista.

⁽⁴⁾ EYVL C 57, 23.2.1998.

⁽⁵⁾ EYVL C 162, 5.6.2001.

⁽⁶⁾ Lausunto nro 2/2002 (EYVL C 92, 17.4.2002).

⁽⁷⁾ Ks. tämän vuosikertomuksen kohdat 6.4–6.6.

⁽⁸⁾ KOM(2000) 200 lopullinen, 5.4.2000.

KERTOMUS YLEISEEN TALOUSARVIOON
LIITTYVISTÄ TOIMISTA

ENSIMMÄINEN LUKU

Omat varat

1.0. SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	1.1—1.3
Budjettihallinnon analyysi	1.4—1.21
Todelliset tulot	1.4—1.9
Varainhoitovuoden 2001 ylijäämä	1.10—1.11
Täydentävät ja korjaavat talousarviot	1.12—1.14
Perinteisten omien varojen keräämisestä aiheutuneet kustannukset	1.15—1.16
Tulojen esittäminen tulostilissä	1.17—1.21
Tulojen esittämistavan selkeyttäminen	1.17—1.18
Alv- ja BKTL-varat ja Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus	1.19—1.20
Tulojen budjettinimikkeistö	1.21
Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi	1.22—1.40
Perinteiset omat varat	1.22—1.36
Perinteisiä omia varoja koskeva kirjanpito	1.22—1.27
Toimitetut tarkastukset	1.23
Omien varojen tilitys	1.24
Todetut maksut, joita ei ole vielä tilitetty komissiolle (B-kirjanpito)	1.25—1.27
Tullivarastointi	1.28—1.33
Takavarikoitujen tavaroiden tullit	1.34
Päätelmät ja suositukset	1.35—1.36
Alv:oon ja BKTL:oon perustuvat omat varat	1.37—1.40
Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen rahoittaminen	1.38—1.39
Päätelmät ja suositukset	1.40
Aiempien huomautusten seuranta	1.41—1.44
Ulkoisen jalostusmenettely	1.41
Tilastotietojen hyödyntäminen petosten torjunnassa	1.42—1.44
Alv-tulojen suojaamiseen liittyvä hallinnollinen yhteistyö	1.45—1.55
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus	1.45—1.47
Hallinnollisen yhteistyön pääpiirteet	1.48—1.49
Karusellikauppapetokset	1.50—1.51
Havainnot	1.52—1.53
Suositukset ja päätelmät	1.54—1.55

JOHDANTO

1.1 Perinteisten omien varojen alalla toimitetussa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa keskityttiin yhteisön lainsäädännössä vaadittuihin todettujen tullien kirjaamis- ja tilittämisyjärjestelmiin sekä määrien todenmukaiseen esittämiseen komission tileillä. Samalla kiinnitettiin erityistä huomiota yksityisen tullivarastoinnin järjestelmään.

1.2 Alv:oon ja BKTL:oon perustuvien omien varojen alalla toimitettu tilintarkastustuomioistuimen tarkastus koski talousarvion vahvistamista ja sen toteuttamista kyseisten varojen osalta, näistä varoista koostuvia saldoja ja saldonmukautuksia sekä jäsenvaltioille suoritettavia palautuksia. Tarkastukseen sisältyi erityisaiheena Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen laskeminen ja sen rahoittaminen vuonna 2001.

1.3 Tarkastuslausumaan liittyvän arvioinnin lisäksi esitetään huomautuksia, jotka liittyvät talousarvion toteuttamiseen ja erityisesti hyvin suureen talousarvion ylijäämään, alv-varojen suojaamista koskevaan hallinnolliseen yhteistyöhön sekä aikaisempien tarkastushuomautusten seurantaan.

BUDJETTIHALLINNON ANALYYSI

Todelliset tulot

1.4 **Taulukossa 1.1** esitetään yhteenveto yhteisön tuloista varainhoitovuodelta 2001 ja **kaaviosta 1.1** käy ilmi erityyppisten tulojen jakautuminen. **Kaaviossa 1.2** kuvataan todellisten tulojen kehitystä kaudella 1989–2001.

1.5 Tilintarkastustuomioistuin vertasi analyttisin menetelmin kunkin jäsenvaltion tilittämien omien varojen määrää aikaisempina vuosina tilitettyihin määriin.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

1.6 Vuonna 2001 kannettujen tullien ja maatalousmaksujen kokonaismäärä, eli 15 370,2 miljoonaa euroa, oli 2,5 prosenttia pienempi kuin niiden tosiasiallinen määrä vuonna 2000 ja 5,9 prosenttia pienempi kuin talousarvioon kirjattu 16 327,5 miljoonaa euroa. Talousarvioon kirjattua määrää lisättiin 10 prosenttia 5. heinäkuuta 2001 vahvistetussa täydentävässä ja korjaavassa talousarviossa nro 3. Tämä johtui siitä, että useimmissa jäsenvaltioissa vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen tulokehitys oli edellisvuotista parempi. Tilanne pysyi samana syyskuuhun saakka, mutta kehitys heikkeni viimeisellä neljänneksellä maailmankaupan kääntyessä laskuun. Tulokehitys oli heikompi koko vuoden Kreikassa, Luxemburgissa, Irlannissa ja Itävallassa (joissa kannettiin yhteensä noin 4 prosenttia tuontituloista).

Taulukko 1.1 — Tulot varainhoitovuosilta 2000 ja 2001

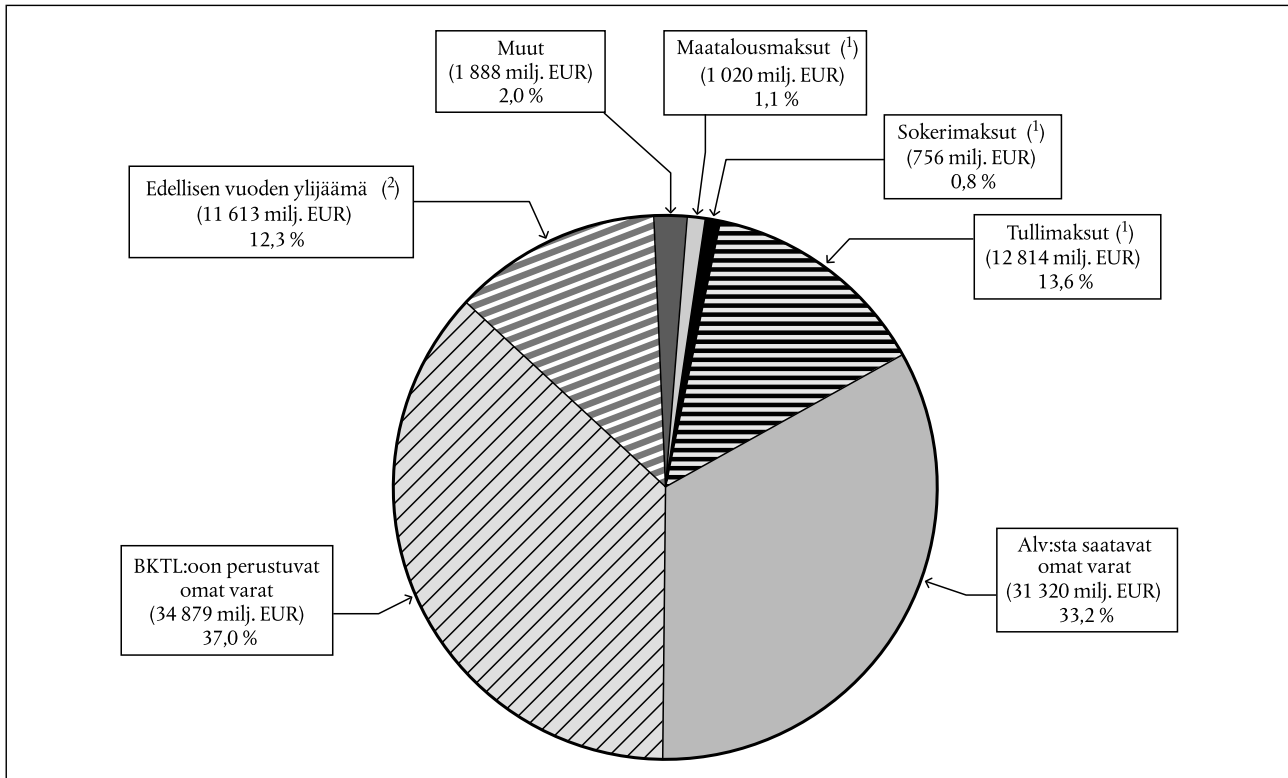
(milj. EUR)

Tulojen laatu ja vastaava budjettikohta	Todelliset tulot vuonna 2000	Talousarvion kehitys vuonna 2001		Todelliset tulot vuonna 2001	Prosentuaalinen muutos (2000–2001)
		Alkuperäinen talousarvio	Lopullinen talousarvio		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e) = [(d)–(a)]/(a)
1 Perinteiset omat varat	15 267,1	14 259,4	15 600,4	14 589,2	– 4,4 %
— Maatalousmaksut (luku 1 0)	1 198,4	1 180,0	1 180,0	1 132,9	– 5,5 %
— Sokeri- ja isoglukoosimaksut (luku 1 1)	1 196,8	1 006,3	1 006,3	840,0	– 29,8 %
— Tullimaksut (luku 1 2)	14 568,3	13 657,5	15 147,5	14 237,4	– 2,3 %
— Omien varojen kantamisesta aiheutuneet kulut (luku 1 9)	– 1 696,3	– 1 584,4	– 1 733,4	– 1 621,0	– 4,4 %
2 Alv:sta saatavat omat varat	35 192,5	33 467,2	30 691,4	31 320,3	– 11,0 %
— Kuluneen varainhoitovuoden alv-varat (luku 1 3)	34 187,6	33 467,2	30 691,4	30 695,4	
— Edellisten varainhoitovuosien saldot (luku 3 1)	1 004,9	p.m.	0,0	624,9	
3 BKTL:oon perustuvat omat varat	37 580,5	43 245,5	35 177,8	34 878,8	– 7,2 %
— Kuluneen varainhoitovuoden BKTL-varat (luku 1 4)	37 253,2	43 245,5	35 177,9	34 460,2	
— Edellisten varainhoitovuosien saldot (luku 3 2)	327,3	p.m.	0,0	418,6	
4 Talousarvion epätasapaino	– 70,9	0,0	0,0	– 70,3	– 0,9 %
— Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus (luku 1 5)	– 70,8	0,0	0,0	– 72,5	
— Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävää korjausta koskeva lopullinen laskelma (luku 3 5)	– 0,1	p.m.	0,0	2,2	
5 Muut tulot	4 755,3	1 597,3	12 664,9	13 571,2	185,4 %
— Edellisestä varainhoitovuodesta käytettävissä oleva ylijäämä (luku 3 0)	3 209,1	900,0	11 612,7	11 612,7 ⁽¹⁾	261,9 %
— Palautukset jäsenvaltioille (luku 3 3)	0,0	p.m.	0,0	0,0	
— Sekalaiset tulot (osastot 4–9)	1 546,1	697,3	1 052,2	1 958,5	26,7 %
Kaikki yhteensä	92 724,4	92 569,4	94 134,6	94 289,3	1,7 %

⁽¹⁾ Lukuun ottamatta ETA/EFTA-maille osoitettua 6,3 miljoonaa euroa, joka sisältyy sekalaisiin tuloihin.

Lähde: vuoden 2001 talousarvio ja vuosien 2000 ja 2001 tulostilit.

Kaavio 1.1 — Vuoden 2001 todellisten tulojen koostumus

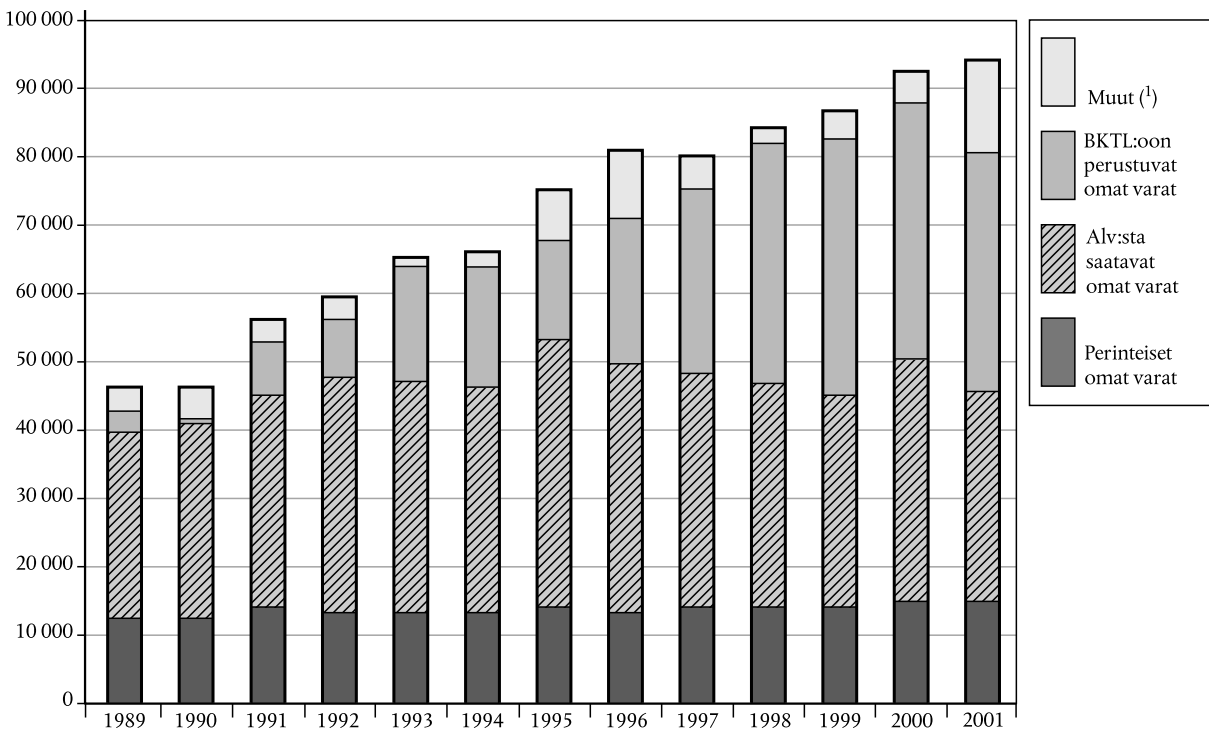

⁽¹⁾ Määrästä on vähennetty 10 prosenttia jäsenvaltioille varojen kantamisesta aiheutuneita kuluja.

⁽²⁾ Lukuun ottamatta ETA/EFTA-maille osoitettua 6,3 miljoonaa euroa, joka sisältyy kohtaan "muut".

Lähde: Vuoden 2001 tulostili.

Kaavio 1.2 — Todellisten tulojen tulolähteiden kehitys vuosina 1989–2001 (milj. EUR)

⁽¹⁾ Edellisen varainhoitovuoden ylijäämä ja sekalaiset tulot.

Lähde: Vuoden 2001 tulostili.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

1.7 Ranskan kuukausittain tilittämät maatalousmaksut olivat keskimäärin 4,7 miljoonaa euroa tammikuun ja huhtikuun 2001 väliseltä ajalta, mutta ne kasvoivat nopeasti 10,3 miljoonaan euroon toukokuussa 2001, jonka jälkeen ne pysyivät tällä tasolla. Koko vuotta 2001 tarkasteltaessa määrät kasvoivat 74 prosenttia vuoteen 2000 verrattuna, mikä poikkeaa tuontitulleissa havaitusta yleisestä suuntauksesta.

1.8 Portugali maksoi myöhässä osan alv- ja BKTL-kahdestoistaosistaan, eli 5 miljoonaa euroa (maksu suoritettiin 28. joulukuuta 2001 vaikka määräaika oli 3. joulukuuta 2001), ja kaikki alv- ja BKTL-saldot ja saldonmukautukset, joita oli yhteensä 59,5 miljoonaa euroa (maksu suoritettiin 11. tammikuuta 2002 vaikka määräaika oli 3. joulukuuta 2001).

1.9 **Kaaviosta 1.2** käy ilmi, että BKTL-varojen merkitys on kasvanut vuodesta 1990 ja että niiden osuus vuoden 2001 tuloista on yli 36 prosenttia, vaikka osuus pieninkin 7,2 prosenttia vuoteen 2000 verrattuna siksi, että vuoden 2001 budjettilyijäämä oli erityisen suuri. Vaikka BKTL-varojen osuus on pysynyt suhteellisen samana vuodesta 1998, niiden merkitys kasvaa uudessa omia varoja koskevassa päätöksessä ⁽¹⁾ määritellyn alennetun alv-verokannan soveltamisen myötä.

Varainhoitovuoden 2001 ylijäämä

1.10 Varainhoitovuoden 2000 päättyessä ylijäämä oli suuri, eli 11 619,1 miljoonaa euroa (13 prosenttia lopullisesta talousarviosta). Tilintarkastustuomioistuin kommentoi ylijäämän alkuperää ja sen vaikutuksia varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessaan (kohdat 1.4–1.7). Vuoden 2001 budjettihallinnossa ylijäämä kasvoi 15 013,5 miljoonaan euroon (16 prosenttia lopullisesta talousarviosta). Syynä oli se, että määrärahoja peruuntui erityisen paljon pääasiassa rakennetoimien alalla (10 538,9 miljoonaa euroa), mutta myös muilla menoaloilla (esimerkiksi maatalous: 1 857,2 miljoonaa euroa, liittymistä valmisteleva tuki: 876,6 miljoonaa euroa, ja varaukset: 668,8 miljoonaa euroa).

KOMISSION VASTAUKSET

1.7 *Komissio ottaa yhteyttä Ranskan viranomaisiin selvittääkseen syyn muutokseen ja ryhtyäkseen toimiin, joita tarvitaan EY:n taloudellisten etujen suojaamiseksi.*

1.8 *Komissio on lähettänyt 12. kesäkuuta 2002 kirjeen, jossa Portugalin viranomaisia vaaditaan maksamaan korkoa 337 107 euroa.*

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 2000/597/EY, Euratom, tehty 29 päivänä syyskuuta 2000, Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä (EYVL L 253, 7.10.2000, s. 42).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

1.11 Ylijäämän hillitsemiseksi komission olisi pitänyt täydentävää ja korjaavaa talousarviota koskevan menettelyn avulla mukauttaa asianomaisten menoalojen lopulliset määrärahat rahoitustarvetta koskeviin realistisiin arvioihin ⁽²⁾. Näin jäsenvaltioilta pyydettyjen BKTL-varojen määrää (yhteensä 35 177,9 miljoonaa euroa) olisi voitu pienentää noin 30–40 prosenttia alasta ja peruuntuvaksi arvioitujen menojen määrästä riippuen.

Täydentävät ja korjaavat talousarviot

1.12 Varainhoitoasetuksen 10 artiklassa todetaan, että täydentävät ja korjaavat talousarviot olisi pääsääntöisesti julkaistava kuukauden kuluessa niiden vahvistamisesta. Täydentävä ja korjaava talousarvio nro 3/2001 julkaistiin 19. joulukuuta 2001, viisi kuukautta sen 5. heinäkuuta tapahtuneen vahvistamisen jälkeen. Komissio oli tällä välin 31. lokakuuta 2001 oikaissut virheet Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävää korjausta koskevissa laskutoimituksissa ⁽³⁾.

1.13 Täydentävä ja korjaava talousarvio nro 4/2001 vahvistettiin 11. joulukuuta ja sillä menoja lisättiin 24,8 miljoonaa euroa. Julkaistussa toisinnossa ⁽⁴⁾ ei

KOMISSION VASTAUKSET

1.11 Komissio on toiminnassaan noudattanut varainhoitolainsäädäntöä, jonka mukaan kunkin varainhoitovuoden yli- tai alijäämä otetaan seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon. Varainhoitovuoden lopussa voidaan tehdä korjaava ja täydentävä talousarvio ainoastaan poikkeustapauksissa, esimerkiksi vähäisten yksittäisten rahoitustarpeiden kattamiseksi. Tähän aikaan vuodesta, kun seuraavan varainhoitovuoden talousarviomenettely on melkein saatu päätökseen, on vaikea neuvotella ja päättää kuluvaan varainhoitovuotta koskevista muutoksista, jotka perustuvat arvioihin määrärahojen käyttämättä jäämisestä.

Alustava arvio vuoden 2001 budjettilyijäämästä esitettiin vuoden 2002 talousarviota koskevassa oikaisukirjelmässä nro 2, jonka komissio hyväksyi 5. marraskuuta 2001. Neuvosto otti kyseisestä arviosta 1,2 miljardia euroa talousarvioesitykseen sen toisessa käsittelyssä. Näin noudatettiin toivomusta, jonka neuvosto oli esittänyt vuoden 2002 talousarvioesityksen ensimmäisen käsittelyn yhteydessä laaditussa tuloksetyksessä.

1.12—1.14 Komissio on alkanut uudelleen antaa teknistä apua Euroopan parlamentille, jotta julkaisut hoidettaisiin ajoissa.

⁽²⁾ Ks. myös kolmannen luvun kohta 3.20.

⁽³⁾ Jäsenvaltiot maksoivat alustavat määrät 1. elokuuta 2001 sen jälkeen, kun täydentävä ja korjaava talousarvio nro 3/2001 oli vahvistettu 5. heinäkuuta 2001. Ne maksoivat korjatut määrät 2. tammikuuta 2002 sen jälkeen, kun korjattu täydentävä ja korjaava talousarvio oli vahvistettu 19. joulukuuta 2001. Jäsenvaltioiden väliset erot vaihtelivat 38,9 miljoonaa euroa liian suurista maksuista 31,8 miljoonaa euroa liian pieniin maksuihin.

⁽⁴⁾ EYVL L 14, 16.1.2002, s. 1

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

mainittu lainkaan kultakin jäsenvaltiolta tämän lisämenon rahoittamiseen tarvittavaa BKTL:oon perustuvien omien varojen määrää.

1.14 Varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessaan (kohta 1.9) tilintarkastustuomioistuin kiinnitti huomiota täydentävien ja korjaavien talousarvioiden myöhäiseen julkaisemiseen ja olennaisten tietojen puuttumiseen. Komissio vastasi varmistavansa, että talousarviot julkaistaan ajoissa.

Perinteisten omien varojen keräämisestä aiheutuneet kustannukset

1.15 Omia varoja koskeva 29. syyskuuta 2000 tehty päätös ⁽⁵⁾ tuli voimaan 1. maaliskuuta 2002 kaikkien jäsenvaltioiden ratifioitua sen. Perinteisten omien varojen määrä, jonka jäsenvaltiot pidättävät itselleen keräämiskustannuksina, nostettiin päätöksen nojalla 10 prosentista 25 prosenttiin. Tämä koskee 31. joulukuuta 2000 jälkeen todettuja maksuja.

1.16 Päätös vaikuttaa suureen osaan vuonna 2001 tilityistä perinteisistä omista varoista. Ennen päätöksen ratifioimista jäsenvaltiot pidättivät itsellään vuonna 2001 yhteensä 10 prosenttia maksuista. Näin ollen ne ovat nyt oikeutettuja varojen palautukseen, kuten varainhoitovuoden 2002 talousarvion täydentävässä ja korjaavassa talousarviossa nro 2 on määrätty. Tästä maksuvelvollisuudesta mainittiin komission taseen 31. joulukuuta 2001 liitetiedoissa ⁽⁶⁾. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että niissä olisi ilmoitettava takaisin maksettava määrä, joka on arviolta 2 038,6 miljoonaa euroa ⁽⁷⁾.

Tulojen esittäminen tulostilissä

Tulojen esittämistavan selkeyttäminen

1.17 Tilinpäätöksen (nide II, osa 1 ja nide IV) johdantoon sisältyy erittäin tärkeä taulukko "talousarvion toteutuma". Taulukossa jätetään mainitsematta useita mielenkiintoisia tietoja, kun taas jotkin muut tiedot, kuten

1.17 Vuoden 2001 niteessä IV komissio on parantanut huomattavasti tulojen ja menojen toteutumistietojen esitystapaa sekä esittänyt selkeämmin niiden yhteyden tulostaulukoon. Komission tarkoituksena on esittää tulotaulukko yksi

⁽⁵⁾ Neuvoston päätös 2000/597/EY, Euratom.

⁽⁶⁾ Liite 3, taseen liitetiedot, kommentteja konsolidoidusta taseesta 31. joulukuuta 2001, kohta 3.

⁽⁷⁾ Täydentävässä ja korjaavassa talousarviossa nro 3/2002 määrä mukautettiin 2 037,9 miljoonaksi euroksi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

varainhoitovuoden saldo, esitetään turhaan useaan otteeseen. Taulukko olisi syytä korvata yksityiskohtaisemalla esityksellä, johon sisältyisivät seuraavat seikat:

- a) talousarviotulojen ja -määrärahojen kehitys ⁽⁸⁾ (alkuperäinen ja lopullinen talousarvio) kokonaisuudessaan ja eroteltuna tärkeimpiin luokkiin, niin että käy ilmi, että talousarvion tulot ja menot ovat tasapainossa perustamissopimuksen 268 artiklan mukaisesti;
- b) talousarvioon kirjattujen omien varojen ylärajan noudattaminen ⁽⁹⁾ ja käytettävissä oleva marginaali;
- c) talousarvion toteuttaminen tulo- ja menoluokittain, niin että ilmoitetaan toteutumisaste;
- d) varainhoitovuoden saldo sekä sen erittely liian suurten tai pienten tulojen ja käyttämättömien määrärahojen osalta.

1.18 Tilinpäätöksen (talousarvion toteuttaminen, nide II, osa 1) tuloja koskevaa osaa olisi myös selvennettävä erityisesti sen rakenteen ja sisällön osalta. Erityisesti olisi noudatettava yksityiskohtaisia budjettikohtia, varustettava nimikkeet koodilla, käytettävä säännöstekstien terminologiaa, esitettävä yhdessä arvioidut ja toteutuneet tulot sekä yleisemmin yhdenmukaistettava tulostilin eri osat keskenään ja yleisen talousarvion kanssa.

Alv- ja BKTL-varat ja Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus

1.19 Alv:n määräytymisperusteita ja BKTL:a koskevat todelliset tiedot, joiden perusteella on laskettu saldot ja saldonmukautukset, on nyt kirjattu tulostiliin ja alv:n määräytymisperusteita ja BKTL:a koskevat arviot on

KOMISSION VASTAUKSET

tyiskohtaisemmin lisäämällä siihen tiedot edellisen vuoden tulojen toteutumisesta sekä tiedot siitä, mikä on toteutuneiden tulojen osuus arvioituista tuloista.

Se pyrkii edelleen selkeyttämään tietojen esitystapaa tilintarkastustuomioistuimen toiveiden mukaisesti. Niteessä II esitettyä tulostaulukkoa muutetaan niin, että siinä esitetään osastoittain tai budjettikohdittain tiedot tulojen ja menojen toteutumisesta talousarvioon verrattuna.

1.18 Talousarvion toteutuminen esitetään tilinpäätöksen niteen II osan I A osassa. Komissio huolehtii kuitenkin siitä, että talousarvion ja tulostilin välinen yhteys tuodaan paremmin esiin.

1.19 Komissio on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa saldojen jäsenvaltioille aiheuttamien kulujen laskemisesta. Se aikookin esittää kyseiset laskelmat seuraavan tilinpäätöksen yhteydessä.

⁽⁸⁾ Ks. varainhoitoasetuksen 78 artikla.

⁽⁹⁾ Neuvoston päätös 94/728 EY, Euratom, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen omista varoista, 3 artikla (EYVL L 293, 12.11.1994, s. 62).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

kirjattu yleiseen talousarvioon. Tulostilissä olisi kuitenkin myös esitettävä laskutoimenpiteet, joilla on määritelty jäsenvaltioiden varainhoitovuoden saldojen mukaisesti maksamat määrät.

1.20 Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävästä korjauksesta (luvut 1 5 ja 3 5) olisi laadittava oma taulukkonsa, jossa esitetään ne keskeiset perustiedot ja laskutoimenpiteet, joihin korjauksen lopullinen määrä ja sen rahoittaminen perustuvat.

Tulojen budjettinimikkeistö

1.21 Varainhoitoasetuksessa ⁽¹⁰⁾ säädetään, että budjettinimikkeistö vahvistetaan talousarviomenettelyn yhteydessä osastoihin, lukuihin ja momentteihin. Käytössä oleva luokittelu, jossa on otettava huomioon hyvin erityyppisten tulojen erilainen luonne, on epätasapainossa. Perinteiset omat varat, alv- ja BKTL-varat ja Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus keskittyvät nyt 1 osastoon. Edellisen varainhoitovuoden käytettävissä oleva ylijäämä (luku 3 0) olisi erotettava omaksi osastokseen, sillä se ei liity millään tavalla samassa osastossa mainittuja alv- ja BKTL-varoja sekä Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävää korjausta koskeviin saldoihin, korjauksiin ja palautuksiin (luvut 3 1, 3 2, 3 3 ja 3 5).

1.20 Komissio tutkii, voidaanko tulostiliin sisällyttää taulukoita, joissa esitetään perustiedot Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen laskemisesta ja korjauksen rahoitus.

1.21 Komissio katsoo, että budjettinimikkeistön rakenne ei voi määräytyä yksinomaan määrällisten periaatteiden mukaisesti.

Komissio selvittää, voidaanko tulopuolen budjettinimikkeistöä tarvittaessa muuttaa.

**TARKASTUSLAUSUMAAN LIITTYVÄ
ARVIOINTI***Perinteiset omat varat***Perinteisiä omia varoja koskeva kirjanpito**

1.22 Jäsenvaltioiden tulliviranomaiset toteavat tuontitullin, joka kirjataan ensin kansallisiin kirjanpitojärjestelmiin. Tämän jälkeen se otetaan niin kutsuttuun A-kirjanpitoon taikka, niin kauan kuin tulli on maksamatta eikä vakuutta ole toimitettu tai tullia koskevaa riita-asiaa käsitellään, niin kutsuttuun

⁽¹⁰⁾ Asetuksen 19 artiklan 3 kohta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

B-kirjanpitoon ⁽¹¹⁾. A-kirjanpitoon viedyt määrät on tilitettävä komissiolle säädetyssä määräajassa.

Toimitetut tarkastukset

1.23 Tilintarkastustuomioistuin on tutkinut komission perinteisten omien varojen tilit ja tarkastanut näille tileille kirjatuihin tuontitulleista tilastollisesti poimitun otoksen käymällä läpi jäsenvaltioiden tulliviranomaisten komissiolle toimittamat kuukausittaiset katsaukset. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tutki taustalla olevat kansalliset kirjanpitojärjestelmät yhdeksässä jäsenvaltiossa, joiden yhteinen osuus vuonna 2001 kannetuista tuontitulleista oli 93 prosenttia. Tilintarkastustuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että sen toimittama tarkastus ei kata tuontia, jota ei ole ilmoitettu tai jota tulli ei ole havainnut.

Omien varojen tilitys

1.24 Saksassa vuonna 2001 kannetuista tuontitulleista yli kolmasosa (8,0 prosenttia Euroopan unionin kaikista tuontitulleista) oli kirjattu maksulykkäysjärjestelmään. Vaikka tämän jälkeen on otettu käyttöön uusi tietokonejärjestelmä, varainhoitovuoden 2001 omia varoja varten käytössä ollut järjestelmä ei ollut avoin, kuten aiemmin on todettu ⁽¹²⁾. Järjestelmästä ei saatu riittäviä kirjanpitotietoja sen osoittamiseksi, että komissiolle oli tilitetty oikeat määrät omia varoja, sillä yhteissummien perustana olevaa aineistoa, joka olisi muodostanut täydellisen kirjausketjun, ei pystytty toimittamaan. Sisäiset valvontamenettelyt eivät olleet riittäviä, jotta niillä olisi voitu varmistaa, ettei toimia ole luokiteltu virheellisesti eikä joitakin yhteisön saamia ole jätetty huomioimatta.

Todetut maksut, joita ei ole vielä tilitetty komissiolle (B-kirjanpito)

1.25 Todettuja maksuja, joista ei ole toimitettu minäänlaista vakuutta tai joista on syntynyt erimielisyyttä ja jotka voivat muuttua, ei tarvitse tilitää komissiolle,

1.24 Komissio on omalta osaltaan tyytyväinen siihen, että Saksan viranomaiset ovat ottaneet käyttöön uuden atk-järjestelmän korjatakseksi puutteet, joista tilintarkastustuomioistuin ja komissio ovat esittäneet huomautuksia jo usean vuoden ajan. Komissio aikoo testata uuden järjestelmän toimivuuden vuoden 2003 tarkastusohjelmansa yhteydessä. Jos käy ilmi, että tilitetyt määrät eivät ole oikeita eikä niitä ei ole tilitetty riittävän nopeasti, ryhdytään asianmukaisiin toimiin, myös korkojen perintään.

⁽¹¹⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1150/2000, annettu 22 päivänä toukokuuta 2000, yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta, 6 artikla (EYVL L 130, 31.5.2000, s. 1).

⁽¹²⁾ Ks. varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen kohta 1.14.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

mutta jäsenvaltioiden on kirjattava ne erilliseen kirjanpitoon (B-kirjanpitoon). Kukin jäsenvaltio tekee neljännesvuosittain selvityksen komissiolle B-kirjanpidostaan. Saldot kirjataan taseeseen kohtaan ”saamiset jäsenvaltioilta”.

1.26 B-kirjanpitojen yhteissaldo kasvoi 3,7 prosenttia 31. joulukuuta 2000 tilanteen mukaisesta 2 035,4 miljoonasta eurosta 2 119,4 miljoonaan euroon 31. joulukuuta 2001 ⁽¹³⁾. Vuonna 2000 B-kirjanpitojen saldo kasvoi 4,3 prosenttia. Saldoon sisältyy joitakin pitkäaikaisia kirjauksia, joiden kohdalla on nyt pidettävä hyvin epätodennäköisenä, että määrät saadaan kokonaisuudessaan perittyä (ks. myös yhdeksannen luvun kohta 9.23). Tilintarkastustuomioistuin totesi varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksensa kohdassa 1.19, ettei ole tarkoituksenmukaista säilyttää loputtomiin B-kirjanpidossa saatavia, joita ei todennäköisesti saada perittyä ja että komission jo ehdottamat muutokset ⁽¹⁴⁾ asetukseen olisi tehtävä. Ennen kuin neuvosto hyväksyy muutokset, B-kirjanpidon saldoon sisältyy edelleen useita saatavia, joiden perintä on tosiasiasa mahdotonta toteuttaa.

1.27 Useiden jäsenvaltioiden B-kirjanpidossa havaittiin vuonna 2001 ongelmia edellisvuosien tavoin. Saksassa ei voida tällä hetkellä vahvistaa B-kirjanpidon saldoa, sillä tietokannassa ei voida tarkastella yksittäisiä kirjauksia. Italiassa B-kirjanpito ei vielä ole yhdenmukaista ja laskuvirheitä voi tapahtua paikallis- ja alue- tasolla ilman, että niitä havaitaan tarkastuksissa. B-kirjanpitoon viedyissä kirjauksissa havaittiin virheitä myös Belgiassa ja Ranskassa, ja komission tarkastuskertomuksissa viitattiin B-kirjanpidon virheisiin Irlannissa, Ruotsissa ja Suomessa. Vaikka kyseiset virheet ovat rahamääräisesti pieniä, ne ovat osoituksena omien varojen tilittämisen heikkouksista yhteisön passitusjärjestelmässä.

1.26 *Tilintarkastustuomioistuin on tuonut esiin juuri ne asiat, joita komissio on ajanut muutosehdotuksissaan. Komissio jatkaa asian tarkastelua.*

1.27 *Vuotta 2000 koskevaan vuosikertomukseen laatimassaan vastauksessa komissio oli sitä mieltä, että nykyinen erillisen kirjanpidon järjestelmä saattaa johtaa sekä järjestelmällisiin että yksittäisiin virheisiin. Komissio onkin nähnyt vaivaa parantaakseen järjestelmän rakennetta, kuten jo edellisessä kohdassa todettiin. Se kiinnittää asiaan erityistä huomiota jäsenvaltioihin suuntautuvien tarkastuskäyntiensä yhteydessä. Lisäksi komissiossa on jo ryhdytty selvittämään, mitä taloudellisia seurauksia tilintarkastustuomioistuimen Ranskassa ja Italiassa havaitsemista tapauksista saattaa aiheutua. Tilintarkastustuomioistuimen esittämien muiden huomautusten perusteella ryhdytään asianmukaisiin toimiin heti kun jäsenvaltioilta on saatu kaikki asiaan liittyvät tiedot.*

⁽¹³⁾ Luvuista on vähennetty keräämiskustannukset (10 prosenttia), kuten neuvoston päätöksen 94/728/EY, Euratom 2 artiklan 3 kohdassa säädetään.

⁽¹⁴⁾ Muutettu ehdotus neuvoston asetukseksi (EY, Euratom) yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom, soveltamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 muuttamisesta (EYVL C 150, 16.5.1998, s. 20).

Tullivarastointi

1.28 Tullivarastointimenettelystä säädetään yhteisön tullikoodeksissa ja sen soveltamista koskevissa säännöksissä⁽¹⁵⁾. Niissä sallitaan tuontitullien maksun rajoittamaton lykkäys, kun tavarat on varastoitu tullin tiloihin tai ne on kirjattu tullivarastoksi luokiteltavaan tavaraluetteloon.

1.29 Tilintarkastustuomioistuin tutki yhdeksän jäsenvaltion käytössä olevat järjestelmät lupien antamiseksi yksityisille tullivarastoille ja niiden valvomiseksi sekä tarkasti otoksen ilmoituksista, jotka koskivat tavaroiden poisviemistä näistä tullivarastoista. Kaikissa tarkastuskäynnin kohteena olleissa jäsenvaltioissa tullikoodeksin ja sen soveltamista koskevan asetuksen säännökset varastojen lupamenettelystä ja käytöstä oli saatettu osaksi kansallisia ohjeita ja menettelyjä.

1.30 Yhteisön asetuksissa ei säädetä erityisistä työtaavoista tai noudatettavasta tullivalvonnan tasosta, sillä näistä asioista päättävät jäsenvaltioiden tullihallinnot. Varastoja koskevissa valvontastrategioissa on otettava huomioon mahdolliset tulonmenetykset, jotka johtuvat siitä, että varastointimenettelyssä olevat tavarat poistetaan jatkuvassa tullivalvonnassa olevilta satama-alueilta. Vastapainoisesti olisi varmistuttava varastonpitäjän toteuttaman sisäisen valvonnan ja kirjanpidon laadusta. Varastoja koskevaan tullivalvontaan sisältyy näin ollen yleensä lupahakemuksen ja varastonpitäjän kirjanpitojärjestelmän ja sisäisen valvontajärjestelmän tarkka arviointi. Arvioinnin perusteella päätetään jatkossa toteuttavan valvonnan tasosta ja tyypistä; yleensä valvonta koostuu tavarankirjanpidon ja poistumishetkellä paikan päällä suoritetuista fyysisistä tarkastuksista, tavaraluettelon ja varastokirjanpidon tarkastuksesta, kirjanpitoaineiston jälkitarkastuksista ja tulli-ilmoitusten tarkastuksesta.

1.28—1.33 *Komissio on tilintarkastustuomioistuimen kanssa samaa mieltä siitä, että EY:n toiminnan tasolla tullivalvonnassa olisi keskityttävä ensisijaisesti riskianalyysiin perustuviin menetelmiin. Komissio huolehtii siitä, että kaikille jäsenvaltioille jaetaan Tulli 2002 -ohjelman yhteydessä tiedot parhaista toimintatavoista ja että niitä aletaan noudattaa jäsenvaltioissa. Se laatii tältä pohjalta yhteisen mallin riskinhallintaan.*

1.30 *Tulli 2002 -ohjelman osana laaditaan parhaillaan luettelo tullivalvonnan kattamista alueista. Asiakirja tarjoaa tulliviranomaisille täydellisen luettelon tullivalvonnan eri alueista ja osa-alueista ja siinä esitetään yhteiset määritelmät valvontamenetelmistä.*

⁽¹⁵⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92, annettu 12 päivänä lokakuuta 1992, yhteisön tullikoodeksista (EYVL L 302, 19.10.1992, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000, 84–90 ja 98–113 artikla (EYVL L 311, 12.12.2000, s. 17); komission asetus (ETY) N:o 2454/93, annettu 2 päivänä heinäkuuta 1993, tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöistä (EYVL L 253, 11.10.1993, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 444/2002 (EYVL L 68, 12.3.2002, s. 11), 496–516 ja 524–535 artikla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

1.31 Jäsenvaltioiden käytännöt ja ohjeet eroavat toisistaan huomattavasti siltä osin, millaisista tarkastuksista valvonnan on koostuttava sekä siltä osin, kuka päättää kunkin varastonpitäjän valvontastrategiasta. Eriytisesti jos resursseja ei ole käytettävissä riittävästi, tarkastusvalikoimaa koskevien päätösten — tehtiinpä ne kansallisella tai paikallisella tasolla — on perustuttava riittäviin riskianalyysimenetelmiin. Lisäksi päätökset on tarkistettava tullihallinnossa johtotasolla sen varmistamiseksi, että tullihallinto kokonaisuudessaan käyttää tehokasta ja vaikuttavaa tarkastusvalikoimaa, joka on oikeassa suhteessa mahdollisiin tulonmenetyksiin. Useat jäsenvaltiot eivät anna yksityiskohtaisia kansallisia ohjeita, vaan tietyistä varastonpitäjistä vastuussa olevat viranomaiset voivat tehdä tapauskohtaisesti päätökset hajautetun mallin mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuin totesi käytännön olevan todellisuudessa vaihtelevaa.

1.32 Useiden tarkastuksen kohteena olleiden varastojen tapauksessa fyysisiä tarkastuksia ei ollut tehty niin usein kuin kansallisissa ohjeissa vaadittiin. Tämä koski erästä Ranskassa sijaitsevaa varastoa, jossa syynä oli henkilöstöpula. Eräässä Italian tullitoimipaikassa kaikkien varastojen osalta ei noudatettu kansallisessa lainsäädännössä säädettyä tarkastusten määrää, kun taas toisessa tullitoimipaikassa tarkastukset oli tehty ainoastaan asiakirjoihin perustuen. Espanjassa tavaraluetteloja koskevat tarkastukset oli dokumentoitu puutteellisesti eivätkä kahden tarkastuksen kohteena olleen varaston varastonpitäjät olleet noudattaneet varastoille myönnettäviä lupia koskevia sääntöjä. Saksassa merkittävä osa tarkastuksista koostuu erityisten tarkastusyksiköiden elinkeinonharjoittajien luona toimittamista jälkitarkastuksista. Jotkin näistä yksiköistä eivät kuitenkaan noudattaneet valvontasuunnitelmiaan kansallisissa ohjeissa määrättyllä tavalla henkilöstöpulan vuoksi. Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhdessä suurimmista varastoista ei ollut toteutettu mitään säännöllisiä fyysisiä tarkastuksia yli vuoteen tullitoimipaikkojen uudelleenorganisoinnin vuoksi. Ruotsissa kummassakaan tarkastuskäynnin kohteena olleessa varastossa ei vuoden 1999 jälkeen ollut tehty lainkaan fyysisiä tarkastuksia otettaessa tavaraa varastosta.

1.33 Joitakin vähäisiä virheitä, jotka johtuivat tietyistä valvontajärjestelmien heikkouksista, havaittiin useiden varastojen osalta (Ranskassa ja Ruotsissa) tavaroiden poisviemistä koskevissa ilmoituksissa, joiden perusteella tulli maksetaan.

KOMISSION VASTAUKSET

1.31 Komissio myöntää, että valvonnasta on vaikea saada yhtenäistä kuvaa. Tullivalvonnan asiantuntijoista ja komission edustajista koostuva projektiryhmä kehittää parhaillaan Tulli 2002 -ohjelman osana yhteistä riskinhallintamallia sekä vakiokäytäntöä valvontatietojen vaihtamiseen ja riskiluokan valintaan.

1.32—1.33 Komissiossa on jo ryhdytty toimiin puuttuvien omien varojen tai kertyneiden korkojen perimiseksi Ranskalta, Italialta, Ruotsilta ja Espanjalta saatuja vastauksia tutkitaan parhaillaan. Muiden jäsenvaltioiden osalta ryhdytään toimiin heti kun ne ovat toimittaneet asiaan liittyvät tiedot.

Takavarikoitujen tavaroiden tullit

1.34 Tilintarkastustuomioistuin on havainnut, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa tuontitullia ei viedä kirjanpitoon tullin takavarikoimista ja tämän jälkeen vapaaseen liikkeeseen luovutetuista tavaroista eikä sitä tilitetä omina varoina. Tähän mennessä Yhdistyneen kuningaskunnan tulliviranomaiset eivät ole pystyneet määrittelemään takavarikoituihin tavaroihin liittyvää omien varojen määrää. Tilintarkastustuomioistuin kehottaa komissiota toteuttamaan tarvittavat toimet, joilla varmistetaan, että tullit kirjataan asianmukaisesti ja tilitetään omina varoina.

Päätelmät ja suositukset

1.35 Ottaen huomioon tarkastuksen sisällön rajoitukset (ks. kohta 1.23) tilintarkastustuomioistuin katsoo, että toimitetuissa tarkastuksissa ja järjestelmänalyysissä saatiin kaiken kaikkiaan tyydyttävät tulokset tilien luotettavuuden osalta lukuun ottamatta Saksassa käytössä olevaa maksulykkäysjärjestelmää, josta tilintarkastustuomioistuin ei anna lausuntoa kohdassa 1.24 mainituista syistä.

1.36 Tilintarkastustuomioistuin sai järjestelmien ja niihin liittyvien, tilien perustana olevien toimien tarkastuksen perusteella kohtuullisen varmuuden siitä, että tilien perustana olevat toimet ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin parannettava kansallisia ohjeitaan tullivarastoinnin valvontajärjestelmän osalta niin, että niissä täsmennettäisiin valvonnan tyyppi, sisältö ja määrä. Ohjeissa olisi määriteltävä myös se, millä tullihallinnon tasolla yksityiskohtaisia valvontasääntöjä koskevat päätökset olisi tehtävä. Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että ennalta sovitut tarkastukset toteutetaan. Lisäksi olisi selvitettävä takavarikoitujen tavaroiden myynnistä kannettavia tuontitulleja koskeva kysymys Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Alv:oon ja BKTL:oon perustuvat omat varat

1.37 Toisin kuin perinteisistä omista varoista saatavien yhteisön tulojen tapauksessa alv:oon ja BKTL:oon perustuvien omien varojen tarkastuksen sisältö on rajattu, sillä yhteisön tulot perustuvat makrotalouden tilastoihin, joiden perustana olevia tietoja ei voida tarkastaa suoraan. Näin ollen alv:a ja BKTL:a koskeva tarkastus alkaa siitä, kun komissio saa jäsenvaltioilta makrotalouden aggregaatit (joko niitä koskevat arviot tai todelliset luvut). Tarkastuksen tarkoituksena on arvioida komission järjestelmää, jolla tietoja käsitellään ennen kuin ne näkyvät lopullisilla tileillä. Tilintarkastustuomioistuin on käsitellyt ongelmallista makrotalouden tietojen

1.34 *Komission tietojen mukaan Yhdistynyt kuningaskunta on ryhtynyt korjaamaan järjestelmän puutteita. Tilitämättä jääneiden omien varojen määrää selvitetään edelleen. Kun tilitämättä jääneiden varojen määrä on saatu selville, ryhdytään toimiin niiden ja viivästyskorjokojen perimiseksi.*

1.35—1.36 *Komissio pyrkii jatkossakin varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat perinteisten omien varojen perintämenettelyissään EY:n säännöksiä. Se on myös ottanut asiakseen varmistaa, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esiin tuodut tapaukset, joissa EY:n säädöksiä ei ole noudatettu, johtavat jatkotoimiin ja tarvittaessa omien varojen tai korkojen perintään.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

laatukysymystä erikseen erityiskertomuksissaan, kuten erityiskertomuksessa nro 17/2000 ⁽¹⁶⁾.

Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen rahoittaminen

1.38 Vuonna 2001 Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus oli yhteensä 7 300 miljoonaa euroa. Kuten tilintarkastustuomioistuin on aikaisemmin korostanut ⁽¹⁷⁾, menetelmät korjauksen rahoittamisen laskemiseksi ovat erittäin monimutkaisia ja joskus aikaa-vieviä. Ne mutkistuvat entisestään uuden omia varoja koskevan päätöksen myötä, mikä lisää menetelmiin sisältyvien riskien määrää.

1.39 Komissio laatii vuosittain valmisteluasiakirjan, jossa selitetään yksityiskohtaisesti lopullisen korjauksen laskentamenetelmä ja rahoittaminen varainhoitovuonna n – 4 ⁽¹⁸⁾. Tämä selittävä asiakirja ei ole osa Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen ja sen rahoittamisen vahvistamista koskevaa talousarviomenettelyä, vaan se toimitetaan neuvostolle tiedoksi sen jälkeen, kun täydentävä ja korjaava talousarvio on vahvistettu. Vuonna 2001 asiakirja esitettiin neuvostolle 5. syyskuuta täydentävän ja korjaavan talousarvion nro 3/2001 vahvistamisen jälkeen. Kun otetaan huomioon edellä mainitun asiakirjan tärkeys, se olisi suotavaa toimittaa ajoissa molemmille budjettivallan käyttäjille.

Päätelmät ja suositukset

1.40 Kun otetaan huomioon tarkastuksen sisällön rajoitukset, tilintarkastustuomioistuin sai kohtuullisen varmuuden siitä, että alv- ja BKTL-varat oli moitteettomasti määritetty ja kerätty. Komission olisi kuitenkin tehtävä ehdotuksia Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen rahoittamista koskevien lopullisten laskelmien yksinkertaistamiseksi.

1.39 Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen lopullista laskelmaa ja sen rahoittamista koskevan asiakirjan tärkeimpänä tarkoituksena on selvittää, miten korjaus on laskettu tuoreimpien käytettävissä olevien lukujen perusteella. Asiakirjaa ei aina voida toimittaa ennen asianomaisen korjaavan ja täydentävän talousarvion hyväksymistä, vaikka näin tehtiinkin vuonna 2002. Lopullinen laskelma esitetään kuitenkin aina korjaavan ja täydentävän talousarvion perusteluissa. Komissio aikoo selvittää, voidaanko lopullinen korjauslaskelma esittää yksityiskohtaisemmin asianomaisessa korjaavassa ja täydentävässä talousarviossa.

1.40 Omia varoja koskeva uusi päätös ja siihen liittyvä valmisteluasiakirja Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen laskennasta ("Laskentamenetelmä") tarjoavat tilaisuuden yksinkertaistaa lopullisen korjauksen budjetointia. Samalla voidaan yksinkertaistaa korjauksen rahoittamista koskevaa lopullista laskelmaa. Komissio aikoo hyödyntää tätä tilaisuutta vuotta 2001 koskevassa korjauslaskelmassa, joka budjetoidaan vuonna 2005.

⁽¹⁶⁾ Erityiskertomus nro 17/2000 jäsenvaltioiden bruttokansantulojen (BKTL) luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden valvonnasta komissiossa (EYVL C 336, 27.11.2000).

⁽¹⁷⁾ Viimeksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevasta neuvoston päätösehdotuksesta antamassaan lausunnossa nro 8/99 (EYVL C 310, 28.10.1999).

⁽¹⁸⁾ Neuvoston budjettikomitealle esitetty Yhdistyneen kuningaskunnan vuoden 1997 budjettiepätasapainon korjaamista ja korjauksen rahoittamista koskeva lopullinen laskelma 5. syyskuuta 2001.

AIEMPIEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

Ulkoisen jalostusmenettely

1.41 Vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 1999 ⁽¹⁹⁾ tilintarkastustuomioistuin ehdotti, että ulkoista jalostusmenettelyä yksinkertaistettaisiin taloudellisten edellytysten huomioon ottamisen, lupien myöntämisen ja tulleista vapauttamista koskevien laskentamenetelmien osalta. Nämä muutokset sisältyvät komission antamaan uuteen asetukseen ⁽²⁰⁾, jossa järjeistetään kaikkia taloudellisesti vaikuttavia tullimenettelyjä.

Tilastotietojen hyödyntäminen petosten torjunnassa

1.42 Osana varainhoitovuotta 1999 koskevaa vuosikertomusta ⁽²¹⁾ tilintarkastustuomioistuin suositteli, että vero- ja tilastolähteistä saatujen tietojen keskinäistä vertailumenetelmää, jota on testattu Ranskassa ja Italiassa, sovellettaisiin myös muissa jäsenvaltioissa ja käytettäisiin mahdollisena petostentorjuntakeinona. Komissio sitoutui vastauksessaan keskustelemaan tästä menetelmästä jäsenvaltioiden kanssa.

1.43 Suosituksessaan ⁽²²⁾ vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 1999 neuvosto suhtautuu myönteisesti tilintarkastustuomioistuintuimen suositukseen ja ehdottaa, että omia varoja käsittelevä neuvoa-antava komitea tutkisi asiaa.

1.44 Vaikka komissio on toteuttanut asianmukaiset toimet sitoumuksensa johdosta, jäsenvaltiot eivät ole päässeet asiasta sopimukseen. Tilintarkastustuomioistuin suosittaa jälleen, että komissio jatkaisi toimiaan tässä erityisen tärkeässä asiassa.

1.42 Komissio on tilintarkastustuomioistuintuimen suosituksen perusteella pyytänyt kaikkien jäsenvaltioiden viranomaisia toimittamaan tiedot tutkimuksista, joita on tehty perityn alv:n ja taloudellisiin tilastoihin perustuvan teoreettisen alv:n välisen eron selvittämiseksi.

1.43—1.44 Asiasta keskusteltiin molemmissa omia varoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksissa vuonna 2001. Italian ja Ranskan lopullinen kanta oli, että teoreettisia alv-tuloja koskevien tilastotietojen kerääminen vaatii valitettavasti niin paljon tietojen pirstomista, ettei siitä ole hyötyä verotarkastusten valinnalle. Niiden mielestä on muitakin riski-indikaattoreita, jotka ovat helpommin saatavilla, luotettavampia ja helppokäyttöisempiä. Jäsenvaltiot tulivat lisäksi siihen tulokseen, että omia varoja käsittelevä neuvoa-antava komitea ei ole paras mahdollinen foorumi asian viemiseksi eteenpäin. Komitean työn tulokset ovat kuitenkin käytettävissä, jos jäsenvaltiot katsovat, että niistä on hyötyä niiden omille riskianalyyysjärjestelmille. Komissio ottaa lisäksi asian esille alv-perusteisia omia varoja koskevilla tarkastuskäynneillään varmistaakseen, että kansalliset viranomaiset suhtautuvat vakavasti teoreettisen ja todellisen alv:n välisten erojen aiheuttamiin seurauksiin.

⁽¹⁹⁾ Kohdat 1.43–1.56.

⁽²⁰⁾ Komission asetus (EY) N:o 993/2001, annettu 4 päivänä toukokuuta 2001, tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä annetun asetuksen (ETY) N:o 2454/93 muuttamisesta (EYVL L 141, 28.5.2001, s. 1).

⁽²¹⁾ Kohdat 1.63–1.70.

⁽²²⁾ Asiakirja SN 2088/01 — DGF II.

ALV-TULOJEN SUOJAAMISEEN LIITTYVÄ HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

1.45 Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin tutkinut jäsenvaltioiden ja komission välisten alv-tulojen suojaamiseen liittyvien hallinnollisen yhteistyön järjestelyjen riittävyttä ja toimintaa. Tarkastusten perusteella tehdyt huomautukset sekä komission vastaukset ja ehdotukset korjaavaksi toimiksi mainitaan useissa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa ⁽²³⁾.

1.46 Tilintarkastustuomioistuin on käynyt läpi järjestelyt ja korjaavia toimia koskevan komission ehdotuksen ⁽²⁴⁾ erityisesti karusellikauppapetosten osalta, jotka muodostavat merkittävän uhkatekijän alv-tulojen asianmukaiselle keräämiselle (ks. kohta 1.50). Tarkoituksena oli arvioida, kuinka järjestelyitä sovelletaan ja ovatko ne vaikuttavia.

1.47 Tutkimukset kohdistuivat ainoastaan komissioon, ja niissä keskityttiin tilintarkastustuomioistuimen ja komission aiemmin havaitsemiin useisiin hallinnollisen yhteistyön heikkouksiin. Huomiota kiinnitettiin erityisesti veropetoksia käsittelevän neuvoston väliaikaisen työryhmän kertomukseen ja sen suosituksiin.

Hallinnollisen yhteistyön pääpiirteet

1.48 Jäsenvaltioiden ja komission välisen hallinnollisen yhteistyön keskeiset osatekijät on vahvistettu hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla 27 päivänä tammikuuta 1992 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 218/92 ⁽²⁵⁾ ja jäsenvaltioiden

---

⁽²³⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1997, kohdat 1.30–1.36; erityiskertomus nro 9/98 Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta yhteisön sisäisestä kaupasta kannettavan alv:n alalla, kohdat 3.32–3.37; vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohta 1.79.

⁽²⁴⁾ Erityisesti ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla (KOM (2001) 294 lopullinen, 18.6.2001). Ehdotuksesta keskustellaan parhaillaan neuvostossa.

⁽²⁵⁾ EYVL L 24, 1.2.1992, s. 1.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välitömiä verojen ja arvonnäisäveron alalla 19 päivänä joulukuuta 1977 annettussa neuvoston direktiivissä 77/799/ETY⁽²⁶⁾, sellaisena kuin se on muutettuna. Yhteistyö sisältää:

- a) alv-tietojen vaihtojärjestelmän (VIES), joka käsittää kussakin jäsenvaltiossa toimivan sähköisen tietokannan, johon sisältyvät verovelvollisten toimittamat tiedot sekä rekisteri alv-velvollisista henkilöistä;
- b) jäsenvaltioiden toimittamat lisätiedot alv:n alaisista liiketoimista, jotka komissio yhdistää ja jotka levitetään edelleen;
- c) hallinnollisen yhteistyön pysyvän komitean (SCAC), joka hyväksyy tarvittavat toimet tietojenvaihdon harjoittamiseksi;
- d) jäsenvaltioiden välisen suoran yhteydenpidon kahdenvälisissä asioissa, tietojenvaihdon neuvoston direktiivin 77/799/ETY mukaisesti ja komission saamien tietojen toimittamisen jäsenvaltiolle aina kun se on mahdollista.

1.49 Näin ollen tietojenvaihto koskee pääasiassa jäsenvaltioita, kun taas komission tehtävä on rajattu arviointiin ja hallinnollisen yhteistyön edistämiseen.

Karusellikauppapetokset

1.50 Karusellikauppapetos koostuu suhteellisen lyhyellä aikavälillä samaan tavaraan kohdistuvista useista liiketoimista, ja siinä käytetään väärin tiettyjä alv:n keruujärjestelmän ominaisuuksia. Vaikka karusellikauppapetoksia on erilaisia ja ne ovat joskus erityisen monimutkaisia, petoksen perusrakenne on seuraava. Kauppias A "myy" tavarän kauppias B:lle veloittaen siitä alv:n, muttei tee veroilmoitusta eikä palauta rahasummaa valtiolle. Kauppias B "myy" tavarän kauppias

---

⁽²⁶⁾ Direktiivi 77/799/ETY (EYVL L 336, 27.12.1977, s. 15), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivillä 79/1070/ETY (EYVL L 331, 27.12.1979, s. 8).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

C:lle veloittamatta siitä alv:a, mutta hakee korvausta kauppias A:lle maksetusta alv:sta väittäen, että tavara toimitetaan toiseen jäsenvaltioon (tai viedään EU:n ulkopuolelle). Tavara siirtyy itse asiassa takaisin kauppiaille A, joka myy sen uudelleen kauppias B:lle ja edelleen kauppias C:lle monta kertaa (tästä nimitys "karuselli"). Voi olla, että tavara on olemassa vain paperilla.

1.51 Vastaavalla tavalla petosten vuoksi menetettyjen alv-määrien suuruutta ei tiedetä. Erään komission asiakirjan mukaan rajatylittäviä petoksia, jotka muodostavat suuren osan kuittikauppaan liittyvistä petoksista, ei voida torjua ilman nopeata ja tehokasta hallinnollista yhteistyötä. Tällä hetkellä käytössä olevat välineet vaikuttavat kuitenkin olevan tähän tarkoitukseen liian jäykkiä ja tehottomia.

Havainnot

1.52 Hallinnollista yhteistyötä arvonlisäverotuksen alalla koskevassa komission ehdotuksessa (ks. alaviite 24) noudatetaan tarkasti veropetoksia käsittelevän neuvoston väliaikaisen työryhmän suosituksia, ja siihen sisältyy joitakin merkittäviä parannusehdotuksia hallinnollisen yhteistyön alalla. Näitä ovat:

- a) mahdollisuus suoraan yhteydenpitoon jäsenvaltioiden toiminnallisten yksiköiden välillä sekä yhden jäsenvaltion viranomaisten mahdollisuus osallistua toisessa jäsenvaltiossa tehtäviin tutkimuksiin;
- b) jäsenvaltion mahdollisuus pyytää toista jäsenvaltiota suorittamaan hallinnollisia tutkimuksia ja toimittamaan samanaikaisia tarkastuksia.

1.53 Jäljelle jää vielä kuitenkin useita ongelmia, ja useimmista näistä on keskusteltu jo muutamana vuonna SCAC:n ja sen petostentorjunnan alakomitean (SCAF) kokouksissa. Nämä ongelmat vähentävät edelleen hallinnollisen yhteistyön vaikuttavuutta alv-petosten ja erityisesti karusellikauppapetosten torjunnassa:

- a) Vieläkään ei ole päätetty, voidaanko VIES-järjestelmää hyödyntää petosten torjunnassa yhtenäistettynä toimintamallina riskitekijöiden analysoinnissa ja tarkastusten toimittamisessa ja kuinka tämä tapahtuisi.

1.53

- a) *Alv-tietojen vaihtojärjestelmän (VIES) tarkoituksena on varmistaa jälkitarkastuksin, että verovelvolliset täyttävät velvollisuutensa; järjestelmää ei ole suunniteltu petosten torjuntaan. Komissio onkin ehdottanut, että karusellikaupan torjumisessa tarvittavia tietoja vaihdettaisiin VIES-järjestelmän ulkopuolella, jotta:*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

- tiedonkulku olisi nopeampaa eikä
- verovelvollisuuksiaan noudattavien elinkeinonharjoittajien hallinnollista työtaakkaa lisittäisi kohtuuttomasti.

Komissio katsoo, ettei päätöstä siitä, miten VIES-tiedot sisällytetään jäsenvaltioiden riskianalyysijärjestelmiin, pitäisi tehdä EY:n tasolla, koska jäsenvaltioiden lainsäädäntö- ja hallintorakenteet eroavat toisistaan. Komissio on kuitenkin aloittanut useita hankkeita, joissa jäsenvaltioille tarjotaan tilaisuuksia jakaa kokemuksiaan. Tällaisia tilaisuuksia ovat muun muassa FISCALIS-seminaarit, virkamiesvaihtotoiminta sekä riskianalyysijärjestelmiä koskevat jäsenvaltioiden esitykset välillistä verotusta koskevan hallinnollisen yhteistyön pysyvän komitean (SCAC) kokouksissa. Lisäksi on perustettu tilapäinen työryhmä, jonka tehtävänä on laatia yhteiset periaatteet riski-indikaattorien määrittämiseksi.

b) Parantamisen varaa on vielä epäiltyjen ja havaittujen petostapausten järjestelmällisessä ilmoittamisessa muille jäsenvaltioille ja komissiolle. Tässä suhteessa OLAFin neuvoa-antavaa ja tutkivaa tehtävää petosasioissa olisi selvennettävä.

b) Komissio yhtyy tilintarkastustuomioistuimen kantaan ja korostaa, että SCAC-komiteassa on hiljattain päästy sopimukseen siitä, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava järjestelmällisesti kaikki karusellikauppaan liittyvät petostapaukset.

Mitä tulee OLAFin operatiiviseen toimivaltaan arvonlisäverotuksen alalla, komissio on ottanut taloudellisten etujen suojaamista ja petostentorjuntaa koskevassa toimintasuunnitelmassaan 2001–2003 ⁽¹⁾ ja vuoden 2001 ⁽²⁾ työohjelmassaan tavoitteekseen laatia ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jonka tarkoituksena on perustaa jäsenvaltioiden viranomaisten ja komission välille yhteistyöjärjestelmä Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamiseksi laittomalta toiminnalta. Laittomaan toimintaan luetaan tällöin mukaan myös arvonlisäveroon ja rahanpesuun liittyvät asiat.

c) Parannuksia olisi tapahduttava myös siinä, että korjaavia toimia ei ole toteutettu ajantasaisten tietojen toimittamiseksi. Lisäksi SCAF:n toiminnassa on heikkouksia ⁽²⁷⁾, ja muiden jäsenvaltioiden kanssa ylläpidettävistä yhteyksistä vastaavien keskustoimistojen toiminnallisessa kapasiteetissa on eroja.

c) Komissio on samaa mieltä kuin tilintarkastustuomioistuin ja toteaa, että se käsittelee hallinnollista yhteistyötä koskevassa ehdotuksessaan ajantasaisten tietojen toimittamiseen liittyviä ongelmia. Komissio on hiljattain muuttanut komitean rakennetta lyhentääkseen päätöksentekoprosessia (petostentorjuntaan liittyvät kysymykset käsitellään vastedes suoraan SCAC:ssä eikä erityisessä alakomiteassa). Tilintarkastustuomioistuin on aivan oikeassa siinä, että toimintaa tarvitaan lähinnä kansallisella tasolla. Komissio on kuitenkin esittänyt myös useissa kertomuksissaan huomautuksia keskustoimistojen heikkouksista.

⁽²⁷⁾ Esimerkiksi päätöksentekoprosessi on pitkä, ja jäsenvaltiot osallistuvat epäyhdenmukaisesti alakomitean toimintaan.

⁽¹⁾ KOM(2001)254 lopullinen, 15.5.2001.

⁽²⁾ Ks. lomake 2001/098.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- d) Vaikka Fiscalis-ohjelmassa ⁽²⁸⁾ toteutetuilla toimilla on komission mukaan lisätty tietoisuutta karuselli-kauppapetoksista jäsenvaltioissa, niiden vaikutusta voitaisiin vielä lisätä toteuttamalla jatkotoimia, joita komissio koordinoi yhteisön tasolla. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi tiiviimpää monenvälistä yhteydenpitoa.

Suosituksien ja päätelmien

1.54 Vaikka jäsenvaltiot ovat pääasiallisessa vastuussa alv-tulojen suojaamisesta ja siihen liittyvästä hallinnollisesta yhteistyöstä, seuraavat toimet olisi toteutettava jäsenvaltioiden ja komission välisen hallinnollisen yhteistyön tehostamiseksi:

- a) SCAC:ssä ja SCAF:ssä, jotka ovat pääasiallinen jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihdon foorumi, voitaisiin komission ohjauksessa kehittää petostentorjuntastrategian parhaita käytäntöjä;
- b) jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa voitaisiin helpottaa kehittämällä edelleen VIES-järjestelmän käyttöä petosten torjunnassa, laatimalla kahden- tai monenvälisiä sopimuksia ja toteuttamalla korjaavia toimia silloin, kun jäsenvaltiot eivät toimita ajantasaisia tietoja;

KOMISSION VASTAUKSET

- d) Komissiossa seurataan FISCALIS-ohjelman osana toteutettavia toimia nykyisen lainsäädäntökehyksen mukaisesti. Komissio ei voi koordinoida monenvälistä tarkastusta järjestettävää erityisseurantaa, sillä tarkastusten alullepano ja järjestäminen kuuluu jäsenvaltioille. Komissiossa on kuitenkin hiljattain järjestetty SCAC:n erityiskokous, jonka tarkoituksena on tehostaa tällaisten tarkastusten käyttöä. (Ks. myös kohta 1.55).

1.54 Komissio yhtyy tilintarkastustuomioistuimen suosituksiin. Asian tiimoilta tehtävät parannukset kuuluvat kuitenkin yksin jäsenvaltioiden toimivaltaan ja edellyttävät näin ollen kansallisia toimia.

Nykyisessä lainsäädäntökehyksessä, joka koskee alv-tuloihin liittyvää hallinnollista yhteistyötä, komission tehtävänä on ainoastaan arvioida eri järjestelyjen toimivuutta ja tarjota jäsenvaltioille tilaisuuksia jakaa kokemuksiaan.

Tämän lisäksi komission yksiköissä valmistellaan EY:n perustamissopimuksen 280 artiklaan perustuvaa ehdotusta, jossa komissiolle annetaan hallinnollisen yhteistyön koordinointi-tehtävä erityissäännöksin.

- a) Komissio on samaa mieltä siitä, että SCAC:ssä olisi mieltävä petostentorjuntastrategian parhaita kehittämistapoja. Komissio onkin järjestänyt SCAC:ssä veropetoksia käsittelevän neuvoston työryhmän suosituksen seurannan. SCAC:hen on perustettu tilapäinen työryhmä, jonka tarkoituksena on koota parhaita toimintatapoja karuselli-kaupan ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa.
- b) Näitä ongelmia käsitellään hallinnollista yhteistyötä koskevassa komission ehdotuksessa, vaikka komissio onkin sitä mieltä, että petostentorjuntaa koskevia tietoja olisi vaihdettava VIES-järjestelmän ulkopuolella.

⁽²⁸⁾ Kaudelle 1998–2002 hyväksytty ohjelma, jossa yhdistyivät useat toimet, joita aiemmin rahoitettiin talousarvion eri luvuista. Ohjelman kolme osa-aluetta käsittävät seminaarit, joihin osallistuvat jäsenvaltioiden viranomaisten sekä komission ja OLAFin edustajat, viranomaisten vaihdot jäsenvaltioiden kesken ja monenväliset tarkastukset. Yksi ohjelman tavoitteista on varmistaa, että jäsenvaltioiden ja komission välinen yhteistyö on tehokasta ja kattavaa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- c) voitaisiin perustaa tiettyjen alv-petostapausten selvittämisestä vastaavia erityisiä tarkastusyksiköitä, jotta jäsenvaltiot pystyisivät paremmin torjumaan petoksia, edellyttäen, että yksiköt perustetaan keskustuomistojen yhteyteen tai että ne työskentelevät tiiviissä yhteistyössä keskustuomistojen kanssa OLAFin avustuksella;
- d) neuvoston asetuksen (ETY) N:o 218/92 11 ja 12 artiklassa tarkoitetun tietojenvaihdon laajuutta olisi selkeytettävä ja täsmennettävä ja jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa voitaisiin tehostaa yhdenmukaistamalla jäsenvaltioiden keskustuomistojen toimivaltuudet ja toimintamahdollisuudet.

1.55 Yhteenvetona voidaan sanoa, että vaikka jäsenvaltioiden ja komission välinen hallinnollinen yhteistyö käsittää myös muita aloja kuin (karusellikauppa)petosten torjunnan jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, tämä on kuitenkin tärkeä osa yhteistyötä, kuten komissio toteaa neuvostolle ja Euroopan parlamentille osoittamassaan tiedonannossa ”Strategia sisämarkkinoiden arvonlisäverojärjestelmän toiminnan parantamiseksi”⁽²⁹⁾. Jäsenvaltiot ovat päätoimijoita hallinnollisessa yhteistyössä ja petostentorjunnassa, mutta komission olisi toimittava tehokkaammin koordinoivana elimenä yhtenäismarkkinoiden olemassaoloon ja petosten rajatylittäviin näkökohtiin liittyvissä asioissa⁽³⁰⁾. Hallinnollista yhteistyötä koskevaan komission ehdotukseen sisältyy selviä parannusehdotuksia, mutta siinä jätetään käsittelemättä useita asioita. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin haluaa kiinnittää huomiota siihen, että karusellikauppapetosten tekemistä helpottaa nykyinen alv:n siirtymäjärjestely. Jos ehdotettu lopullinen järjestely, jossa verotus tapahtuu liiketoiminnan alkuperämaassa, otettaisiin käyttöön, mahdollisuudet tällaisiin petoksiin vähentyisivät huomattavasti.

KOMISSION VASTAUKSET

- c) Komissio hyväksyy suosituksen. Alv-petoksia käsittelevien erityisten tarkastusyksiköiden tarvetta on korostettu useissa komission valmisteluasiakirjoissa ja kertomuksissa.
- d) Komissio hyväksyy suosituksen ja huomauttaa, että neuvostossa neuvotellaan parhaillaan hallinnollista yhteistyötä koskevaan komission ehdotukseen perustuvasta uudesta luonnoksesta neuvoston asetuksen (ETY) N:o 218/92 11 ja 12 artiklaksi. Keskustuomistojen toimintaan liittyviä puutteita on käsitelty useissa komission kertomuksissa, mutta kuten jo todettiin, puutteiden korjaaminen vaatii lähinnä kansallisia toimenpiteitä.

1.55 Komissio on asiasta samaa mieltä kuin tilintarkastustuomioistuin, vaikkakin sen ehdotuksessa käsitellään ainoastaan tapauksia, jotka edellyttävät EY:n perustamissopimuksen 95 artiklaan perustuvia lainsäädäntöaloitteita. Lisäksi komissio korostaa, että se on ryhtynyt useisiin muihinkin toimiin alv-petosten ennaltaehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

Komissio esitti 28. tammikuuta 2000 neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomuksen alv-valvonnasta⁽³⁾. Kertomus on toimitettu veropetoksia käsittelevälle neuvoston tilapäiselle työryhmälle, joka on antanut suosituksia veropetosten torjumiseksi. Komissio on ottanut suositukset huomioon seuraavilla tavoilla:

- Komission lainsäädäntövaltaan kuuluvat suositukset otetaan hallinnollista yhteistyötä koskevaan ehdotukseen.
- Muiden kuin lainsäädännöllisiä EY:n tason toimia edellyttävien suositusten osalta komissio on ryhtynyt tarvittaviin toimiin SCAC:ssä.
- Yksin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien suositusten osalta komissio on järjestänyt suositusten seurannan ja arvioinnin. Kansallisia toimia on tarkasteltu jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella. Komissio esittää päätelmänsä kertomuksessa, jonka se laatii neuvostolle ja Euroopan parlamentille asetuksen (ETY) N:o 218/92 14 artiklan mukaisesti.

Tämän lisäksi komissiossa laaditaan EY:n perustamissopimuksen 280 artiklaan perustuva ehdotus, jossa komissiolle annetaan hallinnollisen yhteistyön koordinoititehtävä erityissäännönsin.

Komissio on lopuksi tilintarkastustuomioistuimen kanssa yhtä mieltä siitä, että olisi siirryttävä järjestelmään, jossa verotus tapahtuu alkuperämaana olevassa jäsenvaltiossa. Koska asiassa ei kuitenkaan saavutettane merkittävää edistystä lähitulevaisuudessa, komissio katsoo, että kyseessä on pitemmän aikavälin tavoite.

⁽²⁹⁾ KOM(2000) 348 lopullinen, 7.6.2000.

⁽³⁰⁾ Ks. myös erityiskertomus nro 9/98, kohdat 4.1–4.11.

⁽³⁾ KOM(2000) 28 lopullinen, 28.1.2000.

TOINEN LUKU

Yhteinen maatalouspolitiikka

2.0 SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	2.1—2.4
Budjettihallinnon analyysi	2.5—2.8
Korjaava ja täydentävä talousarvio on paljon tarvetta suurempi	2.5—2.6
Menojen lopullinen määrä oli 95 prosenttia määrärahoista	2.7—2.8
Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi	2.9—2.47
Pinta-aratukijärjestelmät	2.12—2.19
Valvontajärjestelmä	2.14
Tilintarkastustuomioistuimen havainnot	2.15—2.17
Jäsenvaltioiden toimittamien tarkastusten tulokset	2.18—2.19
Eläinpalkkiojärjestelmät	2.20—2.26
Valvontajärjestelmä	2.22
Tilintarkastustuomioistuimen havainnot	2.23—2.25
Jäsenvaltioiden toimittamien tarkastusten tulokset	2.26
Oliiviöljy	2.27—2.29
Valvontajärjestelmä	2.28
Tilintarkastustuomioistuimen havainnot	2.29
Maaseudun kehittäminen	2.30—2.33
Valvontajärjestelmä	2.31
Tilintarkastustuomioistuimen havainnot	2.32—2.33
Muut menot	2.34—2.40
Tilintarkastustuomioistuimen havainnot: puuvillan tuotantotuki	2.35—2.38
Kaseiini	2.39
Muita merkittäviä havaintoja	2.40
Monia aloja koskevat havainnot	2.41—2.42
Vähennykset	2.41
Tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen liittyvä kirjausketjujärjestelmä (CATS)	2.42
Yhteisen maatalouspolitiikan menoja koskevat yleiset päätelmät	2.43—2.47
Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen	2.48—2.77
Johdanto	2.48—2.50
Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen	2.51—2.64
Varainhoitovuoden 2001 tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskeva päätös	2.52—2.63
Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat päätelmät	2.64

Sääntöjenmukaisuutta koskevat päätökset	2.65—2.77
Keskeiset valvontamenettelyt ja lisävalvonta	2.66
Varainhoitovuonna 2001 tehtyjen korjausten analyysi	2.67—2.75
Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat päätökset varainhoitovuodesta 1991 alkaen	2.76
Päätelmä sääntöjenmukaisuutta koskevista päätöksistä	2.77
Aiempien huomautusten seuranta	2.78—2.103
Durumvehnä	2.80—2.89
Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset päätelmät	2.80—2.81
Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kanta	2.82—2.83
Komission toimet	2.84—2.88
Päätelmät	2.89
Sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnointi komissiossa	2.90—2.103
Tilintarkastustuomioistuimen keskeiset huomautukset	2.90
Tilintarkastustuomioistuimen toteuttama seuranta	2.91—2.92
Komission toteuttamat toimet	2.93—2.102
Päätelmät	2.103
Erityiskertomuksia koskevat tärkeimmät huomautukset	2.104—2.127
Banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn moitteeton varainhoito	2.105—2.117
EU:n rahoittamat toimenpiteet	2.107—2.109
Markkinasääntelytoimenpiteet	2.110—2.112
Raportointi ja arviointi	2.113—2.114
Päätelmät ja suositukset	2.115—2.117
Komission hallinnoima yhteisön öljysiementen tukijärjestelmä	2.118—2.123
Naudanliha-alan yhteisen markkinajärjestelyn laajaperäistämispalkkiojärjestelmä	2.124—2.127

JOHDANTO

2.1 Tässä luvussa käsitellään Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosaston (EMOTR-tuki) sekä luvun B2-5 1 ⁽¹⁾ (tarkastukset sekä muu maataloustoiminta) menoja.

2.2 Jäsenvaltioiden maksajavirastot vastaavat lähes kaikista edellä mainituista menoista. Kansallisten viranomaisten on ennen tukien maksamista edunsaajille tehtävä hakemuksille säädösten mukaiset tarkastukset. Kahdelle kolmasosalle maksetuista tuista tähän menettelyyn kuuluu hakemusten ristiintarkastus yhdenntettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään (IACS) ⁽²⁾ tai nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmään (SIEB) ⁽³⁾ sisältyvien kansallisten tietokantojen kanssa. Ristiintarkastusten tarkoituksena on havaita viljeltyjä aloja tai pidettyjä eläimiä koskevissa ilmoituksissa mahdollisesti esiintyvät virheet.

⁽¹⁾ Budjettihallinnon analyysiä käsitteleviin kohtiin 2.5–2.8 sisältyvät määrät koskevat ainoastaan talousarvion alaluokkaa B1. Luvun B2-5 1 osalta alkuperäisessä talousarviossa ilmoitetut maksusitoumusmäärärahat olivat 54 miljoonaa euroa. Määrärahoja lisättiin varainhoitovuoden aikana 22 miljoonaa euroa, ja varainhoitovuoden maksusitoumukset olivat 50 miljoonaa euroa (94 prosenttia).

⁽²⁾ Yhdenntetty hallinto- ja valvontajärjestelmä otettiin käyttöön 27 päivänä marraskuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3508/92 (EYVL L 355, 5.12.1992, s. 1) ja pantiin täytäntöön 23 päivänä joulukuuta 1992 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 3887/92 (EYVL L 391, 31.12.1992, s. 36).

Yhteinen maatalouspolitiikka on vuodesta 1992 koostunut pääosin viljelijöille maksettavista suorista tuista. Tuet maksetaan viljelijöiden ilmoittamien (peltokasvien osalta) tukikelpoisen viljelyalan ja (eläinpalkkioiden osalta) tukikelpoisten eläinten perusteella. Virheiden ja sääntöjen vastaisuuksien riskin vähentämiseksi otettiin käyttöön IACS-valvontajärjestelmä. Se käsittää tukihakemusten rekisteröinnin, viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän, eläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän sekä hallinnollisia tarkastuksia ja vähimmäismäärän paikalla toimittavia tarkastuksia (viljelyalan osalta 5 prosenttia ja eläinten osalta 10 prosenttia). Tilintarkastustuomioistuin on julkaissut äskettäin yhdenntettyä järjestelmää koskevan erityiskertomuksen (erityiskertomus nro 4/2001 (EYVL C 214, 31.7.2001, s. 1)).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2000, nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottoamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta (EYVL L 204, 11.8.2000, s. 1).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.3 Komissio maksaa jäsenvaltioille kuukausittain ennakon, joka määritetään edellisessä kuussa ilmoitettujen maksujen perusteella. Maksut kirjataan menoihin kuukausittain sillä varauksella, että niihin saatetaan tehdä korjauksia tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä varainhoitovuoden päätyttyä.

2.4 Tämä luku jakautuu viiteen osaan, joissa käsitellään:

- a) varainhoitovuoden 2001 budjettihallinnon analyysia;
- b) varainhoitovuoden 2001 tarkastuslausumaa;
- c) tilien tarkastamista ja hyväksymistä;
- d) aiempien huomautusten seurantaa;
- e) tilintarkastustuomioistuimen edellisen vuosikertomuksensa jälkeen hyväksymien erityiskertomusten keskeisiä huomautuksia ⁽⁴⁾.

BUDJETTIHALLINNON ANALYYSI

Korjaava ja täydentävä talousarvio on paljon tarvetta suurempi

2.5 EMOTR-tukiosaston talousarvioon sisältyivät 43 798 miljoonan euron alkuperäiset määrärahat ⁽⁵⁾ (mukana oli 100 miljoonan euron alustavat varaukset ja 500 miljoonan euron rahoitusvaraus ⁽⁶⁾)

⁽⁴⁾ Vuodesta 1997 yhteisestä maatalouspolitiikasta on laadittu lukuisia erityiskertomuksia ja lausuntoja. Julkaisut on lueteltu liitteessä II.

⁽⁵⁾ Euroopan unionin lopullisesti vahvistettu yleinen talousarvio varainhoitovuodelle 2001 (EYVL L 56, 26.2.2001).

⁽⁶⁾ Rahoitusvarauksen on tarkoitus kompensoida dollarin ja euron välisen pariteetin, joka on valittu talousarvioennusteiden perusteeksi, epäsuotuisa kehitys (200 miljoonaa euroa ylittävien määrien osalta). Vastaavasti 200 miljoonaa euroa suuremmat säästetyt määrät, jotka johtuvat vaihtokurssin suotuisasta kehityksestä, on siirrettävä rahoitusvaraukseen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

(ks. **taulukko 2.1**); kyseinen summa oli 47 prosenttia talousarvion kokonaismäärästä. Näitä määrärahoja muutettiin korjaavalla ja täydentävällä talousarviolla (7).

2.6 Korjaavassa ja täydentävässä talousarviossa määrärahoja lisättiin 971 miljoonaa euroa (8). Näin pyrittiin kattamaan spongiformisten enkefalopatioiden (BSE:n) aiheuttamasta kriisistä koituneet lisäkustannukset, joiden osittaiseksi vastapainoksi syntyi 245 miljoonan euron säästöt euron ja dollarin välisen pariteetin suotuisan kehityksen vuoksi. Tarpeet oli arvioitu aivan liian suuriksi: nautojen ostosta ja hävittämisestä aiheutuneet menot olivat ainoastaan 212 miljoonaa euroa.

Taulukko 2.1 — EMOTR-tuki 2001: Budjettihallinnon analyysi

(milj. EUR)

Rahoitusnäkymien otsake 1: alaluokka B1: EMOTR-tukiosasto (1)						
	Otsake yhteensä	josta:				
		B1-1	B1-2	B1-3	B1-4	B1-6
		Kasvikunnan tuotteet	Eläinkunnan tuotteet	Liittännäismenot	Maaseudun kehittäminen	Rahoitusvaraus
Rahoitusnäkymiin merkitty enimmäismäärä	44 530					
Talousarvion muutokset						
Alkuperäiset määrärahat (2)	43 798	27 595	10 159	1 049	4 495	500
Käytettävissä olleet lopulliset määrärahat	44 484	27 404	10 466	1 619	4 495	500
Talousarvion toteuttaminen						
Käytetyt määrärahat (3)	42 083	26 714	9 558	1 448	4 363	0
% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	95	97	91	89	97	0
Varainhoitovuoteen 2002 siirretyt määrärahat	99	0	0	0	99	0
% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	0	0	0	0	2	0
Peruuntuneet määrärahat	2 301	690	908	171	32	500
% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	5	3	9	11	1	100

(1) Jaksottamattomat määrärahat.

(2) Mukaan luettuina 100 miljoonan euron alustavat varaukset (B0-4 0) ja 500 miljoonan euron rahoitusvaraus.

(3) Maksusitoumuksia.

Lähde: Tulostili 2001.

(7) Lopullisesti vahvistettu Euroopan unionin korjaava ja täydentävä talousarvio nro 1 varainhoitovuodeksi 2001 (EYVL L 218, 13.8.2001).

(8) 700 miljoonaa euroa muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen yli 30 kuukauden ikäisten nautojen ostoon ja hävittämiseen, 33 miljoonaa euroa ihmisravinnoksi tarkoitettujen yli 30 kuukauden ikäisten nautojen testien kustannuksiin ja 238 miljoonaa euroa naudanlihan varastointikustannuksiin.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Menojen lopullinen määrä oli 95 prosenttia määrärahoista

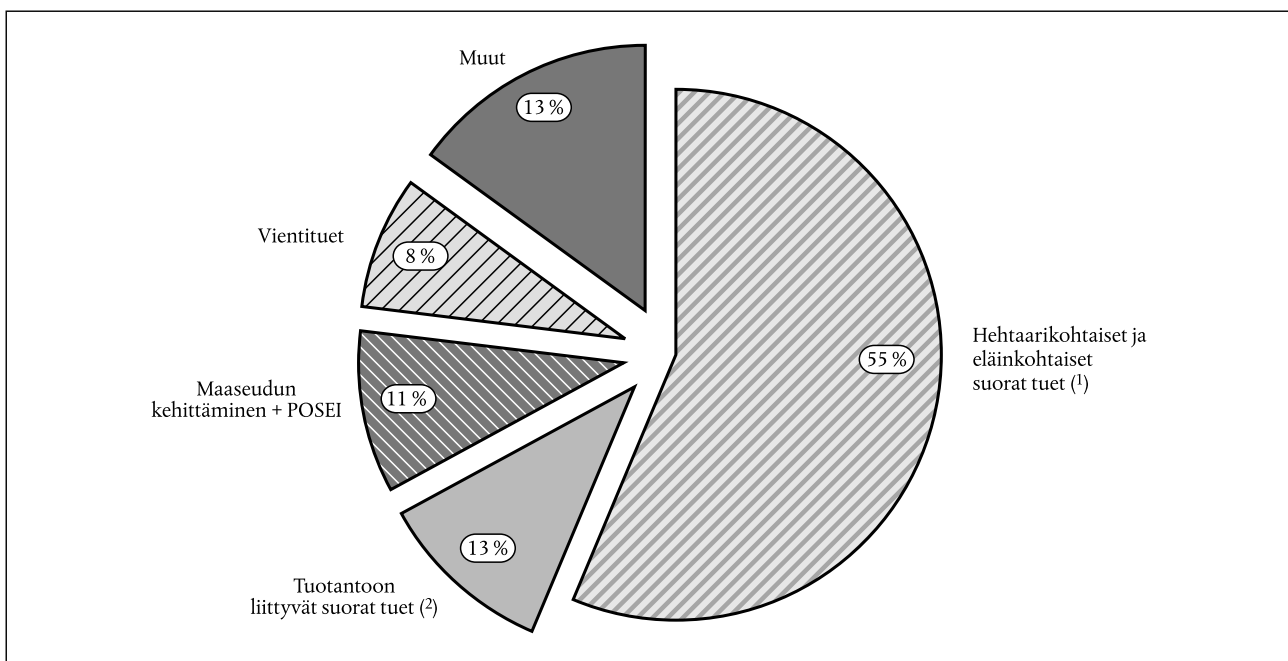
2.7 Määrärahojen lopullinen määrä oli 44 484 miljoonaa euroa ja menojen määrä oli 42 083 miljoonaa euroa, joka on 95 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista (ks. **taulukko 2.1**). Lukuun ottamatta rahoitusvaraukseen siirrettyjä määrärahoja, joita ei käytetty varainhoitovuonna 2001, talousarvion toteutumisaste oli lähes 96 prosenttia.

2.8 Nämä 42 083 miljoonan euron menot ovat jakautuneet seuraavasti:

— ks. **kaavio 2.1**: menojen jakautuminen niiden luonteen mukaan eriteltynä

— ks. **kaavio 2.2**: menojen jakautuminen aloittain.

Kaavio 2.1 — Menojen jakautuminen niiden luonteen mukaan eriteltynä

Lähde: Tilintarkastustuomioistuin, komission vuoden 2001 tilien perusteella.

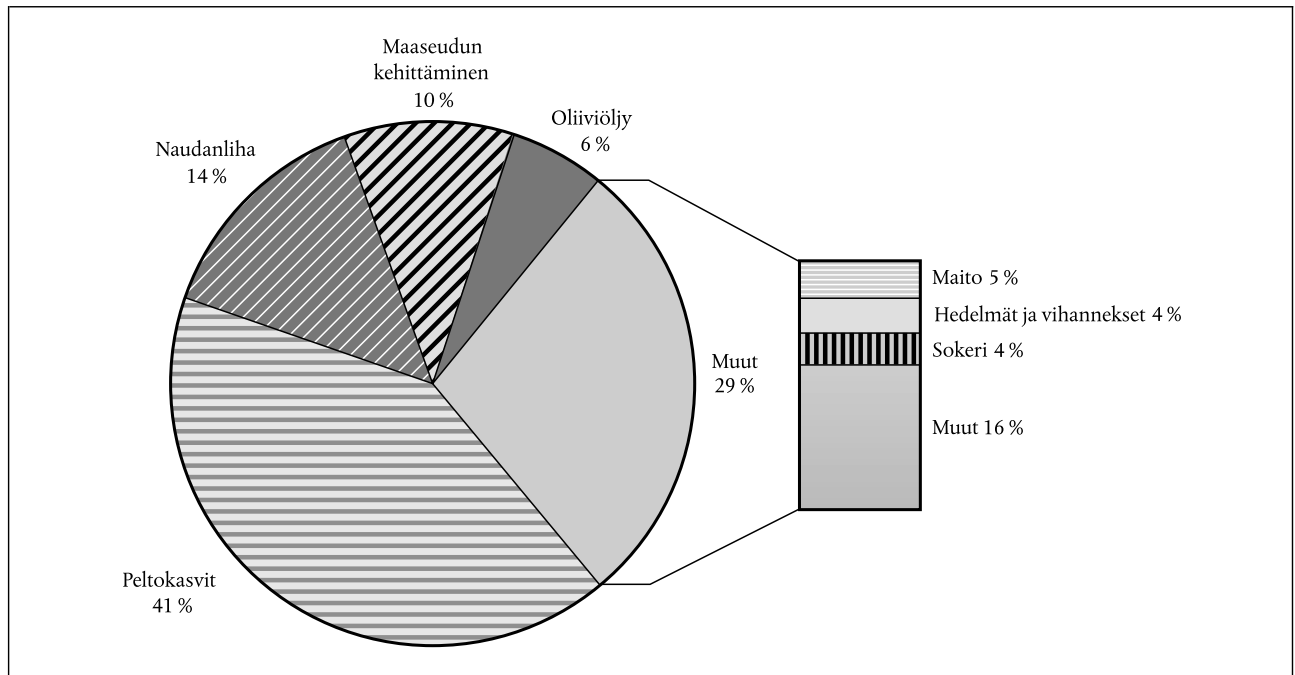
Kaaviossa käytetty menojen luokitus poikkeaa komission luokituksesta (nide I, taulukko 10) seuraavasti:

(1) Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että momentin "B1-1 0 6 maan viljelykäytöstä poistaminen" menot ovat osa peltokasveista maksettavien tukien kustannuksia, mikä lisää tämän kohdan menoja 3 prosenttia ja vähentää vastaavasti kohdan "muut" menoja.

(2) Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että alamomentin "B1-1 2 1 1 muut tuotantoon liittyvät toimenpiteet" ja momentin "B1-1 3 0 kuivarehun tuotantotuki" menot ovat osa tuotantoon liittyvää suoraa tukea koskevia kustannuksia, mikä lisää tämän kohdan menoja 1 prosentin ja vähentää vastaavasti kohdan "muut" menoja.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Kaavio 2.2 — Menojen jakautuminen aloittain

Lähde: Komission tilit vuodelta 2001.

TARKASTUSLAUSUMAAN LIITTYVÄ ARVIOINTI

2.9 Tilintarkastustuomioistuin:

- a) poimi komission tileistä 156:sta toimesta koostuvan edustavan otoksen ja tarkasti sen osalta sekä tilien luotettavuuden että tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden; tilintarkastustuomioistuin tarkasti jokaisen toimen sekä maksajaviraston että lopullisen edunsaajan tiloissa;
- b) tarkasti useiden yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluvien järjestelyiden valvontajärjestelmät;
- c) vertasi työnsä tuloksia jäsenvaltioiden erityisesti yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti toimittamien fyysisten tarkastusten tuloksiin;
- d) otti huomioon komission maatalouden pääosaston pääjohtajan lausuman.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.10 Tilien luotettavuutta koskevat havainnot on koottu yhdeksänteen lukuun (kohdat 9.6–9.35). Tilien perustana olevien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevat havainnot on esitetty jäljempänä.

2.11 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että yhteisen maatalouspolitiikan menoihin liittyviä virheitä esiintyi olennaisessa määrin viljelijöiden ja muiden edunsaajien tekemissä ilmoituksissa, ei niinkään maksajavirastojen tasolla. Tarkastuksen yhteydessä ei saatu näyttöä siitä, että yleinen tilanne, josta on aikaisemmin esitetty huomautuksia, olisi kohentunut merkittävästi. Tilintarkastustuomioistuimen havainnot on jäljempänä ryhmitelty seuraavien otsikoiden alle: pinta-aratukijärjestelmät, eläinpalkkiojärjestelmät, oliiviöljy, maaseudun kehittäminen ja muut menot.

Pinta-aratukijärjestelmät

2.12 Peltokasvien viljelijöille maksettujen pinta-aratukimaksujen summa oli 16 847 miljoonaa euroa vuonna 2001, mikä on 40 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista. Suurin osa tuesta maksetaan viljantuottajille.

2.13 Näiden järjestelmien mukaisesti suoritettavat maksut lasketaan seuraavan kolmen luvun perusteella:

- a) tuen määrä, josta on säädetty yhteisön lainsäädännössä;
- b) hehtaarikohtainen tuotos, jonka jäsenvaltiot laskevat (alueellisesti) ja komissio hyväksyy;
- c) viljojen tuotantoon tarkoitettujen viljelylohkojen ala tuottajan ilmoituksen mukaisesti.

Valvontajärjestelmä

2.14 Yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti jäsenvaltiot toimittavat hallinnollisen tarkastuksen kaikille ilmoituksille ja fyysisen paikalla tehtävän tarkastuksen edunsaajien viljelymaista koostuvalle otokselle.

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot

2.15 Tilintarkastustuomioistuin on arvostellut aikaisemmissa kertomuksissaan useita peltokasvien

2.11 *Komissio toteaa, että 82,9 prosenttia tämän varainhoitovuoden osalta havaituista jäsenvaltioiden maksajavirastojen tekemistä sisältövirheistä liittyy tilanteisiin, jotka ovat komission yksiköiden tiedossa ja jotka on oikaistu tai oikaistaan EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

tukijärjestelmän näkökohtia. Tuet ovat yleensä olleet vuoden 1992 uudistuksen aiheuttamia tuottajien tulonmenetyksiä suurempia. Hyväksytyt alueelliset tuotokset ovat joissakin jäsenvaltioissa liian korkeita, esimerkiksi öljysiementen sadon osalta (ks. kohta 2.122) ⁽⁹⁾.

2.16 Vuonna 2001 toimitetussa tarkastuksessa havaittiin, että tukiin vaikuttavien virheiden määrä oli ollenainen. Suurin osa virheistä koskee viljelijöiden ilmoittamien peltokasvialueiden pinta-alan ja tarkastajien läsnä ollessa mitattujen viljelylohkojen pinta-alan välisiä eroja. Suunnilleen puolet eroista oli alle 3 prosenttia ilmoitettusta alasta. (Jos yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisen paikalla toimitettavan tarkastuksen yhteydessä havaitaan tällaisia eroja, maksajaviraston on korjattava hakemus, mutta se ei aseta seuraamuksia.) Sama määrä eroja koskee virheitä, jotka ovat 3–20 prosenttia ilmoitetuista viljelyaloista. (Tämän suuruisista eroista on asiaankuuluvien asetusten mukaisesti asetettava seuraamuksia, ja on epätodennäköistä, että erot selittyvät viljelijän tekemällä virheellä.)

2.17 Tarkastuksessa havaittiin kaksi maksua, jotka perustuivat suurelta osin tai kokonaan perusteettomiin ilmoituksiin. Ensimmäinen tapaus koski valkuaiskasvien viljelystä Italiassa perusteettomasti maksettua tukea. Toinen tapaus koski maissin tuotannosta Kreikassa maksettua tukea: edunsaajan toimittamien virheellisten tietojen ja maksajaviraston valvontajärjestelmien puutteiden vuoksi viljelyalaa ei voitu varmistaa. Tämän kaltaisilla virheillä näyttää olevan suurempi vaikutus menoihin kuin edellä mainituilla mittausvirheillä (kohta 2.16).

Jäsenvaltioiden toimittamien tarkastusten tulokset

2.18 Tilintarkastustuomioistuimen toimittamien tarkastusten ja yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti toimitettujen tarkastusten tulosten vertailu on vaikeaa. Jäsenvaltioiden yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti tarkastamat toimet käsittävät sekä ilmoituksia, joiden katsotaan sisältävän erityisen riskin, että pelkästään satunnaisotannalla valittuja ilmoituksia. Yhteisön lainsäädännössä maksajavirastoilta ei edellytetty näiden kahdenlaisten tulosten esittämistä erikseen.

2.16 Kutakin DAS-tapausta koskeva erityisasiantuntemus on jäsenvaltioiden viranomaisilla. Komissio jatkaa yksityiskohtaisten havaintojen tarkastelua jäsenvaltioiden kanssa.

Jäsenvaltioiden ilmoittamien menojen tarkastamisen ja tarvittaessa rahoituskorjausten tekemisen lisäksi komissio osallistuu aktiivisesti jäsenvaltioiden täytäntöönpanemien järjestelmien parantamiseen. Jäsenvaltioiden on esimerkiksi otettava viimeistään 1. tammikuuta 2005 käyttöön viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmät maksupyyntöissä esiintyvien inhimillisten erehdysten vähentämiseksi ja valvontajärjestelmiensä yleiseksi parantamiseksi.

2.17 Tilintarkastustuomioistuimen erikseen mainitsemien Italian ja Kreikan osalta komission yksiköt ovat ehdottaneet tai tulevat ehdottamaan kiinteämääräisiä rahoituskorjauksia, jotka johtuvat valvontajärjestelmien puutteellisuuksista kyseisenä markkinointivuonna.

2.18 Asetuksen (ETY) N:o 3887/92 17 artiklan 3 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 2419/2001 52 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain viimeistään 31 päivänä maaliskuuta edellisen kalenterivuoden kattava kertomus. Kertomuksessa mainitaan muun muassa tehtyjen tarkastusten tulos. Tätä tarkoitusta varten komission yksiköt ovat laatineet peltokasvialalla sovellettavan kyselylomakkeen, jossa jäsenvaltioiden edellytetään ilmoittavan vuodesta 2000 lähtien erikseen sekä tapaukset, joiden katsotaan sisältävän erityisen riskin, että pelkästään satunnaisotannalla valitut tapaukset. Lisäksi 1. tammikuuta 2002 voimaantulle asetuksen (EY) N:o 2419/2001 19 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden "on valittava satunnaisesti 20–25 prosenttia niiden viljelijöiden vähimmäislukumäärästä, joille on tehtävä tarkastus paikalla".

⁽⁹⁾ Erityiskertomus nro 6/2002.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.19 Siltä osin kuin vertailu on mahdollista, tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta voidaan kuitenkin päätellä, että yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastusten tuloksiin perustuva virheiden kokonaismäärä saattaa olla yleisesti ottaen liian pieni. Satunnaisotantaan perustuvassa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa havaittujen virheiden määrä oli suurempi kuin yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastuksissa havaittujen, vaikka jälkimmäiset tulokset saadaankin sekä satunnaisotannalla että erityisen riskin sisältävien tapausten tarkastuksilla. Vuonna 2000, johon useimmat EMOTR-vuonna 2001 suoritettavat maksut liittyivät, yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaiset fyysiset tarkastukset osoittivat lähes 300 000 viljelijän laatimien ilmoitusten kohdalla, että viljelyala oli ilmoitettu keskimäärin 2,3 prosenttia liian suurena (ks. **taulukko 2.2** sekä **kaaviot 2.3** ja **2.4**). Lukuun vaikuttivat merkittävästi Italiaa koskevat tulokset. Siellä 43 prosenttia kaikista yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisista tarkastuksista kattoi 13 prosenttia tarkastetusta kokonaisalasta, ja sen seurauksena virheellisiä ilmoituksia havaittiin paljon. Italiassa tarkastetuissa ilmoituksissa kokonaispinta-ala oli ilmoitettu 8 prosenttia liian suurena. Kreikka ei toimittanut tuloksia. Lisäksi tilintarkastustuomioistuimen toimittamassa tarkastuksessa suoritettiin uudelleen joitakin yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisia paikalla toimitettuja tarkastuksia. Joissakin tapauksissa havaittiin virheitä, joita ei ollut huomattu alkuperäisessä tarkastuksessa.

Taulukko 2.2 — Pinta-alatuki — IACS:n paikalla toimitettujen tarkastusten ja kaukokartoituksen tulokset

Jäsenvaltio	Toimitettuja hakemuksia		Tarkastettuja hakemuksia				Hakemukset, joissa on virheitä			
	Lukumäärä	Pinta-ala (ha)	Lukumäärä	%	Pinta-ala (ha)	%	Lukumäärä	%	Pinta-ala (ha)	%
Belgia	43 058	996 646	5 255	12,20	159 584	16,01	1 084	20,60	1 376	0,90
Tanska	56 229	2 295 566	3 146	5,59	141 613	6,17	569	18,10	1 727	1,20
Saksa	339 555	14 072 879	24 211	7,13	1 325 883	9,42	7 254	30,00	7 677	0,60
Kreikka	(¹)	(¹)	(¹)		(¹)		(¹)		(¹)	
Espanja	453 215	17 158 323	45 682	10,08	2 311 284	13,47	12 546	27,50	52 666	2,30
Ranska	441 404	23 376 044	28 589	6,48	1 988 947	8,51	10 247	35,80	16 105	0,80
Irlanti	130 052	4 613 819	7 086	5,45	313 336	6,79	907	12,80	8 993	2,90
Italia	604 332	7 007 936	124 239	20,56	1 459 266	20,82	20 687	16,70	120 537	8,30
Luxemburg	2 128	121 845	188	8,83	18 692	15,34	161	85,50	271	1,40
Alankomaat	48 993	592 692	3 971	8,11	71 856	12,12	781	19,70	1 504	2,10
Itävalta	131 381	2 092 652	10 810	8,23	242 305	11,58	3 899	36,10	2 028	0,80
Portugali	151 327	2 785 028	15 483	10,23	1 482 606	53,23	8 467	54,70	30 141	2,00
Suomi	72 529	2 061 292	4 791	6,61	167 753	8,14	1 056	22,00	1 132	0,70
Ruotsi	63 456	2 720 038	5 389	8,49	308 588	11,34	2 422	44,90	6 138	2,00
Yhdistynyt kuningaskunta	142 536	13 666 049	9 443	6,62	1 009 134	7,38	4 537	48,00	7 194	0,70
Yhteensä	2 680 195	93 560 809	288 283	10,76	11 000 847	11,76	74 617	25,90	257 489	2,30

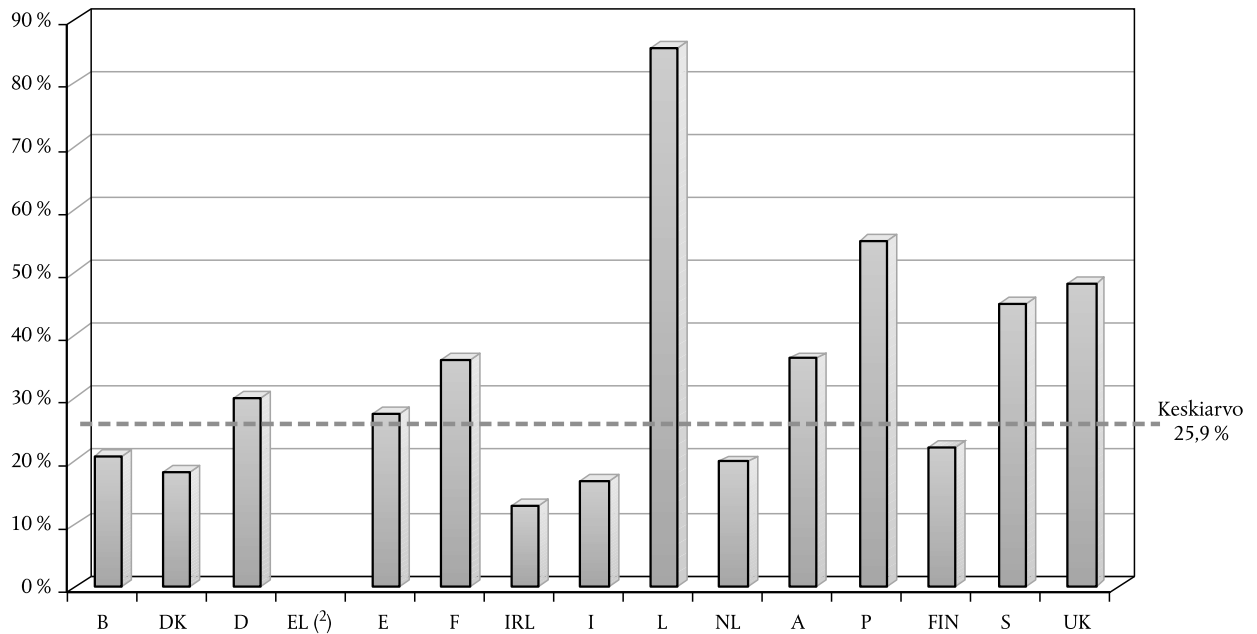
(¹) Tietoja ei ole toimitettu komissiolle.

Huom. 1: Kaukokartoitus edellyttää satelliitti- tai ilmakuvien käyttöä IACS:n soveltamisen tarkastamiseksi.

Huom. 2: Havaittujen virheiden prosenttiluvuissa olevat erot saattavat selittyä sekä epätarkkojen hakemusten lukumäärien eroilla että virheiden havaitsemisen tehokkuuden eroilla.

Lähde: Maatalouden pääosasto — IACS-tilastot vuodelta 2000.

Kaavio 2.3 — Pinta-alatuki — Paikalla toimitettujen IACS-tarkastusten tulokset: liian suurina ilmoitettujen tarkastettujen hakemusten osuus prosentteina ⁽¹⁾

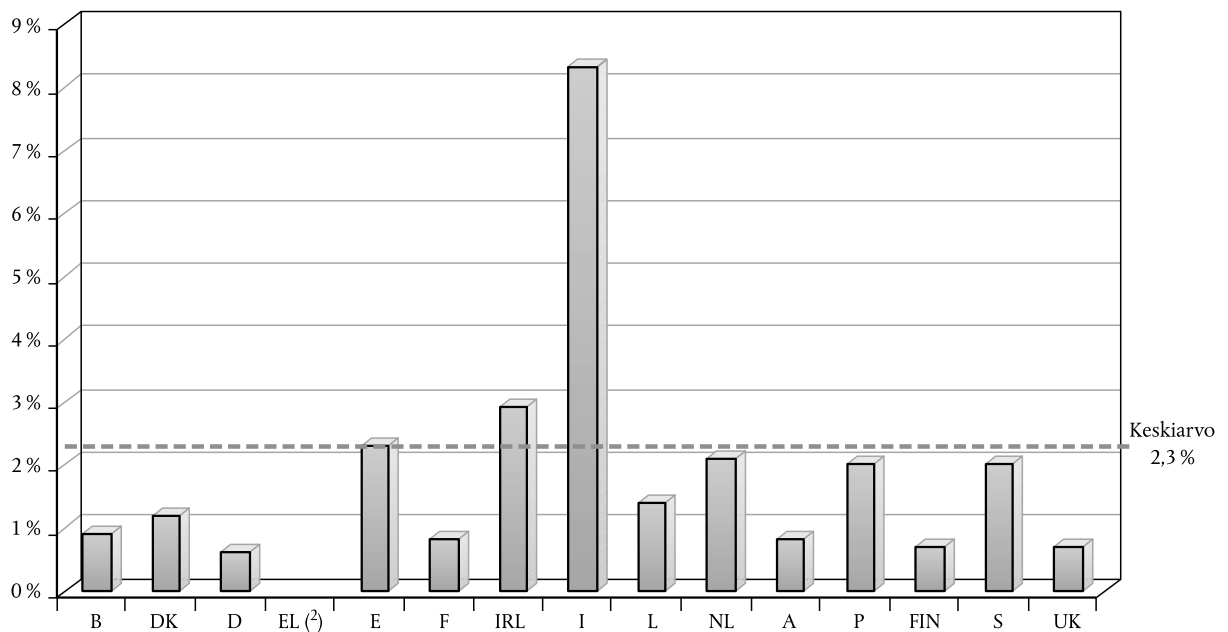

⁽¹⁾ 74 617 hakemusta ilmoitettiin liian suurina, joka on 25,9 prosenttia kaikista jäsenvaltioiden tarkastamista hakemuksista.

⁽²⁾ Kreikka: tietoja ei ole toimitettu komissiolle.

Lähde: Maatalouden pääosasto — IACS-tilastot vuodelta 2000.

Kaavio 2.4 — Pinta-alatuki — Paikalla toimitettujen IACS-tarkastusten tulokset: liian suuriksi ilmoitettujen alojen keskiarvo ⁽¹⁾ tarkastetuista hakemuksista

⁽¹⁾ Liian suureksi ilmoitetun alan kokonaisala oli 257 489 ha, joka on 2,3 prosenttia jäsenvaltioiden tarkastamasta kokonaisalasta.

⁽²⁾ Kreikka: tietoja ei ole toimitettu komissiolle.

Lähde: Maatalouden pääosasto — IACS-tilastot vuodelta 2000.

Eläinpalkkiojärjestelmät

2.20 Karjankasvattajille vuonna 2001 maksetun tuen määrä oli 6 824 miljoonaa euroa, joka on 16 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista. Lähes neljä viidennestä tästä summasta maksetaan nautakarjankasvattajille, ja loppuosa on lampaiden ja vuohien pitämisestä maksettavia tukia ⁽¹⁰⁾.

2.21 Näissä järjestelmissä karjankasvattajille maksetaan yleensä kiinteä määrä tukea eläintä kohti. Tuen määrä riippuu eläimestä (esimerkiksi sonni tai härkä taikka emolehmä). Eräissä järjestelmissä, erityisesti laajaperäistämispalkkiojärjestelmässä, karjankasvattajien on tarkkailtava eläintihyettä.

Valvontajärjestelmä

2.22 Yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti karjankasvattajien on pidettävä eläinten liikkeitä yksityiskohtaista rekisteriä ja korvamerkittävä karja. Jäsenvaltioiden on toimitettava hallinnollisia tarkastuksia ja valikoivia paikalla toimitettavia tarkastuksia. Kuten pinta-alatukitarkastustenkaan kohdalla, maksajavirastojen esittämässä paikalla toimitettavien tarkastusten tuloksissa ei erotella satunnaisotantaan ja riskiin perustuvia tarkastuksia.

2.22 Vaikka jäsenvaltioiden ei edellytetäkään raportoivan tarkastustuloksistaan tilintarkastustuomioistuimen esittämällä tavalla, satunnaisotantaan ja riskiin perustuvien tarkastusten jakaumaa on tarkasteltu säännöllisesti siltä osin kuin se on ollut tarpeen komission yksiköiden suorittamien maatalousmenojen tarkastusten yhteydessä. Tavoitteena on ollut varmistaa, että paikalla tehtäviin tarkastuksiin valitaan edustava joukko maatalousyrittäjiä siten kuin asetuksessa (ETY) N:o 3887/92 säädetään. IACS-järjestelmää koskevaa lainsäädäntöä on tältä osin lisäksi tiukennettu 1. tammikuuta 2002 voimaan tulleen asetuksen (EY) N:o 2419/2001 19 artiklan 1 kohdan perusteella, jossa säädetään, että jäsenvaltioiden ”on valittava satunnaisesti 20–25 prosenttia niiden viljelijöiden vähimmäislukumäärästä, joille on tehtävä tarkastus paikalla”. Tämä säännönmukainen vaatimus varmistaa riittävästi, että tilintarkastustuomioistuimen huomautuksessa mainitut tarkastusten tulokset on perusteltu asianmukaisesti.

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot

2.23 Tilintarkastustuomioistuimen poimimassaan otoksessa havaitsemat virheet koskivat pääasiassa viljelijän pitämien rekistereiden ja palkkioiden maksamisen perustana olleiden ilmoitusten välisiä eroja. Suurimmat tällaiset virheet liittyivät Alankomaissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa suoritettuihin maksuihin. Näyttää siltä, että eläinpalkkiojärjestelmien menoihin liittyy olenainen määrä virheitä.

2.23 Myös komission yksiköiden suorittamissa maatalousmenojen tarkastuksissa on todettu, että viljelijöiden pitämien rekistereiden laatu (tilintarkastustuomioistuimen mainitsemat jäsenvaltiot mukaan luettuina) on vähemmän kuin tyydyttävä. IACS-järjestelmää koskevissa asetuksissa säädetään tällaisiin tapauksiin sovellettavista valvontakeinoista ja määrättävistä suhteellisista seuraamuksista. Jäsenvaltioiden tältä osin puutteellinen toiminta otetaan asianmukaisesti huomioon komission tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä.

⁽¹⁰⁾ Eräät karjankasvattajat saavat korvauksia myös luvusta B1-4 (maaseudun kehittäminen).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

2.24 Vuonna 2001 toimitetun tarkastuksen yhteydessä tutkittiin lisäksi laajaperäistämispalkkiojärjestelmää⁽¹⁾, jonka kustannukset olivat vuonna 2001 yhteensä 913 miljoonaa euroa eli noin 2 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista. Maksuja suoritetaan tuottajille, jotka pitävät eläinten lukumäärän hehtaaria kohti yhteisön lainsäädännössä säädettyissä rajoissa. Vuoden 2001 ja aikaisempien vuosien tarkastusten tulokset osoittavat, että tilien perustana olevien maksujen laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevien virheiden määrä ei ollut olennainen. Useimmat tästä järjestelmästä tukea saavista tuottajista noudattavat eläintiheyttä koskevaa enimmäismäärää. Hallinnollisia tarkastuksia tehdään kaikille edunsaajille, mutta kuudessa jäsenvaltiossa tehdyssä valvontajärjestelmien tarkastelussa kuitenkin havaittiin, että useimmat näistä jäsenvaltioista eivät kyenneet kohdentamaan valikoivia fyysisiä tarkastuksia niihin hakijoihin, joiden eläintiheys oli tukikelpoisuuden ylärajoilla, ja että ainoastaan yhdellä jäsenvaltiolla oli yhdennetty lähestymistapa molempien tukikelpoisuusedellytysten (eläinten olemassaolo sekä laiduntamiseen ja rehukasvien viljelyyn tarkoitettu alue) tarkastamista varten.

2.25 Järjestelmien erityisiä puutteita havaittiin kahdessa jäsenvaltiossa. Itävallassa tukikelpoisen alppilaitumen määrä oli joillakin alueilla arvioitu yli 60 prosenttia liian suureksi maarekisterissä olevien tietojen perusteella. Ero havaittiin vuonna 1998 käyttöön otetun ilmakuvausperusteella, mutta sitä oli sovellettu Itävallassa vuonna 2001 ainoastaan joillakin alueilla, kuten Salzburgin alueella. Ranskassa eläintiheyden laskemisessa käytetyssä karjaa koskevassa tietokannassa olevat epätarkkuudet lisäsivät virheriskiä, jota pahensivat vielä rehualan tarkastuksen puutteet. Tuottajille maksettiin palkkio epäluotettavan tietokannan perusteella, riippumatta siitä, olivatko ne nimenomaisesti hakeneet kyseistä tukea.

KOMISSION VASTAUKSET

2.24 *Komission yksiköiden tekemien tarkastushavaintojen perusteella uuteen IACS-asetukseen (EY) N:o 2419/2001 on sisällytetty tilintarkastustuomioistuimen ehdottamaa riskin-arviointia koskeva nimenomainen edellytys, joka on voimassa vuodesta 2002 lähtien.*

Tukikelpoisuusrajaa lähellä olevien hakijoiden tarkastaminen ei kuulunut säännönmukaisiin vaatimuksiin ennen vuotta 2002, vaikka komissio olikin suositellut tarkastuksia asianmukaisena valvontamenettelynä. Samoin tilintarkastustuomioistuimen ehdottamaa yhdennettyä lähestymistapaa on aina suositeltu IACS-lainsäädännössä.

2.25 *Komission yksiköt tutkivat tilintarkastustuomioistuimen Itävallan ja Ranskan osalta mainitsemia seikkoja tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä.*

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1254/1999, annettu 17 päivänä toukokuuta 1999, naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä (EYVL L 160, 26.6.1999, s. 21).

Komission asetus (EY) N:o 2342/1999, annettu 28 päivänä lokakuuta 1999, asetuksen (EY) N:o 1254/1999 yksityiskohtaisista säännöistä palkkiojärjestelmien soveltamisen osalta (EYVL L 281, 4.11.1999, s. 30).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Jäsenvaltioiden toimittamien tarkastusten tulokset

2.26 Jäsenvaltioiden on täytynyt tammikuusta 2000 alkaen käyttää nautaeläinten tunnistamiseksi ja rekisteröimiseksi järjestelmää, jonka avulla maksajavirastot voivat tehdä eläinpalkkioiden maksuhakemusten ristiintarkastuksia. Vaikka noin puolet jäsenvaltioista ei kyennyt noudattamaan asetettua aikataulua, uuden välineen ansiosta on alettu havaita enemmän järjestelmään liittyviä epätasällisiä ilmoituksia. **Taulukossa 2.3** ja **kaaviossa 2.5** on esitetty yhteenveto kalleimman järjestelmän (emolehmäpalkkiojärjestelmän) paikalla toimitettujen tarkastusten tuloksista. Tulokset osoittavat esimerkiksi sen, että vuonna 2000 Alankomaiden viranomaiset vähensivät tukea 18 prosentissa yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastuksiin valituista hakemuksista ja hylkäsi lisäksi kokonaan 2 prosenttia tarkastetuista hakemuksista.

2.26 Vaikka eräät jäsenvaltiot eivät olleet ottaneet käyttöön nautaeläinten tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmää määraikaan eli 1. tammikuuta 2000 mennessä, useat niistä pystyivät kuitenkin suorittamaan suuren määrän tietokoneavusteisia maksuhakemusten ristiintarkastuksia ennen sellaisten nautanlihapalkkioiden maksamista (vuonna 2001), jotka koskivat vuonna 2000 tehtyjä tukihakemuksia.

Myös komission yksiköt ovat havainneet, että asianmukaisesti toimiva tietokanta on parantanut tarkastusvälinettä suurimmassa osassa jäsenvaltioita. On myös syytä todeta, että YMP:n uudistamisen yhteydessä vuonna 2000 otettiin käyttöön useita uusia tai huomattavasti muutettuja nautanlihapalkkiojärjestelmiä, joiden valvottavuus on parantunut uuden välineen ansiosta. Tämä on myös keskeistä IACS-asetusten valvontamääräysten kannalta.

Alankomaiden viranomaisten toimet, joilla tukea vähennettiin vuonna 2000, johtuivat mahdollisesti komission yksiköiden syyskuussa 1999 paikalla tekemistä maatalousmenojen tarkastuksista.

Taulukko 2.3 — IACS-tarkastukset emolehmäpalkkion saamiseksi — Vuonna 2000 paikalla toimitettujen tarkastusten tulokset

Jäsenvaltio	Toimitettujen hakemusten kokonaismäärä	Tarkastettuja hakemuksia		Osittain hylättyjä hakemuksia		Kokonaan hylättyjä hakemuksia	
		Lukumäärä	%	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%
Itävalta	90 224	13 188	14,62	1 021	7,74	37	0,28
Belgia	17 493	1 952	11,16	67	3,43	4	0,20
Tanska ⁽¹⁾	9 732	(¹)		(¹)		(¹)	
Saksa ⁽¹⁾	35 626	(¹)		(¹)		(¹)	
Kreikka ⁽²⁾	(²)	(²)		(²)		(²)	
Espanja	74 208	8 395	11,31	633	7,54	58	0,69
Ranska ⁽¹⁾	138 303	(¹)		(¹)		(¹)	
Irlanti	70 591	8 612	12,20	621	7,21	47	0,55
Italia ⁽³⁾	60 900	26 552	43,60	2 502	9,42	549	2,07
Luxemburg	515	60	11,65	5	8,33	0	0,00
Alankomaat	5 496	520	9,46	94	18,08	11	2,12
Portugali	31 413	3 770	12,00	579	15,36	23	0,61
Suomi	1 431	173	12,09	31	17,92	2	1,16
Ruotsi	10 816	1 274	11,78	67	5,26	9	0,71
Yhdistynyt kuningaskunta	49 400	3 026	6,13	235	7,77	16	0,53
Yhteensä	596 148	67 522	11,33	5 855	8,67	756	1,12

⁽¹⁾ Tanska, Saksa ja Ranska: komissiolle toimitettuja tietoja ei esitetty yhteensopivassa muodossa.

⁽²⁾ Kreikka: komissiolle ei ole toimitettu tietoja.

⁽³⁾ Italia: komissiolle toimitetut tiedot olivat epätäydellisiä.

Huom. 1: Havaittujen virheiden prosenttiluvuissa olevat erot saattavat selittyä sekä epätarkkojen hakemusten lukumäärien eroilla että virheiden havaitsemisen tehokkuuden eroilla.

Huom. 2: Hakemus hylätään kokonaan, jos ilmoitettujen eläinten ja tukikelpoisiksi määriteltyjen eläinten määrissä on havaittu yli 20 prosentin ero tai jos ero johtuu tarkoituksellisesti tehdyistä sääntöjenvastaisuuksista.

Lähde: Maatalouden pääosasto — IACS-tilastot vuodelta 2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Oliiviöljy

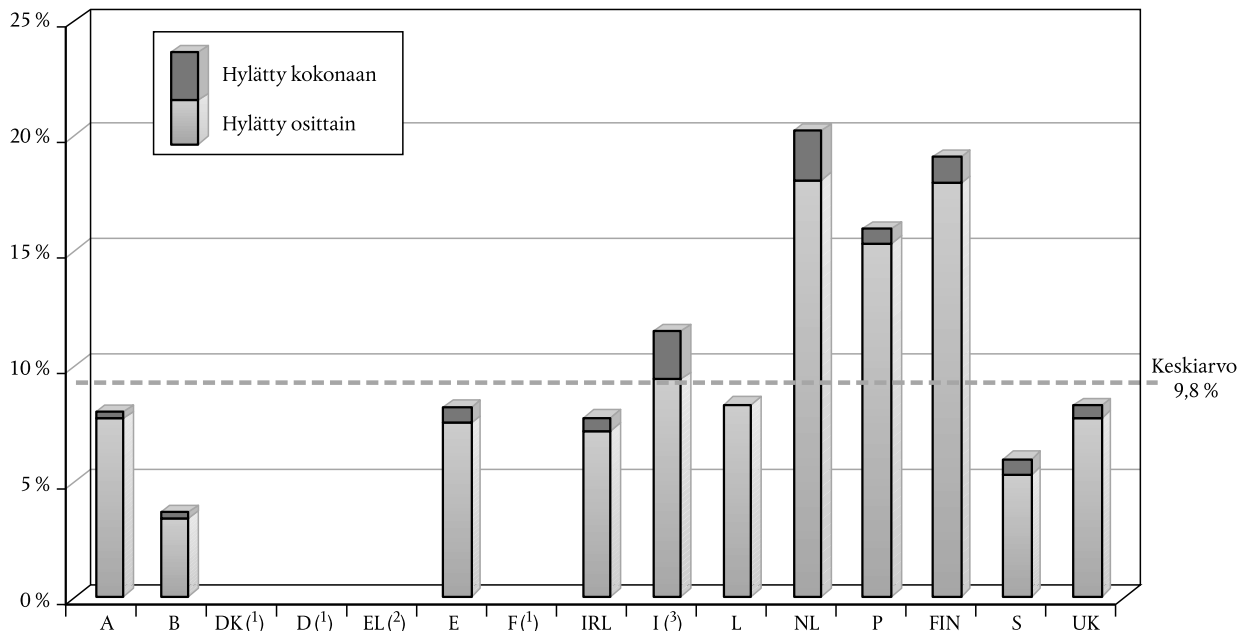
2.27 Oliiviöljyn tuottajille maksetuista tuista aiheutui yhteisön talousarvioon yhteensä 2 505 miljoonan euron kustannukset vuonna 2001, mikä vastaa 6:ta prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan kokonaismenoista. Tukea maksetaan tuottajille sen tuotetun öljyn määrän perusteella, jonka hyväksytyt öljynpuristamot varmentavat.

Valvontajärjestelmä

2.28 Jäsenvaltioiden oliiviöljyn valvontaelinten on tarkastettava vuosittain 30 prosenttia hyväksytyistä puristamoista. Jäsenvaltioiden on myös perustettava oliivinviljelyä koskeva maantieteellinen tietojärjestelmä. Tuottajajärjestöjen on tarkastettava hakemukset ja varmistettava muun muassa se, että ne ovat yhdenmukaiset puristamojen rekistereiden kanssa.

2.28 Komission yksiköt seuraavat tilintarkastustuomioistuimen mainitsemien uusien valvontavälineiden käyttönottoa ja tehokkuutta.

Kaavio 2.5 — Emolehmäpalkkio — Virheitä sisältävien tarkastettujen hakemusten määrä prosentteina

⁽¹⁾ Tanska, Saksa ja Ranska: komissiolle toimitettuja tietoja ei esitetty yhteensopivassa muodossa.

⁽²⁾ Kreikka: tietoja ei ole toimitettu komissiolle.

⁽³⁾ Italia: komissiolle toimitetut tiedot olivat epätäydellisiä.

Huom. 1: Havaittujen virheiden prosenttiosuuksissa olevat erot saattavat selittyä sekä toimitettujen epätäydellisten hakemusten määrässä olevilla eroilla että virheiden havaitsemisen tehokkuudella.

Huom. 2: Hakemus hylätään kokonaan, jos ilmoitettujen eläinten ja tukikelpoisiksi määriteltyjen eläinten määrässä on havaittu yli 20 prosentin ero tai jos ero johtuu tarkoituksellisesti tehdyistä sääntöjenvastaisuuksista.

Lähde: Maatalouden pääosasto — IACS-tilastot vuodelta 2000.

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot

2.29 Valvontajärjestelmän luotettavuus on erityisen tärkeää silloin, kun tukea maksetaan tuotettujen määrien perusteella. Todisteet öljynpuristamon toimittamien tietojen täsmällisyydestä voidaan saada ainoastaan puristuksen yhteydessä. Oliiviöljyn tukien tarkastuksessa on sen vuoksi otettava huomioon se, kuinka hyvin valvontajärjestelmä voi taata näiden tietojen paikkansapitävyyden. Vuonna 2001 havaittiin muun muassa seuraavat puutteet: Kreikassa ei ollut oliivirekisteriä ja Espanjassa havaittiin tapauksia, joissa asianomaisen valvontaelimen edustajille ei annettu mahdollisuutta olla läsnä puristamoissa öljyä puristettaessa, oliivinviljelyn maantieteellistä tietojärjestelmää ei ollut eikä vaadittua määrää öljynpuristamoita tarkastettu.

Maaseudun kehittäminen

2.30 Maaseudun kehittämisen menot olivat 4 364 miljoonaa euroa vuonna 2001, eli 10 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista. Kalleimpiin järjestelmiin kuuluu tuki maatalouden ympäristötoimenpiteille, epäsuotuisille alueille (joihin kuuluu tällä hetkellä yli 50 prosenttia yhteisön maatalousmaasta) ja metsätaloudelle. Menot perustuvat jäsenvaltioiden laatimiin ja komission hyväksymiin maaseudun kehittämissuunnitelmiin.

Valvontajärjestelmä

2.31 Maaseudun kehittämiseen liittyville menoille ei ole yhteistä valvontajärjestelmää. Edellytyksiin kuuluu yleensä "hyvien maatalouskäytäntöjen" sekä ympäristövaikutuksia, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevien vähimmäisvaatimusten noudattaminen. Jäsenvaltioilla on kuitenkin paljon harkintavaltaa tuettavien alueiden valinnassa ja asiaankuuluvien valvontajärjestelmien suunnittelussa. Useat todistuksen myöntävät elimet ovat huolissaan näistä menoista, ja Ranskan, Portugalin ja Baijerin maksajavirastojen, joita maaseudun kehittämiseen liittyvät maksut pääosassa koskevat, todistuksen myöntävät elimet esittivät huomautuksia sisälttäviä tarkastuskertomuksia.

2.29 Tilintarkastustuomioistuimen vuodelta 2001 havaitsemia puutteita tarkastellaan tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä. On kuitenkin syytä huomauttaa, että oliivirekisteri on korvattu 1. marraskuuta 1998 alkaen oliivinviljelyn paikkatietojärjestelmällä, joka on otettava käyttöön viimeistään 1. marraskuuta 2003. Niin sanotun Oligisjärjestelmän valmistumiseen asti jäsenvaltioiden edellytetään lisäävän paikalla tehtyjä tarkastuksia. Komission yksiköt seuraavat tarkkaan edistymistä tällä alalla.

2.31 Yhteisön säännöstössä määritellään yleinen kehys maaseudun kehittämistoimien hallinnoinnille ja valvonnalle sekä niitä koskeville seuraamuksille. Koska jäsenvaltioissa toteutettavat toimet ja niiden hallintoelimet poikkeavat kuitenkin suuresti toisistaan, jäsenvaltiot määräävät toissijaisuusperiaatteen mukaisesti itse yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä. Komission yksiköt ovat kuitenkin pyrkineet jäsenvaltioiden soveltamissääntöjen tietynasteiseen yhdenmukaistamiseen antamalla jäsenvaltioille suuntaviivoissa määriteltäviä suosituksia. Lisäksi todistuksen myöntävien elinten päätelmät otetaan huomioon EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä.

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot

2.32 Vuonna 2001 toimitettuun tarkastukseen kuului epäsuotuisille alueille maksettujen tukien tarkastaminen. Tarkastuksen perusteella havaittiin merkittäviä kirjanpidon ja valvontajärjestelmien puutteita. Erityisenä ongelmana on, että ”hyvät maatalouskäytännöt” on määritelty huonosti tai on vaikea näyttää toteen, onko niitä noudatettu.

2.33 Maksut perustuvat yleensä peltoviljelyalaan. Kaikkia pinta-alatukijärjestelmien yhteydessä mainittuja virhetyyppäjä esiintyy myös tämän alan maksuissa. Sen lisäksi on olemassa vaara, että viljelijät eivät noudata kohdassa 2.32 mainittuja vaatimuksia.

Muut menot

2.34 Kohtiin 2.12–2.33 kuulumattomien menojen määrä oli 11 543 miljoonaa euroa, joka on 27 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista vuonna 2001. Näihin kuuluvat esimerkiksi puuvillan tuotannosta, maataloustuotteiden jalostuksesta, vientituesta ja muista markkinoiden interventioitoimista aiheutuvat menot.

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot: puuvillan tuotantotuki

2.35 Tilintarkastustuomioistuin toimitti puuvillan tuotantotukea koskevan tarkastuksen. Tukea maksettiin 733 miljoonaa euroa vuonna 2001, eli 2 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista. Sitä maksetaan Kreikan ja Espanjan siementenpoistoyrityksille sillä edellytyksellä, että tuottajille on maksettu vähimmäishinta toimitetuista puuvillan määristä. Kansallisten viranomaisten on toteutettava paikalla tarkastuksia varmistukseksi, että tukea maksetaan oikeasta määrästä puuvillaa.

2.36 Yksi keskeinen valvontamenettely on tuottajien olemassaolon ja toimitettujen määrien kohtuullisuuden tarkastaminen. Tuottajien on esitettävä pinta-alailmoitus. Kansalliset viranomaiset käyttävät pinta-alailmoitusten tietoja laskeakseen kunkin tuottajan osalta puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, hehtaarikohtaisen tuotoksen. Tämän perusteella voidaan tarkastaa hyväksytyt rajat ylittävät tuotokset. Näiden tarkastusten sekä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisten

2.32 Komission yksiköt tulevat arvioimaan yksityiskohtaisesti tilintarkastustuomioistuimen päätelmiä, jotka koskevat epäsuotuisille alueille maksettavan tuen tarkastusta. Hyvien maatalouskäytäntöjen valvontaan liittyvät ongelmat ovat komission yksiköiden tiedossa. Ne ovat laatineet asiaa koskevia yksityiskohtaisia suosituksia, jotka on esitetty kohdassa 2.31 mainituissa suuntaviivoissa.

2.33 Pinta-alaan liittyviä virheitä arvioidaan myös sääntöjenmukaisuustarkastuksen puitteissa sekä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisissa yleisissä tarkastuksissa että maaseudun kehittämistoimenpiteitä koskevilla erityistarkastuksilla.

2.36–2.37 Komission yksiköt tutkivat tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä Kreikassa puuvillan viljelylohkojen tunnistamisessa todettuja yhteensopimattomuuksia sekä niistä aiheutuvia vaikeuksia vahvistaa viljelylohkojen pinta-alaa. Asian osalta on kuitenkin jo annettu säädöksiä.

Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3508/92 9 a artiklan 1 kohdassa ja 13 artiklan 1 kohdan d alakohdassa

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

ristiintarkastusten ja paikalla toimitettavien tarkastusten tavoitteena on välttää se riski, että tuottajat ilmoittaisivat puuvillan viljelyyn tarkoitettun alan liian pienenä voidakseen ilmoittaa liian suuria lukuja niiden viljelykasvien osalta, joille maksetaan pinta-alatukea.

2.37 Kreikassa noin 30 prosenttia ilmoitetuista viljelylohkoista oli sellaisia, joissa oli käytetty viitetietoja, jotka eivät olleet yhdenmukaisia hallinto- ja valvontajärjestelmän viitetietojen mukaisia. Sen vuoksi näiden viljelylohkojen pinta-alaa on mahdotonta vahvistaa. Lisäksi tietokonejärjestelmiin on mahdollista syöttää sama viitenumero useita kertoja.

2.38 Kreikassa ei myöskään ollut selkeitä ja kattavia ohjeita, jotka koskevat puuvillantuottajien toimittamiin pinta-alailmoituksiin sovellettavien paikalla tehtävien tarkastusten kohteiden valintaa, ajankohtaa ja menetelmiä. Tästä seurasi, että ilmoitukset valittiin markkinointivuonna 2000/2001 satunnaisotannalla eikä riskin perusteella; tarkastukset toimitettiin vasta sadonkorjuun jälkeen ja usein vasta kun kyseiset viljelylohkot oli jo kynnetty; samana päivänä toimitettiin poikkeuksellisen monta tarkastusta ja palstoja, menetelmiä ja havaintojen perusteita koskeva raportointi ei ollut riittävän yksityiskohtaista. Näiden puutteiden vuoksi ilmoitettiin hyvin harvoista eroavaisuuksista (0,05 prosentissa tarkastetusta määrästä). Todettu 0,05 prosentin virhemäärä on ristiriidassa tilintarkastustuomioistuimen toteuttaman markkinointivuotta 2001/2002 koskevan pinta-alailmoitusten täsmällisyyden testauksen kanssa. Tarkastetuista ilmoituksista 16,7 prosentissa havaittiin merkittäviä (hyväksyttävän kansallisen poikkeaman ylittäviä) eroja ilmoitettujen pinta-alojen ja tosiasiallisten puuvillan viljelyalojen kesken.

Kaseiini

2.39 Varainhoitovuoden 2001 osalta toimitettiin kaseiiniksi jalostetun rasvattoman maidon tukia koskeva tarkastus. Tuen määrä oli 263 miljoonaa euroa eli 0,6 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan menoista. Tarkastukseen kuului 107 maksua sisältävän otoksen tarkastelu. Maksuissa ei todettu virheitä.

KOMISSION VASTAUKSET

edellytetään, että eräisiin yhteisön tukijärjestelmiin sovellettavat yhdenmukaiset hallinto- ja valvontajärjestelmät otetaan käyttöön viimeistään 1. tammikuuta 2003 sellaisessa muodossa, että järjestelmien ongelmaton ja ristiriidaton samanaikainen toiminta ja niiden keskinäinen sekä yhdenmukainen järjestelmän kanssa tapahtuva tietojenvaihto on mahdollista. Kyseessä olevat yhteisön tukijärjestelmät, joihin sisältyy puuvillan tuotantotuki, on esitetty neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3508/92 liitteen muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 495/2001 liitteessä. Kaikkia jäsenvaltioita muistutettiin näistä velvoitteista 8. maaliskuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, jossa niitä pyydettiin toimittamaan selvitys kunkin asianomaisen tuotantoalan nykytilanteesta.

2.38 Komission yksiköt ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen Kreikkaa koskevat kriittiset huomautukset. Ne ovat todenneet vastaavanlaisia puutteita suorittamiensa maatalousmenojen tarkastusten yhteydessä. Kaikkia tämänkaltaisia puutteita kansallisten viranomaisten hallinto- ja valvontajärjestelmissä tullaan tarkastelemaan asianmukaisesti tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä.

Vaikka komissio myöntää täysin ne vakavat puutteet, jotka tilintarkastustuomioistuin on todennut paikalla tehdyissä puuvillan viljelylohkojen tarkastuksissa, etenkin koska ne yleisesti vastaavat komission yksiköiden säännöllisesti raportoitua puutteita, on syytä huomata, että puuvillan tuotantotukea maksetaan tehtaille toimitetun puuvillan määrän perusteella eikä ilmoitettujen viljelylohkojen pinta-alojen perusteella. Kun komission yksiköt arvioivat lohkojen puutteellisesta tarkastamisesta rahastolle aiheutuvaa taloudellista riskiä, ne ottavat tämän vuoksi huomioon puutteiden mahdollisen vaikutuksen kokonaistulokseen, johon muilla tarkastuksilla ja menettelyillä on todennäköisesti suurempi vaikutus.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Muita merkittäviä havaintoja

2.40 Tärkein tämän alan havainnoista oli, että Saksassa maksetaan tukea alle kymmenen vuotta sitten istutettujen viinitarhojen raivauksesta. Tällaiset menot eivät ole oikeutettuja tukeen. Ranskassa tupakalle maksetun tuen määrä ylitti enimmäiskiintiön.

2.40 Saksa kiistää tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen ja väittää, että asianomaisen asetuksen saksankielisessä versiossa on lisäksi kielellinen ongelma. Komission yksiköt tulevat tämän vuoksi tutkimaan asiaa edelleen.

Jäsenvaltiot voivat tiettyjen edellytysten täytyessä suorittaa maksuja, vaikka tupakantuotannon enimmäiskiintiö ylittyy. Asiaa on vielä arvioitava yksityiskohtaisesti ennen kuin siitä voidaan antaa lausuntoa.

*Monia aloja koskevat havainnot***Vähennykset**

2.41 Yhteisön asetuksissa edellytetään yleensä, että tuki maksetaan kokonaisuudessaan suoraan viljelijälle, viejälle tai yritykselle. Tarkastuksessa havaittiin aiempien vuosien tapaan, että edelleen tehdään vähennyksiä, joiden määrä ylittää asetuksissa ja oikeuskäytännössä sallitut poikkeukset ⁽¹²⁾. Vähennyksistä ei aiheudu ylimääräisiä kustannuksia talousarvioon.

2.41 Komissio on seurannut tarkkaan yhdistettyjä maksuja koskevan lausekkeen noudattamista. Tämän vuoksi tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä on jo aikaisemmin tehty korjauksia, ja niitä tullaan tekemään myös jatkossa.

Varainhoitovuodesta 2002 alkaen Kreikka ei enää tee kyseisiä vähennyksiä YMP:n mukaisista tuista ja palkkioista, jotka koskevat tilintarkastustuomioistuimen mainitsemia aloja.

Tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen liittyvä kirjausketjujärjestelmä (CATS)

2.42 Komissiolla on tietokanta, joka sisältää EMOTR:n tukiosastosta kaikissa 15 jäsenvaltiossa edellisen varainhoitovuoden aikana suoritettuja maksuja koskevat tiedot ⁽¹³⁾. Tilintarkastustuomioistuin testasi varainhoitovuotta 2000 koskevat tiedot selvittääkseen, olivatko ne luotettavat ja todennäköiset, vastasivatko maksuajankohta ja varainhoitovuosi toisiaan ja oliko tukea maksettu oikea määrä. Testien tulokset osoittavat, että:

2.42 On syytä painottaa, että CATS-tietokanta sisältää 30 miljoonaa tietuetta varainhoitovuodelta 2000. Kukin tietue voi kattaa enimmillään 128 mahdollista toimintakenttää. Vaikka resurssit olisivat rajattomat, olisi lähes mahdotonta tarkastaa jokaista yksittäistä arvoa. Komissio myöntää, että CATS-tietojen laatua on syytä tarkastella uudelleen. Tämän laaduntarkastuksen tarve on kuitenkin nähtävä suhteessa komission kaikkiin ensisijaisiin tavoitteisiin. Tilintarkastustuomioistuimen lausunto otetaan huomioon asiasta vastaavan pääosaston laatimassa riskianalysissa.

⁽¹²⁾ Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 2.37 ja 2.40.

⁽¹³⁾ Jäsenvaltiot ovat toimittaneet nämä tiedot komissiolle 7 päivänä heinäkuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1663/95 (EYVL L 158, 8.7.1995, s. 6) ja 25 päivänä lokakuuta 1999 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2390/1999 (EYVL L 295, 16.11.1999, s. 1) nojalla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- a) Kreikka ei ole toimittanut pyydettyjä yksityiskohtaisia tietoja;
- b) suurin osa muiden jäsenvaltioiden (paitsi Luxemburgin) tiedoista sisälsi useita puutteita.

KOMISSION VASTAUKSET

- a) Kreikka on toukokuussa 2002 aloittanut pyydettyjen yksityiskohtaisten tietojen toimittamisen komissiolle (tiedot koskevat varainhoitovuotta 2000). On syytä todeta, että varainhoitovuotta 2000 koskevia Kreikan tilejä ei ole vielä hyväksytty.
- b) Varainhoitovuosi 2000 oli ensimmäinen vuosi, jolloin CATS-tietokanta oli täysin toiminnassa. CATS-tietojen osalta on suoritettu keskitetysti seuraavat laatua koskevat tarkastukset:
- tietojen täydellisyys budjettikohtien osalta,
  - tietojen täsmäytys tilinpäätöksen kanssa,
  - tietojen täydellisyys X-taulukon osalta,
  - koodiluetteloiden noudattaminen.

Yhteisen maatalouspolitiikan menoja koskevat yleiset päätelmät

2.43 Tarkastus osoitti, että viljelijöiden ja muiden edunsaajien ilmoitusten virheiden määrä oli olennainen. Vaikka yhdennetyllä hallinto- ja valvontajärjestelmällä voidaan havaita monia virheitä, maksajavirastojen suorittamien maksujen virhetaso on edelleen olennainen. Yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää ei vielä ole pantu kokonaan täytäntöön eikä nautojen tunnistusjärjestelmiä, jotka oli määrä ottaa käyttöön tammikuussa 2000, alettu soveltaa ajoissa (ks. kohdat 2.18, 2.19 ja 2.26).

2.44 Yhdennetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastusten tulosten raportointia olisi parannettava ja kyettävä erityisesti erottamaan riskiin perustuvien tarkastusten ja satunnaisotannalla tehtyjen tarkastusten tulokset toisistaan. Komission olisi vuosittain toimitettava uudelleen ja varmennettava edustava otos yhdennetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastuksista.

2.45 Maaseudun kehittämistä haittaavat samantyyppiset virheet kuin pinta-alatukijärjestelmiä. Maaseudun kehittämiseen liittyy lisäksi se riski, että viljelijät eivät noudata järjestelmissä edellytettyjä hyviä maatalouskäytäntöjä. Hyvät maatalouskäytännöt on usein määritelty huonosti ja on vaikea näyttää toteen, onko niitä noudatettu.

2.43 Komissio katsoo, että yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä mahdollistaa suurelta osin virheiden määrän rajoittamisen. Lisäksi komissio parantaa valvontajärjestelmän toimintaa jatkuvasti muuttamalla asianomaisia asetuksia sekä kannustamalla niiden täysimittaiseen täytäntöönpanoon ja kehittämiseen jäsenvaltioissa. Tämä koskee esimerkiksi nautaeläinten tunnistamisjärjestelmän täytäntöönpanoa ja viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmän käyttöönottamista viimeistään 1. tammikuuta 2005 (ks. kohta 2.16).

2.45 Hyvien maatalouskäytäntöjen valvontaan liittyvät ongelmat ovat komission yksiköiden tiedossa. Ne ovat laati- neet asiaa koskevia yksityiskohtaisia suosituksia, jotka on esitetty kohdassa 2.31 mainitussa suunnitteluasiakirjassa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

2.46 Tuotettujen määrien, joita ei voida jälkikäteen varmistaa, perusteella maksetut tuet edellyttävät tehokasta valvontajärjestelmää. Suurimmat tämän kaltaiset järjestelmät (oliiviöljy ja puuvilla) ovat kuitenkin osoittautuneet erityisen puutteelliseksi jäsenvaltioiden tarkastusten täytäntöönpanon osalta (ks. kohdat 2.28 ja 2.29 ja 2.36–2.40).

2.47 Komission olisi toteutettava tarvittavat toimet CATS-tietokannan saamiseksi luotettavammaksi ja käytökelpoisemmaksi.

KOMISSION VASTAUKSET

2.46 Tältä osin viitataan 2.29 ja 2.38 kohdissa annettuihin vastauksiin. Myös komission yksiköt ovat havainneet valvontajärjestelmissä puutteita, joita tarkastellaan systemaattisesti komission tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä.

2.47 CATS-tietojen laatua koskevia tarkastuksia tullaan tulevaisuudessa parantamaan käyttämällä tarkastusten sarjaa, joka vastaa tilintarkastustuomioistuimen toteuttamia tarkastuksia. Lisäksi ohjelmaan, jota jäsenvaltiot käyttävät atktietojen lähettämiseksi komissiolle, lisätään tehokkaampia laaduntarkastusmenetelmiä (esim. koodiluetteloiden käyttäminen).

TILIEN TARKASTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN

Johdanto

2.48 Komissio päättää tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä, olisiko maksajavirastojen yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiseksi suorittamat maksut kirjattava lopullisesti yhteisön talousarvioon. Vuodesta 1996 komissio on tehnyt seuraavat päätökset:

- a) vuosittaisen tilien tarkastamis- ja hyväksymispäätöksen, joka perustuu jäsenvaltioiden nimeämien elinten antamaan todistukseen maksajavirastojen tileistä; todistuksen myöntävien elinten on saatava varmuus siitä, että tilit ovat todenperäiset, täydelliset ja tarkat;
- b) sääntöjenmukaisuutta koskevat päätökset, jos komissio päättää jättää menoja yhteisörahoituksen ulkopuolelle siksi, että ne eivät ole yhteisön sääntöjen mukaisia; nämä päätökset voivat kattaa useita EMOTR-vuosia.

Korjausehdotuksia koskevia komission ja jäsenvaltioiden kantoja pyritään tarvittaessa lähentämään sovittelemisessä. Korjaukset voidaan viedä myös Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.49 Seuraavissa kohdissa käsitellään:

- a) EMOTR-vuoden 2001 rahoitusta koskevaa päätöstä ⁽¹⁴⁾;
- b) kolmea varainhoitovuosiin 1996–2000 liittyvää sääntöjenmukaisuutta koskevaa päätöstä ⁽¹⁵⁾.

2.50 Tilintarkastustuomioistuin pyrki löytämään vastauksen seuraaviin kysymyksiin:

- a) tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta:
  - i) onko todistuksen myöntävien elinten tekemä työ, sellaisena kuin se käy ilmi niiden kertomuksista, riittävä perusta niiden myöntämille todistuksille?
  - ii) täyttivätkö maksajavirastot hyväksymisperusteet (mukaan lukien tietotekniikan turvallisuus)?
  - iii) noudattaako komission rahoitusta koskeva päätös todistuksen myöntävien elinten päätelmiä (siltä osin kuin niiden työtä pidetään tyydyttävänä)?
- b) sääntöjenmukaisuutta koskevien päätösten osalta:
  - i) ovatko sääntöjenmukaisuutta koskevissa päätöksissä tehdyt korjaukset asianmukaisia ja hyvin perusteltuja?

Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen

2.51 Tilintarkastustuomioistuin tutki kymmenen suurimman maksajaviraston kertomukset menojen osalta sekä kaikki ne maksajavirastot, joiden tileistä esitettiin huomautuksia sisältävä todistus (ks. *taulukko 2.4*). Tilintarkastustuomioistuin tarkasteli lisäksi rahoitusta koskevan päätöksen valmistelua komissiossa.

⁽¹⁴⁾ Komission päätös 2002/461/EY, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2002 (EYVL L 160, 18.6.2002).

⁽¹⁵⁾ Komission päätös 2001/137/EY, tehty 5 päivänä helmikuuta 2001 (EYVL L 50, 21.2.2001, s. 9), komission päätös 2001/557/EY, tehty 11 päivänä heinäkuuta 2001 (EYVL L 200, 25.7.2001, s. 28), ja komission päätös 2001/889/EY, tehty 12 päivänä joulukuuta 2001 (EYVL L 329, 14.12.2001, s. 68).

Taulukko 2.4 — Maksajavirastojen ilmoittamat määrät varainhoitovuonna 2001

Nro	Jäsenvaltio	Maksajavirasto	Ilmoitetut määrät milj. EUR	% kokonaismäärästä	Tilit, joiden osalta esitettiin huomautuksia ⁽¹⁾	Tilit, joihin on tehty korjauksia	Päätöksen ulkopuolelle jätetyt tilit ⁽²⁾
1	Italia	AGEA	5 111,74	12,19	✓	✓	
2	Ranska	ONIC	4 147,32	9,89			
3	Kreikka	OPEKEPE (entinen GEDIDAGEP)	2 605,78	6,22	✓	✓	✓
4	Yhdistynyt kuningaskunta	DEFRA (entinen MAFF)	2 137,21	5,10	✓	✓	
5	Espanja	Andalucia	1 614,06	3,85	✓		
6	Irlanti	DAF	1 533,45	3,66			
7	Ranska	ONIOL	1 261,37	3,01			
8	Tanska	EU-direktoratet	1 111,73	2,65			
9	Saksa	Bayern, Landwirtschaft	943,63	2,25			
10	Itävalta	AMA	939,09	2,24			
			21 405,38	51,05			
11	Espanja	Castilla-Léon	888,73	2,12			
12	Espanja	Castilla-La Mancha	876,00	2,09	✓	✓	
13	Ranska	ACCT/SDE	849,67	2,03	✓		
14	Ranska	Ofival	847,25	2,02	✓		
15	Suomi	MMM	815,35	1,94			
16	Ruotsi	SJV	779,66	1,86			
17	Yhdistynyt kuningaskunta	IBEA	740,23	1,77			
18	Portugali	INGA	720,83	1,72		✓	
19	Espanja	FEGA	710,38	1,69			✓
20	Saksa	Niedersachsen	698,01	1,66			
21	Espanja	Extremadura	590,96	1,41	✓		
22	Ranska	CNASEA	584,57	1,39	✓		
23	Belgia	BIRB	583,46	1,39			
24	Yhdistynyt kuningaskunta	SERAD	573,02	1,37			
25	Ranska	Onilait	559,66	1,33	✓		
26	Saksa	Hambourg-Jonas	549,24	1,31			
27	Saksa	BLE	504,93	1,20			
28	Espanja	Aragón	458,85	1,09			
29	Saksa	Mecklenburg-Vorpommern	401,06	0,96			
30	Saksa	Baden-Württemberg	393,67	0,94			
31	Saksa	Brandenburg	362,87	0,87			
32	Alankomaat	PZ	362,15	0,86			
33	Espanja	Cataluña	359,60	0,86	✓		
34	Ranska	FIRS	359,13	0,86	✓		
35	Saksa	Sachsen-Anhalt	358,17	0,85	✓		
36	Belgia	Min. Agr. — DG3	330,08	0,79			
37	Alankomaat	LASER	318,20	0,76			
38	Saksa	Sachsen	302,80	0,72			
39	Alankomaat	HPA	297,45	0,71			
40	Saksa	Nordrhein-Westfalen LWK Müntz	295,11	0,70			
41	Saksa	Schleswig-Holstein	282,82	0,67			
42	Yhdistynyt kuningaskunta	DARD	260,91	0,62			
43	Saksa	Thüringen	260,19	0,62			
44	Yhdistynyt kuningaskunta	NAWAD	258,72	0,62			
45	Ranska	Oniflor	253,84	0,61	✓		
46	Italia	SAISA (entinen DCCC)	249,49	0,60			
47	Ranska	Onivins	222,22	0,53	✓		
48	Saksa	Hessen	195,96	0,47			
49	Espanja	Canarias	195,06	0,47			
50	Saksa	Rheinland-Pfalz	172,30	0,41			
51	Ranska	Odeadom	166,61	0,40			
52	Portugali	IFADAP	154,14	0,37	✓		
53	Espanja	Valencia	139,37	0,33	✓		
54	Espanja	Navarra	128,95	0,31	✓	✓	
55	Espanja	Galicía	119,71	0,29			
56	Saksa	Nordrhein-Westfalen LWK Bonn	103,24	0,25			
57	Italia	ENR	97,48	0,23			
58	Espanja	Murcia	85,13	0,20	✓		
59	Itävalta	BMLFUW Präs B10	64,83	0,15			
60	Espanja	País Vasco	60,92	0,15		✓	
61	Espanja	Asturias	57,99	0,14			
62	Espanja	Madrid	52,66	0,13	✓		
63	Espanja	La Rioja	50,32	0,12			
64	Itävalta	ZA Salzburg	48,60	0,12			
65	Irlanti	DMNR	48,60	0,12			
66	Alankomaat	DLG	44,23	0,11			
67	Alankomaat	PT	42,03	0,10			
68	Alankomaat	PVVE	39,23	0,09			
69	Luxemburg	Min. Agric.	29,27	0,07	✓		
70	Espanja	Cantabria	27,46	0,07			
71	Espanja	Baleares	21,93	0,05	✓		
72	Saksa	Bayern, Umwelt	21,38	0,05		✓	
73	Yhdistynyt kuningaskunta	FC	20,55	0,05			
74	Saksa	Saarland	16,38	0,04			
75	Belgia	Vlaamse Gemeenschap	12,08	0,03			✓
76	Saksa	Hamburg	11,26	0,03			
77	Belgia	Région wallonne	9,07	0,02	✓	✓	
78	Ranska	Offimer	7,48	0,02			
79	Espanja	FROM	6,33	0,02			
80	Saksa	Nordrhein-Westfalen LfEJ	6,12	0,01			
81	Saksa	Bremen	1,75	0,00			
82	Yhdistynyt kuningaskunta	CCW	1,72	0,00			
83	Saksa	Berlin	1,60	0,00			
		YHTEENSÄ	41 926,40	100,00			

⁽¹⁾ Todistuksen myöntävät elimet ovat esittäneet tilistä huomautuksen rahoitusta koskevien virheiden, sisältöä koskevien rajoitusten tai muiden varausten vuoksi.

⁽²⁾ Jätetty huhti-toukokuussa 2002 tehdyn varsinaista tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan päätöksen ulkopuolelle.

Huom. Euroalueeseen kuulumattomien jäsenvaltioiden valuuttakurssit:

Tanska: 7,45508, Ruotsi: 8,98170, Yhdistynyt kuningaskunta: 0,621063.

Lähde: Komission yhteenvetokertomus EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä varainhoitovuodelta 2001.

Varainhoitovuoden 2001 tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskeva päätös

2.52 Komissio teki tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan päätöksen 12. kesäkuuta 2002, varainhoitoasetuksessa asetetun määräajan (30. huhtikuuta) jälkeen. Komissio hyväksyi maksajavirastojen tilit seuraavin poikkeuksin ja ehdoin:

- a) Komissio jätti päätöksen ulkopuolelle neljän maksajaviraston tilit, joiden arvo oli 3 391 miljoonaa euroa (8 prosenttia) ilmoitetuista kokonaismenoista. Kreikan ja Vlaamse Gemeenschapin (Belgia) tilejä ei tarkastettu ja hyväksytty, koska ne eivät olleet toimitaneet komissiolle asianmukaisia sähköisiä maksutietoja. Komissio pyysi FEGAA ja Baskimaata (Espanja) koskevia lisätietoja.
- b) Maksuja viivästyi, menojen enimmäismäärä ylitettiin ja maitoalan ylimääräisiä maksuja ei peritty ajoissa; sen vuoksi komissio päätti, että jäsenvaltioille vuonna 2001 maksetut ennakot olivat 131,4 miljoonaa euroa liian suuret. Portugalille myönnettiin kuitenkin 20,6 miljoonan euron korvaus Azoreita koskevan ylimääräisen maitokiintiön vuoksi.
- c) Komissio mukautti todistuksen myöntävien elinten havaintojen perusteella kymmenen maksajaviraston ilmoittamia menoja yhteensä 9,2 miljoonan euron verran.

Todistuksen myöntävät elimet

Todistuksen myöntävien elinten nimeäminen myöhään

2.53 Kaksi todistuksen myöntävää elintä nimettiin myöhään: Kreikan maksajavirastolle (yhteisön kolmanneksi suurin) se nimettiin 14. lokakuuta 2001, päivää ennen varainhoitovuoden päättymistä, ja yhteisön suurimmalle maksajavirastolle (AGEA-Italia) vasta 12. joulukuuta 2001. Loppukertomukset ja todistukset oli toimitettava 10. helmikuuta 2002 mennessä.

2.53 *Komissio pahoittelee sitä, että todistusta myöntävää elintä ei Italiassa ja Kreikassa nimetty aiemmin kyseisenä vuonna, ja edellyttää, että kyseinen elin nimetään vuodeksi 2002.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Todistuksen myöntävien elinten havainnot

2.54 Todistuksen myöntävien elinten kertomusten perusteella voidaan todeta, että virhetaso maksajavirastojen tileissä ei ylitä todenperäisyyden, täydellisyyden ja tarkkuuden osalta 1 prosenttia ilmoitetusta menojen kokonaissummasta. Todistuksen myöntävien elinten todistukset eivät kuitenkaan anna varmuutta siitä, että edunsaajien maksupyynnöissä ilmoittamat tiedot vastaisivat todellisuutta; tilintarkastustuomioistuimen tarkastukset ovat osoittaneet, että virheitä esiintyy todennäköisimmin juuri tässä vaiheessa. Todistuksen myöntävien elinten on varmennettava ainoastaan, että maksajavirastojen hallinto- ja tietojärjestelmillä voidaan varmistaa maksujen asianmukainen suorittaminen.

2.54 Todistuksen tarkoituksena ei ole taata, että tuensaa- jien maksuhakemuksissa ilmoittamat tiedot vastaavat todellisuutta. Komission asetuksen (EY) N:o 1663/95 3 artiklan mukaisesti todistuksen myöntävän elimen on osoitettava maksujen vastaavan yhteisön sääntöjä ainoastaan siltä osalta, joka koskee maksajavirastojen hallinnollisten rakenteiden mahdollisuutta varmistaa, että sääntöjenmukaisuus on tarkistettu ennen maksun suorittamista. Komissio haluaa kuitenkin korostaa, että riittävä varmuus siitä, että menot ovat sääntöjen mukaisia, ei perustu ainoastaan tilintarkastukseen. Tilintarkastuspäätöksellä komissio hyväksyy tilit todistuksen myöntävän elimen todistusten ja raporttien perusteella, rajoittamatta kuitenkaan myöhempiä sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevia päätöksiä sellaisten menojen takaisinperimiseksi, joiden todetaan olevan yhteisön sääntöjen vastaisia. Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn uudistuksen yhteydessä jäsenvaltioiden oli maksajavirastojen ja tarkastuksista vastuussa olevien virastojen nimeämisen lisäksi otettava käyttöön myös sisäisiä tarkastuskäytäntöjä. Riittävä varmuus on sen vuoksi tarkoitettu saatavaksi kaikista kuvatuista toimenpiteistä, jotka on toteutettu tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn uudistuksen yhteydessä vuonna 1995.

Maksajavirastot

Eräät maksajavirastot eivät täytä hyväksymisperusteita

2.55 Kreikan aiempi maksajavirasto (Gedidagep) korvattiin Opekepella lokakuussa 2001. Uusi maksajavirasto hyväksyttiin 3. syyskuuta 2001 väliaikaisesti yhdeksi vuodeksi. Maksajaviraston täysi hyväksyminen riippuu sen rakenteesta ja organisaatiossa toteutettavista parannuksista.

2.56 Ranskassa kahden maksajaviraston (Odeadom ja SDE) todistuksen myöntävä elin katsoo, että ne eivät täytä hyväksymisperusteita. Tärkein järjestelmä, josta SDE vastaa (emolehmäpalkkio), siirretään toisen Ranskan maksajaviraston (Ofival) vastuulle EMOTR-vuodesta 2003 alkaen. SDE on kuitenkin edelleen vastuussa kahdesta hyvin vähäisestä järjestelmästä, vaikka todistuksen myöntävä elin, komissio ja tilintarkastustuomioistuin katsovat, että sen olisi lakattava toimimasta maksajavirastona.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

2.57 Portugalin maksajaviraston Ifadapin todistuksen myöntävä elin katsoo, että virasto ei kyennyt täyttämään monia hyväksymisperusteista. Belgialainen maksajavirasto Vlaamse Gemeenschap ei todistuksen myöntävän elimen ja komission mukaan täytä hyväksymisperusteita. Komissio ei vielä ole ryhtynyt toteuttamaan korjaavia toimenpiteitä kummassakaan mainitussa tapauksessa. Jos komissio katsoo, että jäsenvaltio ei toteuta riittäviä toimia tilanteen parantamiseksi, se voi vähentää kuukausittaisia ennakoita ⁽¹⁶⁾.

Huomautuksia sisältävät todistukset

2.58 Yhteensä 23 maksajaviraston todistuksesta esitettiin huomautuksia menojen tukielpoisuuteen liittyvien epäilyjen, riittämättömien sisäisten tarkastusten (Kreikka, Italia (AGEA) ja Luxemburg) ja todistuksen myöntävissä elimissä havaittujen rahoitusta koskevien virheiden tason vuoksi. Komissio on esittänyt useimmissa tapauksissa korjauksia tai harkitsee niiden esittämistä sääntöjenmukaisuutta koskevan päätöksen yhteydessä. Se ei ole kuitenkaan ehdottanut korjauksia kolmen Ranskan maksajaviraston ja yhden Espanjan maksajaviraston todistuksen myöntävien elinten löytämän ekstrapoloidun virheen vuoksi (Ranskan osalta yhteensä 51,5 miljoonaa euroa ja Espanjan osalta 0,1 miljoonaa euroa).

Maksajavirastojen tietotekniikan turvallisuus

2.59 Maksajavirastojen hyväksymisperusteisiin kuuluu atk-järjestelmien suojelu ja valvonta ⁽¹⁷⁾. Komissio käynnisti vuoden 1999 lopussa sarjan maksajavirastojen atk-järjestelmiin liittyviä tarkastuksia, jotka perustuivat maksajavirastojen ja todistuksen myöntävien elinten aikaisempiin töihin. Kahdeksan yksityistä tilintarkastusyrittä tarkasteli atk-järjestelmien turvallisuutta koskevien ohjeiden noudattamista 49 maksajavirastossa (jotka

KOMISSION VASTAUKSET

2.57 Kuukausiennakoiden alentamiseksi komission on noudatettava asetuksen (EY) N:o 2040/2000 14 artiklassa säädettyjä edellytyksiä, joiden mukaan kuukausiennakoita voidaan alentaa vain, jos "säännöksiä ei selvästikään ole noudatettu ja yhteisön varoja on selvästi käytetty väärin".

Komission yksiköt ovat ilmoittaneet osana vuoden 2001 tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn jatkotoimia Portugalin viranomaisille, että Ifadapin menoihin ehdotetaan 2 prosentin (2,8 milj. euroa) rahoitusoikaisua.

Komission yksiköt seuraavat tiiviisti laajennettujen maksajavirastojen hyväksymismenettelyä EMOTR:n alueellisten toimivaltuuksien lisäämiseksi Belgiassa.

2.58 Tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä jäi valitettavasti havaitsematta yksi oikaisu (1 milj. euroa) erään Ranskan maksajaviraston (CNASEA) osalta. Oikaisu tehdään sääntöjenmukaisuutta koskevan menettelyn yhteydessä.

Ranskan kahden muun maksajaviraston (Ofival ja SDE) ja Espanjan maksajaviraston osalta komissio katsoo, että ne eivät voi tällä hetkellä tehdä mainittuja rahoitusoikaisuja. Oikaisuja ehdotetaan sääntöjenmukaisuutta koskevassa menettelyssä, ja ne tutkitaan kokonaisuudessaan kyseisessä menettelyssä.

⁽¹⁶⁾ Neuvoston päätös 94/729/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, 13 artikla (EYVL L 293, 12.11.1994, s. 14).

⁽¹⁷⁾ Komission asetus (EY) N:o 1663/95, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1995, liitteessä olevan 6 kohdan vi alakohta (EYVL L 158, 8.7.1995, s. 6).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

vastaavat yhteensä noin 90 prosentista ilmoitettuja kokonaismenoja). Tarkastuksista aiheutui 1,1 miljoonan euron menot. Sovelluksia ei tarkasteltu sellaisenaan, vaan tarkastuksen sisältö rajoittui kirjanpitoon liittyvien ja analyttisten tietojen syöttämisen ja käsittelyn osalta toteutetun valvonnan yleiseen kuvaukseen. Tilintarkastusyrietykset pisteyttivät nykyisen toimintatavan ja suunnitellut muutokset asteikolla 0–5⁽¹⁸⁾ ottaen huomioon 16 tietotekniikan turvallisuutta koskevaa kriteeriä. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti yhden kertomuksen viideltä eri yritykseltä⁽¹⁹⁾. Yleisesti ottaen kertomukset ovat korkealuokkaisia.

2.60 Vuoden 2001 loppuun mennessä oli esitetty ja hyväksytty 35 kertomusta. Niiden perusteella havaitaan, että suurin osa maksajavirastoista ei täyttänyt asianomaista hyväksymisperustetta. Yksikään maksajavirastoista ei saanut arvosanaa ”erittäin hyvä” (yleisarvosana 5) ja ainoastaan yksi maksajavirasto sai arvosanan ”hyvä” (yleisarvosana 4). Yleisimmät puutteet olivat seuraavat: järjestelmän turvallisuussuunnitelma oli riittämätön tai sellaista ei ollut lainkaan (18 maksajavirastoa), loogisen turvallisuuden järjestelmät olivat epätydyttävät (15 maksajavirastoa), toimintatavat, standardit ja menettelyt olivat puutteelliset (12 maksajavirastoa) ja tietoturvallisuuskohdat laiminlyötiin henkilöstöpolitiikassa (10 maksajavirastoa).

2.61 Monista todistuksen myöntävien elinten laatimista kertomuksista käy ilmi, että näiden havaintojen johdosta on ryhdytty toimiin. Toisaalta kertomusten mukaan ainoastaan 9 kaikista 49 tarkastellusta maksajavirastosta pyrkii täyttämään vaatimukset (pistemäärä 4 tai sitä enemmän) lyhyen ajan kuluessa. Komissio ei aio esittää korjauksia atk-järjestelmiin liittyvän tarkastuksen tulosten perusteella, koska se ei ole havainnut rahastolle koituvan riskiä.

Tarkastusten taso ja suu- ja sorkkatauti

2.62 Suurinta osaa yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän edellyttämistä paikalla toimitettavista tarkastuksista ei voitu toteuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa suu- ja sorkkataudin vuoksi ja eläimiä teurastettiin paljon pitoaikajärjestelyn aikana. Komissio antoi asetuksen⁽²⁰⁾ jossa säädetään vaihtoehtoisista tarkastusmenetelmistä, joita ovat esimerkiksi palkkiohakemusten ja teurastettujen eläinten määrän ristiintarkastukset.

2.61 Komissio seuraa puutteita, jotta järjestelmiä voidaan parantaa.

2.62–2.63 Suu- ja sorkkatautipurkauksen osalta ja otettuaan käyttöön asetuksen (EY) N:o 882/2001, jolla poiketaan yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevassa asetuksessa (ÉTY) N:o 3887/92 säädetyistä tarkastusten tavanomaisista säännöistä, komission yksiköt seuraavat tilannetta tilintarkastustuomioistuimen mainitsemien Irlantia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien asiakirja-aineistojen osalta. Koska kyseiset jäsenvaltiot havaitsivat virheelliset hakemukset ennen maksamista, hakemukset on periaatteessa hylätty yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän vaatimusten mukaisesti. Yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sääntöjen mukaisesti maksuja ei makseta myöskään toisena vuonna.

⁽¹⁸⁾ 0 = ei ole, 1 = riittämätön, 2 = heikko, 3 = parannettava, 4 = hyvä ja 5 = erittäin hyvä.

⁽¹⁹⁾ DT — AGEA, MS — IBEA, PWC — INGA, E & Y — Ofival ja AA — FEAGA.

⁽²⁰⁾ Komission asetus (EY) N:o 882/2001, annettu 3 päivänä toukokuuta 2001 (EYVL L 123, 4.5.2001, s. 20).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.63 Pohjois-Irlannissa ristiintarkastuksiin perustuvat tutkimukset osoittivat, että 103 viljelijää oli ilmoittanut teurastettuja lampaita todellista suuremman määrän ja 17:llä heistä ei ollut lainkaan lampaita tiloillaan teurastushetkellä. Todistuksen myöntävä elin toteaa, että karjatarkastusten laadun valvontamenettelyitä olisi arvioitava uudelleen. Vastaavanlainen tilanne todettiin Irlannin tasavallassa (106 viljelijää oli ilmoittanut lampaiden määrän suuremmaksi kuin mitä niitä oli teurastushetkellä, ja 16 viljelijällä ei tuolloin ollut lainkaan lampaita tiloillaan). Niille viljelijöille, joilla ei ollut lainkaan lampaita, ainoa asianomaisissa asetuksissa säädetty seuraamus on kahden vuoden pituinen palkkioiden hakemista koskeva kielto.

Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat päätelmät

2.64 Yleisesti ottaen todistuksen myöntävien elinten työ takaa riittävän perustan niiden myöntämille todistuksille, vaikka onkin huolestuttavaa, että suurimman ja kolmanneksi suurimman maksajaviraston todistuksen myöntävät elimet nimettiin hyvin myöhään (ks. kohta 2.53). Todistuksen myöntävien elinten maksajavirastojen tileistä havaitsemien virheiden taso ei ylitä 1:tä prosenttia (ks. kohta 2.54); luvun perusteella ei voida kuitenkaan tehdä edunsaajien ilmoittamia, maksujen perustana olevia tietoja koskevia arvioita. Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevassa komission päätöksessä otetaan huomioon todistuksen myöntävien elinten havainnot kohdassa 2.58 mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Useimpia todistuksen myöntävien elinten esille tuomia huolenaiheita seurataan sääntöjenmukaisuutta koskevan päätöksenteon yhteydessä (ks. kohta 2.58). Tietotekniikan turvallisuuteen liittyvien hyväksymisperusteiden noudattamisessa on edelleen paljon parannettavaa, ja eräiden maksajavirastojen on hyvin vaikea täyttää yleiset hyväksymiskriteerit (ks. kohdat 2.56–2.58).

Sääntöjenmukaisuutta koskevat päätökset

2.65 Komissio soveltaa sääntöjenmukaisuutta koskevissa päätöksissään kertaluonteisia ja kiinteämääräisiä korjauksia. Kertaluonteisia korjauksia tehdään yleensä sellaisiin virheisiin, joiden arvo voidaan määrittellä tarkasti (esimerkiksi maksut määräajan jälkeen, ennakko-maksut ilman maksujen suoritusta lopulliselle edunsaajalle ja liian suurten maksupyyntöjen esittäminen). Komissio soveltaa kiinteämääräisiä korjauksia silloin, kun järjestelmien puutteilla on sellaisia taloudellisia

2.64 Komissio on samaa mieltä tilintarkastustuomioistimen yleispäätelmän kanssa siitä, että todistuksen myöntävien elinten tekemä työ on riittävä perusta niiden myöntämille todistuksille.

Komissio edellyttää yhä, että todistuksen myöntävät elimet nimetään ajoissa. Virheiden vähäinen määrä vahvistaa sen, että todistuksen myöntävien elinten hallinnolliset rakenteet ovat yleensä tyydyttäviä.

Niiden maksajavirastojen, jotka eivät täysin täytä hyväksymisperusteita, toimenpiteiden toteuttamista valvotaan tiiviisti tilanteen parantamiseksi. Hyväksymisperusteiden jatkuva noudattaminen on kuitenkin pääasiassa jäsenvaltioiden niiden toimivaltaisten viranomaisten vastuulla, jotka myöntävät ja peruvat maksajavirastojen hyväksymisen neuvoston asetuksen (EY) N:o 1258/1999 4 artiklan 7 kohdan ja komission asetuksen (EY) N:o 1663/95 1 artiklan mukaisesti.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

vaikutuksia rahastoon, joita ei voi määritellä tarkasti. Käytetty korjausprosentti riippuu siitä, kuinka vakavina komissio pitää valvontaa koskevia puutteita. Kiinteämääräiset korjaukset, joiden arvo on lähes 90 prosenttia kaikista korjauksista, ovat kiistellympiä kuin muut, ja jäsenvaltiot saattavat ne usein sovitteluelimen käsiteltäväksi.

Keskeiset valvontamenettelyt ja lisävalvonta

2.66 Keskeisten valvontamenettelyjen puutteet aiheuttavat yleensä vähintään 5 prosentin kiinteämääräisen korjauksen ja lisävalvonnan puutteet 2 prosentin kiinteämääräisen korjauksen (jollei ole todistettavissa, että rahastolle koitua riski on tätä pienempi). Järjestelmien puutteiden ja kiinteämääräisten korjausten välisen suhteen selkeyttämiseksi maatalouden pääosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä vastaava yksikkö on ryhtynyt kehittämään keskeisten valvontamenettelyjen ja lisävalvonnan määritelmiä. Vuoden 2001 loppuun mennessä oli katettu kahdeksan yhteisen maatalouspolitiikan alaa, jotka käsittävät suurimman osan maatalousmenoista. Kyseiset alat ovat vientituet, peltokasvit, eläinpalkkiot, maaseudun kehittäminen, julkinen varastointi, kuivarehu, oliiviöljy ja yli 30 kuukauden ikäisiä nautoja koskeva järjestely⁽²¹⁾. Tilintarkastustuomioistuin suhtautuu tähän komission aloitteeseen myönteisesti.

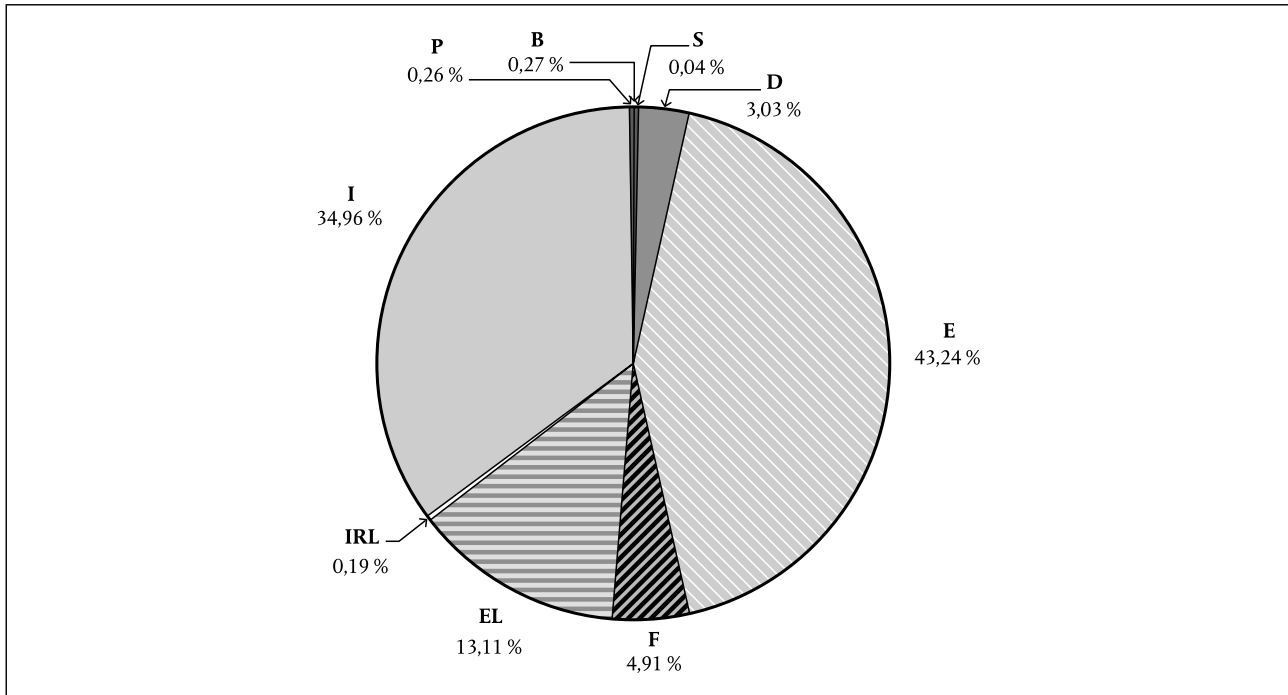
Varainhoitovuonna 2001 tehtyjen korjausten analyysi

2.67 **Kaavioista 2.6 ja 2.7** käy ilmi varainhoitovuonna 2001 tehdyissä päätöksissä yhteisön rahoituksen ulkopuolelle EMOTR-vuosien 1996–2000 osalta jätettyjen menojen jakautuminen jäsenvaltioiden ja markkinajärjestelyiden mukaan jaoteltuina. Näiden menojen kokonaismäärä on 807,2 miljoonaa euroa. Tästä kokonaissummasta tilintarkastustuomioistuin tarkasti 783 miljoonan euron verran korjauksia ja totesi, että 629,3 miljoonan euron suuruiset korjaukset olivat perusteltuja. Jäljempänä käsitellään huolestuttavia aloja.

2.66 Komissio voi tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyä koskevan lainsäädännön ja ohjeiden mukaisesti oikaista menoja vain siinä määrin kuin ne muodostavat riskin yhteisön talousarviolle. Jos riskin katsotaan alentuneen, kun kaikki tekijät (esim. muut luotettavat tarkastukset) on otettu huomioon, sovelletaan alhaisempaa kiinteää rahoitusoikaisua tai jätetään oikaisu kokonaan tekemättä.

⁽²¹⁾ Nämä määritelmät on esitetty komission asiakirjassa AGRI 17933/2000.

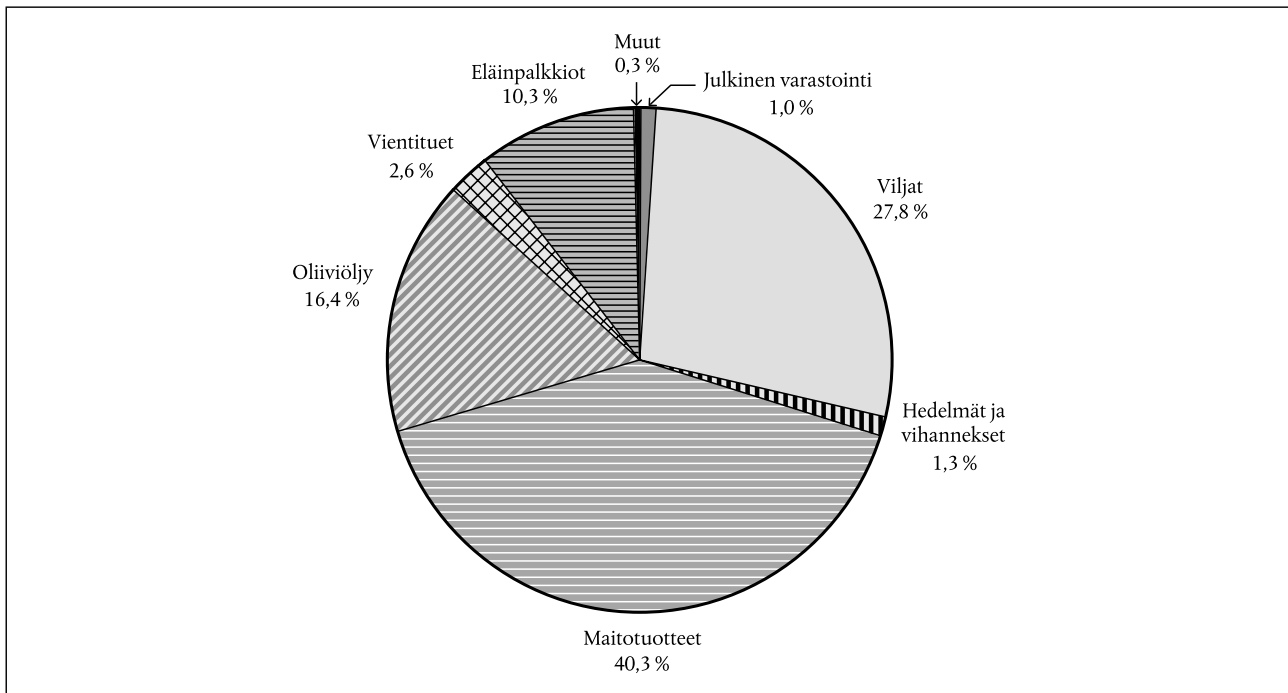
Kaavio 2.6 — Kuudennessa, seitsemännessä ja kahdeksannessa sääntöjenmukaisuutta koskevassa päätöksessä tehdyt korjaukset jäsenvaltioittain

Huom. Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskeva korjaus on todellisuudessa 13,2 miljoonan euron korvaus.

Lähde: Komission päätös 2001/137/EY, 5. helmikuuta 2001 (EYVL L 50, 21.2.2001, s. 9),
komission päätös 2001/557/EY, 11. heinäkuuta 2001 (EYVL L 200, 25.7.2001, s. 28),
komission päätös 2001/889/EY, 12. joulukuuta 2001 (EYVL L 329, 14.12.2001, s. 68).

Kaavio 2.7 — Kuudennessa, seitsemännessä ja kahdeksannessa sääntöjenmukaisuutta koskevassa päätöksessä tehdyt korjaukset markkinajärjestelyittäin

Lähde: Komission päätös 2001/137/EY, 5. helmikuuta 2001 (EYVL L 50, 21.2.2001, s. 9),
komission päätös 2001/557/EY, 11. heinäkuuta 2001 (EYVL L 200, 25.7.2001, s. 28),
komission päätös 2001/889/EY, 12. joulukuuta 2001 (EYVL L 329, 14.12.2001, s. 68).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Riittämättömiä korjauksia — oliiviöljyn tuotantotuki

2.68 Oliiviöljyn osalta tilintarkastustuomioistuin tarkasti yhteensä 121,9 miljoonan euron suuruiset EMOTR-vuosia 1997–1998 koskevat korjaukset (Kreikka 50,8 miljoonaa euroa ja Espanja 71,1 miljoonaa euroa). Korjauksia oli tehty yhteensä 132,3 miljoonan euron verran.

2.69 Komissio on vahvistanut kolme oliiviöljyn tuotantotukeen liittyvää keskeistä valvontamenettelyä. Nämä ovat toimivat oliivirekisterit, pinta-alailmoituksia ja tukihakemuksia koskevat atk-pohjaiset tiedostot sekä öljynpuristamoiden valvonta. Komission vuosina 1998, 1999 ja 2000 Kreikkaan ja Espanjaan tekemien tarkastuskäyntien kertomukset osoittavat, että oliivirekisteri ja atk-pohjaiset tiedostot eivät olleet toimintakunnossa tai niitä ei käytetty valvonnan välineinä. Komissio sovelsi 5 prosentin kiinteämääräistä korjausta molemmille jäsenvaltioille EMOTR-vuosien 1997 ja 1998 osalta, kuten se oli tehnyt jo vuosina 1994–1996.

2.70 Tilintarkastustuomioistuimen näkemys on, että rahastolle aiheutuva riski on korkea, koska kaksi keskeistä valvontamenettelyä ei edelleenkään ole käytössä (ne olisi täytynyt panna täytäntöön jo vähintään 10 vuotta sitten). Siksi olisi täytynyt soveltaa 10 prosentin suuruista tai sitä suurempaa kiinteämääräistä korjausta. Tilintarkastustuomioistuin arvosteli EMOTR-vuosia 1994–1996 koskevaa komission kantaa vuosikertomuksissaan varainhoitovuosilta 1998 ja 1999.

Korjausten tekemättä jättäminen

Maitoalan maksut

2.71 Vaikka komissio on havainnut useita ongelmia maitokiintiöjärjestelmän hallinnoinnissa (pääasiassa Kreikassa, Italiassa ja Espanjassa), järjestelmän puutteista aiheutuneiden virheiden osalta ei ole tehty korjauksia. Tilintarkastustuomioistuin toistaa⁽²²⁾, että komission olisi toteutettava toimenpiteitä varmistaakseen, että korjauksia sovelletaan järjestelmän puutteisiin, jotka aiheuttavat taloudellisen riskin EMOTR:n talousarviolle.

2.69–2.70 Kreikan ja Espanjan tilanne ei ole olennaisesti muuttunut sen jälkeen, kun kiinteää 5 prosentin oikaisua sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 1994. Samat tekijät, jotka otettiin tuolloin huomioon arvioitaessa rahastolle koituvaa riskiä (Kreikan valvontavirasto OEEE toimi tyydyttävästi ja Espanjassa öljy myytiin oliiviöljypuristamoiden kautta), pätevät myös tilintarkastustuomioistuimen viittamiin myöhempiin vuosiin. Koska komission yksiköiden tarkastuksissa ei ole näin ollen havaittu suurta riskiä rahastolle, näiden kahden tekijän katsotaan vähentävän huomattavasti riskiä siitä, että rahastolle ilmoitettavat menot olisivat liian suuria.

2.71 Komissio korostaa, että monet maitokiintiöjärjestelmän soveltamisessa havaitut puutteet liittyvät pääasiassa maksun perintään. Näillä puutteilla ei ole suoraa yhteyttä jäsenvaltiolle ja komissiolle ilmoitetun maidon määrään, eivätkä ne siten vaikuta komissiolle kuuluvan maksun määrään. Kuten tilintarkastustuomioistuin on aiemmin itsekin huomauttanut, ennakkoiden alentamiset, jotka johtuvat siitä, että jäsenvaltiot eivät ole perineet maksua, vähentävät välittömästi ja suoraan rahastolle aiheutuvaa riskiä. Komissio on aloittanut rikkomista koskevan menettelyn maidon kiintiöjärjestelmän puutteellisen täytäntöönpanon vuoksi myös Italiaa (perusteltu lausunto nro 97/2228) ja Espanjaa vastaan (perusteltu lausunto nro 97/2227) järjestelmän virheellisen soveltamisen ja maksun perimättä jättämisen vuoksi.

⁽²²⁾ Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, kohta 2.58.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Viivästyksiä korjausten tekemisessä

Oliiviöljyn kulutustuki

2.72 Espanjaa koskeva korjaus (5 miljoonaa euroa) tehtiin yli neljä vuotta kyseisen EMOTR-vuoden päättymisen jälkeen, vaikka siitä oli ilmoitettu Espanjalle heinäkuussa 1999. Kreikkaa koskeva korjaus vuosille 1996–1999 on edelleen harkinnassa.

2.72 Komissio myöntää Espanjaa koskevan hallinnollisen virheen, johon tilintarkastustuomioistuin viittaa. Komissio korostaa kuitenkin, että sen oikeudellinen asema ei ollut vaarassa eikä myöskään ollut vaaraa siitä, että oikaisua ei sovellettaisi. Sisäisiä menettelyjä on nyt parannettu, jotta vastaava ei enää tapahtuisi.

Kreikan tapauksessa rahoitusoikaisut riippuvat kansallisilta viranomaisilta pyydettyjen tietojen saamisesta.

Puuvilla

2.73 EMOTR-vuosina 1996 ja 1997 suoritettuja menoja koskevat korjaukset tehtiin heinäkuussa 2001.

2.73 Viivästykset puuvillaa koskevien menojen rahoitusoikaisujen soveltamisessa johtuivat siitä, että Kreikan viranomaiset eivät toimittaneet lisätietoja. Oikaisu oli alun perin tarkoitus sisällyttää paljon aikaisempaan tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevaan yksittäiseen päätökseen.

24 kuukauden aikarajoituksen taloudelliset vaikutukset

2.74 Korjauksia voidaan soveltaa taannehtivasti ainoastaan niiden kahden vuoden osalta, jotka edeltävät kirjallisen ilmoituksen toimittamista kyseiselle jäsenvaltiolle. Komissio toimitti kesäkuussa 1997 tarkastuksen, joka koski hyväksytyjen valvontaan erikoistuneiden yritysten⁽²³⁾ antamia saapumista koskevia todisteita EMOTR-vuosina 1994–1996. Saapumista koskevia todisteita vaaditaan näytöksi siitä, että vientitukea saavat maataloustuotteet on saatettu muun kuin EU:n jäsenvaltion markkinoille. Tarkastus keskittyi Saksaan, jossa valvontaan erikoistuneiden yritysten todisteita käytetään eniten.

⁽²³⁾ Valvontaan erikoistuneet yritykset hoitavat muiden toimeksiantojen ohella joko ostajien tai myyjien puolesta tehtäviä, joilla varmistetaan, että kyseisten tavaroiden määrä ja laatua koskevia sopimusmääräyksiä on noudatettu. Vientitukien osalta ne voivat antaa hakijan puolesta todistuksen siitä, että tuotteet on saatettu muun kuin EU:n jäsenvaltion markkinoille tukihakemuksessa ilmoitettuja kuvausta, määrää ja laatua vastaavasti.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.75 Saksan viranomaisten tekemien tarkastusten perusteella komissio päätteli, että järjestelmä on vakavasti puutteellinen ja että sääntöjenvastaisuudesta oli lukuisia todisteita. Sovellettiin 25 prosentin kiinteämääräistä korjausta (20,9 miljoonaa euroa). Korjauksesta ilmoitettiin syyskuussa 1997, ja nykyisen neuvoston asetuksen mukaan se saattoi koskea ainoastaan tätä ajankohtaa edeltävää 24:ää kuukautta. Ilman kyseistä rajoitusta komissio olisi voinut soveltaa korjausta pidempään ajanjaksoon. Esimerkiksi vuosien 1994–1996 osalta sovelletun 25 prosentin korjauksen määrä olisi ollut 93,7 miljoonaa euroa. Komissio on äskettäin esittänyt ehdotuksen korjauksen soveltamiseen liittyvän jakson pidentämiseksi 36 kuukauteen.

Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat päätökset varainhoitovuodesta 1991 alkaen

2.76 **Taulukosta 2.5** käyvät ilmi varainhoitovuoden 1991 ja sitä seuraavien varainhoituvuosien osalta tehtyjen, tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevien komission päätösten tulokset. Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen on saatu päätökseen varainhoitovuoden 1996 loppuun asti, mutta sitä seuraavien varainhoituvuosien sääntöjenmukaisuutta koskevia päätöksiä on edelleen tekemättä. Ulkopuolelle jätettyjen määrien kokonaissumma vastaa komission näkemystä siitä jäsenvaltioiden ilmoittamien menojen määrästä, jota ei tulisi kattaa yhteisön talousarviosta tiettyjen havaittujen sääntöjenvastaisuuksien tai järjestelmän puutteiden vuoksi.

Päätelmä sääntöjenmukaisuutta koskevista päätöksistä

2.77 Viimeisimmissä sääntöjenmukaisuutta koskevissa päätöksissä tehdyt korjaukset ovat perusteltuja kohdissa 2.69–2.74 mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta.

Taulukko 2.5 — Sääntöjenmukaisuutta koskevissa päätöksissä tehdyt tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat korjaukset (1996–2001)

(milj. EUR)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ilmoitetut menot (mukaan lukien B1-3 7 0)	31 255,9	30 480,2	34 008,0	33 592,8	35 654,4	39 062,5	40 884,3	38 857,4	40 726,2	40 410,6	41 593,8
Korjaukset tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevissa päätöksissä	- 1504,1	- 788,2	- 754,7	- 307,8	- 591,9						
Korjaukset sääntöjenmukaisuutta koskevissa päätöksissä	0,0	0,0	0,3	0,0	1,4	- 807,0	- 443,6	- 278,8	- 43,9	- 0,1	0,0
Korjausten kokonaissumma	- 1 504,1	- 788,2	- 754,4	- 307,8	- 590,5	- 807,0	- 443,6	- 278,8	- 43,9	- 0,1	0,0
josta:											
a) Maksujen viivästymisiä koskevat korjaukset	- 10,6	- 5,6	- 20,4	- 21,1	- 14,8	- 25,2	- 27,2	- 16,3	- 15,6	0,0	0,0
b) Maitoalan lisämaksut	- 979,2	- 419,7	- 265,4	0,0	- 31,4	- 215	- 110,2	0,0	0,0	0,0	0,0
c) Tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä vastaavan yksikön toimista johtuvat korjaukset	- 514,3	- 362,9	- 469,2	- 286,7	- 547,1	- 566,8	- 306,2	- 262,5	- 28,3	- 0,1	0,0
Tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä vastaavan yksikön korjausten osuus prosentteina ilmoitetuista menoista	1,6 %	1,2 %	1,4 %	0,9 %	1,5 %	1,5 %	0,7 %	0,7 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %

Huom. Valuuttakurssit:

Komission yhteenvetokertomuksissaan käyttämät valuuttakurssit.

Korjaukset kaikkiaan EMOTR-vuotta kohti:

Kursiivilla merkityt määrät ovat alustavia.

Näiden EMOTR-vuosien menojen tarkastamiseksi ja hyväksymiseksi on edelleen tekemättä sääntöjenmukaisuutta koskevia päätöksiä.

EMOTR-vuosien korjausten tason vertailemiseksi on vähennetty maitoalan lisämaksut ja maksujen viivästymisistä aiheutuneet rangaistukset, sillä ne eivät ole tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä vastaavan yksikön tutkimusten tuloksista johtuvia korjauksia.

Varainhoitovuosien 1993 ja 1995 sääntöjenmukaisuutta koskevissa päätöksissä tehdyt korjaukset:

Nämä positiiviset määrät vastaavat yhteisöjen tuomioistuimen peruuttamia korjauksia (päätöksen 2001/557/EY mukaisesti).

Lähde: Kaikki komission tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat päätökset, jotka kattavat EMOTR-vuodet 1991–2001 ja jotka on tehty vuosina 1996–2002.

AIEMPIEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

2.78 Tilintarkastustuomioistuin kohdisti tarkastuksensa toimiin, joihin komissio ilmoitti ryhtyneensä tilintarkastustuomioistuimen aiemmin esittämien keskeisten huomautusten perusteella. Komission ilmoittamien tietojen perusteella toimitetun rajallisen tarkastuksen tavoitteena oli määrittää alat, joilla toimia on toteutettu (tai jätetty toteuttamatta); tavoitteena ei ollut toimien täytäntöönpanon yksityiskohtainen tarkastaminen.

2.79 Tänä varainhoitovuonna toteutettu seuranta käsittelee tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa varainhoitovuodelta 1997 ⁽²⁴⁾ julkaistuja durumvehnän tukijärjestelmää koskevia huomautuksia sekä sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnointia koskevassa tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 20/2000 ⁽²⁵⁾ esitettyjä huomautuksia.

*Durumvehnä***Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset päätelmät**

2.80 Durumvehnän erityistuki perustui alun perin todelliseen tuotantoon ja objektiivisiin kriteereihin. Vuosien kuluessa tukikelpoisuusedellytyksiä lievennettiin ja soveltamisala laajeni, mikä aiheutti merkittävän budjettimenojen kasvun. Nämä menot kasvoivat vuoden 1971 yhteensä 15,4 miljoonasta eurosta 425,9 miljoonaan euroon vuonna 1993, ja vuonna 1997 menot olivat 1 745,6 miljoonaa euroa ⁽²⁶⁾. Siitä lähtien kokonaismenot (lisätuki ja tasaustuki) ovat pysyneet vuosittain noin 1 700 miljoonassa eurossa.

2.81 Jos durumvehnän tuottajille maksettavan tuen määrä olisi määritetty niiden periaatteiden mukaisesti, joita tuolloin noudatettiin maissin ja öljysiementen kohdalla ⁽²⁷⁾, tuen kokonaismäärä (lisätuki ja tasaustuki) olisi ollut noin 250 euroa hehtaarilta 530 euron sijaan.

⁽²⁴⁾ Toisen luvun II otsikko.

⁽²⁵⁾ EYVL C 50, 15.2.2001.

⁽²⁶⁾ Luku koostuu seuraavista osista:

- perinteisille ja ei-perinteisille tuotantoalueille myönnetty lisä: 1 080,6 miljoonaa euroa,
- tavanomainen hehtaarituki (arvio): 665 miljoonaa euroa.

⁽²⁷⁾ Nämä tuet on laskettu pitkän aikavälin keskituotoksen ja erityisen viitemäärän perusteella siten, että enimmäismäärä on laskettu suurimman perusviljelyalan perusteella.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Jos tätä menettelyä olisi noudatettu vuodesta 1993 alkaen, EU:n talousarviomenot olisivat vähentyneet yli 3 000 miljoonaa euroa nelivuotiskauden 1994–1997 aikana.

Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kanta

2.82 Neuvosto totesi varainhoitovuoden 1997 talousarvion toteuttamista koskevaa vastuuvapautta käsittelevissä suosituksissaan ⁽²⁸⁾, että tilintarkastustuomioistuinten kertomuksessa oli arvioitu kriittisesti voimassa olevan lainsäädännön aiheellisuutta, mutta se ei maininnut ainuttakaan sääntöjenvastaisuutta, joka olisi koskenut talousarvion toteuttamista kyseisten säännösten osalta varainhoitovuonna 1997. Lopuksi neuvosto kiitelti komission järjestelystä laatimaa arviointia (ks. kohdat 2.86–2.88) ja katsoi, että kyseinen käytäntö olisi yleistettävä.

2.83 Päätöslauselmassaan, jossa ilmoitetaan komissiolle ne syyt, joiden vuoksi vastuuvapautta varainhoitovuonna 1997 ei voida myöntää ⁽²⁹⁾, Euroopan parlamentti toteaa olevansa neuvoston huomautusten kanssa yhtä mieltä ja pyytää samalla lainsäätäjää ja budjettivallan käyttäjää tutkimaan mahdollisuutta muuttaa durumvehnää koskevaa järjestelyä siten, että se olisi oikeudenmukaisempi.

Komission toimet

2.84 Maaliskuussa 1998 julkaistussa Agenda 2000:ssa ⁽³⁰⁾ komissio ehdotti vuonna 1997 käytössä olleen järjestelyn jatkamista sellaisenaan. Marraskuussa 1998 julkaistiin tilintarkastustuomioistuinten kertomus, mutta komissio ei esittänyt muutettua ehdotusta maaliskuussa 1999 pidetyn Berliinin huippukokouksen yhteydessä. Näin ollen, koska komissio ei esittänyt asiassa erityistä ehdotusta, Agenda 2000:n poliittisista ja taloudellisista suuntaviivoista 26. maaliskuuta 1999 Berliinissä tehdyssä yleisessä sopimuksessa muun muassa kaksinkertaistettiin Portugalille durumvehnän viljelyyn myönnetty perusala 59 000 hehtaaria 118 000 hehtaariin ⁽³¹⁾. Yhteisölle aiheutuvat

⁽²⁸⁾ Neuvoston asiakirja, 19. helmikuuta 1999 (viite 5911/99).

⁽²⁹⁾ Päätöslauselma, jossa komissiolle ilmoitetaan ne syyt, joiden vuoksi vastuuvapautta Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 1997 ei voida myöntää, liite, kohta 28 (EYVL C 279, 1.10.1999, s. 125).

⁽³⁰⁾ KOM(1998) 158 lopullinen, 18. maaliskuuta 1998, s. 35.

⁽³¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1251/1999, annettu 17 päivänä toukokuuta 1999 (EYVL L 160, 26.6.1999, s. 1).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

lisäkustannukset ovat noin 20 miljoonaa euroa vuodessa ⁽³²⁾.

2.85 Komissio tilasi vuonna 1998 tutkimuksen, joka käsittelee durumvehnää koskevan yhteisön politiikan arviointia vuoden 1992 yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta alkaen. Lopullinen kertomus toimitettiin komissiolle joulukuussa 1999 ⁽³³⁾.

2.86 Kertomuksen keskeisin päätelmä on, että vuoden 1992 uudistuksen myötä yhteisessä maatalouspolitiikassa vahvistetut durumvehnää koskevat tavoitteet on pääpiirteissään saavutettu. Kuitenkin kertomuksessa todetaan seuraavaa:

- a) Vuoden 1992 uudistuksella ei ole kyetty pienentämään durumvehnää koskevan yhteisön politiikan budjettimenoja.
- b) Durumvehnän sisämarkkinat on saatu tasapainoon, mutta laatu heikkenee ja kasvava osuus tuotannosta käytetään eläinrehuksi. Rehuna voitaisiin käyttää muita viljoja, jotka saavat vähemmän tukea. Näin ollen yhteisön tukea "tuhlataan" vuosittain noin 150 miljoonaa euroa.
- c) Euroopassa tuotetun durumvehnän kansainvälinen hinta oli vuonna 1999 lähellä maailmanmarkkinahintaa, mutta EU:ssa todetut hinnat vaihtelivat melko paljon.
- d) Ennakoidun tulonmenetyksen korvaustavoite saavutettiin hyvinkin: tuottajien tulotason säilyttämiseksi hehtaarikohtaista kokonaistukea olisi voitu vähentää reilulla 100 eurolla hehtaarilta, jolloin mahdollisia säästöjä olisi syntynyt yli 300 miljoonaa euroa vuodessa.

2.87 Arviointikertomuksen keskeiset suositukset olivat seuraavanlaiset:

- a) durumvehnän lisätuen laskemisessa käytettyä tuen määrää olisi alennettava;

⁽³²⁾ Markkinointivuonna 2000/2001 myönnetystä 59 000 hehtaarin ylimääräisestä alasta ainoastaan 52 917 hehtaarille esitettiin hakemuksia, jotka aiheuttivat 18,2 miljoonan euron lisämenot. Markkinointivuonna 2001/2002 koko myönnetylle ylimääräiselle alalle esitettiin hakemuksia.

⁽³³⁾ Tämä kertomus on saatavilla komission Internet-sivustosta seuraavasta osoitteesta:
<http://europa.eu.int/comm/agriculture/eval/reports/bledur/full%5Ffr.pdf>.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

- b) yhteisössä tuotetun durumvehnän laatua olisi parannettava;
- c) yhteisön durumvehnän tuotantoa olisi voitava mukauttaa kysynnän perusteella;
- d) durumvehnän tukijärjestelmää olisi lähennettävä muiden peltokasvien tukijärjestelmiin.

2.88 Vuonna 1998 julkaistun tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen jälkeen durumvehnäjärjestelmää ei ole muutettu.

Päätelmät

2.89 Komission arviointikertomuksessa vahvistetaan tilintarkastustuomioistuimen keskeinen päätelmä, toisin sanoen se, että durumvehnän lisätuki ylittää selvästi tuottajien tulotason säilyttämiseen tarvittavan määrän. Yhteisön toimielinten aiemmin esittämät päätelmät ja suositukset pitävät edelleen paikkaansa. Tilintarkastustuomioistuin arvioi nelivuotiskauden 1998–2001 osalta, että merkittäviä säästöjä olisi jälleen voitu saada aikaan, jos järjestelmää olisi muutettu.

2.89 Komissio toimitti neuvostolle ja parlamentille välitarkastelun yhteydessä vuoden 2002 heinäkuussa uutta yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat suositukset. Komissio ehdottaa durumvehnän osalta tilintarkastustuomioistuimen kyseistä alaa koskevan analyysin ja riippumattomien asiantuntijoiden arvion perusteella, että erityinen lisätuki alennetaan 250 euroon hehtaarilta perinteisillä alueilla ja että tukijärjestelmä poistetaan kokonaan muilla kuin perinteisillä alueilla.

Korkealaatuisen durumvehnän tuotannon parantamiseksi ehdotetaan, että otetaan käyttöön 15 euroa tonnilta oleva erityistuki durumvehnälle, joka myydään teollisuuden käyttöön tietyt laatuominaisuudet takaavin sopimuksin.

Sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnointi komissiossa

Tilintarkastustuomioistuimen keskeiset huomautukset

2.90 Erityiskertomuksessaan nro 20/2000 ⁽³⁴⁾ tilintarkastustuomioistuin toteaa, että komission sokerialaa koskevien ehdotusten, päätösten ja toimien laatuun liittyy merkittäviä strategisia puutteita. Vaikka sokerialan yhteistä markkinajärjestelyä on uudistettu useaan otteeseen, uudistuksissa ei ole löydetty ratkaisua jatkuvasti korkeina pysyviin kuluttajahintoihin ja sokerin ylituotantoon EU:n alueella. Tilintarkastustuomioistuin toteaa,

⁽³⁴⁾ Erityiskertomus nro 20/2000 sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnoinnista (EYVL C 50, 15.2.2001).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

että järjestelylle on olemassa joitakin vaihtoehtoja, joihin komission olisi perehdyttävä tehdessään tulevaisuudessa järjestelmän uudistamista koskevan ehdotuksensa.

Tilintarkastustuomioistuimen toteuttama seuranta

2.91 Vaikka kertomusta käsiteltiin Euroopan parlamentin maankäyttöä ja elintarvikepolitiikkaa käsittelevässä laajennetussa työryhmässä (Land Use and Food Policy Intergroup) sekä neuvoston Agrifin-työryhmässä, vastuuvapauden myöntämismenettelyn yhteydessä ei viitattu kyseiseen kertomukseen. Tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen jälkeen neuvosto on antanut komission ehdotuksen ⁽³⁵⁾ perusteella uuden asetuksen ⁽³⁶⁾ heinäkuusta 2001 alkaen sovellettavista kiintiöjärjestelyistä.

2.92 Aikaisempien lainsäädäntöehdotusten valmistelua komissiossa koskevat erityiskertomusten huomautukset huomioon ottaen tilintarkastustuomioistuimen seurannan tarkoituksena on arvioida komission ehdotuksen asianmukaisuus ja erityisesti selvitykset, jotka komissio on antanut lainsäätäjälle ja yleisölle ehdotuksensa perusteista ja perusteluista.

Komission toteuttamat toimet

Huomattavia teknisiin seikkoihin liittyviä epävarmuuksia

2.93 Komissio käynnisti maaliskuussa 1999 ulkopuolisen yrityksen tekemän tutkimuksen vuoden 2001 soke-riikiintiöuudistukseen liittyvien ehdotusten valmistelua varten. Arvioinnin oli tarkoitus olla valmis tammikuussa 2000, mutta se julkaistiin lopulta vasta helmikuussa 2001. Siitä huolimatta, että komissio oli määritellyt tutkimusta koskevat ehdot, kertomuksen laatu oli sen mielestä huono useilta keskeisiltä osiltaan: arvioinnin suunnittelu, analyysit, päätelmien paikkansapitävyys ja suositusten hyödyllisyys. Lisäksi komission mielestä kyseiset yksiköt eivät voisi juurikaan hyödyntää kertomusta.

2.94 Komissio toteaa ehdotuksen perusteluissa, että "Tässä vaiheessa esiintyy vielä suuria epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät niihin teknisiin seikkoihin, jotka voivat vaikuttaa sokerijärjestelmään tehtäviin perustaviin

2.93–2.94 Komissio käytti kolmea tietolähdettä laatiesaan ehdotusta KOM(2002) 604:

— komission vuoden 1999 alussa aloittaman arvioinnin tulokset,

— komission jo toteuttamat suppeammat analyysit,

— useat riippumattomat tutkimukset sokerialan tilanteesta sekä lisäksi tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus.

Ehdotuksen valmisteluista huolimatta käytettävissä olleiden tietojen määrä ei ollut täysin tyydyttävä. Komission pyytämän arvioinnin toteutuksessa oli vaikeuksia ja tulokset eivät vastanneet odotuksia, vaikka olivatkin merkille pantavia. Arvioinnissa ei saavutettu käytettävissä olleiden hajanaisten ja paikoin ristiriitaisten tietojen asianmukaista yhteenvetoa.

⁽³⁵⁾ KOM(2000) 604 lopullinen, 4. lokakuuta 2000.

⁽³⁶⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1260/2001, annettu 19 päivänä kesäkuuta 2001 (EYVL L 178, 30.6.2001, s. 1).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

muutoksiin. Lisäksi nykyinen järjestelmä ja sen mahdolliset muutokset on tutkittava huolellisesti muun muassa punnitsemalla kokonaiskustannuksia ja -etuja sen osalta, miten ne vaikuttavat.... Jotta järjestelmää perusteellisesti muuttamalla voitaisiin vastata esitettyihin arvosteluihin, kiintiöjärjestelmää ja interventiohintoja on tarkistettava." Koska vuonna 1995 päätettiin⁽³⁷⁾, että sokerijärjestelmän soveltaminen päättyy kesäkuussa 2001, komission olisi täytynyt varmistaa, että nämä perustiedot ovat saatavilla ajoissa, jotta se olisi voinut valmistella lokakuun 2000 ehdotuksia.

EU:n markkinoita koskevien tietojen puutteellinen esittäminen

2.95 Perusteluissa komissio esittää taulukon, jonka otsikkona on "sokerin markkinakehitys EY:ssä". Taulukosta käy ilmi, että sokerin tarjonta EU:ssa oli markkinointivuonna 1999/2000 vain 14,3 miljoonaa tonnia. Tähän määrään sisältyy ainoastaan EU:ssa kasvatetusta sokerijuurikkaasta ja sokeriruo'osta tuotettu sokeri, eikä siinä ole otettu huomioon pääosin AKT-valtioista tuodusta raa'asta ruokosokerista EU:ssa tuotettua 1,8:aa miljoonaa tonnia sokeria.

2.96 Kyseinen tuonti kuuluu kuitenkin EU:n sokerintarjontaan, sillä EU:lla on pysyviä oikeudellisia velvoitteita (varsinkin vuonna 1975 tehdyn sokeria koskevan pöytäkirjan perusteella) ostaa tätä sokeria. Yhteisessä markkinajärjestelyssä tähän tuontiin sovelletaan samoja interventio- ja vientitukitakuuta kuin yhteisössä tuotettuun sokerijuurikkaaseen ja sokeriruokoon. Tuonnin jättäminen huomiotta antaa väärän käsityksen, jonka mukaan tuotu sokeri ei olisi osa EU:n sokerintarjontaa. Itse asiassa suurin osa tuodusta sokerista käytetään EU:n alueella — jatkona perinteisille Suomen, Portugalin ja Yhdistyneen kuningaskunnan soveltamille liittymistä edeltäneille järjestelyille — ja vastaava määrä EU:ssa tuotetusta sokerijuurikkaasta ja sokeriruo'osta valmistettua sokeria saa vientitukea.

2.95–2.96 Komissio katsoi, että oli tarpeen käsitellä erikseen yhteisön sokerin ylituotanto ja AKT-maista ja Intiasta peräisin oleva etuuskohtelun alainen tuonti. Niitä koskevat eri rajoitukset, joten erillinen käsittely on perusteltua. Yhteisön tuotantokiintiöiden kehitys vaikuttaa Euroopan tuottajiin, mutta se ei vaikuta etuuskohtelun alaisen sokerin tuontivollisuuteen. Kun otetaan huomioon yhteisen maatalouspolitiikan sokeria koskevat tavoitteet, olisi ennen kaikkea analysoitava kaikkien uudistusten vaikutukset yhteisön tuottajiin. Lisäksi 1,6 miljoonaa tonnia sokeria, joka vastaa AKT-maiden ja Intian tuontimäärää, voidaan tuoda ilman yhteisen maatalouspolitiikan rajoituksia. Komissio ei näin ollen sisällyttä kyseistä määrää yhteisön hankintataseeseen.

Komissio on näillä edellytyksin esittänyt tilanteen objektiivisesti ja keskittänyt analyysinsä niihin sokerimääriin, jotka ovat ongelma yhteisön markkinoille. Tässä yhteydessä on korostettava sitä, että etuuskohtelun alaista sokeria koskevat olennaiset tiedot käyvät ehdotuksesta selkeästi ilmi; perusteluissa täsmennetään sitä koskeva lainsäädäntö sekä yhteisön rahoitus vastaavan valkoisen sokerin määrän vientiä varten. Rahoitusvelvityksen liitteessä mainitaan lisäksi yksiselitteisesti kyseessä oleva tonnimäärä sekä talousarviokustannukset sen vientiä varten.

⁽³⁷⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 1785/81, annettu 30 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL L 177, 1.7.1981, s. 4), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1101/95, annettu 24 päivänä huhtikuuta 1995 (EYVL L 110, 17.5.1995, s. 1), 23 artiklan 5 kohta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

2.97 Taulukossa verrataan tarjontaa koskevaa osittaista lukua (tuontia ei ole otettu huomioon) EU:n kokonaiskulutukseen (tuontisokerin kulutus mukaan lukien). Vertailun perusteella EU:n tuotanto ylitti sisäisen kulutuksen 1,5 miljoonalla tonnilla. Perusteluiden varsinaisessa tekstiosassa komissio mainitsi kuitenkin ainoastaan 0,23 miljoonan tonnin ”rakenteelliseen ylijäämään”; tällä määrällä EU:n tuotanto luultavasti ylittää Maailman kauppajärjestön (WTO:n) asettamat tuetun viennin rajat.

2.98 Tosiasiassa EU:n yhteinen markkinajärjestely takaa vuosittain yli 3 miljoonaa tonnia kulutusta suuremman tarjonnan. Komissio on vahvistanut tämän luvun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen antamassaan vastauksessa. Suurin osa ylijäämästä käytetään viemällä se tuettuna, mistä aiheutui EU:n maatalousbudjettiin yhteensä 700 miljoonan euron nettokustannukset vuonna 2000⁽³⁸⁾. EU:n talousarvioon aiheutuvan vaikutuksen vuoksi ylijäämän olemassaolo ja määrä ovat tärkeitä tekijöitä kaikkien sokerikiintiöiden uudistamista koskevien päätösten kannalta. Komission esittämissä tiedoissa ei kerrottu, että EU:n sisäinen tarve tulisi tyydytetyksi, vaikka kiintiöt alennettaisiin 11 miljoonaan tonniin. Tällöin vientituet vähenisivät ja talousarviovaroja säästettäisiin noin 700 miljoonaa euroa.

Puutteellisia tietoja

2.99 Komissio totesi, että ehdotettu varastointituen poistaminen ”vähenntäisi menoja 300 miljoonalla eurolla”. Komissio ei mainitse varsinaisessa tekstiosassa eikä varastointikustannuksia koskevassa liitteessä, että ehdotus aiheuttaisi myös vastaavan suuruisen varastointimaksuihin liittyvän tulonmenetyksen. Myös arvio toimenpiteen todennäköisestä vaikutuksesta sokerialan teollisuuteen puuttui. Euroopan parlamentin

KOMISSIION VASTAUKSET

2.97 Taulukossa ei oteta huomioon tuontia eikä vientiä.

2.98 *Etuuskohtelun alaisen tuonnin kustannuksia on arvioitava laajasti kansainvälisten suhteiden kokonaisuuden kannalta.*

2.99 *Komissio vahvisti sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn muutosehdotukseen liittyvän rahoitusvelvityksen asianmukaisesti vahvistettua menettelyä noudattaen. Menojen ja omien varojen ennakoitua kehitystä koskevat yksityiskohtaiset tiedot kävivät ilmi edellä mainitusta liitteestä, mukaan lukien varastointikustannusten tasausjärjestelmän poistamisesta suoraan johtuvat vaikutukset.*

⁽³⁸⁾ Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä maksetaan ylijäämän vientituet 1,6 miljoonaan tonniin asti. Kyseinen määrä on yhtä suuri kuin etuuskohtelusopimusten mukaisesti tuodun ruokosokerin määrää vastaava valkoisen sokerin vienti. Tämän määrän ylittävien vientitukien kustannukset peritään takaisin sokerialan teollisuudelta tuotantomaksuina.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

maatalousvaliokunnan⁽³⁹⁾ ja talous- ja sosiaalikomitean⁽⁴⁰⁾ huomautuksissa vahvistetaan, että tällainen analyysi on tärkeä.

2.100 Komission tekemät laskelmat ehdotusten nettosäästöistä nykyiseen järjestelmään verrattuna sisälsivät seikkoja, jotka eivät liittyneet ehdotuksiin. Tilintarkastustuomioistuin laskee, että vuosittainen nettosäästö olisi 134 miljoonaa euroa komission laskelmien mukaisen 241 miljoonan euron nettosäästön sijaan. Useat jäsenvaltiot huomauttivat komissiolle näistä virheistä marraskuussa 2000⁽⁴¹⁾. Virheet olivat niin suuria, että komission olisi täytynyt julkaista perusteluiden ja rahoitusselvityksen oikaisu.

KOMISSION VASTAUKSET

Mainitut kysymykset huomioon ottaen on myönnettävä, että asiakirjan KOM(2000) 604 selvitysten olisi pitänyt olla perusteellisempia. Komissio toimitti lisäselvityksiä Euroopan parlamentin ja talous- ja sosiaalikomitean välisissä keskusteluissa, joihin tilintarkastustuomioistuin viittaa.

2.100 Komissio ja tilintarkastustuomioistuin laskevat nettokustannukset eri tavoin. Avoimuuden vuoksi komissio esitti rahoitusselvityksen liitteessä uuden järjestelmän eri välineitä koskevien menojen ja tulojen arvioinnissa vuosina 2002 ja 2003 käytettävän menetelmän ja viittasi vuoden 2001 alustavassa talousarvioesityksessä voimassa olevaa järjestelmää varten vahvistettuihin säännöksiin. Tilintarkastustuomioistuin vertaa 130 miljoonan säästöihin päätyvissä laskelmissaan vuosiksi 2002 ja 2003 ennakoituja menoja ja/tai tuloja muutetun ja muuttamattoman järjestelmän tapauksissa.

On huomattava, että ehdotetut toimenpiteet olisivat joka tapauksessa olleet tarpeellisia. Tilintarkastustuomioistuin laskelmista käy itse asiassa ilmi, että näistä järjestelmistä syntyy kaikkea huolimatta vuosittain melkoisia säästöjä.

⁽³⁹⁾ Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan mietintö, PE 286.396, 28. helmikuuta 2001: "Ei ole mahdollista, että tämä 30 vuoden ajan onnistuneeksi osoittautunut yhteiseen markkinajärjestelyyn olennaisesti kuuluva mekanismi lakkautetaan ilman, että sen tehottomuutta on millään tavoin osoitettu tai tämän lakkautuksen vaikutuksia eri toimijoihin on arvioitu".

⁽⁴⁰⁾ Talous- ja sosiaalikomitean lausunto, CES 1423/2000, 30. marraskuuta 2000: "Komitea pahoittelee, ettei komission ehdottamista varastointia koskevista muutoksista ole tehty vaikutustutkimusta. Komitea ihmettelee myös sitä, että aiemmissä asetuksissa tärkeinä pidettyjä säännöksiä pidetään yhtäkkiä hyödyttöminä ilman, että komissio perustelisi, miksi se on muuttanut mieltään".

⁽⁴¹⁾ Neuvoston asiakirja 8270/01, 10. toukokuuta 2001: neuvoston Agrifin-työryhmän 16. marraskuuta 2000 pidetyn kokouksen raportti ehdotuksesta neuvoston asetukseksi sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä — taloudelliset vaikutukset: Osasto II. Eriytyiset havainnot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Vaihtoehtojen riittämätön harkitseminen

2.101 Uudistusvaihtoehtoja harkittiin perusteluissa varsin lyhyesti. Niissä ehdotettiin kolmea yksinkertaista vaihtoehtoa, joissa kaikissa oletettiin nykyisten kiintiö- ja vientitukijärjestelmien jatkuvan. Ratkaisuksi esitettiin kertaluontoista 25 prosentin hintojen leikkausta (Agenda 2000 -malli), asteittaista hintojen alentamista sekä nykyisten hintojen säilyttämistä. Kaksi ensimmäistä vaihtoehtoa hylättiin talusarvioon aiheutuvien kustannusten perusteella, jotka olivat arviolta 1 125 miljoonaa euroa vuodessa.

2.102 Tilintarkastustuomioistuin tarkasteli laskelmia, jotka komissio oli tehnyt korvauksista aiheutuneiden 1 125 miljoonan euron kustannusten osalta, ja havaitsi, että laskelma perustui valkoisen sokerin interventiohintaan eikä viljelijöille sokerijuurikkaasta ja sokeriruo'osta maksettuihin hintoihin. Lisäksi luvuissa ei ole otettu huomioon tuotantomaksuihin kohdistuvia vaikutuksia eikä vientitukiiin liittyviä talusarviovarojen säästöjä, jotka olisivat suora seuraus hinnanalennuksista. Komissio on myöhemmin ilmoittanut tilintarkastustuomioistuimelle, että luvun on tarkoitus antaa ainoastaan summittainen käsitys koko sokerialan kokonaistappion suuruusluokasta. Sen vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista esittää sitä arviona Agenda 2000 -mallin mukaisista tuottajille maksettaviin korvauksiin liittyvistä talusarviokustannuksista.

Päätelmät

2.103 Komissio ei saanut tarvittavia tutkimuksia valmiiksi ajoissa lokakuussa 2000 esittämiään ehdotuksia varten. Ehdotusten perustana olevat lisätiedot olivat joiltakin osin puutteellisia, eikä yhteisön sokerin ylijäämän todellinen määrä käynyt niistä ilmi. Varastointikustannusten korvaamisen lopettamista koskevan ehdotuksen todennäköisiä vaikutuksia sokerialan teollisuuteen ei arvioitu. Vaihtoehtoja nykyisille järjestelyille ei harkittu asianmukaisesti ja Agenda 2000 -mallin mukaiset kustannukset oli laskettu virheellisin perustein liian suuriksi.

2.101–2.102 *Kiintiöjärjestelmä päättyi vuoden 2001 kesäkuussa, ja oli aiheellista uusia se. Monia epävarmuustekijöitä on yhä jäljellä, kuten komissio selvästi osoitti. Jotkut niistä liittyvät siihen, että komissio tarvitsee lisätietoja, ja jotkut eivät kuulu sen toimivaltaan (uudet maatalousneuvottelut WTO:ssa, laajentuminen). Koska yksityiskohtaiset analyysit eivät olleet mahdollisia, komissio halusi osoittaa eräiden usein esitettyjen vaihtoehtojen ominaisuuksia ja välittömiä seurauksia.*

Perusteluissa esitetyn 1 125 miljoonan euron tarkoituksena oli vain osoittaa, että interventiohinnan alentamisen talusarviokustannukset saattavat nousta hyvin korkeiksi koko alan korvausten osalta. Yksityiskohtaisempi tarkastelu olisi perustunut hypoteeseihin, jotka ollakseen luotettavia edellyttivät komission toivomia tietoja perusteellisempaa uudistusta varten. Komission olisi epäilemättä pitänyt ilmoittaa selvästi, että käytetty 1 125 miljoonan euron luku oli vain viitteellinen ja vastasi 50 prosenttia koko sokerialan mahdollisista tappioista.

2.103 *Komissio toimitti lainlaatijalle kaikki päätöksen kannalta olennaiset ja hyödylliset tiedot. Tiedot olivat lähtöisin erityisesti vuoden 1999 alussa tehdystä arvioinnista ja sen markkinoiden kehitystä koskevasta seurannasta (kohdat 2.93–2.94). Edellytetyt talusarviota koskevat tiedot kävivät ilmi ehdotuksen tueksi sääntöjenmukaisesti laadittavasta rahoitus selvityksestä. Järjestelmän eri välineitä koskevat tulo- ja menoarviot vuosina 2002 ja 2003 (vrt. kohdat 2.100–2.102) olivat ehdotuksen mukana olleen rahoitus selvityksen liitteessä. Komissio olettaa neuvoston hyväksyneen asetuksen tietoisena näistä tekijöistä.*

Sokerin ylituotantoa yhteisön markkinoilla koskevan kysymyksen osalta komissio käsitteli erikseen yhteisössä tuotetun sokerin ja etuuskohtelun alaisen tuontisokerin. Voimassa olevan järjestelmän vaihtoehtoja ei olisi voitu käsitellä laajemmin tekemättä olettamuksia, joita olisi ollut vaikea perustella ilman lisätietoja.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

ERITYISKERTOMUKSIA KOSKEVAT
TÄRKEIMMÄT HUOMAUTUKSET

2.104 Seuraavissa kohdissa on yhteenvedo tärkeimmistä huomautuksista, jotka tilintarkastustuomioistuin on esittänyt varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen jälkeen hyväksymissään EMOTR:n tukiosastoon liittyvissä erityiskertomuksissa. Nämä huomautukset olisi otettava huomioon vastuuvapauden myöntämismenettelyssä.

Banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn moitteeton varainhoito ⁽⁴²⁾

2.105 Banaanimarkkinat ovat maailman toiseksi suurimmat hedelmämarkkinat sitruhedelmämarkkinoiden jälkeen. Banaanialalla otettiin käyttöön yhteinen markkinajärjestely vuonna 1993. Sen päätavoitteena oli yhdenmukaistaa ja vakauttaa markkinat eri tukitoimenpitein sekä rajoittaa tuontia ottamalla käyttöön tariffikiintiö.

2.106 Tarkastuksen päätavoitteena oli tutkia, miten neuvosto on määritellyt ja komissio pannut täytäntöön yhteisen markkinajärjestelyn tavoitteet ja millä tavoin täytäntöönpanotoimenpiteitä on hallinnoitu jäsenvaltioissa ja seurattu komissiossa.

EU:n rahoittamat toimenpiteet

2.107 Joidenkin soveltamista koskevien perussäädösten epätäsmällisyys on aiheuttanut vaikeuksia yhteisen markkinajärjestelyn täytäntöönpanossa: tuen laskemiseen tarvittavia tietoja on puuttunut, tuottajajärjestöihin sovellettavia sääntöjä ei ole noudatettu ja tasaustukia on haettu määrille, joita tuottajat tarjosivat kaupan pidettäväksi mutta joita ostajat eivät sittemmin hyväksyneet.

2.108 Jotkut tuottajat ovat saaneet lisäksi kansallisia rahoitustukia, joista ei ollut ennakolta tiedotettu komissiolle. Lisäksi tukimaksujen liiteaineistossa havaittiin puutteita.

2.107 Banaanialan tavoitteet on määritelty ja määrät ilmaistu yhtä yksityiskohtaisesti kuin muissa yhteisissä markkinajärjestelyissä, ja niitä tarkastellaan perusteellisesti vuodeksi 2004 suunnitellun yhteisten markkinajärjestelyjen arvioinnin yhteydessä (asetuksen (ETY) N:o 404/93 32 artikla).

Komission mielestä tasaustuen laskentamenetelmät määritellään selkeästi asetuksen (ETY) N:o 404/93 12 artiklassa.

Komission mielestä sen viipymättä toteuttamat korjaavat toimenpiteet ratkaisivat tehokkaasti jäsenvaltioissa ilmenneet hallinnointiongelmat.

2.108 Komissio pyytää asianomaisia kansallisia viranomaisia kiinnittämään huomiota tilintarkastustuomioistuinten mainitsemiin kansallisiin tukijärjestelmiin, jotta voidaan todeta, ovatko ne yhteismarkkinoille soveltuvia perustamissopimuksen 87 artiklan mukaisesti.

Komissio oli jo havainnut tilintarkastustuomioistuinten mainitseman tasaustukimaksuja koskevan liiteaineiston puutteet, ja tilannetta seurataan tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä.

⁽⁴²⁾ Erityiskertomus nro 7/2002 (EYVL C 294, 28.11.2002).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

2.109 Banaaninviljelyn pysyvää lopettamisesta maksettavan palkkion vaikutus oli rajallinen.

Markkinasääntelytoimenpiteet

2.110 Maailmanmarkkinahintojen ja yhteisön hintojen eroista saadaan "kiintiötuloja".

2.111 Yhteisessä markkinajärjestelyssä alun perin käytönotetut tariffikiintiöt ovat johtaneet monimutkaiseen tuontijärjestelmään sekä jatkuvaan ristiriitaan Maailman kauppajärjestön (WTO:n) sääntöjen kanssa.

2.112 Jäsenvaltioiden virheellisten tullimenettelyjen ja laittoman tuonnin vuoksi kiintiöitä ei pystytä aina hallinnoimaan tehokkaasti.

KOMISSION VASTAUKSET

2.109 Raivaustuki oli ajallisesti rajoitettu toimenpide (vuodet 1993 ja 1994), ja sitä myönnettiin siirryttäessä kohti yhteistä markkinajärjestelyä. Toimenpiteen tarkoituksena oli ennen kaikkea tarjota banaanintuottajille mahdollisuus lopettaa toimintansa tietyissä hyvin rajoitetuissa erityistapauksissa.

2.110 Ero muihin edustaviin markkinoihin (esim. Yhdysvallat) nähden ei johdu pelkästään kiintiötulosta vaan myös muista tekijöistä, kuten tuotantoalueiden syrjäisyydestä, jakelukustannuksista, tuotteiden laadusta ja kannettavasta tulosta.

Lisäksi yksinomaan tariffeihin perustuva järjestelmä otetaan käyttöön viimeistään 1. tammikuuta 2006 (asetuksen (ETY) N:o 404/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 216/2001, 16 artiklan 1 kohta), ja kiintiötuloa syntyy kaikissa tariffikiintiöjärjestelmissä.

2.111 Ennen vuonna 1993 perustettua tuontijärjestelmää tilanne oli erittäin epäyhtenäinen, sillä erilaisia kansallisia tuontijärjestelmiä oli yhteensä 12. Tämän järjestelmän tarkoituksena oli varmistaa eri alkuperille ja toimijoille tasapuolinen pääsy yhteisömarkkinoille ottaen huomioon eri toimijoiden tilanne tuontijärjestelmässä (esim. AKT-maiden tuottajilla oli läheinen suhde eräiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa).

Nykyinen järjestelmä on erittäin tasapainoinen. Yhteisön ulkopuolisten maiden tuottajat ja EU:n muut kauppakumppanit ovat tyytyväisiä sen yksinkertaisuuteen.

2.112 Komissio on tietoinen siitä, että jäsenvaltiot soveltavat puutteellisesti yhteisön lainsäädäntöä tuontibanaanien nettopainon fyysisten tarkastusten osalta. Tullikoodeksikomitean kokouksessa 17. toukokuuta 2002 komission yksiköt muistuttivat jäsenvaltioita niihin yhteisön lainsäädännön nojalla sovellettavista velvoitteista ja painottivat näiden velvoitteiden tärkeyttä. Komissio seuraa tilannetta tullikomiteassa, jotta koko yhteisön lainsäädäntöä sovelletaan moitteettomasti.

Komissio on havainnut petoksia tuontijärjestelmässä. Tämä havainto oli mahdollista, koska tuonti edellyttää todistuksen esittämistä. Komissio antoi viipymättä asetuksen (EY) N:o 1632/2000 todistusten myöntämisen ja käytön ristiintarkastusjärjestelmän perustamisesta petoksien jatkumisen estämiseksi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Raportointi ja arviointi

2.113 Perustettuaan siirtymävaiheen järjestelyn komissio otti päämääräkseen yksinomaan tariffeihin perustuvan järjestelmän vuodesta 2006 alkaen. Tällöin komission tarkoituksena oli säilyttää asianmukainen suoja EU:n ja AKT-maiden (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden) tuottajille siten, että tuontimäärät pysyisivät ennallaan ja vaikutus hintoihin jäisi mahdollisimman pieneksi.

2.114 Komissiolta odotetaan yhteisen markkinajärjestelyn kokonaisarviointia vuoden 2004 lopussa. Sen on tarkoitus antaa kokonaiskuva yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönoton seurauksista ja sen alkuperäisten tavoitteiden toteutumisasteesta.

Päätelmät ja suositukset

2.115 Yhteisen markkinajärjestelyn osin toteutumatta jääneiden tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetuissa toimenpiteissä on puutteita, ja lisäksi eräillä niistä on ollut seurauksia, joita ei ennakoitu eikä toivottu. Raivauspalkkioita ja vaihtoehtoisia viljelykasveja on käytetty vähän tai ei lainkaan. Viitehintojen ja tuotantohintojen laskentamenetelmien puutteet ovat merkinneet aiheuttomia tasaustukien maksuja ja rahoituskorjauksia. Kiintiötulon tuoma etu, jonka markkinoilla toimivat monikansalliset yritykset saavat tariffikiintiöjärjestelmästä, on noin 2–3-kertainen verrattuna EU:n ja AKT-maiden kasvattajille annettuun tukeen ⁽⁴³⁾.

2.113 Tällä hetkellä voimassa olevan siirtymäjärjestelyn tarkoituksena on säilyttää EU:n ja AKT-maiden tuottajien tasapainoinen pääsy markkinoille ennen kuin yksinomaan tariffeihin perustuva järjestelmä otetaan käyttöön viimeistään 1. tammikuuta 2006. C-kiintiöstä (AKT-banaanit) on kuitenkin siirretty tuontimääriä 100 000 tonnia B-kiintiöön (kaikki alkuperät) 1. tammikuuta 2002 alkaen asetuksen (EY) N:o 2587/2001 voimaantulon vuoksi.

2.114 Komissio on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että vuodeksi 2004 suunniteltu yhteisen markkinajärjestelyn eri osioiden ja niiden päämäärien arviointi on erittäin tärkeä.

2.115 Komissio katsoo, että:

- a) yhteisen markkinajärjestelyn perimmäiset tavoitteet on suurimmalta osin saavutettu, sillä useat kansalliset markkinat on yhdistetty yhtenäismarkkinoiksi, markkinatarjonta on määrällisesti tasapainossa ja hinnat ovat kohtuullisia kuluttajien sekä yhteisön ja AKT-maiden tuottajien kannalta. Monikansallisten yritysten hallitsemilla maailmanmarkkinoilla yhteisömarkkinat ovat pysyneet monipuolisina ja pluralistisina sekä banaanien alkuperän että kaupallisten toimijoiden osalta;
- b) raivaustuki oli ajallisesti rajoitettu toimenpide (vuodet 1993 ja 1994), ja tukea myönnettiin siirryttäessä kohti yhteistä markkinajärjestelyä. Toimenpiteen tarkoituksena oli ennen kaikkea tarjota banaanintuottajille mahdollisuus lopettaa toimintansa ainoastaan tietyissä erittäin rajoitetuissa erityistapauksissa;
- c) tasaustuen laskumenetelmät määritellään selkeästi voimassaolevassa yhteisön lainsäädännössä (asetuksen (ETY) N:o 404/93 12 artikla ja asetus (ETY) N:o 1858/93). Komissio on havainnut puutteita yhteisön lainsäädännön soveltamisessa, ja tilannetta seurataan tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä;

⁽⁴³⁾ Komission vastauksessaan esittämät luvut liittyvät kiintiötuloon, jonka määräksi komissio arvioi 200 euroa tonnilta, verrattuna tasaustukeen, joka vuonna 2000 oli 383 euroa tonnilta. Tilintarkastustuomioistuimen laskelmat perustuvat kiintiötulon kokonaismäärään (noin 511 miljoonaa euroa, kun kiintiöt ovat 2 553 000 tonnia). Summa on noin kaksin- tai kolminkertainen tasaustukivuosien 1999 ja 2000 aiheutuneisiin menoihin nähden.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2.116 Tuottajien epävarma asema omissa järjestöisensä ansaitsisi enemmän huomiota. Lisäksi WTO:n laatima tuontijärjestelmä on osoittautunut alttiiksi sääntöjenvastaisuuksille, ja tuonnin valvonnassa on todettu merkittäviä heikkouksia.

2.117 Koska komissio on sitoutunut tekemään ensimmäisen mittavan arvioinnin noin vuonna 2004, on syytä huolehtia, että aikataulua noudatetaan ja että arviointi kattaa etenkin banaanialan eri tukimuotojen välisen synergian.

- d) kiintiötulon sekä EU:n ja AKT-maiden tuottajille myönnettävän tuen välisen vertailun osalta komissio toteaa, että
- ”dollaribanaaneja” tuotetaan 3,5 kertaa enemmän kuin yhteisössä (sama pätee AKT-banaaneihin),
  - yhteisön tuottajat saavat tasaustukea, joka vuonna 2000 oli 1,9 kertaa suurempi kuin ”dollaribanaaneille” arvioitu teoreettinen kiintiötulo,
  - AKT-alkuperäbanaanien tuottajat saavat teknistä apua ja sen lisäksi niihin sovelletaan erittäin edullista etuusjärjestelyä (ainoastaan niille varattu tariffikiintiö, kiintiöissä ei kanneta tullia ja kiintiöiden ulkopuolella myönnettävä 300 euron alennus),
  - tariffikiintiöt ja niiden synnyttämä kiintiötulo helpottavat yhteisö- ja AKT-banaanien menekkiä ja muodostavat epäsuoran tuen tätä alkuperää olevien banaanien tuottajille.

2.116 Komissio on havainnut puutteita tuottajaorganisaatioita koskevan lainsäädännön soveltamisessa jäsenvaltioissa, ja tilannetta seurataan tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä.

Lisäksi komissio toteutti useita toimenpiteitä, joilla se pyrkii parantamaan tuottajien käyttövaratilannetta.

Tuontitullimenettelyjä on yhä parannettava jäsenvaltioissa, ja komissio tähdensi asian tärkeyttä jäsenvaltioille 17. toukokuuta 2002 pidetyssä tullikoodeksikomitean kokouksessa. Komissio kehottaa edelleen jäsenvaltioita löytämään lopullisen ratkaisun ongelmaan.

2.117 Komissio on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että vuodeksi 2004 suunniteltu yhteisen markkinajärjestelyn eri osioiden arviointi on erittäin tärkeä. Komissio huolehtii siitä, että vahvistettua aikataulua noudatetaan.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Komission hallinnoima yhteisön öljysiementen tukijärjestelmä

2.118 Tilintarkastustuomioistuin tarkasteli erityiskertomuksessaan nro 6/2002 ⁽⁴⁴⁾ öljysiementen yhteisen markkinajärjestelyn hallinnointia sekä kesannoiduilla aloilla viljeltyjä öljysiemeniä koskevan järjestelmän täytäntöönpanoa.

2.119 Öljysiemenalan vuosittaiset talousarviomenot olivat vuodesta 1993 vuoteen 1999 noin 2,7 miljardia euroa eli noin 15 prosenttia yhteisön peltokasvialan menoista.

2.120 Vuonna 1991 yhteisö uudisti perusteellisesti yhteisen markkinajärjestelyn korvaamalla puristajille maksetun tuen suoraan tuottajille maksettavalla pinta-alatuella. Tukitaso määräytyi alueen pitkän aikavälin tuotoksen perusteella ja oli sidoksissa maailmanmarkkinahintojen kehitykseen.

2.121 Agenda 2000 -uudistuksen yhteydessä otettiin markkinointivuodesta 2002/2003 alkaen käyttöön samantasoinen tuki viljoille, öljysiemenille ja kesantoaloille.

2.122 Korkeista budjettimenoista huolimatta komissio ei ole laatinut arviointia vuoden 1991 uudistuksesta. Se hyväksyi aluejakosuunnitelmia, joissa ilmoitetut pitkän aikavälin tuotokset olivat liian suuria. Sen seurauksena jaksolla 1992/1993–1999/2000 maksetut tuet, joita ei voida periä takaisin ⁽⁴⁵⁾, olivat 474,7 miljoonaa euroa suuremmat kuin yhteisön säädösten mukaisesti määritellyt tuet. Komission tekemät vuosittaiset tuen määrää koskevat laskelmat aiheuttivat jaksolla 1992/1993–1999/2000 yhteensä 366 miljoonan euron ylimääräiset talousarviomenot, joita ei voida periä takaisin. Viidestä tarkastuskäynnin kohteena olleesta jäsenvaltiosta kahdessa ei ollut sovellettu oikein niitä seuraamuksia, jotka aiheutuvat teollisiin tarpeisiin viljeltyä kesantomaata koskevan järjestelmän edellytysten noudattamatta jättämisestä.

2.122 Riippumattoman konsultointiyrityksen tekemä yksityiskohtainen arviointi laadittiin vasta äskettäin, koska oli tarpeen tarkastella öljysiementen alaa yhdessä vilja-alan kanssa, johon sovellettiin vuoden 1992 YMP-uudistusta täysimääräisenä vuodesta 1995.

Komissio ei aio pyytää kyseessä olevia jäsenvaltioita muuttamaan alueellistamissuunnitelmiaan, koska neuvoston tasolla käytyjen keskustelujen jälkeen suunnitelmat ovat olleet Agenda 2000:n perusta. Komissio on toiminut neuvoston vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Komissio ei ole samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa tapauksista, jotka liittyvät tukien laskutapaan. Komissio katsoo itse asiassa noudattaneensa neuvoston vahvistamaa lainsäädäntöä. Näin ollen komissio ei voi hyväksyä tilintarkastustuomioistuimen päätelmiä talousarviolle koituvista ylimääräisistä kustannuksista, joiden väitettiin johtuvan lainsäädännön virheellisestä soveltamisesta. Kritisoitu järjestelmä korvattiin Agenda 2000:n myötä.

Tilintarkastustuomioistuimen kuvailemat seuraamusjärjestelmän puutteet ovat komission yksiköiden tiedossa, ja yksiköt huolehtivat asian soveltuvasta seurannasta tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä.

⁽⁴⁴⁾ EYVL C 254, 22.10.2002.

⁽⁴⁵⁾ Koska mainitut ylimääräiset menot johtuvat komission päätöksistä, varojen periminen takaisin jäsenvaltioilta tai edunsaajilta ei ole enää mahdollista, kun otetaan huomioon luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden kaltaiset oikeudelliset periaatteet.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

2.123 Komission olisi tutkittava mahdollisuutta oikaista joissakin aluejakosuunnitelmissa annettuja liian suuria pitkän aikavälin keskituotoksia, ja sen olisi selvitettävä, minkä verran on mahdollista periä takaisin aiheettomasti maksettuja yhteisön tukia. Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että asetettaisiin selkeät määrälliset tavoitteet ja että komission olisi tarkasteltava uudelleen tukea kasveille, joita voidaan viljellä öljysiementen asemesta.

Naudanliha-alan yhteisen markkinajärjestelyn laajaperäistämispalkkiojärjestelmä

2.124 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti erityiskertomuksessa nro 5/2002 ⁽⁴⁶⁾ laajaperäistämispalkkiojärjestelmän eli naudanliha-alan yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvan suoran naudanlihapalkkiojärjestelmän, jonka tarkoituksena on kannustaa ympäristön kannalta kestävää laajaperäistä naudanlihan tuotantoa ja pienentää naudanlihan ylituotantoa. Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, kuinka hyvin laajaperäistämispalkkiojärjestelmällä oli edistetty laajaperäistä karjankasvatusta EU:ssa, sekä tutkia Agenda 2000:n yhteydessä uudistetun järjestelmän täytäntöönpanoa. Laajaperäistämispalkkiojärjestelmän ohella sovelletaan maatalouden ympäristötuki- ja luonnonhaittakorvausjärjestelmiä, ja niillä on samankaltaiset eläintähyttä koskevat vaatimukset.

2.125 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että laajaperäistämispalkkiojärjestelmä oli vain vähäisessä määrin kannustanut laajaperäistä ja ympäristön kannalta kestävää naudanlihan tuotantoa, varsinkin ennen vuoden 2000 uudistuksia, ja että komissiolla oli rajallisesti tietoja järjestelmän tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta. Yksi laajaperäistämispalkkiojärjestelmän merkittävistä vaikutuksista oli laajaperäistä karjankasvatusta harjoittavien tuottajien tulojen tukeminen. Päätä kohti maksettavat laajaperäistämispalkkiot kannustavat tuottajia maksimoimaan tukitulonsa maksimoimalla tuotanto annetuissa eläintähyttien rajoissa.

2.126 Järjestelmän täytäntöönpanossa havaittiin puutteita kaikissa tarkastuskäynnin kohteena olleissa jäsenvaltioissa (Espanja, Ranska, Irlanti, Itävalta ja Yhdistynyt kuningaskunta).

2.127 Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio arvioisi laajaperäistämispalkkiojärjestelmän vaikuttavuuden ja tehokkuuden sekä sen yhdenmukaisuuden muiden järjestelmien, kuten maatalouden ympäristötuki- ja luonnonhaittakorvausjärjestelmän kanssa.

KOMISSION VASTAUKSET

2.123 Komissio ei aio pyytää kyseessä olevia jäsenvaltioita muuttamaan alueellistamissuunnitelmiaan, koska neuvoston tasolla käytyjen keskustelujen jälkeen suunnitelmat on sisällytetty Agenda 2000:een. Komissio on toiminut neuvoston vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Markkinoiden tasapainoa koskeva tavoite on hyvin tiedossa oleva asia, jonka sisältö kehittyi markkinatilanteen mukaan (kysynnän ja tarjonnan tasapaino). Muille aloille myönnettävien tukien uudelleenarviontarvetta tarkastellaan Agenda 2000:n välitarkastelun yhteydessä.

2.125–2.127 Komissio on suunnitellut ja se toteuttaa naudanliha-alan yhteistä markkinajärjestelyä koskevan tarkastelun vuosina 2004–2005 ja analysoi tämän alan eri välineiden vaikutusta ja erityisesti Agenda 2000:ssa käyttöön otetun uuden laajaperäistämispalkkiojärjestelmän vaikutuksia.

Tilintarkastustuomioistuinten kysymyksiä tarkastellaan yleisemmin analyysissä, joka toteutetaan Agenda 2000:n välitarkasteluehdotusta varten. Sen tarkoituksena on toisaalta rajoittaa palkkioiden saamiseksi edellytettävää tuotantovelvollisuutta ja toisaalta tehostaa täydentäviä ympäristöehtoja.

Maatalouden ympäristötoimenpiteiden, tasaushyvitysten ja laajaperäistämispalkkiojärjestelmän välinen johdonmukaisuus varmistetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 selkeillä säännöksillä, joiden täytäntöönpanosäännöissä käsitellään laajaperäistämispalkkiota seikkaperäisesti. Johdonmukaisuus varmistetaan myös sillä, että täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset jäsenvaltioissa käyttävät samoja seurantavälineitä.

⁽⁴⁶⁾ EYVL C 290, 25.11.2002.

KOLMAS LUKU

Rakennetoimet

3.0. SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	3.1—3.2
Budjettihallinnon analyysi	3.3—3.24
Johdanto	3.3
Määrärahojen täytäntöönpano	3.4—3.15
Maksusitoumusmäärärahat: käyttöaste lähes 100 prosenttia	3.6—3.10
Maksuumäärärahat: jo kolme vuotta laskusuunnassa ollut käyttöaste	3.11—3.15
Katsaus komission esittämiin varainhoitoa koskeviin selvityksiin	3.16—3.19
Päätelmät ja suositukset	3.20—3.24
Ohjelmatyön täytäntöönpano	3.25—3.45
Johdanto	3.25—3.26
Ohjelmatyökaudet vuoteen 1999 saakka: viivästyksiä tukitoimien päättämisessä, loppusuorituksia koskevien pyyntöjen keskittyminen	3.27—3.29
Ohjelmatyökausi 2000–2006: tavoitteisiin nähden vähäisiä parannuksia	3.30—3.34
Rakennerahastoja koskevat tiedot: kokonaisnäkemysten puuttuminen	3.35—3.39
Päätelmät ja suositukset	3.40—3.45
Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi	3.46—3.82
Johdanto	3.46—3.47
Vuotta 1994 aikaisemmat ohjelmatyökaudet	3.48—3.55
Edelleen epäasianmukaiset päättämismenettelyt	3.48—3.52
Harvoin käytetty ilman eri toimenpiteitä tapahtuva varojen vapauttamismenettely	3.53—3.55
Ohjelmatyökauden 1994–1999 tukitoimet	3.56—3.64
Valvontajärjestelmää on vielä kehitettävä	3.56—3.58
Välimaksuissa jatkuvasti ilmenevät virheet	3.59—3.61
Tukitoimien päättämisen yhteydessä liikaa maksetut määrät (tavoite 2 1994–1996 ja koheesiorahasto)	3.62—3.64
Ohjelmatyökauden 2000–2006 tukitoimet	3.65—3.78
Valvontajärjestelmän edelleen osittainen täytäntöönpano	3.65—3.72
Maksusitoumukset: tileihin merkitsemättömät oikeudelliset velvoitteet	3.73
Maksut: tukeen oikeuttamattomia menoja	3.74—3.78
Päätelmät ja suositukset	3.79—3.82

Aiempien huomautusten seuranta	3.83—3.104
Erityiskertomus nro 18/98 kalastusalan yhteisyritysten perustamista edistävästä yhteisön toimenpiteistä	3.83—3.93
Johdanto	3.83—3.84
Uudet seuranta- ja valvontamenettelyt	3.85—3.89
Uudistettu kalastusalusrekisteri, joka ei edelleenkään ole luotettava	3.86—3.87
Aluskohtainen tukien seurantaan tarkoitettu uusi järjestelmä ei ole vielä toimintavalmis	3.88
Paikan päällä toimitettujen tarkastusten harventuminen	3.89
Asianmukaiset uudet säännökset	3.90—3.91
Poikkeamien tyydyttävät seurantatoimet	3.92
Päätelmät ja suositukset	3.93
DAS-huomautusten seurantatoimet	3.94—3.104
EAKR ja koheesiorahasto: takaisinperintä toisinaan vain osittaista	3.94—3.102
Vuotta 1998 koskeva tarkastuslausuma	3.94—3.98
Vuotta 1999 koskeva tarkastuslausuma	3.99—3.102
Euroopan sosiaalirahasto	3.103
Päätelmät ja suositukset	3.104
Erityiskertomuksia koskevat tärkeimmät huomautukset	3.105—3.119
Erityiskertomus nro 3/2002 Employment-Integra-yhteisöaloitteesta	3.105—3.113
Erityiskertomus nro 4/2002 paikallisista työllisyystoimista	3.114—3.119

JOHDANTO

3.1 Tässä luvussa käsitellään rakennetoimia. Tarkastelun kohteena on talousarvion toteuttaminen koheesiorahaston sekä neljän rakennerahaston — Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston (EMOTR-ohjaus) ja kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR) — osalta.

3.2 Nämä toimet sisältyvät rahoitusnäkyvien otsakkeeseen 2. Ohjelmatyökaudelle 2000–2006 otsakkeen määrärahat ovat 213 miljardia euroa ⁽¹⁾.

BUDJETTIHALLINNON ANALYYSI

Johdanto

3.3 Rakennetoimia hallinnoidaan monivuotisen suunnittelun avulla. Kutakin tukitoimea ⁽²⁾ varten on laadittu alustava rahoitussuunnitelma, jossa ilmoitetaan yhteisöltä saatava tuki ja jäsenvaltion osuus. Rakennetoimien rahoituksesta tehdään maksusitoumukset vuotuisina erinä ja ne maksetaan ennakkoina, etumaksuina, välimaksuina ja loppumaksuina.

Määrärahojen täytäntöönpano

3.4 Yhteisön koko talousarviosta rakennetoimien täytäntöönpanon osuus oli 40,5 prosenttia tehdyistä maksusitoumuksista (41 166,0 miljoonaa euroa) ja 28,7 prosenttia suoritetuista maksuista (22 455,8 miljoonaa euroa).

3.5 **Taulukosta 3.1** ilmenee rakennetoimiin osoitettujen määrärahojen täytäntöönpano. **Taulukoissa 3.2 ja 3.3** on yksityiskohtainen esitys talousarvion alaluokan B2 ("rakenteelliset tukitoimet, rakenteelliset ja yhtenäisyyteen liittyvät menot, rahoitusmekanismi, muut maatalous- ja aluetoimet, liikenne ja kalastus") ⁽³⁾ määrärahojen täytäntöönpanosta.

⁽¹⁾ Rakennerahastojen tapauksessa 195 miljardia euroa ja koheesiorahaston tapauksessa 18 miljardia euroa.

⁽²⁾ Koheesiorahaston tapauksessa hanke ja rakennerahastojen tapauksessa ohjelma tai yhtenäinen ohjelma-asiakirja.

⁽³⁾ Osat B2-5–B2-9 talousarvion alaluokasta B2 eivät kata rakennetoimia.

Taulukko 3.1 — Varainhoitovuoden 2001 talousarvion kehitys ja toteuttaminen

(milj. EUR)

	Rahoitusnäkymien otsake: 2. Rakennetoimet					
	Otsake yhteensä		Rakennerahastot		Koheesiorahasto	
	Maksusitoumus- määrärahat	Maksu- määrärahat	Maksusitoumus- määrärahat	Maksu- määrärahat	Maksusitoumus- määrärahat	Maksu- määrärahat
Rahoitusnäkymien mukainen enimmäismäärä	32 720,0		30 005,0		2 715,0	
Talousarvion kehittyminen						
Alkuperäiset määrärahat ⁽¹⁾	32 720,0	31 572,4	30 005,0	28 712,4	2 715,0	2 860,0
Käytettävissä olleet lopulliset määrärahat ⁽²⁾	41 362,5	32 994,8	38 233,9	29 834,8	3 128,5	3 160,0
Talousarvion toteuttaminen						
Käytetyt määrärahat	41 166,0	22 455,8	38 040,7	20 472,4	3 125,2	1 983,4
% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	99,5	68,1	99,5	68,6	99,9	62,8
Varainhoitovuoteen 2002 siirretyt määrärahat	175,2	0,1	171,9	0,1	3,3	0,0
% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	0,4	0,0	0,4	0,0	0,1	0,0
Peruuntuneet määrärahat	21,3	10 538,9	21,3	9 362,3	0,0	1 176,6
% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	0,1	31,9	0,1	31,4	0,0	37,2

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin 14. joulukuuta 2000 lopullisesti vahvistama talousarvio (EYVL L 56, 26.2.2001).⁽²⁾ Talousarviomäärärahat, joiden osalta on otettu huomioon korjaavat ja täydentävät talousarviot sekä määrärahojen siirrot; ilmoitettuihin määriin sisältyvät myös varainhoitovuodelta 2000 siirretyt määrärahat, kolmansista osapuolista aiheutuviin tuloihin perustuvat määrärahat ja muut määrättyä käyttötarkoitusta vastaavat tulot sekä uudelleen käyttöön otetut määrärahat.

Tämän kertomuksen liitteeseen I kuuluvissa kaavioissa III ja IV on tarkempia tietoja talousarvion toteuttamisesta.

Lähde: Vuoden 2001 tulostili.

Taulukko 3.2 — Rakennetoimia ja rakennerahastoja koskevan talousarvion toteuttaminen varainhoitovuonna 2001

(milj. EUR)

	Talous- arvi- viite	Määrärahat				Käytettävissä olleet määrärahat yhteensä (c) + (d) + (e)	Käytet- tävissä olleiden määrära- hojen toteut- taminen	Käytettävissä olleiden määrärahojen toteutusaste (%)	Varainhoi- tuvoiteen 2002 siirretyt määrärahat	Varainhoitovuoden lopussa peruuntuneet määrärahat		
		Alkupe- räinen talousarvio	Lopullinen talousarvio korjaavien ja täydentävien talous- arvioiden sekä siirtojen jälkeen	Siirrot edeltävältä varainhoi- tuvoodelta	Muut lisämää- rärärahat					Määrä (f) - (g) - (i)	% (j)/(f)	
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h) = (g)/(f)	(i)	(j)	(k)	
S	Tavoite 1	B2-1 0	20 832,0	20 832,0	5 374,8	0,2	26 207,0	26 202,9	100,0	3,9	0,1	0,0
	Tavoite 2	B2-1 1	3 613,0	3 613,0	2 648,7	3,4	6 265,1	6 263,6	100,0	1,5	0,0	0,0
	Tavoite 3	B2-1 2	3 575,0	3 575,0	187,8		3 762,8	3 762,3	100,0		0,5	0,0
	Muut rakennetoimet (tavoit- teen 1 ulkopuolella)	B2-1 3	164,0	164,0	14,0		178,0	173,4	97,4	4,6	0,0	0,0
	Yhteisöaloitteet	B2-1 4	1 683,0	1 607,3			1 607,3	1 433,8	89,2	161,8	11,6	0,7
	Uutta luovat toimet ja tekninen apu	B2-1 6	138,0	213,7		0,1	213,8	204,7	95,7	0,1	9,1	4,2
	"Rakennerahastot" välisumma	B2-1	30 005,0	30 005,0	8 225,3	3,6	38 233,9	38 040,7	99,5	171,9	21,3	0,1
	Koheesiorahasto	B2-3	2 715,0	2 715,0	413,5		3 128,5	3 125,2	99,9	3,3	0,0	0,0
	Yhteensä		32 720,0	32 720,0	8 638,8	3,6	41 362,5	41 166,0	99,5	175,2	21,3	0,1
	M	Tavoite 1	B2-1 0	18 745,2	18 535,5	1 020,0	0,1	19 555,6	13 789,4	70,5	0,1	5 766,1
Tavoite 2		B2-1 1	4 323,2	4 323,2	150,0		4 473,2	3 137,9	70,1		1 335,3	29,9
Tavoite 3		B2-1 2	3 205,4	3 205,4			3 205,4	1 630,3	50,9		1 575,1	49,1
Muut rakennetoimet (tavoit- teen 1 ulkopuolella)		B2-1 3	463,5	463,5			463,5	115,6	24,9		347,9	75,1
Yhteisöaloitteet		B2-1 4	1 745,4	1 907,4			1 907,4	1 701,4	89,2		206,0	10,8
Uutta luovat toimet ja tekninen apu		B2-1 6	229,7	229,7		0,1	229,8	97,9	42,6	0,1	131,9	57,4
"Rakennerahastot" välisumma		B2-1	28 712,4	28 664,7	1 170,0	0,1	29 834,8	20 472,4	68,6	0,1	9 362,3	31,4
Koheesiorahasto		B2-3	2 860,0	2 860,0	300,0		3 160,0	1 983,4	62,8		1 176,6	37,2
Yhteensä			31 572,4	31 524,7	1 470,0	0,1	32 994,8	22 455,8	68,1	0,1	10 538,9	31,9

Lähde: Sincom ja tulostili.

Huom. S = maksusitoumukset; M = maksut.

Taulukko 3.3 — Rakennerahastojen kautta maksettavien määrärahojen toteuttaminen varainhoitovuonna 2001

(milj. EUR)

Budjettikohta	Kuvaus	Maksusitoumukset			Maksut		
		Käytettävissä olleet määrärahat	Toteuttaminen	%	Käytettävissä olleet määrärahat	Toteuttaminen	%
B2-1 0 0	Tavoite 1 — EMOTR-ohjaus	3 220,0	3 219,8	100,0	1 822,5	1 273,8	69,9
B2-1 0 1	Tavoite 1 — KOR	385,2	385,1	100,0	306,8	154,9	50,5
B2-1 0 2	Tavoite 1 — EAKR	15 684,8	15 682,9	100,0	9 554,4	6 934,7	72,6
B2-1 0 3	Tavoite 1 — ESR	6 710,9	6 709,1	100,0	3 360,6	2 707,8	80,6
B2-1 0 4	Tavoite 1 — PEACE	206,0	206,0	100,0	104,0	37,2	35,7
B2-1 0 5	Tavoite 1 — Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen	0,2	0,0	0,0	4 407,2	2 681,1	60,8
Luku B2-1 0 "tavoite 1" yhteensä		26 207,0	26 202,9	100,0	19 555,6	13 789,4	70,5
B2-1 1 0	Tavoite 2 — EAKR	5 598,3	5 596,7	100,0	2 164,1	1 562,0	72,2
B2-1 1 1	Tavoite 2 — ESR	663,5	663,5	100,0	445,1	168,2	37,8
B2-1 1 2	Tavoite 2 — Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen	3,4	3,4	100,0	1 864,0	1 407,6	75,5
Luku B2-1 1 "tavoite 2" yhteensä		6 265,1	6 263,6	100,0	4 473,2	3 137,9	70,1
B2-1 2 0	Tavoite 3 — ESR	3 762,8	3 762,3	100,0	2 447,1	1 346,5	55,0
B2-1 2 1	Tavoite 3 — Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen	0,0	0,0	0,0	758,3	283,8	37,4
Luku B2-1 2 "tavoite 3" yhteensä		3 762,8	3 762,3	100,0	3 205,4	1 630,3	50,9
B2-1 3 0	KOR (tavoitteen 1 ulkopuolella)	178,0	173,4	97,4	112,4	37,0	32,9
B2-1 3 1	Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen — KOR	0,0	0,0	0,0	20,0	9,2	46,1
B2-1 3 2	Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen — EMOTR-ohjaus	0,0	0,0	0,0	331,1	69,4	21,0
Luku B2-1 3 "muut rakennetoimet (tavoitteen 1 ulkopuolella)" yhteensä		178,0	173,4	97,4	463,5	115,6	24,9
B2-1 4 0	Leader	329,6	271,3	82,3	132,5	82,0	61,8
B2-1 4 1	Interreg	703,7	594,3	84,5	200,9	82,9	41,3
B2-1 4 2	Equal	464,6	458,8	98,8	208,2	208,1	100,0
B2-1 4 3	Urban	109,4	109,4	100,0	50,9	43,0	84,5
B2-1 4 4	Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen	0,0	0,0	0,0	1 314,8	1 285,4	97,8
Luku B2-1 4 "yhteisöaloitteet" yhteensä		1 607,3	1 433,8	89,2	1 907,4	1 701,4	89,2
B2-1 6 0	Uutta luovat toimet ja tekninen apu — EMOTR-ohjaus	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0
B2-1 6 1	Uutta luovat toimet ja tekninen apu — KOR	1,1	1,1	99,9	2,2	0,8	34,2
B2-1 6 2	Uutta luovat toimet ja tekninen apu — EAKR	171,0	166,6	97,4	60,9	10,5	17,2
B2-1 6 3	Uutta luovat toimet ja tekninen apu — ESR	40,3	35,8	88,9	30,0	7,6	25,4
B2-1 6 4	Aikaisempien ohjelmien loppuun saattaminen	1,4	1,2	84,3	132,0	79,0	59,8
Luku B2-1 6 "uutta luovat toimet ja tekninen apu" yhteensä		213,8	204,7	95,7	229,8	97,9	42,6
"Rakennerahastot" yhteensä		38 233,9	38 040,7	99,5	29 834,8	20 472,4	68,6

Maksusitoumusmäärärahat: käyttöaste lähes 100 prosenttia

3.6 Varainhoitovuonna 2000 käytettävissä olleiden määrärahojen käyttöaste oli 58 prosenttia, ja määrärahojen siirto seuraavaan vuoteen oli yleistä (8 639 miljoonaa euroa). Vuonna 2001 tilanne oli päinvastainen. Käytettävissä olleet määrärahat käytettiin lähes kokonaisuudessaan (rakennerahastojen määrärahoista käytettiin 38 234 miljoonaa euroa ja koheesiorahaston määrärahoista 3 129 miljoonaa euroa). Näin ollen määrärahoja siirrettiin varainhoitovuodelle 2002 huomattavasti vähemmän kuin varainhoitovuonna 2001 (175 miljoonaa euroa).

3.7 Talousarvion maksimaalinen toteuttaminen oli erityisenä pyrkimyksenä vuonna 2001, sillä sen jälkeen käyttämättömiä määrärahoja ei ollut enää mahdollista kirjata seuraaville varainhoituvuosille ⁽⁴⁾. Niissä ohjelmissä, joissa maksusitoumusten tekeminen osoittautui mahdottomaksi varainhoitovuoden aikana ⁽⁵⁾, määrärahat käytettiin muihin tukitoimiin ⁽⁶⁾. Lisäksi joissakin tukitoimissa, joiden yhteydessä siirrettiin määrärahoja varainhoitovuodesta 2000 varainhoitovuoteen 2001, saman varainhoitovuoden määrärahat sidottiin kahdeksi vuotuiseksi eräksi.

3.8 Hyvin myöhään tehtyjen päätösten vuoksi maksusitoumukset oli joissakin tapauksissa siirrettävä seuraavaan varainhoitovuoteen (ks. kohta 3.73). Toisinaan maksusitoumus pystyttiin tekemään vasta aivan vuoden viimeisinä päivinä. Esimerkiksi seitsemän Interreg III -tukitoimea hyväksyttiin 31. joulukuuta 2001. Koheesiorahaston hankkeista enemmistö hyväksyttiin komissiossa joulukuussa 2000, kuten oli käynyt myös vuonna 2000. Hyväksymismenettelyyn siis kului huomattavasti enemmän aikaa kuin asetuksessa (EY) N:o 1164/94 (10 artiklan 6 kohta) säädetty kolme kuukautta.

3.7 Päätökset ohjelmien muuttamisesta tehtiin asianomaisen jäsenvaltion suostumuksella. Komissio haluaa muistuttaa, että määrärahojen alustava jako on tehty jäsenvaltioittain, ei ohjelmittain. Tällaisen jaon ansiosta määrärahat voidaan sitoa ensin tiettyyn tarkoitukseen ja sitoa sitten myöhemmin uudelleen. Ainoana rajoituksena on, että sitomisessa on noudatettava kansallisia säännöksiä.

Saman varainhoitovuoden määrärahoista sidotun kahden vuotuisen erän siirrosta päätettiin varainhoitoasetuksen mukaisesti. Siirrot koskivat edellisen vuoden erää, joka lisättiin kuluvan vuoden erään.

3.8 Kun otetaan huomioon, kuinka myöhään kyseiset Interreg-ohjelmat esitettiin, niiden hyväksymistä vuoden loppuun mennessä voidaan pitää tyydyttävänä. Joistakin koheesiorahastoon liittyvistä hankkeista saatiin hyväksymisvalmiita ehdotuksia vielä vuoden viimeisellä neljänneksellä, vaikka komissio oli pyytänyt jäsenvaltioita esittämään maksupyyntöjen toimittamista koskevat suunnitelmansa mahdollisimman aikaisin.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välinen toimielinten sopimus talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta, tehty 6 päivänä toukokuuta 1999 (EYVL C 172, 18.6.1999, s. 1).

⁽⁵⁾ Etenkin Interreg ja Urban, joiden avulla edistetään uutta luovia toimia ja teknistä apua.

⁽⁶⁾ Esimerkiksi Interregin Kreikka-Italia- ja Archimed-ohjelmien vuoden 2001 erät (Kreikka-Italia-ohjelma 9,96 miljoonaa euroa) ja Archimed-ohjelma 6,8 miljoonaa euroa) käytettiin tilapäisesti seuraaviin ohjelmiin: Italia-Slovenia (1,5 miljoonaa), Välimeren länsiosa (6,92 miljoonaa) ja Kreikka-Bulgaria (8,34 miljoonaa).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.9 Tilintarkastustuomioistuin haluaa lisäksi muistuttaa ⁽⁷⁾ seurauksista, joita nykyisestä järjestelmästä aiheutuu maksusitoumusten hallinnointiin. Rahoitusnäkymissä ilmoitetut määrärahat jakautuvat siinä eri vuosille. Se tarkoittaa, että yhteisön tekemiä oikeudellisia sitoumuksia ei kirjata kokonaisuudessaan tileihin tukitoimien hyväksymisajankohtana vaan vähitellen, vuosittaisina erinä (ks. kohta 9.14). Näin ollen myös jokaisen tukitoimen rahoitussuunnitelmat on saatava yhtensopiviksi rahoitusnäkymien vuosittaisten erien kanssa. Tämän vuoksi on jouduttu ajantasaistamaan noin 240 kaudelle 2000–2006 laadittua tukitoimien rahoitussuunnitelmaa, mistä aiheutuu ylimääräisiä hallintokuluja.

3.10 Näin on jouduttu tilanteeseen, jossa maksusitoumukset merkitään kirjanpitoon oikeudellisia sitoumuksia myöhemmin. Sen lisäksi rahoitussuunnitelmia ei voida käyttää tukitoimien todellisen edistymisen ennusteina toimenpidekohtaisesti tai kokonaistasolla. Tällaisia ennusteita ei ole saatavilla muistakaan lähteistä.

Maksumäärärahat: jo kolme vuotta laskusuunnassa ollut käyttöaste

3.11 Käytettävissä olleiden maksumäärärahojen määrä oli rakennerahastojen tapauksessa 29 835 miljoonaa euroa ja käyttöaste 69 prosenttia. Koheesiorahaston tapauksessa maksumäärärahat olivat 3 160 miljoonaa euroa ja käyttöaste 63 prosenttia ⁽⁸⁾. Käyttöaste on alhaisin vuoden 1999 jälkeen ja vahvistaa, että laskusuunta on jatkunut kyseisestä varainhoitovuodesta lähtien.

3.12 Maksumäärärahojen hitaaseen täytäntöönpanoon ovat syynä viivästykset, joita on tapahtunut kautta 2000–2006 koskevassa ohjelmatyössä sekä edellisten

KOMISSION VASTAUKSET

3.9 Aiempien vuosien tapaan tilintarkastustuomioistuin asettaa kyseenalaisiksi rakennerahastoja koskevan yleisasetuksen varainkäyttöä koskevissa säännöksissä tarkoitetut vuotuisiin eriin perustuvat maksusitoumukset. Komissio on jo täsmäntänyt tilintarkastustuomioistuinten vuosikertomukseen 1999 antamassaan vastauksessa (kohdat 3.21–3.22), mitä etua tällaisista sitoumuksista saattaa olla. Koska neuvosto on hyväksynyt kyseisen asetuksen vuonna 1999 Euroopan parlamentin annettua siitä myönteisen lausunnon, se kattaa koko ohjelmakauden 2000–2006, ja sitoumukset on suoritettava vuotuisina erinä tulevan kauden kuluessa budjettivallan käyttäjien laatimien rahoitusnäkymien mukaisesti.

Rahoitussuunnitelmat päivitettiin toimielinten sopimuksen mukaisesti (kohta 17).

3.10 Kirjanpitoon merkitsemisen ja oikeudellisen sitoumuksen välinen viive johtuu suoraan rahoitus- ja sääntökehiksestä. Tukitoimien käytännön edistymistä voidaan mitata ohjelmakohtaisesti seurantaindikaattorien avulla. Jäsenvaltiot antavat selvityksen arvioinnin osatekijöistä vuosikertomuksessa. On korostettava, että tukitoimien rahoitussuunnitelmiin ei sisälly yksittäisten toimenpiteiden rahoitussuunnitelmia, sillä ne on sisällytetty ohjelma-asiakirjan täydennykseen monivuotisten määrärahojen ohella.

3.11—3.15 Vuonna 2001 komissio hyväksyi lähes kaikki jäsenvaltioiden esittämät maksupyynnöt.

Vuodet 2000 ja 2001 olivat samalla sekä uuden ohjelmakauden kaksi ensimmäistä vuotta että ohjelmakauden 1994–1999 rahoituksen toteuttamisen kaksi viimeistä vuotta. Kauden talousarviomäärärahojen maksattamatta jäänyt määrä (RAL) oli 10 prosenttia, minkä lisäksi vuoden 1999 lopulla oli vielä niin sanottu ”piilo-RAL”, joka syntyi jäsenvaltioille maksettujen ennakoiden ja niille kyseiseen ajankohtaan mennessä aiheutuneiden todellisten menojen erosta. Jäsenvaltioiden yksiköt hallinnon eri tasoilla keskittyivät edellisen kauden ohjelmien päätökseen saattamiseen, ja näin ollen uuden kauden ohjelmien käynnistyminen viivästy.

⁽⁷⁾ Ks. erityiskertomus nro 16/98, kohta 4.5, ja varainhoitovuotta 2000 koskeva vuosikertomus, kohta 3.132.

⁽⁸⁾ Joista lähes kolme neljäsosaa kaudelle 2000–2006.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

ohjelmatyökausien menojen esittämisessä ja maksattamisessa. Vajaakäyttöä ilmeni lähes kaikissa rakennetöiden budjettikohdissa sekä ohjelmakauden 2000–2006 osalta että aikaisempien ohjelmien päätökseen saamisen osalta.

3.13 Määrärahojen vähentynyt käyttö on syynä koko käyttämättä jääneen määrän eli 10 539 miljoonan euron peruuntumiseen⁽⁹⁾. Määrä sisältää myös edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt 1 470 miljoonaa euroa⁽¹⁰⁾. Juuri viimeksi mainitun seikan vuoksi komissio luopui kokonaan määrärahojen siirtämisestä varainhoitovuoteen 2002⁽¹¹⁾.

3.14 Jäsenvaltioiden kanssa yhdessä käyttöön otetusta maksupyynnöiden ennakoitijärjestelmästä⁽¹²⁾ huolimatta tarvittavien maksumäärärahojen arviointi on edelleen epäluotettavaa. Silloinkin kun käytettävissä olevien tietojen perusteella ilmenee, että kyseistä arviota olisi syytä muuttaa, budjettiennusteita ei ajantasaisteta näiden tietojen mukaan (oikaisukirjelmä, korjaava ja täydentävä talousarvio)⁽¹³⁾. Näin ollen maksumäärärahoja koskevat budjettiennusteet tehdään maksusitoumusmäärärahojen tavoin edelleen ilman tietoja tukitoimien hyväksymisprosessin etenemisestä ja tukitoimien edistymisestä.

3.15 Kun tarkastellaan maksujen jakautumista pitkin varainhoitovuotta, voidaan havaita, että rakennerahastoihin ja koheesiorahastoon liittyvistä maksuista lähes 30 prosenttia oli suoritettu joulukuussa; joulukuun osuus oli huomattavasti suurempi kuin edellisenä varainhoitovuonna, jolloin vastaava osuus oli noin 20 prosenttia. Pelkästään ohjelmatyökäudella 2000–2006 nämä prosenttiosuudet olivat huomattavasti suuremmat, erityisesti tavoitteen 1 ja yhteisöaloitteiden tapauksessa: 40 prosenttia tavoitteen 1 ja 51 prosenttia yhteisöaloitteiden maksuista suoritettiin joulukuussa.

⁽⁹⁾ Kyse on 9 362,4 miljoonasta eurosta rakennerahastojen osalta (31 prosenttia käytettävissä olleista määrärahoista) sekä 1 176,6 miljoonasta eurosta koheesiorahaston osalta (37 prosenttia käytettävissä olleista määrärahoista).

⁽¹⁰⁾ Joista rakennerahastojen osuus on lähes 80 prosenttia.

⁽¹¹⁾ Taulukoissa 3.1 ja 3.2 oleva 0,1 miljoonan euron määrä viittaa uudelleen käytettäväksi tarkoitettuihin määrärahoihin (varainhoitoasetuksen 27 artikla). Ks. myös tulostili, nide II, s. 687.

⁽¹²⁾ Varainhoitovuotta 1999 koskeva vuosikertomus, komission vastaus kohtaan 3.13.

⁽¹³⁾ Komission talousarvioesitysten yhteydessä laatimissa valmisteluasiakirjoissa ei anneta mitään tietoja siitä, miten arviot on laadittu.

KOMISSION VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuimen tarkoittama määrärahojen vajaakäyttö selittyi myös sillä, että jäsenvaltioiden ennusteet poikkesivat merkittävästi toteutuneesta käytöstä. Komissio ja budjettivallan käyttäjät olivat kirjanneet talousarvioon vähemmän määrärahoja kuin jäsenvaltiot olivat yhteensä pyytäneet.

Esimerkiksi Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR) koskevan ennusteen ja toteutuman erosta (7,8 miljardia euroa) 84 prosenttia selittyy yksistään kolmen jäsenvaltion vajaakäytöllä ja kaksi kolmannesta erosta selittyy kahden jäsenvaltion vajaakäytöllä. Koheesiorahastoa koskevan ennusteen ja toteutuman erosta (1,7 miljardia euroa) kaksi kolmannesta selittyy yhden jäsenvaltion vajaakäytöllä.

Kun komissio havaitsi maksumäärärahojen vajaakäytön, se ei tehnyt alustavaa esitystä korjaavaksi talousarvioksi, jotta sen ei tarvitsisi turhaan turvautua omiin varoihin ja koska se luotti jäsenvaltioiden ennusteisiin, joissa nämä arvioivat määrärahojen olevan riittämättömiä.

Komissio painottaa, että ennusteiden laatiminen on vaikeaa, vaikka käyttöön on otettu järjestelmä, jonka mukaisesti jäsenvaltiot toimittavat maksupyynnöitä koskevat ennusteet. Jäsenvaltioiden hajautetusti toimivien yksiköiden paljouden vuoksi maksujen suorittamistiheyteen liittyy useita epävarmuustekijöitä, sillä maksut suoritetaan edunsaajien esittämien menoselvitysten perusteella ja hankkeiden edistymisen riippuu erilaisista ulkoisista tekijöistä. Komissiolla ei vielä ole käytössään tietoja siitä, millaisin välein maksuja on suoritettu uudessa maksujärjestelmässä, joka ei perustu ennakkomaksuihin vaan todellisten menojen korvaamiseen. Näin ollen maksumäärärahojen toteutumista ei ole helppoa ennustaa.

Komissio selvittää perusteellisesti syyt siihen, miksi toteutumat eroavat ennusteista. Ennusteiden laadun parantamiseksi komissio on pyytänyt jäsenvaltioita laatimaan ohjelmakohtaiset ennusteet ja toimittamaan ne sähköisessä muodossa.

Jotta määrärahojen käyttö ei painottuisi loppuvuoteen, asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 vahvistetaan velvollisuus, jonka mukaisesti välimaksuja koskevat hakemukset esitetään mahdollisuuksien mukaan yhdessä erässä kolmesti vuodessa ja viimeinen maksupyyntö esitetään viimeistään 31 päivänä lokakuuta. Jäsenvaltiot eivät vielä vuonna 2001 noudattaneet tätä uutta velvollisuutta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Katsaus komission esittämiin varainhoitoa koskeviin selvityksiin

3.16 Komissio on esittänyt vuoden 2001 tulostilissä varainhoitoa koskevan selvityksen yhteydessä täydellisemmät tiedot kuin aikaisempina vuosina, mutta parannuksia tarvitaan edelleen komission asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi ⁽¹⁴⁾. Komissio ei esimerkiksi anna tietoja siitä, millaisia konkreettisia tuloksia rakennetoimien menoilla on saatu tavoitteisiin verrattuna nykyisen tai aiempien jaksojen aikana. Varainhoitoasetuksen mukaan tulostilissä on kuitenkin annettava tarkat tiedot moitteettoman varainhoidon periaatteiden toteutumisesta ⁽¹⁵⁾. Jos taas tarkastellaan vuotta 1994 aikaisempien kausien maksattamattomia maksusitoumuksia, komissio ei esitä mitään lukuja niiden eri ongelmatyyppien osalta, jotka ovat estäneet tapausten päättämisen (muun muassa tapauksista, joissa päättämistä on lykätty oikeudellisista syistä, ja niihin liittyvistä määristä).

3.17 Kauden 1994–1999 tukitoimien osalta ei anneta mitään tietoja maksattamatta olevista maksusitoumuksista. Komissio ilmoittaa ainoastaan tavoitteeseen 2 kuukauden kauden 1994–1996 tukitoimien osalta kirjanpidossa päätettyjen tapausten lukumäärän. Silloinkin komissio antaa tiedot ainoastaan Euroopan sosiaalirahaston rahoittamista tukitoimien osuuksista, vaikka lähes kaikki kyseessä olevista tukitoimista (72 yhteensä 73 tukitoimesta) rahoitetaan useasta rahastosta (EAKR–ESR).

3.18 Toisin kuin edellisenä varainhoitovuonna komission selvitykseen ei tällä kertaa sisälly kohtia, joissa analysoidaan saatuja kokemuksia. Viime varainhoitovuosina havaitut puutteet, jotka ovat laadultaan rakenteellisia, olisivat kuitenkin vaatineet paljon perusteellisempaa analyysiä, jonka perusteella olisi voitu ehdottaa tulevaisuutta varten ajoissa parannuksia varainhoitoon ja talousarvioon liittyviin menettelyihin (rahoitusnäkömät, määrärahaennusteiden laatimismenettelyt) sekä rakennetoimien ohjelmatyötä ja hallinnointia koskeviin säännöksiin.

3.19 Komission olisi myös pitänyt miettiä, mikä osuus sillä itsellään oli siihen, että ohjelmatyö viivästyi, määrärahaennusteissa ilmeni puutteita ja toimet keskittyivät varainhoitovuoden loppuun. Komissio ei anna tyydyttävää selitystä, miksi se ei tehnyt alustavaa esitystä korjaavaksi ja täydentäväksi talousarvioesitykseksi,

3.16 Tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamia tietoja ei ole vielä saatavilla kausilta 1994–1999 ja 2000–2006. Osa tiedoista kuitenkin löytyy ohjelmakohtaisista vuosikertomuksista, rakennerahastojen vuosikertomuksesta, puolivälin ja jälkiarvioinneista sekä rakennerahastojen menojen analyysia koskevasta raportista.

Kyseisten asiakirjojen avulla budjettivallan käyttäjä saa säännöllisesti tietoa toimien täytäntöönpanosta, edistymisestä, tuloksista ja vaikutuksista.

3.18 Komissio katsoo, että saatujen kokemusten analysointia koskevien kohtien poistamisesta ei ole haittaa, koska analyyysien yksityiskohtaiset tiedot esitetään tulostilillä.

3.19 Komissio aikoo esittää seuraavassa tulostilissä yksityiskohtaisemmat tiedot määrärahaennusteista ja maksutapahtumien keskittymisestä varainhoitovuoden loppuun. Varainhoitovuoden lopussa voidaan tehdä korjaava ja täydentävä talousarvio ainoastaan poikkeustapauksissa, esimerkiksi yksittäisiä tarpeita varten, ja se voi koskea ainoastaan

⁽¹⁴⁾ Vuoden 2001 tulostili, nide I — Selvitys varainhoidosta.

⁽¹⁵⁾ Varainhoitoasetuksen 2 ja 80 artikla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

vaikka se tiesi, että maksumäärärahat jäivät yleisesti käyttämättä. Siten ei olisi tarvinnut turhaan pyytää maksettavaksi yhteensä 15 miljardin euron määrää omia varoja (varainhoitovuoden tulos).

Päätelmät ja suositukset

3.20 Maksusitoumus merkitään kirjanpitoon vasta paljon myöhemmin kuin oikeudelliset sitoumukset on tehty, ja tukitoimien rahoitussuunnitelmat eivät vastaa kyseisiä toimenpiteitä koskevia todellisia ennusteita (ks. kohdat 3.9–3.10). Talousarviotileihin kirjattu tilanne ei siten vastaa tukitoimien todellista edistymistilannetta.

3.21 Toisaalta maksumäärärahojen käyttöaste on ollut pysyvästi laskusuunnassa jo kolmen varainhoitovuoden ajan, mikä osoittaa, että ennustejärjestelmä ei ole kovinkaan luotettava; tilanne on tällainen, vaikka säännöspuolesta on tehty parannuksia (ks. kohdat 3.11–3.14).

3.22 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi lisäksi, että toimet keskittyvät vuoden loppuun, maksusitoumusten tapauksessa varsinkin koheesiorahaston hankkeiden yhteydessä (ks. kohta 3.8). Toimien keskittyminen vuoden loppuun on yleistä maksumäärärahojen tapauksessa, ja vuoden 2001 määrärahojen vähäinen käyttö antaa aiheuta pelätä, että tulevaisuudessa maksupyynnöt kasautuvat (ks. kohta 3.15).

3.23 Tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että budjettitoimet porrastetaan tehokkaammin pitkin varainhoitovuotta. Näin saadaan lisävarmuus siitä, että säännöksiä noudatetaan tarkasti, ja vältetään samalla päätösten tekeminen lyhyessä ajassa tilanteessa, jossa määrärahojen peruuntumismahdollisuus saattaa olla paineita luova tekijä.

KOMISSION VASTAUKSET

tiettyä määrää määrärahoja. Varainhoitovuoden lopulla, jolloin seuraavan varainhoitovuoden talousarviomenettely on päättymässä, on vaikeaa keskustella ja päättää kuluvan vuoden määrärahojen mukauttamisesta odotettavissa olevaan vajaan käyttöön.

3.20 Kirjanpitoon merkitsemisen ja oikeudellisen sitoumuksen välinen viive johtuu suoraan rahoitus- ja sääntökehyksestä.

3.21 Määrärahojen vajaan käyttö selittyy suurelta osin ohjelmien hyväksyntään vuosina 2000 ja 2001 liittyneillä viiveillä. Vajaan käyttö selittyy myös sillä, että jäsenvaltioiden ennusteet poikkesivat merkittävästi toteutuneesta käytöstä. Komissio selvittää perusteellisesti virheellisten ennusteiden syyt. Komissio on pyytänyt jäsenvaltioita parantamaan ennusteidensa laatua.

3.22—3.23 Maksusitoumusten keskittyminen joulukuulle johtuu päätösten hyväksynnän viivästyisestä vuoden lopulla. Jotta maksupyynnöt eivät painottuisi loppuvuoteen, asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 vahvistetaan velvollisuus, jonka mukaisesti välimaksuja koskevat pyynnöt esitetään mahdollisuuksien mukaan yhdessä erässä kolmesti vuodessa ja viimeinen maksupyyntö esitetään viimeistään 31 päivänä lokakuuta. Jäsenvaltiot eivät vielä vuonna 2001 noudattaneet tätä uutta velvollisuutta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.24 Tilintarkastustuomioistuin suosittelee lisäksi, että komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet saadakseen budjettinusteet paremmin vastaamaan todellisia tarpeita.

OHJELMATYÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Johdanto

3.25 Rakennetoimien hallinnointi jakautuu eri ohjelmavuosikaudille, jotka määritetään rahoitusnäkymissä. Eri vuosien välillä on tehty muutoksia asiaa koskevaan sääntöön.

3.26 Tilintarkastustuomioistuin toimitti uutta ohjelmavuosikautta 2000–2006 koskevia tarkastuksia. Se raportoi tarkastuksista tarkemmin myöhemmin, mutta pitää aiheellisenä tuoda jo nyt esiin joitakin havaintoja.

Ohjelmavuosikaudet vuoteen 1999 saakka: viivästyksiä tukitoimien päättämisessä, loppusuorituksia koskevien pyyntöjen keskittyminen

3.27 Vuotta 1994 aiempiin kausiin liittyvät määrät, jotka olivat maksattamatta vuoden 2001 lopussa, olivat yhteensä 532 miljoonaa euroa kaikkien rakennetöiden osalta. Määrä vastaa puolta siitä määrästä, joka oli kyseisten vuosien osalta maksattamatta 31. joulukuuta 2000.

3.28 Tukitoimien päättämiseen liittyvät viivästykset johtuvat lähinnä siitä, että komissio ei ole toteuttanut ajoissa tarpeellisia toimenpiteitä omien tarkastustulostensa ja tilintarkastustuomion tarkastuksissa saatujen tulosten perusteella. Se on tämän vuoksi kohdannut lukuisia ongelmia päättäessään — joskus kymmenenkin vuotta tarkastusten jälkeen — tukitoimia kirjanpidossa, ja näiden ongelmien ratkaiseminen saattaa vaatia pitkiä neuvotteluja jäsenvaltioiden kanssa. Kyse saattaa olla esimerkiksi siitä, että todentavaa aineistoa on täydennettävä tai että mahdolliset virheet tai säännönvastaisuudet on täsmennettävä tai että on tarpeen yksilöidä tarkkaan toimet, joita on lykätty oikeudellisista syistä (ks. myös kohdat 3.48–3.52).

KOMISSION VASTAUKSET

3.24 Jäsenvaltioiden on varmistettava ohjelmiansa seuranta ja hallinnointi kumppanuustoiminnan yhteydessä ja toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Komissio ei aina pysty suunnittelemaan menojen porrastamista, koska jäsenvaltiot voivat hoitaa hallinnon hyvin vapaasti. Komissio pyrkii kuitenkin parantamaan ennusteitaan (ks. vastaukset kohtiin 3.11–3.15).

3.27—3.28 Vuotta 1994 edeltäviin kausiin liittyvien tapauksien päätöksen saattamisessa edistytään selkeästi. Tapauksien päätöksen saattaminen edellyttää monenlaisia resursseja. Komissio myöntää tätä varten tuntuvasti varoja.

RAL-osuus oli 30. kesäkuuta 2002 370 miljoonaa euroa, eli 0,6 prosenttia kauden 1989–1993 määrärahoista. Vuoden 2002 loppuun mennessä pitäisi olla jäljellä enää muutama tapaus, joita ei voida päättää ennen oikeusmenettelyn päättymistä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.29 Ohjelmatyökauden 1994–1999 osalta maksattamatta olleet määrät olivat varainhoitovuoden lopussa 16 707 miljoonaa euroa. Koska menot olivat tukikelpoisia 31. joulukuuta 2001 saakka ⁽¹⁶⁾, normaalikäytännön mukaan kaikki tukitoimet pitäisi päättää vuonna 2002 tai 2003.

Ohjelmatyökausi 2000–2006: tavoitteisiin nähden vähäisiä parannuksia

3.30 Yksi uuden säännösperustan ⁽¹⁷⁾ tärkeimmistä tavoitteista oli ohjelmatyömenettelyjen nopeuttaminen ja yksinkertaistaminen. Ohjelmatyö etenee kuitenkin useina peräkkäisinä vaiheina ⁽¹⁸⁾, ja sen hallinnointi on osoittautunut erityisen raskaaksi. Komission ja jäsenvaltioiden keskinäisiä vastuualueita ei ole jaettu selvästi, eikä ohjelmatyötä varten ole laadittu ennalta tarkkoja puitteita. Jäsenvaltioiden ja komission välillä on pitänyt käydä pitkiä neuvotteluja ⁽¹⁹⁾ eikä tukitoimien

⁽¹⁶⁾ Määräaika ei sovelleta tavoitteen 2 osakauden 1994–1996 73 tukitoimeen. Näistä 73 tukitoimesta 9 oli päättämättä 31. joulukuuta 2001 ESR:n osalta (35,2 miljoonaa euroa) ja 44 oli päättämättä EAKR:n osalta (540,5 miljoonaa euroa).

⁽¹⁷⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1260/1999, annettu 21 päivänä kesäkuuta 1999, rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä (EYVL L 161, 26.6.1999, s. 1). Uudessa kautta 2000–2006 koskevassa säännöstössä annetaan seuraavat säännökset kunkin tukitoimen osalta:

- yhteisön kokonaistuki jaetaan vuosikohtaisesti, sovellettavien rahoitusnäkymien kanssa yhdenmukaisten rahoitussuunnitelmien perusteella,
- ensimmäinen maksusitoumus tehdään kun vastaava päätös hyväksytään,
- myöhemmät erät sidotaan automaattisesti kunkin vuoden 30. huhtikuuta.

⁽¹⁸⁾ Suunnitelmat, yhteisön tukikehys, yhtenäinen ohjelma-asiakirja, toimenpideohjelmat, ohjelma-asiakirjan täydennykset.

⁽¹⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuimen lausunto 10/98 tietyistä Agenda 2000:n yhteydessä annetuista asetusehdotuksista, rakennerahastoja koskevia asetusehdotuksia koskeva osa, kohdat 4.1–4.7 ”Ohjelmatyömenettely” yhteydessä herää kysymys siitä, ovatko ohjelmatyön eri vaiheet tosiaankin tarpeellisia, kun ainoastaan koko prosessin viimeinen asiakirja eli ohjelma-asiakirjan täydennys käsittää tukitoimien strategian ja toimintalinjat sekä toimenpidetason yksityiskohtaiset tiedot.

KOMISSION VASTAUKSET

3.29 Kauden 1994–1999 RAL oli vuoden 1999 lopulla 41,2 miljardia euroa, mutta komissio onnistui supistamaan RAL-osuuden lähes 17 miljardiin euroon vuoden 2001 loppuun mennessä. Säännösten ja niissä vahvistettujen määrärajojen mukaisesti RAL-osuudesta saataneen maksatukseen noin 50 prosenttia vuonna 2002, 45 prosenttia vuonna 2003, minkä jälkeen jäljelle jää oikeudellisista syistä jäädytetyjä hankkeita koskeva viiden prosentin RAL-osuus.

3.30 Ohjelmamenettelyä hankaloittivat lisääntyneet vaatimukset siitä, että tukitoimien säännöstmukaisuus oli varmistettava ja niiden laatua oli parannettava. Näin ollen komissio asetti ohjelmien hyväksymisen ennakoedellytykseksi Natura 2000 -direktiiveissä vaadittujen luettelojen ja menettelyjen luomisen. Komissio edellytti myös, että kuhunkin ohjelmaan sisällytetään luettelo ohjelmaa tukevista valtiontukijärjestelmistä sekä tiedot päällekkäisten tukien valvomiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Sääntövaatimusten noudattamisen lisäksi pyrittiin myös parantamaan ohjelmatyön laatua esimerkiksi sisällyttämällä niihin aiempaa laajemmassa määrin ennakoarvioiden tulokset, ottamalla huomioon komission horisontaaliset painopistealueet (työllisyys, kestävä kehitys, innovatiivisuus ja tietoyhteiskunta sekä yhtäläiset mahdollisuudet) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osalta eurooppalainen työllisyysstrategia, kiinnittämällä erityistä huomiota seuraintandikaattorien ja määrällisten tavoitteiden määrittelyyn sekä vahvistamalla suoritusvarauksen jakamista koskevat perusteet. Komissio on myös kiinnittänyt erityistä huomiota tukitoimien hallinnointia varten luotujen rakenteiden luotettavuuteen.

Neuvoteltavien asioiden suuresta määrästä ja monimutkaisuudesta johtuen kaikille kumppaneille, myös komissiolle, aiheutui tietenkin huomattavasti työtä vaikka komissio pyrkikin rajoittamaan työmäärää. Komissio julkaisi ohjelmatyön menettelyjä koskevassa oppaassa jäsenvaltioille tarkoitetut tukitoimien sisältöä koskevat suuntaviivat sekä erityisesti jälkiarviointeja, indikaattoreita ja suoritusvarausta koskevia valmisteluasiakirjoja. Komissio laati myös henkilöstönsä käyttöön muun muassa ESR:n ohjelmamenettelyä ja neuvotteluvaihtuusia koskevia oppaita.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

toiminnallisia puitteita ole sittenkään pystytty määrittelemään täydellisesti.

3.31 Komissio täsmensi oman roolinsa ohjelmayön täydennysosien säännönmukaisuuden tarkistamisessa vasta lokakuussa 2001. Keskeytyneet välimaksut voitiin sen ansiosta aloittaa jäsenvaltioille uudelleen, mutta tämän hintana oli tehty sopimus, jossa komission tarkastukset rajoitettiin koskemaan pelkkiä muutoseikkoja ja rahoitussuunnitelmien yhdenmukaisuutta. Rakennerahastojen ohjelmayön yksinkertaistamisen sijaan luotiin uusi menettely, mikä on lisännyt viivästyksiä ja aiheuttanut tulkintaongelmia. Myös tukitoimien tarkistamiseen liittyvät menettelyt osoittautuivat raskaiksi ja pitkäkestoisiksi.

3.32 Ohjelmamenettelyyn liittyvien ongelmien lisäksi myös menoja koskevat säännökset ovat monimutkaisia, ja joidenkin perusasioiden kuten tiettyjen menojen tukikelpoisuuden, tuloja tuottavien investointien tukiosuuden tai lopullisen tuensaajan määritelmän tulkinta aiheuttaa jatkuvasti hankaluuksia (ks. kohdat 3.74–3.78).

KOMISSION VASTAUKSET

Vastuunjaossa ilmeni käytännössä epäselvyyksiä erityisesti käsiteltävässä ohjelma-asiakirjojen täydennyksiä (ks. seuraava kohta). Muilta osin neuvottelut käytiin kumppanuuspohjalta. Säännöksissä vahvistettu neuvottelujen rajaaminen strategiselle tasolle ilman, että niissä käsiteltiin yksittäisiä toimenpiteitä, oli vaikea toteuttaa käytännössä.

3.31 Asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 säädetään, että ohjelma-asiakirjojen täydennykset toimitetaan komissiolle tiedoksi ja että tämä on edellytyksenä välimaksuja koskevien pyyntöjen hyväksymiselle. Komissio myöntää, että tilanteen ratkaiseminen tuomioistuimen ehdottamalla tavalla siten, ettei ohjelmien täytäntöönpano olisi jälkeen päin ollut oikeudellisesti epävarmaa, vei aikaa.

On vielä ennen aikaista tehdä johtopäätöksiä siitä, ovatko menettelyt keventyneet ohjelma-asiakirjojen täydennyksen käyttöönoton ansiosta. Tämän uuden välineen tarjoamien ohjelmien mukauttamismahdollisuuksien ansiosta tukitoimia pitäisi pystyä mukauttamaan nopeammin käytännön vaatimuksiin.

3.32 Heinäkuun 28 päivänä 2000 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1685/2000 selvennetään niiden menotyyppien tukikelpoisuutta, joita on käsiteltävä yhteisesti EU:n tasolla. Menolähteistä ja siitä, milloin ne sisällytetään komissiolle palautuksia varten toimitettaviin väliaikaisiin menoilmoituksiin, keskusteltiin jäsenvaltioiden kanssa rakennerahastojen hallinto- ja neuvoa-antavissa komiteoissa vuonna 2001. Komissio lähetti jäsenvaltioille asiaa koskevat toimintaohjeet syyskuussa 2001. Toimintaohjeissa esitetään selkeästi, että tukijärjestelmiä tai usean edunsaajan ohjelmia hallinnoivia lopullisia edunsaajia koskeviin maksuihin on liitettävä selvitys käytännössä toteutettavien hankkeiden menoista ennen kuin menot ilmoitetaan komissiolle. Tällä pyritään siihen, ettei hankkeiden toteuttajille maksettuja käytämättä jääneitä tukien ennakkomaksuja tarvitsisi periä takaisin. Aluepolitiikan pääosasto antoi heinäkuussa 2002 toimintaohjeet aluekehityksen ja alueellisen uudelleenjärjestelyn komitealle sellaisten infrastruktuurihankkeiden rahoittamista varten, joista saadaan tuloja. Toimintaohjeiden lopullinen versio valmistuu lähiaikoina ja toimitetaan jäsenvaltioille.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.33 Ohjelmatyövaiheen aloittamiseen liittyvistä ongelmista käy esimerkkinä tavoitteeseen 2 kuuluvien tukitoimien tukikelpoisten alueiden määrittely. Komission viivästyneenä hyväksymässä luettelossa mainitaan tukialueita, jotka eivät välttämättä vastaa kyseessä olevien alueiden tilastollista tai hallinnollista luokittelua. Näin ollen luettelossa mainitaan hyvin hajanaisia ja keinoitekoisia tukikelpoisia alueita, mikä taas on aiheuttanut käytännön ongelmia toimien määrittelyssä. Lisäongelmana on maantieteellinen limittäisyys: tavoitteeseen 2 kuuluvat tukitoimet ovat osittain päällekkäisiä tavoitteen 3 tukitoimien kanssa, mikä on johtanut määräraajojen pitkittymiseen ja viivästyksiin kentällä toteutettavien toimien määrittelyssä ja hallinnoinnissa.

3.34 Nämä eri seikat ovat syynä siihen, että tukitoimia hyväksyttäessä säännösten mukainen määräaika yleisesti ylittyi merkittävästi siten, että komissio pystyi hyväksymään lähes puolet tukitoimista vasta varainhoitovuoden 2001 lopussa. Lisäksi kyseisen varainhoitovuoden aikana hyväksyttiin noin kolmasosa tavoitteen 1 tukitoimenpiteistä sekä lähes kaikki tavoitteen 2 tukitoimenpiteet ja ensimmäiset yhteisöaloitteet ⁽²⁰⁾.

KOMISSION VASTAUKSET

3.33 Asetuksessa säädettyissä, tavoitteen 2 tukikelpoisten alueiden määrittämisessä käytettävissä menettelyissä on kolme vaihetta. Ensinnäkin komissio vahvistaa enimmäisväestömäärän asetuksessa määriteltyjen kriteerien perusteella, sitten jäsenvaltio esittää luettelon asetuksessa määriteltyjen kriteerien mukaisista kansallisista alueista ja sen jälkeen komissio laatii lopullisen alueluettelon tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltion kanssa. Aluemenetelmän ansiosta jäsenvaltioilla on enemmän joustavuutta toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Ohjelmien sisältöä koskevat neuvottelut olivat hankalia, ja tämä menettely pidensi tavoitteen 2 ohjelmamenettelyä toivottua enemmän.

Komissio pani merkille tavoitteen 2 aluemenettelyn hajanaisuuden jo toisessa kertomuksessa taloudellisesta ja sosiaalisesta yhteenkuuluvuudesta. Komissio muistutti kertomuksessa myös mahdollisuudesta siirtää tavoitteen 2 aluemenettelyä tulevaisuudessa enemmän jäsenvaltioiden vastuulle.

Tavoitteen 3 mukaisten ohjelmien täytäntöönpanosta tavoitteen 2 alueilla säädetään asetuksessa, ja siinä vaaditaan rakennerahastojen kaikki tukitoimet kattavia integroituja ohjelmia ainoastaan tavoitteen 1 alueiden osalta.

3.34 Neuvottelujen suuri työmäärä oli vaikea hoitaa viiden kuukauden määräajassa. Määräajan valitettava ylittyminen erityisesti tavoitteissa 1 ja 2 johtui osittain siitä, että ohjelmamenettelyn laatua pyrittiin parantamaan.

Yhteisöaloitteiden kaltaisia ohjelmia oli lähes mahdotonta hyväksyä jo vuonna 2000, koska asetuksessa edellytetään, että parlamenttia ja rakennerahastokomiteoita on kuultava suuntaviivoista ennen ohjelmamenettelyn aloittamista. Kun otetaan huomioon vaaditut valmisteluvaiheet, ohjelmamenettelyyn kulunut aika ei ollut kohtuuttoman pitkä.

⁽²⁰⁾ Hyväksytyt tukitoimet koskevat Interregiä (54 tukitoimea), Urbania (70 tukitoimea), Leaderia (56 tukitoimea) sekä Equalia (17 tukitoimea).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Rakennerahastoja koskevat tiedot: kokonaisnäkemys puuttuminen

3.35 Tilintarkastustuomioistuin oli aiemmin tuonut esiin, että rakennerahastojen täytäntöönpanon seuranta oli hankalaa, sillä saatavilla ei ollut ajantasaisia ja luotettavia tietoja toiminnasta tai sen rahoituksesta millään hallinnon tasolla (yhteisön, kansallisella tai alueellisella tasolla) ⁽²¹⁾. Juuri tämän havainnon vuoksi neuvosto kehotti vuotta 1999 koskevan vastuuvapausmenettelyn yhteydessä etsimään ongelmaan ratkaisun ⁽²²⁾.

3.36 Viimeisimmät kaudelta 1994–1999 saatavilla olevat kokonaistilannetta kuvaavat rahoitustiedot koskevat talousarvion toteuttamisen tilannetta 31. joulukuuta 1999 ⁽²³⁾. Vuotta 2000 koskevassa rakennerahastojen vuosikertomuksessa ⁽²⁴⁾ ei anneta kauden 1994–1999 osalta mitään lukuja vaan siinä esitetään vain joitakin hajanasia huomioita tukitoimien täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa. Kauden 2000–2006 osalta vuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessa esitetään pelkästään maksusitoumusten ja maksujen täytäntöönpanoa koskevat tiedot.

3.35 Edellisinä kausina (ennen vuotta 2000) ei ollut olemassa kaikille rakennerahastoille yhteistä tietokantaa.

Vuoden 2001 lopulta rakennerahastoista vastaavien neljän pääosaston käytössä on kuitenkin ollut yhteinen tietokanta, SFC (Structural Funds Common system). Tietokanta sisältää rakennerahastoja koskevan käsikirjan taulukot, joissa varat on jaoteltu tavoitteen, rahaston, jäsenvaltion ja yhteisön tukikehyksen mukaisesti.

Lisäksi antaessaan asetuksen (EY) N:o 438/2001 komissio määritteli, mitä yksittäisiä toimia koskevia tietoja jäsenvaltioiden on säilytettävä.

Tukitoimien todellisesta edistymisestä voidaan todeta, että vuosikertomuksiin sisällytetään tietoja käytetyistä indikaattoreista.

3.36 Komissio katsoo, ettei kautta 1994–1999 koskevia yksityiskohtaisia tietoja ole tarpeen toimittaa, koska lähes kaikki kauden maksusitoumusmäärärahat sekä 75 prosenttia maksuumäärärahoista oli käytetty vuoden 1999 loppuun mennessä. Vuosikertomuksessa 2000, joka koskee kautta 2000–2006, on liitteenä tavoite-, jäsenvaltio- ja rahastokohtaiset tiedot rahoituksen toteutumisesta sekä vuoden talousarvion maksusitoumusmäärärahojen ja maksuumäärärahojen toteutumisesta (liite 3) kolmen tavoitteen, yhteisöaloitteiden, innovatiivisten toimien ja teknisen avun osalta sekä muilta kuin tavoitetta 1 koskevin osin myös kalatalouden rahoituksen ohjauksena osalta.

⁽²¹⁾ Ks. erityiskertomus nro 16/98, kohdat 2.5, 4.1 ja 4.7, ja varainhoitovuotta 1999 koskeva vuosikertomus, kohdat 3.25–3.27.

⁽²²⁾ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2001, Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta komissiolle myönnettäväksi vastuuvapaudeksi varainhoitovuodelta 1999, 3. luku, 2 kohta.

⁽²³⁾ Komission 11. vuosikertomus rakennerahastoista (1999) (KOM(2000) 698 lopullinen, 13.11.2000).

⁽²⁴⁾ 12. vuosikertomus rakennerahastoista (2000) (KOM(2001) 539 lopullinen, 3.10.2001).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.37 Muiden kuin budjettitietojen osalta komissio ja jäsenvaltiot ovat tehneet kauden 2000–2006 ohjelmatyön yhteydessä useita aloitteita tilanteen korjaamiseksi ⁽²⁵⁾. Tärkeitä parannuksia on kuitenkin vielä tekemättä. Vuoden 2001 lopussa oli käytettävissä edelleen puutteelliset tiedot tukitoimien todellisesta edistymisestä paikan päällä sekä rahoitettujen hankkeiden tyyppittelystä ja tuloksista. Rakennetoimien hallinnon pilkkominen komission eri yksiköille vaikeutti edelleen kokonaistilanteen hahmottamista. Lisäksi kaikkia rakennerahastoja koskeva yhteinen tietokanta, joka mahdollistaisi sähköisen tietojenvaihdon, ei ollut toimintavalmis silloin, kun ohjelmista neuvoteltiin. Vuoden 2001 lopussa puuttui edelleen joitakin, erityisesti KOR:ttä koskevia tietoja.

3.38 Itse tukitoimissa jäsenvaltioiden esittämät vuosittaiset kertomukset ovat tärkein seurantaväline ⁽²⁶⁾. Parannuksia on suunniteltu uudelle ohjelmatyökaudelle 2000–2006. Kertomukset on vastedes toimitettava joka vuosi 30. kesäkuuta mennessä. Ne eivät ole enää sidoksissa kunkin vuotuisen erän päättämiseen, mikä periaatteessa mahdollistaa säännöllisen tiedonsaannin. Ohjelmatyövuoden 1999 kaltaisen tilanteen, jossa kertomukset ovat saatavilla vasta kun tukitoimet päätetään, ei siis pitäisi enää toistua vuosina 2002 ja 2003. On kuitenkin syytä huomata, että suurin osa vuotta 2000 koskevista kertomuksista annettiin määräajan päätyttyä.

3.39 Uusissa säännöksissä vaaditaan myös, että kertomuksissa muun muassa esitetään kunkin rahaston osalta toimintalinjojen ja toimenpiteiden edistymistilanne rahaston tavoitteisiin nähden. Useimpien tukitoimien tapauksessa komissio kuitenkin sopi jäsenvaltioiden kanssa, että ensimmäisenä kokonaisena täytäntöönpanovuonna kertomukset annetaan kevenetyssä muodossa ja että muun muassa fyysisiä indikaattoreita tai tuloksia ja vaikutuksia koskevia indikaattoreita ei tarvitse esittää määrinä.

KOMISSION VASTAUKSET

3.37 Komissio viittaa kohtaan 3.35 antamaansa vastaukseen. Muiden kuin talousarvioon liittyvien tietojen osalta vuosikertomuksessa 2000 on keskitytty vuosien 2000–2006 ohjelmamenettelyyn täytäntöönpanon esittelyyn.

Kalatalouden rahoituksen ohjauksivälinettä koskevia tietoja täydennetään vuonna 2002.

3.38 Täytäntöönpanoraportit vuodelta 2000 oli toimitettava komissiolle viimeistään 30. kesäkuuta 2001. Osa jäsenvaltioista toimitti raportit myöhästyneinä. Myöhästymisen johtui siitä, että useimmat uusista ohjelmista hyväksyttiin ja niiden seurantakomiteat perustettiin vasta vuonna 2000, ja näin ollen ohjelmia ei tuona vuonna juurikaan pantu täytäntöön käytännössä.

3.39 Tietojen laatua ei voitu arvioida vuoden 2000 täytäntöönpanoraporttien perusteella. Raportit olivat käytettävissä vasta vuonna 2001. Kaikissa ensimmäisissä raporteissa ei eritelty määrällisesti indikaattoreita, sillä ne liittyvät tukitoimien käynnistämiseen ja hallinnointijärjestelmien täytäntöönpanoon kansallisella ja alueellisella tasolla. Vaikka menot ovat tukikelpoisia takautuvasti suunnitelmien esittämisajankohtaan asti, hallinnoinnista vastaavien viranomaisten oli vaikea koota tietoja vuonna 2000, koska tukitoimet ja ohjelma-asiakirjojen täydennykset, joissa indikaattorit määriteltiin, hyväksyttiin vasta myöhäisessä vaiheessa. Tämä puute korjautuneen vuosikertomuksissa 2001.

⁽²⁵⁾ Komissio on muun muassa julkaissut luetteloita indikaattoriesimerkeistä ja laatinut jaon tukitoimialoittain; se on määritellyt, millaisia tietoja toimista on annettava, ja perustanut tietojärjestelmiä tietojenvaihtoon. Jäsenvaltiot ovat alkaneet kehittää uusia tietojärjestelmiä tukitoimien hallinnon parantamiseksi ja säännösten uusien vaatimusten täyttämiseksi.

⁽²⁶⁾ Asetus (EY) N:o 1260/1999, 37 artikla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Päätelmät ja suositukset

3.40 Vastoin tavoitteita kauden 2000–2006 ohjelmatyössä ei sovellettu entistä nopeampia ja yksikertaisempia menettelyjä. Kaikilla tasoilla ilmeni huomattavia viivästyksiä.

3.41 Tähän on useimmiten syynä se, että komission ja jäsenvaltioiden vastuualueet ovat jatkuvasti epäselvät ja että ohjelmatyötä sekä menojen hallinnointia ja kirjanpitoon viemistä koskevat säännökset ovat edelleen monimutkaiset (ks. kohdat 3.30–3.34). Tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että toteutettaisiin tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan ajoissa asianmukaiset puitteet tulevaisuudessa — ja etenkin seuraavan laajentumisen yhteydessä — tehtävää ohjelmatyötä varten.

3.42 Vaikka budjettitietojen perusteella on mahdoton arvioida todellista tilannetta paikan päällä, herää kuitenkin kysymys, onko jo kolme vuotta jatkunut talousarvion hidas toteuttaminen merkki siitä, että toimien täytäntöönpano on viivästynyt. Tukitoimien edistymistilanteesta ei ole kuitenkaan saatavilla edelleenkään luotettavia tietoja (ks. kohdat 3.35–3.39).

3.43 Tilintarkastustuomioistuin muistuttaa toistamiseen, että tukitoimien edistymisestä paikan päällä tarvitaan ajankohtaiset tiedot ja että rakennetoimien hallinnoinnin kokonaistilanteen on oltava tiedossa. On siksi aiheellista ottaa käyttöön säännöksissä jo vaaditut seurantakeinot. Komissiolla olisi näin myös mahdollisuus parantaa talousarvion toteuttamiseen liittyvissä asiakirjoissa annettujen tietojen laatua (ks. kohdat 3.16–3.19).

3.44 Maksujen suorittaminen viivästyy osittain siksi, että tarkastuksissa havaitut ongelmat ovat tukitoimien päättämishetkellä, vielä monen vuoden kuluttua, edelleen ratkaisematta (ks. kohta 3.28).

3.40 Komissio viittaa tilintarkastustuomioistumin huomautusten kohtiin 3.30–3.34 antamiinsa vastauksiin.

3.41 Kohtiin 3.30–3.34 antamiensa vastausten lisäksi komissio viittaa asetukseen (EY) N:o 438/2001, jossa selvennetään, millaisia vaatimuksia hallinnointi- ja valvontajärjestelmien on täytettävä.

Ohjelmatyön menettelyjen yksinkertaistamista tulevaisuudessa pohditaan parhaillaan komission aloitteesta (ks. myös vastaus kohtaan 3.34). Komissio toivoo, että Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät säännökset sellaisessa aikataulussa, että ohjelmista voidaan neuvotella ennen niille suunnitellun täytäntöönpanokauden alkamista. Uusia jäseniksi liittyviä maita valmistellaan ohjelmamenettelyä sekä rakennerahastojen ja koheesiorahaston tukitoimien hallinnointia varten liittymistä edeltävien tukivälineiden avulla.

3.42 Komissio viittaa kohtiin 3.30–3.34 antamiinsa vastauksiin. Kauden 2000–2006 tukitoimiin liittyvien maksujen heikko toteutuminen vuosina 2000 ja 2001 johtui lähinnä tukitoimien myöhäisestä käynnistämisestä. Niiden ohjelmien maksujen toteutumisesta, joita koskevat maksusitoumukset tehtiin vuonna 2000, komissio saa tarkat tiedot vuoden 2003 alussa, kun määrärahojen automaattista vapautumista vuonna $n + 2$ koskevaa sääntöä sovelletaan ensimmäisen kerran.

3.43 Komissio viittaa seurantavälineisiin, joita se käsitteli vastauksissaan kohtiin 3.35–3.39.

3.44–3.45 Vuotta 1994 edeltäviin kausiin liittyvien tapauksien päätökseen saattamisessa edistyi selkeästi. Tapaus-ten päätökseen saattaminen edellyttää monenlaisia resursseja. Komissio myöntää tätä varten tuntuvasti varoja (ks. vastaus kohtiin 3.27 ja 3.28).

3.45 Komission olisi toteutettava ajoissa omien tarkastustulostensa ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa saatujen tulosten perusteella tarpeellisiksi havaitut toimenpiteet. Näin ongelmien ratkaisemiseksi ei tarvittaisi pitkiä neuvotteluja jäsenvaltioiden kanssa ja voitaisiin lisäksi antaa kaikille jäsenvaltioille hyödyllisiä ohjeita.

TARKASTUSLAUSUMAAN LIITTYVÄ ARVIOINTI

Johdanto

3.46 Tilintarkastustuomioistuin arvioi vuonna 2001 menettelyt, joilla rakennetoimien alaan kuuluvat tukitoimet päätetään kirjanpidossa. Se arvioi myös jäsenvaltioiden järjestelmät, joilla huolehdittiin kauden 1994–1999⁽²⁷⁾ tukitoimien valvonnasta. Lisäksi aloitettiin kauden 2000–2006 hallinto- ja valvontajärjestelmien tarkastus⁽²⁸⁾. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös yksittäisten maksusitoumus- ja maksutoimien lailisuuden ja asianmukaisuuden komission tasolla⁽²⁹⁾. Jäsenvaltioissa tarkastettiin otos⁽³⁰⁾, joka koostui välimaksuista⁽³¹⁾ ja päätetyistä tukitoimista⁽³²⁾.

⁽²⁷⁾ Komission asetus (EY) N:o 2064/97, annettu 15 päivänä lokakuuta 1997, yksityiskohtaisista järjestelyistä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4253/88 soveltamiseksi jäsenvaltioiden suorittaman rakennerahastojen yhteisrahoittamien toimien varainhoidon valvonnan osalta (EYVL L 290, 23.10.1997, s. 1).

⁽²⁸⁾ Komission asetus (EY) N:o 438/2001, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2001, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä rakennerahastoista myönnettävän tuen hallinto- ja valvontajärjestelmien osalta (EYVL L 63, 3.3.2001, s. 21).

⁽²⁹⁾ Komission tasolla otokset koostuivat 91:stä varainhoitovuoden maksusitoumuksesta ja 146:stä varainhoitovuoden maksusta sekä 213:sta aikaisemmasta, vuoden 2001 lopussa maksattamatta olleesta maksusitoumuksesta.

⁽³⁰⁾ Paikalla tarkastetut toimet käsittivät:

- 13 välimaksua kaudelta 1994–1999 kuudessa jäsenvaltiossa (Espanja, Italia, Portugali, Ranska, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta),
- kuusi päätettyä tukitoimea viidessä jäsenvaltiossa (Espanja, Irlanti, Luxemburg, Saksa ja Tanska),
- 12 välimaksua kaudelta 2000–2006 yhdeksässä jäsenvaltiossa (Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Portugali, Ranska, Saksa ja Suomi).

⁽³¹⁾ Kauden 1994–1999 välimaksut, ks. kohta 3.59.
Kauden 2000–2006 välimaksut, ks. kohta 3.74.

⁽³²⁾ Päätetyt tukitoimet: tukitoimet, joiden loppusuoritus on maksettu tai joiden osalta on tehty perintämääräys.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

3.47 Yhteisön tilien luotettavuutta ja komission sisäisen valvonnan uudistusta koskevat huomautukset samoin kuin toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevat yleiset huomautukset esitetään tämän kertomuksen yhdeksännessä luvussa. Tarkastettuja järjestelmiä ja näihin järjestelmiin sidoksissa olevien, rakenne-toimien alaan kuuluvien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevat erityiset huomautukset esitetään jäljempänä.

*Vuotta 1994 aikaisemmat ohjelmatyökaudet***Edelleen epäasianmukaiset päättämismenettelyt**

3.48 Vuonna 2001 edelleen käytössä olleet päättämismenettelyt eivät aina mahdollista kohtuullisen varmuuden saamista tietyn tukitoimien yhteydessä ilmoitettujen menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Loppumaksua koskevien pyyntöjen tarkastelu tapahtui aina yksiköiden keskinäisten konsultointien muodossa, eikä eri osapuolten vastuualueita ollut muutettu edelliseen kauteen nähden. Loppumaksua koskevia pyyntöjä tarkasteltaessa pyritään ennen kaikkea toteamaan, onko mahdollisten paikalla aiemmin toimitettujen tarkastusten seurauksena havaitut tietyt poikkeamat korjattu. Tarkastushavaintojen seuranta perustui edelleen eri tietokantoihin, jotka oli otettu käyttöön ilman koordinoitua. Lisäksi ainoa yhtenäinen tietokanta, josta komissio on ilmoittanut, on toimintavalmis vasta vuonna 2002⁽³³⁾. Aikaisempaan tapaan komissio ei suorittanut päätettävien tukitoimien osalta satunnaisotantaa tai riskianalyysiä perusteellisten tarkastusten toimittamiseksi.

3.49 Viittätoista vuonna 2001 päätettyä tukitoimintaa (3 EAKR, 11 ESR, 1 EMOTR-ohjaus) koskeneet tilintarkastustuomioistuimen tarkastukset osoittivat todeksi riskit, joita ilmaantuu, kun komissio ei toimita riittävästi erityisiä tarkastuksia tai huolehdi riittävän säännöllisestä seurannasta; samalla saatiin vahvistus aikaisemmille asioita koskeville huomautuksille.

3.48 Komission tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus hankkeen päättyessä yhteisrahoitusta varten ilmoitettuihin menoista, ja se on työskennellyt laatiakseen menettelyt, joilla tämä tavoite saavutetaan kauden 1994–1999 ohjelmien loppuun saattamisessa, mikä tapahtuu vuodesta 2002 lähtien. On vaikeampaa saavuttaa saman tasoinen varmuus vuotta 1994 edeltävien ohjelmien osalta, koska jäsenvaltioita koskevat oikeudelliset vaatimukset eivät olleet yhtä tiukkoja eikä riippumatonta lausuntoa sääntöjenmukaisuudesta vaadittu. Komissio katsoo kuitenkin, että ei olisi ollut asianmukaista muuttaa ohjelmien lopettamista koskevien velvollisuuksien jakoa. On totta, että vuotta 1994 edeltävien ohjelmien osalta vuonna 2001 tehtiin vähän tarkastuksia paikan päällä. Määrittäessään tarkastustoimintansa ensisijaiset tavoitteet komissio on keskittynyt erityisesti vuosien 1994–1999 ohjelmakauden lopettamisen valmisteluihin (ottaen näin ollen huomioon tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessaan (kohdat 3.47 ja 3.56) esittämät huomautukset tarpeesta arvioida asetuksen (EY) N:o 2064/97 soveltamista). Lisäksi komissio on kiinnittänyt huomiota ohjelmakauden 2000–2006 hallinnointia ja valvontaa koskevien järjestelmien perustamiseen. Uusi sovellus (Sysaudit), joka on tarkoitettu rakennerahastoja koskevien komission tarkastusten suunnitteluun ja seurantaan, on parhaillaan kokeiluvaiheessa ja otetaan käyttöön piakkoin.

3.49 Useiden tapausten seuranta ovat vaikeuttaneet erityisolosuhteet.

⁽³³⁾ Ks. vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, komission vastaus kohtaan 3.70.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.50 Seurannan riittämättömyys ilmenee tutkittaessa yhtätoista ESR:n tapausta (Portugali), joista useimmat oli keskeytetty pitkäksi ajaksi oletettujen epäkohtien vuoksi (22 päivänä joulukuuta 1983 tehdyn päätöksen 83/673/ETY 7 artikla). Yhdeksässä tapauksessa joko asianomaisella jäsenvaltiolla tai komissiolla oli jo vuotta tai kahta aikaisemmin kaikki tiedot, joiden perusteella tukitoimi olisi voitu päättää ja käyttämättömät varat vapauttaa. EMOTR-ohjauksen alaan kuuluvassa tapauksessa ⁽³⁴⁾ päättäminen tapahtui kolme vuotta sen jälkeen, kun komissio oli saanut tarvitsemansa tiedot, vaikka vuoden 1998 toukokuussa tehdyn päätöksen mukaan toimenpideohjelma olisi päätettävä välittömästi.

3.51 Ohjelman aikana toimitettuja komission tarkastuksia ei hyödynnetä järjestelmällisesti. Edellä mainitussa EMOTR-ohjauksen tapauksessa komissio toimitti tarkastuksen paikan päällä vuonna 1996, mutta se ei laatinut tarkastuskertomusta eikä toimittanut tarkastuksen päätelmiä jäsenvaltiolle. Komission vuonna 1995 paikan päällä tarkastaman EAKR:n yhtenäisen ohjelma-asiakirjan tapauksessa ⁽³⁵⁾ vain osa tarkastuksessa todetuista seikoista toimitettiin jäsenvaltion tiedoksi vuonna 1997. Koska kummassakaan tapauksessa tarkastuksessa todettuja seikkoja ei ole analysoitu, ja lisäksi mahdolliset jäsenvaltioiden vastaukset puuttuvat (yhtenäinen ohjelma-asiakirja EAKR), niitä ei myöskään voida ottaa huomioon rahaston lopullista rahoitusosuutta laskettaessa.

KOMISSION VASTAUKSET

3.50 ESR:n tapauksissa tilintarkastustuomioistuimen mainitsemat viivästykset tukitoimien käsittelyssä johtuivat seuraavista syistä:

- toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ilmoittivat komissiolle tukitoimien lopettamisesta melko huomattavalla viiveellä,
- eräiden EY:n rahastojen osallistumisesta tehtyjen päätösten muuttamiseksi vaadittavia kuulemisia, jotka pidetään komissiolle toimitettujen kyselyjen tulosten perusteella, viivästyttivät useita elimiä koskevien tapausten monimutkaisuus tai yhden elimen liittyminen eri tapauksiin.

EMOTR-ohjauksen alaan kuuluva toimenpideohjelma päätettiin sen jälkeen, kun komissio oli tutkinut tiedot, jotka tarvitaan rahoituskorjauksen tarkan määrän laskemiseksi kaikkien saman hallintoyksikön hallinnoimien ohjelmien osalta.

3.51 Komissio on samaa mieltä siitä, että EMOTR-ohjauksen tapauksessa ei laadittu tarkastuskertomusta. Tätä tapausta on pidettävä yksittäisenä poikkeuksena.

EAKR:n yhtenäisen ohjelma-asiakirjan tapauksessa kaikki huomioidut, jotka katsottiin aiheellisiksi eri yksiköiden kuulemisen jälkeen, ilmoitettiin Ranskan viranomaisille.

Komissio on vähentänyt Ranskan viranomaisten ilmoittamista määristä kaikki menot, joita ei tarkastusten perusteella katsottu tukikelpoisiksi.

Tarkastuskertomukseen ei sisällynyt seikkoja, jotka koskivat jäsenvaltion antamien vastausten analyysia. Komissio ryhtyy toimenpiteisiin parantaakseen jatkossa tarkastusten seuranta-aineistoa.

⁽³⁴⁾ Alueellinen toimenpideohjelma 92. DE.06.016 Sachsen.

⁽³⁵⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 1, Guyana 1990–1993.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.52 Menoilmoitukset ja täytäntöönpanokertomukset⁽³⁶⁾ eivät aina sisällä riittävästi tietoa. EMOTR-ohjauksen toimenpideohjelman tapauksessa alueelliset viranomaiset toimittivat loppukertomuksena pelkän taulukon, jossa oli yhteenvedo tuensaajille suoritetuista maksuista. EAKR:n täytäntöönpanokertomuksista ei käy kaikissa tapauksissa selvästi ilmi lopullisille tuensaajille todellisuudessa maksetut määrät. Edellä mainitun yhtenäisen ohjelma-asiakirjan yhteydessä komissio maksoi loppusuorituksen selvittämättä, johtaako tukimäärien mukauttaminen kyseisessä tapauksessa liikarahoituksen jäsenvaltion hyväksi. Kyseisissä kertomuksissa olisi annettava enemmän tietoa esimerkiksi ilmoitettujen menojen laillisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi tehdyistä tarkastuksista, vaikka sitä ei säännöksissä virallisesti vaadita.

Harvoin käytetty ilman eri toimenpiteitä tapahtuva varojen vapauttamismenettely

3.53 Vuoden 2001 lopussa oli jäljellä vielä 549 avointa tapausta, jotka vastasivat yhteensä 532,5 miljoonan euron maksattamattomia maksusitoumuksia. Näistä 119 koski EAKR:a (määrä 377,1 miljoonaa euroa), 380 ESR:a (117,3 miljoonaa euroa), 34 EMOTR-ohjausta (31,4 miljoonaa euroa) ja 16 KOR:ttä (6,7 miljoonaa euroa).

3.54 Asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 säädetään, että varat on vapautettava viimeistään 30. syyskuuta 2001 ilman eri toimenpiteitä, jos asianomaisista tukitoimista on tehty päätös ennen vuotta 1994 ja jos kyseisistä määristä ei ole esitetty loppumaksua koskevaa pyyntöä 31. maaliskuuta 2001 mennessä (lukuun ottamatta toimia tai ohjelmia, joita on lykätty oikeudellisista syistä). Komissio on vapauttanut varat ilman eri toimenpiteitä vain neljässä tapauksessa.

KOMISSION VASTAUKSET

3.52 Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4253/88 ei määritellä tarkasti tietoja, joiden on sisällyttävä täytäntöönpanokertomuksiin, mutta kauden 1994–1999 loppukertomuksia varten komissio on laatinut ohjeasiakirjan varmistaakseen tarpeellisten tietojen sisällyttämisen kertomuksiin. Kauden 1994–1999 ohjelmien lopettamista koskevilla ohjeilla edellytetään nimenomaan, että kertomuksista ilmenevät tiedot määrästä, jotka on todella maksettu lopullisille tuensaajille. Lisäksi asetuksen (EY) N:o 2064/97 8 artiklan mukaan tiedot tehdyistä tarkastuksista on annettava osana loppuselytyksiä. Asianomainen jäsenvaltio on toimittanut EMOTR-ohjaukseen liittyvän toimenpideohjelman loppukertomuksen asetuksen (EY) N:o 1844/94 2 artiklan ja liitteen II mukaisesti. Kyseinen asetus on annettu 27 päivänä heinäkuuta 1994 asetuksen (ETY) N:o 866/90 soveltamisalaan kuuluvien toimenpideohjelmien yksityiskohtaisista säännöistä. Komissio katsoo, että kertomuksen esitystapa noudattaa asiaan sovellettavaa lainsäädäntöä.

EAKR:n yhtenäisen ohjelma-asiakirjan tapauksessa jäsenvaltiolle maksettu loppumaksu laskettiin tuolloin sovellettujen yksityiskohtaisten sisäisten sääntöjen mukaisesti.

3.53—3.55 Komissio pyrkii saattamaan loppuun vuotta 1994 edeltävät ohjelmat mahdollisimman nopeasti ottaen huomioon suurinta osaa tapauksia koskevat erityisvaikeudet, kuten meneillään olevat oikeudelliset menettelyt tai ohjelmien keskeytykset väärinkäytösepäilyjen vuoksi.

⁽³⁶⁾ Vaaditaan neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4253/88 25 artiklan 1 kohdan perusteella.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.55 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 140:stä vuoden 2001 lopussa vielä avoinna olevasta maksusitoumuksesta koostuvan otoksen ja totesi, että 24 tapauksessa varat olisi pitänyt vapauttaa ilman eri toimenpiteitä. Lisäksi on huomattava, että komissio ei pystynyt toimitamaan asiakirjoja seitsemässä tapauksessa (4 EAKR:n ja 3 ESR:n tapaus). Tilintarkastustuomioistuin arvioi tämän perusteella, että 11 prosenttia 31. joulukuuta vielä avoinna olleista 532,5 miljoonan euron maksusitoumuksista olisi pitänyt vapauttaa ilman eri toimenpiteitä 30. syyskuuta 2001 (ks. kohta 9.34).

KOMISSION VASTAUKSET

3.55 Tuomioistuimen mainitsema EAKR:n maksusitoumusten vapauttaminen ilman eri toimenpiteitä koskee neljää tapausta, joista asiakirjoja ei toimitettu, ja viittä muuta tapausta. Neljästä tapauksesta, joissa asiakirjoja ei toimitettu ja joiden kohdalla maksattamatta oleva määrä on 4,2 miljoonaa euroa, kaksi koskee teknisen avun sopimuksia, yksi Välimeren yhdistettyä ohjelmaa ja yksi siirtymäkauden apua koskevaa hanketta. Viidestä tapauksesta, joiden osalta asiakirjat toimitettiin, kolmessa jäsenvaltiot eivät olleet toimittaneet loppumaksupyynnöitä ennen 31. maaliskuuta 2001 eivätkä olleet lykänneet ohjelmia oikeudellisista syistä. Komissio analysoi parhaillaan jäsenvaltioiden myöhemmin toimitettavia asiakirjoja voidakseen lopettaa ohjelmat säännösten mukaisesti. Kahdessa muussa tapauksessa komissio katsoo, että jäsenvaltioiden loppumaksupyynnöt vastaanotettiin ennen 31. maaliskuuta 2001, vaikka yhdessä tapauksessa pyyntöön ei liittynyt loppukertomusta ja toisessa tapauksessa jäsenvaltio myöhemmin muutti pyyntöään. Tämän johdosta maksusitoumuksesta ei voida vapauttaa.

Tilintarkastustuomioistuimen mainitsemat kuusi ESR:n tapaus ovat oikaisumenettelyssä.

Yhdessä tilintarkastustuomioistuimen mainitsemasta kahdesta kalastuksen pääosaston sitoumuksesta maksupyynnöt saapui komissioon ennen 31. maaliskuuta 2001. Toisessa tapauksessa, ottaen huomioon tuensaajan ja komission välinen kirjeenvaihto tarkoituksena määrittää maksettava määrä, komissio päätti olla vapauttamatta loppumaksua 30. syyskuuta 2001.

Ohjelmatyökauden 1994–1999 tukitoimet

Valvontajärjestelmää on vielä kehitettävä

3.56 Erityiskertomuksessa nro 10/2001⁽³⁷⁾ ja vuotta 2000 koskevassa tarkastuslausumassa⁽³⁸⁾ käsiteltiin asetuksen (EY) N:o 2064/97⁽³⁹⁾ täytäntöönpanoa. Vaikka komissio ja jäsenvaltiot olivat pyrkineet huolehtimaan asian toteutumisesta, kyseisissä asiakirjoissa tuotiin esiin kuitenkin seuraavat seikat:

3.56 Komissio muistuttaa, että asetuksen antamisesta lähtien se on laatinut yksityiskohtaisia ohjeita tärkeimmistä vaatimuksista, erityisesti rakennerahastojen tarkastuskäsikirjan, ja on vastannut järjestelmällisesti tulkintaa koskeviin kysymyksiin. Vaikka asetuksen täytäntöönpano on viivästynyt pahoin muutamassa jäsenvaltiossa ja eräitä säännöksiä on

⁽³⁷⁾ Erityiskertomus nro 10/2001 rakennerahastojen varainhoidon valvonnasta — komission asetukset (EY) N:o 2064/97 ja (EY) N:o 1681/94.

⁽³⁸⁾ Varainhoitovuotta 2000 koskeva vuosikertomus, kohdat 3.44–3.56.

⁽³⁹⁾ Asetuksessa (EY) N:o 2064/97 säädetään, että jäsenvaltioiden on tarkistettava käyttöön otettujen hallinto- ja valvontajärjestelmien tehokkuus ja tarkastettava riskianalyyysin pohjalta asianomaisilla eri tasoilla laaditut menoilmoitukset. Paikalla toimitettavien tarkastusten, jotka suoritetaan ennen kunkin tukimuodon loppuun saattamista, on katettava vähintään 5 prosenttia kaikista tukikelpoisista menoista, jotka valitaan asianmukaisesta otoksesta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- a) komissio arvioi vain rajoitetusti asetuksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;
- b) tulkintavaikeuksia esiintyi, ja lisäksi komissio ei ollut antanut selviä ohjeita, joita tukitoimien tehokas valvonta olisi edellyttänyt;
- c) jäsenvaltiot olivat panneet asetuksen täytäntöön myöhässä ja vain osittain.

3.57 Vuoden 2001 tarkastuslausumaan liittyvissä tilintarkastustuomioistuimen tarkistuksissa, jotka koskivat kymmentä tukitoimea kuudessa eri jäsenvaltiossa (Espanja, Italia, Portugali, Ranska, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta), ilmeni, että asetuksen (EY) N:o 2064/97 täytäntöönpano jäsenvaltioissa on alkanut edistyä vaikka paljon on vielä tehtävä asian hyväksi. Komissio teki varainhoitovuoden kuluessa useita, enimmäkseen EAKR:a koskevia käyntejä paikan päälle. Se toimitti näiden tarkastusten tulokset, jotka vahvistivat tilintarkastustuomioistuimen havainnot, asianomaisille jäsenvaltioille ja liitti mukaan suosituksensa. Ne on merkitty syyskuussa 2001 esitettyyn valmisteluasiakirjaan. Asiakirjassa oli lähinnä tarkoitus antaa lisätietoja tarkastuksen kattamista vuosista, otosten muodostamisesta, tarkastettavien menojen määrittämisestä sekä kertomusten sisällöstä. Aluepolitiikan pääosasto koordinoi komission eri yksikköjen työn asetuksen osalta, vaikka tarkastuksissa sovelletaan joiltakin osin erilaisia lähestymistapoja.

KOMISSION VASTAUKSET

joskus sovellettu väärin, monet jäsenvaltiot ovat pyrkineet määrätietoisesti perustamaan valvontajärjestelmiä, jotka noudattavat asetuksen keskeisiä säännöksiä. Vaikka arviointi asetuksen soveltamisesta vuoteen 2000 saakka tehtiin ensi sijassa jäsenvaltioiden toimittamien kertomusten pohjalta ja vuosittaisissa koordinaatiokokouksissa, komissio on sen jälkeen tehnyt yksityiskohtaisia järjestelmätarkastuksia kaikissa jäsenvaltioissa.

3.57 Kaikki rakennerahastojen yksiköt ovat keskittäneet tarkastustoimintansa asetuksen (EY) N:o 2064/97 edellyttämien kansallisten järjestelmien tarkastamiseen. Työn yhteensovittamisesta on huolehtinut aluepolitiikan pääosasto yhdessä rakennerahastojen yksiköiden kanssa kautta vuoden, ja muut yksiköt ovat suurelta osin noudattaneet EAKR:n tarkastusta varten kehitettyjä menetelmiä. EAKR:n osalta tehtiin 25 tarkastusmatkaa, ESR:n osalta 11 tarkastusmatkaa, EMOTR:n ohjausosaston osalta 14 tarkastusmatkaa vuoden jälkipuoliskolla ja 13 muuta samaa asiaa koskevaa tarkastusmatkaa vuoden 2002 alkupuoliskolla. KOR:n osalta tehtiin viisi tarkastusmatkaa. Näiden tarkastusten tulokset sekä suositukset sisältyivät jäsenvaltioille toimitettuihin kertomuksiin. Joissakin tapauksissa jäsenvaltioille lähetettiin myös kirje, jossa niitä pyydettiin ilmoittamaan viipymättä kiireellisistä havainnoista. Monissa tapauksissa havaitut puutteet olivat samantapaisia kuin tilintarkastustuomioistuimen aikaisemmin mainitsemat ongelmat. Tarkastusten välitulosten perusteella laadittiin tiedote yhdestätoista kysymyksestä, jotka koskivat asetuksen (EY) N:o 2064/97 soveltamista. Se esiteltiin syyskuussa 2001 aluekehityksen ja alueellisen uudelleenjärjestelyn komitealle ja muille rakennerahastojen komiteoille. Tarkastusten seurannan perusteella komissio on todennut, että jäsenvaltiot ovat merkittävästi pyrkineet noudattamaan suosituksia ja korjaamaan asetuksen soveltamista koskevat virheet silloin, kun niitä on esiintynyt. Näin on esimerkiksi EAKR:n kohdalla, jonka osalta tilintarkastustuomioistuin mainitsee kahden jäsenvaltion (Italia ja Saksa) eräät alueet.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.58 Näiden aloitteiden vaikutusta ei ole vielä selvitetty etenkin jatkuvasti ilmenevien sisältövirheiden (kuten tarkastettavien menojen määritelmä, otosten koostumus, riskianalyysi, vuosien 1994–1997 menojen heikko kattavuus) ratkaisemisen kannalta. Jos kyseisiä puutteita ei korjata nopeasti, on vaarana, että toimet viivästyvät ja että virheitä ei enää havaita tukitoimien vuoden 2002 puolivälissä alkavan päättämisen yhteydessä.

Välimaksuissa jatkuvasti ilmenevät virheet

3.59 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa, jotka koskivat kolmeatoista edellä mainituissa kuudessa jäsenvaltiossa suoritettua maksua (ks. kohta 3.57), kävi ilmi, että virheitä esiintyy jatkuvasti kauden 1994–1999 tukitoimien välimaksujen perustana olevissa ilmoituksissa (virheitä ilmeni yhdeksän maksun yhteydessä). Tilien perustana olevien toimien rahamääriin suoraan vaikuttavia laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyviä sisältövirheitä esiintyy eniten lopullisten tuensaajien tasolla. Yleisimmät menojen tukikelpoisuuden kyseenalaistavat virheet ovat samantapaisia kuin aiemmin, eli kyse on seuraavista seikoista: toimilla ei ole yhteyttä asianomaiseen ohjelmaan⁽⁴⁰⁾, hankkeiden tuottamia tuloja ei ole otettu huomioon⁽⁴¹⁾, on ilmoitettu arvioituja menoja, jotka eivät ole vielä toteutuneet⁽⁴²⁾, työpaikkojen perustamista koskevaa ehtoa ei ole noudatettu⁽⁴³⁾ ja menojen tositteet puuttuvat⁽⁴⁴⁾.

3.60 Myös muotovirheet ovat samankaltaisia kuin aikaisempina varainhoitovuosina, eli niissä on kyse seuraavista seikoista: komission tasolla ei ole noudatettu määräaika ja suoritettu maksua kahden kuukauden kuluessa maksupyynnön saamisesta; tuensaajien tasolla on ilmoitettu kiinteitä menoja, joista ei ole riittäviä tositteita⁽⁴⁵⁾; maanoston yhteydessä on annettu puutteellisia tietoja⁽⁴⁶⁾ ja menoja koskeva asiakirja-aineisto ei ole täydellinen⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁰⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Industrial South Wales 1997–1999; toimenpideohjelma, tavoite 2, Katalonia 1997–1999.

⁽⁴¹⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Greater Manchester 1997–1999; toimenpideohjelma, tavoite 1, Infrastrutture Aeroportuali 1996–1999; toimenpideohjelma, tavoite 2, Katalonia 1997–1999.

⁽⁴²⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Nordrhein-Westfalen 1997–1999; toimenpideohjelma, tavoite 1, Infrastrutture Aeroportuali 1996–1999; yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 5b, Poitou-Charentes 1994–1999.

⁽⁴³⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Greater Manchester 1997–1999.

⁽⁴⁴⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 2, Katalonia 1997–1999, ja yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Industrial South Wales 1997–1999.

⁽⁴⁵⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Northern Ireland 1997–1999.

⁽⁴⁶⁾ Koheesiorahasto, Portugali, Setubalin vedenpuhdistus.

⁽⁴⁷⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 1, Infrastrutture Aeroportuali 1996–1999.

KOMISSION VASTAUKSET

3.58 Komission tarkastusten tulokset ovat jo selvillä ja suositusten johdosta jäsenvaltioissa on tehty lisätarkastuksia, jotta voidaan varmistaa riittävä perusta ohjelmien lopettamiseksi ja erityisesti asetuksen 8 artiklassa säädetyn riippumattoman elimen lausuman laatimiseksi ohjelman lopettamisesta. Lopettamista koskevan pyynnön saatuaan komissio tutkii ennen loppumaksun suorittamista, että tarkastuksissa todetut oleelliset puutteet on tyydyttävästi korjattu.

3.59 Ottaen huomioon ajankohta, jolloin komissio sai tilintarkastustuomioistuimelta tiedot yksittäisistä tapauksista, komissio ei ole voinut hankkia kaikkien jäsenvaltioiden vastauksia. Komissio aikoo tutkia kaikki vastaukset ja ryhtyä tarvittaviin korjaustoimiin.

Erään mainitun tapauksen osalta jäsenvaltio ja komissio eivät yhdy tilintarkastustuomioistuimen näkemykseen, jonka mukaan työpaikkojen perustamista koskevaa lauseketta ei noudatettu, sillä lauseketta ei sovellettu kyseiseen hankkeeseen, joka oli poikkeuksellisesti siirretty edelliseltä ohjelma-kaudelta kaudelle 1997–1999 ja johon liittyi erityisiä varojen kohdentamistoimia. Muissa tilintarkastustuomioistuimen tarkastamaan toimenpiteeseen sisältyvissä hankkeissa noudattiin työpaikkojen perustamista koskevaa lauseketta.

3.60 Komissio myöntää, että eräiden maksujen viivästyessä ne on maksettu kahden kuukauden määräaika myöhemmin. Tällaiset tilanteet ovat yleensä johtuneet poikkeuksellisesta työmäärästä kauden 1994–1999 ohjelmien lopettamisen ja kauden 2000–2006 aloittamisen mennessä komissiossa päällekkäin.

Komissio on aloittanut valvonnan hankkeessa, jonka osalta tilintarkastustuomioistuin toteaa maanostoa koskevien tietojen olevan puutteelliset. Tilintarkastustuomioistuimen havaintojen pohjalta ryhdytään toimiin valvonnan yhteydessä.

Komissio tutkii muita tilintarkastustuomioistuimen mainitsemia muotovirheitä koskevat jäsenvaltioiden vastaukset, kun ne ovat saapuneet.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.61 Välimaksupyynnöiden perustana olevissa ilmoituksissa havaittujen poikkeamien jatkuva esiintyminen osoittaa, että niiden vaikutus yhteisön talousarvioon on suuri: joko ennakot maksetaan liian aikaisin tai — kun otetaan huomioon tukitoimien päättämisen yhteydessä toimitettujen tarkastusten heikko laatu — loppusuoritukset ovat liian suuria ⁽⁴⁸⁾.

Tukitoimien päättämisen yhteydessä liikaa maksetut määrät (tavoite 2 1994–1996 ja koheesiorahasto)

3.62 Komissio päätti vuonna 2001 yhteensä 53 tavoitteeseen 2 kuuluvaa tukitoimea, jotka oli toteutettu vuosina 1994–1996 (16 EAKR:n tukitoimea ja 37 ESR:n tukitoimea). Vuoden 2001 lopussa oli jäljellä vielä 53 päättämätöntä tukitoimea, joiden yhteyteen kuuluivat yhteensä 575 miljoonan euron maksattamattomat maksusitoumukset (44 EAKR:n tukitoimea, joiden kyseiset maksusitoumukset olivat 540 miljoonaa euroa, ja yhdeksän ESR:n tukitoimea, joiden maksattamattomat maksusitoumukset olivat 35 miljoonaa euroa). Tavoitteen 2 vuosina 1994–1996 toteutettuihin tukitoimiin ja koheesiorahaston hankkeisiin sovelletut päättämismenettelyt ovat olennaisesti samanlaiset kuin edellisellä kaudella. Kohdan 3.48 huomautukset koskevat siis myös näitä menettelyjä.

KOMISSION VASTAUKSET

3.61 Välimaksujen osalta komissio huomauttaa, kuten se on jo aikaisemmin ilmoittanut, että näiden maksujen mahdollinen vaikutus yhteisön talousarvioon olisi vähäinen ja tilapäinen, koska vaikutus tuntuisi ennakkomaksun ajoituksessa, ei määrässä, ja koska mahdolliset poikkeavuudet voidaan korjata ohjelmaa lopetettaessa.

Kauden 1994–1999 osalta jäsenvaltioiden on ennen ohjelman lopettamista varmistettava, että menoja, jotka eivät ole tukikelpoisia, ei ole otettu huomioon ja toimitettava tästä riippumattoman elimen lausunto.

Vuodesta 2002 alkaen lopetettavissa ohjelmissa komissio on ottanut käyttöön menettelyt, joiden tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että yhteisrahoitusta ei myönnetä menoihin, jotka eivät ole tukikelpoisia. Lisäksi tehdään eräiden ohjelmien lopputarkastus, jolloin tutkitaan jäsenvaltion ohjelmaa lopettaessaan antamien tietojen luotettavuus ja yksilöidään ja poistetaan kaikki sääntöjenvastaiset menot.

3.62 Komissio teki EAKR:n osalta tarkastuksia eräiden kauden 1994–1996 tavoite 2 -ohjelmien lopettamisen yhteydessä vuoden 2002 alkupuoliskolla. Tarkastusten tavoitteena on varmistaa kansallisten viranomaisten tekemien menoilmoitusten paikkansapitävyys ja tehdä tarvittavat oikaisut. Kuusi ohjelmaa on tarkastettu ja päätelmiä laaditaan parhaillaan. Komissio päättää tämän jälkeen, onko tarkastusten laajuutta lisättävä.

⁽⁴⁸⁾ Kuten tilintarkastustuomioistuin on todennut aiemmissa tarkastuslausuman perustana olevissa kertomuksissaan, menoilmoituksissa havaitut virheet eivät välttämättä vaikuta sellaisenaan komission suorittamiin maksuihin. Jos ilmoitetut menot ylittävät vaaditun vähimmäismäärän, tukikelpoisten menojen määrä sen jälkeen kun siitä on vähennetty virheiden rahamääräinen arvo, saattaa vielä oikeuttaa ennakon tai asianomaisen erän saldon maksamisen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.63 Asetuksen (EY) N:o 2064/97, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2406/98⁽⁴⁹⁾, mukaan vuosien 1994–1996 tukitoimien osalta ei tarvitse antaa lausuntoa vaadittujen tarkastusten toimittamisesta. Asetuksessa ei kuitenkaan vapauteta velvollisuudesta toimittaa tarkastuksia vähintään 5 prosentin osalta kaikista kauden 1994–1999 tukikelpoisista menoista (määrä voi olla pienempi ennen asetuksen voimaantuloa hyväksytyjen tukitoimien tapauksessa). Komissio kuitenkin päätti vuosien 1994–1996 tukitoimet varmistamatta, että kyseiset tarkastukset oli toimitettu.

3.64 Tilintarkastustuomioistuin toimitti neljässä jäsenvaltiossa (Espanja, Irlanti, Luxemburg ja Tanska) perusteellisia tarkastuksia, joiden kohteena oli kolmen EAKR:n tukitoimen tapauksessa alaohjelma ja lisäksi kaksi koheesiorahaston hanketta. Tarkastuksissa ilmeni, että jäsenvaltiot olivat toimittaneet EAKR:n osalta vaadittuja tarkastuksia (ks. kohta 3.63) vain osittain ja että useimmissa tapauksissa lopullisissa menoilmoituksissa esiintyi huomattavia virheitä, jotka vaikuttavat yhteisön talousarvion maksuihin, kuten oli todettu jo aiempina vuosina⁽⁵⁰⁾:

a) EAKR:n tukitoimien tapauksessa tukeen oikeuttamattomien menojen määräksi todettiin 83 prosenttia⁽⁵¹⁾, 9,3 prosenttia⁽⁵²⁾ ja 19 prosenttia⁽⁵³⁾ ilmoitetuista menoista, eli EAKR maksoi liikaa kyseisten kolmen tarkastetun alaohjelman yhteydessä ohjelmasta riippuen 29,8 miljoonaa euroa, 0,4 miljoonaa euroa ja 1,5 miljoonaa euroa;

⁽⁴⁹⁾ EYVL L 298, 7.11.1998, s. 15.

⁽⁵⁰⁾ Ks. vuosikertomukset varainhoitovuodelta 1997 (kohta 8.80), varainhoitovuodelta 1998 (kohdat 3.29–3.30), varainhoitovuodelta 1999 (kohdat 3.49–3.52) sekä varainhoitovuodelta 2000 (kohta 3.39).

⁽⁵¹⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 2, Madrid, 1994–1996: rakentamiseen ja yliopiston välineistöön liittyvät menot olivat tukeen oikeuttamattomia tutkimusta tukevan alaohjelman yhteydessä.

⁽⁵²⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Luxemburg 1994–1996: menoja oli toteutunut tukikelpoisen ajanjakson ulkopuolella, menot olivat luonteeltaan tukeen oikeuttamattomia, aiheettomasti maksettuja tukia ei ollut peritty takaisin.

⁽⁵³⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Nordjylland, Tanska 1993–1996: luonteeltaan tukeen oikeuttamattomat menot, koulurakennusten rakentamiseen liittyvät tukeen oikeuttamattomat menot tavoitteen 2 yhteydessä, tukeen oikeuttamaton hanke ohjelman yhteydessä.

KOMISSION VASTAUKSET

3.63 Niissä ohjelmissa, joiden sitoumusten määräaika oli 31. joulukuuta 1996 tai aikaisempi, komissio ei ole järjestelmällisesti vaatinut vakuutusta kansallisten viranomaisten asetuksen (ETY) N:o 4253/88 23 artiklan tai asetuksen (ETY) N:o 2064/97 mukaisesti suorittamasta valvonnasta edellytyksenä ohjelman lopettamiselle, koska asetuksen (EY) N:o 2064/97 8 artiklaa, joka koskee riippumattoman elimen antamaa lausumaa ohjelman lopettamisesta, ei sovelleta tässä tapauksessa. Valvontaa koskevat tiedot sisältyvät kuitenkin kautta 1994–1999 koskeviin lopullisiin täytäntöönpanokertomuksiin. Eräistä kauden 1994–1996 tavoite 2 -ohjelmista parhaillaan tehtävien tarkastusten perusteella voidaan määrittellä, olivatko jäsenvaltioiden valvontatoimet riittävät.

3.64

a) Tilintarkastustuomioistuimen ensiksi mainitsemien ohjelman osalta komissio on myös tehnyt lopputarkastuksen ja havainnut muita sääntöjenvastaisuuksia. Komissio on jo ottanut yhteyttä kyseiseen jäsenvaltioon eräiden tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien puutteiden korjaamiseksi ja seuraa myös omien tarkastushavaintojensa perusteella toteutettavia toimia. Eräiden muiden tilintarkastustuomioistuimen havaintojen osalta jäsenvaltion on annettava lisätietoja, ennen kuin komissio voi vahvistaa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemaa virhettä koskevan prosenttiluvun.

Tilintarkastustuomioistuimen mainitsemien kahden muun ohjelman osalta kyseiset jäsenvaltiot ovat osittain kiistäneet tuomioistuimen havainnot, minkä vuoksi virheprosentti voi alentua. Komissio tutkii tapauskohtaisesti jäsenvaltioiden vastaukset ja ryhtyy tarvittaviin perintätoimiin.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

b) koheesiorahaston hankkeiden tapauksessa tukeen oikeuttamattomien menojen määrä oli 1,7 prosenttia ⁽⁵⁴⁾ ja 2,6 prosenttia ⁽⁵⁵⁾ ilmoitetuista määristä; ensiksi mainitussa tapauksessa koheesiorahasto maksoi koko hankkeen osalta liikaa 7,7 miljoonaa euroa; toisessa tapauksessa asialla ei ollut vaikutusta maksettuun määrään, sillä menoja oli ilmoitettu 11,4 prosenttia yli mahdollisen enimmäismäärän.

b) Tilintarkastustuomioistuimen mainitsema ensimmäinen tapaus liittyy julkisia hankintoja koskevien yhteisön sääntöjen ilmeiseen rikkomiseen, jonka jäsenvaltio on kiistänyt. Komissio aikoo tutkia tapauksen tarkasti selvittääkseen jäsenvaltion esittämien väitteiden paikkansapitävyyden.

Toisessa tapauksessa jäsenvaltio on hyväksynyt vain osittain tilintarkastustuomioistuimen havainnot. Komissio seuraa tapausta, mutta mainitun ylisuuren ilmoituksen perusteella ei ole tarpeen ryhtyä takaisinperintään.

*Ohjelmatyökauden 2000–2006 tukitoimet***Valvontajärjestelmän edelleen osittainen täytäntöönpano**

Johdanto

3.65 Asetuksessa (EY) N:o 438/2001 täsmennetään hallintoviranomaisten ⁽⁵⁶⁾, maksuviranomaisten ⁽⁵⁷⁾ ja välittäjänä toimivien elinten ⁽⁵⁸⁾ velvoitteet, jotka liittyvät näille tahoille kuuluvien tehtävien määrittelyyn ja erillään pitämiseen, menojen todenmukaisuuden tarkistusjärjestelmien tehokkuuteen ja kirjausketjun olemassaoloon. Asetuksessa säädetään lisäksi menojen todenmukaisuuteen liittyvistä menetelmistä ja jäsenvaltioille kuuluvien tarkastusten laajuudesta. Asetuksen (EY) N:o 2064/97 tapaan paikan päällä toimitettujen tarkastusten on katettava vähintään 5 prosenttia koko kaudelle ajoittuvista tukikelpoisista menoista. Lisäksi niiden yhteydessä on varmistuttava hallinto- ja valvontajärjestelmien moitteettomasta toiminnasta ja tarkistettava riskianalyysin pohjalta asianomaisilla eri tasoilla laaditut menoilmoitukset. Tilintarkastustuomioistuin toimitti

⁽⁵⁴⁾ Koheesiorahasto, Espanja, Autopista Rias Baixas; julkisia sopimuksia koskevia direktiivejä ei ollut noudatettu.

⁽⁵⁵⁾ Koheesiorahasto, Irlanti, N4 Collooney/Sligo: maa-alueen myyntiä ei ollut kirjattu, liitännäistöitä oli sisällytetty menoilmoitukseen.

⁽⁵⁶⁾ Hallintoviranomainen: viranomainen tai elin, jonka jäsenvaltio on nimennyt hallinnoimaan tukitoimia; vastaa hallinnon tehokkuudesta ja asianmukaisuudesta.

⁽⁵⁷⁾ Maksuviranomainen: viranomainen tai elin, jonka tehtäväksi jäsenvaltio on antanut laatia ja välittää maksupyynnöksi sekä ottaa vastaan komission suorittamat maksut.

⁽⁵⁸⁾ Välittäjänä toimiva elin: kaikki elimet tai yksiköt, jotka toimivat hallinto- tai maksuviranomaisten vastuulla taikka hoitavat näille viranomaisille kuuluvia tehtäviä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

asetuksen (EY) N:o 438/2001 täytäntöönpanoa koskevan tarkastuksen 12 tukitoimen tapauksessa yhdeksässä jäsenvaltiossa ⁽⁵⁹⁾.

Komission tehtävät

3.66 Komission on tarkastettava säännöllisesti hallinto- ja valvontajärjestelmien toiminta varmistaakseen, että järjestelmät vastaavat säännösten mukaisia normeja. Tämä edellyttää paikan päällä toimitettuja tarkastuksia. Vuonna 2001 aluepolitiikan ja kalastuksen pääosastot tekivät kuitenkin vain hyvin vähän tarkastuskäyntejä, työllisyyden pääosasto teki yhden tarkastuskäynnin ja maatalouden pääosasto ei tehnyt niitä lainkaan. Komissio ei ole tämän vuoksi saanut vuoden 2001 osalta riittävää varmuutta kyseisten järjestelmien luotettavuudesta.

3.66 Asetus (EY) N:o 438/2001 tuli voimaan maaliskuussa 2001. Asetuksen 5 artiklan mukaan järjestelmäkuvaukset olisi pitänyt toimittaa ennen kesäkuun 2001 loppua, mutta suurin osa jäsenvaltioista toimitti ne vasta vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Suurin syy siihen, miksi useampia uusia ohjelmia ei tarkastettu paikan päällä, oli resurssien osoittaminen muuhun ensisijaiseen tarkastustyöhön vuosina 2001–2002 eli jäsenvaltioiden valmisteluihin kauden 1994–1999 ohjelmien lopettamiseksi. Nykyisiä ohjelmia varten perustettujen järjestelmien tarkastukset paikan päällä jatkuvat tulevina vuosina. Tällä välin kaikki järjestelmät tarkastetaan komissiossa käyttäen asetuksen (EY) N:o 438/2001 5 artiklan mukaisesti toimitettuja kuvauksia ja mahdolliset ongelmat tutkitaan. Tulokset uusien järjestelmien tarkastuksista paikan päällä ja komissiossa ovat rohkaisevia ja niiden perusteella voidaan todeta, että tiukemmat vaatimukset ja tarkastustoiminnan lisääminen johtavat standardien paranemiseen.

Aluepolitiikan pääosasto teki vuonna 2001 29 ehkäisevää tarkastusta, jotka liittyivät jäsenvaltioiden asetuksen (EY) N:o 438/2001 nojalla perustamiin hallinto- ja valvontajärjestelmiin. Vuoden 2002 puoliväliin mennessä aluepolitiikan pääosasto oli tarkastanut paikan päällä 31 prosenttia kauden 2000–2006 tavoite 1 ja 2 -ohjelmien hallinto- ja valvontajärjestelmistä.

Kalastuksen pääosasto tarkasti neljä ohjelmaa vuonna 2001 ja vuoden 2002 alkupuoliskon aikana tarkastettiin neljä muuta ohjelmaa. Nämä vastaavat 50:tä prosenttia KOR:n omista ohjelmista ja 16:ta prosenttia kaikista ohjelmista, joihin KOR osallistuu.

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto tarkasti yhden järjestelmän (Tanska) uudella kaudella joulukuussa vuonna 2001. Vuoden 2002 loppuun mennessä sen aikomuksena on tarkastaa 34 prosenttia kauden 2000–2006 tavoite 3 -ohjelmista ja 17 prosenttia kaikista ohjelmista, joihin ESR osallistuu kyseisellä kaudella. Vuodeksi 2001

⁽⁵⁹⁾ Belgia (ESR), Saksa (EAKR ja ESR), Kreikka (EAKR ja EMOTR-ohjaus), Espanja (KOR), Suomi (EAKR), Ranska (ESR), Italia (ESR), Itävalta (ESR) ja Portugali (EAKR ja ESR).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

suunniteltujen ehkäisevien tarkastusten määrää oli vähennettävä ensi sijassa siksi, että ensimmäisen arvioinnin kohteena olevia hallinto- ja valvontajärjestelmien kuvauksia (asetuksen (EY) N:o 438/2001 5 artikla) ei ollut tai ne toimitettiin myöhässä. Tämän johdosta vuonna 2001 tehtiin vain yksi ehkäisevä tarkastus. Tällaiset tarkastukset muodostavat suurimman osan vuonna 2002 suoritettavasta valvonnasta.

Edellä mainittujen syiden lisäksi maatalouden pääosasto ei ole vielä voinut aloittaa EMOTR-ohjauksen tarkastusta uusissa ohjelmissa, koska tähän ei ole riittävästi henkilöstöä ja koska on säilytettävä valvonnan riittävä taso muilla riskialoilla. Sen tarkoituksena on pyytää yksityisen tilintarkastustoimiston apua tehtävän suorittamisessa.

Asetuksen soveltaminen jäsenvaltioissa

Hallintoviranomaisten ja välittäjänä toimivien elinten valvontajärjestelmät

3.67 Joissakin jäsenvaltioissa⁽⁶⁰⁾ menojen todenmukaisuuden ja tukikelpoisuuden valvontajärjestelmissä on puutteita, ja esimerkiksi maksettuja laskuja tai vastaavia asiakirjoja ei tarkasteta. Tämän seurauksena menoilmoitus laaditaan varmistamatta, että menot ovat todellisuudessa toteutuneet (ks. kohta 3.77).

3.68 Eräissä jäsenvaltiossa⁽⁶¹⁾ ensimmäiset menoilmoitukset oli esitetty ennen kuin paikan päällä oli toimitettu yhtään tarkastusta. Kahdessa muussa jäsenvaltiossa⁽⁶²⁾ hallinnoinnista vastaavien tahojen kertomuksissa ei aina ole mainintaa paikan päällä toimitetuista tarkastuksista. Lisäksi eräissä jäsenvaltiossa⁽⁶³⁾ kirjausketju ei ollut jäljitettävissä, sillä ilmoitetut menot eivät vastanneet alueellisille viranomaisille suoritettuja maksuja eivätkä kyseisten viranomaisten hankkeiden edistäjille suorittamia maksuja (ks. kohta 3.77).

3.67 Komissio on jo tarkastuksissaan kiinnittänyt jäsenvaltioiden huomiota siihen, että maksujen säännönmukaisuuden varmistamiseksi on tärkeää valvoa hankkeita paikan päällä ja tarkastaa menoilmoitukset perusteellisesti ja tarpeeksi aikaisessa vaiheessa laskuja ja muita asiakirjoja vastaan. Asetuksen (EY) N:o 438/2001 4, 7 ja 9 artiklassa selvennetään tällaisen työn tärkeyttä.

3.68 Komission toiminnan tuloksena kaikkien ohjelmaviranomaisten pitäisi nyt olla selvillä paikan päällä tehtävien tarkastusten vaatimuksista (asetuksen (EY) N:o 438/2001 10 artikla) seurantakäyntien kirjaamisesta (4 artikla) ja riittävästä kirjausketjusta (7 artikla ja liite I). Komissio jatkaa hallinto- ja valvontajärjestelmien ja niiden toiminnan tarkastamista ja ryhtyy aiheellisiin toimenpiteisiin havaitessaan puutteita.

Ottaen huomioon ajankohta, jolloin komissio sai tilintarkastustuomioistuimelta tiedot yksittäisistä tapauksista, komissio ei ole voinut hankkia kaikkien jäsenvaltioiden vastauksia.

⁽⁶⁰⁾ Espanja (KOR), Portugali (ESR), Saksa (EAKR ja ESR) ja Suomi (EAKR).

⁽⁶¹⁾ Portugali (EAKR).

⁽⁶²⁾ Espanja (KOR) ja Kreikka (EAKR).

⁽⁶³⁾ Ranska (ESR).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Maksuviranomaiset

3.69 Osa maksuviranomaisista ⁽⁶⁴⁾ ei ole pannut täytäntöön asianmukaisia menettelyjä varmistaakseen, että menoilmoitukset sisältävät vain tukikelpoisia menoja. Menoja koskeviin todistuksiin kerätään hallintoviranomaisten tai välittäjänä toimivien elinten tietojärjestelmiin rekisteröidyt tiedot, ja maksuviranomaiset ainoastaan tarkistavat, että nämä tiedot vastaavat kyseisten tahojen toimittamia menoilmoituksia tai osittaisia todistuksia (ks. kohta 3.77).

3.70 Joissakin tapauksissa maksuviranomaiset ovat aikoneet suorittaa tarkastuksia, mutta ne eivät olleet vielä laatineet niitä varten suuntaviivoja tai tarkistusluetteloita ⁽⁶⁵⁾; joissakin tapauksessa menetelmät oli jo määritelty, mutta ne eivät olleet vuonna 2001 vielä käytössä ⁽⁶⁶⁾.

3.71 Kahdessa jäsenvaltiossa ⁽⁶⁷⁾ välittäjänä toimivilla elimillä on maksuviranomaisen tehtävä niiden omalla alueella tai toiminnanalalla toteutettavissa toimenpiteissä, ja ne laativat osittaisia menetodistuksia. Usein näissä tapauksissa maksuviranomaisena toimivat tahot tuntevat vain rajallisesti kyseisten elinten järjestelmät, ja niiden mahdollisuudet toimittaa järjestelmien toimintaa koskevia tarkastuksia ovat vähäiset. Eräässä toisessa jäsenvaltiossa ⁽⁶³⁾ menetodistuksia alueellisella tasolla antava taho ei ole tarpeeksi riippumaton maksujen hyväksyjänä toimivasta tahosta.

Pistokokein tapahtuva valvonta

3.72 Vuoden 2001 lopussa yhdessäkin yhdeksässä tarkastuskäynnin kohteena olleesta jäsenvaltiosta ei ollut otettu kokonaisuudessaan käyttöön pistokokein tapahtuvaan valvontaan tarvittavia keinoja ja menettelyjä, eikä yhtään koko kautta koskevien viiden prosentin vähimmäistarkastusten alaan kuuluvaa tarkastusta ollut suoritettu.

3.69 Ennen kuin maksuviranomainen voi vahvistaa menoilmoitukset komissiolle rakennerahasto-osuuden maksamiseksi sen on saatava kohtuullinen varmuus vaateiden paikkansapitävyydestä, sääntöjenmukaisuudesta ja tukikelpoisuudesta. Myös komission tarkastuksissa on havaittu puutteita eräiden maksuviranomaisten työskentelyssä. Näitä on seurattu ja eräissä tapauksissa puutteet on jo korjattu. Komissio pyrkii jatkossa varmistamaan, että vahvistamisprosessi antaa luotettavan perustan välimaksujen suorittamiselle kaikissa jäsenvaltioissa.

3.70 Komissio on tarkastuksissaan havainnut myös viivästyksiä eräiden valvontajärjestelmien käyttöönotossa ja on ryhtynyt toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

3.71 Eräissä tapauksissa, joissa maksuviranomaisten toimintoja on siirretty välittäjänä toimiville elimille, komissio on vaatinut menettelyjä, järjestelmiä ja raportointia koskevien sopimusten tekemistä välittäjänä toimivien elinten ja maksuviranomaisten välillä. Silloin kun on noussut esille kysymys todistuksen myöntävän elimen riippumattomuudesta, komissio on vaatinut toimintojen riittävää erottamista toisistaan.

Tilintarkastustuomioistuimen mainitseman, Ranskaa koskevan tilanteen (alaviite 63) osalta voidaan todeta, että todistuksen myöntävän elimen riippumattomuuden puutetta on tarkasteltava yhteisön asetusten ja 15. heinäkuuta 2002 päivätyn Ranskan pääministerin kiertokirjeen perusteella. Kiertokirjeessä määrätään rakennerahastoista yhteisrahoitettujen ohjelmien hallinnoinnin, seurannan ja valvonnan parantamisesta.

3.72 Asetuksen (EY) N:o 438/2001 säännökset menojen otantatarkastuksista ovat olennaisesti samat kuin asetuksen (EY) N:o 2064/97 säännökset, ja monissa jäsenvaltioissa aikaisempaa asetusta varten perustettujen rakenteiden toiminta jatkuu uudella kaudella. Koska jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki tarpeelliset valvontatoimet on toteutettu vuosien 1994–1999 ohjelmien lopettamiseksi, nykyisen ohjelmakauden toimintojen otantatarkastukset ovat alkaneet hitaasti.

⁽⁶⁴⁾ Espanja (KOR), Kreikka (EAKR ja EMOTR-ohjaus), Portugali (EAKR ja ESR), Ranska (ESR) ja Suomi (EAKR).

⁽⁶⁵⁾ Kreikka (EMOTR-ohjaus ja EAKR).

⁽⁶⁶⁾ Portugali (EAKR ja ESR).

⁽⁶⁷⁾ Espanja (KOR) ja Suomi (EAKR).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Maksusitoumukset: tileihin merkitsemättömät oikeudelliset velvoitteet

3.73 Vuosien 1999 ja 2000 ⁽⁶⁸⁾ tapaan — vaikkakin huomattavasti vähäisemmässä määrin — päätökset eivät ole johtaneet talousarviositoumusten tekemiseen (ks. kohta 9.13). Tilintarkastustuomioistuin muistuttaa, että varainhoitoasetuksen 36 artiklan mukaan oikeudellisen sitoumuksen yhteyteen liittyy kiinteästi maksusitoumus, eikä tätä säännöstä pidä kiertää teknisistä syistä. Tilintarkastustuomioistuin muistuttaa myös, että kyseisten päätösten kattamiseksi suoritettujen määrärahasiirrot edelliseltä varainhoitovuodelta eivät täytä varainhoitoasetuksen 7 artiklan 2 kohdan ehtoja; kyseinen säännös koskee määriä, jotka vastaavat 31. joulukuuta käytännössä päättyneitä toimintoja, eikä oikeudellisia sitoumuksia, jotka on jo tehty kyseiseen ajankohtaan mennessä.

Maksut: tukeen oikeuttamattomia menoja

3.74 Vuonna 2001 suoritettujen kauteen 2000–2006 liittyvät maksut olivat toisaalta 7 prosentin etumaksuja viimeisissä vuonna 2001 hyväksytyissä tukitoimissa ja niissä tukitoimissa, joita koskeva päätös oli tehty vuoden 2000 lopussa ja joille ei vielä ollut suoritettu kyseisiä maksuja, ja toisaalta ensimmäisiä aiheutuneita menoja korvaavia maksuja, jotka oli suoritettu jäsenvaltioiden todentamien menoilmoitusten perusteella.

3.75 Asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 ilmoitetaan, että välimaksut on laskettava tukitoimen rahoitussopimuksessa olevien toimenpiteiden mukaan. Koska asiasta ei ole yleisiä ohjeita, eri rahastojen hallinnoinnista vastaavat yksiköt sovelsivat vuonna 2001 erilaisia menetelmiä silloin, kun jäsenvaltion soveltama todellinen tukimäärä ei ollut vastannut ennakoitua määrää. Jotkin yksiköt sovelsivat tosiasiallista määrää, muut taas sovelsivat ennakoitua määrää.

3.73 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että oikeudellisia sitoumuksia on tehty ilman vastaavia talousarviositoumuksia. Tämä on seurausta erilaisista käytännöistä ohjelmien hyväksyntämenettelyissä.

Näin ollen on tavallista, että maksusitoumukset, joita ei vielä ole viety kirjanpitoon, sisällytetään taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

Jos tiettyjä oikeudellisia sitoumuksia vastaavia talousarviositoumuksia ei ollut tehty varainhoitovuoden loppuun mennessä, ainoat vaihtoehdot määrärahojen siirtämiseksi seuraavalle varainhoitovuodelle olisivat olleet joko jättää oikeudelliset sitoumukset kattamatta talousarviositoumuksilla — mikä ei olisi ollut hyväksyttävää — tai tarkistaa rahoitusnäkyymiä.

3.75 Komissio tarkensi välimaksujen laskennan yksityiskohtaisia sääntöjä keväällä 2002 ja erityisesti tarvetta noudata maksuja suoritettaessa tukitoimikohtaisia osuuksia, jotka määritellään kunkin tukitoimen rahoitussuunnitelmassa. Näitä yksityiskohtaisia sääntöjä ollaan kuitenkin parhaillaan tarkistamassa.

⁽⁶⁸⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, kohdat 3.41 ja 8.17, ja vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 3.28 ja 9.16.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.76 Komission ja jäsenvaltioiden tasolla toimitetuissa välimaksuja koskevissa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa (ks. kohta 3.46) ilmeni, että joihinkin menoilmoituksiin sisältyi tukeen oikeuttamattomia menoja. Koska välimaksut ovat maksuja, joilla korvataan aiheutuneet menot, tukeen oikeuttamattomilla menoilla on välitön vaikutus yhteisön talousarvioon sen mukaan, millaista tukiosuutta sovelletaan.

3.77 Yhteensä 12 tarkastetun tukitoimen joukosta (ks. kohta 3.65) tilintarkastustuomioistuin havaitsi seitsemän tukitoimen yhteydessä virheitä, jotka ovat verrattavissa edellisen kauden aikana todettuihin virheisiin. Virheet olivat seuraavanlaisia: hankkeet olivat kokonaisuudessaan tai osittain tukeen oikeuttamattomia⁽⁶⁹⁾, menot olivat luonteeltaan tukeen oikeuttamattomia⁽⁷⁰⁾, menoista ei ollut tositteita tai tositteet olivat riittämättömät⁽⁷¹⁾, yleiskulut oli arvioitu liian suuriksi⁽⁷²⁾, tuloja ei ollut kirjattu⁽⁷³⁾, ilmoitetut menot eivät olleet vielä toteutuneet⁽⁷⁴⁾ ja julkisia sopimuksia koskevia velvoitteita ei ollut noudatettu⁽⁷⁰⁾.

3.78 Erään Espanjassa toteutetun EAKR:n toimenpideohjelman yhteydessä komissio havaitsi, että tiettyä toimenpidettä koskevassa menoilmoituksessa ilmoitettu määrä erosi jälkeinpäin laaditussa täytäntöönpanokerptomuksessa mainitusta määrästä. Jäsenvaltion viranomaiset vahvistivat, että kertomuksessa ilmoitettu määrä oli oikea, sillä toimenpiteen huomattavimmat hankkeet oli todettu tukeen oikeuttamattomiksi. Komissio laski kuitenkin maksettavan määrän menoilmoituksen perusteella ja maksoi siksi 1,4 miljoonaa euroa aiheettomasti.

KOMISSION VASTAUKSET

3.76 Jäsenvaltion nimittämän maksuviranomaisen on varmistettava, että sen komissiolle vahvistamat menot ovat tukikelpoisia. Komissio ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin tilintarkastustuomioistuimen mainitsemissa tapauksissa tukeen oikeuttamattomien menojen takaisin perimiseksi. Komissio tutkii tarkastustoimiensa yhteydessä (ks. vastaus kohtaan 3.66) maksuviranomaisten toiminnan tehokkuuden erityisesti menojen vahvistamisen ja asetuksen (EY) N:o 438/2001 noudattamisen osalta. Jos puutteita havaitaan, komissio ryhtyy asetuksen (EY) N:o 1260/1999 38 ja 39 artiklan mukaisesti aiheellisiin toimenpiteisiin. On huomattava, että asetus (EY) N:o 438/2001 tuli voimaan maaliskuussa 2001 ja että asetuksen säännösten vaikutukset eivät välttämättä näy kaikissa jäsenvaltioiden ilmoittamissa menoissa.

3.77 Komissio ei ole vielä päättänyt jäsenvaltioilta saatujen vastausten tarkastelua, mutta huomauttaa, että jäsenvaltiot eivät ole hyväksyneet eräitä tilintarkastustuomioistuimen mainitsemia havaintoja.

Tilintarkastustuomioistuimen mainitsemat tapaukset osoittavat, että jäsenvaltioiden hallinto- ja valvontajärjestelmissä on edelleen puutteita. Komission ensimmäiset, asetuksen (EY) N:o 438/2001 mukaisesti jäsenvaltioissa perustettuja järjestelmiä koskevat tarkastukset ovat parhaillaan päätösvaiheessa. Tarkoituksena on varmistaa järjestelmien tärkeimpien osien luotettavuus.

3.78 Ylisuuri maksu vähennettiin jäsenvaltiolle huhtikuussa 2002 suoritetusta maksusta. Komissio on myös ilmoittanut kyseiselle jäsenvaltiolle tarpeesta varmistaa, että vuosikertomuksen taloudelliset tiedot vastaavat menoilmoituksia.

⁽⁶⁹⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja EAKR, tavoite 2, Niedersachsen; yhtenäinen ohjelma-asiakirja KOR, tavoite 1, Espanja.

⁽⁷⁰⁾ Toimenpideohjelma EAKR, tavoite 1, Kilpailukyky — Kreikka.

⁽⁷¹⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja EAKR, tavoite 2, Niedersachsen; toimenpideohjelma EAKR, tavoite 1, Algarve; yhtenäinen ohjelma-asiakirja ESR, tavoite 3, Ranska.

⁽⁷²⁾ Toimenpideohjelma ESR, tavoite 1, Educação, Portugali; yhtenäinen ohjelma-asiakirja ESR, tavoite 3, Ranska.

⁽⁷³⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 3, Ranska.

⁽⁷⁴⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja EAKR, tavoite 2, Niedersachsen, ja yhtenäinen ohjelma-asiakirja EAKR, tavoite 2, Etelä-Suomi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Päätelmät ja suositukset

3.79 Vuotta 1994 aikaisempien kausien tukitoimien hallinto- ja valvontajärjestelmät eivät olleet tehokkaita komission tai jäsenvaltioiden tasolla. Kyseisten tukitoimien päättämismenetelmät olivat vuonna 2001 edelleen samat kuin ennen, eikä komissio näin ollen saa riittävän luotettavia tietoja. Se ei myöskään korvaa tätä puutetta toimittamalla omia tarkastuksia varmistukseen tukitoimien päättämisen yhteydessä esitettyjen menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (ks. kohdat 3.48–3.52).

3.80 Jäsenvaltioiden esittämissä menoilmoituksissa jatkuvasti esiintyvät virheet vaikuttavat kauden 1994–1999 välimaksuihin (ks. kohdat 3.59–3.61). Tämä on nähtävissä tavoitteen 2 vuosia 1994–1996 koskevia tukitoimia päätettäessä, minkä yhteydessä tilintarkastustuomioistuin toteaa säännöllisesti suuren määrän tukeen oikeuttamattomia menoja. Koska jäsenvaltiot ja komissio eivät toimita riittävästi tarkastuksia, yhteisön varoista suoritetaan näiden poikkeamien vuoksi perusteettomia maksuja (ks. kohdat 3.62–3.64).

3.81 Tarkastuksilla, joita jäsenvaltioilla on velvollisuus toimittaa ennen kunkin kauden 1994–1999 tukimuodon päättymistä, on olennainen merkitys jäsenvaltioiden järjestelmien luotettavuuden ja maksupyyntöjen asianmukaisuuden varmistamisessa. Huolimatta tietyistä parannuksista, joiden tavoitteena on säännösten yhdenmukainen soveltaminen, valvontajärjestelmät eivät vielä takaa, että lopullisten menoilmoitusten osalta toimitetaan riittävän tarkkoja ja luotettavia tarkastuksia. Kun otetaan huomioon vuodesta 2002 alkaen odotettavissa olevat tukitoimien päättämismenettelyt, komission on tehostettava aloitteitaan ja muun muassa parannettava eri rakennetoimista vastaavien komission yksikköjen toiminnan koordinoitua (ks. kohdat 3.56–3.58).

3.79 Vuotta 1994 edeltävien ohjelmien säännökset hallinnoinnista ja valvonnasta eivät olleet yhtä tiukkaa kuin niiden ohjelmien säännökset, jotka lopetetaan vuodesta 2002 alkaen. Komissio on pyrkinyt näiden rajoitusten puitteissa soveltamaan ohjelmien lopettamisen yhteydessä menettelyjä, jotka varmistavat havaittujen puutteiden korjaamisen tyydyttävästi. Komissio ei ole tehnyt täydellistä tilintarkastusta vuotta 1994 edeltävien ohjelmien lopettamisesta, koska se on asettanut etusijalle huomattavasti tärkeämpien, vuosien 1994–1999 ohjelmien lopettamisen valmistelun ja ohjelmakauden 2000–2006 taloushallinnon ja valvonnan järjestelmien tarkastelun.

3.80 Kauden 1994–1996 tavoite 2 -ohjelmien osalta komissio tarkastaa osan lopetetuista ohjelmista ja tekee niiden perusteella päätelmät. Muiden vuosien 1994–1999 ohjelmien loppuun saattamisen osalta komissio on laatinut lopettamismenettelyt varmistaakseen kohtuullisesti, että ainoastaan sääntöjenmukaiset menot otetaan huomioon yhteisrahoituksen määrittämisessä. Näiden ohjelmien osalta vaaditaan riippumattoman elimen lausunto ohjelman lopettamisesta. Lisäksi osa lopetetuista ohjelmista tarkastetaan, jotta voidaan varmistaa niiden tietojen luotettavuus, joihin lopettaminen perustui, ja suljetaan pois tuen piiristä kaikki havaitut sääntöjenvastaiset menot perimällä takaisin jäsenvaltioille aiheettomasti maksetut rahasummat.

3.81 Komission tarkastusohjelma oli erittäin laaja vuonna 2001, jotta varmistettaisiin asetuksen (EY) N:o 2064/97 täytäntöönpano jäsenvaltioissa. Asianomaisille elimille annettujen yksityiskohtaisten suositusten ansiosta jäsenvaltiot ovat merkittävästi pyrkineet toteuttamaan asetuksen edellyttämän riittävän valvonnan ennen ohjelman lopettamista. Komissio varmistaa, että kaikki merkittävät puutteet korjataan ennen ohjelman loppuun saattamista. Se myös koordinoi tehokkaasti rakennerahastojen yksiköiden välistä toimintaa ohjelmien lopettamisen valmisteluissa ja kehittää koordinoitua edelleen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.82 Hallintoa ja valvontaa koskevaa säännöstöä on vahvistettu kautta 2000–2006 varten. Säännösten täytäntöönpano on kuitenkin jo nyt viivästynyt, kaikki rakenteet eivät ole vielä toimintakelpoisia ja toimien riippumaton valvonta ei ole vielä alkanut (ks. kohdat 3.67–3.72). Tilintarkastustuomioistuin on havainnut välimaksuissa samantyyppisiä tukeen oikeuttamattomia menoja kuin aikaisemmillä ohjelmatyökausilla, mikä viittaa siihen, että kaikki osapuolet eivät tunne riittävän hyvin asiaa koskevia sääntöjä (ks. kohdat 3.74–3.78). Komission olisi siksi pyrittävä saamaan mahdollisimman nopeasti tarkastuksensa päätökseen jäsenvaltioissa ja varmistettava, että tarkastusnormit, tukikelpoisuutta koskevat säännöt sekä tiedot säännösten noudattamatta jättämisen seuraamuksista toimitetaan kaikille tasoille ja että ne tulevat myös ymmärrettyksi (ks. kohta 3.66).

AIEMPIEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

Erityiskertomus nro 18/98 kalastusalan yhteisyritysten perustamista edistävästä yhteisön toimenpiteistä

Johdanto

3.83 Neuvosto perusti vuonna 1990 yhteisyritysjärjestelyn, jonka avulla osaltaan pienennetään yhteisön kalastuslaivastoa siirtämällä kalastusaluksia kolmansien maiden vesille.

3.84 Tilintarkastustuomioistuimen tärkeimmät huomautukset koskivat seuranta- ja valvontajärjestelmien puutteita ja useiden hankkeiden tasolla ilmeneviä poikkeamia, jotka saattavat edellyttää takaisinperintätoimia. Neuvosto korosti varainhoitovuotta 1997 koskevasta vastuuvapaudesta antamassaan suosituksessa tiukemman hallinnon tarvetta. Se kehotti myös perimään takaisin kaikki aiheettomasti maksetut määrät.

Uudet seuranta- ja valvontamenettelyt

3.85 Tilintarkastustuomioistuimen kertomukseen antamissaan vastauksissa komissio ilmoitti toteuttaneensa tai aikovansa toteuttaa toimenpiteet kalastusalusrekisterin parantamiseksi, aluskohtaisen tukia koskevan atk-pohjaisen seurantatiedoston kehittämiseksi ja tarkastusten tehostamiseksi.

KOMISSION VASTAUKSET

3.82 Tiukemmat standardit täyttävien järjestelmien perustamisen viivästyttämisestä huolimatta jäsenvaltiot ovat nähneet merkittävästi vaivaa tarvittavien rakenteiden kehittämiseksi. Ne ovat paremmin selvillä vaatimuksista ja pystyvät täyttämään ne paremmin kuin aikaisemmin. Järjestelmien tarkastuksissa ja järjestelmäkuvausten tarkasteluissa komissio keskittyy tarkastuksiin, joilla varmistetaan, että menot ovat paikkansapitävät, sääntöjenmukaiset ja tukikelpoiset perustasolta lähtien. Se jatkaa näiden järjestelmien tarkastamista tulevaisuudessa ja katsoo ensisijaisiksi vielä tarkastamattomat ohjelmat sekä koheesiorahaston, jonka osalta on nyt säädetty samantapaisista vaatimuksista 29 päivänä heinäkuuta 2002 annetussa asetuksessa (EY) N:o 1386/2002.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Uudistettu kalastusalusrekisteri, joka ei edelleenkään ole luotettava

3.86 Kalastusalusrekisterin hallintojärjestelmään on tehty huomattavia muutoksia sekä tietokonesovelluksen että jäsenvaltioiden toimittamien tietojen rekisteröimismenettelyjen tasolla. Helmikuusta 2001 lähtien jäsenvaltiot ovat voineet järjestelmän avulla saada itseään koskevat reaaliaikaiset tiedot ja tehdä tarvittavat muutokset, jos jäsenvaltioilla olevat tiedot poikkeavat järjestelmän tiedoista.

3.87 Kalastusalusrekisterin tietoja tarkasteltaessa ilmeni kuitenkin yksittäisten tietojen kattavuuteen ja laatuun liittyviä ongelmia, muun muassa kapasiteetin hallinnoinnin tärkeimpien parametrien eli tonnimäärän ja tehon osalta. Ilmeni muun muassa, että nämä tiedot eivät olleet aina yhdenmukaisia kansallisten viranomaisien monivuotisen toimintaohjelman yhteydessä toimitettujen kokonaistietojen kanssa. Lisäksi moottorin tehon nykyinen määritelmä ei ole asianmukainen, sillä se viittää rakentajien takaamaan eikä todellisuudessa kehitettyyn tehoon.

Aluskohtainen tukien seurantaan tarkoitettu uusi järjestelmä ei ole vielä toimintavalmis

3.88 Vuosien 1984–1994 osalta komissio toimi aktiivisesti laatiakseen tietokannan, johon kerättäisiin myönnettyjen tukien perustiedot. Tässä yhteydessä havaitut poikkeamat asetettiin tapauskohtaiseen seurantaan, ja yli puolet oletettuihin rikkomuksiin liittyvästä rahamäärästä on jo peritty takaisin. Viimeksi kuluneen kauden ajalta yhteisön tuet voidaan yksilöidä aluskohtaisesti Infosys-järjestelmän kautta. Järjestelmä ei ollut täysin toimintavalmis syyskuussa 2001.

3.87 Komissio katsoo, että kalastusalusrekisterin uuden ohjelmistosovelluksen avulla jäsenvaltioiden on mahdollista toimittaa kattavat tiedot ja korjata niitä milloin tahansa. Näin ollen jäsenvaltiot voivat ja niiden pitää korjata epäjohtamukaisuudet.

Komissio katsoo, että asetuksen (ETY) N:o 2930/86 mukaisesti määritelty aluksen bruttovetoisuus on luotettavin tapa ilmaista aluksen vetoisuus. Vuoden 2003 loppuun mennessä, jolloin asetuksen täytäntöönpano saadaan päätökseen, Euroopan yhteisö saa ensimmäistä kertaa jäsenvaltioiden aluksista vetoisuus tiedot, joissa käytetään yhtenäistä yksikköä.

Komissio on toteuttanut toimenpiteitä, joilla parannetaan moottoritehon mittaamista ja tarkastamista. Jäsenvaltioiden esiin tuomien teknisten vaikeuksien vuoksi ei kuitenkaan ole voitu esittää lopullista ratkaisua, jonka perusteella yhteisön lainsäädäntöä voitaisiin uudistaa merkittävästi.

3.88 Jäsenvaltioilla on asetusten (EY) N:o 1796/95 ja (EY) N:o 366/2001 nojalla velvollisuus toimittaa kausia 1994–1999 ja 2000–2006 koskevat yksityiskohtaiset vuosiraportit myönnettyistä tuista. Raportit sisältävät tietoja rahoitettujen hankkeiden rahoituksesta ja teknisistä näkökohdista. Koska Infosys-tietojärjestelmä ei ole vielä täysin toiminnassa, jäsenvaltioiden toimittamat tiedot käsitellään tällä hetkellä manuaalisesti. Näin tukia ja sitä, että ne ovat voimassa olevien säännösten mukaisia, voidaan valvoa kohtuullisesti erityisesti, kun tukitietoja tarkistetaan ristiin kalastusalusrekisterin tietojen kanssa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Paikan päällä toimitettujen tarkastusten harventuminen

3.89 Komissio ryhtyi tarkastamaan paikan päällä 18:aa hanketta (30 alusta) vuoden 1998 aikana eli ennen tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen julkaisemista, mutta tarkasti niistä todellisuudessa ainoastaan kuusi hanketta 31 seuraavan kuukauden aikana (1. tammikuuta 1999–31. heinäkuuta 2001). Puolessa tarkastetuista hankkeista oli aihetta huomautuksiin, jotka saattavat johtaa jopa tukien takaisinperintään. Tarkastusten tehostaminen paikan päällä ei erityiskertomuksen vastauksissa annetusta komission ilmoituksesta huolimatta ole kuitenkaan jatkunut, vaikka poikkeamia todettiin suuri määrä.

Asianmukaiset uudet säännökset

3.90 Tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen jälkeiden säännökset ovat muuttuneet useaan kertaan. Tarkastuksen kohteena olivat ainoastaan nykyisin voimassa olevat säännökset ⁽⁷⁵⁾.

3.91 Tukitoimien ehtoja tarkastellessa on syytä mainita, että lähes kaikkien kertomuksessa esiin tuotujen puutteiden seurauksena on annettu uudet säännökset. Ainoa poikkeus koskee pääomatukien maksamisen vaihtoehtoisten keinojen poistamista, johon tilintarkastustuomioistuin oli kannustanut. Mitä taas tulee jäsenvaltioilta vaadittaviin tietoihin, komission pitäisi niiden avulla voida valvoa asiakirjojen pohjalta, että tärkeimpiä säännöksiä noudatetaan. Uusissa säännöksissä on otettu hyvin laajasti huomioon tilintarkastustuomioistuimen esiin tuomat heikkoudet. Säännösten voimaantulosta on kuitenkin liian vähän aikaa, jotta niiden soveltamiseen olisi mahdollista ottaa kantaa.

3.89 *Heti kun komissio sai tiedon tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista poikkeamista, se päätti lisätä tarkastuskäyntien määrää.*

Tilintarkastustuomioistuimen mainitsemista kuudesta hankkeesta on huomattava, että huomautusten kohteena olleista kolmesta hankkeesta yhdessä rahoitustuki lakkautettiin ja kahdessa muussa tukea vähennettiin.

Parantaakseen yhteisyrityksiä koskevien hankkeiden valvonnan kustannustehokkuutta ja ottaakseen huomioon tällaisten hankkeiden piirteet komission yksiköt asettivat etusijalle tositteiden tarkastamisen ja perustivat työryhmän, joka tähän mennessä on analysoinut 44 hanketta.

⁽⁷⁵⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2792/1999, annettu 17 päivänä joulukuuta 1999, kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä (EYVL L 337, 30.12.1999, s. 10) ja komission asetus (EY) N:o 366/2001, annettu 22 päivänä helmikuuta 2001, neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2792/1999 määritettyjen toimien täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 55, 24.2.2001, s. 3).

Poikkeamien tyydyttävät seurantatoimet

3.92 Kyseisiä tapauksia tarkasteltaessa ilmenee, että komissio on käsitellyt kaikkia 19:ää tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa mainittua tapausta riittävän perusteellisesti. Se sai tässä yhteydessä yhdeksän hankkeen osalta vahvistuksen säännönvastaisuuden olemassaolosta ⁽⁷⁶⁾ ja aloitti tarvittavat menettelyt, joihin tarvittaessa sisältyy aiheettomasti maksettujen määrien takaisinperintä ⁽⁷⁷⁾. Kymmenen muun hankkeen tapauksessa komissio totesi, että aihetta jatkotoimenpiteisiin ei ollut.

Päätelmät ja suositukset

3.93 "Yhteisyrityksiä" koskevan toimenpiteen säännöstöön ja seurantajärjestelmään oli tehty parannuksia. Yksittäisten havaittujen poikkeamien seurauksena oli myös toteutettu asianmukaiset toimenpiteet. Kalastuslaivastoa koskevan yhteisön rekisterin hallintojärjestelmän uudistus ei sitä vastoin ole tähän mennessä auttanut poistamaan järjestelmän puutteita, jotka liittyvät tietojen kattavuuteen ja yhdenmukaisuuteen sekä kapasiteetti-indikaattorien luotettavuuteen. Komission olisi siksi parannettava kyseisen rekisterin laatua, kun otetaan huomioon sen keskeinen asema yhteisön kalastuspolitiikan määrittelyssä ja hallinnoinnissa (ks. kohdat 3.86–3.87).

3.93 Kalastusaluksia koskevien tietojen hallinnointiin liittyvää jäsenvaltioiden ja komission välistä tiedonvaihtoa sekä tietojen hallinnointiin liittyviä menettelyjä on parannettu tunnustavasti, ja sen myötä myös alusrekisteriin on tehty merkittäviä parannuksia. Parannuksista huolimatta jotkut jäsenvaltiot eivät ole täysin noudattaneet velvollisuuksiaan säännöllisesti, mikä on välillä heikentänyt tietokannan luotettavuutta. Joitakin jäsenvaltioita vastaan on aloitettu rikkomisesta johtuva menettely. Lisäksi yhteisen kalastuspolitiikan uudistamista koskevassa komission ehdotuksessa esitetään seuraamusten tiukentamista (kiintiöihin ja pyyntiponnistuksiin liittyvät sanktiot).

*DAS-huomautusten seurantatoimet***EAKR ja koheesiorahasto: takaisinperintä toisinaan vain osittaista**

Vuotta 1998 koskeva tarkastuslausuma

3.94 Tilintarkastustuomioistuimella mainitsi varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessaan, että komissio ei ollut huolehtinut riittävästi seurantatoimista tiettyjen vuoden 1998 tarkastuslausuman yhteydessä havaittujen sisältövirheiden tapauksessa. Erityisesti oli kyse viidestä vuonna 1998 päätetystä EAKR:n ohjelmasta, joille oli tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan maksettu liikaa 47,5 miljoonaa euroa ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷⁶⁾ Kyseinen kokonaismäärä vähintään 1,3 miljoonaa euroa.

⁽⁷⁷⁾ 0,9 miljoonaa euroa on jo peritty takaisin.

⁽⁷⁸⁾ Kohdat 3.113 ja 3.115.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.95 Eräässä tapauksessa ⁽⁷⁹⁾, jonka seurantatoimet puuttuivat kokonaan, komissio oli aloittanut vuoden 2001 kesäkuussa rahoituskorjaukseen liittyvän menettelyn ja tiedottanut kyseiselle jäsenvaltiolle mahdollisesta 19,4 miljoonan euron takaisinperinnästä (määrä on tilintarkastustuomioistuimen arvioima). Yhtään perintämääräystä ei ole tämän jälkeen kuitenkaan esitetty, vaikka kyseiseltä jäsenvaltiolta ei saatu vastausta kahden kuukauden määräajan kuluessa.

3.96 Eräässä tapauksessa ⁽⁸⁰⁾, jossa rahoituskorjaukseen liittyvä menettely oli aloitettu syyskuussa 2000, komissio sai viimeiset selvitykset jäsenvaltiolta kesäkuussa 2001. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että liikaa maksettu määrä, joka alun perin oli arvioitu 13,9 miljoonaksi euroksi, voitiin alentaa tällä välin toimitettujen tositteiden perusteella 9,9 miljoonaksi euroksi. Komissio ei ole kuitenkaan jatkanut menettelyä, ja takaisinperittävää määrää ei ole vahvistettu.

3.97 Kaikissa kolmessa tapauksessa ⁽⁸¹⁾, joissa komissio suunnitteli rahoituskorjauksia (10,9 miljoonan euron arvosta), perintämääräyksiin johtavat menettelyt ovat kestäneet yli 16 kuukautta. Lisäksi komissio on ryhtynyt takaisinperintään ainoastaan tapauksissa, joissa oli kyse tilintarkastustuomioistuimen tarkastamiin hankkeisiin liittyvistä tukeen oikeuttamattomista menoista. Se ei ole suorittanut lisätarkastuksia tai ulottanut havainnotta kaikkiin niihin menoihin, joita asia mahdollisesti koskee. Näin ollen takaisinperinnässä oleva määrä on 4,10 miljoonaa euroa tilintarkastustuomioistuimen arvioiman 12,50 miljoonan euron sijaan.

3.98 Yhdessä kolmesta kyseisestä tapauksesta ⁽⁸²⁾ tarkastuksen kohteena olleen alaohjelman yhteydessä oli myös maksettu 1,6 miljoonaa euroa liikaa jäsenvaltiolle, sillä komissio maksoi EAKR:n osuuden alkuperäisen tukimäärän mukaan vaikka täytäntöönpanon perusteella rahoituksen määrän tulisi olla alle 9 prosenttia. Komissio ei peri takaisin liikaa maksettua määrää.

KOMISSION VASTAUKSET

3.95 Kyseinen jäsenvaltio on toimittanut uusia tietoja, jotta asiaa voidaan tarkastella uudelleen määräajan päättymisen jälkeen. Komissio on myöntynyt lisäämään asian tärkeyden vuoksi. Tapaus voidaan nyt saattaa päätökseen ja ryhtyä takaisinperintään, joskaan perittävää määrää ei ole vielä lopullisesti määritetty.

3.96 Komissio valmistele parhaillaan päätöstä jäsenvaltiolta saatujen vastausten perusteella. Vastauksilla on vaikutusta ekstrapolaatioihin, mutta tällä hetkellä ei ole mahdollista ilmoittaa lopullista lukua. Määrä on kuitenkin arviolta 9,9 miljoonaa euroa.

3.97 Käytettävissään olevan tarkastushenkilöstö- ja resursimäärän turvin komission on ollut viime aikoihin asti vaikea laajentaa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virhetapausten tutkimuksia ja toteuttaa samalla omaa tarkastusohjelmaansa. Tilanne on parantunut merkittävästi komission saatua lisää henkilöstöä.

Määrien välisistä eroista komissio toteaa, että sen perimä määrä koskee hankekustannuksia, joita ei katsottu tukikelpoisiksi jäsenvaltion tutkintamenettelyn perusteella, kun taas tilintarkastustuomioistuimen luku oli arvio.

3.98 Tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamassa tapauksessa komissio on käyttänyt ohjelman lopettamisessa kyseisellä kaudella sovellettuja yksityiskohtaisia sisäisiä sääntöjä. Tutkittuaan tilintarkastustuomioistuimen havainnot sekä jäsenvaltion lähettämät tiedot komissio laati 700 515 euron suuruisen perintämääräyksen.

⁽⁷⁹⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Nordrhein-Westfalen 1992–1993.

⁽⁸⁰⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 1, Tourism Ireland 1989–1993.

⁽⁸¹⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Pays de la Loire 1992–1993; yhtenäistetyt Välimeren ohjelmat Provence-Alpes-Côte d'Azur (PIM PACA); toimenpideohjelma, tavoite 1, Martinique 1989–1993.

⁽⁸²⁾ Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 2, Pays de la Loire 1992–1993.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että lopullisille tuensaajille todellisuudessa kuuluvaa määrää suuremman tuen maksaminen on vastoin asetuksen (ETY) N:o 2052/88 mukaisia periaatteita ⁽⁸³⁾.

Vuotta 1999 koskeva tarkastuslausuma

3.99 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti, oliko komissio huolehtinut riittävästä seurannasta niiden sisältövirheiden tapauksessa, jotka edellyttivät komission toimia ja jotka oli tuotu esiin vuoden 1999 tarkastuslausuman yhteydessä. Kyseessä oli 12 EAKR:n tukitoimiin liittyvää tapausta ja neljä koheesiorahaston hanketta.

3.100 Vielä päättämättömien tukitoimien ja hankkeiden kohdalla komission toteuttamat toimenpiteet todettiin tyydyttäväksi kahdeksassa tapauksessa ⁽⁸⁴⁾, sillä ilmoitettuihin menoihin liittyvät korjaukset oli tehty. Kuudessa tapauksessa ⁽⁸⁵⁾ komission toiminta ei ole vielä johtanut tuloksiin. Yhdessä näistä tapauksista ⁽⁸⁶⁾ komissio on kuitenkin suorittanut useita maksuja kyseisen ohjelman hyväksi.

3.100 Tilintarkastustuomioistuin huomauttaa, että kuudessa tapauksessa jäsenvaltiota vastaan aloitetut toimenpiteet eivät olleet vielä johtaneet tuloksiin tuomioistuimen tutkimuksen aikaan. Komissio puolestaan korostaa, että kyseiset asiat ovat monimutkaisia, koska tilintarkastustuomioistuimen mainitsema seikat ja jäsenvaltioiden väitteet eroavat toisistaan merkittävästi, EAKR:n soveltamissäännöistä on ollut epäselvyyttä tai yhteisön politiikkoja ei ole noudatettu. Tämän vuoksi tarvitaan yhteydenpitoa kansallisten viranomaisten ja kyseisten jäsenvaltioiden tuensaajien kanssa sekä komission sisäistä lausuntokierrosta ennen kuin voidaan ryhtyä rahoituskorjauksia koskeviin toimiin. Tähän mennessä komissio on käsitellyt kuudesta tapauksesta kolme, ja kolme muuta käsitellään lähiaikoina.

Komissio katsoo, että ei ole riittäviä perusteita lykätä välimaksujen suorittamista niiden ohjelmien osalta, joiden tarkastukset ovat vielä käynnissä. Komissio valvoo, että ennen jäsenvaltion loppusuorituspyynnön hyväksymistä kaikki virhetapaukset on ratkaistu, ja ryhtyy toimenpiteisiin periäkseen aiheettomasti maksetut rahasummat takaisin.

⁽⁸³⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2052/1988, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1988, rakennerahastojen päämäärästä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa (EYVL L 185, 15.7.1988, s. 9).

⁽⁸⁴⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 1, Thüringen 1994–1999; toimenpideohjelma, tavoite 1, Mecklenburg-Vorpommern 1994–1999; toimenpideohjelma, tavoite 1 Sachsen 1994–1999; kokeiluhanke IDAN/METT — Nordrhein-Westfalen; toimenpideohjelma, tavoite 1, Kanariansaaret 1994–1999; yhtenäinen ohjelma-asiakirja, tavoite 5b, Bretagne 1994–1999; koheesiorahasto Irlanti, Lough Ree Catchment; toimenpideohjelma, tavoite 1, Attica 1994–1999.

⁽⁸⁵⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 1, Central Macedonia 1994–1999; toimenpideohjelma, Infraestructura Científica 1994–1999; toimenpideohjelma, tavoite 1, Valencia 1994–1999; toimenpideohjelma, tavoite 2, Madrid 1997–1999; koheesiorahasto Espanja, Digue de Botafoc; koheesiorahasto, Espanja, Résidus solides Galicia.

⁽⁸⁶⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 2, Madrid 1997–1999.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.101 Yhden päätetyn EAKR-ohjelman tapauksessa ⁽⁸⁷⁾, jossa ilmenneiden virheiden vaikutus yhteisön maksuihin on tilintarkastustuomioistuimen arvon mukaan 1,3 miljoonaa euroa, komissio on aloittanut kyseistä jäsenvaltiota koskevat toimenpiteet heinäkuussa 2001. Toimenpiteet eivät ole vielä johtaneet tuloksiin, eikä takaisinperintämenettelyjä ole aloitettu.

3.102 Koheesiorahaston erään vuonna 1999 päätetyn hankkeen tapauksessa tilintarkastustuomioistuimien oli tuonut esiin lukuisia kysymyksiä, jotka liittyivät myönnetyn rahoituksen määrään, tulojen huomioon ottamiseen, menojen jakautumiseen, tilinpitotietojen saatavuuteen ja tiettyjen menojen tukikelpoisuuteen ⁽⁸⁸⁾. Komissio on myöntänyt suurien riskien olemassaolon ja ottanut käyttöön vuodesta 2000 lähtien sovellettavissa säännöksissä uusia velvoitteita, jotka liittyvät loppusuorituksen maksamiseen. Lisäksi se on vahvistanut omaa valvontajärjestelmäänsä.

EUROOPAN SOSIAALIRAHASTO

3.103 Sosiaalirahastoa koskevan vuoden 1999 tarkastuslausuman yhteydessä tilintarkastustuomioistuimien oli tuonut esiin 11 sisältövirhettä, jotka liittyivät tukeen oikeuttamattomiin menoihin tai toimiin ⁽⁸⁹⁾. Komissio on sittemmin aloittanut näiden virheiden osalta korjausmenettelyt lukuun ottamatta yhtä tapausta ⁽⁹⁰⁾, joka liittyy erään toimenpideohjelman toimenpiteeseen ("miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet") sisältyvään hankkeeseen. Tilintarkastustuomioistuimien muistuttaa, että kyseiseen hankkeeseen liittyvät 1,16 miljoonan euron menot eivät ole tukikelpoisia, sillä vastoin toimenpiteen tavoitteita hankkeen edistäjä ei ole järjestänyt erikoiskursseja vaan rahoittanut erilaisille yleisille kursseille osallistumista, dokumentoimatta asiaankuuluvia valintakriteereitä.

Päätelmät ja suositukset

3.104 Tilintarkastustuomioistuimien toteaa, että yleisesti ottaen vuotta 1999 koskevan tarkastuslausuman yhteydessä esitettyjen huomautusten seurantatoimet on hoidettu komissiossa joutuisammin kuin aiempien tarkastuslausumien tapauksessa (ks. kohdat 3.99–3.103). On kuitenkin syytä huomata, että vaikka tilintarkastustuomioistuimen huomautuksissa tuodaan usein esiin monille ohjelmille yhteisiä hallinnon ja valvonnan

KOMISSION VASTAUKSET

3.101 Tapaus koskee kauden 1992–1993 ohjelmaa. Ohjelman iän ja tapauksen monimutkaisuuden vuoksi jäsenvaltiossa tehty selvitys on vienyt tavallista enemmän aikaa. Komissio on nyt tehnyt tapausta koskevan lopullisen päätöksen, josta on ilmoitettu jäsenvaltiolle. Komission analyysistä johtuvat taloudelliset seuraukset ovat samantapaiset kuin tilintarkastustuomioistuimen mainitsemat.

3.102 Komissio myönsi, että hankerakenteen erityisluonne johti menojen tukikelpoisuuden todentamisvaikeuksiin, vaikka tällä ei ollut taloudellista vaikutusta tässä asiassa. Neuvoston asetuksen valvontasäännöksiä on vahvistettu kaudeksi 2000–2006, ja komissio on antanut asetuksen taloushallinnon ja -valvonnan yksityiskohtaisista säännöistä.

3.103 Komissio katsoo edelleen, että tilintarkastustuomioistuimen mainitseman hankkeen tukikelpoisuudesta kokonaisuudessaan ei ole tehty virhettä ja että tämän vuoksi mitään korjausta ei ole tarvinnut tehdä. Hanke-ehdotuksen tekijä toimitti komissiolle selvityksen, josta ilmenee, että hanke, sellaisena kuin se alun perin esitettiin ja sellaisena kuin sen toimintaa harjoitettiin, täytti ammattikoulutuksen tavoitteen aloilla, joilla joko miehet tai naiset ovat aliedustettuina, ja että sellaisena se oli selvästi tukikelpoinen toimintalinjan 3 perusteella (polut miesten ja naisten yhtäläisiin mahdollisuuksiin) eikä hankkeessa käytetty väärin yhtäläisiä mahdollisuuksia edistävää rahoitusta.

3.104 Käytettävissään olevan henkilöstö- ja resurssimäärän vuoksi komission on ollut vaikea laajentaa viime vuosina tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virhetapausten tutkintaa ja toteuttaa samalla omaa tarkastusohjelmaansa. Tilanne on parantunut merkittävästi komission saatua lisää henkilöstöä.

⁽⁸⁷⁾ Toimenpideohjelma, tavoite 2, Fife 1989–1991.

⁽⁸⁸⁾ Varainhoitovuotta 1999 koskeva vuosikertomus, kohta 3.50.

⁽⁸⁹⁾ Varainhoitovuotta 1999 koskeva vuosikertomus, kohta 3.44.

⁽⁹⁰⁾ Hanke 989592UK3 (Yhdistynyt kuningaskunta).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

ongelmia, komissio ulottaa harvoin tutkimuksensa laajemmalle kuin tilintarkastustuomioistuimen tarkastamiin otoksiin, jotka ovat olosuhteiden pakosta rajallisia. Varsinkin kun on kyse päätetyistä tukitoimista, komission olisi arvioitava virheiden vaikutus koko asianomaiseen tukitoimeen eikä pelkästään kerättävä takaisin aiheettomasti maksetut määrät yksittäisissä tapauksissa, joita ei ole riitautettu.

ERITYISKERTOMUKSIA KOSKEVAT
TÄRKEIMMÄT HUOMAUTUKSET*Erityiskertomus nro 3/2002 Employment-Integratyhteisöaloitteesta*

3.105 Integra käynnistettiin vuonna 1996 uutena, neljäntenä työllisyyttä ja inhimillisten voimavarojen kehittämistä koskevaan yhteisöaloitteeseen⁽⁹¹⁾ sisältyvänä lohkona ohjelmakaudeksi 1997–1999. Vuosina 1994–1997 Integra oli osa Horizon-lohkoa, mutta koska Euroopan parlamentti ja neuvosto olivat korostaneet työmarkkinoilta syrjäytyneiden ihmisten ongelmien merkitystä, Integra irrotettiin omaksi lohkokseen. Jäsenvaltioiden käyttöön annettiin 418 miljoonan euron määrärahat, ja ne valitsivat toteutettavaksi ohjelmakauden 1997–1999 aikana ensin noin tuhat hanketta.

3.106 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen yleisenä tavoitteena oli selvittää

- a) taattiinko hankkeen edistäjien ja hankkeiden valintamenettelyissä se, että hankkeet olivat innovatiivisia ja että ne kohdistuivat henkilöihin, joiden syrjäytymisvaara työmarkkinoilta oli suurin;

3.106 Komissio toteaa, että Integra-aloitteen tavoitteiden kohdalla nousee väistämättä esiin muutamia menetelmäongelmia, jotka liittyvät välineisiin, joilla tavoitteisiin pyritään. Syrjäytyminen on monitahoinen ilmiö, ja siihen liittyy monia tekijöitä. Kuten monet arvioinnit ovat osoittaneet, toimenpiteiden tehokkuutta ei ole helppo arvioida, koska indikaattorit näyttävät usein olevan riittämättömiä.

⁽⁹¹⁾ Tämä yhteisöaloite käynnistettiin 15. kesäkuuta 1994 rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa annetun asetuksen (ETY) N:o 2052/88 soveltamisesta 19 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4253/88 (EYVL L 374, 31.12.1988, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä heinäkuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2082/93 (EYVL L 193 31.7.1993, s. 20), 11 artiklan nojalla. Alun perin siinä oli kolme lohkoa: Now, Youthstart ja Horizon.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

- b) arvioitiinko saatuja kokemuksia ja opetuksia ja seurattiinko niitä järjestelmällisesti, johdonmukaisesti ja vertailukelpoisesti;
- c) hoidettiin valvonta ja tulosten levittäminen tehokkaasti ja käytettiin tuloksia työmarkkinoilta syrjäytymisen torjumiseen tarkoitettujen uusien mallien laatimiseen.

3.107 Komissio ei määritellyt erikseen suuntaviivoissa käytettyjä keskeisiä käsitteitä tai kunkin kohderyhmän väestöä, eikä se laatinut luetteloa keskeisistä päämääristä tai ongelmista. Komissio ja jäsenvaltiot eivät olleet laatineet vertailukohteita tai vertailutilanteita, ja siksi on vaikeata arvioida, milloin ja millä tavoin hankkeet olivat innovatiivisia ja pystyivätkö ne antamaan lisäarvoa tai parantamaan tai muuttamaan käytössä olevia lähestymistapoja.

3.108 Ei ole näyttöä siitä, että varoja olisi kohdennettu kohderyhmän erityisille aloille, kuten epäsuotuisassa asemassa oleville kaupunkialueille siten, että Integra-
varojen jakamisella olisi tehokkaimmin voitu hankkia tietoa kohderyhmästä ja keinoista sen sisällyttämiseksi työmarkkinoille.

3.109 Komissio tai jäsenvaltiot eivät arvioineet eivätkä seuranneet saatua kokemusta tai opetuksia järjestelmällisesti, johdonmukaisesti ja vertailukelpoisesti.

3.107 Koska eri jäsenvaltioissa olosuhteet ovat usein hyvin erilaiset, komissio ei ole pyrkinyt saamaan aikaan tarkkoja pysyviä määritelmiä kohderyhmille niiden määritelmien lisäksi, jotka esiintyvät jäsenvaltioille annetussa tiedonannossa. Käsitteet ja määritelmät voivat vaihdella jäsenvaltiosta toiseen, ja komission laatima yksityiskohtainen määritelmä olisi saattanut rajoittaa jäsenvaltioiden liikkumavaraa.

Lisäksi Integraan osallistuvien hankkeiden valinta oli niiden valintakomiteoiden yksinoikeus, jotka aloitteen hallintoviranomaiset olivat perustaneet kussakin jäsenvaltiossa. Innovatiivisuuden tarkka tulkinta oli jokaisessa jäsenvaltiossa valintakomitean vastuulla.

Seuraavaa, Equal-aloitetta ⁽¹⁾ varten komissio laati selkeät ja kattavat määritelmät, jotka perustuvat Employment-aloitteen arvioinnin yhteydessä laadittuun typologiaan. Tästä määritelmästä huolimatta hankkeen innovatiivisuuden arvioinnista vastaavat yksinomaan hankkeiden valintakomiteat, jotka arvioivat hanketta paikallisten käytäntöjen ja olojen tuntemuksensa perusteella.

3.108 Vaatimus siitä, että hankkeita ehdottavat suoraan kohderyhmien parissa työskentelevät toimijat, johti työskentelyn automaattiseen keskittymiseen alueille, joille kohderyhmät olivat keskittyneet. Heikoimmassa asemassa olevien kaupunkialueiden erityisongelmiin on puututtu myös Urban-yhteisöaloitteen ohjelmilla.

3.109 Arvioinnista ja jatkotoimista voidaan todeta, että EU:n tasolla tehtiin väliarviointi elokuusta 1998 tammikuuhun 2000, ja Employment-aloitteen jälkiarviointi tehdään vuosina 2002–2003.

⁽¹⁾ Equal-yhteisöaloite koskee valtioiden välistä yhteistyötä, ja sen tarkoituksena on edistää uusia käytäntöjä kaikenlaisen työmarkkinoihin liittyvän syrjinnän ja eriarvoisuuden torjumiseksi ohjelmakautena 2000–2006 (EYVL C 127, 5.5.2000, s. 2).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

3.110 Komissio ja jäsenvaltiot katsoivat, että indikaattoreiden käyttäminen eri kohderyhmien vallitsevan tilanteen määrittelemiseksi ei kuulunut yhteisöaloitteen toteuttamiseen. Indikaattoreita käyttämällä olisi kuitenkin saatu selkeät, yhdenmukaiset ja mitattavissa olevat perusteet ja vertailutilanne, johon Integra-aloitteen vaikutuksia olisi voitu verrata.

3.111 Ei ole havaittu näyttöä siitä, että tiedon levittäminen olisi suoritettu järjestelmällisesti ja tehokkaasti ja saatuja tietoja olisi käytetty työmarkkinoilta syrjäytymisen torjumiseen tarkoitettujen uusien mallien laatimisessa jokaisen kohderyhmän kohdalla.

3.112 Yhdessäkään tarkastuskäynnin kohteena olleessa jäsenvaltiossa ei havaittu todisteita siitä, että hyviä toimintatapoja olisi siirretty järjestelmällisesti jäsenvaltiossa tai valtioiden rajojen yli. Hankkeen edistäjien tai paikallisten tai alueellisten toimijoiden tasolla tällaisesta oli kuitenkin näyttöä. Tiedon siirtoa ei ollut kuitenkaan järjestetty järjestelmällisesti ja hankkeen edistäjien yhteydet ja verkostoituminen paikallisten viranomaisten ja toisten hankkeen edistäjien kanssa oli ilmeisesti tärkein tiedon siirtämiseen vaikuttava tekijä.

Aloitteen saavutusten osalta sekä komissio että jäsenvaltiot ovat pyrkineet hyödyntämään saatuja kokemuksia etenkin seuraavien keinojen avulla:

- julkaisusarja,
- kansalaisille suunnatut hyviä käytäntöjä sisältävät asiakirjat, joita on saatavilla Internetissä useita satoja,
- työryhmien säännölliset kokoukset Euroopan unionin tasolla,
- lukuisten tilaisuuksien järjestäminen.

3.110 Komissio pitää tärkeänä työtä, jota parhaillaan tehdään indikaattorien parissa sosiaalisen osallisuuden edistämisen yhteydessä (jatkoa Lissabonin ja Nizzan huippukouksille). Tämä työ osoittaa selkeästi, että on vaikea laatia yhdenmukaisia indikaattoreita, joilla voidaan saada tietoa syrjäytymisestä.

3.111 Komissio julkaisi vuonna 1997 oppaan nimeltä "Impact Guide for Employment Project Promoters" ⁽²⁾. Oppaassa esitellään menetelmiä, joilla voidaan suunnitella strategia hankkeen onnistuneiden tulosten levittämiseksi. Sen jälkeen ilmestyi vuonna 1999 "Guide to Public Relations Activities for Project Promoters" ⁽³⁾, jonka tarkoituksena on auttaa saamaan yhteisöaloitteiden hankkeista kaikki mahdollinen hyöty tehokkaan viestinnän avulla. Mitä tulee tulosten levittämiseen ja valtavirtaistamiseen Integran yhteydessä, uutta tietoa työmarkkinoilta syrjäytymisen torjunnasta on jaettu EU:n tasolla sekä kansallisella ja paikallisella tasolla pääasiassa painettujen julkaisujen ja Internetin kautta.

3.112 Komission www-sivusto osoitteessa <http://europa.eu.int/comm/equal> sisältää edellä mainitut julkaisut ja monia muita julkaisuja, joissa on esimerkkejä hyvistä käytännöistä. Www-sivusto on vapaasti kaikkien EU:n työmarkkina-alan päättäjien käytettävissä. Suurin osa komission tuottamista julkaisuista on painettu, ja niitä on jaettu laajasti koko EU:ssa.

Kansallisella ja unionin tasolla järjestetyt tapahtumat ja saavutusten järjestelmällinen hyödyntäminen ohjelmissa, jotka

⁽²⁾ CE-V/7-97-003-XX-C, s. 32, 1997.

⁽³⁾ S. 28, 1999.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

3.113 Integra-aloite on lisännyt yleisön tietoisuutta syrjäytyneistä ryhmistä. Ei ole kuitenkaan mahdollista tehdä selviä päätelmiä siitä, kuinka paljon Integra-aloitteen avulla on saatu uutta tietoa siitä, kuinka voitaisiin edistää toimenpiteitä työmarkkinoilta syrjäytymisen torjumiseksi eri kohderyhmissä ja onko tätä tietoa tosiasiallisesti välitetty poliittisille päätöksentekijöille.

Erityiskertomus nro 4/2002 paikallisista työllisyystoimista

3.114 Paikallistyöllisyyttä koskevalla toiminnalla edistetään paikallisten työpaikkojen luomista ⁽⁹²⁾, ja se käsittää useita erityyppisiä toimia. Jotkin näistä toimista kuuluvat Euroopan työllisyysstrategiaan, jossa yhdistyvät jäsenvaltioiden kansalliset työllisyyspolitiikat, ja joitakin rahoitetaan Euroopan sosiaalirahastosta (ESR), jota komissio hallinnoi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa. Lisäksi on komission suoraan hallinnoimia toimia. Vaikka kullakin näistä osatekijöistä on oma oikeusperustansa ja omat erityistavoitteensa, niillä on yhteinen kokonaistavoite eli paikallisen työllisyysstrategian edistäminen työpaikkojen luomiseksi. Osatekijät eroavat toisistaan myös sen perusteella, mikä taho on vastuussa täytäntöönpanosta; esimerkiksi ESR:n toimenpideohjelmien toteuttamisesta vastaavat jäsenvaltiot toissijaisuusperiaatteen mukaisesti, kun taas komissio on vastuussa innovatiivisista ja valmistelevista toimista. Komission arvioiden mukaan paikallistyöllisyyden osuus kaikesta ESR:n rahoituksesta kaudella 1994–1999 oli noin 10 prosenttia eli 5 000 miljoonaa euroa. Kaiken kaikkiaan yhteisön tuesta yhteensä noin 20 455 miljoonaa euroa käytettiin paikalliseen kehittämiseen ⁽⁹³⁾.

ovat tulleet Integran tilalle (etenkin Equal-aloitteessa), ovat osoitus ohjelmien aktiivisesta toteuttamisesta. Kansainvälisellä tasolla monet julkaisut, jotka ovat saatavilla Internetissä, kertovat tämän yhteistyön saavutuksista.

3.113 Lopullista arviointia siitä, kuinka tehokkaasti Integra-ohjelmalla on päästy tavoitteisiin, ei voida tehdä, ennen kuin komissio on saanut ja analysoinut kansalliset loppuraportit (määräaika kesäkuussa 2002) ja ennen kuin jälkiarviointi julkaistaan vuonna 2003.

3.114 Komissio pyrkii tarjoamaan suotuisimmat mahdollisuudet paikallisille työllisyystoimille tämän toimintalohkon eri osatekijöiden avulla olettaen, että toimintaperiaatteiden kehittämistyötä ja täytäntöönpanoa voidaan tehostaa laajentamalla mukana olevien henkilöiden ja elinten joukkoa. Komission on otettava huomioon suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaate sekä Lissabonissa vahvistettu avoin koordinoitimenetelmä. Nämä ovat erityisen olennaisia paikallisen kehityksen kannalta. Komission on kuitenkin noudatettava täysin jäsenvaltioiden kansallisia perustuslakeja ja hallinnollisia järjestelyjä.

⁽⁹²⁾ Toinen pilari (yritystoiminta), neuvoston päätös 2001/63/EY, tehty 19 päivänä tammikuuta 2001, jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista vuodeksi 2001 (EYVL L 22, 24.1.2001, s. 18).

⁽⁹³⁾ SEC(1994) 2199, komissio.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

3.115 Vaikka perustamissopimuksessa määrätään koordinoitua strategiasta, siinä ei kuitenkaan anneta täytäntöönpanokelpoista oikeusperustaa Euroopan työllisyyspolitiikalle sellaisenaan. Näin ollen kansallisten hallitusten yksinoikeutena on määritellä työllisyyttä koskevat ensisijaiset tavoitteet ja toimet sekä päättää, kuinka suuri merkitys paikallisille työllisyystoimille kussakin jäsenvaltiossa annetaan.

3.116 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa tutkittiin komission (työllisyyden pääosaston) toimintaa, joka liittyi työllisyyspolitiikan laatimiseen ja tiedonkeruuseen paikallistyöllisyyden alalla. Siinä tarkasteltiin myös komission kaudella 1994–2001 suoraan rahoittamien innovatiivisten hankkeiden hallinnointia komissiossa. Paikallisia työllisyys-hankkeita koskeva tarkastus toimitettiin paikalla kuudessa jäsenvaltiossa (Saksassa, Espanjassa, Ranskassa, Itävallassa, Suomessa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa).

3.117 Paikallisia työllisyystoimia koskevan yhteisön politiikan kehittämistä puuttui selkeä määritelmä, eikä sen yhteydessä laadittu selvää ja yksityiskohtaista kehittämissuunnitelmaa, josta olisi ilmennyt toiminnan laajuus ja soveltaminen jäsenvaltioissa. Lisäksi komissiolla ei ollut käytössään riittäviä tietoja hallinnoinnista, jotta se olisi voinut hoitaa toimintaa helpottavan ja koordinoivan tehtävänsä.

3.118 Tarkastettaessa komission suoraan rahoittamista innovatiivisista ja valmistelevista paikallisista työllisyystoimista koostuvaa otosta ilmeni, että komission varainhoitomenettelyt eivät olleet kaikissa tapauksissa riittävän tiukkoja. Lisäksi tällaisten hankkeiden kannattavuudesta ei voitu olla varmoja, sillä innovatiiviset toimet olivat osittain päällekkäisiä ja osa hankkeista hyväksyttiin myöhään.

3.117 Komissio luonnollisesti myöntää, että yhteisön politiikan laadintaa on tarpeen kehittää.

Toiminnan moninaisuuden ja ennen kaikkea jäsenvaltioiden erilaisten tilanteiden (koon, toimivallan, aluetasoa alempien resurssien) takia yhtenäinen yhteisönlaajuinen määritelmä paikallisesta työllisyyspolitiikasta tai paikallisista työllisyystoimista ei kuitenkaan olisi toimiva eikä toivottava eikä kuuluisi ESR:sta annetussa asetuksessa tai Euroopan työllisyysstrategiassa annettuihin toimivaltuuksiin. Tällaista määritelmää ei myöskään ole pyritty vielä laatimaan muiden kansainvälisten järjestöjen ohjelmissa, kuten OECD:n LEED-ohjelmassa. Komissio tarjoaa myös paikallisia toimijoita varten poliittisen kehyksen ja edistää kokemusten vaihtoa innovatiivisten ja valmistelevien toimien kautta, kuten marraskuussa 2001 annetussa tiedonannossa osoitetaan.

3.118 Komissio yhtyy tilintarkastustuomioistuimen yleiseen suositukseen paikallisten työllisyystoimien budjettituen järjeistämistä ja rahoituksen hallinnointimenettelyiden parantamisesta innovatiivisten ja valmistelutoimenpiteiden yhteydessä. Se pyrkii toteuttamaan kyseiset budjettikohdat parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä olevien henkilöstöresurssien mukaisesti.

Joidenkin hankkeiden hyväksyminen vasta myöhäisessä vaiheessa johtui siitä, että sopimusten allekirjoittaminen viivästy hankkeiden toteuttajilla olleiden teknisten ongelmien vuoksi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

3.119 Tarkastuksessa havaittiin joukko ongelmia ja esteitä, jotka haittasivat paikallisten työllisyystoimien tehokasta toteuttamista jäsenvaltioissa. Esimerkiksi se, että ESR:n asetuksessa otettiin käyttöön pienimuotoisia tukia, joissa välittäjänä toimiville elimille annetaan vastuun osoittamisesta lopullisille tuensaajille, johti huomattaviin viivästyksiin ja hallinnon mutkistumiseen joissakin jäsenvaltioissa ja kahdessa jäsenvaltiossa (Saksa ja Itävalta) jopa siihen, että niiden osallistuminen kyseiseen innovatiiviseen mekanismiin siirtyi myöhemmäksi. Toiseksi se, että joidenkin jäsenvaltioiden lainsäädännössä on kielletty ennakkomaksut vapaaehtois- ja yhteisösektorin lopullisille tuensaajille, vaikeuttaa paikallisten työllisyystoimien edistymistä.

KOMISSION VASTAUKSET

3.119 *Jäsenvaltioiden ja/tai asianomaisten hallintoviranomaisten olisi käsiteltävä tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamia pieniin avustuksiin liittyviä hankaluuksia ja rajoituksia yksitellen. Komissio on pyytänyt yksinkertaistamista tässä asiassa, mutta sillä ei ole toimivaltaa kansallisissa menettelyissä tai hallinnollisissa järjestelyissä.*

NELJÄS LUKU

Sisäiset politiikat

4.0 SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	4.1—4.2
Budjettihallinnon analyysi	4.3—4.9
Talousarvion toteuttaminen ja rahoitusnäkymät	4.3—4.4
Tulostilin tarkastelu	4.5—4.7
Päätöksin tehdyt siirrot	4.8—4.9
Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi	4.10—4.51
Tarkastuksen tavoitteet ja sisältö	4.10
Euroopan laajuisten liikenneverkkojen järjestelmänalyysi	4.11—4.36
Menojen luonne ja tarkastuksen lähestymistapa	4.11—4.17
Työn ja kulujen tukikelpoisuuden epäasianmukainen määrittely	4.18—4.20
Virallista menettelykäsikirjaa ei noudateta kokonaan, tehtävien jakaminen on riittämätöntä, ja Euroopan laajuisille liikenneverkoille tarjottu atk-tuki on riittämätöntä	4.21—4.23
Keskeisen valvontamenettelyn puutteet	4.24—4.26
Tarkastuksen perusteella todetaan, että tiettyihin selvityksiin liittyviä maksuja lukuun ottamatta toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta voidaan antaa varmuus	4.27—4.30
Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman lainsäädäntö- ja valvontakehyksen lujittamista suositellaan	4.31—4.36
Viidennen puiteohjelman järjestelmänalyysin jatkaminen	4.37—4.51
Menojen luonne ja tarkastuksen lähestymistapa	4.37—4.40
Liian suuriksi ilmoitettujen maksujen merkittävä määrä selittyy suurelta osin sillä, että edunsaajat eivät noudata sopimukseen perustuvia määräyksiä	4.41—4.43
Tarkastuksen perusteella on syytä olla huolissaan toimien laillisuuden ja säännönmukaisuuden varmuudesta edunsaajan tasolla	4.44—4.46
Kustannusten korvausjärjestelmän yksinkertaistamista ja vaikuttavampien seuraamusmenetelmien käyttöönottoa suositellaan	4.47—4.51
Komission toimittamat tarkastukset sisäisten politiikkojen ja tutkimuksen alalla	4.52—4.61
Päätökseen saatujen tarkastusten määrän väheneminen	4.52—4.56
Tutkimuksen alalla toimitettujen tehostettujen tarkastusten osalta ei ole vielä saavutettu 10 prosentin tavoitetta	4.57—4.61

Aiempien huomautusten seuranta	4.62—4.63
Työllisyyden pääosaston hoitama suora hallinnointi	4.62—4.63
Tiivistelmä Sokrates- ja Nuorten Eurooppa -ohjelmia koskevasta erityiskertomuksesta nro 2/2002	4.64—4.72
Suunnitteluun liittyvät heikkoudet	4.66—4.69
Viiveet ja puutteet ohjelmien toteuttamisessa	4.70—4.72
Suosituksset	4.73—4.77

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMMISSION VASTAUKSET

JOHDANTO

4.1 Euroopan unionin sisäisten politiikkojen keskeisenä tavoitteena on yhtenäismarkkinoiden täytäntöönpano ja kehittäminen. Sisäiset politiikat kattavat neljä kokonaista talousarvion alaluokkaa ja useita kohtia muista alaluokista:

- a) koulutus, nuoret, kulttuuri, audiovisuaalinen ala, tiedottaminen ja muut sosiaaliset toimet (alaluokka B3);
- b) energia, Euratomin ydinenergian turvallisuuden valvonta ja ympäristö (alaluokka B4);
- c) kuluttajansuoja, sisämarkkinat, teollisuus ja Euroopan laajuiset verkot (alaluokka B5);
- d) tutkimus ja teknologinen kehittäminen (alaluokka B6);
- e) muu maataloustoiminta, muut alueelliset toimet ja liikenne sekä muut kalastusta ja merta koskevat toimenpiteet (alaluokan B2 osastot B2-5—B2-9) ja momentti B1-382 (yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat tiedotustoimet — aiemmin osa alamomenttia B2-5122).

4.2 Sisäisten politiikkojen toteuttaminen ja vastaavien budjettikohtien hallinnointi on 13 eri pääosaston vastuulla. Suurimmat näistä pääosastoista ovat hallinnoitujen määrärahojen kannalta tutkimuksen, energian ja liikenteen sekä tietoyhteiskunnan pääosastot.

BUDJETTIHALLINNON ANALYYSI

Talousarvion toteuttaminen ja rahoitusnäkymät

4.3 **Taulukossa 4.1** esitetään talousarvion toteutuminen vuonna 2001 rahoitusnäkymien enimmäismäärään nähden. **Taulukoissa 4.2 ja 4.3** on yhteenveto varainhoitovuonna 2001 käytettävissä olleiden määrärahojen käytöstä.

Taulukko 4.1 — Talousarvion kehitys ja toteutuminen rahoitusnäkymien enimmäismäärään nähden varainhoitovuonna 2001

(milj. EUR)

Rahoitusnäkymien otsake: sisäiset politiikat										
	Sisäiset politiikat yhteensä		Josta							
			Tutkimus ja teknologinen kehittäminen (B6)		Kuluttajansuoja, sisämarkkinat, työmarkkinat, TEN (B5)		Koulutus, nuoret, kulttuuri, tiedottaminen ja sosiaaliset toimet (B3)		Muut = energia, ympäristö ja maataloustoiminta (B4 ja osia B2:sta)	
	Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat	Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat	Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat	Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat	Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat
Rahoitusnäkymien enimmäismäärä	6 272,0									
Talousarvion kehitys										
Alkuperäiset määrärahat ⁽¹⁾	6 232,2 ⁽⁴⁾	5 854,8 ⁽⁴⁾	3 920,0	3 610,0	1 068,5	1 036,8	810,3	762,7	283,6	390,8
Lopulliset käytettävissä olleet määrärahat ⁽²⁾	7 178,2 ⁽⁴⁾	6 485,4 ⁽⁴⁾	4 497,6	3 865,6	1 171,6	1 100,6	1 017,0	1 051,8	472,0	444,3
Talousarvion toteuttaminen										
Käytetyt määrärahat ⁽³⁾	6 703,3	5 303,1	4 183,7	3 195,9	1 119,7	865,8	966,0	880,6	433,9	360,7
Prosenttiosuus lopullisista käytettävissä olleista määrärahoista	93,4	81,8	93,0	82,7	95,6	78,7	95,0	83,7	91,9	81,2
Vuoteen 2002 siirretyt määrärahat	315,1	707,4	269,3	432,9	8,6	155,3	32,5	97,4	4,7	21,9
Prosenttiosuus lopullisista käytettävissä olleista määrärahoista	4,4	10,9	6,0	11,2	0,7	14,1	3,2	9,3	1,0	4,9
Peruuntuneet määrärahat	159,9 ⁽⁴⁾	474,9 ⁽⁴⁾	44,7	236,8	43,3	79,5	18,6	73,8	33,4	61,7
Prosenttiosuus lopullisista käytettävissä olleista määrärahoista	2,2	7,3	1,0	6,1	3,7	7,2	1,8	7,0	7,1	13,9

⁽¹⁾ Talousarvio sellaisena kuin Euroopan parlamentti on sen lopullisesti hyväksynyt 14. joulukuuta 2000 (EYVL L 56, 26.2.2001), mukaan lukien luvun B0-4 0 nimikkeeseen 3 kirjatut asiaankuuluvat alustavat määrärahat.

⁽²⁾ Talousarviomäärärahat, sellaisina kuin ne on muutettu ottaen huomioon täydentävät ja korjaavat talousarviot ja siirrot, mukaan lukien vuodelta 2000 siirretyt määrärahat, tulojen uudelleenkäyttö ja kolmansien osapuolien osallistumisen seurauksena käytettävissä olevat tulot, muut käyttötarkoituksiinsa sidotut tulot ja uudelleen käytettävissä olevat määrärahat.

⁽³⁾ Käytetyt määrärahat, mukaan lukien vuodelta 2000 siirretyt määrärahat, tulojen uudelleenkäyttö ja kolmansien osapuolien osallistumisen seurauksena käytettävissä olevat tulot, muut käyttötarkoituksiinsa sidotut tulot ja uudelleen käytettävissä olevat määrärahat.

⁽⁴⁾ Mukaan lukien luku B0-4 0 (varaus).

Huom. MS = Maksusitoumusmäärärahat; MM = Maksumäärärahat.

Lähde: Euroopan yhteisöjen tulostili ja tase — Nide II; 1. luku -SEC(2002) 404-FR.

Taulukko 4.3 — Talousarvion kehitys ja toteuttaminen varainhoitovuonna 2001 talousarvion osastoittain

(milj. EUR)

134

FI

Euroopan yhteisöjen virallinen lehti

28.11.2002

Talousarvion osasto/ aluetoikka	Nimike	Maksusitoumusmäärärahat					Maksumäärärahat				
		Alkuperäinen talousarvio ⁽¹⁾	Lopullinen talousarvio KTT:n siirtojen ja lisämäärärahojen jälkeen ⁽²⁾	Käytetyt määrärahat ⁽³⁾	Alkuperäisen talousarvion toteuttamisaste (%)	Lopullisen talousarvion toteuttamisaste (%)	Alkuperäinen talousarvio ⁽¹⁾	Lopullinen talousarvio KTT:n siirtojen ja lisämäärärahojen jälkeen ⁽²⁾	Käytetyt määrärahat ⁽³⁾	Alkuperäisen talousarvion toteuttamisaste (%)	Lopullisen talousarvion toteuttamisaste (%)
B2-5	Muu maataloustoiminta	53,6	53,6	49,8	93,0	92,9	107,5	107,5	79,2	73,7	73,7
B2-6	Muut alueelliset toimet	15,0	15,0	15,0	100,0	100,0	15,0	15,9	15,2	101,3	95,8
B2-7	Liikenne	25,2	25,2	23,1	91,8	91,8	21,3	21,3	14,5	68,2	68,2
B2-9	Muut kalastusta ja merta koskevat toimenpiteet	26,1	62,1	52,4	201,1	84,4	55,8	55,8	43,8	78,5	78,5
	B2 yhteensä	119,8	155,9	140,3	117,1	90,0	199,6	200,4	152,7	76,5	76,2
B3-1	Koulutus, ammatillinen koulutus ja nuoret	491,3	605,4	582,2	118,5	96,2	427,8	657,5	567,6	132,7	86,3
B3-2	Kulttuuri ja audiovisuaaliala	120,1	141,8	130,9	109,0	92,3	109,8	138,9	97,1	88,5	69,9
B3-3	Tiedotus ja viestintä	86,6	114,7	104,3	120,5	90,9	91,4	110,5	93,5	102,3	84,6
B3-4	Sosiaalinen ulottuvuus ja työllisyys	112,4	155,1	148,6	132,2	95,8	133,7	145,0	122,4	91,6	84,4
	B3 yhteensä	810,3	1 017,0	966,0	119,2	95,0	762,7	1 051,8	880,6	115,5	83,7
B4-1	Energia	33,8	65,5	62,6	185,1	95,6	33,0	44,3	34,6	104,8	78,1
B4-2	Euratomin ydinmateriaalivalvonta	17,7	18,0	17,7	99,9	98,4	17,3	19,2	17,6	101,6	91,5
B4-3	Ympäristö	112,3	232,8	213,4	190,0	91,7	140,9	180,4	155,8	110,6	86,4
	B4 yhteensä	163,8	316,2	293,6	179,2	92,9	191,2	243,9	208,0	108,8	85,3
B5-1	Kuluttajapolitiikka ja kuluttajien terveyden suojeleminen	22,5	22,9	21,2	94,3	92,6	20,0	20,3	19,1	95,3	93,9
B5-2	Jälleenrakentamistuki	1,3	3,3	3,3	258,6	99,9	1,3	3,3	3,3	258,6	99,9
B5-3	Sisämarkkinat	144,3	157,1	142,3	98,6	90,5	159,9	167,8	126,7	79,3	75,5
B5-4	Teollisuus	p.m.	p.m.	t.p.	t.p.	t.p.	p.m.	p.m.	t.p.	t.p.	t.p.
B5-5	Työmarkkinat ja teknologiset innovaatiot	119,6	144,8	133,1	111,2	91,9	122,8	143,6	111,0	90,4	77,3
B5-6	Tilastotiedot	32,6	36,5	35,2	107,9	96,3	31,0	36,2	32,6	105,0	90,1
B5-7	Euroopan laajuiset verkot	650,6	665,8	655,2	100,7	98,4	595,2	605,4	482,1	81,0	79,6
B5-8	Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue	92,6	136,1	125,1	135,1	91,9	101,8	117,8	85,6	84,1	72,7
B5-9	Petostentorjunta	5,0	5,0	4,4	87,3	87,3	4,8	6,2	5,5	115,5	89,4
	B5 yhteensä	1 068,5	1 171,6	1 119,7	104,8	95,6	1 036,8	1 100,6	865,8	83,5	78,7
B6-1	Yhteinen tutkimuskeskus — henkilöstö ja toteuttamiskeinot	209,3	255,6	252,5	120,7	98,8	211,2	250,6	243,2	115,1	97,1
B6-2	Yhteinen tutkimuskeskus — Suorat toimintamäärärahat — Yhteisön politiikkojen tieteellinen ja tekninen tukitoiminta — Puiteohjelma EY 1998–2002	29,6	55,1	28,9	97,5	52,4	32,3	43,7	30,4	94,3	69,6
B6-3	Yhteinen tutkimuskeskus — Suorat toimintamäärärahat — Puiteohjelma Euratom 1998–2002	10,8	18,5	11,0	102,3	59,8	12,0	15,8	12,4	103,1	78,5
B6-4	Yhteinen tutkimuskeskus — Suorat toimet — Aikaisempien yhteisten ja lisäohjelmien loppuunsaattaminen ja yhteisen tutkimuskeskuksen muu toiminta	p.m.	114,5	19,3	t.p.	16,9	1,5	101,6	18,2	1 213,8	17,9
B6-5	Epäsuorat toimet (kustannusjakoperiaatteella toteutettavat toimet) ja koordinoivat toimet — Aikaisempien toimien loppuunsaattaminen ja muut toimet	p.m.	296,6	163,7	t.p.	55,2	693,5	1 087,7	672,8	97,0	61,9
B6-6	Epäsuorat toimet — Kustannusjakoperiaatteella toteutettavat toimet ja koordinoiva toiminta — Viides puiteohjelma 1998–2002	3 670,3	3 757,4	3 708,2	101,0	98,7	2 659,5	2 366,2	2 218,9	83,4	93,8
	B6 yhteensä	3 920,0	4 497,6	4 183,7	106,7	93,0	3 610,0	3 865,6	3 195,9	88,5	82,7
B0-4 0	Alustavat määrärahat = varaukset	149,7	19,9				54,6	23,0			
	YHTEENSÄ	6 232,2	7 178,2	6 703,3	107,6	93,4	5 854,8	6 485,4	5 303,1	90,6	81,8

⁽¹⁾ Talousarvio sellaisena kuin Euroopan parlamentti on sen lopullisesti hyväksynyt 14. joulukuuta 2000 (EYVL L 56, 26.2. 2001).

⁽²⁾ Talousarviomäärärahat, sellaisina kuin ne on muutettu ottaen huomioon täydentävät ja korjaavat talousarviot ja siirrot, mutta ottaen huomioon myös vuodelta 2000 siirretyt määrärahat, tulojen uudelleenkäyttö ja kolmansien osapuolien osallistumisen seurauksena käytettävissä olevat tulot, muut käyttötarkoituksiinsa sidotut tulot ja uudelleen käytettävissä olevat määrärahat.

⁽³⁾ Käytetyt määrärahat, vuodelta 2000 siirretyt määrärahat, tulojen uudelleenkäyttö ja kolmansien osapuolien osallistumisen seurauksena käytettävissä olevat tulot, muut käyttötarkoituksiinsa sidotut tulot ja uudelleen käytettävissä olevat määrärahat.

Huom. p.m. = pro memoria; t. p. = tieto puuttuu.

Lähde: Euroopan yhteisöjen tulostili ja tase — Nide II; I. luku-SEC(2002) 404-FR.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

4.4 Sisäiset politiikat käsittävät yhteensä 7 178,2 miljoonan euron lopulliset maksusitoumusmäärärahat ja 6 485,4 miljoonan euron lopulliset maksumäärärahat (ks. **taulukot 4.2 ja 4.3**). Kuten **taulukosta 4.1** käy ilmi, käytettävissä olleet maksusitoumusmäärärahat olivat huomattavasti (yli 14 prosenttia) rahoitusnäkymien enimmäismäärää suuremmat. Suurin osa maksusitoumus- ja maksumäärärahoista (4 497,6 ja 3 865,6 miljoonaa euroa) liittyy tutkimukseen ja teknologiseen kehittämiseen ja tästä suurin osuus (3 757,4 ja 2 366,2 miljoonaa euroa) kuuluu viidennestä puiteohjelmasta osittain rahoitettuihin epäsuoriin toimiin. Euroopan laajuisiin verkkoihin liittyvät määrät olivat 665,8 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahojen ja 605,4 miljoonaa euroa maksumäärärahojen osalta.

Tulostilin tarkastelu ⁽¹⁾

4.5 Vuoden 2001 tulostilin ⁽²⁾ muoto ja sisältö ovat yleisesti ottaen jälleen parantuneet vuoden 2000 vastaavaan asiakirjaan nähden. Tiettyjen budjettikohtien hallinnointia koskevia tärkeitä tietoja puuttuu kuitenkin edelleen.

4.5 Komissio arvostaa tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa siitä, että vuoden 2001 varainhoitokertomuksen muoto ja sisältö ovat yleisesti ottaen jälleen parantuneet.

Komissio valitsi etukäteen yksityiskohtaisempaa analyysia varten tärkeimmät budjettikohdat ja ohjelmat (muun muassa luku 34 osastossa 3 ja luku 30 osastossa 4). Valintaperusteissa otettiin huomioon sekä talousarviomäärärahojen määrä että ohjelman poliittinen merkitys.

Analyysi kattaa lopullisten talousarviomäärärahojen ja parlamentin hyväksymän alustavan talousarvion välisten eroavuuksien sekä määrärahojen käyttöasteen lisäksi menojen avulla aikaansaadun tuloksen.

⁽¹⁾ Tilintarkastustuomioistuin on tarkastellut tietoja, jotka komissio on esittänyt tulostilin niteessä 1. Tämän niteen tarkoituksena on esittää huomautuksia varainhoitovuoden budjettihallinnosta, erityisesti selityksiä alkuperäisen hyväksytyyn talousarvion ja lopullisten käytettävissä olleiden maksumäärärahojen sekä lopullisten käytettävissä olleiden maksumäärärahojen ja tosiasiallisesti käytettyjen maksumäärärahojen välisistä eroista. Tarkastelun pyrki- myksenä oli tunnistaa selittämättä jääneitä merkittäviä eroja ja tunnistaa selityksiä, joita saatettaisiin pitää harhaanjohtavina. Tarkastelun yhteydessä ei pyritty varmistamaan sisällön luotettavuutta.

⁽²⁾ SEC (2002) 404-FR.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.6 Kuten **taulukosta 4.3** käy ilmi, talousarvion toteuttamisaste sekä maksusitoumus- että maksumäärärahojen osalta osastoissa B6-2, B6-3, B6-4 ja B6-5 oli alhainen. Komission asiakirjassa ei kuitenkaan ole annettu syitä tähän.

4.7 Komission asiakirjassa ei myöskään anneta tietoja esimerkiksi budjettikohdasta B5-2 (jälleenrakentamistuki), jonka kohdalla lopulliset maksusitoumus- ja maksumäärärahat olivat yli kaksinkertaiset alkuperäiseen talousarvioon nähden.

Päätöksin tehdyt siirrot

4.8 Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaiset päätöksin tehdyt maksusitoumusmäärärahojen siirrot kahtena viime vuonna (vuodelta 2000 vuodelle 2001 ja vuodelta 2001 vuodelle 2002) ovat olleet suhteellisen suuria koulutusta, nuorisopolitiikkaa ja kulttuuria koskevien budjettikohtien osalta (alamomentit B3-1000 ja B3-2008) ja alamomentin B5-3002A osalta

KOMISSION VASTAUKSET

4.6 Yhteisen tutkimuskeskuksen määrärahojen (osastot B6-2, B6-3 ja B6-4) osalta on erotettava toisistaan kaksi asiaa:

- toimielimille tarkoitetuista puiteohjelman määrärahoista (joita on 62 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista ja 71 prosenttia maksumäärärahoista) maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 98 prosenttia ja maksumäärärahojen 94 prosenttia,
- kustannustenjakoperiaatteella toteutettavaan toimintaan ja muihin kilpailutoimiin tarvittavien käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen osalta (jotka muodostavat 38 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista ja 29 prosenttia maksumäärärahoista) maksusitoumus- ja maksumäärärahat sitä vastoin vahvistetaan tulojen kantamisen yhteydessä, koska toteuttaminen kestää tavallisesti useita vuosia.

Osasto B6-5, joka koskee vanhojen puiteohjelmien kustannustenjakoperiaatteella toteutettavien epäsuorien toimien loppuun saattamista, sisältää momentin muille tuloille, joita saadaan viidenteen puiteohjelmaan kuuluvista assosiaatiosopimuksista. Kyseisen momentin määrärahat muodostavat 99,4 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista ja 34,7 prosenttia maksumäärärahoista.

Maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli korkea ainoastaan osittain, koska varojen käyttöön saaminen oli epävarmaa ja käyttöön saamisessa oli välillä viiveitä.

Maksumäärärahojen vajaakäyttö johtui rakenteellisista syistä. EU:n ulkopuolisilta mailta saaduista maksuista peräisin olevia maksumäärärahoja ei arvioida vuosittaisen tarpeen perusteella vaan ne vahvistetaan maksusitoumusmäärärahojen suuruiseksi sitä mukaa kuin maksuja saadaan, vaikka niiden toteuttaminen ulottuu tavallisesti useille vuosille kuten muissakin tutkimustoimissa.

4.8 Vuosi 2001 oli ensimmäinen täytäntöönpanovuosi neljälle ohjelmalle, joista kolme hyväksyttiin vasta tuona vuonna. Koko koulutuksen ja kulttuurin alan (alaluokka B3) siirrot vuodelta 2000 vuodelle 2001 olivat yhteensä ainoastaan 2,6 prosenttia käytettävissä olleista määrärahoista. Siirrot vuodelta 2001 vuodelle 2002 olivat enää 1,2 prosenttia käytettävissä olleista määrärahoista.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

(sisämarkkinoiden toiminta ja kehittäminen, erityisesti ilmoittamisen, varmentamisen ja alakohtaisen lähentämisen alalla — hallintoon liittyvät menot). Alaluokan B3 alamomentteja koskevat siirrot johtuivat pääasiassa siitä, että uusista Sokrates-, Kulttuuri 2000- ja Nuorisopolitiikka-ohjelmista päätettiin myöhään. Siirtojen määrä kasvoi myös alamomentin B5-7210 osalta (hallintoelinten väliset tietojenvaihtoverkot (HVT)), kuten taulukosta 4.4 käy ilmi.

4.9 Momentin B5-710 (rahoitustuki energia-alan infrastruktuureille; Euroopan laajuiset energiaverkot) kohdalla vuosina 1999–2000 ja 2001–2002 sekä momentin B5-810 (Euroopan pakolaisrahasto) kohdalla kahtena viimeisenä vuotena havaittiin toistuvia päätöksiin tehtyjä määrärahojen siirtoja. Energia-alan infrastruktuureihin liittyvien toimien osalta 55 maksusitoumuksen, joihin liittyvien maksujen lopullinen määräaika oli vuoden 2001 lopussa, kokonaisarvo oli 23,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2001 maksuäärärahoja oli sitä vastoin yhteensä ainoastaan 18,0 miljoonaa euroa. Lainoihin liittyvien sopimusten hallinnoinnissa ilmenneiden vaikeuksien vuoksi 3,6 miljoonaa euroa siirrettiin vuodelle 2002 (ks. taulukko 4.4). Komissio ei pystynyt käyttämään näitä määrärahoja varainhoitovuoden aikana maksuäärärahojen myöhäisen kohdentamisen, sopimusten myöhäisen allekirjoittamisen ja maksujen viiveiden vuoksi.

KOMISSION VASTAUKSET

- Alamomentti B3-1000: määrärahoja siirrettiin vuodelta 2000 vuodelle 2001 (2,5 miljoonaa euroa) lähinnä vähemmistökieliä koskevien ehdotuspyyntöjen edellyttämien määräaikojen vuoksi. Siirrot vuodelta 2001 vuodelle 2002 olivat enää vain 0,5 miljoonaa euroa.
- Alamomentti B3-2008: määrärahoja siirrettiin vuodelta 2000 vuodelle 2001 (10,5 miljoonaa euroa) lähinnä uuden oikeusperustan myöhäisen hyväksymisen vuoksi. Siirrot vuodelta 2001 vuodelle 2002 olivat enää ainoastaan 0,5 miljoonaa euroa.

Alamomentilta B5-3002A siirretyt määrärahat (112 900 euroa eli 10,3 prosenttia alamomentin määrästä) oli tarkoitettu kahden sellaisen valmiin hankkeen rahoittamiseen, joiden menoja ei voitu hyväksyä maksettaviksi joulukuussa 2001. Tätä määrärahasiirtoa ei tehty rakenteellisista syistä.

Alamomentilta B5-7210 tehty siirto, jonka määrä oli 1 428 235 euroa (6,1 prosenttia vuoden 2001 määrästä), liittyi hankkeeseen, joka oli saanut myönteisen lausunnon hankintoja ja sopimuksia käsittelevältä neuvoo-antavalta komitealta joulukuun alussa mutta jota koskevaa oikeudellista sitoumusta ei ollut voitu tehdä ennen 31. joulukuuta.

4.9 Momentilta B5-710 rahoitettavien sopimusten allekirjoittaminen viivästyi yhteisön taloudellisten etujen suojaamista parantavan uuden mallisopimuksen (ennakkomaksujen suuruinen pankkitakaus) laatimisen vuoksi. Kaikkia Euroopan laajuisen liikenneverkkojen sopimukseen perustuvia ennakkomaksuja ei tämän vuoksi voitu maksaa.

Euroopan pakolaisrahaston perustamista koskevan oikeusperustan hyväksymisen viivästymisen vuoksi kaikki maksuäärärahat oli siirrettävä varainhoitovuodelta 2000 varainhoitovuodelle 2001 (momentti B5-810 ja B5-811, oikeusperusta hyväksyttiin 28. syyskuuta 2000). Kaikki jäsenvaltiot eivät kuitenkaan pystyneet käyttämään ensimmäistä ennakkomaksua kokonaan varainhoitovuonna 2001, joten osa määrärahoista oli siirrettävä edelleen vuodelle 2002.

Taulukko 4.4 — Useita päätöksin tehtyjä siirtoja sisältävät talousarvion momentit

(1 000 EUR)

Maksumäärärahat										
Momentti / Alamomentti	Nimike	1999			2000			2001		
		Hyväksytty	Siirrot vuoteen 2000		Hyväksytty	Siirrot vuoteen 2001		Hyväksytty	Siirrot vuoteen 2002	
			Summa	%		Summa	%		Summa	%
B3-1 0 0 0	Koulutus- ja nuorisopolitiikan alan yhteistyöhön liittyvät valmistelutoimet	(¹)	(¹)	—	3 426,5	2 512,8	73,3	5 910,0	454,0	7,7
B3-1 0 0 1	Sokrates	(¹)	(¹)	—	231 840,0	1 913,6	0,8	239 306,0	3 330,1	1,4
B3-1 0 2 1	Leonardo Da Vinci	140 393,0	1 851,9	1,3	138 230,0	619,9	0,4	142 397,0	579,1	0,4
B3-2 0 0 8	Kulttuurin puiteohjelma	—	—	—	35 843,0	10 521,7	29,4	31 580,0	527,6	1,7
B5-3 0 0 2 A	Sisämarkkinoiden toiminta ja kehittäminen erityisesti ilmoittamisen, varmentamisen ja alakohtaisen lähentämisen alalla — Hallintoon liittyvät menot	—	—	—	1 215,0	99,0	8,1	1 093,5	112,9	10,3
B5-6 0 0	Kolmansia valtioita koskeva tilastotietopoliittikka	32 525,0	172,8	0,5	30 481,5	87,9	0,3	30 183,1	77,3	0,3
B5-7 2 1 0	Hallintoelinten väliset tietojenvaihtoverkot (HVT)	(¹)	(¹)	—	22 371,0	275,2	1,2	23 516,0	1 428,2	6,1
B5-7 2 1 1	Yhteisön sisäiset tilastoverkot (Edicom)	10 950,0	1 459,0	13,3	(¹)	(¹)	—	9 370,0	149,2	1,6
B6-6 1 1 1	Elämänlaatu ja luonnonvarojen hoitaminen — Toimintamenot	529 500,0	1 106,0	0,2	542 222,0	262,0	0,0	604 158,0	941,2	0,2
B6-6 1 4 1	Energia, ympäristö ja kestävä kehitys (EY) — Ympäristö ja kestävä kehitys — Toimintamenot	(¹)	(¹)	—	235 077,0	1 467,3	0,6	276 386,0	5 137,8	1,9

Maksumäärärahat										
Momentti	Nimike	1999			2000			2001		
		Hyväksytty	Siirrot vuoteen 2000		Hyväksytty	Siirrot vuoteen 2001		Hyväksytty	Siirrot vuoteen 2002	
			Summa	%		Summa	%		Summa	%
B5-7 1 0	Rahoitustuki energia-alan infrastruktuureille	16 000,0	4 550,0	28,4	(¹)	(¹)	—	18 000,0	3 591,0	20,0
B5-8 1 0	Euroopan pakolaisrahasto	—	—	—	16 280,0	1 746,0	10,7	47 090,0	6 337,7	13,5

(¹) Ei siirtoja seuraavaan vuoteen.

Lähde: Komissio; SEK(2000) 481; SEK(2001) 449; C(2002) 1055.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

**TARKASTUSLAUSUMAAN LIITTYVÄ
ARVIOINTI***Tarkastuksen tavoitteet ja sisältö*

4.10 Sisäisiä politiikkoja koskevan vuoden 2001 talousarvion tarkastuslausumaan liittyvän tarkastuksen tavoitteina oli

- kerätä varainhoitovuoden 2001 yleistä talousarviota koskevaa tarkastuslausumaa varten riittävästi asianmukaista ja luotettavaa tarkastusaineistoa tilien luotettavuudesta 31. joulukuuta 2001 päättyneeltä varainhoitovuodelta sekä tietoa komission tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (komission sisäisen tarkastuksen järjestelmän uudistuksen arviointi mukaan lukien),
- toteuttaa Euroopan laajuisten liikenneverkkojen järjestelmäanalyysi (ks. kohdat 4.11—4.36) ja seuranta, joka koskee vuoden 2000 tarkastuslausuman sisältämää yhteisön viidennen puiteohjelman järjestelmäanalyysiä ⁽³⁾ (tutkimus ja teknologinen kehittäminen) (ks. kohdat 4.37—4.51).

*Euroopan laajuisten liikenneverkkojen järjestelmäanalyysi***Menojen luonne ja tarkastuksen lähestymistapa**

4.11 Euroopan laajuisten liikenneverkkojen hallinnointijärjestelmä, josta energian ja liikenteen pääosasto vastaa täysin, on arvoltaan suurin tutkimuksen alan ulkopuolinen hallinnointijärjestelmä sisäisten politiikkojen alalla. Vuoden 2001 yleisessä talousarviossa Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskeva budjettikohta (B5-700) sisältää 575 miljoonan euron maksusitoumusmäärärahat ja 525 miljoonan euron maksumäärärahat (näistä 99,5 prosenttia on toimintamäärärahoja).

⁽³⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

4.12 Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevat toimet ovat tukia ⁽⁴⁾, joita voidaan myöntää yhdessä tai useammassa seuraavista muodoista:

- selvitysten yhteisrahoitus, mukaan lukien esitutkimukset, toteutettavuus- ja arviointitutkimukset sekä muut tekniset tukimuodot,
- korkotuet, joiden kesto ei voi yleensä ylittää viittä vuotta,
- lainatakuiden takuumaksut,
- suora investointituki asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa,
- osallistuminen riskipääomaan.

4.13 Komission tilastojen mukaan Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvän 803 toimen rahoitukseen käytettiin 2 987 miljoonaa euroa unionin varoja vuosina 1995—2001. Selvitykset, joihin käytettiin 1 331 miljoonaa euroa, ja suorat investointituet, joihin käytettiin 1 417 miljoonaa euroa, muodostavat suurimman osan Euroopan laajuisten liikenneverkkojen yhteydessä rahoitetuista toimista. Näiden jälkeen eniten rahoitettiin korkotukia (yhteensä 239 miljoonaa euroa).

4.14 Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyviä toimia toteutetaan ainoastaan komission päätösten mukaisesti tai sellaisten komission päätösten mukaisesti, joihin liittyy sopimus. Näissä molemmista määritellään EU:n rahoituksen suurin mahdollinen määrä, joka perustuu arvioituihin tukikelpoisiin kuluihin. Niiden toimien osuus Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevista toimista, joiden yhteydessä tehtiin sopimus lopullisten edunsaajien kanssa, oli alle 6,5 prosenttia, ja kyseiset toimet vastasivat 16:ta prosenttia maksusitoumusmäärärahoista. Komission päätökset on osoitettava suoraan edunsaajille ja jäsenvaltioille, ja niissä on aina ilmoitettava tuen täytäntöönpanosta vastaava viranomaisomainen, vastaanottaja ja lopullinen edunsaaja. Kaikesta huolimatta havaittiin 13 tapausta, joissa komission päätöksistä ilmoitettiin jäsenvaltioille mutta ei lopullisille edunsaajille, vaikka neuvoston asetuksen (EY) N:o 2236/95 10 artiklassa niin säädetään.

4.14 *Komissio toteaa, että vuodesta 2002 alkaen päätökset annetaan tiedoksi myös edunsaajalle.*

⁽⁴⁾ Valitusta toimenpidejärjestelmästä huolimatta EU:n rahoitusosuuden enimmäismäärä on 10 prosenttia investoinnin kokonaiskustannuksista (selvitykset mukaan lukien), lukuun ottamatta Galileo-satelliittipaikantamis- ja navigointijärjestelmiä koskevia Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyviä toimia (muuta kuin selvityksiä), joiden osalta vuodesta 2003 alkaen EU:n rahoitusosuus voi olla enintään 20 prosenttia. Hanketta koskevien selvitysten, mukaan lukien esitutkimukset ja toteutettavuus- ja arviointitutkimukset sekä muiden teknisten tukitoimien osalta EU:n rahoitusosuuden enimmäismäärä ei saa olla yli 50 prosenttia tutkimuksen kokonaiskustannuksista.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

4.15 Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevat maksut suoritetaan

- ennakkomaksuina, jotka eivät saa ylittää suorien tukien osalta 40:tä prosenttia ja selvitysten osalta 50:tä prosenttia EU:n rahoituksen suurimmasta mahdollisesta määrästä,
- välisuorituksina, jos on todistettu, että Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevan toimen todelliset kulut ovat jo olleet ainakin 70 prosenttia arvioitujen tukikelpoisten kulujen kokonaismäärästä,
- lopullisina maksuina, kun toimi on saatettu päätökseen asianmukaisesti.

4.16 Korkotukien osalta maksut suoritetaan yhdessä tai useammassa erässä asiasta tehdyssä komission päätöksessä määrätyn aikataulun mukaisesti. Ennakkomaksut ja välisuoritukset eivät saa ylittää 95:tä prosenttia EU:n tuen suurimmasta mahdollisesta määrästä.

4.17 Euroopan laajuisten liikenneverkkojen tarkastus perustui järjestelmän arviointiin ja sen tarkistamiseen, että järjestelmä toimii johdonmukaisesti, yhtäjaksoisesti ja tehokkaasti. Tätä varten toteutettiin walk-through -testejä sen tarkistamiseksi, että joulukuussa 2001 laaditun hallinto- ja valvontajärjestelmiä koskevan kuvauksen tiedot pitävät paikkansa. Lisäksi keskeisten valvontamenettelyjen toimintaa testattiin Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvän 32 tapahtuman otoksen perusteella (kyseiset tapahtumat kattoivat 39 prosenttia vuoden 2001 maksumäärärahoista). Koko otoksen osalta suoritettiin valvontajärjestelmien testaus ja yksityiskohtainen tarkastus komissiossa. Menoilmoituksiin perustuvat maksut tarkastettiin lopullisen edunsaajan tasolla.

Työn ja kulujen tukikelpoisuuden epäasianmukainen määrittely

4.18 Oikeusperustassa ja komission päätöksissä annettu tukikelpoisten ja tukeen oikeuttamattomien kulujen määrittelmä ei ole riittävän tarkka edunsaajalle aiheutuneiden todellisten kulujen selvittämiseksi. Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvien toimien yhteydessä tukikelpoisten kulujen määrittelmä poikkeaa määrittelmästä, jota sovelletaan vastaavanlaisiin rakennetoimien yhteydessä rahoitettaviin infrastruktuurihankkeisiin. Lisäksi rahoituksen tason vaihdellussa edunsaajat saattavat maksimoida rahoituksen osoittamalla kuluja selvityksiin väärin perustein.

4.18 Tarkempia tietoja kustannusten tukikelpoisuudesta löytyy Euroopan laajuisten verkkojen (TEN) rahoitustukikomitean laatimasta sanastosta. Erityisesti selvitysten osalta hakemuslomakkeisiin on sisällytetty vuodesta 2000 alkaen ulkoisia ja sisäisiä kustannuksia koskevia tietoja. Vuodesta 2002 aletaan käyttää Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevaan komission päätökseen sisältyvää selvityksiä ja hankkeita koskevaa vakiotekstiä, jota on muutettu huomattavasti koheesiorahastoa koskevan päätöksen pohjalta. Muutettu päätös sisältää aiempaa tarkemmat tiedot tukikelpoisista kustannuksista, ja siinä otetaan huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset. Muutettua päätöstä aletaan soveltaa sen jälkeen, kun komissio on vahvistanut sen vuonna 2002.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2236/95, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1655/1999, ja kaikkien alaa koskevien komission päätösten liitteissä II määritellään ainoastaan, että toimesta aiheutuneita suoria kuluja arvonlisäveroa lukuun ottamatta sekä epäsuoria kuluja, joihin sovelletaan yleisesti hyväksytyjä kirjanpitoperiaatteita, pidetään tukikelpoisina. Lisäksi on olemassa Euroopan laajuisten verkkojen rahoitustukikomitean hyväksymä luettelo, joka ei kuitenkaan ole oikeudellisesti sitova.
- Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvien toimien yhteydessä rahoitettavat selvitykset ja suorat investointituet liittyvät usein laaja-alaisiin infrastruktuuritoimiin, jotka vastaavat rakennetoimien yhteydessä rahoitettavia toimia. Näissä ohjelmissa kulujen tukikelpoisuus määritellään kuitenkin paljon yksityiskohtaisemmin. Lisäksi kuluryhmiä, jotka eivät ole tukikelpoisia rakennetoimien yhteydessä myönnettävässä rahoituksessa (esimerkiksi edustuskulut, rahoituskulut tai kansallisiin virkamiehiin liittyvät henkilöstökulut), pidetään tukikelpoisina Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvien toimien yhteydessä.
- Erot EU:n rahoitusosuuksien tasoissa (korkeintaan 50 prosenttia hankkeisiin liittyvistä tukikelpoisista kuluista selvitysten osalta ja korkeintaan 10 prosenttia tukikelpoisista kuluista infrastruktuurihankkeille myönnettyjen suorien tukien osalta) saattavat johtaa siihen, että infrastruktuurien rakentamiseen liittyvät kulut osoitetaan selvityksistä aiheutuneisiin kuluihin.

Lisäksi siitä, mitkä työt on suoritettava Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvien toimien yhteydessä, ei ole yksityiskohtaista teknistä liitettä, lukuun ottamatta toimia, joiden toteuttamisesta on tehty sopimus.

4.19 Selvien ohjeiden puuttuessa lopulliset edunsaajat tulkitsevat hankkeisiin liittyvien kulujen tukikelpoisuutta eri tavoin. Yhdenmukaisten kustannus selvitys lomakkeiden puuttuminen vaikeuttaa entisestään menoilmoitusten tarkastamista ja arviointia sekä valvontavastuun ottamista jäsenvaltioissa. Lisäksi kävi ilmi, että toimittaessaan tarkastuksia paikan päällä komission virkamiehet arvioivat kulujen tukikelpoisuutta tapauskohtaisesti.

KOMISSION VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuimen antamissa esimerkeissä kustannukset eivät ole sanaston mukaan tukikelpoisia, ja ne hylätään aina, vaikka niitä olisikin sisällytetty menoilmoituksiin.

Selvityksiin saattaa liittyä tuomioistuimen mainitsema riski. Maksatushakemukset on kuitenkin yleensä perusteltava ja ne käsitellään perusteellisesti sekä tekniseltä että rahoituksen kannalta, jotta kustannusten yliarvioinnin ja väärin perustein ilmoittamisen riskit voidaan minimoida.

Komissio on sitoutunut selkeyttämään tukikelpoisten kustannusten määritelmää sekä yhden päätöksen soveltamisalaan kuuluvien töiden määritelmää. Komissiolle on kuitenkin vakaa aikomus säilyttää Euroopan laajuisten liikenneverkkojen rahoitusjärjestely mahdollisimman yksinkertaisena.

4.19 Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvien menettelyjen yleisen uudistuksen yhteydessä energian ja liikenteen pääosasto selvittää, onko mahdollista laatia tarkempi vakiomuotoinen kustannus selvitys lomake nykyisen maksatushakemuslomakkeen pohjalta.

Vaikka vakiomuotoista kustannus selvitys lomaketta ei ole, sen ei kuitenkaan pitäisi vaikuttaa jäsenvaltioiden mahdollisuuden noudattaa velvollisuuksiaan asetuksen (EY) 2236/95 15 artiklan mukaisesti.

On selvää, että tiettyihin toimiin liittyvien kustannusten tukikelpoisuus on arvioitava tapauskohtaisesti tarkastuskäyntien yhteydessä. TEN-sanaston yleisiä kustannusten tukikelpoisuutta koskevia kriteereitä ja periaatteita on tietenkin noudatettava.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.20 Lisäksi sekä neuvoston asetuksessa että sopimuksissa tai komission päätösten liitteissä on kohtia (esimerkiksi kunkin toimen yhteisrahoituskauden kesto), jotka mahdollistavat erilaiset tulkinnat⁽⁵⁾. Jotkin vaatimukset, esimerkiksi EU:n yhteisrahoituksen julkisuuteen liittyvät, vaihtelevat riippuen siitä, perustuuko komission ja lopullisen edunsaajan oikeudellinen suhde komission päätökseen vai sopimukseen. Eroja ei voida perustella muulla tavoin. Tämä lisää tarpeettomasti ohjelman monimutkaisuutta.

Virallista menettelykäsikirjaa ei noudateta kokonaan, tehtävien jakaminen on riittämätöntä, ja Euroopan laajuisille liikenneverkoille tarjottu atk-tuki on riittämätöntä

4.21 Energian ja liikenteen pääosaston virallisesti hyväksytyt hallinnollisia ja taloudellisia menettelyitä ei aina noudateta Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelmassa. Niiden sijaan ohjelman hallinnoinnissa käytetään epävirallista ja vähemmän yksityiskohtaista Euroopan laajuisten liikenneverkkojen menettelyjen kuvausta. Tämä ei ole komission yhteisten sisäisen tarkastuksen standardien mukaista⁽⁶⁾.

4.22 Arviointia ja seuranta koskevien tehtävien jako on riittämätöntä, sillä ehdotuksia arvioivat virkamiehet vastaavat myös valittujen hankkeiden seurannasta. Ainoastaan tieliikenteen hallintaa koskevia ehdotuksia arvioi kaksi ulkopuolista asiantuntijaa, jotka laativat hankkeen arviointilomakkeen, jonka komission asiasta vastaava virkamies tarkistaa myöhemmin. Tilintarkastustuomioistuin sai näyttöä myös siitä, että komennuksella olevat kansalliset asiantuntijat vastasivat omien jäsenvaltioidensa toimittamien hankkeiden arvioinnista ja seurannasta, mikä saattaa johtaa eturistiriitaan.

KOMISSION VASTAUKSET

4.20 Komission uuteen päätöstekstiin, jota sovelletaan vuodesta 2002, sisältyy sitova aloitus- ja päättymisajankohta.

Sellaisissa tapauksissa, joissa komission päätös annetaan tiedoksi jäsenvaltiolle, täytäntöönpanoviranomaiselle, saajalle ja lopulliselle edunsaajalle, oikeussuhde lopulliseen edunsaajaan pysyy samana riippumatta siitä, onko komission päätöksen lisäksi tehty sopimus vai ei. Komissio kuitenkin yhtyy siihen näkemykseen, että tietyt aiheet, esimerkiksi julkisuutta, koskevat säännökset ovat sopimuksissa yksityiskohtaisempia kuin komission päätöksissä.

4.21 Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevat menettelyt eivät vielä vuonna 2001 sisältyneet kokonaisuudessaan energian ja liikenteen pääosaston viralliseen hallinto- ja rahoitusmenettelyjä koskevaan käsikirjaan (*Manual of Administrative and Financial Procedures*). Tuolloin sovellettiin vielä Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevan oikeusperustan hyväksymisestä vuonna 1995 alkaen käytössä olleita menettelyjä. Käsikirjan toisen laitoksen odotetaan valmistuvan vuoden 2002 loppuun mennessä, ja uuteen laitokseen sisältyvät TEN-T-ohjelmaan sovellettavat menettelyt.

4.22 Komissio myöntää, että asiasta vastaavalla virkamiehellä on merkittävä rooli ehdotusten arvioinnissa ja hankkeiden seurannassa. Valintamenettelystä on kuitenkin todettava, että asiasta vastaavan virkamiehen alustava ehdotus myöntää tukea yksittäiseen selvitykseen tai hankkeeseen käy ensin laajalla komission sisäisellä lausuntokierroksella ennen kuin siitä tulee lopullinen ehdotus. Tieliikenteen hallinnassa noudatettavien menettelyjen soveltuvuus laajempaan käyttöön selvitetään jatkossa.

Aina ei voida välttää sitä, että kansalliset asiantuntijat arvioivat ja seuraavat omassa jäsenvaltiossaan toteutettuja hankkeita. Komissio myöntää, että tilanne ei ole täysin tyydyttävä, mutta organisaation ylemmällä tasolla suoritettavan valvonnan avulla pyritään minimoimaan riskit.

⁽⁵⁾ Esimerkiksi neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2236/95, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1655/99, käytetään ilmaisuja, kuten: ”yleensä”, ”ohjeellinen”, ”asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa”, ”riittävästi” erittelemättä, milloin voidaan hyväksyä poikkeuksia yleisiin sääntöihin.

⁽⁶⁾ Budjettipääosasto — Yhteinen varainhoitoelin, ”Komission yhteiset sisäisen tarkastuksen standardit” (2.2.2001): kohta 15 ”Menettelyiden dokumentointi”, s. 18.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.23 Energian ja liikenteen pääosaston keskustietokonejärjestelmää, jolla on ollut vuoden 2002 alkupuolelta alkaen yhteys SINCOM-järjestelmään, ei hyödynnetä Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelmassa. Käytössä on kolme eri tietokantaa (joista saadaan tietoja ehdotuksista, niiden arvioinnista ja hankkeen seurannasta), joiden käyttöön kuuluu ohjelman täytäntöönpanoa koskevien tilastojen laatiminen. Tietokannat ovat puutteellisia, niissä esiintyy päällekkäisiä tietoja ja niistä puuttuu eräitä perustoimintoja (kuten edistymistä koskevat ja loppukertomukset, selvityksiin liittyvät tekniset tai taloudelliset arvoinnit, menoilmoitukset ja määrääjat). Lisäksi tietokannan tietoja, joiden perusteella laaditaan maksuja koskevat tilastot, ei voitu yhdistää SINCOM-tietokantaan, mikä kyseenalaistaa tietokannan luotettavuuden.

Keskeisen valvontamenettelyn puutteet

4.24 Toimintaa koskevien valvontamenettelyiden testeissä paljastui, että eräät keskeiset valvontamenettelyt eivät toimineet vaikuttavasti. Puutteita havaittiin erityisesti seuraavissa seikoissa:

- lopullisen määräajan jälkeen vastaanotettuja ehdotuksia oli hyväksytty (7),
- arviointimenettelyssä,
- menoilmoitukseen perustuvien maksujen hyväksymisessä silloinkin, kun lopullinen edunsaaja oli ilmoittanut tukeen oikeuttamattomia menoja, jotka komissio oli hyväksynyt paikalla tehtyjen tarkastusten jälkeen.

4.25 Lisäksi komissio hyväksyi ja maksoi välisuoritukset ja lopulliset maksut, vaikka tiettyjä erityisiä ennakoedellytyksiä, jotka koskevat toimen päätökseen saamista tai merkittävää edistymistä, ei ollut täytetty ennen hyväksyntää. Esimerkiksi 12 tapauksessa niistä 19 tapauksesta, joista määrätään komission päätösten

KOMISSION VASTAUKSET

4.23 Tuomioistuimen mainitsemat kolme tietokantaa sisältävät ehdotuksia, arviointia ja hankkeiden seurantaan koskevia tietoja ja ovat näin ollen eri tarkoituksiin käytettäviä paikallisia sovelluksia. TEN-T -tietokantojen integrointi energian ja liikenteen pääosaston keskitettyyn tietokonepohjaiseen projektinhallintajärjestelmään on parhaillaan käynnissä. Integroinnin ensimmäinen vaihe saadaan päätökseen vuoden 2002 loppuun mennessä.

4.24 Joissakin tapauksissa ehdotusten jättämisen virallista määräaika pidennettiin jäsenvaltioiden kanssa käydyn virallisen kirjeenvaihdon tai Euroopan laajuisen liikenneverkkojen rahoitustukikomitean kokousten välityksellä.

Se, että ehdotuksia on satunnaisesti hyväksytty myös määräajan umpeutumisen jälkeen, liittyy siihen, että suunnittelu- ja budjetointi- ja aikataulut sekä käsittelyajat vaihtelevat jäsenvaltioittain. Kukin määräajan ylittänyt ehdotuksen hyväksymistä koskeva pyyntö käsitellään huolellisesti ja hyväksytään ainoastaan, jos se on perusteltu täysin asianmukaisesti.

Ks. edellä kohta 4.22, jossa käsitellään arviointimenettelyä.

Lopullisten edunsaajien toimittamien tositteiden ja komission toteuttaman valvonnan perusteella ei ole todettu, että olisi hyväksytty sellaisia tukeen oikeuttamattomia kustannuksia, joilla olisi ollut vaikutusta maksun lopulliseen määrään. Komissio tarkastaa tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamat tapaukset.

4.25 Vuonna 1995 tehdyssä Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevassa päätöksessä jäsenvaltioille asetettiin velvollisuus toimittaa arviointiasiakirjat ainoastaan selvityksiä koskevien lopullisten maksatushakemusten yhteydessä. Tämä velvollisuus on laajennettu koskemaan työsuutta vasta hiljattain annettussa uudessa päätösehdotuksessa.

(7) Lisäksi vastaanottopäivää ei rekisteröidä järjestelmällisesti, minkä vuoksi on lähes mahdotonta arvioida, onko tukikelpoisuusedellytykset varmennettu oikein.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

liitteessä II olevan 2 kohdan 1 alakohdassa, jäsenvaltioilta puuttuivat tekniset kertomukset ja/tai arvioinnit. Tämän vuoksi maksuja ei kohdistettu oikeaan varainhoitovuoteen.

4.26 Valvonnan dokumentointi ei myöskään ollut aina asianmukaista. Arviointilomakkeita, teknisiä arviointeja sekä maksuja ja sitoumuksia koskevia hyväksymislomakkeita (niin kutsuttuja CECOF-lomakkeita) ei ollut aina päivätty ja allekirjoitettu eikä niitä ollut lisätty asiakirja-aineistoon.

Tarkastuksen perusteella todetaan, että tiettyihin selvityksiin liittyviä maksuja lukuun ottamatta toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta saatiin varmuus

4.27 Näistä sisäisen valvonnan puutteista huolimatta järjestelmää voidaan yleisesti pitää luotettavana ja toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta voidaan saada varmuus, kohdassa 4.29 esitettyjä seikkoja lukuun ottamatta.

4.28 Siitä huolimatta, että kaikki tarkastetut maksusitoumukset olivat laillisia ja säännönmukaisia, tilintarkastustuomioistuimien esittää seuraavat huomautukset:

- ehdotuksia ei toimitettu aina komission asettamien määräaikojen kuluessa,
- joissakin tapauksissa arviointimenettelyjen dokumentointi oli riittämätöntä.

4.29 Maksut olivat laillisia ja säännönmukaisia, lukuun ottamatta selvitysten osalta; viidessä seitsemästä paikalla tarkastetusta selvityksestä oli näyttöä siitä, että maksuja oli suoritettu liikaa, koska havaittiin, että infrastruktuurin rakentamiseen liittyviä, tukeen oikeuttamattomia työkustannuksia oli otettu mukaan. Suorien investointitukien osalta tarkastuksessa havaittiin, että siitä huolimatta, että lopulliset edunsaajat saattavat

KOMISSION VASTAUKSET

Komissio myöntää, että joissakin tapauksissa maksut on suoritettu ennen vaadittujen raporttien toimittamista. Tällaisissa tapauksissa toimien edistyminen oli todettu muilla tavoin, esimerkiksi asiasta vastaavan virkamiehen tarkastuskäynnin perusteella. Koska komissio kuitenkin katsoo, että raportit olisi pitänyt toimittaa ennen maksun suorittamista, valmis-teilla olevassa hallinto- ja rahoitusmenettelyjä koskevan käsikirjan Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyvässä osuudessa korostetaan, että raportit on toimitettava ennen maksujen suorittamista.

4.26 Komissio on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen havainnon. Valvontatoimien dokumentointia ja virallisten valvonta-asiakirjojen arkistointia parannetaan uuden hallinto- ja rahoitusmenettelyjä koskevan käsikirjan julkaisemisen yhteydessä.

4.28 Kyseisissä tapauksissa määräajan pidentämisestä oli sovittu kohdassa 4.24 esitetyllä tavalla.

Yksittäisiä hankkeita varten vuoden 2000 puolivälissä käyttöön otettujen hankearviointilomakkeiden ansiosta komission yksiköiden toteuttaman arvioinnin dokumentointi helpottuu jatkossa.

4.29 Tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamissa viidessä tapauksessa komissio tulkitsee selvitysten tukikelpoisten kustannusten määrittämää eri tavalla kuin tilintarkastustuomioistuimien.

Euroopan laajuisia verkkoja koskevan asetuksen (EY) N:o 2236/95 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vahvistetaan, että yhteisön tukea voidaan myöntää hankkeita

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

ilmoittaa kustannukset liian suurina, suorien investointitukien tukeen kelpaamattomien kustannusten ilmoittaminen ei luultavasti aiheuta komissiolle ylimääräisten maksujen maksamista. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi siitä, että:

- EU:n rahoitusosuus on rajoitettu 10 prosenttiin investoinnin kokonaiskustannuksista,
- hankkeen todelliset kustannukset ovat yleensä korkeammat kuin alustavasti on budjetoitu, kun taas EU:n rahoitusosuuden enimmäismäärä on määritetty sopimuksessa tai komission päätöksessä.

Lisäksi havaittiin, että eräiden loppumaksujen kohdalla ei noudatettu kaikkia niiden suorittamiseen liittyviä vaatimuksia. Sen vuoksi nämä maksut kohdistettiin väärään varainhoitovuoteen.

4.30 Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelmaa ei ole myöskään pantu täytäntöön johdonmukaisesti, sillä edunsaajiin voidaan soveltaa erilaisia sääntöjä sekä eräiden säännösten epätarkkuuden vuoksi niitä voidaan tulkita eri tavoin.

Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman lainsäädäntö- ja valvontakehyksen lujittamista suositellaan

4.31 Komission olisi pyrittävä Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman yhdenmukaiseen täytäntöönpanoon soveltamalla samoja säännöksiä kaikkiin edunsaajiin kaikissa jäsenvaltioissa. Ohjelman lainsäädäntökehystä olisi lujitettava yhteisön taloudellisten etujen suojaamisen parantamiseksi. Jos lopullisten edunsaajien kanssa ei ole tehty sopimuksia, jäsenvaltioiden olisi käytettävä tarjouskirjeitä komission antamien ohjeiden mukaisesti. Tarjouskirjeissä, jotka edunsaajan on hyväksyttävä kirjallisesti, olisi määriteltävä avustusten säännöt ja edellytykset. Tämä velvoittaisi edunsaajat noudattamaan tiettyjä vaatimuksia toimien toteuttamisessa.

KOMISSION VASTAUKSET

koskevien selvitysten yhteisrahoitukseen, mukaan luettuina esitutkimukset, toteutettavuustutkimukset, arviointitutkimukset ja muut tekniset tukimuodot. Teknistä tukea voidaan myöntää suurten hankkeiden rakennusvaihetta edeltäviin kaikkiin teknisiin, ympäristötoimenpiteisiin liittyviin ja geologisiin valmisteluvaiheisiin.

Liikenteen hallinnan sovellusten kehittämistä koskevat selvitykset tai rakennustyömailla tehtäviin kartoituksiin liittyvät valmistelevat rakennustyöt, koeporaustunnelien rakentaminen, poraus- tai geotekniset tutkimukset katsotaan tukikelpoisiksi teknisiksi toimenpiteiksi, joihin voidaan myöntää yhteisön tukea enintään 50 prosenttia kustannuksista. Hankkeiden suurimmat riskitekijät liittyvät kyseisiin rakentamista edeltäviin vaiheisiin, jotka on toteutettava ennen rakennusluvan myöntämistä. On selvää, että rajaa valmistelevien ja varsinaisten rakennustöiden välille ei ole aina helppo vetää. Tämän vuoksi komission virkamiehet useimmiten tekevät tarkastuskäynnin, jonka perusteella he määrittävät, voidaanko edunsaajan valmisteleviin töihin kuuluviksi ilmoittamat kustannukset hyväksyä.

Kuten kohdassa 4.25 selitettiin, komissio pystyi muulla tavoin toteamaan, että toimet olivat edistyneet riittävästi, jotta maksut voitiin suorittaa.

4.30 Samaa oikeusperustaa ja päätöstä sovelletaan kaikkiin TEN-T-rahoitustukea saaviin edunsaajiin. Tulkintaongelmien välttämiseksi komissio laatii TEN-T-tuensaajille käsikirjan koheesiorahastokäsikirjan mallin mukaisesti.

4.31 Komission uudessa päätöksessä annetaan tiukempia säännöksiä ja täydennetään nykyistä oikeuskehystä.

Komission oikeudellinen yksikkö on antanut lausunnon, jonka mukaan komission päätösten lisäksi ei tarvita erillistä sopimusta. Komission päätökset annetaan tiedoksi suoraan sekä jäsenvaltiolle että lopullisille edunsaajille asetuksen (EY) N:o 2236/95 10 artiklan mukaisesti. Komissio kuitenkin myöntää, että vuoden 2001 loppuun asti päätökset annettiin tiedoksi ainoastaan jäsenvaltiolle, joka puolestaan ilmoitti niistä edunsaajalle.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.32 Komissiota kehoitetaan myös laatimaan ja paneemaan täytäntöön selkeämmät kustannusten tukikelpoisuutta koskevat säännöt. Perustana voitaisiin käyttää sääntöjä, joita nykyisin sovelletaan rakennetoimien mukaisesti yhteisrahoitettuihin samankaltaisiin infrastruktuurihankkeisiin. Varsinkin tukikelpoisten kustannusten määritelmässä olisi ilmoitettava selkeästi, mitkä kustannukset ovat tukikelpoisia selvitysten yhteydessä (erityisesti rakennustyömaan tutkimiseen ja alustaviin rakennustöihin liittyvien kustannusten osalta). Komission olisi myös vakioitava kustannus selvityslomakkeet. Oikeudellista perustaa ja/tai sopimuksia laadittaessa olisi vältettävä epäselviä ilmaisuja.

4.33 Koska Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevien toimien seurannasta vastaavat komission virkamiehet toimittavat jo säännöllisesti paikalla tehtäviä tarkastuksia, näiden täydentämiseksi olisi suotavaa toimittaa jälkikäteen rahoitusta ja teknisiä seikkoja koskevia tarkastuksia (joista olisivat vastuussa energian ja liikenteen pääosasto tai ulkopuoliset asiantuntijat).

4.34 Komission sisäisen valvonnan standardien mukaisesti energian ja liikenteen pääosastoa kehoitetaan myös soveltamaan sen pääjohtajan hyväksymiä menettelyitä, joita muutetaan tarvittaessa Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman hallinnoimiseksi sovellettavien nykyisten menettelyiden mukaisiksi. Tällöin olisi vastaavasti päivitettävä toiminnallisia menettelyitä.

4.35 Energian ja liikenteen pääosaston olisi noudatettava tarkasti ehdotuksia koskevia kelpoisuusedellytyksiä (varsinkin saapumispäivien osalta), lujitettava arviointimenettelyä lisäämällä ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttöä ja dokumentoitava huolellisesti toimitetut tarkastukset.

KOMISSION VASTAUKSET

4.32 Kuten kohdassa 4.18 todetaan, vuodesta 2002 alkaen sovelletaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevan komission päätöksen vakiotekstiä, jota on muutettu huomattavasti selvitysten ja hankkeiden osalta ja jossa annetaan aiempaa tarkempia tietoja tukikelpoisista kustannuksista.

Kuten kohdassa 4.29 selitetään, asetuksen (EY) N:o 2236/95 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vahvistetaan, että yhteisön tukea voidaan myöntää hankkeita koskevien selvitysten yhteisrahoitukseen, mukaan luettuina esitutkimukset, toteutettavuustutkimukset, arviointitutkimukset ja muut tekniset tutkimukset.

Komissio tarkastelee mahdollisuutta laatia yksityiskohtaisempi kustannus selvityslomake, kuten kohdassa 4.19 todetaan.

4.33 Varainkäytön valvonta ja hankkeiden päätösvaiheessa tehtävät tekniset tarkastuskäynnit ovat jo pitkään olleet vakioikäytäntö TEN-T-hankkeissa. Valvonnan ja tarkastukset toteuttavat yleensä asiasta vastaavat komission yksiköt. Ulkopuolisia asiantuntijoita on käytetty ainoastaan muutamissa poikkeustapauksissa. Vuoden 2002 alussa tuli voimaan teknistä apua koskeva uusi puitesopimus, joka sisältää TEN-T-hankkeiden tilintarkastuksia koskevia erityissäännöksiä, ja sopimuksen myötä ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö todennäköisesti lisääntyy.

Tilintarkastustuomioistuimen suositusten mukaisesti tilintarkastuksista keskitetysti vastaava energian ja liikenteen pääosaston yksikkö sisällyttää joitakin TEN-T-toimia vuosien 2002–2003 tarkastusohjelmaansa.

4.34 Kuten kohdassa 4.21 todetaan, käsikirjaa uudistetaan parhaillaan ja uuteen laitokseen sisällytetään menettelyt, joita voidaan soveltaa TEN-T-ohjelmaan.

4.35 Kuten kohdassa 4.24 todetaan, ehdotuksia otettiin vastaan myöhäisessä vaiheessa, koska määräaikoja oli pidentetty.

Ulkopuolisten arvioitsijoiden käytön lisääminen on hankalaa luottamuksellisuussyistä. Asiaa on pohdittava perusteellisesti ja muita elimiä (sekä jäsenvaltioita) on kuultava.

Valvonnan asianmukaista dokumentointia koskevat vaatimukset selkeytyvät, kun TEN-T-menettelyt sisällytetään viralliseen käsikirjaan.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

4.36 Siirtymisen nykyisistä tietokannoista energian ja liikenteen pääosaston atk-järjestelmään olisi tapahduttava mahdollisimman pian Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman erityisvaatimukset huomioon ottaen. Olisi pyrittävä ratkaisemaan nykyisestä atk-järjestelmästä puuttuvien tai puutteellisten keskeisten sopimusten ja/tai hankkeiden hallinnointiin liittyvien toimintojen ongelma.

*Viidennen puiteohjelman järjestelmäanalyysin jatkaminen***Menojen luonne ja tarkastuksen lähestymistapa**

4.37 Viidennen puiteohjelman yhteisön osuudesta rahoitetut tutkimustoimet ovat pääasiassa epäsuoria toimia (noin 93 prosenttia talousarviosta), jotka toteutetaan kolmansien osapuolten kanssa tehtyjen sopimusten avulla ja jotka rahoitetaan osittain yhteisön talousarviosta. Viidennen puiteohjelman yhteisön osuuteen kuuluvan neljän aihekohtaisen ja kolmen monialaisen ohjelman (epäsuorat toimet) budjettikohdat vastaavat 2 366 miljoonan euron maksumäärärahoja varainhoitovuoden 2001 talousarviossa, joka on yli 60 prosenttia alaluokan B6 "tutkimus ja teknologinen kehittäminen" maksumäärärahoista.

4.38 Viidennen puiteohjelman yhteisön osuutta hoitaa viisi tutkimusasioita käsittelevää pääosastoa (tutkimus, tietoyhteiskunta, energia ja liikenne, yritystoiminta sekä kalastus). Komission toimittamien tilastojen mukaan komissio oli allekirjoittanut 11 836 viidennen puiteohjelman epäsuoriin TTK-toimiin liittyvää sopimusta ennen joulukuun 2001 loppua. Näiden sopimusten yhteisön rahoitusosuus oli 10 974 miljoonaa euroa.

4.39 Tilintarkastustuomioistuin jatkoi ja laajensi varainhoitovuoden 2001 tarkastuslausuman yhteydessä tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä (TTK) koskevia toimia käsittelevän yhteisön viidennen puiteohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän analysointia. Viime varainhoitovuotta koskevan vuosikertomuksen⁽³⁾ tarkastuslausumaan liittyvässä arvioinnissa keskityttiin komission sisäisen valvonnan vahvuuksien ja puutteiden laadulliseen arviointiin, ja tämän vuoden tarkastuksen tärkeimpänä tavoitteena oli tehdä päätelmä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta lopullisen edunsaajan tasolla.

4.36 Kuten kohdassa 4.23 todetaan, TEN-T-tietokantojen integrointi energian ja liikenteen pääosaston keskitettyyn tietokonepohjaiseen projektinhallintajärjestelmään on parhaillaan käynnissä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

4.40 Lopullisen edunsaajan tasolla tarkastettiin otos, joka koostui yhteensä 19:stä epäsuoraa TTK-tointa koskevasta sopimuksesta. Toimien maksut, jotka hyväksyttiin varainhoitovuonna 2001, perustuivat menoilmoituksiin. Otos kattoi kaikki ohjelmat ja useimmat pääosastot, ja sen perusteella oli tarkoitus pystyä tekemään laajoja päätelmiä. Valittujen sopimusten (joista kaikki kuuluivat viime vuonna ilmoitetun viidennen puiteohjelman järjestelmänalyysiin valittuun otokseen) yhteisen rahoitusosuuden arvo on 73,3 miljoonaa euroa.

Liian suuriksi ilmoitettujen maksujen merkittävä määrä selittyy suurelta osin sillä, että edunsaajat eivät noudata sopimukseen perustuvia määräyksiä

4.41 Tutkimuksen puiteohjelmien rahoitusosuus myönnetään todellisuudessa aiheutuneita, asianmukaisesti perusteltuja ja epäsuoran TTK-toimen toteuttamiselle välttämättömiä menoja koskevien ilmoitusten perusteella. Tarkastuksen yhteydessä havaittiin, että kaikkien 19 tarkastellun sopimuksen kohdalla edunsaaja oli ilmoittanut menot liian suuriksi tai ei pystynyt perustelemaan ilmoitettuja menoja. Tarkastetusta otoksesta havaittiin, että tarkastetuissa menoilmoituksissa oli ilmoitettu merkittävän usein liian suuria menoja, ja komission aiheettomasti suorittamia maksuja oli vastaava määrä.

4.42 Suurin syy liian suuriksi ilmoitetuille menoille oli se, että edunsaajat eivät noudattaneet sopimuksissa määriteltyjä, menojen korvaamista koskevia velvoitteita. Tarkastuksessa havaittiin erityisesti, että:

- menotositteet (kuten henkilöstökuluihin liittyvät työajanseurantalomakkeet) puuttuivat tai ne olivat riittämättömiä,
- henkilöstömenojen ja yleiskustannusten laskentamenetelmä oli virheellinen (niiden edunsaajien osalta, jotka noudattavat kokonaiskustannusmallia),
- edunsaaja veloitti joko budjetoituja maksuja eikä todellisia kustannuksia tai keskimääräisiä työllisyyskustannuksia, jotka poikkesivat merkittävästi todellisista kustannuksista, ja
- edunsaaja ilmoitti tukeen kelpaamattomia menoja (kuten arvonlisäveroja tai alihankinnoista, jotka eivät olleet komission hyväksymiä, aiheutuvia kuluja) tai siirsi talousarvion osia maksuluokkien tai sopimuspuolten kesken ilman pakollista komission hyväksyntää.

4.41 Komissio myöntää, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastamien edunsaajien kustannusvelvityksissä oli virheitä. Komissio pyrkii edelleen tehostamaan toimiaan virheiden vähentämiseksi sekä viidennessä että kuudennessa puiteohjelmassa (ks. vastaukset kohtiin 4.47—4.50).

4.42 Tilintarkastustuomioistuin on eritellyt tärkeimmät osa-alueet, joilla edunsaajilla on vaikeuksia noudattaa täysin asianmukaisesti viiden puiteohjelman sopimuksia. Komissio myöntää, että joillakin näistä osa-alueista on saattanut syntyä virheitä.

Komissio on toteuttanut ja toteuttaa myös jatkossa sopimuspuolille osoitettuja tiedotustoimenpiteitä, joilla se pyrkii vähentämään niitä lukuisia virheitä, jotka johtuvat siitä, että edunsaajat eivät ole ymmärtäneet tai ovat tulkinneet väärin sopimusehtoja.

Erityisesti:

- Komissio yhtyy tilintarkastustuomioistuimen vaatimukseen työtuntien kirjaamisen (tai työssäoloajan seurannan) toteuttamiseksi. Sopimusehdot täyttävät vaihtoehtoiset dokumentointimenetelmät on otettava huomioon.
- Henkilöstömenojen ja yleiskustannusten laskentamenetelmää on joissakin tapauksissa sovellettu väärin.
- Budjetoitujen kustannusten ilmoittamisesta todellisten kustannusten sijaan määrätään sopimuksessa, ja tarvittavat korjaukset on tehtävä lopullisessa kustannusvelvityksessä. Sopimuspuolet voivat valita, ilmoittavatko ne todelliset vai keskimääräiset työllisyyskustannukset.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Suurin osa tällaisista säännönvastaisuuksista voidaan havaita vasta silloin, kun tarkastus toimitetaan sopimuspuolen tiloissa.

4.43 Kolmessa tapauksessa liian korkeat maksut johtuivat myös komission hallinnollisista virheistä, jotka kyseisten pääosastojen sisäisen valvonnan järjestelmien avulla olisi pitänyt välttää tai havaita ja korjata. Tällaisia virheitä ovat esimerkiksi väärän valuuttakurssin käyttäminen, menoilmoitusten koodaaminen väärin atk-järjestelmiin, tukikelpoisen jakson ulkopuolella olevien menojen tai sopimukseen kuulumattomien kulujen hyväksyminen sekä sellaisten sopimusten hyväksyminen, jotka sisältävät tukeen kelpaamattomia toimia.

Tarkastuksen perusteella on syytä olla huolissaan toimien laillisuuden ja säännönmukaisuuden varmuudesta edunsaajan tasolla

4.44 Vuoden aikana kirjattuihin viidennen puiteohjelman epäsuoria TTK-toimia koskeviin menoilmoitukseen perustuvissa maksuissa havaittiin runsaasti virheitä pääasiassa lopullisen edunsaajan liian suurina ilmoitettujen maksujen vuoksi. Tarkastuksen kohteena olleen otoksen perusteella ei havaittu yleistä parannusta edelliseen puiteohjelmaan verrattuna ⁽⁸⁾.

4.45 Komission hallintojärjestelmän tarkastuksen (joka kattoi pääasiassa järjestelmän tarkastuksen ehdotusten esittämisestä ennakoiden maksamiseen) perusteella tilintarkastustuomioistuimien totesi varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessaan, että "paikalla toimitettujen sisäisten valvontamenettelyiden perusteella voidaan saada ainoastaan rajallinen varmuus" ⁽⁹⁾. Menoilmoitukseen perustuvien maksujen tarkastusta jatkettiin ja sen soveltamisalaa laajennettiin, jolloin

KOMISSION VASTAUKSET

Ainoastaan merkittävä ero näiden välillä katsotaan virheeksi. Komissio edellyttää, että keskimääräisten ja todellisten kustannusten välisten erojen merkittävyyttä arvioidaan tapauskohtaisesti. Erojen merkittävyyden arvioinnissa on otettava huomioon saajan henkilöstökustannusluokkien rakenne ja yksinkertaistamisen tavoite. Osallistujilla ei ole velvollisuutta ilmoittaa kustannus selvityksissä, ovatko kustannukset budjetoituja vai keskimääräisiä.

4.43 Tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat hallinnollisista virheistä johtuneet liian korkeat maksut, joilla on taloudellista merkitystä, on korjattu ja kyseisten määrien korjaamiseksi on toteutettu tarvittavat toimenpiteet.

4.44 Komissio myöntää, että kustannuksia ilmoitetaan merkittävässä määrin edelleen liian suurina. Kattavammat komission alustavat tilintarkastuskertomukset ovat saatavilla vuoden 2002 loppuun mennessä, ja niiden avulla asiasta voidaan tehdä tarkemmat päätelmät.

4.45 Tilintarkastustuomioistuimen vuonna 2000 toteuttaman järjestelmätarkastuksen jälkeen komissio on parhailaan käynnissä olevan varainhoitouudistuksen yhteydessä parantanut sisäisiä valvontamenettelyjään monelta osin.

Nykyinen järjestelmä on epäilemättä monimutkainen, ja kuudenteen puiteohjelmaan onkin esitetty yksinkertaistettua lähestymistapaa (katso kohdat 4.47—4.50). Seuraamuksia on olemassa, mutta niitä myös tiukennetaan (katso kohta 4.51).

⁽⁸⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999.

⁽⁹⁾ Sopimuspuolet, joihin tarkastuksen voi kohdentaa, tarkoittavat sopimuspuolia, jotka ovat tehneet voimassa olevan sopimuksen ja jättäneet vähintään yhden kyseessä olevan pääosaston keskustietokantoihin tallennetun menoilmoituksen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

havaittiin, että virheiden esiintyvyys on suuri. Sen perusteella ilmeni vakava huoli siitä, että komission valvontaan ei voida luottaa siinä mielessä, että se estäisi, havaittisi ja oikaisisi lopullisten edunsaajien ilmoituksia, joissa menot on esitetty liian suurina. Nykyinen kustannusten korvausjärjestelmä, jossa on kolme pääjärjestelmämallia (lisäkustannusmalli, kokonaiskustannusmalli ja kiinteämääräisiin yleiskustannuksiin perustuva kokonaiskustannusmalli) ja kymmenen eri luokkaa suorille, epäsuorille ja koordinoitukustannuksille, on liian monimutkainen, jotta komission yksiköt voisivat valvoa sitä vaikuttavasti. Koska komissio on toimittanut tai antanut tehtäväksi toimittaa vain rajoitetusti jälkikäteen tehtäviä tilintarkastuksia (tavoitteenaan tarkastaa 10 prosenttia kaikista sopimuspuolista viidennen puiteohjelman aikana) (ks. kohta 4.60) ja koska sopimuksista puuttuu seuraamuslausekkeet, varoituskkeinoja, jotka estäisivät edunsaajia ilmoittamasta todellisia kustannuksia liian suurina, on liian vähän.

4.46 Lisäkustannusmallin (joka korvaa 100 prosenttia ilmoitetuista kustannuksista) osalta ainoastaan muista kuin toistuvista kustannuksista on esitettävä tositteet ja ne on perusteltava komissiolle. Tähän kustannusmalliin kuuluvien sopimuspuolten (pääasiassa yliopistot ja julkisen tutkimuslaitokset, joilla ei ole asianmukaista sisäistä laskentajärjestelmää) kustannustenjakoperiaatteella toteutettujen epäsuorien TTK-toimien osarahoituksen tosiasiallisuuden ja määrän varmistaminen on mahdotonta.

Kustannusten korvausjärjestelmän yksinkertaistamista ja vaikuttavampien seuraamusmenetelmien käyttöönottoa suositellaan

4.47 Jotta lopulliset edunsaajat ilmoittaisivat vähemmän tukeen kelpaamattomia menoja tahattomasti tai tahallisesti ja jotta komission yksiköt voisivat toteuttaa epäsuorien TTK-toimien varainhoidon tarkemmin ja vaikuttavammin, suositellaan kustannusten korvausjärjestelmän perusteellista yksinkertaistamista tulevassa kuudennessa puiteohjelmassa (ajanjaksolla 2002–2006). Kolmen kustannusjärjestelmän malleista (lisäkustannusmalli, kokonaiskustannusmalli ja kiinteämääräisiin yleiskustannuksiin perustuva kokonaiskustannusmalli) olisi siirryttävä yhtenäiseen järjestelmään ja kymmenen menoluokkaa olisi supistettava kolmeen (henkilöstö-, koordinointi- ja erityskustannuksiin) ja kiinteämääräisiä maksuja olisi käytettävä paljon enemmän:

— edunsaajan suoraan palkkaaman tieteellisiä ja teknisiä tehtäviä hoitavan henkilöstön menot olisi

KOMISSIION VASTAUKSET

Samalla on myös pyritty merkittävästi parantamaan selkeyttä ja viestintää, lisäämään viidennen puiteohjelman sopimuspuolia koskevien tarkastuskäyntien laajuutta ja tehostamaan liian suurten maksujen takaisinperintää, ja näitä parannuspyrkimyksiä tehostetaan entisestään tilintarkastustuomioistuimen huomautusten perusteella.

4.46 Lisäkustannusmalli perustuu oikeusperustassa vahvistettuihin yksiselitteisiin säännöksiin ja toimii teknisenä mallina lähinnä niille julkisille elimille, joilla ei ole yksityisten yritysten kirjanpitojärjestelmien kaltaisia monimutkaisia kirjanpitojärjestelmiä. Kyseisten sopimuspuolten osarahoituksen todentamatta ja tarkastamatta jättäminen perustuu niin ikään lainsäätäjän yksiselitteisiin säännöksiin.

4.47 Tilintarkastustuomioistuimen ehdotuksen etuna on järjestelmän yksinkertaistaminen, ja se on turvallinen oikeudelliselta ja taloudelliselta kannalta sekä yhteisölle että sopimuspuolille. Komission yksiköt ehdottivat järjestelmän yksinkertaistamista laadittaessa vuosina 2002–2006 toteutettavaan tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudenteen puiteohjelmaan osallistumista ja ohjelman tulosten levittämistä koskevia sääntöjä. Neuvosto ja Euroopan parlamentti eivät kuitenkaan hyväksyneet ehdotusta siirtyä uuteen, yhtenäiseen kokonaiskustannusten laskentamenetelmään.

Vaikka uusi menetelmä todella on yksinkertaisempi ja luotettavampi kuin tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen viidennessä puiteohjelmassa käytetty menetelmä, siihen liittyy neuvoston kannalta suuria haittoja, koska se rajoittaa osallistujien itsenäisyyttä ja joustavuutta ja on yksittäisille osallistujille taloudellisesti epäoikeudenmukainen (= yhteisön rahoitusosuus pysyy samana) verrattuna tutkimuksen ja

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

ilmoitettava todellisten kustannusten (bruttopalkka ja siihen liittyvät kustannukset) ja hankkeen kannalta välttämättömien, ennen sopimuksen allekirjoittamista neuvoteltujen työtuntien määrän keskiarvon perusteella,

- koordinoitinkustannukset (joiden olisi katettava epäsuorien TTK-toimien hallinnollinen ja taloudellinen koordinointi), matka- ja oleskelukustannukset, kulu-tushyödykkeet, atk-menot ja kaikki epäsuorat kustannukset olisi määriteltävä kiinteämääräisiksi,
- muut merkittävät erityiskustannukset kattaisivat eriteltyt kustannukset, kuten alihankintasopimukset, epäsuoria toimia tai tietosuojaa varten erityisesti hankitut tai niissä käytetyt kestokulutushyödykkeet. Näiden kustannusten erityislaatuisuuden vuoksi niistä on ensin neuvoteltava ja ne on määriteltävä selkeästi sopimuksessa.

4.48 Tällainen merkittävästi yksinkertaistettu kustannusten korvausjärjestelmä edistäisi kaikkien sopimuspuolten suunnittelua. Lisäksi se olisi perustana tehokkaammalle ja kustannusvaikuttavammalle menoilmoitusten ulkoiselle varmentamiselle (kuten tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 17/98 neljännen puiteohjelman Joule-Thermie-ohjelmasta suositellaan ⁽¹⁰⁾).

4.49 Erityisesti tapauksissa, joissa tieteelliset ja tekniset suoritteet voidaan määritellä selkeästi, komissio voisi vaihtoehtoisesti neuvotella arvoon perustuvia maksuja epäsuoriin TTK-toimiin liittyville erityistoimille. Tällöin voitaisiin maksaa ennalta vahvistettu yhteisön rahoitusosuus tointa kohti sen jälkeen, kun sopimuksessa määriteltyjen suoritteiden päätökseen saaminen tai vastaanottaminen on hyväksytty.

KOMISSION VASTAUKSET

teknologisen kehittämisen viidennessä puiteohjelmassa käytettyihin menetelmiin.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti toivat selkeästi ilmi, ettei uusi menetelmä voi olla ainoa menetelmä, jolla osallistujat voivat laskea kokonaiskustannukset. Järjestelmää on kuitenkin mahdollista käyttää todellisten kokonaiskustannusten laskentamenetelmän rinnalla, jos siihen ei sisällytetä kiinteämääräisiä maksuja mutta sisällytetään jälkitarkastukset.

Näin ollen komission yksiköt katsovat, että niiden on harkittava yksinkertaistamiselle muita vaihtoehtoja kuin tilintarkastustuomioistuimen suosittemat.

4.48 Mitä tulee menotositteiden varmentamiseen, sekä komission ehdotuksessa että asiaan liittyvissä neuvoston ja Euroopan parlamentin teksteissä esitetään selkeästi, että ulkopuolisen tarkastajan on todennettava epäsuoraan toimeen osallistujien kustannukset. Lisäksi, jos kyseessä on julkinen elin, kyseiset kustannukset todentaa toimivaltainen riippumaton viranomainen (kuudenteen puiteohjelmaan osallistumista ja sen tulosten levittämistä koskevien sääntöjen 14 artikla). Tässä otetaan huomioon tietoyhteiskunnan, yritystoiminnan ja tutkimuksen pääosastojen pilottihankkeista saadut kokemukset.

4.49 Vaikka komissio 10. tammikuuta 2002 antamassaan muutetussa ehdotuksessa nimenomaisesti mainitsi toiminnan arvon, sen tarkoituksena kuitenkin oli, että toimien arvoa käytettäisiin maksujen perusteena ainoastaan joissakin hyvin poikkeuksellisissa tapauksissa silloin, kun tulojen ja menojen hyväksyjä katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi ja riittäväksi perusteeksi.

Neuvoston ja Euroopan parlamentin hyväksymässä puiteohjelmaan osallistumista ja sen tulosten levittämistä koskevassa tekstissä mainitaan nimenomaisesti, että kullekin toiminnalle voidaan määrittää arvo ainoastaan yhteisymmärryksessä osallistujien kanssa (14 artiklan 2 kohta), ja näin voidaan poiketa todellisten kustannusten periaatteesta.

⁽¹⁰⁾ EYVL C 356, 20.11.1998.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.50 Kuten FAIR-ohjelmasta (joka käsittää yhden neljänneksen puiteohjelman erityisohjelmista) laaditussa tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 9/99 ⁽¹⁾ suositellaan, epäsuoria TTK-toimia koskevissa mallisopimuksissa olisi määrättävä osallistujien rajoittamattomasta yhteisestä vastuusta yhteisön rahoitusosuuden käytössä (lukuun ottamatta julkisten yliopistojen kaltaisia osallistujia, joita ei voi lainsäädännöllisistä syistä pitää yhteisessä vastuussa).

4.51 Kuten viime varainhoitovuoden vuosikertomuksessa todetaan, komissiota kehoitetaan suojelemaan yhteisön taloudellisia etuja asettamalla neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽²⁾ säädettyjä seuraamuksia. Perusteettomasti saatujen etujen takaisinperimisen lisäksi seuraamusten tulisi olla näkyviä ja niihin tulisi sisältyä asteittaisia hallinnollisia toimenpiteitä ja rangaistuksia, jotta ne olisivat sekä tehokkaita että varoitavia. Seuraamukset olisi määriteltävä mallisopimuksissa tai otettava käyttöön erityisillä alakohtaisilla säännöillä.

KOMISSION VASTAUKSET

4.50 Osallistujien rajoittamattoman yhteisvastuun periaate mainitaan selkeästi komission 10. tammikuuta 2002 antaman osallistumista ja tulosten levittämistä koskevan muutetun ehdotuksen 13 artiklassa.

On huomattava, että rajoittamattomuuden vaatimus poistettiin neuvoston ja Euroopan parlamentin vaatimuksesta.

Yhteisvastuun periaate on kuitenkin sisällytetty neuvoston ja Euroopan parlamentin hyväksymän tekstin 13 artiklaan, vaikkakin hieman eri muodossa.

Lisäksi tekstissä määritellään yhteisvastuun täytäntöönpanon edellytykset ja eritellään, millä keinoin ja missä tilanteessa yhteisvastuuseen vedotaan.

4.51 Komission ehdotukseen sisältyvä viittaus asetukseen (EY, Euratom) 2988/95 sisältyy myös neuvoston ja Euroopan parlamentin hyväksymien osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen 19 artiklaan. Mallisopimuksissa määrätään tarvittaessa myös tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamista seuraamuksista, mutta seuraamuksia koskevia alakohtaisia sääntöjä ei tällä hetkellä ole.

Petostentorjuntaa koskevassa komission toimintasuunnitelmassa vuosiksi 2001–2003 (KOM(2001) 254 lopullinen) kaavallaan välittömiin menoihin liittyvien hallinnollisten toimenpiteiden ja seuraamusten käyttöönottoa koskevan aloitteen laatimista. Aloitteella on tarkoitus tehdä mahdolliseksi välittömiin menoihin liittyvien hallinnollisten toimenpiteiden ja seuraamusten määrääminen. Aloite on nostanut esiin oikeudellisia kysymyksiä, jotka liittyvät muun muassa komission parhaillaan tarkastelemien uusien sääntöjen soveltamisalaan ja menettelynäkökohtiin ⁽¹⁾.

Komission hallinnonuudistusta koskevan valkoisen kirjan toimen 73 (sopimusneuvonta), toimen 74 (sopimustietokanta) ja toimen 94 (lainsäädännön laatiminen petosten osalta aukottomaksi ja sopimusten hallinnointi) mukaisesti sopimuksia uudistetaan parhaillaan, jotta niihin voidaan sisällyttää yhteisön taloudellisten etujen suojaamista koskevat selkeät lausekkeet (tarkastuksia ja seuraamuksia koskevat vakiolausekkeet, joiden ansiosta tarkastukset ja seuraamukset saadaan tehokkaammiksi).

⁽¹⁾ EYVL C 92, 30.3.2000.

⁽²⁾ EYVL L 312, 18.12.1995, s. 1.

⁽¹⁾ Ks. myös petostentorjuntaa koskeva komission vuosikertomus 2001 (KOM(2002) 348 lopullinen).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

KOMISSION TOIMITTAMAT TARKASTUKSET
SISÄISTEN POLITIIKKOJEN JA TUTKIMUKSEN
ALALLA

Päätökseen saatujen tarkastusten määrän väheneminen

4.52 Sisäisistä politiikoista vastaavilta 13 pääosastolta saatujen tietojen vertailusta käy ilmi, että vuonna 2001 päätökseen saatujen tarkastusten määrä (392 tarkastusta) oli vähemmän kuin varainhoitovuonna 2000, jolloin saatiin päätökseen 537 tarkastusta (ks. **taulukko 4.5**). Taulukosta käy ilmi, että tarkastettujen sopimusten määrä kasvoi 872:sta 892:een ja niiden arvo kasvoi yli 50 prosenttia.

4.53 Oikeus- ja sisäasioiden pääosaston koulutus-, vaihto- ja yhteistyöohjelmia (momentit B5-820) koskevaa sisäistä valvontaa, joka ei ole sopimusten jälkivalvontaa, tehostettiin, mutta muiden pääosastojen osalta tarkastettujen sopimusten määrä väheni 28 prosenttia. Oikeus- ja sisäasioiden pääosaston lisäksi tietoyhteiskunnan pääosaston toteuttamat tai sen puolesta toteutetut, päätökseen saadut tarkastukset ja tarkastusten määrä lisääntyivät vuonna 2001 vuoteen 2000 nähden 50 prosenttia. Tarkastettujen sopimusten kokonaisarvon nousu johtui pääasiassa energian ja liikenteen pääosaston tarkastusten lisääntymisestä (arvo nousi 209 miljoonasta eurosta 1 066 miljoonaan euroon, ks. **taulukko 4.5**).

4.54 Havaittiin, että erityisesti koulutuksen ja kulttuurin pääosaston päätökseen saatujen tarkastusten määrä ja tarkastettujen sopimusten määrä vähenivät huomattavasti. Kun otetaan huomioon koulutuksen ja kulttuurin pääosaston yli 20 000 avointa sopimusta ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa tekemät merkittävät havainnot Sokrates- ja Nuorten Eurooppa-ohjelmien osalta (ks. kohdat 4.64–4.72), ainoastaan 12 sopimuksen tarkastus vuonna 2001 on riittämätön määrä (vuonna 2000 tarkastettiin 172 sopimusta).

4.55 Komission antamien tietojen mukaan todellisuudessa takaisin peritty määrä vuonna 2000 toimitettujen tarkastusten perusteella oli 25,5 miljoonaa euroa. Lukuun ottamatta terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosaston hallinnoimia eläinten ja kasvien terveyttä koskevia toimia takaisin perittävät määrät kasvoivat huomattavasti eli 10,4 miljoonasta eurosta 16,2 miljoonaan euroon (ks. **taulukot 4.5** ja **4.6**). Tämä johtuu

4.52 Kaikki esitetyt indikaattorit huomioon ottaen komissio katsoo, että sen tarkastustoiminta on yleisesti ottaen tasapainossa.

4.53 Komissio katsoo, että merkittävät pääosastokohtaiset vuosivaihtelut selittyvät suhdannetekijöillä.

4.54 Koulutuksen ja kulttuurin pääosastoa koskevien tarkastusten väheneminen vuonna 2001 vuoteen 2000 verrattuna selittyy sillä, että pääosaston tarkastusmäärärahat kohdennettiin uudelleen sisäiseen tarkastukseen komission hallinnonuudistuksen mukaisesti. Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto teki vuoden 2001 lopussa puitesopimukset kolmen tarkastusyrityksen kanssa voidakseen lisätä tuntuvasti edunsaajia ja mahdollisia välittäjiä koskevia tarkastuksia. Kyseisten yritysten kanssa oli jo pelkästään vuoden 2002 alkupuoliskolla sovittu lähes sadasta tarkastuksesta.

4.55 Takaisin perittävien määrien suuruus johtuu siitä, että tarkastuksia on pyritty lisäämään, minkä vuoksi takaisin perittävät määrät kasvoivat vuonna 2001.

Taulukko 4.5 — Komission vuosina 2000 ja 2001 päätökseen saamat tarkastukset ⁽¹⁾

(milj. EUR)

Pääosasto	Päätökseen saadut tarkastukset		Tarkastetut sopimukset		Avoimet sopimukset		Tarkastettujen sopimusten arvo		Avoimien sopimusten arvo		Tarkastusten perusteella takaisin perittävät määrät tai alennetut maksut	
	2000 ⁽²⁾	2001	2000 ⁽²⁾	2001	2000 ⁽²⁾	2001	2000 ⁽²⁾	2001	2000 ⁽²⁾	2001	2000 ⁽²⁾	2001
Maatalouden pääosasto	4	4	⁽⁶⁾	⁽⁶⁾	550	387	12,29	12,94	73,66	69,40	⁽⁶⁾	⁽⁶⁾
Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto	106	11	172	12	25 306	20 165	56,29	1,87	654,04	670,56	0,92 ⁽⁹⁾	0,44
Työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto	13 ⁽²⁾	14	24 ⁽²⁾	36	1 742 ⁽²⁾	1 697	7,35 ⁽²⁾ ⁽³⁾	8,15 ⁽³⁾	114,77 ⁽²⁾ ⁽³⁾	125,64 ⁽³⁾	0,10 ⁽²⁾	0,65
Energian ja liikenteen pääosasto	35	21	93	55	4 774	2 996	209,17	1 025,86	1 656,20 ⁽³⁾	2 124,65 ⁽³⁾	1,28 ⁽⁹⁾	1,67 ⁽⁹⁾
Yritystoiminnan pääosasto	8	2	37	12	746	2 857	53,60	3,75	181,10	451,86	0,15	0,21
Ympäristöasioiden pääosasto	30	31	40	39	2 505	2 345	12,56	21,47	295,12	308,44	0,10	0,78
Kalastuksen pääosasto	5	4	13	19	188	211	7,04	4,51	194,53	125,80	0,03	0,05
	⁽⁸⁾ 3	4	9	13	13	22	27,60	35,40	95,84	91,01	—	0,02
Oikeus- ja sisäasioiden pääosasto	64 ⁽⁵⁾	5	65 ⁽⁶⁾	269 ⁽⁷⁾	713	754	4,26 ⁽⁵⁾	1,78	31,95	30,87	0,45	0,06
Terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosasto	8	12	18	25	978	712	3,03	5,65	85,48	93,26	0,05	0,21
	⁽⁴⁾ 10	14	12	14	t.p.	t.p.	96,65	109,21	⁽⁷⁾	⁽⁷⁾	15,03 ⁽⁹⁾	10,18
Tietoyhteiskunnan pääosasto	25	38	66	99	4 765 ⁽²⁾	4 502	40,09	66,60	1 481,60 ⁽²⁾ ⁽³⁾	1 657,80 ⁽³⁾	2,00 ⁽²⁾	5,17
Sisämarkkinoiden pääosasto	1	0	1	0	175	268	⁽⁶⁾	0,00	8,79	8,54	0,00	0,00
Tutkimuksen pääosasto	220	232	317	299	11 358	14 441	820,20	699,80	3 387,00	4 302,00	5,30	6,90
Verotuksen ja tulliliiton pääosasto	5	0	5	0	164	57	0,58	0,00	44,10	33,84	0,04 ⁽²⁾	0,00
YHTEENSÄ	537	392	872	892	52 518	50 660	1 350,71	1 996,99	8 123,08	10 093,67	25,45	26,34

⁽¹⁾ Tämän taulukon laadinnassa käytetyt määritelmät:

- Päätökseen saadut tarkastukset: tilintarkastukset, joista annettiin lopullinen tarkastuskertomus vuoden aikana.
- Avoimet sopimukset: vuoden aikana allekirjoitetut sopimukset, joita ei ole saatettu päätökseen, ja lisäksi kaikki ne sopimukset, jotka olivat avoimina vuoden alussa ja joita ei saatu päätökseen vuoden aikana. Sopimuksella tarkoitetaan kustannusjakoperiaateella tai julkisen tarjouskilpailun perusteella toteutettavia sopimuksia sekä rahoitussopimuksia. Päätökseen saatetulla sopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka ehdot on täytetty, kaikki rahoitusta koskevat ja tekniset tarkastukset on tehty ja loppusuoritus on maksettu.
- Tarkastettujen sopimusten arvo: paikalla tarkastettujen sopimuspuolten rahoitusosuuksien arvo.
- Takaisin perittävät määrät: paikalla tehdyissä tarkastuksissa todetut takaisin perittävät määrät, jotka on kirjattu tarkastuskertomuksiin.

⁽²⁾ Ks. vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, taulukko 4.3a. Joissakin tapauksissa tietoja oli myöhemmin muutettu.

⁽³⁾ Ainoastaan komission osuus.

⁽⁴⁾ Kasvien ja eläinten terveyttä koskevat toimet. Tarkastettujen sopimusten arvo tarkoittaa tässä yhteydessä jäsenvaltioiden menoilmoituksia.

⁽⁵⁾ Varainhoitovuotta 2000 koskevassa taulukossa päätökseen saatujen tarkastusten määrään sisältyivät tapaukset, joissa tehtiin loppumaksun suorittamisen yhteydessä toimitettujen asiakirjojen lopputarkastus.

⁽⁶⁾ Ei erikseen määritetty tai ei saatavilla.

⁽⁷⁾ Sisältää nykyisten budjettikohdasta B5-8 2 0 rahoitettavien sisäisen valvonnan järjestelmien sisäistä tarkastusta koskevan tutkimuksen, joka perustui otoksiin (265 sopimusta).

⁽⁸⁾ Kalastuksen valvontatoimenpiteet. Sopimuksella tarkoitetaan jäsenvaltion ohjelmaa; tarkastettujen sopimusten arvo tarkoittaa tässä yhteydessä ohjelmaan kuuluvien tarkastettujen kohtien arvoa; avoimien sopimusten arvolla tarkoitetaan tässä yhteydessä monivuotisten toimenpiteiden kokonaisarvoa kaikkien jäsenvaltioiden osalta.

⁽⁹⁾ Takaisin perittävät määrät ovat ainoastaan viitteellisiä.

Lähde: Komissio.

Taulukko 4.6 — Takaisinperintää koskeva tilanne

(1 000 EUR)

Pääosasto	Tarkastusten perusteella takaisin perittävät määrät tai alennetut maksut ⁽¹⁾	Todellisuudessa takaisin perityt määrät 31. joulukuuta 2001 vallinneen tilanteen mukaan					
	2000	Vähennykset tulevista maksuista	Perintämääräyksen perusteella todellisuudessa perityt määrät	Takaisinperintää ei aloitettu; perintämääräys annettu, mutta takaisinmaksu on kesken	Takaisinperintää ei aloitettu; perintämääräystä ei vielä annettu tai mukautus on yhä kesken	Ei perittävässä takaisin	YHTEENSÄ
Maatalous	⁽²⁾	t.p.	t.p.	t.p.	t.p.	t.p.	t.p.
Koulutus ja kulttuuri	920,00	20,00	250,00	480,00	170,00	—	920,00
Työllisyys ja sosiaaliasiat	100,64 ⁽⁵⁾	—	23,89	—	74,74	2,01	100,64
Energia ja liikenne	1 280,72 ⁽⁴⁾	77,02	14,44	—	1 074,42	—	1 165,88
Yritys	153,00	152,16	—	0,96	—	—	153,12
Ympäristö	100,00	29,95	25,52	12,79	39,39	—	107,65
Kalastus	33,50	33,50	—	—	—	—	33,50
Oikeus- ja sisäasioiden pääosasto	452,00	400,00	—	—	—	53,00	453,00
Terveys ja kuluttaja-asiat	49,00	49,00	—	—	—	—	49,00
⁽³⁾	15 025,00 ⁽⁴⁾	15 602,00	—	—	—	—	15 602,00
Tietoyhteiskunta	2 000,00 ⁽⁵⁾	—	500,84	1 270,37	197,18	—	1 968,39
Tutkimus	5 300,00	2 640,49	575,39	926,11	1 080,92	54,72	5 277,63
Verotus ja tulliliitto	38,71 ⁽⁵⁾	—	36,90	—	1,81	—	38,71
YHTEENSÄ	25 452,57	19 004,12	1 426,98	2 690,23	2 638,46	109,73	25 869,52

⁽¹⁾ Komission yksiköiden ilmoittama; ks. vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, taulukko 4.3a.

⁽²⁾ Ei erikseen määritetty.

⁽³⁾ Kasvien ja eläinten terveyttä koskevat toimet.

⁽⁴⁾ Takaisin perittävät määrät ovat ainoastaan viitteellisiä.

⁽⁵⁾ Komission muuttama tieto.

HUOM. t.p. = tieto puuttuu.

Lähde: Komission yksiköt.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

pääasiassa viiden tutkimusasioita käsittelevän pääosaston entistä tehokkaammasta tarkastustoiminnasta. Kyseiset pääosastot ovat vastuussa tutkimuksen puiteohjelmien hallinnoinnista, jonka yhteydessä takaisin perittäviä määriä oli 14 miljoonaa euroa (ks. kohdat 4.57—4.60). Erityisesti tietoyhteiskunnan pääosaston tapauksessa takaisin perittävät määrät kasvoivat merkittävästi 2,0 miljoonasta eurosta 5,2 miljoonaan euroon. Terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosaston hallinnoimien kasvien ja eläinten terveyttä koskevien toimien osalta takaisin perittävät määrät vähenivät vuoden 2000 15,0 miljoonasta eurosta 10,2 miljoonaan euroon vuonna 2001.

4.56 Yli 5,3 miljoonaa euroa (yli 20 prosenttia) varainhoitovuoden 2000 loppuun mennessä takaisin perittäväksi vahvistetusta määrästä oli kuitenkin vielä perimättä takaisin 31. joulukuuta 2001. Etenkin tutkimuksen, tietoyhteiskunnan sekä energian ja liikenteen pääosastoilla oli perimättä takaisin huomattavia määriä (ks. **taulukko 4.6**).

Tutkimuksen alalla toimitettujen tehostettujen tarkastusten osalta ei ole vielä saavutettu 10 prosentin tavoitetta

4.57 Viisi tutkimusasioita käsittelevää ja tutkimuksen puiteohjelmissa toimivaa pääosastoa (tutkimuksen, tietoyhteiskunnan, energian ja liikenteen, yritystoiminnan sekä kalastuksen pääosastot) ovat tehostaneet merkittävästi vuodesta 1999 lähtien lopullisten edunsaajien luona jälkikäteen tehtäviä tilintarkastuksia. Tilintarkastustuomioistuin antoi tätä koskevan suosituksen vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 1998⁽¹³⁾. Tutkimuksen pääosaston asettama yleistavoite on tarkastaa 10 prosenttia tutkimusohjelmien sopimuspuolista⁽¹⁴⁾. Koska komission henkilöstöresurssit ovat rajalliset, se teki puitesopimuksen ulkopuolisen tarkastusyhtiön kanssa. Tarkastuskertomusten laatimiseen ja niiden tulosten hyödyntämiseen tarvittava aika on lyhentynyt selvästi, keskimäärin vuoden 1999 23 kuukaudesta viiteen kuukauteen vuonna 2001. Mahdollisesti tarvittavien mukautusten toteuttaminen on siten helpottunut.

4.56 Lähes 80 prosenttia takaisin perittävistä määristä on peritty takaisin. Tutkimuksen alalla ei ole vielä peritty takaisin kaikkia aiheettomia maksuja lähinnä siksi, että tarkennusten tekemiseen tarvittavia kustannusselvityksiä ei ollut vielä saatu 31. joulukuuta 2001. Komissio on tarkentanut perintämenettelyitään, ja seuranta on tehostettu ja parannettu, jotta kaikki perimättä olevat määrät saadaan perittyä takaisin. Viidennen puiteohjelman osana toteutettaviin tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) epäsuoriin toimiin liittyvä takaisinperintä voidaan tulevaisuudessa hoitaa saman edunsaajan kanssa tehtyjen muiden epäsuoria TTK-toimia koskevien sopimusten yhteydessä.

4.57 Komissio ilmaisee tyytyväisyytensä tilintarkastustuomioistuihin lausunnosta, jossa tämä toteaa tarkastusten päätöksen saamiseen tarvittavan ajan lyhentyneen selvästi, keskimäärin 23 kuukaudesta vuonna 1999 viiteen kuukauteen vuonna 2001. Jo pelkkä lyhentymisen sinänsä on myönteinen osoitus komission yrityksistä.

⁽¹³⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1998, kohta 4.19 sekä komission vastaus kyseiseen kohtaan.

⁽¹⁴⁾ Komission kirjallinen vastaus Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunnan kyselyyn (kohta 4.3), 21. joulukuuta 2001. Ks. myös tilintarkastustuomioistuihin vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999. Komission vastaus kohtaan 4.23.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

4.58 Tutkimuksen pääosasto hallinnoi noin kahta kolmasosaa kaikista epäsuoria TTK-toimia koskevista sopimuksista. Vuonna 2001 se sai päätökseen 232 tarkastusta, jotka liittyivät neljännen puiteohjelman yhteydessä tehtyihin 299:ää epäsuoraa TTK-toimea koskeviin sopimukseen (ks. **taulukko 4.7**). Ulkopuolinen palvelun tarjoaja toimitti yli 94 prosenttia näistä tarkastuksista.

4.59 Tutkimuksen pääosaston mukaan komissiolle oli palautettava yhteensä 6,3 miljoonan euron verran aiheettomia maksuja (ks. **taulukko 4.8**). Tutkimuksen pääosaston tarkastuksissa havaittujen tapausten, joissa määrät oli kirjattu liian suuriksi, osuus tarkastetuista menoista kasvoi vuoden 1999 4,8 prosentista 8,7 prosenttiin vuonna 2001. Saman jakson aikana sopimuspuolten hyväksi tehtyjen mukautusten määrä kasvoi

4.58 Tarkastusyrietykset toimivat komission puolesta. Kaikissa tapauksissa vastuu on viime kädessä komissiolla. Katso myös kohta 4.61.

4.59 Komissio huomauttaa, että vuoden 2001 luvut johtuvat sen uudesta, aiempaa kokonaisvaltaisemmasta tarkastusstrategiasta. Komissio katsoo, että liian suuriksi kirjattujen määrärien vähentämisyrittämisestä ei ole tarkoituksenmukaista käyttää tarkastusten alalla tapahtuneen kehityksen arviointiperusteena.

Taulukko 4.7 — Tutkimuksen pääosasto — Tutkittuja tarkastuskertomuksia koskevat tilastot ja tarkastuksiin kulunut aika

1999

Tarkastuksen tyyppi	Tutkittujen tarkastuskertomusten määrä	Tarkastuksen aloittamisesta tarkastuskertomuksen jättämiseen kulunut aika kuukausina		Tarkastuskertomuksen jättämisestä loppuarviointiin kulunut aika kuukausina		Tarkastuksen aloittamisesta loppuarviointiin kulunut aika kuukausina	
		Tarkastukset, joita koskevat tiedot saatavilla	Keskimäärä kuukausina	Tarkastukset, joita koskevat tiedot saatavilla	Keskimäärä kuukausina	Tarkastukset, joita koskevat tiedot saatavilla	Keskimäärä kuukausina
Sisäinen ⁽¹⁾	21	9	8,7	10	8,4	21	25,4
Ulkoinen ⁽²⁾	25	17	13,6	20	11,7	24	21,2
Yhteensä	46 ⁽³⁾	26	11,9	30	10,6	45	23,1

2001

Tarkastuksen tyyppi	Tutkittujen tarkastuskertomusten määrä	Tarkastuksen aloittamisesta tarkastuskertomuksen jättämiseen kulunut aika kuukausina		Tarkastuskertomuksen jättämisestä loppuarviointiin kulunut aika kuukausina		Tarkastuksen aloittamisesta loppuarviointiin kulunut aika kuukausina	
		Tarkastukset, joita koskevat tiedot saatavilla	Keskimäärä kuukausina	Tarkastukset, joita koskevat tiedot saatavilla	Keskimäärä kuukausina	Tarkastukset, joita koskevat tiedot saatavilla	Keskimäärä kuukausina
Sisäinen ⁽¹⁾	13	8	2,3	11	1,7	9	5,2
Ulkoinen ⁽²⁾	219	217	3,8	218	0,9	217	4,7
Yhteensä	232 ⁽⁴⁾	225	3,7	229	1,0	226	4,7

⁽¹⁾ Tutkimuksen pääosaston yksiköiden toteuttamat tarkastukset.

⁽²⁾ Ulkopuolisten tarkastusyrietysten toteuttamat tarkastukset.

⁽³⁾ Laaja otos, joka kattaa kaikki tarkastuskertomukset (74).

⁽⁴⁾ Tarkastuskertomusten yhteismäärä.

Lähde: Tilintarkastustuomioistuimen tekemät, komission antamiin tietoihin perustuvat tutkimukset.

Taulukko 4.8 — Tutkimuksen pääosasto — Yhteenvedo tarkastuksista ja mukautuksista ⁽¹⁾

(1 000 EUR)

1999

	Tarkastukset yhteensä	Tarkastukset, jotka eivät sisälly analyysiin ⁽²⁾	Analysoitujen tarkastusten määrä	Tarkastusten kokonaissumma	EU:n hyväksi tehdyt mukautukset					Sopimosapuolten hyväksi tehdyt mukautukset					Ei mukautuksia		
					Tarkastukset	Osuus tarkastuksista prosentteina ⁽³⁾	Tarkastettu summa	Mukautukset	Mukautusten osuus tarkastetusta summasta	Tarkastukset	Osuus tarkastuksista prosentteina ⁽³⁾	Tarkastettu summa	Mukautukset	Mukautusten osuus tarkastetusta summasta	Tarkastukset	Osuus tarkastuksista prosentteina ⁽³⁾	Tarkastettu summa
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]	[11]	[12]	[13]	[14]	[15]	[16]	[17]
Sisäiset tarkastukset	21	5	16	12 053,7	12	75,0 %	3 995,8	544,6	13,6 %	2	12,5 %	432,6	7,2	1,7 %	2	12,5 %	7 625,3
Ulkoiset tarkastukset	25	10	15	9 419,7	10	66,7 %	7 300,3	491,5	6,7 %	2	13,3 %	1 117,6	31,5	2,8 %	3	20,0 %	1 001,8
Yhteensä	46	15	31	21 473,5	22	71,0 %	11 296,2	1 036,2	9,2 %	4	71,0 %	1 550,3	38,7	2,5 %	5	16,1 %	8 627,0
					EU:n hyväksi tehtyjen mukautusten osuus tarkastusten kokonaissummasta				4,8 %	Sopimosapuolten hyväksi tehtyjen mukautusten osuus tarkastusten kokonaissummasta				0,2 %			

⁽¹⁾ Tämän taulukon laatimisessa käytettyä mukautusta on sovellettu koko tarkastukseen, eli jokaisessa tarkastetussa hankkeessa ei ole käytetty erillistä mukautusta.

⁽²⁾ Koskee tarkastuksia, jotka eivät edellytä menoilmoitusten uudelleentarkastelua.

⁽³⁾ Sarakkeen [3] sisältämistä tarkastuksista.

2001

	Tarkastukset yhteensä	Tarkastukset, jotka eivät sisälly analyysiin ⁽²⁾	Analysoitujen tarkastusten määrä	Tarkastusten kokonaissumma	EU:n hyväksi tehdyt mukautukset ⁽¹⁾					Sopimosapuolten hyväksi tehdyt mukautukset ⁽¹⁾					Ei mukautuksia ⁽¹⁾		
					Tarkastukset	Osuus tarkastuksista prosentteina ⁽³⁾	Tarkastettu summa	Mukautukset	Mukautusten osuus tarkastetusta summasta	Tarkastukset	Osuus tarkastuksista prosentteina ⁽³⁾	Tarkastettu summa	Mukautukset	Mukautusten osuus tarkastetusta summasta	Tarkastukset	Osuus tarkastuksista prosentteina ⁽³⁾	Tarkastettu summa
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]	[11]	[12]	[13]	[14]	[15]	[16]	[17]
Sisäiset tarkastukset	13	2	11	4 223,2	5	45,5 %	2 212,2	448,1	20,3 %	1	9,1 %	372,9	59,3	15,9 %	6	54,5 %	1 638,1
Ulkoiset tarkastukset	219	3	216	68 346,7	150	69,4 %	46 275,1	5 861,4	12,7 %	59	27,3 %	16 431,4	1 306,8	8,0 %	29	13,4 %	5 640,2
Yhteensä	232	5	227	72 569,9	155	68,3 %	48 487,3	6 309,5	13,0 %	60	26,4 %	16 804,3	1 366,1	8,1 %	35	15,4 %	7 278,3
					EU:n hyväksi tehtyjen mukautusten osuus tarkastusten kokonaissummasta				8,7 %	Sopimosapuolten hyväksi tehtyjen mukautusten osuus tarkastusten kokonaissummasta				1,9 %			

⁽¹⁾ Tämän taulukon laatimisessa käytettyä mukautusta on sovellettu koko tarkastukseen, eli jokaisessa tarkastetussa hankkeessa ei ole käytetty erillistä mukautusta. Koska tarkastus kattaa usein useita hankkeita, on mahdollista, että saman tarkastuksen yhteydessä on käytetty erilaisia mukautuksia. (EU:n hyväksi tehtyjä mukautuksia, sopimosapuolen hyväksi tehtyjä mukautuksia, ei mukautuksia). Jotta vältettäisiin tarkastettujen määrien laskemista kahdesti, niiden tarkastusten, joihin sovellettiin eri mukautuksia tai ei lainkaan mukautusta, määrät on jaettu hankekohtaisesti. Samasta syystä sarakkeiden [5], [10] ja [15] tarkastusten lukumäärän summa ei vastaa sarakkeessa [3] ilmoitettua kokonaismäärää. Oikean luvun saamiseksi on vähennettävä niiden tarkastusten määrä, joihin on tehty erilaisia mukautuksia.

⁽²⁾ Koskee neljän fuusiohankkeen tarkastuksia ja yhtä Marie Curie -stipendiaattijärjestön tarkastusta.

⁽³⁾ Sarakkeen [3] sisältämistä tarkastuksista.

Lähde: Tilintarkastustuomioistuimen tekemät, komission antamiin tietoihin perustuvat tutkimukset.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

0,2 prosentista 1,9 prosenttiin. Tilintarkastustuomioistuimien tuo esiin, että vastoin komission aikomuksia, jotka se ilmaisi varainhoitovuotta 1999 koskevan vuosikertomuksen vastauksissaan ⁽¹⁵⁾, se ei ole valvontapyrkimyksistään huolimatta kyennyt vähentämään liian suuriksi ilmoitettujen menojen määrää, mutta on onnistunut tunnistamaan ne paremmin.

4.60 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että viiden tutkimusasioita käsittelevän pääosaston asettama tavoite tarkastaa 10 prosenttia tutkimusohjelmien sopimuspuolista viidennen tutkimuksen puiteohjelman aikana on vaikea saavuttaa toimitettujen tarkastusten huomattavasta lisääntymisestä huolimatta. Tutkimuksen pääosaston toimittamien lukujen mukaan vuonna 2001 päätökseen saatujen tarkastusten piiriin kuului 9,2 prosenttia ja vuonna 2000 8,5 prosenttia sopimuspuolten perusjoukosta ⁽¹⁶⁾. Olisi myös huomattava, että komission käyttämän tarkastettavan perusjoukon määritelmän vuoksi huomattavasti alle 10 prosenttia epäsuorista TTK-toimista tai menoilmoituksista tarkastetaan.

4.61 Lisäksi ulkopuolisten, komission puolesta toimivien tarkastusyriyten kanssa tehtävissä puitesopimuksissa edellytetään, että tarkastuksen kohteena ollut edunsaaja hyväksyy komissiolle ilmoitettavat tarkastushavainnot. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että komissio luottaa sille annettuja tarkastushavaintoja koskevassa arvioinnissaan yksinomaan tarkastusyriyksen työasiakirjoihin ja kertomuksiin.

KOMISSION VASTAUKSET

4.60 Komissio katsoo, että se pystyy saavuttamaan tavoitteensa tarkastaa 10 prosenttia sopimuspuolista. Vaikka viidennen puiteohjelman sitoumuskausi päättyy vuoden 2002 lopussa, tarkastustoimia jatketaan sen jälkeenkin, koska monet puiteohjelmaan liittyvät kustannus selvitykset toimitetaan vasta myöhemmin.

Tutkimuksen pääosaston odotetaan saavan päätökseen noin 280 tarkastusta vuonna 2002. Tutkimuksen pääosasto lähestyy näin ollen tavoitettaan.

4.61 Ulkoisten tarkastustoimistojen kanssa tehdyssä puitesopimuksessa edellytetään, että yritys keskustelee tehdyistä mukautuksista tarkastuksen kohteena olevan organisaation kanssa, ja jos tarkastuksen kohteena oleva organisaatio on niistä eri mieltä, sopimuspuolen olisi saatava tästä kirjallinen ilmoitus, joka on liitettävä tarkastuskertomukseen. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että tarkastuskertomukset hyväksytään aina.

Puitesopimuksen mukaisesti on järjestetty koordinoitua, jolla tuetaan yksittäisiä tarkastuksia toteuttavien tarkastajien koko verkostoa. Koordinointielin on tiiviisti yhteydessä komission yksiköihin ja varmistaa, että tarkastusprosessi on yhdenmukainen kaikissa jäsenvaltioissa ja että sopimuksessa määrättyjä komission tarkastusnormeja noudatetaan. Tarkastuskertomusluonnoksia käsitellessään komission tarkastajat varmistavat kunkin tarkastuksen osalta, että ulkopuoliset tarkastusyriykset ovat noudattaneet ammatillisia vaatimuksia sekä komission antamia tarkastusta koskevia suuntaviivoja ja ohjeita.

⁽¹⁵⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, Komission vastaus kohtaan 4.37.

⁽¹⁶⁾ Komission yksiköiden mukaan tarkastuksen piiriin kuuluva perusjoukko tarkoittaa sopimuspuolta, joka on tehnyt voimassa olevan sopimuksen ja jättänyt vähintään yhden kyseessä olevan pääosaston keskustietokantoihin tallennetun menoilmoituksen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

AIEMPIEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

Työllisyyden pääosaston hoitama suora hallinnointi

4.62 Tilintarkastustuomioistuin on todennut aiemmin⁽¹⁷⁾ työllisyyden pääosaston hallinnoinnissa seuraavia puutteita: menettelyjä ei yhdenmukaistettu, sopimuspuolen taloudellista tilannetta ei arvioitu, tukihakemukseen sisältyvien määrien tarkastamisesta ei ollut näyttöä, raportointia koskevat säännöt puuttuivat, merkittäviä ennakkomaksuja suoritettiin ilman vakuuksia.

4.63 Komissio on laatinut näiden huomautusten johdosta avustusten hallinnointia koskevan käsikirjan, ja työllisyyden pääosasto on kehittänyt suoraa hallinnointia koskevia menettelyitä ja ohjeita, joihin sisältyy ohjeita rahoitusta koskevien selvitysten laatimiseksi. Kuitenkin eräitä puutteita jäi jäljelle: sopimuspuolten taloudellista tilannetta ei arvioida järjestelmällisesti, tukihakemuksia koskevaa valvontaa ei dokumentoida sekä täytäntöönpanoa koskevia väli- ja loppukertomuksia, joita sopimuspuolten on toimitettava, koskevat ohjeet puuttuvat.

TIIVISTELMÄ SOKRATES- JA NUORTEN EUROOPPA -OHJELMIA KOSKEVASTA ERITYISKERTOMUKSESTA NRO 2/2002⁽¹⁸⁾

4.64 Sokrates-ohjelmalle myönnettiin 920 miljoonaa euroa ja Nuorten Eurooppa -ohjelmalle 126 miljoonaa euroa budjettivaroja vuosiksi 1995—1999. Ohjelmilla on lisätty jäsenvaltioissa ja ohjelmiin osallistuvissa unionin ulkopuolisissa maissa sijaitsevien yliopistojen yhteistyötä ja niiden yhteydessä on voitu toteuttaa kulttuurien välistä vaihtoa nuorten hyväksi.

4.62—4.63 Komissio pyrkii edelleen korjaamaan tilintarkastustuomioistimuksen havaitsemat puutteet suorassa hallinnoinnissa ja painottaa, että sen yksiköissä ja erityisesti työllisyyden pääosastolla:

- Toteutetaan aktiivista koulutuspolitiikkaa taloushallinnon alalla ja välitetään laajasti tietoa Internet-teknologian avulla rahoituksen hallinnoijille, joilla on käytettävissään erilaisia tietokantoja. Tietokantojen avulla kutakin tarjous- tai ehdotuspyyntöä varten perustetut arviointikomiteat voivat arvioida mahdollisen edunsaajan tai sopimuspuolen vakavaraisuutta varhaisemmassa vaiheessa.
- On työllisyyden pääosaston varainhoidosta vastaavan yksikön johdolla toimiva rahoituksen hallinnoijien verkosto, jonka tehtävänä on käsitellä tietyjä aihepiirejä sekä laatia yhdenmukaistetut menettelyt ja suuntaviivat koko pääosaston tuloja ja menoja hyväksyville yksiköille. Tilintarkastustuomioistimuksen kohdassa 4.63 käsittelemiä aiheita käsitellään edellä tarkoitetuissa verkostoissa, jotka on perustettu komission varainhoitoudistuksen yhteydessä.

4.64—4.65 Sokrates ja Nuorten Eurooppa -ohjelmien suunnittelusta ja hallinnoinnista saa selkeämmän kuvan tiettyjen taustatietojen avulla: ohjelmiin suunnattiin jo alun perin huomattavasti enemmän määrärahoja kuin aiempiin ohjelmiin, ja vuotuisten määrärahojen määrä kasvoi 39 prosenttia vuosien 1995 ja 1999 välisenä aikana. Sokrates ja Nuorten Eurooppa olivat ensimmäisiä ohjelmia, joihin assosioituneilla mailla oli mahdollisuus osallistua. Siksi hallinnointi oli varsin monimutkaista, kun otetaan lisäksi

⁽¹⁷⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1995, erityisesti kohta 6.129 ja sitä seuraavat kohdat (EYVL C 340, 12.11.1996).

⁽¹⁸⁾ Erityiskertomus nro 2/2002 (EYVL C 136, 7.6.2002).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.65 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa kävi kuitenkin ilmi heikkouksia molempien ohjelmien suunnittelussa ja puutteita niiden toteuttamiseen liittyvässä hallinnoinnissa.

Suunnitteluun liittyvät heikkoudet

4.66 Sekä Sokrates-ohjelman että Nuorten Eurooppa-ohjelman suunnittelussa on puutteita. Erityisesti Sokrates-ohjelman rakenne on monimutkainen: se koostuu yhteensä 38 irrallisesta toimesta, alakohtaisesta toimesta ja toimenpiteestä, mikä on johtanut toisistaan poikkeaviin tulkintoihin ja vaikeuttanut jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä. Samoin ohjelmien toteuttamisen yhteydessä saatujen tulosten arviointi on hankalaa, koska kriteerejä ja muuttujia ei ole määritelty. Lisäksi ei ollut luotu asianmukaisia puitteita kyseisten ohjelmien yhteisvaikutuksen aikaansaamiseksi yhteisön eri ohjelmien kanssa.

4.67 Osaa toimista komissio hallinnoi keskitetysti Brysselistä teknisen avun toimiston kautta. Niiden toimien osalta, joita hallinnoidaan hajautetusti jäsenvaltioissa ja muissa edunsaajamaissa, komissio toimi yhteistyössä kansallisten toimistojen kanssa. Molemmissa tapauksissa hallintojärjestelmässä oli erityyppisiä puutteita.

KOMISSION VASTAUKSET

huomioon, että kyse oli suurista ohjelmista, joihin liittyi huomattavia, etenkin aikataulullisia rajoituksia ja joiden kohderyhmänä olevat edunsaajat eivät olleet yhtä hyvin organisoituneita kuin yhteisön muissa toimissa. Tässä yhteydessä ei pidä myöskään aliarvioida jännitteitä, joita syntyy, kun toisaalta vaaditaan tiukkaa hallinnointia ja toisaalta halutaan soveltaa käyttäjäystävällisiä, suhteellisuusperiaatteen mukaisia hallinnointitapoja. On myös otettava huomioon asianomaiset edunsaajat ja se, että myönnettävät tuet ovat yleensä pieniä ja että kaikki ohjelmiin osallistujat ovat vaatineet hallinnon yksinkertaistamista.

Ohjelmista myönnettiin liikkuvuustukea suoraan yli miljoonalle henkilölle ja tuettiin lähes 10 000:ta yhteistyöhanketta. Ohjelmat lisäsivät osaltaan erityisalansa yhteistyötä, minkä lisäksi ne mahdollistivat muita, poliittisempia toimia. Kaikki tämä yhdessä on aiheuttanut voimakasta painetta komission riittämättömille henkilöstöresursseille ja on selityksenä sille, että on jouduttu käyttämään hallinnointimenetelmiä, jotka on jo määritelty uudelleen tulevaa toimintaa varten komission hallinnonuudistuksen yhteydessä.

4.66 Molemmissa ohjelmissa järkeistettiin ensimmäistä kertaa yhteisön tukitoimia koulutus- ja nuorisopolitiikan alalla. Esimerkiksi Sokrates-ohjelma, joka käsitti kaikki EY:n perustamissopimuksen uudessa 126 artiklassa luetellut koulutustasot, oli jatkoa ainakin viidelle eri ohjelmalle tai toimelle. Näin syntynyt rakenne saattoi olla monimutkainen, mutta se ei jarruttanut ohjelmiin osallistumista. Ohjelmia yksinkertaistettiin uuden ohjelmasukupolven (Sokrates II ja Nuorisio) yhteydessä. Lisäksi tuolloin parannettiin arviointia sekä yhteisön muihin ohjelmiin liittyvää yhteistyötä.

4.67 Molemmat ohjelmat on tarkoitettu suurelle kohderyhmälle, ja niihin sisältyy vuosittain tuhansia rahoitustapahtumia (yleensä summat ovat pieniä). Riittämättömien resurssien vuoksi komission oli mahdotonta hallinnoida kaikkia keskitettyjä toimia suoraan. Siksi kyseisellä kaudella käytettiin (vähenevässä määrin) teknisen avun toimistoa, jota komissio ohjasi ja valvoi jatkuvasti. Jotta voitiin toimia lähempänä edunsaajia ja selviytyä suurista tapahtumamääristä, komissio käytti myös kansallisia toimistoja. Sokrates ja Nuorten Eurooppa -ohjelmien toteutuksesta saatujen kokemusten perusteella tätä hajautettua järjestelyä lujitettiin huomattavasti uutta ohjelmasukupolvea varten.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.68 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi toistuvasti toimivaltuuksien siirtämisessä teknisen avun toimistolle heikkouksia, joita ovat toimivaltuuksien siirtämisen periaatteeseen ja siirtämistapaan liittyvät sääntöjenvastaisuudet, erilaiset eturistiriidat ja yhteisön omaisuuteen kohdistuvat riskit sekä hallinnoinnin kalleus. Kyse ei kuitenkaan ollut yhtä vakavista tapauksista kuin eräiden muiden yhteisöohjelmien kohdalla.

4.69 Hajautettujen toimien toteuttaminen vaikeutui toisaalta sellaisen oikeudellisen kehityksen puuttuessa, jossa määriteltäisiin tarkasti vastuualueiden jako komission ja jäsenvaltioiden kesken, ja toisaalta siksi, että kansallisilla toimistoilla ei ollut asianmukaista asemaa. Suurimmalla osalla toimistoista ei myöskään ollut tarpeeksi varoja niille annettujen tehtävien suorittamiseen.

Viiveet ja puutteet ohjelmien toteuttamisessa

4.70 Molempien ohjelmien käynnistäminen myöhästyi lainsäätäjän päätöksenteon viivästymisen vuoksi, ja uusien toimien toteuttamista lykättiin asianmukaisten rakenteiden ja tiedotuspolitiikan puuttuessa. Hallintojärjestelmän kankeus viivästytti toimien toteuttamista entisestään, ja tämän seurauksena oli ennen kaikkea se, että päätavoite, hankkeiden ennakkorahoitus, ei toteutunut. Edunsaajat saivat yhteisön tuen joskus vasta hankkeiden toteuttamisen jälkeen. Useiden viiveiden vuoksi toimia ei voitu saattaa päätökseen rahoituspuitesopimuksissa, joiden hallinnointi oli monesti puutteellista, määrättyinä määräaikoina. Toimien toteuttaminen vaikeutui myös epätarkoituksenmukaisten tietoverkkojen vuoksi.

KOMISSION VASTAUKSET

4.68 Teknisen avun toimiston muodossa järjestetyn ulkopuolisen avun käyttöä on pohdittu yleisellä tasolla perusteellisesti toimielinten välisessä keskustelussa jo useiden kuukausien ajan ja tulevaisuutta varten tehdään uusia kaavailuja. Komissio on jo ilmoittanut käyttävänsä jatkossa koulutus- ja nuoriso-ohjelmien hallinnoinnissa muita välineitä. Vuonna 1995 sellaisia mahdollisuuksia ei ollut, ja komissio joutui käyttämään, kuten muissakin ohjelmissa, teknisen avun toimistoa, jonka organisaation laatu hyväksyttiin varainhoidon valvonnan pääosaston toimittamassa perusteellisessa tarkastuksessa ja jolle muun muassa annettiin hoidettaviksi komission valvonnessa toimia, joita ei uutta varainhoitoasetusta koskevan luonnoksen mukaan voida siirtää.

4.69 Vaikka oikeudellinen kehys onkin puutteellinen, komissio on eri tavoin pyrkinyt tehostamaan kansallisten toimistojen verkoston käyttöä. Tulevaa toimintaa varten komissio on lujittanut tätä järjestelyä huomattavasti uusien ohjelmien yhteydessä: kansallisten toimistojen kanssa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan vastedes tarkkaa oikeudellista kehystä, jossa määritetään muun muassa jäsenvaltioiden velvollisuudet kysymyksissä, jotka koskevat asianmukaisten resurssien myöntämistä niiden nimeämille toimistoille.

4.70 Koska oikeusperustat hyväksyttiin myöhään ja koska yleensä lukuvuoteen perustuva aikataulu asetti rajoituksia, komissio joutui turvautumaan tilapäisiin toimiin, jotta voitiin taata aiempiin ohjelmiin ja toimiin perustuvan yhteistyön jatkuvuus. Komissio myöntää, että sen on vaikea nopeuttaa rahoituspäätösten tekoa, sillä läpi käytäviä asiakirjoja on paljon, hallinnointisäämöt ovat monimutkaisia (varsinkin sen jälkeen, kun ohjelmat ulotettiin koskemaan myös ehdokasmaita) ja sisäisten ja ulkoisten lausuntojen saantia koskeva prosessi on monimutkainen. Ohjelmien aikana tehtiin kuitenkin huomattavia parannuksia, joiden ansiosta voitiin myös laatia tasapainoisempia ehdotuksia uusia ohjelmia varten.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.71 Suurimmassa osassa tarkastetuista 27 kansallisesta toimistosta sekä teknisen avun toimistossa oli hallinnointiin liittyviä puutteita aina hankkeiden valinnasta lähtien niiden toteuttamisen seurantaan saakka. Puutteet korostuivat entisestään sekä kansallisten viranomaisten että yhteisön todellisten valvonta- ja arviointikäytäntöjen puuttumisen vuoksi. Tarkastuksen perusteella voitiinkin yksilöidä useita hankkeita, joita koskevat petos epäilyt johtivat siihen, että tilintarkastustuomioistuin ilmoitti niistä Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF). Yleisesti ottaen nämä heikkoudet vaikuttivat kielteisesti toimien tuloksiin ja heikensivät niiden kokonaisvaikutusta, vaikka asianmukaisten tilastotietojen puuttuessa näitä ei ole aina mahdollista mitata. Tämä koskee Nuorten Eurooppa -ohjelmaa, jonka kohdalla on mahdotonta todistaa, toteutuiko yhteisön lainsäätäjän aikomus tukea heikommassa asemassa olevia nuoria.

4.72 Arviointikertomusten laatiminen oli viivästynyt, ja niiden vaikutus on kyseenalainen. Sopimuksentekomenettelyissä sekä tutkimus- ja arviointisopimusten hallinnoinnissa ja seurannassa ilmeni vakavia puutteita. Sääntöjenvastaisuuksia oli sekä komissiossa että sopimuspuolten kohdalla.

SUOSITUKSET

4.73 Budjettihallinnon osalta komission olisikin jatkettava tilinpäätöksen esittämisen kehittämistä antamalla selvityksiä varsinkin niiden budjettikohtien osalta, joissa lopulliset talousarviomäärärahat poikkeavat huomattavasti alkuperäisestä, parlamentin hyväksymästä talousarviosta tai joiden osalta talousarviomäärärahojen käyttö jää alle tietyn tason.

KOMISSION VASTAUKSET

4.71 Komissio myöntää, että hallinnoinnissa on joitakin heikkouksia, jotka se pyrkii korjaamaan uusissa ohjelmissa. Samalla komissio kuitenkin painottaa ensimmäisen ohjelmakokouksen vaikutuksia ja tuloksia. Sokrates-ohjelman huomattavat vaikutukset on todettu useissa yhteyksissä: eri analyyseissä ja arvioinneissa (myös joidenkin valtioiden suorittamissa analyyseissä ja arvioinneissa) sekä hallitustenvälisissä aloitteissa, kuten ohjelman kaikkien osallistujamaiden allekirjoittamissa Sorbonnen ja Bolognan julistuksissa, joissa todettiin Sokrates-ohjelman vaikutukset koulutusjärjestelmiin. Komissio katsoo Nuorten Eurooppa-ohjelmasta tehdyn ulkopuolisen jälkiarvioinnin päätelmien perusteella, että lainsäätäjän asettama heikommassa asemassa olevien nuorten tukemista koskeva tavoite on saavutettu. OLAFille ilmoitettujen tapausten osalta komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet.

4.72 Arviointijakson ja ohjelman keston vastaavuutta koskeva kysymys on yleinen ongelma, kun otetaan huomioon ohjelmien peräkkäisyys ja oikeusperustojen neuvottelemiselle asetetut määräajat. Joidenkin kuukausien viipeet eivät tässä mielessä ole aiheuttaneet seurauksia. Arviointia on pikemminkin pidettävä jatkuvana prosessina, jonka tulokset otetaan huomioon ehdottaessa uutta oikeusperustaa, mutta myös pantaessa ohjelmia täytäntöön. Lukuisat parannukset, joita komission on määrä tehdä uusien ohjelmien hallinnointiin, perustuvat itse asiassa arviointeihin, joita on suoritettu näissä kahdessa ohjelmassa eri ajankohtina.

4.73 Komissio arvostaa tilintarkastustuomioistuinten lausuntoa siitä, että vuoden 2001 varainhoitokertomuksen muoto ja sisältö ovat yleisesti ottaen jälleen parantuneet.

Varainhoitokertomuksen tarkoitus on esittää yleiskatsaus talousarvion täytäntöönpanosta helppolukuisessa muodossa niin, ettei se lisää kohtuuttomasti komission yksiköiden työtaakkaa. Kertomuksessa ei käsitellä yksityiskohtaisesti kaikkia budjettikohtia, joten edellä käsiteltiin vain joitakin budjettikohtia ja ohjelmia. Yksittäisiä budjettikohtia koskevat tiedot sisältyvät asianomaisissa yksiköissä laadittuihin erityiskertomuksiin, ja niitä on mahdollista saada myös erillisistä pyynnöistä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

4.74 Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman osalta komission olisi lujitettava lainsäädäntö- ja valvontakehystä parantaakseen yhteisön taloudellisten etujen suojelua (esimerkiksi edellyttämällä tarjouskirjeiden käyttöä jäsenvaltioiden ja lopullisten edunsaajien kesken ja kehittämällä selvimät säännöt kustannusten tukikelpoisuudesta sekä toteutamalla niitä). Ehdotusten arviointia olisi parannettava käyttämällä useammin ulkopuolisia tarkastajia ja arviointi olisi dokumentoitava asianmukaisesti. Hallinnollisia menettelyitä ja atk-järjestelmiä olisi muutettava ottamalla huomioon Euroopan laajuiset liikenneverkot -ohjelman erityisvaatimukset. Päätökseen saatuja Euroopan laajuiset liikenneverkot -toimia olisi tarkastettava säännöllisesti.

4.75 Puiteohjelmien TTK-toimien osalta komission olisi yksinkertaistettava perusteellisesti kustannusten korvausjärjestelmää ottamalla käyttöön yhtenäinen kulujärjestelmä, jossa on kolme pääluokkaa, ja käyttämällä kiinteitä korvauksia. Näin menoilmoitusten ulkoinen varmentaminen olisi aiempaa tehokkaampaa ja kustannusvaikuttavampaa. Komissio voisi vaihtoehtoisesti neuvotella arvoon perustuvista maksuista. Epäsuoria TTK-toimia koskevissa mallisopimuksissa olisi määrättävä osallistujien rajoittamattomasta yhteisestä vastuusta yhteisön rahoitusosuuden käytössä. Komission olisi myös parannettava yhteisön taloudellisten etujen suojelua määräämällä näkyviä ja varoittavia seuraamuksia.

4.76 Olisi lisättävä pyrkimyksiä periä takaisin liian suurina maksetut yhteisön varat edunsaajilta. Tämä koskee erityisesti tutkimuksen, tietoyhteiskunnan sekä energian ja liikenteen pääosastoja.

4.77 Tilintarkastustuomioistuimien antoi erityiskertomuksissaan nro 2/2002 (Sokrates- ja Nuorten Eurooppa -toimintaohjelmat) joitakin suosituksia näiden ohjelmien kehittämiseksi, jotka olisi otettava huomioon. Suositukseen sisältyvät teknisen avun toimiston korvaaminen yhteisön omalla toimistolla, minkä yhteydessä on määriteltävä selkeästi komission ja kansallisten

KOMISSION VASTAUKSET

4.74 Kuten kohdissa 4.18—4.36 todetaan, joillakin osaluilla komissio on jo kehittänyt toimintaansa pitkälle tilintarkastustuomioistuimen toivomaan suuntaan.

Nykyistä tilannetta on tarkoitettu parantaa uudistamalla komission päätösten vakiotekstistä ja lisäämällä niihin liitteitä, jotka sisältävät tarkemmat erittelyt, määritelmät ja vaatimukset.

Tilintarkastustuomioistuimen antamat ehdotusten arviointia, hallinnollisia menettelyjä ja atk-järjestelmiä koskevat suositukset otetaan huomioon.

TEN-T-toimien jälkitarkastukset sisällytetään vuosien 2002—2003 tarkastusohjelmiin.

4.75 Tilintarkastustuomioistuimen ehdotus otettiin huomioon laadittaessa kuudennen puiteohjelman osallistumissääntöjä. Neuvosto ja parlamentti eivät hyväksyneet ehdotusta. Ne katsoivat, että ehdotus rajoitti osallistujien itsenäisyyttä ja joustavuutta lähinnä siksi, että se edellytti neuvottelua kustannuksista etukäteen. Ne katsoivat myös, että ehdotus oli osallistujille taloudellisesti epäoikeudenmukainen, koska siihen sisältyi kiinteitä korvauksia. Neuvoston ja parlamentin mielestä peruseriaatteena on oltava todellisten kustannusten korvaaminen, ja kiinteät korvaukset ovat osallistujien suosituksella tehtävä poikkeus.

Neuvosto ja parlamentti ottivat huomioon muut komission esittämät tilintarkastustuomioistuimen ehdotukset (menoilmoitusten ulkoinen varmentaminen, osallistujien täydellistä yhteisvastuusta koskeva lauseke ja asetukseen (EY, Euratom) N:o 2988/95 perustuvien seuraamusten käyttöönotto), mutta ne tekivät muutoksia osaan ehdotuksista.

4.76 Komissio pyrkii jatkossakin tehostamaan takaisinperintää. Tarkastusten lisääminen on jo johtanut siihen, että enemmän varoja on saatu perityksi takaisin. Komissio on myös yksinkertaistanut perintämenettelyjään erityisesti viidennen puiteohjelman osalta.

4.77 Useat tilintarkastustuomioistuimen suosituksista koskevat itse asiassa parannuksia, joista komissio on jo päättänyt tai jotka se on jo tehnyt Sokrates- ja Nuorten Eurooppa -ohjelmia seuranneiden ohjelmien yhteydessä. Komissio on jo ilmoittanut, että se aikoo käyttää toimeenpanovirastoa tulevien ohjelmien hallinnointiin koulutus- ja nuorisopolitiikan alalla. Komissio on tuntuvasti lisännyt kansallisten

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

viranomaisten sopimussuhteet, sekä valvonnan ja seurannan tehostaminen kaikilla tasoilla ja tehokkaiden ja oikea-aikaisten arviointien toimittaminen.

KOMISSION VASTAUKSET

toimistojen muodostaman verkoston hyödyntämistä. Kansallisiin toimistoihin liittyviä jäsenvaltioiden ja komission velvollisuuksia koskevat uudet säännökset ovat järjestelmän keskeinen yhdistävä tekijä, ja niiden mukaan kansallisten viranomaisten on annettava kansallisten toimistojen käyttöön resurssit, joilla ne pystyvät täyttämään niille kuuluvat tehtävät. Komissio on jo alkanut tehostaa ohjelmien tarkastusta ja seuranta muun muassa lisäämällä tarkastuskäyntejä. Sokrates II- ja Nuoriso-ohjelmille on jo määritelty arviointikehys, johon on sisällytetty indikaattorit ja suunnitelmat ohjelmien tehokkaan arvioinnin varmistamiseksi.

VIIDES LUKU

Ulkoiset toimet

5.0 SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	5.1
Budjettihallinnon analyysi	5.2—5.13
Johdanto	5.2—5.4
Hallintoa alettiin hajauttaa lähetystöihin, millä ei kuitenkaan ollut vaikutusta varainhoitovuonna 2001	5.5
Maksumäärärahojen käyttöaste vaihtelee	5.6—5.8
Entistä enemmän maksusitoumuksia on ollut maksattamatta hyvin pitkään	5.9—5.10
Varainhoitoa koskevan analyysin esittämistä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle on vielä parannettava	5.11—5.13
Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi	5.14—5.52
Johdanto	5.14—5.15
Sisäisen valvonnan järjestelmien uudistus on kesken	5.16—5.21
Sisäisen tarkastuksen toimialan työn ottaminen huomioon	5.22—5.23
Humanitaarisen avun ja elintarvikeavun alalla toimitettu perusteellinen tarkastus	5.24—5.50
Tarkastuksen sisältö ja luonne	5.24
Humanitaarisen avun ja elintarvikeavun tavoitteet ja luonne	5.25—5.29
Tilintarkastustuomioistuimen toimittaman tarkastuksen ongelmat ja rajoitukset	5.30—5.31
Tarkastushavainnot	5.32—5.46
Päätelmät	5.47—5.49
Suositukset	5.50
Tarkastuslausumaan liittyvä yhteenveto	5.51—5.52
Aiempien huomautusten seuranta	5.53—5.78
Tacis-ohjelman palvelusopimuksiin liittyvät kilpailumenettelyt	5.53—5.68
Johdanto	5.53—5.57
Tilintarkastustuomioistuimen suositusten toteuttaminen	5.58—5.64
Päätelmät	5.65
Suositukset	5.66—5.68
Valtioista riippumattomien järjestöjen toteuttamien toimien osarahoitus	5.69—5.78
Johdanto	5.69—5.71
Komission aloitteet	5.72—5.77
Päätelmät	5.78
Erityiskertomuksia koskevat tärkeimmät huomautukset	5.79—5.85
Makrotaloudellinen apu kolmansille maille ja rakennesopeutustuki Välimeren alueen maille	5.79—5.85

JOHDANTO

5.1 Tässä luvussa käsitellään yleisestä talousarviosta rahoitettuja perinteisiä tukimuotoja sekä toimia, jotka neuvosto on hyväksynyt yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) nojalla. Euroopan kehitysrahastojen ⁽¹⁾ kautta myönnetty tuki on merkitty yleiseen talousarvioon ainoastaan tiedoksi, sillä se rahoitetaan erikseen. Tässä luvussa analysoidaan budjettihallintoa ja esitetään tarkastuslausumaan liittyvä arviointi (jossa keskitytään humanitaarisen avun ja elintarvikeavun menoihin). Lisäksi lukuun sisältyy osioita, jotka liittyvät aiempien huomautusten seurantaan ja äskettäin annetuissa erityiskertomuksissa annettuihin keskeisiin huomautuksiin.

BUDJETTIHALLINNON ANALYYSI

Johdanto

5.2 Vuosina 2000–2006 sovellettavien rahoitusnäkymien otsake 4 ”Ulkoiset toimet” sisältää toimet, jotka katetaan talousarvion toteuttamista varainhoitovuonna 2001 kuvaavassa **taulukossa 5.1** esitetyistä budjettikohtista.

5.3 Otsakkeelle 4 asetettu enimmäismäärä näytti ylittyneen varainhoitovuonna 2001 vuoden 2000 tapaan, mutta tämä johtuu turvautumisesta joustovälineeseen, joka mahdollistaa enimmäismäärän ylittämisen 200 miljoonalla eurolla, ja otsakkeeseen 6 perustuvan hätäapua varten tehdyn varauksen käyttämisestä otsakkeen 4 hyväksi. **Taulukossa 5.2** on esitetty alaluokkien B7 ja B8 menojen kehitys viimeisimpien viiden varainhoitovuoden aikana.

5.3 *Rahoitusnäkymien tosiasiallisesta ylityksestä määrätään rahoitusnäkymissä ja toimielinten sopimukseen sisältyvissä joustovälineitä ja hätäapuvaramia koskevissa osioissa. Nämä välineet otetaan käyttöön komission ehdotuksesta ja niiden käyttöönottoon tarvitaan budjettivallan käyttäjän erityishyväksyntä.*

⁽¹⁾ Ks. erillinen Euroopan kehitysrahastoja koskeva kertomus.

Taulukko 5.1 — Ulkoiset toimet — Talousarvion toteuttaminen varainhoitovuonna 2001

(milj. EUR)

Budjettikohta	Rahoitusnäkymissä asetettu yläraja	Talousarvion kehittyminen ⁽¹⁾		Talousarvion toteuttaminen					
		Alkuperäiset määrärahat ⁽²⁾	Käytettävissä olleet lopulliset määrärahat ⁽³⁾	Käytetyt määrärahat	% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	Vuoteen 2002 siirretyt määrärahat	% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista	Peruuntuneet määrärahat	% käytettävissä olleista lopullisista määrärahoista
		(a)	(b)	(c)	(d) = (c)/(b)	(e)	(f) = (e)/(b)	(g) = (b)-(c)-(e)	(h) = (g)/(b)
Maksusitoumusmäärärahat									
Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (B7-0 4 ja B7-0 5) ⁽⁴⁾		19,0	19,0	19,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Elintarvikeapu ja humanitaarinen apu (B7-2)		928,0	978,0	974,7	99,7	2,3	0,2	1,0	0,1
Yhteistyö Latinalaisen Amerikan, Aasian ja eteläisen Afrikan kehitysmaiden kanssa, Etelä-Afrikka mukaan luettuna (B7-3)		904,3	866,5	829,0	95,7	24,0	2,8	13,5	1,6
Yhteistyö yhteisön ulkopuolisten Välimeren alueen maiden ja Lähi-idän kanssa (B7-4)		896,3	912,7	909,1	99,6	0,0	0,0	3,5	0,4
Yhteistyö Itä-Euroopan ja Keski-Aasian kumppanimaiden ja Länsi-Balkanin maiden kanssa (B7-5)		1 308,3	1 344,8	1 269,6	94,4	67,4	5,0	7,7	0,6
Muut yhteistyötoimet (B7-6)		389,5	449,2	418,8	93,2	18,8	4,2	11,5	2,6
Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen aloite (B7-7)		102,0	105,4	104,7	99,4	0,0	0,0	0,7	0,6
Tiettyjen yhteisön politiikkojen ulkoiset osat (B7-8)		345,3	267,3	263,8	98,7	0,0	0,0	3,5	1,3
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (B8)		36,0	36,0	30,1	83,6	2,8	7,8	3,1	8,6
Otsake 4 yhteensä	4 735	4 928,7 ⁽⁵⁾	4 978,7 ⁽⁵⁾	4 818,9	96,8	115,4	2,3	44,4	0,9
Varaus hätäapua varten (B7-9 1) ⁽⁶⁾		208,0	158,0	0,0	0,0	0,0	0,0	158,0	100,0
Yhteensä		5 136,7	5 136,7	4 818,9	93,8	115,4	2,2	202,4	3,9
Maksuumäärärahat									
Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (B7-0 4 ja B7-0 5) ⁽⁴⁾		13,0	13,0	2,5	19,5	0,0	0,0	10,5	80,5
Elintarvikeapu ja humanitaarinen apu (B7-2)		873,0	1 100,1	1 038,0	94,4	50,0	4,5	12,1	1,1
Yhteistyö Latinalaisen Amerikan, Aasian ja eteläisen Afrikan kehitysmaiden kanssa, Etelä-Afrikka mukaan luettuna (B7-3)		757,0	734,5	633,7	86,3	0,0	0,0	100,8	13,7
Yhteistyö yhteisön ulkopuolisten Välimeren alueen maiden ja Lähi-idän kanssa (B7-4)		459,4	605,7	578,2	95,5	4,2	0,7	23,3	3,8
Yhteistyö Itä-Euroopan ja Keski-Aasian kumppanimaiden ja Länsi-Balkanin maiden kanssa (B7-5)		961,0	1 455,5	1 283,7	88,2	100,0	6,9	71,9	4,9
Muut yhteistyötoimet (B7-6)		381,0	421,7	297,4	70,5	65,0	15,4	59,3	14,1
Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen aloite (B7-7)		81,8	75,8	51,1	67,4	0,0	0,0	24,7	32,6
Tiettyjen yhteisön politiikkojen ulkoiset osat (B7-8)		359,8	275,8	233,9	84,8	0,2	0,1	41,8	15,1
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (B8)		35,0	35,0	27,2	77,8	7,0	20,1	0,7	2,1
Otsake 4 yhteensä		3 921,0	4 717,1	4 145,7	87,9	226,4	4,8	345,0	7,3
Varaus hätäapua varten (B7-9 1) ⁽⁶⁾		208,0	168,0	0,0	0,0	0,0	0,0	168,0	100,0
Yhteensä		4 129,0	4 885,1	4 145,7	84,9	226,4	4,6	513,0	10,5

⁽¹⁾ Varauksissa (luku B0-4 0) olevat määrärahat on sisällytetty niihin budjettikohtiin, joihin ne oli tarkoitettu.⁽²⁾ Euroopan parlamentin 14 päivänä joulukuuta 2000 lopullisesti vahvistama talousarvio (EYVL L 56, 26.2.2001).⁽³⁾ Talousarviomäärärahat, joiden osalta on otettu huomioon korjaavat ja täydentävät talousarviot sekä määrärahojen siirrot; ilmoitettuihin määriin eivät sisälly varainhoitovuodelta 2000 siirretyt määrärahat, tulojen uudelleenkäyttömiin liittyvät määrärahat eivätkä kolmansista osapuolista aiheutuvat tulot ja muut määrättyä käyttötarkoitusta vastaavat tulot tai uudelleen käyttöön otetut määrärahat.⁽⁴⁾ Muut luvun B7-0 määrät liittyvät otsakkeeseen 7.⁽⁵⁾ Rahoitusnäkymissä asetettujen määrien ylittymistä on tasapainotettu joustovalineen avulla (200 miljoonaa euroa luvussa B7-5 4) sekä turvautumalla hätäapua varten tehtyyn varaukseen (50 miljoonaa euroa).⁽⁶⁾ Varaus hätäapua varten sisältyy otsakkeeseen 6.

Lähde: Tulostili 2001 sekä varauksen B0-4 0 osalta talousarvio ja Sincom2-järjestelmän Datawarehouse-tietokanta.

Taulukko 5.2 — Ulkoiset toimet — Varainhoitovuosien 1997–2001 talousarvioiden maksusitoumusten ja maksujen toteutumista koskeva vertailu

(milj. EUR)

Otsake	Kohta	Kuvaus	1997		1998		1999		2000		2001	
			Sidottu	Maksettu	Sidottu	Maksettu	Sidottu	Maksettu	Sidottu	Maksettu	Sidottu	Maksettu
4	B7-0 4 + B7-0 5	Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten									19,0	3,0
	B7-2	Elintarvikeapu ja humanitaarinen apu	1 013,5	891,9	1 057,8	819,7	1 231,5	954,6	943,2	856,4	974,7	1 038,0
	B7-3	Yhteistyö Latinalaisen Amerikan, Aasian ja eteläisen Afrikan kehitysmaiden kanssa, Etelä-Afrikka mukaan luettuna	797,2	472,2	771,0	463,4	685,8	569,7	802,4	621,9	829,0	633,7
	B7-4	Yhteistyö yhteisön ulkopuolisten Välimeren alueen maiden ja Lähi-idän kanssa	1 075,9	403,9	1 068,7	421,5	1 027,4	333,5	1 005,7	472,9	909,1	578,2
	B7-5	Yhteistyö Itä-Euroopan ja Keski-Aasian kumppanimaiden ja Länsi-Balkanin maiden kanssa ⁽¹⁾	1 774,3	1 265,3	1 909,6	1 618,6	2 346,5	1 907,6	1 355,8	1 145,4	1 269,6	1 283,7
	B7-6	Muut yhteistyötoimet	370,5	297,4	337,0	281,6	343,8	302,0	337,4	272,9	418,8	297,4
	B7-7	Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen aloite	89,6	59,3	85,6	65,9	94,1	46,4	93,8	51,0	104,7	51,1
	B7-8	Tiettyjen yhteisön politiikkojen ulkoiset osat	305,9	359,9	329,8	332,2	354,4	310,5	201,8	168,9	263,8	233,9
	B8-0	Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka	16,1	16,1	29,9	22,4	28,8	27,1	30,8	19,6	30,1	27,2
		Otsake 4 yhteensä	5 442,9	3 766,1	5 589,2	4 025,3	6 112,3	4 451,5	4 770,9	3 608,9	4 818,9	4 146,2
6	B7-9	Varaus hätäapua varten	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		Yhteensä	5 448,2	3 766,1	5 589,2	4 025,3	6 112,3	4 451,5	4 770,9	3 608,9	4 818,9	4 146,2

⁽¹⁾ Budjettikohdat B7-5 ja B7-0 3 on vertailtavuuden vuoksi esitetty seuraavassa taulukossa yhdistettynä varainhoitovuodesta 2001 lähtien:

	B7-5 + B7-0 3	Yhteistyö Itä-Euroopan ja Keski-Aasian kumppanimaiden ja Länsi-Balkanin maiden kanssa + Phare	1 774,3	1 265,3	1 909,6	1 618,6	2 346,5	1 907,6	2 922,8	2 346,3	2 886,1	2 443,5

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

5.4 Komissio määritteli 16. toukokuuta 2000 ⁽²⁾ teke­mässään päätöksessä kunnianhimoisen uudistusohjel­man, jolla tulee pitkällä aikavälillä olemaan merkittäviä vaikutuksia budjettihallintoon:

- a) ulkomaanavun ohjelmatyö tarkistetaan kaikilta osin;
- b) hankkeiden hallinnoinnista koko niiden elinkaaren ajan vastaava uusi yhteistyötoimisto EuropeAid (AIDCO) aloitti toimintansa 1. tammikuuta 2001;
- c) hallinnointia hajautetaan kolmansissa maissa sijait­seviin komission lähetystöihin.

Hallintoa alettiin hajauttaa lähetystöihin, millä ei kui­tenkaan ollut vaikutusta varainhoitovuonna 2001

5.5 Komission vuodeksi 2001 hallinnon hajauttamiselle asettamat tavoitteet koskivat 21 lähetystä. Aivan vuoden 2001 lopussa delegoitiin talousarvion toteutta­miseen liittyviä tehtäviä 14 lähetystölle, millä ei kuiten­kaan ollut käytännön vaikutuksia ennen vuotta 2002. Otsakkeen 4 osalta pääasiassa Bosniassa aiemmin toteu­tetuista aloitteista huolimatta vuonna 2001 maksuja suoritettiin paikallisesti kaikkiaan ainoastaan 10 miljoon­nan euron arvosta Keski-Amerikan alueellisen jälleen­rakennusohjelman mukaisesti. Hajauttamistoimia 21 lähetystön osalta vaikeuttivat logistiset ongelmat.

5.5 Vuosi 2001 oli sekä

— koko hajauttamishankkeen valmisteluvuosi että

— ajanjakso, jonka aikana oli poistettava kaikki esteet, jotta 21 lähetystölle voitiin antaa tarvittavat valtuudet vuoden loppuun mennessä. Tavoitteena ei ollut vuoden 2001 talousarvion hajautettu toteuttaminen.

Logistiset tekijät (kuten toimistotilat, tietoliikenneyhteydet) ja henkilöstösiirrot voivat ratkaisevasti hidastaa hajauttamis­hankkeen toteuttamista.

Kymmenen miljoonan euron suuruinen maksu Keski­Amerikan alueellisesta jälleenrakennusohjelmasta perustuu vuonna 1999 tehtyyn päätökseen, joka tehtiin siis ennen hajauttamispäätöstä.

⁽²⁾ Kolmansille maille osoitetun avun hallinnoinnin uudis­tusta koskeva asiakirja SEC(2000) 814/5, 15. toukokuuta 2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Maksumäärärahojen käyttöaste vaihtelee

5.6 Maksettujen varojen kokonaismäärää pyrittiin lisäämään varainhoitovuoden 2001 aikana, ja niiden osuus kasvoi 14,9 prosenttia vuoteen 2000 nähden. Lopulliset määrärahat lisääntyivät kuitenkin vielä enemmän (21,3 prosenttia), joten maksumäärärahojen käyttöaste (87,9 prosenttia) aleni varainhoitovuoteen 2000 (92,8 prosenttia) verrattuna. Määrärahoja jäi käyttämättä useissa eri budjettikohdissa. Maksujen voidaan todeta jakautuneen varainhoitovuodelle entistä tasaisemmin, vaikka joulukuussa suoritettujen maksujen osuus (noin 23,5 prosenttia) oli suunnilleen yhtä suuri kuin varainhoitovuonna 2000.

5.7 Euroopan jälleenrakennusviraston tapauksessa maksettiin jälleen aivan varainhoitovuoden lopussa huomattavia ennakkoita (23,7 miljoonaa euroa Serbian ja 64,6 miljoonaa euroa Kosovon osalta), jotka olivat paljon suuremmat kuin viraston välittömät tarpeet heti varainhoitovuoden 2002 alussa. Menettely oli ilmeisesti tarpeen, sillä varainhoitovuoden 2002 määrärahojen käyttäminen nopeasti on vaikeaa sen vuoksi, että uuden budjettikehyksen laatiminen vie väistämättä aikaa.

5.8 Toimintamäärärahojen puolella olevia budjettikohtia, jotka koskevat hallintoon liittyviä menoja (BA), hyödynnettiin edelleenkin varsin vähän. Komissio ei ole vielä kukaan antanut asiasta minkäänlaista selitystä.

Entistä enemmän maksusitoumuksia on ollut maksattamatta hyvin pitkään

5.9 Maksattamatta olevia maksusitoumuksia oli varainhoitovuoden 2001 lopussa 12 674,1 miljoonaa euroa, eli tilanne on pysynyt ennallaan vuoteen 2000 nähden. Alle kolmen vuoden ikäisten maksattamatta olevien maksusitoumusten arvo on pienentynyt kolmen viime vuoden aikana (1999–2001): vuoden 1999 lopussa niitä oli 8 810,3 miljoonan euron ja vuoden 2001 lopussa 8 309,4 miljoonan euron verran. Tämä johtuu erityisesti siitä, että varainhoitovuoden aikana tehtyihin sitoumuksiin nähden entistä huomattavasti suurempi osa sidotuista määristä on sellaisia, joita on alettu maksaa sitoumusten ensimmäisestä voimassaolovuodesta lähtien.

5.6 Maksujen suoritusaste on tärkeämpi tulosindikaattori kuin maksumäärärahojen käyttöaste, koska budjettivallan käyttäjä vahvistaa ja hyväksyy lopullisesti viimeksi mainitut määrärahat. Maksujen suoritusaste vuonna 2001 kuvaa näin ollen suoritettujen maksujen absoluuttista määrää.

Vaikka määrärahojen käyttöaste on heikentynyt vuoteen 2000 verrattuna, on korostettava, että korjaavalla ja täydentävällä talousarviolla nro 4/2001 lisättiin alkuperäisiä määrärahoja 450 miljoonalla ja estettiin maksusuoritusten keskeyttäminen vuoden aikana. Kun otetaan huomioon kaikki lisäykset, käytettävissä olevien määrärahojen määrä oli 796 miljoonaa alkuperäistä määrää suurempi. Myös maksusuoritusten määrä oli huomattavasti suurempi kuin määrärahojen alkuperäinen määrä. Vuoden lopussa tehtiin vielä useita pieniä lisäyksiä, joiden seurauksena varoja siirrettiin seuraavalle vuodelle sitoumusten täyttämiseksi.

5.7 Euroopan jälleenrakennusvirastolle, jonka maksuoperaatiot lisääntyvät edelleen nopeasti, suoritettiin vuoden lopulla maksuja viraston varojen täydentämiseksi sekä alkuvuoden maksuja varten tarvittavien varojen hankkimiseksi.

5.8 Viraston hallinnoimista BA-budjettikohdista suoritettujen maksut olivat noin 47 prosenttia vuoden lopussa käytettävissä olevista määrärahoista. Suuri osa näistä määrärahoista oli tarkoitettu lähetystöihin rekrytoitujen väliaikaisten toimihenkilöiden ja päätoimipaikkaan rekrytoitujen, teknisen avun toimistojen henkilöstöä korvaavien ylimääräisten toimihenkilöiden palkkojen rahoittamiseen. Koska suurin osa edellä mainituista toimihenkilöistä rekrytoitiin vuoden jälkipuoliskolla, osa heitä varten tarkoitetuista maksumäärärahoista jäi käyttämättä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.10 Sitä vastoin viiden vuoden ikäisten ja sitä vanhempien maksattamatta olevien maksusitoumusten kokonaismäärä on kasvanut 933,9 miljoonasta eurosta (vuoden 1998 lopussa) 1 589,6 miljoonaan euroon (vuoden 2001 lopussa), vaikka komissio on aktiivisesti pyrkinyt selvittämään kyseiset sitoumukset. Lisäys on vieläkin suurempi kolmen vuoden ikäisten ja sitä vanhempien sitoumusten kohdalla, sillä niitä oli vuoden 1998 lopussa 2 758,0 miljoonan euron ja vuoden 2001 lopussa 4 364,7 miljoonan euron verran. Näiden sitoumusten maksattamisvauhti ei ole nopeutunut. Tällaiset kehityssuunnat osoittavat, että maksattamatta olevien maksusitoumusten määrää on jatkuvasti seurattava sitoumusten määrän hillitsemiseksi. On tärkeää, että komissio ottaa käyttöön keinot, joiden avulla se saa luotettavat ja kattavat tiedot kirjanpidosta ja hallinnoinnista, sillä tämä helpottaa rahoitettujen toimien hallinnointia. Tietojen avulla olisi voitava perusteellisesti analysoida maksattamatta olevien maksusitoumusten kehittymistä ja suoritettujen maksujen luonnetta (ennakko vai muu maksu), jotta tukien maksuvauhtia on mahdollista verrata asianomaisten toimien edistymiseen kentällä.

Varainhoitoa koskevan analyysin esittämistä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle on vielä parannettava⁽³⁾

5.11 Komissio esitti vuoden 2001 osalta selvästi paremmat tiedot otsakkeen 4 budjettihallinnosta⁽⁴⁾ kuin vuoden 2000 osalta⁽⁵⁾. Uuteen rakenteeseen kuuluu yleisesittely, jonka ansiosta lukija saa yksityiskohtaisia

KOMISSION VASTAUKSET

5.10 Viisi vuotta tai sitä kauemmin maksattamatta olleiden sitoumusten määrän kasvu johtuu siitä, että maksusitoumusmäärärahat ovat lisääntyneet jatkuvasti ja huomattavasti vuosina 1994–1998 huolimatta vuosina 1998–2001 tapahtuneesta maksusuoritusten jatkuvasta kasvusta (suoritusten määrä oli 2 258,67 milj. euroa vuonna 1998, 2 522,10 milj. euroa vuonna 1999, 2 992,50 milj. euroa vuonna 2000 ja 3 266,60 milj. euroa vuonna 2001) EuropeAid-yhteistyötoimiston hallinnoimien budjettikohtien osalta.

Komissio on tietoinen siitä, että sen on seurattava jo pitkään maksattamatta olleiden sitoumusten osuutta ulkomaanavun hallinnoinnin kokonaismäärästä, ja se hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen, jonka mukaan sen on jatkuvasti seurattava maksattamatta olevia sitoumuksia niiden hallitsemiseksi. Hallinnoivat yksiköt ovat vuodesta 2000 pyrkineet aktiivisesti ja järjestelmällisesti tutkimaan ja sulkemaan vanhat ja lepäävät ulkomaanavun budjettisitoumukset aina, kun tämä on ollut mahdollista. Näiden järjestelmällisten tutkimus- ja sulkemistoimien ansiosta on lisäksi vapautunut huomattavasti määrärahoja vuonna 2001 (noin 629,7 milj. euroa koko otsakkeen nro 4 osalta).

Kun tarkastellaan niitä tilinpitoa ja hallinnointia koskevia tietoja, joita tarvitaan maksattamatta olevia sitoumuksia koskevan tarkemman analyysin tekemiseksi, Cris-järjestelmän (katso kohtaan 5.5 annettu vastaus) ja erityyppisiä maksuja koskeviin uuden varainhoitoasetuksen vaatimuksiin mukautetun tilinpitojärjestelmän pitäisi mahdollistaa tämä analyysi vuodesta 2003 alkaen siten, että huomioon otetaan toimien edistyminen kentällä ja erityisesti suoritettujen maksujen luonne.

5.11 Komissio ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset, jotka koskevat budjettihallinnon tietojen esittämistavan parantamista, ja se jatkaa parantamispyrkimyksiään, joihin kuuluu myös varainhoitoa koskevan

⁽³⁾ Tilintarkastustuomioistuin tarkasti tiedot, jotka komissio esittää tulostilin niteessä I. Kyseisessä niteessä kommentoidaan varainhoitovuoden budjettihallintoa ja esitetään erityisesti syyt hyväksytyssä alustavassa talousarviossa esitettyjen ja todellisuudessa käytettävissä olleiden määrien sekä todellisuudessa käytettävissä olleiden ja käytettyjen määrien välisiin eroihin. Tarkastuksessa ei ollut tavoitteena varmistua tulostilin sisällön luotettavuudesta vaan pikemminkin havaita toisaalta sellaiset merkittävät erot, joihin ei ole annettu selitystä, ja toisaalta mahdolliset selitykset, jotka saattaisivat olla harhaanjohtavia.

⁽⁴⁾ Tulostilin nide I, osa II: Selvitys varainhoidosta.

⁽⁵⁾ Ks. vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 5.19–5.23.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

selvityksiä tiettyjen tärkeinä pidettyjen budjettikohtien hallinnoinnista sekä etenkin talousarvion ja todetun tosiasiallisen toteuttamisen välisten erojen syistä. Joitakin parannuksia ei kuitenkaan ole vielä toteutettu: esimerkiksi määrärahasiirtojen perustelut sekä toteuttamisen tulosta koskevat taulukot (*output implementation tables*), joissa varainhoitovuoden aikana saavutetut tulokset on esitetty tiiviisti, puuttuvat useiden tärkeiden budjettikohtien kohdalta.

5.12 Päätös julkaista Euroopan komission ulkoisen avun toteuttamista koskeva vuosikertomus on osoitus siitä, että avoimuutta pyritään lisäämään. Varainhoitovuoteen 2001 liittyvä kertomus ei ollut käytettävissä vielä, kun tilintarkastustuomioistuin laati omaa vuosikertomustaan ⁽⁶⁾. Kyse ei ole valkoisessa kirjassa esitetyn toimen 82 mukaisesta kertomuksesta, mutta kertomuksen avulla komission pitäisi voida täyttää erilaiset säännösten mukaiset velvoitteensa ⁽⁷⁾. Kertomuksen tarkoituksena on antaa aiheesta laajempi selvitys, ei pelkästään tietoja talousarviosta ja kirjanpidosta. Johdon tietojärjestelmissä olevien tietojen heikko laatu haittaa tämän pyrkimyksen toteutumista.

5.13 Tähän asti käytäntönä on ollut, että kirjanpitoon viedään menositoumista vastaavat komission päätökset. Varainhoitovuonna 2001 kirjattiin lisäksi päätösten perusteella tehtävät sopimukset, kuten jo aiemmin tehtiin EKR:n tapauksessa. Uuden järjestelmän ansiosta voidaan hieman paremmin seurata sitä, missä vaiheessa ulkoisten toimien toteuttaminen todellisuudessa on — asiasta on tällä alalla ollut hyvin vaikea saada käsitystä. Varainhoitovuoden 2001 osalta havaitaan, että niiden sitoumusten arvo, joita koskeva oikeudellinen sitoumus tehtiin jo samana vuonna, vastaa noin kolmannesta päätösten yhteisarvosta. Komissio ei kuitenkaan ole toistaiseksi pitänyt tarpeellisena sisällyttää tällaisia tietoja tilinpäätökseen tai selvitykseen varainhoidosta.

KOMISSION VASTAUKSET

selvityksen yhteydessä annettavien määrärahasiirtoja koskevien perustelujen parantaminen.

Mahdollisuus toteutusta koskevien taulukoiden järjestelmälliseen tuottamiseen tässä kertomuksessa riippuu kyseisen varainhoitovuoden alustavan yleisen talousarvioesityksen laadimisesta ja näiden taulukoiden saatavuudesta kohdassa "valmisteluasiakirjat, yksityiskohtainen analyysi budjettikohdittain".

5.13 Komissio ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuinten huomautukset ja aikoo jatkossa sisällyttää tiedot ennakkositoumusten käytöstä tilinpäätöksen niteeseen II.

⁽⁶⁾ Kyseisenlainen varainhoitovuotta 2000 koskeva kertomus julkaistiin vuoden 2001 lopussa ja syyskuussa 2002 julkaistiin vuotta 2001 koskeva komission vuosikertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille EY:n kehitysyhteistyöpolitiikan ja ulkoisen avun täytäntöönpanosta, KOM(2002) 490 lopullinen, 12.9.2002.

⁽⁷⁾ Ks. esimerkiksi Tacis-ohjelman osalta neuvoston asetus (Euratom, ETY) N:o 99/2000, annettu 29 päivänä joulukuuta 1999, 15 artikla (EYVL L 12, 18.1.2000, s. 1).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

TARKASTUSLAUSUMAAN LIITTYVÄ ARVIOINTI

Johdanto

5.14 Ulkoisten toimien osalta annettavaan tarkastuslausumaan liittyvä arviointi on viime vuosina pohjautunut perusteellisiin tarkastuksiin, joita toimitetaan syklisesti kyseisen talousarvioalan eri osa-alueilla (ks. asianomaiset budjettikohdat **taulukosta 5.1**). Vuosina 1999 ja 2000 tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastukset hajautetun Phare-ohjelman menoista (jotka silloin sisältyivät otsakkeeseen 4), valtioista riippumattomien järjestöjen hallinnoimista osarahoitetuista toimista, Bosnialle myönnettyyn tukeen liittyvistä menoista ja Tacis-ohjelmasta. Vuonna 2001 tilintarkastustuomioistuin päätti keskittyä elintarvikeapuun ja humanitaariseen apuun (talousarvion osasto B7-2), jotka vastasivat lähes 25:tä prosenttia kaikista ulkoisiin toimiin (rahoitusnäkymien otsake 4) liittyvistä maksuista varainhoitovuonna 2001 (ks. kohdat 5.24–5.49).

5.15 Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tutki sisäisen valvonnan järjestelmiä komission uudistuksen yhteydessä sekä komission sisäisen tarkastuksen toimialan työtä, ja tehdyt havainnot ovat erityisen olennaisia ulkoisten toimien kannalta (ks. kohdat 5.16–5.23).

Sisäisen valvonnan järjestelmien uudistus on kesken

5.16 Komission suunnitteleman rahoitusjärjestelmien yleisen uudistuksen toteuttamiseksi käyttöön otettiin 24 sisäisen tarkastuksen standardia ⁽⁸⁾, mikä osui ulkoisten toimien osalta samaan ajankohtaan kuin uuden hallintorakenteen (yhteistyötoimisto EuropeAid) luominen ja valmistautuminen uuden (hajautetun) ⁽⁹⁾ hallinnointitavan soveltamiseen. Nämä kaksi muutosta toteutettiin ottaen asianmukaisesti huomioon uudistukseen liittyvät pyrkimykset ja toimenpiteet (päätöksiä yhdenmukaistettiin, vastuualueiden jakautuminen määriteltiin selkeämmin toimintavarmuutta lisäävällä tavalla ja tukia hallinnoivan henkilöstön ammatillista taito-tietoa parannettiin). Monet näistä toimenpiteistä vaikuttavat epäsuorasti Euroopan kehitysrahastoihin ⁽¹⁰⁾.

5.16 *Komissio on tilintarkastustuomioistuimen kanssa samaa mieltä sisäisessä tarkastuksessa sovellettavien 24 standardin käyttöönotosta.*

⁽⁸⁾ Uuden sisäisen valvonnan järjestelmän täytäntöönpanoa koskevan yleisesittelyn osalta ks. yleistä tarkastuslausumaa käsittelevän luvun kohdat 9.51–9.94.

⁽⁹⁾ Hajauttaminen koskee pääosaa rahoitusnäkymien otsakkeen 4 hallinnoinnista.

⁽¹⁰⁾ Ks. Euroopan kehitysrahastoja koskevan kertomuksen toisen luvun kohta 23.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.17 Nämä myönteiset suuntaukset ovat alkaneet niin äskettäin, että ne eivät vielä ole voineet vaikuttaa hallintojärjestelmiin kaikin odotetuin tavoin. Tilintarkastustuomioistuin korostaa kuitenkin seuraavia seikkoja:

- a) Sisäisestä tarkastuksesta vastaavat rakenteet, joiden tehtäviin kuuluu huolehtia riittävän varmuuden saamisesta, alkoivat toimia vasta vuoden 2002 kuluessa.
- b) Yksikään sisäisen tarkastuksen standardeista tai asianomaisessa valkoisessa kirjassa mainituista erityistoimista ei koske komission toimittamaa tai sen toimeksiannosta toimitettua tarkastusta, jossa tutkitaan komission välittäjän hallinnoitavaksi antamia toimia tai sitä, miten lopulliset edunsaajat käyttävät yhteisön varoja.
- c) Käytännön työvälineiden (tarkistuslistat ja paikalliset johdon tietojärjestelmät) kehittämiseksi on vielä tehtävä runsaasti työtä. Niillä täydennetään EuropeAid-yhteistyötoimiston jo laatimia (rahoitusalan ja muiden alojen) oppaita. Paljon on tehtävä myös sellaisten toimenpiteiden ottamiseksi käyttöön, joiden avulla yhteistyötoimiston ylin johto saa varmuuden siitä, että heidän hyväksymiään menettelyjä ja kriteereitä sovelletaan. Nämä kaksi näkökohtaa ovat erityisen tärkeitä hajauttamisen onnistumiselle.

5.18 Sähköisiä johdon tietojärjestelmiä ei myöskään ole vielä uudistettu perusteellisesti. Nykyisten välineiden sisällön päivittäminen (joka koskee pääasiassa Aasian, Latalaisen Amerikan ja Välimeren alueen osalta käytettyä järjestelmää (MIS II)) sekä uusien järjestelmien kehittäminen koko ulkoisten toimien alaa varten (Cris-järjestelmän eri osat) ei nytkään perustu tarpeiden ja menettelyjen tarkkaan analysoimiseen. Tietokoneistaminen ei vielä ole tehnyt hallinnointimenetelmistä aiempaa varmempia: esimerkiksi hallinnoijien toimintatavat eivät ole yhdenmukaistuneet asianmukaisen menettelykehyksen puuttuessa, eikä hallinnoijien käytännön työ ole helpottunut.

KOMISSION VASTAUKSET

5.17 Nämä standardit otetaan käyttöön vaiheittain selkeän aikataulun mukaisesti.

Yleisen valvontaympäristön paraneminen ja kehittyminen on tulosta kaikkien tarkastusstandardeissa vahvistettujen toimenpiteiden toteuttamisesta.

Järjestelmiin kohdistuvassa lähestymistavassa on arvioitava kokonaisuuden toimivuutta.

b) *Komissio on osoittanut huomattavia lisäresursseja sisäiseen tarkastukseen, ja menetelmiä sekä standardeja laaditaan ja parannetaan parhaillaan. Tämä vaikuttaa väistämättä niihin komission odotuksiin ja vaatimuksiin, jotka koskevat toimeksiannosta suoritettuja tarkastuksia.*

c) *Komissio myöntää, että vielä on runsaasti tehtävää, ja se viimeistelee parhaillaan tarvittavia ohjeita ja menettelyjä.*

5.18 *Tilintarkastustuomioistuimen selvitys perustuu vuoden 2001 tilanteeseen. Cris-järjestelmän (Common Relex Information System) käyttöönotto vuonna 2002 on parantanut tilannetta huomattavasti.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.19 Johto ei voi saada luotettavaa kuvaa vastuualueestaan alaisuudessaan toimivien yksiköiden ilmoittamien aggregoitujen tietojen pohjalta, koska yksiköiden antamat tiedot ovat hajanaisia, epätäydellisiä ja ainakin osittain epäluotettavia.

5.20 Rahoitusnäkymien otsakkeeseen 4 (ulkoiset toimet) vaikuttaa myös asianomaisten budjettikohtien hallinnointiin liittyvien vastuutehtävien monimutkainen jakautuminen komissiossa ja sen ulkopuolella. Hallinnointia varten useat pääosastot, yhteisön erillisvirastot ja monet komission antaman mandaatin perusteella toimivat kolmannet osapuolet ovat saaneet tehtäväkseen suunnitella tai hyväksyä menoja taikka hallinnoida varoja. Lisäksi lähetystöjen henkilöstö, mukaan lukien EuropeAid-yhteistyötoimiston delegoinnin perusteella menoja hyväksyvät henkilöstön jäsenet, työskentelee ulkosuhteiden pääosaston alaisuudessa. Tässä tilanteessa on vaikea toteuttaa sisäistä valvontaa, joka kattaisi komission tarpeet ulkoisten toimien alalla.

5.21 Uudistuksessa ei käsitellä riittävästi komission tekemiä tai teettämiä tarkastuksia, jotka koskevat yhteisön varoja välittäjien ja lopullisten edunsaajien tasolla (ks. kohta 5.17 b)). Lisäksi henkilöstöä ja varoja, joita ei aiemminkaan ollut riittävästi, myönnettiin näihin tehtäviin aiempaa vähemmän varainhoitovuonna 2001, mikä rajoitti komission toimittamien tai sen toimeksiannosta tehtyjen tarkastusten lukumäärää. Tarkastukset ovat kuitenkin hyvin tärkeitä, etenkin koska suuri osa hallinnoinnista tapahtuu komission ulkopuolella (ks. kohta 5.20). Komissio olisi käsiteltävä asiaa pian, jotta voidaan taata järjestelmällisten tarkastusohjelmien määrittäminen. Komissiossa olisi myös määriteltävä selkeästi tarkoituksenmukaiset sisäiset vastuualueet, niin että tarkastuskertomusten päätelmien perusteella ryhdyttäisiin toimiin.

KOMISSIION VASTAUKSET

5.19 Komissio ei ole pyrkinyt peittelemään kiireellistä tarvetta, joka koskee EuropeAidia edeltäneiden järjestelmien muuttamista tehokkaaksi ja yhtenäiseksi järjestelmäksi. Vuosina 2001 ja 2002 on toteutettu useita toimenpiteitä tietojen tallentamisen parantamiseksi, jotta tiedoista saataisiin entistä yhtenäisempiä ja kattavampia. Nykyisiin järjestelmiin sisältyvät tiedot saatetaan ajan tasalle vuonna 2002 Crisisjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä niiden luotettavuuden lisäämiseksi.

5.20 Komissio antoi 2. heinäkuuta 2002 tiedonannon yhtenäisestä ulkomaanedustuksesta, jossa esitetään ratkaisu tähän ongelmaan. Tiedonannossa määritellään selkeästi kunkin ulkosuhteiden alan pääosaston yksikön tehtävät, vastuut ja sisäiset valvontajärjestelmät suhteessa lähetystöihin.

5.21 Suunnitteilla on ottaa vuoden 2002 loppuun mennessä käyttöön yhtenäinen ulkomaanavun tarkastusohjelma, joka kattaa kaikki lähetystöjen ja päätoimipaikan yksikköjen ulkoiset tarkastustoimet.

Kehitysyhteistyön pääosasto on ottanut käyttöön tarkastustehtäviä koskevan puitesopimuksen, jolla se pyrkii tehostamaan tarkastustoimiaan suoraan operatiivisten yksikköjensä valvonnassa. Puitesopimus tulee voimaan syyskuussa 2002. Toinen puitesopimus, joka koskee EDF:n rahoittamien toimien tarkastusta, otetaan käyttöön, kun siihen tarvittavat varat ovat käytettävissä.

Kun tarkastellaan vastuualueiden rajaamista komission sisällä tarkastuskertomusten päätelmien seurannan järjestämiseksi, kyseessä ovat tulojen ja menojen hyväksynnästä vastaavien yksiköiden vastuualueet. Linjajohtamisen käytöllä ja yhteistyötoimiston perustamisella on korostettu tätä vastuuta, ilman että peruseriaatetta olisi kuitenkaan muutettu. Kun kyse on tarkastuskertomusten päätelmien ja suositusten seurantaan koskevien ohjeiden laatimisesta, tarkoituksena on tarkistaa nykyisiä ohjeistoja ja laatia tarkastusten suorittamista koskevat ohjeet sekä päätoimipaikan että lähetystöjen henkilökuntaa varten.

Humanitaarisen avun alalla komissio on antanut tarkastukset toimeksi ulkopuoliselle yritykselle, joka suorittaa tarkastukset ECHO:n lukuun. Näin ECHO:n kaikki yhteistyökumppanit otetaan tarkastuksen kohteeksi aina kahden vuoden välein. Toimeksi on jo annettu noin 50 tarkastusta. ECHO on viime vuonna käyttänyt huomattavasti resursseja yhteistyökumppaniensa tarkastuksiin. Vuosina 1995–2002 toimitettiin yli 130 tarkastusta. Tarkastuskäyntejä ja muuntyppeisiä tarkastuksia suorittavan henkilöstön määrä on lisäksi tähän mennessä kolminkertaistunut.

Sisäisen tarkastuksen toimialan työn ottaminen huomioon

5.22 Sisäisen tarkastuksen toimiala viimeisteli helmikuussa 2002 kertomuksen ulkosuhteisiin liittyvästä tukien hallinnoinnista (*Governance Review of Aid Management in the External Relations Family*). Siihen sisältyy kattava selvitys yhteisön ulkopuolelle myönnetyn tuen hallinnoinnista komissiossa, ja selvityksessä käsitellään osatekijöitä, jotka kuuluvat valvontaympäristöön (organisaatio, vastuualueiden jakautuminen, henkilöstöresurssit ja tilintekovelvollisuus). Selvityksessä käsitellään myös sisäisen valvonnan mekanismeja, mukaan lukien ne mekanismit, joita on sovellettava komission kumppaneihin kehitysavun yhteydessä tai joita kumppanien on sovellettava (kumppaneita ovat välittäjät, muut rahoittajat sekä edunsaajamaat).

5.23 Kertomuksessa korostetaan tarvetta tunnustaa avoimesti riskit, joita yhteisön kehitysapuohjelmiin luonteenomaisesti liittyy etenkin siitä syystä, että ne muodostuvat pääasiassa avustuksista. Kertomuksessa käsitellään myös aiheita, joista tilintarkastustuomioistuin on erityisen kiinnostunut yhteisön ulkopuolelle myönnetyn tuen alalla toimittamiensa tarkastusten vuoksi, kuten johdon tietojärjestelmiä, hallinnoinnin hajauttamista lähetyksiin ja erilaisten rahoitusvälineiden suurta määrää.

Humanitaarisen avun ja elintarvikeavun alalla toimittettu perusteellinen tarkastus

Tarkastuksen sisältö ja luonne

5.24 Tilintarkastustuomioistuimen toimittaman tarkastuksen tavoitteena oli laatia päätelmät tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta sekä arvioida sisäisen valvonnan järjestelmien toimintaa kyseisellä kahdella osa-alueella. Tarkastukseen sisältyi ensinnäkin sovellettavien menettelyjen ja valvontajärjestelmien tutkiminen sen arvioimiseksi, kuinka vaikuttavasti niiden avulla voidaan varmistaa toimien laillisuus ja asianmukaisuus. Toiseksi tarkastuksessa tutkittiin edustava satunnaisotos, johon oli poimittu komission tileiltä 183 vuonna 2001 suoritettua maksua. Tarkastus perustui asiakirja-aineiston läpikäyntiin komissiossa Brysselissä. Lisäksi tehtiin tarkastuskäynnit kahteen välittäjäorganisaatioon (Yhdistyneiden Kansakuntien maailman elintarvikeohjelma (WFP) Roomassa ja EuronAid⁽¹⁾ Haagissa) sekä toimitettiin tilien perustana olevien menojen tarkastuksia ja fyysisiä tarkastuksia paikan päällä kuudessa edunsaajamaassa (Bolivia, Itä-Timor, Kosovo, Pohjois-Korea, Mosambik ja

5.23 *Ulkosuhteiden alan pääosastot ovat perustaneet työryhmän selvittämään IAS:n raportin vaikutuksia.*

⁽¹⁾ EuronAid on Alankomaiden lainsäädännön alainen eurooppalaisten valtioista riippumattomien järjestöjen verkosto, joka hoitaa elintarvikehankintoja komission puolesta.

Tansania). Välittäjien tasolla ja paikalla tarkastettujen tapahtumien osuus otoksesta oli noin 30 prosenttia.

Humanitaarisen avun ja elintarvikeavun tavoitteet ja luonne

5.25 EU:n elintarvikeapuohjelmien ensisijaisena tavoitteena on edistää elintarvikkeiden saatavuutta kehitysmaiden väestön kannalta sekä tukea väestön pyrkimyksiä parantaa elinolojaan niin, että köyhyyttä vähennetään kaikilla tasoilla. Humanitaarisen avun ohjelmaan kuuluu avustus- ja suojelutoimia, joilla autetaan luonnonmullistusten tai ihmisen aiheuttamien kriisien uhriksi taikka muutoin poikkeuksellisiin olosuhteisiin joutunutta kolmansien maiden väestöä.

5.26 Humanitaarista apua koskeva asetus hyväksyttiin 20 päivänä kesäkuuta 1996 ⁽¹²⁾; tarkoituksena on auttaa hätätilanteisiin joutunutta tai pitkittyneestä kriisistä kärsivää väestöä. Asetus elintarvikeapupolitiikasta ja elintarvikeavun hallinnosta sekä elintarviketurvaan liittyvistä erityisistä tukitoimista ⁽¹³⁾ hyväksyttiin 27 päivänä kesäkuuta 1996, ja yleiset yksityiskohtaiset säännöt yhteisön elintarvikeapuna toimitettavien tuotteiden hankinnasta annettiin 16 päivänä kesäkuuta 1997 ⁽¹⁴⁾.

5.27 Suurimpaan osaan humanitaarisen avun ja elintarvikeavun alan hankkeista liittyy rahoituksen myöntäminen elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden toimittamiseksi kehitysmaihin. Alaan liittyy luonnostaan huomattavia riskejä, joita lisäävät vaikeat olosuhteet maissa, joissa toimet toteutetaan. Kiireellisyytensä vuoksi humanitaarinen apu suunnitellaan ja toteutetaan yleensä lyhyessä ajassa. Sekä elintarvikeavun että humanitaarisen avun kohdalla on tietenkin vaikea saada kunnollista näyttöä siitä, onko elintarvikkeet jaettu tarkoituksenmukaisesti (ks. kohta 5.30).

5.28 Humanitaarista apua hallinnoi EY:n humanitaarisen avun toimisto (ECHO) ja elintarvikeavun ohjelmia yhteistyötoimisto EuropeAid Brysselissä. Ne huolehtivat kaikista täytäntöönpanoon, valvontaan ja arviointiin liittyvistä näkökohdista.

5.29 Varainhoitovuoden 2001 osalta sidotut ja maksetut määrät on esitetty **taulukossa 5.3**.

5.28 Komissio on ottanut huomioon sen, että tilintarkastustuomioistuin on käsitellyt humanitaarisen avun toimiston ja kehitysyhteistyön pääosaston (elintarvikeapu) ohjelmia samanaikaisesti. Komissio antaa vastauksensa käytännön syistä ja selkeyden vuoksi tarvittaessa erikseen ohjelman rahoituslähteen mukaan.

⁽¹²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1257/96 (EYVLL 163, 2.7.1996, s. 1).

⁽¹³⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1292/96 (EYVLL 166, 5.7.1996, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Komission asetus (EY) N:o 2519/97 (EYVL L 346, 17.12.1997, s. 23).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Taulukko 5.3 — Elintarvikeapuun ja humanitaariseen apuun liittyvät sitoumukset ja maksut varainhoitovuonna 2001 ⁽¹⁾

(milj. EUR)

	Talousarvion kohdat ja luvut	Maksusitoumusmäärärahat	Sitoumukset	Maksu-määrärahat	Maksut
Toimitettavat tuotteet	B7-2 0 0	151,0	150,8	160,0	160,0
Elintarviketurva	B7-2 0 1	157,9	157,5	150,0	149,6
Kuljetus jne.	B7-2 0 2	155,8	153,1	179,7	174,2
Elintarvikeapu yhteensä	B7-2 0	464,7	461,4	489,7	483,8
Humanitaarinen apu	B7-2 1	523,0	523,0	620,1	561,1
Yhteensä		987,7	984,4	1 109,8	1 044,9

⁽¹⁾ Mukana ovat varainhoitovuoden määrärahat sekä lisämäärärahat.

Lähde: Komission tulostili varainhoitovuodelta 2001.

Tilintarkastustuomioistuimen toimittaman tarkastuksen ongelmat ja rajoitukset

5.30 Humanitaarisen avun ja elintarvikeavun alalla tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa paikan päällä jälkikäteen, joten se joutui monesti rajoittamaan tarkastustyön asiakirja-aineiston ja paikallisen sisäisen valvonnan tutkimiseen. Varsinaisten fyysisten tarkastusten tekeminen jo suoritettujen toimenpiteiden osalta oli mahdotonta siitä syystä, että saatu apu oli jo käytetty.

5.31 WFP hallinnoi huomattavaa osaa alan toiminnasta, joten suuri osa tarkastettuun otokseen poimtuista maksuista liittyi sen hallinnoimiin toimiin. Tilien perustana olevien toimien tarkastamista WFP:n päämajassa Roomassa haittasi se, että tilintarkastustuomioistuimen pääsyä tutkimaan suoraan alkuperäisiä tositteita rajoitettiin, sekä se, että WFP vastasi kirjanpitolietoja koskeviin tilintarkastustuomioistuimen pyyntöihin erittäin hitaasti. Asianomaisia sisäisen valvonnan järjestelmiä ei myöskään voitu annetun aikataulun puitteissa arvioida kattavasti WFP:n keskusyksiköiden tasolla. Nämä rajoitukset johtuivat WFP:n tavasta tulkita komission ja Yhdistyneiden Kansakuntien 29. lokakuuta 2001 tekemässä sopimuksessa olevaa tarkastuslauseketta.

Tarkastushavainnot

Komission tasolla sisäisen valvonnan järjestelmät ovat yleensä tyydyttäviä

5.32 Elintarvikeavun ja humanitaarisen avun yhteydessä tuki myönnetään avustusten muodossa. Toimin

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

nan toteuttamisesta vastaavat valtioista riippumattomat järjestöt, kansainväliset järjestöt ja toimistot tai elintarviketurvan tapauksessa myös edunsaajamaiden viranomaiset.

5.33 Tavallisesti komissio tekee elintarvikeapua koskevat sopimukset suoraan kansainvälisten tarjouskilpailujen avulla. Kun elintarvikkeet tai muut tuotteet hankitaan paikallisesti tai kolmannesta maasta (alueellisesti), ostot voi tehdä kolmas osapuoli (esimerkiksi valtioista riippumaton järjestö) osana sen kanssa sovittua hankekokonaisuutta. Kolmannet osapuolet huolehtivat myös elintarvikkeiden kuljetuksesta ja jakelusta.

5.34 Kun mukana on kolmas osapuoli, toiminnasta tehdään sopimus komission kanssa. Sopimuksessa määrätään yleensä ensimmäisen ennakon maksamisesta ja mahdollisista välimaksuista (jotka perustuvat siihen, missä määrin ensimmäistä ennakkoa on väliraportin mukaan maksettu eteenpäin) sekä loppumaksusta (joka suoritetaan rahoitusta koskevan kertomuksen ja teknisen kertomuksen hyväksymisen jälkeen).

5.35 Komission kanssa sopimuksen tehneet yritykset laativat tarkastuskertomuksen, jonka avulla komissio varmistaa, että elintarvikkeet on jaettu asianmukaisesti lopulliseen määränpäähen. Kertomuksessa eritellään elintarvikkeiden määrä ja laatu. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen yhteydessä menettelyssä ei havaittu puutteita.

5.36 Komission palkkaama teknisen avun henkilöstö seuraa elintarvikkeiden ja humanitaarisen avun hankintoihin liittyviä hankkeita paikalla niissä maissa, joissa se on perusteltua rahoituksen määrän vuoksi. Kyseisen henkilöstön tehtäviin kuuluu yhteydenpito sopimuspuolten kanssa sekä hankkeiden säännöllinen seuranta. Sen vastuulla eivät ole sopimuspuolen käynnistämien tarjouskilpailujen eikä hankkeen menoihin liittyvien tositteiden tarkastaminen.

5.37 ECHO toimittaa humanitaarisen avun osalta tarkastuksia niiden organisaatioiden Euroopassa sijaitseissa päämajoissa, joiden kanssa se on tehnyt sopimuksen. Tarkastusten yhteydessä käydään läpi sisäisen valvonnan järjestelmiä ja tarkastetaan ECHOn rahoitamiin hankkeisiin liittyviä tositteita sisältävä otos. Elintarvikeapuun ja -turvaan liittyvien toimien täytäntöpanosta huolehtivien organisaatioiden osalta yhteistyötoimisto EuropeAid on tarkastanut vain harvoja hankkeita. Useimmissa valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa tehdyissä sopimuksissa on kuitenkin vuodesta 2001 lähtien määrätty hankkeiden loppukertomusten riippumattomista tarkastuksista.

5.36 Komissio palkkaa teknisiä erityisavustajia huolehtimaan hankkeiden valvonnasta ja seurannasta. Näiden avustajien tehtävänä on toimia neuvonantajina, auttaa hankkeiden toteuttamisessa sekä valvoa kentällä hankkeiden toteuttamista ja yhteistyökumppaneina olevien kansalaisjärjestöjen toimintaa.

5.37 Elintarvikeavun alalla toteutettiin kansalaisjärjestöjä koskevia tarkastuksia ja arviointia vuonna 2001. Yhteensä 10 tarkastusta ja arviointia oli suunniteltu toteutettavaksi, ja ne myös toteutettiin (kahdeksassa maassa, EuronAid ja Mitch). Lisäksi vahvistetaan, että riippumattomat tilintarkastajat toimittavat jatkossa kaikkien kansalaisjärjestöhankkeiden tilintarkastukset.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Täytäntöönpanosta vastaavien kumppaneiden on tehostettava sisäisen valvonnan järjestelmiään

5.38 Sisäisen valvonnan järjestelmien välillä on suuria eroja riippuen toiminnan toteuttamisesta vastaavan organisaation koosta ja voimavaroista. Tämä tekijä on otettu huomioon arvioitaessa sisäisen valvonnan järjestelmien tarkoituksenmukaisuutta tai puuttumista välittäjien tasolla tai paikallisella tasolla.

5.39 Asiakirja-aineiston ylläpitoa koskeva sisäinen valvonta paikalla on usein puutteellista. Tämä pitää paikkansa etenkin pienten organisaatioiden kohdalla, sillä niissä päätöksiä tehdään huolehtimatta asianmukaisesta dokumentoinnista taikka asiakirjoja katoaa tai niitä tuhotaan. Esimerkiksi eräs valtioista riippumaton järjestö, joka toteutti elintarviketurvahanketta Mosambikissa, ei kyennyt tarkastushetkellä esittämään asianmukaista menoluetteloa. Useimmissa tapauksissa, joissa asiakirja-aineiston havaittiin olevan puutteellista, voitiin kuitenkin saada korvaavaa aineistoa, josta kävi ilmi, ettei sääntöjenvastaisuuksia ollut tapahtunut.

5.40 Joissakin tapauksissa tarjouspyyntöjä koskevien sisäisen valvonnan järjestelmien avulla ei voida taata komission edellyttämää avoimuutta ja avointa kilpailua. Tansaniassa Yhdistyneiden Kansakuntien maailman elintarvikeohjelma WFP hoiti paikallisen elintarvikkeiden hankinnan lähettämällä tarjouskilpailupyyntöjä erään tietokannan avulla valituille tuottajille, mutta tietokannan olemassaolosta ei tiedotettu paikallisesti, eikä tiettyjen tuottajien valintaa koskevia perusteita dokumentoitu. On olemassa vaara, että tuottajia on jätetty syyttä tarjouskilpailujen ulkopuolelle. Koska asianmukaista menettelyä ei ollut, Mosambikissa toteutetun humanitaarisen avun hankkeen yhteydessä valtioista riippumaton järjestö esitti tarjouspyynnöt puhelimitse, ja saatujen tarjousten arviointia ei dokumentoitu.

5.41 Joidenkin organisaatioiden on vaikea noudattaa rahoitusta koskevia ja tarjouskilpailumenettelyjä tarkoitettulla tavalla, koska organisaatioilla ei ole riittävästi kokemusta niistä (ks. myös esimerkki kohdassa 5.44). Mosambikissa elintarviketurvaan liittyvästä hankkeesta sovittiin yksityisten yritysten kanssa, minkä jälkeen kävi ilmi, että yhdellä sopimuspuolista oli taloudellisia vaikeuksia, ja kyseiselle sopimuspuolelle ei suoritettu ensimmäistä ennakkoa. Tämä olisi voitu välttää sisällyttämällä taloudellinen tilanne sopimuspuolten tukieloisuutta koskevien kriteereiden joukkoon.

5.39 Vieraillessaan Mosambikissa tilintarkastustuomioistuin havaitsi hankkeen käynnistämävaiheessa ongelmia, jotka johtuivat henkilöstön kokemuksen puutteesta. Tämä johtui siitä, että hankkeen toteutuspaikka on hyvin syrjäisellä ja vaikeapääsyisellä alueella. Mosambikissa toimiva lähetystö, päätoimipaikka ja hankkeessa mukana oleva kansalaisjärjestö toteuttavat tarvittavat toimet tilanteen korjaamiseksi.

5.40 ECHOn yhteistyökumppaneille annetaan tietty määrä ohjeita hankintamenettelyjen toteuttamiseksi. Nämä sisältyvät kumppanuutta koskevan puitesopimuksen 16 artiklaan ja asiakirjaan 14. Sopimuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaan tavaroiden ja palvelujen hankkimisesta on vastuussa yhteistyökumppani. ECHO aikoo tarkistaa ja yksinkertaistaa tarjouspyyntömenettelyä koskevat ohjeet, jotta sen yhteistyökumppanit voisivat panna säännöt täytäntöön johdonmukaisemmin.

Komissio ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset, jotka koskevat Mosambikissa toteuttavaa hanketta, ja se seuraa kyseisen yhteiskumppanin kanssa käsiteltyjen asioiden kehittymistä.

5.41 Tällä taloudellisella kriteerillä on jatkossa aikaisempaa tärkeämpi merkitys tehtäessä hankesopimuksia yksityisen sektorin kanssa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

5.42 Komissiossa Brysselissä asiakirja-aineiston perusteella toimitetussa tarkastuksessa ei havaittu keskusyksiköiden tasolla suoritettujen maksujen osalta merkitävää määrää laillisuuteen ja asianmukaisuuteen vaikuttavia olennaisia virheitä. Tämä selittyy osittain sillä, että suurelle osalle hankkeita maksetaan ensimmäinen ennakko, joka tavallisesti on 50–80 prosenttia sopimuksen arvosta. Riski siitä, että ensimmäisiin ennakoihin liittyisi sääntöjenvastaisuuksia suoritushetkellä, on hyvin pieni verrattuna väli- ja loppumaksuihin liittyviin riskeihin, koska ainoastaan väli- ja loppumaksujen yhteydessä edunsaajan edellytetään täyttävän tietyt ehdot (yleensä teknisen ja taloudellisen kertomuksen esittäminen).

5.43 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi 27 toimeen liittyvän asiakirja-aineiston tarkastuksessa paikalla etenkin hankkeiden tarjouskilpailumenettelyjä koskevia sääntöjenvastaisuuksia.

5.44 Esimerkiksi komitea, joka vastasi humanitaarisen avun hankkeeseen liittyvästä tarjouskilpailusta Itä-Timorissa, jätti kokemattomuutensa vuoksi syyttä tarjouskilpailun ulkopuolelle erään rakennusmateriaaleja koskevan tarjouksen sillä perusteella, että tarjous oli jätetty liian myöhään. Tarjous oli tosiasiaa saatu ajoissa, ja se oli huomattavasti edullisempi kuin valituksi tullut tarjous. Lisäksi saman hankkeen yhteydessä myöhemmin toteutetussa vastaavanlaisessa tarjouskilpailussa kyseisen tavarantoimittajan tarjous valittiin, ja siltä ostettujen materiaalien laatu oli hyväksyttävä. Erään elintarvikeapua koskevan hankkeen yhteydessä komissio käynnisti tarjouskilpailun lannoitteiden hankkimiseksi Pohjois-Koreaan, mutta tuotteen toimittamiselle määräsäntöihin asetettiin ilman erityistä syytä kohtuuttoman lyhyt määräaika, mikä rajoitti mahdollisten toimittajien lukumäärää merkittävästi.

5.45 Tarjouskilpailumenettelyihin liittyvien sääntöjenvastaisuuksien vaikutusta maksuihin on mahdotonta arvioida määrällisesti. Yksi esimerkki tästä on elintarviketurvaa koskeva hanke Boliviassa. Määräaika, jonka vastuussa oleva organisaatio asetti hankkeen eri osia koskevien tarjousten jättämiselle, oli lyhyempi kuin asiaa koskevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetty aika. Koska hanke oli monimutkainen, teknisesti pätevän tarjouksen valmisteleminen asetetussa lyhyessä määräajassa oli erittäin vaikeaa. Tarjouskilpailuista vastaava komitea havaitsi tästä syystä kolmen suurimman tarjouskilpailun yhteydessä hinnoitteluun liittyviä näkökohtia tutkiessaan, että jäljelle jäi kussakin tarjouskilpailussa ainoastaan yksi asianmukainen tarjous, ja ne olivat kaikki samalta tarjoajalta. Kukaan komitean jäsenistä ja tarkkailijajäsenistä ei ollut riippumattomassa asemassa siihen hallituksen paikalliseen edustajaan nähden, joka kantoi lopullisen vastuun hankkeen toteuttamisesta, eivätkä he esittäneet asiassa eriävää mielipidettä.

5.44 Komissio huomauttaa kyseiselle Itä-Timorissa toimivalle yhteistyökumppanille kaikista hankintamenettelyyn liittyvistä yksityiskohtaisista ohjeista.

Pohjois-Korean viranomaisten kanssa käytyjen pitkällisten keskustelujen jälkeen hanke esiteltiin jäsenvaltioille lokakuussa 2000, mutta edunsaajamaan viranomaisten hyväksyntä kirjattiin vasta 22. tammikuuta 2001. Tämän vuoksi tarjouskilpailu käynnistettiin hyvin myöhäisessä vaiheessa siihen nähden, että toimitusajankohdan (huhtikuu) puolesta voitiin ottaa huomioon maataloustuotannon kausittaisuus sekä se seikka, etteivät laivat pääse satamiin tammi-, helmi- ja maaliskuussa.

5.45 Tarjouskilpailumenettelyt toimivat yleisesti ottaen hyvin.

Kun tarkastellaan Bolivian lainsäädännön soveltamisen yhteydessä ilmenneitä sääntöjenvastaisuuksia (tarjouskilpailumenettely), voidaan todeta, etteivät lähetystö, päätoimipaikka eikä PASA-elintarviketurvaohjelman hallinnosta vastannut kansallinen yhteistyöosapuoli ole kiistäneet tapahtunutta. Vuodesta 2001 lähtien kansallinen yhteistyöosapuoli on kautta koko hankkeen toteutusjakson parantanut menettelyjen soveltamisen seuranta- ja valvontaa yli 300 mikrohankkeessa tiiviissä yhteistyössä eurooppalaisten teknisten avustajien kanssa. Tästä huolimatta on todettava, että Bolivian lainsäädännön soveltamiseen liittyy mikrohankkeiden tapauksessa monia rajoituksia ja ongelmia. Tällä osa-alueella on ohjelmasta saatujen kokemusten mukaan tarkoituksenmukaista jatkaa vuoropuhelua hallituksen kanssa, jotta säännöt saataisiin paremmin toimiviksi ja jotta valvontaa voitaisiin näin tehostaa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.46 Elintarviketurvan alalla oli tarkoitus rahoittaa 5 miljoonan euron maksun avulla Mosambikin tiettyjä keskeisten ministeriöiden ja instituutioiden tämän alan menoja vuodelta 2000. Maksu suoritettiin kuitenkin vasta toukokuussa 2001. Varat siirrettiin valtionkassan tilille, minkä vuoksi ei ole mahdollista jäljittää varojen käyttöä tai kytkeä toisiinsa maksua ja niiden hallintoelinten menoja, joille tuki oli tarkoitettu. Tilintarkastustuomioistuin ei tästä syystä voi ottaa kantaa kyseisten varojen käyttöön.

Päätelmät

5.47 Brysselissä keskushallinnon tasolla saatavissa olleiden asiakirjojen perusteella voidaan todeta, että komission suorittamat maksut olivat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset. Sitä vastoin täytäntöönpanevien organisaatioiden tasolla paikalla tarkastetuissa 27 toimessa havaittiin kuudessa tapauksessa, että sääntöjenvastaisuuksia ilmeni etenkin hankkeiden tarjouskilpailumenettelyissä, mikä on huolestuttavaa.

5.48 Tarkastuksen sisältöä WFP:n osalta koskevaa rajoitusta kuvattiin kohdassa 5.31 ja Mosambikissa toteutettuun hankkeeseen ei oteta kantaa (ks. kohta 5.46). Nämä seikat liittyvät maksuihin, joiden perustana olevat toimet tarkastettiin täytäntöönpanosta vastaavan organisaation tasolla.

5.49 Komissio ei riittävästi opastanut hankkeiden täytäntöönpanosta vastaavia kumppaneitaan, etenkin valtioista riippumattomia järjestöjä, mikä osaltaan johti siihen, että näiden organisaatioiden sisäisen valvonnan järjestelmät olivat puutteellisia (ks. kohdat 5.40–5.41). Puutteiden seurauksia ei havaita, sillä komissio ei toimita tarkastuksia tietyillä aloilla (ks. kohdat 5.36–5.37).

KOMISSION VASTAUKSET

5.46 Maksu oli tarkoitus suorittaa vuoden 2001 alkupuolella (maksuja vuoden 2000 talousarviosta voidaan suorittaa 31. maaliskuuta 2001 saakka), mutta se suoritettiin viivästyneenä vasta toukokuussa 2001, koska keskuspankki toimitti tuontitilastot myöhässä.

Tästä viivästyksestä huolimatta hallitus on taannut kohdenettujen julkisten menojen rahoituksen rahoittamalla ne ennakkoon syyskuulta 2001 olevassa tarkastuskertomuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti. Tämä talousarviotuki on katsottava ensisijaiseksi välineeksi, jolla varoja ohjataan julkiselle sektorille (Mosambikin talousarviosta 50 prosenttia on ulkomaista tukea) sen varmistamiseksi, että valtio toimittaa julkiset palvelut sen uudistushankkeen puitteissa ja niiden ulkopuolella, joita EY:n elintarviketurvaohjelmalla tuetaan.

5.47 Komissio ottaa huomioon tuomioistuimen päätelmän ja tarkastaa mainitut tapaukset. Se katsoo, että varainhoit uudistuksen yhteydessä toteutetuilla toimenpiteillä voidaan auttaa korjaamaan havaitut ongelmat.

5.49 Komissio on jo toteuttanut toimenpiteitä yhteistyökumppaneihinsa, etenkin kansalaisjärjestöihin, kohdistuvien tarkastusten määrän lisäämiseksi. Uudessa ehdotuspyyntömenettelyssä tarkastusmenettelyä sovelletaan järjestelmällisesti kaikkiin kansalaisjärjestöjen hankkeisiin.

Komissio katsoo, että humanitaarisen avun alalla ohjeet, säännöt, kokousten ja yhteydenpidon taso sekä täytäntöönpanosta vastaavien yhteistyökumppanien valvonta ja tarkastus ovat melko kattavat. Komission yksiköiden tarkoituksena ja jatkuvana pyrkimyksenä on kuitenkin ohjauksen parantaminen parhaiden tulosten saavuttamiseksi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Suosituksset

5.50 Tilintarkastustuomioistuin suosittelee seuraavaa:

a) Komission olisi toteutettava lisää toimia varmistaakseen, että EU:n varojen käsittelystä vastaavat organisaatiot tehostavat sisäisen valvonnan järjestelmiään erityisesti asiakirja-aineiston ja tarjouskilpailumenettelyjen asianmukaisuuden takaamiseksi. Komission olisi määritettävä vähimmäisvaatimukset nykyistä tarkemmin.

b) Komission olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että se tekee tai teettää asianmukaiset tarkastukset, niin että se voi arvioida, ovatko täytäntöönpanosta vastaavien kumppaneiden soveltamat sisäisen valvonnan menettelyt riittävät; tarvittaessa komission on huolehdittava korjaavista toimista.

c) Komission ja Yhdistyneiden Kansakuntien välillä sovittua tarkastuslauseketta olisi selkeytettävä, jotta taattaisiin toimiva ja oikea-aikainen yhteistyö EU:n toimielinten ja asianomaisten YK:n elinten kesken.

5.50

a) 1. Komissio katsoo humanitaarisen avun osalta, että ongelma koskee vain pientä tapausmäärää. Valvonta ja ohjeistus, viestintä ja vuoropuhelu sekä arviointi, seuranta ja tarkastus on ECHOn yhteiskumppaneiden tapauksessa laaja-alaista ja melko kattavaa. Yhteiskumppaneille asetetaan vähimmäisvaatimukset, joita on kuitenkin muokattava ja yhtenäistettävä, jotta kumppanit voisivat panna säännöt täytäntöön johdonmukaisemmin.

Uudistuksen sekä varainhoitoa koskevien uusien säännösten ja niiden täytäntöönpanosääntöjen yhteydessä on käynnissä myös uuden kumppanuutta koskevan puitesopimuksen laatiminen.

2. Komissio on toteuttanut elintarvikeavun alalla toimenpiteitä menettelyjen asianmukaisen soveltamisen varmistamiseksi. Näitä ovat muun muassa:

— EuronAid-avustukset: varmistetaan tarjouskilpailumenettelyn noudattaminen käyttämällä virallista hankintasopimusta ja tämän organisaation ulkoista tarkastusta,

— kansalaisjärjestöille myönnettävät avustukset: veloitetaan kansalaisjärjestöt vuosittaisten tarkastusten ja hankkeen päättymisen jälkeisen lopputarkastuksen tekemiseen sekä tarkastuskertomusten toimittamiseen komissiolle (yleisten ehtojen 16 artiklan 4 kohta). Näihin tarkastuksiin kuuluu myös menojen sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen suhteessa hankintasopimuksia koskevien sääntöjen noudattamiseen,

— suoraan hallituksille myönnettävät avustukset (ks. b kohta).

b) 1. Komissio antoi humanitaarisen avun alalla kesäkuussa 2002 toimeksi ulkopuoliselle tarkastusalan yritykselle tarkastusten toimittamisen ECHO:n lukuun. Tämä lisää tarkastusten määrää huomattavasti nykyiseen verrattuna. Samalla voidaan odottaa, että kaikki ECHOn yhteistyökumppanit tarkastetaan kahden vuoden välein. Lisäksi tarkastushenkilöstön määrä on kolminkertaistunut.

2. Elintarvikeavun alalla suoritetaan säännöllisesti välitarkastuksia, lopputarkastuksia ja muita tarkastuksia sekä suoran että välillisen avun osalta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Tarkastuslausumaan liittyvä yhteenveto

5.51 Komissio on päässyt hyvään alkuun sisäisen valvonnan järjestelmän uudistamisessa ulkoisten toimien alalla, ja sisäisen tarkastuksen toimiala on tehnyt arvokasta työtä yksilöidäkseen alalle tyypilliset riskitekijät ja toimenpiteitä edellyttävät ongelmat. Erityistä huomiota on kuitenkin vielä kiinnitettävä tiettyihin osa-alueisiin (kuten tyydyttävän järjestelmän luomiseen yhteisöä koskevien toimien tarkastamiseksi systemaattisesti välittäjien ja lopullisten edunsaajien tasolla sekä kattavien ja luotettavien johdon tietojärjestelmien ylläpitoon) ennen kuin niihin liittyvät ongelmat voidaan ratkaista. Lisäksi varainhoidon parantamiseksi toteutettujen toimenpiteiden vaikutukset alkavat näkyä kunnolla vasta sitten, kun on kehitetty toimivat välineet, joiden avulla saadaan varmuus siitä, että EuropeAid-yhteistyötoimiston suuntaviivoja sovelletaan johdonmukaisesti kaikilla sen vastuualueeseen kuuluvilla aloilla.

5.52 Tässä tilanteessa tilintarkastustuomioistuin ei vielä voi luottaa siihen, että se saisi komission tarkastus- ja valvontajärjestelmien perusteella osittain sen varmuuden, johon se pyrkii ulkoisten toimien alalla. Varainhoitovuoden 2001 osalta tilintarkastustuomioistuin tutki humanitaariseen apuun ja elintarvikeapuun liittyviä sisäisen valvonnan järjestelmiä sekä tarkasti tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että komission tasolla maksut olivat lailliset ja asianmukaiset, mutta puutteita ilmeni täytäntöönpanosta vastaavien kumppaneiden sisäisen valvonnan järjestelmissä, mikä johti sääntöjen vastaisuuksiin paikallisella tasolla. Komission olisi siis tehostettava seurantaa ja parannettava täytäntöönpanosta vastaaville kumppaneilleen antamaansa ohjeistusta sisäisen valvonnan menettelyjen osalta (ks. kohdat 5.47–5.50).

AIEMPIEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

*Tacis-ohjelman palvelusopimuksiin liittyvät kilpailumenettelyt***Johdanto**

Tilintarkastustuomioistuin aiemmin toimittama tarkastus

5.53 Erityiskertomuksessa nro 16/2000 ⁽¹⁵⁾ käsiteltiin Phare- ja Tacis-ohjelmien palvelusopimuksiin liittyviä kilpailumenettelyjä. Tarkastuksen kohteena olivat

5.51 Komissio myöntää, että joihinkin kysymyksiin on vielä puututtava, ja se toteuttaa parhaillaan tarvittavia toimenpiteitä.

5.52 Komissio on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuinten yleiset päätelmät. Kuten edellä olevissa kohdissa on selostettu, se on jo toteuttanut tarvittavat toimenpiteet lisätäkseen eri hankkeiden toteutus- ja tilinpitomenettelyjen tarkastuksia etenkin kansalaisjärjestöjen osalta. Tätä toimintaperiaatetta sovelletaan jo nyt järjestelmällisesti uusien sopimusten tekemiseen ja tarjouskilpailuihin.

Komissio katsoo, että humanitaarisen avun alalla ohjeet, säännöt, kokousten ja yhteydenpidon taso sekä täytäntöönpanosta vastaavien yhteistyökumppanien valvonta ja tarkastus ovat melko kattavat. Komission yksiköiden tarkoituksena ja jatkuvana pyrkimyksenä on kuitenkin ohjauksen parantaminen parhaiden tulosten saavuttamiseksi.

⁽¹⁵⁾ EYVL C 350, 6.12.2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

vuosina 1996–1998 tehdyt sopimukset, ja siinä painotettiin palvelusopimusten tekemisen riskejä sekä komission kyseisenä ajankohtana noudattamiin menettelyihin liittyviä puutteita. Nämä haittasivat tarjousten tekijöiden välistä kilpailua sekä menettelyjen avoimuutta ja vaikuttavuutta.

5.54 Erityiskertomuksessa esitettiin seuraavat keskeiset suositukset:

- a) Komission olisi yhdenmukaistettava palvelusopimusten tekomenettelynsä.
- b) Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä esivalinta- ja arviointimenettelyjen toteuttamiseen kurinalaisesti. Komission olisi varmistettava arvioijien tarkkuus ja riippumattomuus (vältettävä eturistiriitoja) sekä huolehdittava siitä, että arviointikomiteat eivät poikkea tarjoajille ilmoitetuista arviointiperusteista ja -menettelyistä.
- c) Julkisten varojen hallinnointiin osoitetun henkilöstön vaihtuvuutta olisi vähennettävä ja taattava menettelyiden riittävä tuntemus.
- d) Olisi perustettava tietokanta, johon kootaan tiedot asiantuntijoista ja heidän suorituksistaan, ja tietokantaa olisi pidettävä ajan tasalla.
- e) Valitusten ja säännönvastaisuuksien seurantaan liittyvät tiedot olisi tallennettava tarkasti ja täydellisesti.

5.55 Komissio ilmoitti vastauksessaan, että tarkastuksen toimittamisen jälkeen oli toteutettu useita toimia: oli laadittu uusi käsikirja ("Kolmansien maiden hyväksi toteutettavan yhteisön yhteistyön piirissä tehtävät palveluhankintoja, tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskevat sopimukset", jonka komissio hyväksyi marraskuussa 1999), standardoitu käytettävät asiakirjat ja perustettu www-sivusto.

Tilanne vuonna 2002

5.56 Erityiskertomuksesta nro 16/2000 käydyn keskustelun yhteydessä Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunta pyysi tilintarkastustuomioistuinta toteuttamaan uusien tarjousmenettelyjen seurannan.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.57 Seurannan tarkoituksena oli tutkia, onko komissio ottanut Tacis-ohjelman osalta käyttöön tilintarkastustuomioistuimen suosittelemat toimenpiteet ja soveltanut niitä vaikuttavasti ja ovatko itse toimenpiteet osoittautuneet vaikuttaviksi. Todentava aineisto koottiin käymällä läpi asiakirjoja, haastatteluja sekä tutkimalla otos, johon sisältyi 30 Tacis-hankintamenettelyin vuonna 2001 tehtyä sopimusta (noin 15 prosenttia tällaisten sopimusten kokonaismäärästä).

Tilintarkastustuomioistuimen suositusten toteuttaminen

Yhdenmukaistetut menettelyt ja säännöt otettiin käyttöön vuonna 2001, mutta niiden soveltamista voidaan parantaa

5.58 Uuden käsikirjan lisäksi julkaistiin tammikuussa 2001 käytännön opas EY:n ulkopuolelle suunnattuun tukeen liittyvistä sopimusmenettelyistä (*Practical Guide to EC external aid contract procedures*). Komissio on ottanut käyttöön muun muassa tarkastuslistat, vakioidut lomakkeet ja sopimukset (mukaan lukien kulujen yksinkertaistetun erittelyn) sekä arviointien tekemisen suljetuin ovin (turvallisuuden ja luottamuksellisuuden varmistamiseksi) sekä vähentänyt haastatteluja teknisten arviointien yhteydessä (nyt lähes poistettu käytöstä). Nämä toimenpiteet paransivat hankintamenettelyjä huomattavasti.

5.59 Tietojen tallentamista ja arkistointia on komissiossa parannettu edelleen, mutta hankintahenkilöstöllä ei vielä ole käytössään ongelmien ja valitusten tallentamiseen ja analysoimiseen tarkoitettua järjestelmää, jonka kautta he saisivat palautetta niin, että epätydyttävät tilanteet voitaisiin välttää tulevaisuudessa.

5.60 Kolmasosassa tarkastetuista sopimuksista vain yksi tai kaksi yrityksistä läpäisi teknisen arvioinnin. Uuden käsikirjan myötä tehtiin nimenomainen päätös lisätä teknisen laadun painoarvoa suhteessa hintaan (nyt 80-20, kun se ennen oli 70-30), mikä vähensi palvelusopimusten hintakilpailua entisestään.

KOMISSION VASTAUKSET

5.57 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastelemat sopimukset olivat ensimmäiset sopimukset, jotka laadittiin EY:n ulkopuolelle suunnattuun tukeen liittyvistä sopimusmenettelyistä julkaistun käytännön oppaan (*Practical Guide to EC external aid contract procedures*) mukaisesti. Ulkomaanavun yhteinen toimiala oli juuri lakkautettu. Entisten teknisen avun toimistojen henkilökunta oli integroitava osaksi EuropeAid-yhteistyötoimistoa, jonka rakenne oli uudistettu äskettäin. Tähän liittyi luonnollisesti oppimisjakso, jonka aikana henkilökunta tutustui uuteen organisaatioon ja uusiin menettelytapoihin. Kyseiset yksiköt eivät näin ollen toimineet tänä aikana normaalisti.

5.59 EuropeAid-yhteistyötoimiston osana toimiva rahoitus- ja sopimushallintoyksikköjen verkosto tarjoaa säännöllisesti tilaisuuden keskusteluihin, joissa voidaan tarkastella ongelmia yhteisten ratkaisujen löytämiseksi. Kun halutaan estää tietyn tyyppisten tilanteiden toistuminen, asianmukaisena ratkaisuna on tällöin ohjeiden julkaiseminen tai käytännön oppaan liitteinä olevien asiakirjamallien tarkistaminen. Tarkoituksena on lisäksi perustaa EuropeAid-verkkosivustoon oma sivu usein esitettyjä kysymyksiä varten.

5.60 Tämän säännön käyttöönoton tarkoituksena oli osoittaa, että laatu on hintaa tärkeämpi. Osapuolet, myös jäsenvaltiot, suhtautuvat sääntöön erittäin myönteisesti. Se toimii hyvin käytännössä ja sen avulla voidaan varmistaa, ettei sopimuksia tehdä pelkästään alhaisen hinnan perusteella sellaisten tarjoajien kanssa, joiden työ on heikkolaatuista. Sopimusilmoituksessa ilmoitetaan käytettävissä olevien varojen enimmäismäärä, joten tarjoajat yleensä pyrkivät tekemään hintatarjouksen, joka on mahdollisimman lähellä

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

5.61 Arviointikomiteat noudattivat tarkasti tarjoajille tiedoksi annettuja arviointiperusteita, mikä on parannus aiempaan verrattuna. Valintaan ja sopimuksen tekemiseen liittyvät perusteet olivat kuitenkin toisinaan epämääräisiä ja vaikeasti arvioitavissa.

5.62 Eturistiriidat muodostavat yhä riskitekijän. Asia on erityisen tärkeä nimitettäessä ulkoisia arvioijia sekä tapauksissa, joissa joku tarjoajista on saanut tarjouskilpailussa kohtuutonta etua osallistuttuaan sopimusehtojen laatimiseen. Tutkittujen sopimusten joukossa oli yksi tällainen tapaus (sama asiantuntija laati sopimusehdot, toimi arvioijana ja oli mukana sellaisen liikkeenjohtajan alan instituutin toiminnassa, joka oli osallistunut valituksi tulleen tarjouksen tekemiseen). Käytännön oppaan mukaan tällainen tarjoaja olisi pitänyt jättää tarjouskilpailun ulkopuolelle. Eräissä toisessa tarkastetussa tapauksessa hankevastaava, kaikki arvioijat ja valituksi tullut tarjoaja (yritys ja keskeiset asiantuntijat) edustivat samaa kansallisuutta, mikä lisäsi puolueellisuuden vaaraa. Vaikka on mahdotonta todistaa, että jonkin toisen tarjoajan olisi pitänyt tulla valituksi kyseisessä tarjouskilpailussa, tällaiset tapahtumat vähentävät luottamusta tarjouskilpailumenettelyjen puolueettomuuteen.

tätä määrää. Tarjouksissa ilmoitettujen hintojen välillä on näin ollen harvoin suurta eroa. Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista korostaa erityisesti hintavertailua, kun valitaan tarjousta tekniset vaatimukset täyttävien tarjousten joukosta. On monia kansainvälisiä tapauksia, joissa kaupalliset tarjoajat ovat hyödyntäneet julkista tarjouspyyntömenettelyä omaksi edukseen siten, että ne ovat tarjonneet alhaisimman hinnan mutta eivät ole myöhemmin pystyneet toimittamaan hyvälaatuisia palveluja. Tavoitteena on varmistaa, että tarjoajat ovat tietoisia siitä, että tärkein tekijä valintaprosessissa on tarjousten tekninen laatu. Tämä painotus on Maailmanpankin ja muiden kansainvälisten rahoittajien soveltaman käytännön mukainen.

5.61 Uusien menettelytapojen käyttöönottoon liittyvän siirtymävaiheen aikana henkilökunta tarvitsi jonkin aikaa pystyäkseen tottuneesti käyttämään asianmukaisia valinta- ja ratkaisuperusteita. Tilanne on tämän jälkeen parantunut.

5.62 Kaikki arvioijat olivat ensimmäisessä tapauksessa allekirjoittaneet puolueettomuus- ja salassapitovakuutuksen, jolla he osoittivat riippumattomuutensa. Tässä yhteydessä huomioon otetaan kaikki nykyiset ja entiset yhteydet, jotka voivat olla suoria tai epäsuoria, taloudellisia, ammatillisia tai muunlaisia yhteyksiä. Yksi arvioijista, joka edusti erään EU:n jäsenvaltion ulkoministeriötä, oli osallistunut tarjouserittelyn laatimiseen. Myöhemmin kävi lisäksi ilmi, että kyseisellä arvioijalla oli vastoin arvioijan puolueettomuus- ja salassapitovakuutuksessaan antamaa lausumaa ollut yhteyksiä kansalliseen liiketoiminnan instituuttiin, joka kuului osana tarjouskilpailun voittaneeseen yhteenliittymään. Komissio tutki tämän yksittäistapauksen ja teki sen johtopäätöksen, ettei arvioinnin puolueettomuuden voitu osoittaa vaarantuneen, koska kyseinen arvioija oli antanut tarjouskilpailun voittaneelle tarjoukselle alhaisimman arvosanan.

Arvioijat valitaan heillä olevan teknisen asiantuntemuksen perusteella kansallisuudesta riippumatta. Komissio pyrkii käytännön syistä siihen, että arviointitoimikunnassa on vähintään yksi äänivaltainen jäsen edunsaajamaasta, mikä tarkoittaa sitä, että vähimmäisvaatimuksena olevan kolmen äänivaltaisen jäsenen joukossa on vähintään kahden kansallisuuden edustajia. Tilintarkastustuomioistuimen esille ottama toinen tapaus on poikkeuksellinen, koska edunsaajamaan edustaja ei päässyt osallistumaan arviointitoimikunnan kokoukseen ja hänen tilalleen nimettiin edustaja lyhyellä varoitustajalla. Komissio on tutkinut tämän tapauksen ja todennut, ettei arvioijien kansallisuudella ollut vaikutusta arvioinnin tulokseen. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että jos tarjouskilpailu olisi peruutettu vain siksi, että ainoat tarvittavan pätevyyden omaavat arvioijat olivat samaa kansallisuutta, sekä tarjoajat että edunsaajamaat olisivat kritisoineet ratkaisua.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Komission uudelleenorganisointi ja siihen liittyvät henkilöstöresursseja koskevat ongelmat vaikeuttivat Tacis-hankintojen suunnittelua

5.63 Uusi yhteistyötoimisto EuropeAid perustettiin tammikuussa 2001. Samaan aikaan useita teknisen avun toimistoja lakkautettiin, mukaan lukien Tacis-hankintayksikkö, joka lopetti toimintansa maaliskuussa 2001. Näin pyrittiin vähentämään erityisesti julkisten varojen hallinnointiin osoitetun henkilöstön vaihtuvuutta, mutta muutokset vaikuttivatkin haitallisesti Tacis-ohjelman toteuttamiseen ja tarjouskilpailuihin. Vuonna 2001 henkilöstön vaihtuvuus oli yhä suurta ja pysyvien hankintavastaavien palkkaaminen tapahtui myöhäisessä vaiheessa, mikä viivästytti tarjouskilpailujen käynnistämistä ja vähensi siten hankintamenettelyjen vaikuttavuutta.

5.64 Vuoden 2001 puoliväliin tultaessa oli selvää, että eräiden tarjouskilpailujen, jotka oli jo käynnistetty tai joita oltiin juuri käynnistämässä, kohdalla ei kyettäisi noudattamaan sopimusten tekemiselle ja/tai varojen maksamiselle asetettuja määräaikoja, koska sopimusehdot eivät vielä olleet läheskään valmiit tai edunsaaja ei ollut hyväksynyt niitä. Viidenneksessä tutkituista hankkeista hankkeen kestoa lyhennettiin merkittävästi ilman, että rahoituksen määrää olisi mukautettu, ja sopimusehtoja muutettiin joko juuri ennen tarjouspyynnön esittämistä taikka myöhemmin neuvoteltaessa sopimuksesta tai jopa vielä sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

Päätelmät

5.65 Tacis-ohjelman hankintamenettelyjä on parannettu edelleen etenkin ottamalla käyttöön yhdenmukaistetut menettelyt ja vakiosopimukset. Tietyillä osaluilla menettelyjen soveltamista on kuitenkin vielä tehostettava mahdollisimman suuren avoimuuden saavuttamiseksi ja terveen kilpailun aikaansaamiseksi tarjouskilpailujen yhteydessä.

Suosituks

5.66 Tilintarkastustuomioistuin korostaa aiempaa suositustaan, jonka mukaan henkilöstötilanteen vakaus on hyvin tärkeää ja siihen olisi pyrittävä entistä tehokkaammin.

5.63 Komissio hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen huomautukset, jotka koskevat vuoden 2001 ensimmäisen puoliskon henkilöstötilannetta. Entisten teknisen avun toimistojen henkilökunta oli otettava osaksi uutta rakennetta, mikä väistämättä vaikutti ohjelmien hallinnointiin. Vuoden 2001 toiselta vuosipuoliskolta alkaen tilannetta on kuitenkin pyritty parantamaan käytettävissä olevin resurssein.

5.64 Komission oli lyhennettävä joidenkin sellaisten hankkeiden kestoa, jotka rahoitettiin vanhoista toimintaohjelmista, jotta se saattoi jatkaa niiden toteuttamista. Työn laajuus (ja näin myös käytettävissä oleva enimmäistalousarvio) säilyi näissä tapauksissa kuitenkin lyhennyksistä huolimatta samana. Komissio varmisti lisäksi, että hankkeet olivat toteutuskelpoisia ja ettei kilpailu vaarantunut.

5.65 Komissio on tyytyväinen siihen, että tilintarkastustuomioistuin suhtautuu myönteisesti käytännön oppaan käyttöönottoon ja ottaa huomioon komission tähän mennessä tekemät parannukset. Uusien menettelytapojen soveltamista on parannettu tilintarkastustuomioistuimen tarkastelujaksolle ajoittuvan alun siirtymävaiheen jälkeen.

5.66 Komissio on toteuttanut toimia henkilöstötilanteen parantamiseksi käytettävissä olevin resurssein.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.67 Olisi kehitettävä tieto- ja hallintojärjestelmä, jossa on tiedot asiantuntijoista ja sopimuspuolista.

5.68 Kaikkien hankintavastaavien olisi säännöllisesti tallennettava ja käytävä läpi valitusten ja säännönvastaisuuksien seurantaan koskevat tiedot sekä tarjouskilpailumenettelyjen aikana ilmenneiden ongelmien kuvaukset.

Valtioista riippumattomien järjestöjen toteuttamien toimien osarahhoitus

Johdanto

5.69 Valtioista riippumattomien järjestöjen osarahhoitusta koskeva tarkastus toimitettiin vuoden 1999 osalta, ja se kattoi komission toteuttaman hallinnoinnin sekä tiettyjen otokseen poimittujen valtiosta riippumattomien järjestöjen toteuttaman hallinnoinnin ja järjestöjen sisäisen valvonnan järjestelmät.

5.70 Varainhoitovuotta 1999 koskevassa vuosikertomuksessa ⁽¹⁶⁾ tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavat keskeiset huomautukset:

- a) Valtioista riippumattomien järjestöjen hankeesityksissä ei tavallisesti otettu huomioon sitä, miten kestävyysliittävien näkökohtien toteutuminen voitaisiin varmistaa.
- b) Valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa allekirjoitettavien sopimusten tekomenettelyt vaihtelivat budjettikohdittain.
- c) Valtioista riippumattoman järjestön tukihakemuksen toimittamisen ja komission päätöksen välillä kului liikaa aikaa.
- d) Valtioista riippumattomien järjestöjen toteuttamiin toimiin liittyviä jälkitarkastuksia olisi parannettava ja arviointeja olisi tehtävä säännöllisesti.

KOMISSION VASTAUKSET

5.67 EY:n ulkopuolelle suunnattuun tukeen liittyvistä sopimusmenettelyistä laadittu käytännön opas sisältää toimeksisaajien arviointilomakkeet, jotka hankintaviranomaisen hankintavastaavan on täytettävä hankkeen päätyttyä. EuropeAid-yhteistyötoimiston rahoitus- ja sopimushallintoyksiköt saavat näin tietoja asiantuntijoiden ja toimeksisaajien toiminnasta.

Tietoja ei tällä hetkellä tallenneta tietokantaan, mutta tämä on jatkossa tarkoituksena. Sopimuksia koskevaa komission yhteistä tietokantaa luodaan parhaillaan.

5.68 Katso kohtaan 5.59 annettu vastaus. Tarjouskilpailuihin liittyviä toistuvia ongelmia käsitellään joka kuukausi pidettävissä kokouksissa, joihin osallistuu hankintavastaavia kaikista niistä pääosastoista, joilla on ulkosuhteisiin liittyvää toimintaa. Näiden kokousten pöytäkirjat asetetaan komission henkilöstön saataville sähköisessä muodossa. Kokousten tuloksena on laadittu sisäisiä ohjeita sekä tarkistettu käytännönoppaan asiakirjamalleja.

⁽¹⁶⁾ Kohdat 5.21–5.27 ja 5.79–5.93.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

5.71 Varainhoitovuotta 1999 koskevan vastuuvapauseroimenettelyn yhteydessä komissio ilmoitti toimintasuunnitelmissaan ⁽¹⁷⁾ parantavansa seuranta- ja jälkitarkastuksia sekä yhdenmukaistavansa valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa allekirjoitettavien sopimusten tekomenettelyjä.

Komission aloitteet

Valtioista riippumattomien järjestöjen esitykset ja sopimusten tekomenettelyt

5.72 Komissio ratkaisi valtioista riippumattomien järjestöjen hanke-esitysten sisällön epäselvyyteen ja toimintatapojen eroavaisuuksiin liittyvän ongelman ottamalla vuonna 2000 käyttöön uuden ehdotuspyyntömenettelyn. Valtioista riippumattomat järjestöt ehdottavat tämän menettelyn mukaisesti toimia komissiolle (osa)rahoitusta varten. Esitysten tulisi sisältää yksityiskohtaiset tiedot valtioista riippumattomasta järjestöstä (myös sen taloudellisesta tilanteesta ja aiemmista sopimuksista komission kanssa) ja ehdotetusta toimesta, ja siinä olisi käsiteltävä kattavasti muun muassa toimenpiteen luonnetta, edunsaajia ja seuranta. Lisäksi olisi annettava tiedot tavoitteiden, toimien, tulosten, panosten ja tulosindikaattoreiden välisistä suhteista (looginen viitekehys) sekä kestävyyyteen liittyvistä näkökohdista.

5.73 Vuoden 2000 osalta esitetyt ehdotukset arvioitiin seuraavien seikkojen perusteella: toimien tarkoituksenmukaisuuteen liittyvät kriteerit (muun muassa kohde-ryhmät, tarpeet ja tavoitteet), ehdotetut menetelmät (jotka koskevat esimerkiksi hankkeiden suunnittelua ja kumppaneiden osallistumista), kestävyyyteen liittyvät näkökohdat sekä valtioista riippumattoman järjestön käytettävissä olevat varat ja hallinnointikapasiteetti. Menettelyn mukaan lähetystöillä pitäisi olla tärkeä rooli toimien arviointiprosessissa, mutta käytännössä niiden osuutta rajoitti se, että keskusyksiköt eivät antaneet niille riittävästi vastausaikaa. Tästä syystä suurin osa arviointityöstä tehtiin Brysselissä. Suunnilleen 1 100 hanke-esityksestä noin 400 valittiin arviointitulosten perusteella ja käytettävissä olevat varat huomioon ottaen.

Viivästyksiset

5.74 Edellä mainitun ehdotuspyyntömenettelyn avulla yhdenmukaistettiin valtioista riippumattomiin järjestöihin liittyvien sopimusten tekomenettelyjä ja lisättiin valintaprosessin avoimuutta. Kyseinen menettelytapa on

⁽¹⁷⁾ Komission tiedonanto SEC(2001) 246 lopullinen, 5. maaliskuuta 2001.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

kuitenkin vaativa ja perusteellinen, ja komission keskusyksiköiden oli käytettävä siihen huomattava osa voimavaroistaan ja ajastaan. Tästä seurasi, että valtioista riippumattoman järjestön hanke-esityksen jättämisestä sopimuksen tekemiseen järjestön kanssa kului yhä yli vuosi 66 prosentissa tutkituista tapauksista.

5.75 Käsiteltävien hanke-esitysten määrän ei voida olettaa laskevan ja valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa tehtäviä sopimuksia hallinnoivan keskusyksiköiden henkilöstön määrä pysyy luultavasti entisellään. Tämän vuoksi käsittelyä ei todennäköisesti kyetä nopeuttamaan niin kauan kuin sovelletaan nykyisiä menettelyjä. Komission olisi harkittava, voidaanko entistä suurempi osa arviointityöstä antaa lähetystöjen tehtäväksi keskusyksiköiden ohjeiden ja neuvojen mukaan ja niiden valvonnassa.

Jälkitarkastukset ja seuranta

5.76 Komissio toteuttaa parhaillaan toimia hankkeiden seurannan ja arvioinnin tehostamiseksi. Valtioista riippumattomat järjestöt velvoitetaan huolehtimaan seurannasta ja arvioinneista ehdotuspyyntömenettelyssä määrityllä tavalla, mitä on syytä pitää hyvänä perustana tuleville parannuksille. Lisäksi komissio luo parhaillaan kehityshankkeita varten kattavaa seurantajärjestelmää, jonka ansiosta hankkeita pitäisi kyetä arvioimaan järjestelmällisesti tiettyjen kriteerien, kuten tarkoituksenmukaisuuden, vaikuttavuuden, tehokkuuden, vaikutusten ja kestävyuden perusteella. Seurannan tulokset on tarkoitus tallentaa tietokantaan, jota komission henkilöstö voi helposti hyödyntää.

5.77 Seurantajärjestelmää luotaessa tutkittiin noin 500 hanketta. Konsulttiyritys, joka avusti komissiota järjestelmän toteuttamisessa, laati arvion järjestelmän nykytilanteesta. Sen raportissa pääteltiin, että seurantavälineistä, kuten kertomuksista ja seurantakriteereistä, on tullut osa tavanomaista toimintaa. Seurantajärjestelmän avulla voidaan nyt yksilöidä hankkeiden puutteet, mutta lisätoimia on toteutettava puutteiden taustalla olevien syiden analysoimiseksi. Lisäksi komission tulisi säännöllisesti arvioida seurantajärjestelmän laatu, suorituskyky ja sen yhteydessä sovelletut menetelmät.

5.75 Nykyisissä menettelyissä lähetystöt osallistuvat ehdotusten arviointiin aktiivisesti, ja komissio varmistaa, että ehdotukset saadaan ajoissa arviointia varten.

Komissio on tiukentanut kelpoisuusehtoja sekä vähentänyt ensisijaisia rahoitusaloja rajoittaakseen tarjouspyyntöjen perusteella jätettyjen tarjousten määrää. Tämän pitäisi lyhentää arviointiin tarvittavaa sekä ehdotusten jättämisen ja sopimusten allekirjoittamisen välistä aikaa.

5.76 Seurantaa on parannettu, kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa. Molempia seurantajärjestelmiä (eli tarjouspyynnöissä määriteltyä seurantajärjestelmää ja tulosperusteista kokonaiseurantajärjestelmää) valvotaan jatkuvasti, mutta niistä ei vielä voida laatia täysimittaista arviointia. Tulospäätösten seurantajärjestelmän tuloksia varten tarkoitettu tietokanta on jo toiminnassa.

5.77 Komissio aikoo myös jatkossa parantaa ja kehittää menetelmiä. Se aikoo lisäksi arvioida seurantaraporttien tarkoituksenmukaisuutta ja niiden hyödyntämistä käytännössä sen jälkeen, kun järjestelmä on ollut käytössä kahdesta kolmeen vuotta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Päätelmät

5.78 Komissio on ryhtynyt useisiin merkittäviin toimenpiteisiin parantaakseen valtioista riippumattomien järjestöjen toteuttamien toimien osarahoittamiseen liittyvää hallinnointia. Lähetystöille olisi kuitenkin annettava riittävästi aikaa arvioida valtioista riippumattomien järjestöjen hanke-esitykset. Komission olisi myös tutkittava vaihtoehtoisia menettelytapoja, jotta sopimukset voitaisiin tehdä nopeammin sen jälkeen, kun valtioista riippumattoman järjestö on tehnyt esityksensä.

5.78 Komissio pitää myönteisinä huomautuksia, joita tilintarkastustuomioistuin on esittänyt toteutetuista toimista. Kuulemismenettelyyn osallistuu lähetystöjä, joille varataan riittävästi aikaa huomautusten esittämiseen.

**ERITYISKERTOMUKSIA KOSKEVAT
TÄRKEIMMÄT HUOMAUTUKSET***Makrotaloudellinen apu kolmansille maille ja rakennesopeutustuki Välimeren alueen maille*

5.79 Tilintarkastustuomioistuin tutki Euroopan unionin tietyille kolmansille maille makrotaloudellisella tasolla yleiseen taloudelliseen siirtymävaiheeseen ja rakennemuutoksiin antamaa tukea⁽¹⁸⁾. EU:n jäsenedokasmaille, Länsi-Balkanin maille ja uusille itsenäisille valtioille tuki myönnetään yleensä makrotaloudellisena rahoitusapuna (*Macro-Financial Assistance*, MFA), kun taas jäsenvaltioihin kuulumattomille Välimeren alueen maille (MEDA) tukea annetaan rakennesopeutustukien (*Structural Adjustment Facilities*, SAF)⁽¹⁹⁾ muodossa. Makrotaloudellista rahoitusapua jaettiin vuosina 1998–2000 yhdeksään maahan 822 miljoonan euron verran (tästä määrästä 704 miljoonaa euroa oli lainoja). Rakennesopeutusohjelmien mukaisia avustuksia maksettiin vuosina 1996–2000 viidelle maalle 470 miljoonan euron arvosta.

⁽¹⁸⁾ Erityiskertomus nro 1/2002 makrotaloudellisesta rahoitusavusta kolmansille maille ja rakennesopeutustuista Välimeren alueen maille (EYVL C 121, 23.5.2002).

⁽¹⁹⁾ EU myöntää rakennesopeutustukia myös Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maille. Ks. erityiskertomus nro 5/2001 talousarviotukiin kohdennettuihin rakennesopeutustukiin liittyvistä vastikevaroista (seitsemäs ja kahdeksas EKR), EYVL C 257, 14.9.2001.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

5.80 Tarkastuksen keskeisenä tavoitteena oli arvioida:

- a) rahoitusvälineiden suunnitteluperusteita;
- b) komission maksujen hyväksymis- ja seurantamenetelyjen laatua;
- c) komission raportoinnin asianmukaisuutta ja arviointien kattavuutta.

5.81 Komissio ei aina makrotaloudellista rahoitusapua antaessaan noudattanut viittä periaatetta (poikkeuksellisuus, poliittisten ehtojen täytyminen, täydentävyys, ehdollisuus ja talouskuri), joista Ecofin-neuvosto sopi vuonna 1995. Rakennesopeutusohjelmien osalta komissio ei dokumentoinut muun muassa avustusten kokonaissummaan, suoritusten määrään tai aikatauluun liittyvien keskeisten päätösten tekotapaa ja -perusteita. Ohjelmien ehdoissa rajoituttiin usein esittelemään lainsäädäntöä ja toimintasuunnitelmia sen sijaan, että niissä olisi käsitelty tosiasiallista toteuttamista.

5.82 Komissio ei ole laatinut kattavia erityisarviointia makrotaloudellista rahoitusapua ja rakennesopeutustukea saavien edunsaajamaiden talousarvio- ja kirjanpito menettelyjen luotettavuudesta. Tämä on merkittävä puute talousarvioletuen kohdalla, sillä tuki ohjautuu suoraan vastaanottajamaan talousarviojärjestelmään, eikä sen käyttöä voida tarkastella erillään talousarviosta.

5.83 Vaikka liikkumavaran olemassaolo on tyypillistä rakennesopeutustukien ja makrotaloudellisen rahoitusavun kaltaisten välineiden yhteydessä, komissio ei aina selvittänyt yksiselitteisesti, ovatko tietyt ehdot täyttyneet. Etenkään ehdoista poikkeamiseen liittyviä perusteita ei ollut dokumentoitu riittävästi.

5.81 Tilintarkastustuomioistuimen tarkoittamat Ecofin-neuvoston päätelmät ovat epävirallisia, eivätkä ne ole oikeudellisesti sitovia. Niissä annetaan yleisohjeita MFA-avun suunnittelua ja toteuttamista varten. Näitä yleisperiaatteita sovelletaan MFA-avun valtaosaan. Joitakin poikkeuksia saatetaan esiintyä, mikä on ohjelman luonteen vuoksi odotettavissa, mutta poikkeukset ovat tiedossa ja niitä arvioidaan asianmukaisesti.

Koska rakennesopeutustuet liittyvät Välimeren alueen kumppanuuksmaiden uudistusohjelmiin, ei maksuille tarvita kiinteää maksuaikataulua (erät maksetaan vasta kun ehdot täyttyvät). Tämä johtuu siitä, että a) kumppanimaan uudistustahtia olisi noudatettava ja b) rakennesopeutustuet eivät ole sisäisten ja ulkoisten alijäämien kiireelliseen rahoittamiseen käytettäviä poikkeusvälineitä.

5.82 Tukea saavat maat joutuvat säännöllisesti IMF:n IV artiklan mukaiseen tarkastukseen, jossa tutkitaan ja arvioidaan myös talousarvion täytäntöönpanoa ja julkista taloutta koskevien tietojen laatua. Näin saadaan tärkeitä tietoja talousarvio- ja tilinpitomenettelyjen laadun arvioimiseksi.

5.83 Maksu voidaan suorittaa tiettyjen tavoitteiden saavuttamista koskevan yleisarvion perusteella, mutta kaikki käytettävissä olevat merkitykselliset tiedot olisi otettava huomioon, jotta päästään oikeisiin päätelmiin. Jotkin toimet, joita ei alkuperäisessä sopimuksessa välttämättä ole ennakoitu, voivat olla tärkeitä kokonaistavoitteen saavuttamisen kannalta.

Komissio pyrkii aina täydellisesti dokumentoimaan ehdoista poikkeamisen syyt.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

5.84 Kävi ilmi, että komissio ei ollut arvioinut toimia lainkaan (makrotaloudellinen rahoitusapu) tai arvioinnit olivat suppeita (rakennesopeutustuet).

5.85 Tilintarkastustuomioistuin suositteli seuraavaa:

- a) Arvonlisä, joka aiheutuu Euroopan unionin toimista suhteessa Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuutatarahaston toimiin, olisi määritettävä selkeämmin.
- b) Makrotaloudellisen rahoitusapuun ja rakennesopeutustukiin liittyviä menettelyitä olisi pyrittävä yhdenmukaistamaan siten, että keskenään samankaltaisessa tilanteessa olevia maita kohdellaan yhdenmukaisesti.
- c) Komission olisi lisättävä päätöksenteon avoimuutta makrotaloudellisen tuen hallinnoinnin eri vaiheissa sekä erityisesti dokumentoitava perustelunsa ehdoista myönnettäville poikkeuksille.
- d) Komission edunsaajamaissa suorittamaa varainhoidon laadun seurantaan olisi parannettava huomattavasti, ja kaikkien toimiin osallistuvien pääosastojen tulisi osallistua seurantaan.

KOMISSION VASTAUKSET

5.84 Komissio suunnittelee riippumattomien arvioiden teetämistä tietyistä MFA-ohjelmista vuodesta 2003 lähtien. Tällä täydennetään edunsaajamaan talouden sopeutuksen ja uudistuksen arviointia, josta määrätään MFA-ohjelman toteuttamista koskevissa vuosiraporteissa.

Makrotalouspoliittisen tuen arviointia suunnitellaan vuosiksi 2004–2005, mutta MFA:ta ei ole tarkoitus sisällyttää siihen. Kun arviointiraportti on laadittu, se julkistetaan komission verkkosivuilla.

5.85

- a) Toimissa pyritään järjestelmällisesti varmistamaan riittävä täydentävyys IMF:n ja Maailmanpankin ohjelmien kanssa. Yleensä MFA-avustusten ja SAF-varojen käyttö liittyy lisä uudistuksiin, joita tukea saavilta kumppanimailta edellytetään. EY:n tuen myöntämiseen liitetyt talouspoliittiset ehdot (varsinkin rakenneuudistus) perustuvat EU:n ja edunsaajamaan taloudelliseen yhteistyöohjelmaan, joka määrittellään assosiaatio- tai yhteistyösopimuksessa.
- b) Vaikka MFA ja SAF on suunniteltu eri tarkoituksiin ja niillä on erilaiset tavoitteet, niiden täytäntöönpanomenetelyjen yhdenmukaisuus pyritään varmistamaan. Tässä yhteydessä otetaan huomioon tilintarkastustuomioistimen esittämät huomautukset.
- c) Komissio varmistaa aina, että poikkeusten myöntämisperusteet dokumentoidaan riittävän hyvin.
- d) Komission yksiköt, joihin myös kolmansissa maissa olevat lähetystöt kuuluvat, seuraavat säännöllisesti edunsaajamaiden taloudellista ja poliittista kehitystä. Komissio vahvistaa parhaillaan lähetystöjen valmiuksia edunsaajamaiden poliittisen ja taloudellisen tilanteen seuraamiseen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- e) Arviointien toimittamista olisi painotettava aiempaa enemmän.

KOMISSION VASTAUKSET

- e) *Arvioinnin merkitystä korostetaan jo osana yleisuudistusta. Suunnitteilla on tiettyjen MFA-ohjelmien arviointi vuodesta 2003 lähtien, ja kaikkiin vuodesta 2000 alkaen tehtyihin SAF-päätöksiin sisältyy rahoitusvaraus ohjelmien riippumattoman loppuarvioinnin teettämiseen.*

KUUDES LUKU

Liittymistä valmisteleva tuki

6.0 SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	6.1
Budjettihallinnon analyysi	6.2—6.7
Kokonaisuudessaan käytetyt maksusitoumusmäärärahat	6.3
Maksuumäärärahojen vajaakäyttö uusien liittymistä valmistelevien välineiden yhteydessä	6.4—6.6
Maksattamatta olevat rahamäärät	6.7
Sapard	6.8—6.28
Johdanto	6.8—6.10
Täytäntöönpanon viivästyminen ehdokasmaissa	6.11—6.16
Sapard-ohjelman hallinnoinnin hajauttamisen hyväksymismenetelmien puutteet komissiossa	6.17—6.24
Järjestelmien käytännön toimintaa koskevien tarkastusten riittämättömyys	6.25—6.28
Järjestelmien riittämätön seuranta	6.25—6.26
Puutteet hallinnoinnin hajauttamisen jälkeisessä raportoinnissa	6.27—6.28
Päätelmät ja suositukset	6.29—6.32
Täytäntöönpanon viivästyminen ehdokasmaissa	6.29—6.30
Puutteet Sapard-ohjelman hallinnoinnin hajauttamista koskevissa komission hyväksymismenettelyissä	6.31
Riittämättömät järjestelmien käytännön toimintaa koskevat tarkastukset Sapard-ohjelman yhteydessä	6.32

JOHDANTO

6.1 Tässä luvussa käsitellään Euroopan unioniin liittymiseen valmistautuville maille tarkoitettuja välineitä. Lukuun sisältyy huomautuksia maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan Sapard-ohjelman toisesta täytäntöönpanovuodesta sekä budjettihallinnosta rahoitusnäkymien otsakkeen 7 osalta. Rahoitusnäkymien otsake 7 käsittää vain liittymistä valmistelevien välineiden (Phare, ISPA, Sapard) määrärahat mutta ei Välimeren alueen maille osoitettuja määrärahoja, jotka edelleen kuuluvat otsakkeeseen 4.

BUDJETTIHALLINNON ANALYYSI

6.2 **Taulukossa 6.1** luodaan kokonaiskatsaus talousarvion osaston B7-0 (liittymistä valmistelevat välineet ja liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten) toteuttamiseen vuonna 2001.

Kokonaisuuudessaan käytetyt maksusitoumusmäärärahat

6.3 Kaikki otsakkeen 7 maksusitoumusmäärärahat käytettiin vuonna 2001. Kahden uuden välineen (Sapard ja ISPA) maksusitoumukset olivat varainhoitovuoden 2001 aikana 540 miljoonaa euroa Sapardin osalta ja 1 121,2 miljoonaa euroa ISPAn osalta⁽¹⁾. Sapard-ohjelman tapauksessa kyse on komission menoja koskevista päätöksistä (eikä varsinaisista hankkeista), kun taas ISPA-ohjelman kohdalla on kyse kunkin hankkeen oikeudellisista sopimusvelvoitteista, joihin on tosiasiallisesti sitouduttu.

6.2—6.3 Liittymistä valmistelevan tuen talousarviot perustuvat ehdokasmaiden tarpeiden arviointiin. Ne laaditaan Eurooppa-neuvoston (erityisesti Berliinissä järjestetty Eurooppa-neuvoston kokous) vaatimusten mukaisesti, ja huomioon otetaan neuvoston ja Euroopan parlamentin esittämä toivomus, että ehdokasmaiden käytettävissä olisi merkittävä rahamäärä jo aikaisessa vaiheessa, jotta liittymisen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen ehdokasmaissa ei hidastuisi. Sapard on ensi sijassa instituutioiden kehittämisväline, jonka tarkoituksena on varmistaa, että ehdokasmaat ottavat vaivatta käyttöön yhteisön käytännöt liittymisen jälkeen. ISPA rahoittaa ympäristö- ja liikennealan erityistoimenpiteitä, vaikkakin osa rahoituksesta liittyy ehdokasmaiden valmistautumiseen koheesiorahastoa varten.

⁽¹⁾ Mukaan lukien 41,2 miljoonaa euroa, joiden osalta maksusitoumus tehtiin vuonna 2001 varainhoitovuoden 2000 määrärahoista, jotka oli siirretty komission päätöksellä varainhoitovuoteen 2001.

Taulukko 6.1 — Liittymistä valmisteleva tuki — Talousarvion toteuttaminen vuonna 2001

(milj. EUR)

Budjettikohta	Rahoitus- näkymien enimmäismäärä	Talousarvion kehitys		Talousarvion toteuttaminen (⁴)			
		Alkuperäiset määrärahat (¹)	Lopulliset käytettävissä olleet määrärahat (²)	Käytetyt määrärahat	% lopullisista käytettävissä olleista määrärahoista	Peruuntuneet määrärahat	% lopullisista käytettävissä olleista määrärahoista
		(a)	(b)	(c)	(d) = (c)/(b)	(e)	(f) = (e)/(b)
Maksusitoumusmäärärahat							
Liittymistä valmisteleva maatalouden rahoitusväline (Sapard) (Luku B7-0 1)	540	540,0	540,0	540,0	100,0	0,0	0,0
Liittymistä valmisteleva rakennepolitiikan väline (ISPA) (Luku B7-0 2)	1 080	1 080,0	1 080,0	1 079,9	100,0	0,0	0,0
Liittymistä valmisteleva rahoitusväline Phare (Luku B7-0 3)	1 620	1 620,0	1 620,0	1 616,5	99,8	3,5	0,2
Otsake 7 yhteensä	3 240	3 240,0	3 240,0	3 236,4	99,9	3,5	0,1
Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (Kypros ja Malta) (Luku B7-0 4) (³)		19,0	19,0	19,0	100,0	0,0	0,0
Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (Turkki) (Luku B7-0 5) (³)		p.m.	p.m.				
Liittymistä valmisteleva strategia (Osasto B7-0)		3 259,0	3 259,0	3 255,4	99,9	3,5	0,1
Maksumäärärahat							
Liittymistä valmisteleva maatalouden rahoitusväline (Sapard) (Luku B7-0 1)		330,8	330,8	30,5	9,2	300,3	90,8
Liittymistä valmisteleva rakennepolitiikan väline (ISPA) (Luku B7-0 2)		350,0	350,0	203,3	58,1	146,7	41,9
Liittymistä valmisteleva rahoitusväline Phare (Luku B7-0 3)		1 420,4	1 420,4	1 159,8	81,6	260,6	18,4
Otsake 7 yhteensä		2 101,2	2 101,2	1 393,6	66,3	707,7	33,7
Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (Kypros ja Malta) (Luku B7-0 4) (³)		13,0	13,0	2,5	19,5	10,5	80,5
Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (Turkki) (Luku B7-0 5) (³)		p.m.	p.m.				
Liittymistä valmisteleva strategia (Osasto B7-0)		2 114,2	2 114,2	1 396,1	66,0	718,1	34,0

(¹) Euroopan parlamentin 14. joulukuuta 2000 lopullisesti vahvistama talousarvio (EYVL L 56, 26.2.2001).

(²) Talousarviomäärärahat, joiden osalta on otettu huomioon korjaavat ja täydentävät talousarviot sekä määrärahojen siirrot; ilmoitettuihin määriin eivät sisälly varainhoitovuodelta 2000 siirretyt määrärahat, tulojen uudelleenkäyttömiin liittyvät määrärahat eivätkä kolmansista osapuolista aiheutuvat tulot ja muut määrättyä käyttötarkoitusta vastaavat tulot tai uudelleen käyttöön otetut määrärahat.

(³) Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren alueen maita varten sisältyy otsakkeeseen 4.

(⁴) Vuoteen 2000 siirretyt määrärahat: 0,0 miljoonaa euroa paitsi luvun B7-0 2 osalta 0,1 miljoonaa euroa.

Lähde: Tulostili 2001.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Maksumäärärahojen vajaakäyttö uusien liittymistä valmistelevien välineiden yhteydessä

6.4 Lukuun B7-0 3 sisältyvien varainhoitovuoden maksumäärärahojen käyttöaste on korkea varsinaisen Phare-ohjelman osalta (81,6 prosenttia).

6.5 Uusien välineiden yhteydessä maksetut määrät ovat olleet hyvin pieniä. Vuoden 2000 lopussa tehtyjen Sapard-ohjelman maksusitoumusten tapauksessa maksettiin ennakkoina 30,5 miljoonaa euroa (9,2 prosenttia vuoden 2001 talousarvioon otetuista määrärahoista ja 6,5 prosenttia käytettävissä olleista määrärahoista) ehdokasmaiden viranomaisille, jotka puolestaan siirsivät miljoona euroa lopullisille tuensaajille (ks. kohta 6.11). Koska näitä maksusitoumuksia ei siten ollut juurikaan käytetty vuoden 2001 loppuun mennessä, on vaarana, että maksuille asetettua jatkettua määräaikaa ei pystytä noudattamaan (ks. kohta 6.10). ISPA-ohjelman tapauksessa komissio suoritti 25,3 miljoonan euron maksut varainhoitovuoden maksusitoumusten osalta ja 177,9 miljoonan euron maksut vuoden 2000 lopussa maksattamatta olleiden maksusitoumusten osalta. Tämä vastaa 58,1:tä prosenttia myönnettyistä määrärahoista.

6.6 Komissio on kummassakin tapauksessa huomattavasti yliarvioinut, millaista vauhtia tuensaajat voivat käyttää varoja. Se ei myöskään ole talousarvioennusteissaan ottanut realistisella tavalla huomioon sitä, kuinka pitkä aika hallinnointijärjestelmien käyttöönottoon tarvitaan. Komissio ilmoittaa, että myös ISPA-ohjelman yhteydessä maksut olivat ennakkoja, jotka suoritettiin tuettavien hankkeiden hyväksynnän perusteella.

6.4 Määrärahojen korkea käyttöaste johtui useiden budjetoitujen toimintojen toteutumisesta suunnitelmien mukaan. Tätä auttoi se, että Phare-ohjelma on vakiintunut hyvin, mikä ei ole asian laita muiden liittymistä valmistelevien välineiden kohdalla.

6.5 Koska Sapard toteutetaan täysin hajautetusti, komission maksusuoritukset edellyttävät, että ehdokasmaat perustavat hallintorakenteet, jotka varmistavat yhteisön varojen moitteettoman hoidon. Viisi maata perusti tällaiset rakenteet vuoden 2001 loppuun mennessä. Niiden osuus Sapardin kokonaismäärärahoista oli alle neljännes. Talousarvion alhainen toteutumisaste johtui myös komission käytännöstä rajoittaa ennakkomaksut vain puoleen sallitusta enimmäismäärästä. Lisäksi maksut lopullisille tuensaajille ovat mahdollisia vasta sitten, kun niille on aiheutunut tukikelpoinen meno. Näin tapahtuu usein kuukausia hankkeen hyväksymisen jälkeen, kuten on laita jäsenvaltioissakin.

6.6 Vuoden 2001 menoja koskeneet arviot tehtiin paljon ennen vuoden 2000 loppua. Koska tuolloin ei ollut kokemuksia hajautetusta hallinnoinnista EU:n ulkopuolisissa maissa, arviot perustuivat oletukseen, että kaikki tukeen oikeutetut maat voisivat aloittaa välineen soveltamisen vuoden 2000 lopussa ja täysimääräisesti vuonna 2001. Kyseinen oletus vaikutti tuolloin realistiselta myös kyseisten maiden kohdalla.

ISPA:n osalta komissio haluaa huomauttaa, että kuten tilintarkastustuomioistuin totesi jo vuoden 2000 vuosikertomuksessaan, komissio oli päättänyt useimmista kyseisen vuoden hankkeista myöhään vuoden 2000 loppupuolella. Toisin kuin jäsenvaltioissa sovellettavassa käytännössä tuensaajamaan on varmistettava rahoituspöytäkirja allekirjoituksellaan, eikä komissio juurikaan pysty vaikuttamaan allekirjoittamisen ajankohtaan. Maksuja ei suoritettu vuonna 2000, vaan maksujen suoritus alkoi vuonna 2001. Eräät ehdokasmaiden hallintorakenteen heikkoudet ja suurten infrastruktuuri-investointien hallinnointivaikeudet johtivat joihinkin viivästyksiin ISPA-ohjelman käynnistysvaiheessa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Maksattamatta olevat rahamäärät

6.7 Yhteensä 7,4 prosenttia niistä 3 206,5 miljoonasta eurosta, joista oli tehty maksusitoumus uusien välineiden käyttöönoton jälkeen, voitiin maksaa vuoden 2001 loppuun mennessä (2,9 prosenttia Sapard-ohjelmaa varten sidotuista 1 069 miljoonasta eurosta ja 9,6 prosenttia ISPA-ohjelmaa varten sidotuista 2 137,5 miljoonasta eurosta). Myös Phare-ohjelman maksattamatta olevien maksusitoumusten määrä kasvaa tasaisesti.

6.7 Suurten infrastruktuurihankkeiden toteuttaminen edellyttää huomattavia valmisteluja ennen kuin sopimukset voidaan allekirjoittaa ja maksujen suorittaminen aloittaa. Kokeemukset osoittavat, että suurten infrastruktuurisopimusten tarjousmenettely kestää parhaimmillaankin vähintään yhdeksän kuukautta hankintailmoituksen julkaisemisesta sopimuksen allekirjoittamiseen. Täytäntöönpano on edistynyt, sillä vuonna 2001 maksettiin 203 miljoonaa euroa ja vuoden alkupuoliskon tulosten mukaan maksujen suoritus on nopeutunut huomattavasti vuonna 2002.

Phare-ohjelman käyttämättömien maksusitoumusten kasvu johtuu kauden 2000–2001 uusien sitoumusten korkeasta määrästä. Näitä sitoumuksia ei ollut käytetty vuoden 2001 loppuun mennessä. Tämä on kolmevuotisen täytäntöönpanoprosessin mukaista, sillä ehdokasmailla on kaksi vuotta aikaa sopimusten tekemiseen ja vuosi hankkeiden toteuttamiseen.

SAPARD

Johdanto

6.8 Sapard-asetuksessa⁽²⁾ vahvistetaan Sapard-ohjelman aloitusajankohdaksi 1. tammikuuta 2000. Vuonna 2001 Sapard-ohjelman täytäntöönpano käsitti lähinnä hallinnointi- ja valvontajärjestelmien perustamisen ehdokasmaihin⁽³⁾ sekä niiden tarkistamisen ja hyväksynnän komissiossa. Komissio antoi järjestelmien hyväksymistä koskevat säännökset 29. marraskuuta 2000⁽⁴⁾ 7 päivänä kesäkuuta 2000 antamansa asetuksen (EY) N:o 2222/2000⁽⁵⁾ perusteella. Lopullisille tuensaajille suoritettavat maksut jäivät hyvin pieniksi, ja siksi tilintarkastustuomioistuin keskittyi Sapardia koskevassa tarkastuksessaan selvittämään, kuinka komissio oli tutkinut ja seurannut ehdokasmaiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmien perustamista ja toimintaa.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1268/1999, annettu 21 päivänä kesäkuuta 1999, yhteisön tuesta maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeville liittymistä valmisteleville toimenpiteille jäsenyyttä hakeneissa Keski- ja Itä-Euroopan maissa liittymistä edeltävänä aikana (EYVL L 161, 26.6.1999, s. 87).

⁽³⁾ Bulgaria, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekin tasavalta, Unkari ja Viro (Sapard ei koske Kyprosta, Maltaa ja Turkkiä).

⁽⁴⁾ Ks. varainhoitovuotta 2000 koskeva vuosikertomus, kohdat 6.43 ja 6.52.

⁽⁵⁾ EYVL L 253, 7.10.2000, s. 5.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

6.9 Sapard on ensimmäinen yhteisön ulkopuolelle osoitettavan tuen ohjelma, jonka täytäntöönpano tapahtuu hajautetusti. Se tarkoittaa, että hankkeiden valintaan, tarjouskilpailuihin ja sopimusten tekoon liittyviä päätöksiä ⁽⁶⁾ ei tehdä komissiossa vaan ehdokasmaissa. Lisäksi komissiossa menojen valvonta rajoittuu pelkään jälkivalvontaan. Sapardin oikeudellisen perustan mukaan hallinnointi voi tapahtua hajautetusti ehdokasmaissa sillä ehdolla, että komissio tekee asiasta päätöksen tarkastettuaan ensin kyseisen maan hallinnointi- ja valvontajärjestelmät. Tällainen tarkastus tehdään niin sanotun kansallisen hyväksynnän jälkeen, eli kun toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat ensin hyväksyneet maansa hallinnointi- ja valvontajärjestelmät. **Taulukosta 6.2** ilmenee kunkin kymmenen ehdokasmaan osalta, milloin järjestelmät hyväksyttiin kansallisella tasolla ja milloin komissio hyväksyi hallinnointi- ja valvontajärjestelmät eli hallinnointi annettiin ehdokasmaan tehtäväksi.

6.10 Sapard-ohjelman varat vapautetaan samalla menettelyllä kuin rakennerahastojen varat jäsenvaltioissa. Näin ollen vuoden 2000 talousarviossa osoitettujen varojen, joita ei ole käytetty kahden seuraavan vuoden kuluessa (eli vuoden 2002 loppuun mennessä), pitäisi peruuntua. Varainhoitoasetuksen mukaan komissio voi erikoisolosuhteissa muuttaa monivuotisten maksusitoumusten täytäntöönpanon määräaika. Kohdassa 6.8 mainittujen viivästysten vuoksi vuonna 2000 ei tehty päätöksiä hallinnoinnin antamisesta ehdokasmaiden tehtäväksi. Komissio piti näitä erityisolosuhteina ja jatkoi vuoden 2000 varojen määräaika vuodesta 2002 vuoden 2003 loppuun.

Täytäntöönpanon viivästyminen ehdokasmaissa

6.11 **Taulukosta 6.2** ilmenee Sapardin täytäntöönpanon tilanne kymmenessä tuensaajamaassa 31. joulukuuta 2001. Vuonna 2001 komissio hyväksyi viidessä ehdokasmaassa hallinnointi- ja valvontajärjestelmät vain vähän yli puolessa kyseisten maiden suunnittelemissa

KOMISSION VASTAUKSET

6.9 *Sapard-ohjelman toteuttaminen hajautetusti katsottiin tehokkaimmaksi tavaksi valmistella ehdokasmaat sovelta- maan yhteisön säännöstöä asiaa koskevan neuvoston asetuk- sen mukaisesti. Sapardille kehitettyyn järjestelmään on liit- tymisajankohtana tehtävä vain vähäisiä muutoksia, jotta voidaan täyttää sekä nykyisten rakennerahastojen että EMOTR:n tukiosaston vaatimuksiin liittyvät vastuut.*

6.11 *Kaikki toimenpiteet eivät olleet alkuvaiheessa mukana hyväksytyissä järjestelmissä, koska valmistelut haluttiin saat- taa loppuun mahdollisimman vähäisin viivästyksin kussakin tuensaajamaassa.*

⁽⁶⁾ Yhteisön ulkopuolelle suunnattua tukea koskevien varainhoitoasetuksen säännösten mukaan näitä keskeisiä aloja hallinnoidaan komissiossa. Phare- ja ISPA-ohjemien kohdalla näin tapahtuu, mutta Sapard-ohjelmaa hallinnoi- daan hajautetusti.

Taulukko 6.2 — Sapard-ohjelman täytäntöönpano vuonna 2001 ehdokasmaissa

(milj. EUR)

	Kansallisen hyväksynnän ajankohta ⁽¹⁾	Komission päätöksen ajankohta ⁽¹⁾	Vuonna 2000 käytettävissä olleet EU-varat	Vuonna 2001 käytettävissä olleet EU-varat	Käytettävissä olleet EU-varat yhteensä	Hyväksytyjen hankkeiden lukumäärä	Hyväksytyihin hankkeisiin liittyvä rahamäärä ⁽³⁾	Maksusitoumusten täytäntöönpanoaste (%)	Toteutuneet menot 31.12.2001 ⁽⁴⁾	Maksujen täytäntöönpanoaste (%)
					(a)	(b)	(c)	(c)/(a)	(d)	(d)/(a)
Bulgaria	18/12/00	14/5/01	53,0	54,1	107,1	41	6,1 ⁽²⁾	5,7	0,7	0,7
Viro	15/6/01	15/6/01	12,3	12,6	24,9	130	5,9	23,7	0,3	1,2
Slovenia	11/9/01	19/11/01	6,5	6,6	13,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liettua	26/11/01	26/11/01	30,3	31,0	61,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Latvia	7/7/01	6/12/01	22,2	22,7	44,9	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tšekin tasavalta	13/11/01	15/4/02	22,4	22,9	45,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slovakian tasavalta	7/1/02	15/4/02	18,6	19,0	37,6	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Puola	21/9/01	2/7/02	171,6	175,1	346,6	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Romania	12/6/02	31/7/02	153,2	156,3	309,5	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Unkari	—	—	38,7	39,5	78,2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
YHTEENSÄ			528,9	539,7	1 068,6	171	12,0	1,1	1,0	0,1

Huom. Tilanne 31.12.2001 paitsi kohdassa ⁽¹⁾ tilanne 5.9.2002 ja kohdassa ⁽²⁾ tilanne 10.12.2001.

⁽³⁾ EU:n osuus.

⁽⁴⁾ Maksettu lopullisille tuensaajille.

Lähde: Tilintarkastustuomioistuin.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

toimenpiteistä (7), mikä vastaa 82:ta prosenttia kyseisille maille ennakoidusta rahoituksesta. Hankkeita hyväksyttiin ja toteutettiin vain Bulgariassa ja Virossa, joissa lopullisille tuensaajille suoritettujen maksujen määrä oli miljoona euroa. Näin ollen kaksi vuotta ohjelman käynnistämisen jälkeen vain 0,1 prosenttia kaikista saatavilla olleista varoista oli käytetty.

6.12 Vuonna 2001 komissio maksoi ennakkomaksuja 30,5 miljoonaa euroa viidelle maalle, joiden itsensä tehtäväksi hallinnointi annettiin vuonna 2001. Koska lopullisille tuensaajille suoritettavat maksut olivat kyseisissä maissa vain noin miljoona euroa vuonna 2001, suuri osa varoista jäi käyttämättömänä pankkitileille. Komission ja ehdokasmaiden välisissä sopimuksissa (niin sanotuissa monivuotisissa rahoitussopimuksissa) määrätään, että kaikki kertyneet korot on käytettävä yksinomaan ohjelman hyväksi ja että korot lasketaan yhteisöltä saaduksi lisärahoitukseksi. Sopimuksissa ei nimenomaisesti vaadita ehdokasmaita tiedottamaan kertyneistä kroista, mutta nämä kuitenkin tekevät niin.

6.13 Monivuotiset rahoitussopimukset ovat oikeudellisesti sitovia kansainvälisiä sopimuksia, ja niiden mukaan ”kaikki korot [...] on laskettava yhteisöltä saaduksi lisärahoitukseksi”. Kyseisten tietojen olisi siksi käytävä ilmi komission tileistä, mutta nykyisin näin ei ole. Komissio on merkinnyt vuoden 2001 osalta määräksi 289 562,55 euroa, ja tilintarkastustuomioistuin arvioi, että kyseessä olevat määrät olisivat vuoden 2002 osalta 2 miljoonaa euroa. Ks. myös kohta 9.28.

6.14 Niiden viiden maan tapauksessa, joissa järjestelmät hyväksyttiin, hallinnointi on annettu ehdokasmaan tehtäväksi väliaikaisesti (ks. myös kohta 6.25), ja se koskee ainoastaan noin puolta maaseudun kehityssuunnitelmissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Lisäksi on huomattava, että komission hyväksyessä hallinnointi- ja valvontajärjestelmät ne olivat Viron järjestelmiä lukuun ottamatta enimmäkseen tai yksinomaan manuaalisia. Nämä viisi ehdokasmaata siis vielä kehittävät järjestelmiään, ja komission on tarkasteltava niitä lisää, kun järjestelmät on automatisoitu tai kun lisätoimenpiteisiin liittyvät menettelyt on saatettu päätökseen.

KOMISSION VASTAUKSET

Komission päätavoitteena oli varmistaa, että ehdokasmailla oli varojen moitteettoman hallinnoinnin edellyttämät rakenteet. Maksut suoritetaan lopullisille tuensaajille vasta, kun niille on aiheutunut tukikelpoinen meno, mikä saattaa tapahtua vasta useita kuukausia tuensaajan valitsemisen jälkeen. Tilanne on samantapainen jäsenvaltioissa rakennerahastojen osalta.

6.12 *Sapardin euromääräisille tileille kertyneen koron määrä vuonna 2001 oli kyseisten maiden osalta 289 562,55 euroa. Kertynyt korko voidaan käyttää ainoastaan sen jälkeen, kun se on sisällytetty johonkin ohjelman toimenpiteeseen. Tähän mennessä tällaisia päätöksiä ei ole tehty.*

6.13 *Komissio on samaa mieltä siitä, että korosta (sekä sen saamisesta että käytöstä) on ilmoitettava (ks. vastaus kohtaan 6.12). Ilmoitus tehdään sen jälkeen, kun on päätetty koron käyttämisestä. Komissio on selvittänyt 1. tammikuuta 2003 voimaan tulevassa uudessa varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen luonnoksessa, että korkoa, joka kertyy liittymistä valmistelevien välineiden nojalla suoritettavista ennakkomaksuista, ei katsota komission omaisuudeksi.*

(7) Ehdokasmaiden maatalouden kehittämissuunnitelmissa ilmoitettujen toimenpiteiden määrä: Bulgaria 11, Latvia 8, Liettua 8, Slovenia 5 ja Viro 8. Niiden toimenpiteiden määrä, joiden osalta komissio on tehnyt päätöksen hallinnoinnin hajauttamisesta: Bulgaria 3, Latvia 6, Liettua 5, Slovenia 4 ja Viro 4.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

6.15 **Taulukosta 6.2** ilmenee Bulgariassa hyväksytyjen hankkeiden pieni määrä. Lisäksi hyväksytyjen hankkeiden lukumäärä ja rahamääräinen arvo vähenivät kumpikin merkittävästi vuoden 2001 aikana. Neljän ensimmäisen kuukauden aikana ohjelman käynnistyttyä (kesäkuun 1. päivänä) hyväksyttiin 38 hanketta, mutta vuoden 2001 viimeisen neljänneksen aikana hyväksyttiin vain kolme hanketta. Bulgarian Sapard-viraston antaman edistymisraportin mukaan vasta ohjelman käynnistyttyä huomattiin, että hakijoilla oli suuria ongelmia vaadittujen asiakirjojen saamisessa ja hankkeiden ennakkorahoituksen järjestämisessä. Koska Bulgaria oli ensimmäinen maa, jossa hallinnonin hajauttaminen toteutettiin, ja kun otetaan huomioon, että Sapard-ohjelman täytäntöönpanoon on käytettävissä vain rajoitetusti aikaa ennen tuensaajamaiden liittymistä EU:hun, komission olisi pitänyt analysoida täytäntöönpanoon liittyvät ongelmat ja antaa opastusta kaikille ehdokasmaille.

6.16 Viron kohdalla tilintarkastustuomioistuimen oli mahdotonta tehdä samanlaista hakemusten lukumäärän ja asianomaisten rahamäärien kehittymistä koskevaa selvitystä, sillä komissiolla ei ollut käytössään tarvittavia tietoja. Nykyisin komissio saa tietoja hankkeiden lukumäärästä ja rahamääräisestä arvosta puolivuositain pidettävissä seurantakomitean kokouksissa. Tämä ei ole riittävän usein, jotta olisi mahdollista tarkkailla alkuvaiheessa Sapardin täytäntöönpanon kehityskulkua. Huolimatta siitä, että tuen hallinnointi on hajautettu, komissio on viime kädessä vastuussa ohjelman täytäntöönpanosta ja sen tulee saada tarvitsemansa tiedot.

Sapard-ohjelman hallinnonin hajauttamisen hyväksymismenetelmien puutteet komissiossa

6.17 Ensimmäinen vaihe hallinnonin hajauttamisessa on kansallisten viranomaisten antama hyväksyntä, jonka pitäisi perustua ehdokasmaan itse toimittamaan hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastamiseen. Sen jälkeen komissio tutkii järjestelmät ennen tuen hallinnonin hajauttamista koskevan päätöksen tekemistä. Liettuan ja Viron esittämistä asiakirjoista, joissa annetaan kansallinen hyväksyntä, kävi kuitenkin ilmi, että hyväksynnän ehtona oli komission suorittama järjestelmien tyydyttävä tarkastus. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komission olisi pitänyt vaatia Liettuaa ja Viroa esittämään hyväksymisasiakirja uudestaan ilman kyseistä ehtoa.

KOMISSION VASTAUKSET

6.15 Bulgarian osalta voidaan todeta, että hankkeiden hyväksymisvaikeuksia käsiteltiin seurantakomitean kokouksessa joulukuussa 2001. Seuraavassa, kesäkuussa 2002 pidetyssä seurantakomitean kokouksessa esitettiin tietoja, joiden mukaan 95 hanketta oli hyväksytty ja EU:n rahoituksen osuus oli 14,6 miljoonaa euroa. Näin ollen todellinen suunnitus ei ilmene vuoden 2001 viimeisen neljänneksen luvusta.

Komissio neuvoi jo suunnitteluvaiheessa tuensaajamaita laatimaan mahdollisuuksien mukaan säännöt, joita olisi helppo soveltaa. Komissio rahoitti vuosien 2001 ja 2002 puolivälissä kaksi seminaaria, joissa kaikilla ehdokasmaille oli mahdollisuus keskustella mistä tahansa täytäntöönpanoon liittyvästä asiasta. Lisäksi komissio pyrkii neuvoo-antavassa roolissaan esittämään seurantakomiteoissa ideoita, jotka helpottavat täytäntöönpanoa. Koska monivuotisten rahoitusso-
pimusten määräykset saattavat haitata täytäntöönpanoa, komissio on myös kehottanut kaikkia tuensaajamaita tarkastelemaan ehdotuksia sopimustekstin yksinkertaistamiseksi.

6.16 Komission yleisenä kantana on, että tiedot, jotka se saa kuuden kuukauden välein seurantakomitealta, riittävät sen hallinnointitarpeisiin.

6.17 On totta, että kyseiset kaksi maata asettivat kansallisen hyväksynnän "edellytykseksi" komission tarkastuksen, mutta tällä ei ole ollut merkitystä käytännössä, eikä komissio katsonut tarpeelliseksi vaatia hyväksymisasiakirjan toimittamista uudelleen komissiolle. Molempia maita on seurattu ja niissä on käyty hallinnonin siirtopäätöksen jälkeen, eikä merkittäviä valvontaan liittyviä kysymyksiä ole esiintynyt.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

6.18 Komission suorittamalla hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastamisella on suuri merkitys, sillä sen avulla varmistetaan, että EU:n varoja käytetään asianmukaisesti. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa keskityttiin siksi käymään läpi kyseisiä järjestelmiä koskevat komission selvitykset, jotka olivat hallinnoinnin hajauttamista koskevien komission päätösten tukena käytetyn tarkastusaineiston muodossa. Tarkastuksessa havaittiin seuraavat keskeiset puutteet: tarkastusmenettelyjen laatua, ajankohtaa ja laajuutta ei ollut dokumentoitu, järjestelmien osalta oli tehty joitakin päätelmiä ilman riittävää ja luotettavaa näyttöä ja aineistoja ei ollut käyty järjestelmällisesti läpi päällikkötasolla. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa todettiin, että näissä asioissa ei noudatettu yleisesti hyväksytyjä tarkastusstandardeja tyydyttävästi: vaikka standardeja noudatettiin osittain, toisaalla ilmeni puutteita.

6.19 Yhtenä hallinnoinnin hajauttamisen vähimmäisperusteena ja ehtona mainitaan asiaa koskevassa neuvoston asetuksessa⁽⁸⁾ se, että saatavilla on riittävästi henkilöstöä, jolla on tehtävään soveltuva kokemus. Asian tärkeyttä korostetaan laajentumisprosessia koskevassa komission vuotuisessa selvityksessä. Siinä todetaan, että on tarpeen vahvistaa hallinnollista kapasiteettia julkisen valvonnan ja petostentorjunnan osalta. Komissio totesi useimpien ehdokasmaiden kohdalla, että EU:n varojen asianmukaisen, tehokkaan ja valvottavissa olevan hallinnoinnin varmistamiseksi oli tehtävä enemmän⁽⁹⁾. Vaikka asia on tärkeä, komission päätösten perustana olevasta tarkastusaineistosta ei saada riittävästi näyttöä mainitunlaisen henkilöstön olemassaolosta, kokemuksesta tai pätevyydestä.

KOMISSION VASTAUKSET

6.18 Kattavassa tarkastusohjelmassa on määritelty, kuinka kohtuullinen varmuus voidaan saada prosessin kussakin vaiheessa. Tarvittava varmuus voidaan usein saada ja osoittaa pelkästään ristikkäisviittauksella menettelyyn ilman lisäselvityksiä. Komissio ei laadi lisäasiakirjoja, kun tarkastus on itsestään selvä.

Tarkastusohjelman kunkin jakson otsikko ("Menettelyjen ja asiakirjojen tarkastus", "Tarkkailu" ja "Keskustelut henkilöstön kanssa") kuvastaa asianomaisen standardin vaatimuksia. Laskelmia ja analyyseja tehdään tarvittaessa. Päätelmät (jotka olivat hallinnoinnin hajauttamista koskevan päätöksen perustana) perustuivat esitettyyn näyttöön huolimatta siitä, että näyttöä ei aina ole sisällytetty komission asiakirja-aineistoon.

Tavoite, että asiasta vastaava esimies on tietoinen tehdystä työstä ja esille tulleista ongelmista, on saavutettu a) johtajan kanssa viikoittain pidetyillä kokouksilla ja b) yksikönpäällikön johtamilla kokouksilla ennen kunkin tarkastuskertomuksen valmistumista. Lisäksi ryhmässä käytettiin useaan otteeseen vertaisarviointijärjestelmää asiaan sovellettavan standardin mukaisesti.

6.19 Sekä Sapard-viraston että aluetoimistojen johtavan ja muun keskeisen henkilöstön pätevyys ja asiantuntemus tarkastettiin yksityiskohtaisesti lukuisissa haastatteluissa. Komissio sai kohtuullisen varmuuden henkilöstön pätevyydestä erityisesti arvioidessaan heidän kokemustaan heille määrättyjen tehtävien suorittamisessa ja asiaankuuluvissa menettelyissä (tarkkailemalla tehtävien suorittamista). On kuitenkin totta, että tätä ei dokumentoitu järjestelmällisesti, mikä otetaan huomioon tulevaisuudessa.

⁽⁸⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1266/1999, annettu 21 päivänä kesäkuuta 1999, Euroopan unionin jäsenyyttä hakeville valtioille osana liittymistä edeltävää strategiaa annettavan tuen yhteensovittamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 3906/89 muuttamisesta (EYVL L 161, 26.6.1999, s. 68).

⁽⁹⁾ Laajentumisprosessiin liittyvät komission poliittiset asiakirjat: strategia-asiakirja 2001, säännölliset kertomukset 2001, marraskuu 2001.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

6.20 Henkilöstön lisäksi komissio on jättänyt seuraavat keskeiset riskialat vaille riittävää tarkastelua:

- a) Komissio ei tarkastanut riittävän perusteellisesti, että käyttöön otetuissa järjestelmissä tarkistettiin hankkeiden taloudellisuus ja kustannusvaikuttavuus. On mahdollista, että moitteettomaan varainhoitoon velvoittavaa varainhoitoasetuksen 2 artiklaa⁽¹⁰⁾ ei noudateta.
- b) Komissio ei tarkastanut riittävän perusteellisesti, pystytäänkö käyttöön otetuissa järjestelmissä estämään hankkeiden päällekkäinen rahoitus. Vaikka komissio tarkisti, että hakemuslomakkeisiin sisältyi kohta, jossa tuensaajaa pyydetään ilmoittamaan hankkeen muut rahoituslähteet, ja että kyseinen kohta käydään läpi Sapard-virastossa, se ei varmistanut, että hakemuslomakkeita tarkistavilla henkilöillä oli tarpeelliset tiedot muista rahoituslähteistä tai että kansallisten ja EU:n ohjelmien välillä oli toimiva tietojenvaihto. Se ei myöskään varmistanut, että ehdokasmaiden omissa tarkastuksissa tutkitaan näitä kysymyksiä.

6.21 Edellä mainitut komission menetelmien puutteet tuotiin esiin jo varainhoitovuotta 2000 koskevassa tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa⁽¹¹⁾. Komissio ei kuitenkaan ole ottanut asiaa riittävästi huomioon menetelmissään eikä käyttänyt tilaisuutta hyväksien varmistukseen, että järjestelmän toiminnassa otetaan huomioon kyseiset riskialat.

6.22 Edellä mainittuihin seikkoihin ovat jossakin määrin syynä vaikeat olosuhteet, joissa järjestelmiä tarkastava komission henkilöstö joutui työskentelemään. Ne johtuivat erityisesti siitä, että viivästysten jälkeen järjestelmien hyväksymiseen oli huomattavia paineita, ja lisäksi komissiossa oli ollut lukuisia henkilöstövaihdoksia.

6.20.

- a) *Hankkeiden taloudellisuutta ja kustannustehokkuutta arvioidaan tarkastelemalla liiketoiminta/kehityssuunnitelmia, joiden on oltava tyydyttäviä hakemuksen hyväksymiseksi.*

Näihin asioihin kiinnitetään huomiota seuraavissa tarkastuksissa.

- b) *Menettelyihin sisältyy yksityiskohtainen asiakirjatarkastus, jolloin hyväksytään ainoastaan alkuperäiset asiakirjat, sekä kunkin maksuvaatimuksen yksityiskohtainen tarkastus paikan päällä.*

Tietojenvaihdon puutteen ja näin ollen kaksoisrahoituksen vaaran osalta voidaan todeta seuraavaa: useimpien hyväksytyjen toimenpiteiden kohdalla Sapard-ohjelman (jolle on luonteenomaista pienten hankkeiden suuri määrä) ja ISPA- ja Phare-ohjelmien (suurempia hankkeita, mutta vähemmän) päällekkäisyyden vaara koskee pientä määrää hankkeita. Kun Sapard-virasto käsittelee myös kansallisten tukiohjelmien hakemukset, vaara päällekkäisten hakemusten huomaamatta jäämisestä on vähäinen. Näihin asioihin kiinnitetään huomiota seuraavissa tarkastuksissa.

6.21 Kohdasta 6.20 b voidaan todeta, että kaksoisrahoituksen vaaraa koskevat tarkastukset on sisällytetty muutettuun tarkastusohjelmaan (päiväty 14. syyskuuta 2001) sekä hakemusten että maksupyyntöjen osalta (vaikka tämä tarkastus sisältyy myös alkuperäiseen toisintoon, jonka mukaan se tehdään hakemusvaiheessa). Taloudellisuutta ja kustannustehokkuutta käsittelevän kohdan 6.20 a osalta voidaan viitata komission huomautuksiin kyseisessä kohdassa. Kuten edellä mainittiin, näihin asioihin kiinnitetään huomiota seuraavissa tarkastuksissa.

⁽¹⁰⁾ "Talousarviomäärärahat on käytettävä moitteettoman varainhoidon periaatteiden sekä erityisesti taloudellisuuden ja kustannusvaikuttavuuden periaatteiden mukaisesti". Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettava varainhoitoasetus, EYVL L 356, 31.12.1977, s. 1.

⁽¹¹⁾ Kohta 6.50.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

6.23 Komissio tekee päätöksen hallinnonin antamisesta ehdokasmaan tehtäväksi tarkastuskertomustensa perusteella. Niissä esitetään päätelmät järjestelmiä koskevista komission tarkastuksista. Kolmea maata (Latviaa, Sloveniaa ja Liettuaa) koskevissa komission tarkastuskertomuksissa mainitaan joukko seikkoja, jotka olisi korjattava ennen hanke-ehdotusten vastaanottamista. Näitä seikkoja ja rajoituksia ei kuitenkaan mainita komission päätöksissä, eikä komissio myöskään ole järjestelmällisesti tarkistanut, että asianomaiset maat todellakin huolehtivat mainittujen seikkojen korjaamisesta.

6.24 Komissio on tehnyt perusteellista työtä ehdokasmaiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä tutkiessaan. Se on suunnitellut perustan, joka mahdollistaa pitkälle kehitetyn järjestelmän käyttöönoton ehdokasmaissa. Hallinnonin hajauttamista koskevat päätökset eivät kuitenkaan perustuneet riittävään ja luotettavaan näyttöön siitä, että järjestelmät toimivat suunnitellulla tavalla. Viidestä vuonna 2001 tehdystä komission päätöksestä, jotka koskivat hallinnonin antamista ehdokasmaiden tehtäväksi⁽¹²⁾, kolmen kohdalla aineistossa oli liian vähän näyttöä tarvittavan henkilöstön olemassaolosta, kokemuksesta ja pätevydestä sekä näin ollen siitä, että ne keskeiset prosessit, joista kyseisen henkilöstön on huolehdittava (kuten hankkeiden valinta) toimivat kunnolla.

Järjestelmien käytännön toimintaa koskevien tarkastusten riittämättömyys

Järjestelmien riittämätön seuranta

6.25 Koska yhteisön ulkopuolelle osoitettavan tuen hallinnointi on Sapard-ohjelmassa hajautettu ja ehdokasmaiden järjestelmät ovat uusia, komission olisi tarkistettava säännöllisesti, että järjestelmät toimivat käytännössä. Komissio on tiedostanut tämän ja antanut säännökset⁽¹³⁾, joiden mukaan sen pitää valvoa, että hajautettua hallinnointia koskevia ehtoja ja säännöksiä noudatetaan jatkuvasti. Komissio teki siksi oikein antaessaan hallinnonin aluksi tilapäisesti ehdokasmaiden tehtäväksi. Sen päätösten mukaan täydellinen

KOMISSION VASTAUKSET

6.23 *Tarkastushavaintoja koskeviin kirjeisiin sisältyy suosituksia toimintojen ja valvonnan parantamiseksi sekä seikkoja, joita tarkastellaan tulevaisuudessa. Tarkastuksen perusteella esitettyjä yksityiskohtaisia vaatimuksia ei mainita komission päätöksessä, sillä ne eivät ole luonteeltaan sellaisia, että ne estäisivät järjestelmää toimimasta moitteettomasti.*

Komissio on jo saanut vakuutuksen eräiltä ehdoksmailta oikaisuprosessista. Korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen voidaan kuitenkin täysin varmentaa vain paikalla tehdyillä sääntöjenmukaisuustarkastuksilla. Nämä ovat jo käynnissä. Korvauksia ei kuitenkaan makseta ennen kuin kaikki puutteet on korjattu.

6.24 *Komissio arvioi paikallishenkilöstön tietoja menettelyistä haastatteluun ja tarkastelemalla paikalla tehtävien suorittamista ja tämän perusteella vakuuttui kohtuudella siitä, että keskeiset prosessit toimisivat moitteettomasti. Yksityiskohtaisempia tietoja on komission huomautuksissa kohdassa 6.19.*

6.25 *Komissio voi (esimerkiksi monivuotisen rahoitus sopimuksen A jakson 13 artiklan 3 kohdassa) vaatia ehdoksmaita toimittamaan tietoja tai ryhtymään asianmukaisiin valvontatoimenpiteisiin ohjelmien toimivan täytäntönnäpönnön varmistamiseksi. Komissio ottaa tällaiset tiedot huomioon ennen maksujen hyväksymistä.*

⁽¹²⁾ Viro, Liettua ja Latvia.

⁽¹³⁾ Komission asetus (EY) N:o 2222/2000, annettu 7 päivänä kesäkuuta 2000, yhteisön tuesta maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeville liittymistä valmisteleville toimenpiteille jäsenyyttä hakeneissa Keski- ja Itä-Euroopan maissa liittymistä edeltävänä aikana anneteu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1268/1999 soveltamista koskevistä rahoitussäännöistä, 3 artiklan 3 kohta (EYVL L 253, 7.10.2000, s. 5).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

hallinnonin hajauttaminen tulee kysymykseen vasta uusien järjestelmän tyydyttävää toimintaa koskevien tarkastusten jälkeen. Tämä on välttämätöntä, sillä monivuotisissa rahoitussopimuksissa määrättyjen tarkastusten (niin sanotun tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn) ajankohta ja laajuus eivät ole sellaisia, että niiden avulla voitaisiin taata puutteiden ja virheiden toteaminen varhaisessa vaiheessa.

6.26 Kun tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa (huhtikuussa 2002), komissio ei kuitenkaan ollut tehnyt järjestelmällisesti lisätarkastuksia eikä niitä varten ollut olemassa menetelmiä. Tämä johtuu lähinnä siitä, että komissiossa pidetään edelleen ensisijaisen tärkeänä hallinnonin delegointia niille ehdokasmaille, joissa järjestelmiä ei ole vielä hyväksytty. Varoja ei ole osoitettu lainkaan säännösten noudattamisen valvontaan niissä tapauksissa, joissa hallinnonin hajauttamiseen on myönnetty tilapäisesti. Koska komissiolla ei ole aikataulua tai menetelmiä sen suhteen, milloin ja miten hallinnointi annetaan täydellisesti ehdokasmaiden tehtäväksi, nämä eivät tiedä, millaiset vaatimukset niiden on täytettävä.

Puutteet hallinnonin hajauttamisen jälkeisessä raportoinnissa

6.27 Monivuotisen rahoitussopimuksen mukaan ehdokasmaiden on annettava komissiolle vuosittain täytäntöönpanoa koskeva kertomus ja varmennuselimen kertomus ⁽¹⁴⁾. Niissä annetaan tietoja edistymisestä painopistealoilla ja toimenpiteiden täytäntöönpanossa sekä raportoidaan toimista, joilla on pyritty varmistamaan yhteisön kaiken liittymistä valmistelevan tuen täytäntöönpanon ja koordinoinnin asianmukainen laatu ja tehokkuus. Monivuotisissa rahoitussopimuksissa ei ole

6.26 Komissio valmistelee parhaillaan tarjouspyyntömenettelyä ulkoisista tilintarkastuspalveluista Sapardin rahoituksen täytäntöönpanon tarkastamiseksi. Tämä auttaa saavuttamaan järjestelmällisiä lisätarkastuksia koskevan tavoitteen. Tarkastukset rahoitetaan Sapardin teknisen avun budjettikohdasta.

Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn puitteissa tehtyjen tarkastusten lisäksi komissio on järjestelmällisesti tarkastellut sisäisiä tarkastuskertomuksia (järjestelmän toimivuuden uudelleen arvioinnit sen jälkeen, kun ensimmäiset hankkeet ja maksupyynnöt on toimitettu) ja tehnyt tarvittaessa tarkastuksia paikan päällä (tarkastusmatkat Bulgariaan ja Liettuaan). Komissio on myös pyytänyt kaikkia ehdokasmaita (kesäkuussa 2002 pidetyssä seminaarissa) toimittamaan jäljellä olevia toimenpiteitä koskevan kansallisen hyväksynnän aikataulun.

Hallinnonin täydellinen hajauttaminen ei ole tällä hetkellä komission tai ehdokasmaiden ensisijainen tavoite.

6.27 Vuosittaisten täytäntöönpanokertomusten ja todistusten lisäksi komissio saa tietoja seurantakomitealta (joka yleensä kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa) ja tarvittaessa työryhmiltä. Selvitykset ja suositukset saadaan seurantakomitean välityksellä nopeammin käyttöön kuin etukäteen määrättyinä aikana toimitettavien vuosikertomusten kautta. Lisäksi ehdokasmaat ja komissio pitävät säännöllisesti yhteyttä käsitelläkseen esille tulleita seikkoja ja mikäli mahdollista ennen ongelmien syntyä.

⁽¹⁴⁾ Monivuotinen rahoitussopimus, osa B, 8 artiklan 1 kohta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

säännöksiä, jotka velvoittaisivat ehdokasmaan antamaan kertomuksen riittävän varhaisessa vaiheessa tai komission toimittamaan säännöllisesti tarkastuksia ja esittämään parannusehdotuksia. Jos ohjelma alkaa aikaisin vuoden alussa, komissio saa tietoa ensimmäisestä täytäntöönpanovuodesta vasta kesäkuussa kaksi vuotta myöhemmin. Esimerkiksi Bulgarian tapauksessa hallinnonin hajauttamisesta päätettiin toukokuussa 2001. Komissio saa ensimmäisen vuosittaisen kertomuksen kuusi kuukautta ensimmäisen täyden kalenterivuoden jälkeen eli kesäkuussa 2003, toisin sanoen yli kaksi vuotta ohjelman alkamisen jälkeen. Tämän seurauksena komission tarkastus, huomiot ja suositukset viivästyvät turhaan. Huoleen on syytä erityisesti siksi, että ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna käytössä on uudet testaamattomat järjestelmät ja se on siksi kaikkein riskialtointeinta aikaa.

6.28 Komissio myöntää tarvitsevansa enemmän ja ajankohtaisempaa tietoa. Se on pyytänyt ehdokasmaita toimittamaan mahdollisimman aikaisin kertomukset tarkastuksista, joissa tutkitaan, missä määrin Sapard-*virasto toimii suunnitellulla tavalla. Komissio ei ole kuitenkaan järjestelmällisesti seurannut tilanteen kehittymistä tiedonsaantipyynnöjensä osalta, ja siksi kaikkia tietoja ei ole toimitettu määräajan kuluessa.*

6.28 *Komissio on saanut uudet täytäntöönpanokertomukset ja tehnyt talouden tarkastamiskäyntejä Bulgariaan ja Viroon (ainoat maat, jotka suorittivat maksuja vuonna 2001). Lisäksi on tehty sääntöjenmukaisuustarkastuksia. Komissio katsoo, että nämä toimet muodostavat riittävän seurannan.*

PÄÄTELMÄT JA SUOSITUKSET

Täytäntöönpanon viivästyminen ehdokasmaissa

6.29 Euroopan unionin yleisessä talousarviossa esitettiin epärealistisia maksuaikatauluja uusille liittymistä valmisteleville välineille. Sen seurauksena maksumäärärahojen käyttöaste on ollut kahtena peräkkäisenä vuonna jatkuvasti alhainen ja niitä on peruuntunut merkittävä määrä.

6.29 *Kuten kohdan 6.6 vastauksesta ilmenee, Sapard-ohjelmaan vuonna 2000 laaditut vuoden 2001 maksuaikataulut perustuivat tuolloin realistisimpiin saatavilla oleviin tietoihin.*

6.30 Tämä koskee erityisesti Sapard-ohjelmaa, jonka täytäntöönpano käsitti vuonna 2001 pääasiassa hallinnointi- ja valvontajärjestelmien perustamisen ehdokasmaitiin sekä komission toimittaman järjestelmien tarkastuksen. Kaksi vuotta ohjelman käynnistämisen jälkeen maksuja oli suoritettu lopullisille tuensaajille vain kahdessa maassa, ja niiden määrä oli 0,1 prosenttia kaikista käytettävissä olleista varoista. Yhdessä näistä

6.30 *Vuoden 2000 jälkeinen kehitys riippuu suurelta osin ehdokasmaiden pyrkimyksistä perustaa Sapardin toiminnan edellyttämät virastot.*

Sapardin hajautetun hallinnon vuoksi ehdokasmaiden on perustettava tarvittavat hallintorakenteet, jotka varmistavat yhteisön varojen moitteettoman hoidon. Eräät ehdokasmaat onnistuivat tekemään suurimman osan työstä vuonna 2000

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

maista (Bulgaria) komissio ei ryhtynyt toimiin, vaikka täytäntöönpanoaste oli odotettua alhaisempi ja laskusuunnassa. Muita maita koskevia tietoja ei ole saatavilla.

Suositukset

- Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komission olisi analysoitava hitaan täytäntöönpanon taustalla olevia syitä, sillä Sapard on keskeinen väline, jolla maatalouden ja maaseudun kehittämisen painopistealueita vaivaavia polttavimpia ongelmia voidaan ratkaista ehdokasmaissa ennen laajentumista, ja lisäksi vuoden 2000 talousarvion määrärahat peruuntuvat vuoden 2003 lopussa, ellei niitä sitä ennen käytetä. Komission olisi annettava opastusta uusien viivästysten riskin vähentämiseksi ja samanlaisen tilanteen välttämiseksi muissa ehdokasmaissa.

Puutteet Sapard-ohjelman hallinnoinnin hajauttamista koskevista komission hyväksymismenettelyissä

6.31 Ehdokasmaissa perustettuja järjestelmiä koskevat komission tarkastukset todettiin puutteellisiksi. Keskeisillä riskialoilla ei toimitettu riittävästi tarkastuksia eikä tarvittavan henkilöstön olemassaolosta ja kokemuksesta ollut riittävää näyttöä. Niistä viidestä maasta, joiden itsensä tehtäväksi hallinnointi annettiin, kolmen kohdalla oli liian vähän näyttöä kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, että kaikki ne vaatimukset, joilla varmistetaan EU:n varojen asianmukainen käyttö, ovat täyttyneet. Komissio havaitsi itsekin seikkoja, jotka pitäisi korjata ennen hajautetusti tapahtuvaa täytäntöönpanoa, mutta niiden kohdalla ei kuitenkaan huolehdittu järjestelmällisestä seurannasta.

KOMISSION VASTAUKSET

(tai tammikuun 2001 loppuun mennessä). Toiset saivat työn valmiiksi vasta vuonna 2001 ja ovat nyt aloittamassa täytäntöönpanoa. Muutamat maat eivät ole vielä tässä vaiheessa. Edellä mainitussa Bulgariassa koskevassa tapauksessa seurantakomitea, ei komissio, ryhtyi toimivaltansa mukaisesti toimiin täytäntöönpanon vauhdittamisen edellyttämien muutosten tekemiseksi.

Komissio seuraa säännöllisesti Sapard-ohjelman täytäntöönpanoa kussakin maassa. Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta tuensaajien kanssa tehtävät sitoumukset lisääntyvät ajan mittaan täytäntöönpanoviranomaisten ennusteiden mukaisesti. Eräät maat arvioivat nykyään, että Sapard-välineen täytäntöönpano on tavanomaisella vuositasolla ennen vuoden 2002 loppua. Tiedot ohjelman täytäntöönpanosta kaikissa niissä maissa, joita hallinnoinnin siirtopäätös koskee, ovat saatavilla kussakin seurantakomiteassa. Kesäkuussa 2002 ja heinäkuussa 2001 pidetyissä seminaareissa komissio esitteli täytäntöönpanon nopeuttamista koskevia vaihtoehtoja kunkin maan harkittavaksi.

6.31 Tilintarkastustuomioistimuksen mainitsemiin keskeisiin riskialoihin (ks. tarkemmin kohtaan 6.20 annettu vastaus) kuuluvat moitteeton varainhoito ja kaksoisrahoitus. Moitteetonta varainhoitoa tarkastellaan ohjelman laadintavaiheessa ja järjestelmän hyväksymisvaiheessa, vaikka järjestelmän tarkastaminen on vaikeaa, jos se ei ole vielä käytössä. Kaksoisrahoitusta käsitellään komission tarkastusohjelmissa ja tutkitaan menettelyjen tarkistusten yhteydessä.

Henkilöstöä ja sen kokemusta koskevat tiedot (ks. tarkemmat vastaukset kohtiin 6.19 ja 6.24 annetuissa huomautuksissa) ja varmuus siitä, että menettelyt toimivat käytännössä suunnitelmien mukaan (varmistetaan EU:n varojen moitteettoman käytön), saatiin henkilöstön kanssa käydyissä keskusteluissa (jolloin arvioitiin heidän tietojensa menettelyistä) ja tehtävien suorittamisesta paikalla tehtyjen havaintojen avulla (ks. kohta 6.24).

Riittävän seurannan varmistavat ehdokasmaiden vakuutukset saavutetusta edistyksestä ja (meneillään olevien) paikalla tehtävien tarkastusten avulla saadut vahvistukset (ks. tarkemmat tiedot kohdan 6.23 huomautuksissa).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Suositus

- Komission olisi hajautetun hallinnoinnin ehtojen noudattamista valvoessaan varmistettava, että tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat puutteet otetaan riittävän perusteellisesti huomioon. Komission olisi myös tarkistettava, että sen omissa tarkastuskertomuksissa mainitut seikat korjataan.

Riittämättömät järjestelmien käytännön toimintaa koskevat tarkastukset Sapard-ohjelman yhteydessä

6.32 Komissio ei alkanut vuonna 2001 testata Sapard-hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä varmistaakseen, että ne toimivat käytännössä. Hallinnointi on annettu ehdokasmaiden tehtäväksi tilapäisesti. Komissiolla ei kuitenkaan ole aikataulua eikä menetelmiä sen suhteen, miten ja milloin hallinnointimenettelyt voidaan hajauttaa täydellisesti. Ehdokasmaat eivät siksi tiedä, millaiset vaatimukset niiden on täytettävä. Lisäksi monivuotisissa rahoitussopimuksissa ei ole määräyksiä riittävän oikea-aikaisesta raportoinnista.

Suositukset

- Komission pitäisi huolehtia järjestelmällisestä Sapard-ohjelman täytäntöönpanon seurannasta, jonka avulla varmistetaan, että järjestelmät toimivat käytännössä. Komission olisi toimitettava tarkastuksia pian sen jälkeen, kun hallinnointimenettelyt on tilapäisesti hajautettu, ja tarkastusten tulisi kattaa kaikki valvonnan tasot komission ja lopullisten tuensaajien välillä.
- Komission olisi laadittava aikataulu ja kehitettävä menetelmät sen suhteen, milloin ja miten hallinnointi annetaan täydellisesti ehdokasmaiden tehtäväksi; sen tulisi myös tiedottaa asiasta ehdokasmaille.
- Komission olisi tehtävä tarvittavat muutokset monivuotisiin rahoitussopimuksiin varmistaakseen, että se saa vuosikertomukset, tarkastuskertomukset ja korkojen määriä ja käyttöä koskevat tiedot riittävän tuoreina.

Komissio katsoo, että merkittävät puutteet koskevat henkilöstön kokemuksesta kerättyjen todisteiden arkistointia. Tähän asiaan aiotaan puuttua. Seurannan osalta komissiolla on jo soveltuva mekanismi käytössä, kuten ilmenee kohdasta 6.24.

6.32 Komissio teki tarkastusmatkan Bulgariaan (helmikuussa 2002) ja Liettuaan (heinäkuussa 2002) arvioidakseen maiden hallinto- ja valvontajärjestelmiä. Komissio teki vuonna 2002 myös tilien tarkastuskäynnin Bulgariaan ja Viroon (ks. kohta 6.30). Komissio on vastaanottanut myös Sapard-viraston sisäiset tarkastuskertomukset, joista ilmenevät tulokset tärkeimpien prosessien uudelleen suorittamisesta. Kertomuksiin ei sisällynyt merkittäviä havaintoja.

Komissio on seurannut järjestelmien toimivuutta Sapard-virastojen sisäisen tarkastuksen yksiköiltä saatujen prosessien uudelleen suorittamista koskevien kertomusten ja tarvittaessa paikalla tehtyjen tarkastusten avulla (tilien tarkastuskäynnit ja sääntöjenmukaisuustarkastukset, kuten edellä ja monivuotisissa rahoitussopimuksissa mainitaan). Nämä ovat jatkuvia prosesseja. Komissio katsoo, että suositus on otettu riittävästi huomioon.

Ehdokasmaita pyydettiin kesäkuussa 2002 pidetyssä seminaarissa toimittamaan jäljellä olevien toimenpiteiden kansallista hyväksyntää koskeva aikataulu. Hallinnoinnin täydellinen hajauttaminen ei ole tällä hetkellä komission tai ehdokasmaiden ensisijainen tavoite.

Kohtaan 6.29 annetussa vastauksessa mainituista syistä komissio ei katso hyödylliseksi muuttaa monivuotisia rahoitussopimuksia vuosikertomusten ajoituksen suhteen, vaan pyrkii sisällyttämään rahoitussopimuksiin veloitteen raportoida neljännesvuosittain Sapard-tileille kertyneestä korosta.

SEITSEMÄS LUKU

Hallintomenot

7.0 SISÄLLYS	Kohdat
Toimielinten ja muiden yhteisön elinten hallintomenot	7.1—7.22
Johdanto	7.1
Budjettihallinnon analyysi	7.2—7.4
Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi	7.5—7.22
Tarkastuksen sisältö	7.5
Tilien luotettavuus	7.6—7.16
Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus	7.17—7.22
Hajautettujen erillisvirastojen tarkastus	7.23—7.32
Johdanto	7.23
Talousarvion toteuttaminen	7.24—7.25
Tilinpäätökset ja tilinpito	7.26—7.29
Tavaroiden ja palvelujen hankinta	7.30—7.32
Eurooppa-koulujen tarkastus	7.33—7.34

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

TOIMIELINTEN JA MUIDEN YHTEISÖN
ELINTEN HALLINTOMENOT*Johdanto*

7.1 Rahoitusnäköymien otsakkeeseen 5 ”hallintomenot” on koottu toimielinten ja muiden yhteisön elinten hallintomäärärahat (komission tapauksessa talousarvion A osa). Toimielimet ja muut yhteisön elimet huolehtivat suoraan näiden määrärahojen hallinnoinnista, ja määrärahat käytetään pääasiassa yhteisön toimielinten jäsenten ja henkilöstön palkkojen, korvausten ja eläkkeiden maksuun sekä lisäksi vuokrien, kiinteän omaisuuden hankintojen ja sekalaisen hallinnosta johtuvien menojen maksuun. Komission tapauksessa näistä määrärahoista voidaan myös myöntää tukea järjestöille ja elimille, jotka osallistuvat Euroopan unionin eri toiminta-alueiden täytäntöönpanoon.

Budjettihallinnon analyysi

7.2 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti tulostilinin niteissä I–IV esitetyt tiedot. Niteissä I ja III annetaan selvitykset kyseisen vuoden budjettihallinnosta ja erityisesti hyväksytyyn alkuperäisen talousarvion ja lopulta käytettävissä olleiden määrärahojen sekä lopulta käytettävissä olleiden ja varsinaisesti käytettyjen määrärahojen välisestä erosta. Tarkastuksen avulla ei pyritty varmistamaan kyseisten selvitysten luotettavuutta; tavoitteena oli pikemminkin sellaisten huomattavien erojen havaitseminen, joiden osalta ei ole annettu selvitystä, sekä mahdollisesti harhaanjohtavien selvitysten havaitseminen. Jälkimmäisen kaltaisia tapauksia ei tarkastuksen yhteydessä käynyt ilmi.

7.3 Komissio ja parlamentti ovat parantaneet budjettihallinnon analyysiensä esittämistä ja käyttäjätasoisuutta tilintarkastustuomioistuinten varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen⁽¹⁾ kohdan 7.3 huomautusten mukaisesti. Komissio on laatinut yleiskatsauksen ja jakanut esittelyn lukuihin entistä loogisemmin ja johdonmukaisemmin, ja parlamentti antaa entistä täsmällisempiä tietoja käytettyjen talousarviovarojen avulla saaduista tuloksista. Muut toimielimet antavat kuitenkin edelleen tietoja lähinnä määrärahojen määrän vaihteluista kyseisen vuoden aikana ja tehdyistä maksusitoumuksista, eivät niinkään tietoja sidottujen ja maksettujen määrien välisistä eroista. Tilintarkastustuomioistuin katsoo edelleen, että kaikkien toimielinten olisi

7.3 EUROOPAN PARLAMENTIN VASTAUKSET

Parlamentti tuo esiin tilintarkastustuomioistuinten toteamat parannukset ja on valmis jatkamaan pyrkimyksiään tilintarkastustuomioistuinten toiveiden suuntaisesti.

7.3 YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN VASTAUKSET

Yhteisöjen tuomioistuinten tekemässä varainhoitovuotta 2001 koskevassa budjettihallinnon analyysissä painotetaan niitä syitä, joilla määrärahojen alkuperäisen määrän ja niiden

⁽¹⁾ EYVL C 359, 15.12.2001.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

suotavaa laatia budjettihallinnostaan yleisluontoisempi analyysi, jonka yhteydessä tuotaisiin esiin menojen vaihteluun eri aikoina liittyviä suuntauksia, käyttöomaisuuden rahoitusta sen keskeisiltä osin ja keskeisiä taloudellisuutta ja vaikuttavuutta koskevia tekijöitä. Varainhoitovuotta 2000 koskevan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen kohdassa 7.3 tuodaan esiin erityisenä esimerkkinä parlamentin tapa käyttää muissa budjettikohdissa käyttämättä jääneitä määrärahoja budjettikohdassa ”vuokrat ja pitkäaikaisesta vuokrasopimuksesta aiheutuvat maksut” rakennuksia koskevan lainapääoman takaisinmaksuun. Nyt tätä koskevat selvitykset olivat riittäviä. Lisäksi parlamentti tuo esiin, että takaisinmaksuun tarvittavat lisämäärärahat annettiin käyttöön varainhoitovuoden 2001 korjaavassa ja täydentävässä talousarviossa nro 5/2001.

7.4 Neuvosto käytti 1,4 miljoonaa euroa alamomentista 2501 (yleiset kokouskulut) maksaakseen vuonna 2000 aiheutuneet kulut, joita ei tällöin ollut maksettu, koska vuoden 2000 talousarviomäärärahat oli jo käytetty. Samankaltaiset vuonna 2001 aiheutuneet 1,84 miljoonan euron kulut maksettiin samasta syystä vuonna 2002, jolloin käytettiin vuoden 2002 talousarviomäärärahoja. Tämä on varainhoitoasetuksen 6 artiklan 4 alakohdassa esitetyn vuotuisuuden periaatteen vastaista. Jos alkuperäiset talousarviomäärärahat osoittautuvat riittämättömiksi, niitä tulisi lisätä määrärahojen siirroilla tai täydentävillä talousarvioilla.

lopullisen käytön välisiä tärkeimpiä eroja voidaan selittää. Sen esitetyn toiveen osalta, jonka mukaan toimielinten olisi laadittava ”tulevaisuudessa yleisluontoisempi analyysi, jonka yhteydessä painotetaan keskeisiä menosuuntauksia ja käyttöomaisuuteen liittyviä tekijöitä ja annetaan selvitys keskeisistä taloudellisuutta ja vaikuttavuutta koskevista toimenpiteistä”⁽¹⁾, yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että sen hallintotilit niihin liittyvine taulukoineen ja sen rahoitustase 31.12.2001 täyttävät kaikilta osiltaan tämän toiveen.

Yhteisöjen tuomioistuimen osastot ovat kuitenkin valmiita osallistumaan kaikkiin sellaisiin toimielinten välisiin hankkeisiin, joilla pyritään budjettihallinnon analyysin yhdenmukaistamiseen.

7.3 TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN VASTAUKSET

Talous- ja sosiaalikomitea ottaa vastaisuudessa huomioon tilintarkastustuomioistuimen esittämät huomautukset, jotka koskevat komitean budjettihallinnon analysoinnin esitystapaa ja helppolukuisuutta.

7.3 ALUEIDEN KOMITEAN VASTAUKSET

Alueiden komitea ottaa vastaisuudessa huomioon tilintarkastustuomioistuimen esittämät huomautukset, jotka koskevat komitean budjettihallinnon analysoinnin esitystapaa ja helppolukuisuutta.

7.4 NEUVOSTON VASTAUKSET

Talousarvion alamomentin 2501 (yleiset kokouskulut) hallinnon osalta neuvosto yhtyy tilintarkastustuomioistuimen analyysiin ja suosituksiin. Tarkoituksena on ennen varainhoitovuoden 2002 päättymistä toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä tilintarkastustuomioistuimen havaitseman ongelman välttämiseksi vastaisuudessa.

⁽¹⁾ Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, 7.3 kohta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

*Tarkastuslausumaan liittyvä arviointi***Tarkastuksen sisältö**

7.5 Tilien luotettavuuden tarkastus koostui analyttisistä menetelmistä ja yksityiskohtaisista tarkastuksista, jotka koskivat konsolidoitujen tilien pohjana olevia olennaisia tietoja. Tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden osalta tarkastus perustui aihekohtaiseen tarkasteluun (talousarvio, tilinpäätös, hallintokäytännöt jne.) sekä kaikista talousarviotileistä poimitun, hallintomenoja koskevan tapahtumaotoksen yksityiskohtaiseen tarkastukseen. Lisäksi toimitettiin tarkastus komission ja Euroopan parlamentin virkamiesten ja väliaikaisten toimihenkilöiden palkoista aiheutuneista menoista. Tässä yhteydessä suoritettiin sisäisen valvonnan järjestelmien arviointi ja tapahtumista poimitun otoksen yksityiskohtainen tarkastus.

Tilien luotettavuus

7.6 Tässä osiossa on yhteenveto tärkeimmistä havainnoista ja huomautuksista, jotka liittyvät kunkin toimielimen tilien luotettavuutta koskevaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastukseen.

Parlamentti

7.7 Tilintarkastustuomioistuin toistaa Strasbourgissa sijaitsevaa Louise Weiss -rakennusta koskevat huomautuksensa, jotka se esitti varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksensa kohdassa 7.8. Taseen liitetiedoissa ei edelleenkään ilmoiteta, että 329,9 miljoonan euron nettokirjanpitoarvo on rakennuksen arvoa koskeva arvio ja että parlamentti vastustaa tiettyjä rakentamiseen liittyviä kustannuksia. Lisäksi parlamentti on edelleen toteuttanut erityisten laitteiden kohdalla enimmäismäärän eli 25 prosentin verran poistoja (hankintakulut olivat 80 miljoonaa euroa) niin, että varainhoitovuoden 2001 lopussa tehtiin viimeiset poistot. Taseessa olisi pitänyt ilmoittaa laitteiden eri osien tyypit ja soveltaa vastaavia poistoprosentteja komission asetuksen (EY) N:o 2909/2000 ⁽²⁾ mukaisesti.

7.7 EUROOPAN PARLAMENTIN VASTAUKSET

Rahoitusseivetyksiä laadittaessa taseen alaviitteestä on jäänyt epähuomiossa pois maininta, että ilmoitettu summa oli arvio. Ellei rakennuksen lopullinen arvo ole tiedossa vuoden 2002 loppuun mennessä, asianomaisen alaviitteen tekstiin lisätään maininta, että kyseessä on kustannusarvio. Koska neuvottelut rakennusten lopullisista kustannuksista ovat kesken, taseen alaviitteissä ei ole pidetty soveliaana mainita riitautettujen kustannusten summaa, sillä se saattaa heikentää Euroopan parlamentin asemaa meneillään olevissa neuvotteluissa. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastushavainnoja koskevassa kirjeessä mainittujen erityisten laitteiden tarkkaa luonnetta ollaan selvittämässä. Kyseiseen otsakkeeseen kuuluvan omaisuuden jakautumisesta ollaan pyydetty yksityiskohtaisia tietoja SERS:ltä, joka on rakennuksen nykyinen omistaja. Näiden selvitysten tulos antanee toimitelmelle mahdollisuuden varmistaa, onko erityisten laitteiden kohdalla asianmukaista jatkaa 25 prosentin poistojen toteuttamista, tilintarkastustuomioistuimen suositusten ja komission asetuksen (EY) N:o 2909/2000 mukaisesti.

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 2909/2000, annettu 29 päivänä joulukuuta 2000, Euroopan yhteisöjen muuta kuin rahoitusomaisuutta koskevasta kirjanpidosta (EYVL L 336, 30.12.2000, s. 75).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Neuvosto

7.8 Neuvosto on saanut päätökseen fyysisen inventaarion, jonka se mainitsi vastauksessaan varainhoitovuotta 2000 koskevan tilintarkastustuomioistuimen vuosikerromuksen huomautuksiin ⁽³⁾. Sen oli tarkoitus ratkaista kirjanpitoinventaarion luotettavuutta koskeva ongelma, joka kuitenkin todellisuudessa jäi ratkaisematta. Fyysisen inventaarion ja kirjanpitoinventaarion välillä on edelleen selvittämättömiä eroja, minkä takia tase-erän "aineelliset hyödykkeet" alaotsakkeiden B, C ja D arvo on saatettu arvioida 0,9 miljoonaa euroa liian suureksi.

Komissio

7.9 Komissio hankkii neljän vuoden jaksoissa ja osittain muiden toimielinten puolesta ryhmälisenssejä ⁽⁴⁾, joiden yhteisarvo on 3,3 miljoonaa euroa. Konsolidoidusta taseesta käy ilmi ainoastaan komission taseeseen kirjattu arvo, joka koskee komission itsensä käyttämiä lisenssejä. Muiden toimielinten käyttämien lisenssien arvo ei käy ilmi toimielinten omista taseista eikä konsolidoidusta taseesta.

7.10 Ennakkoja ja etumaksuja ei kirjata aineellisten hyödykkeiden osalta tasetileihin heti, kun maksut on suoritettu. Näin ollen kirjanpitosaldo ei vastaa taseen loppusummaa. Taseen loppusumma perustuu eri hallintoyksiköiden vuoden lopussa antamiin summiin, eikä se ole luotettava. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, etteivät Eurodac-järjestelmää varten hankittuihin turvalaitteisiin liittyvät 1,4 miljoonaa euroa eikä noin 150 000 euron rakennusten kunnostukseen tarkoitettu yhteissumma sisältyneet taseen loppusummaan.

7.8 NEUVOSTON VASTAUKSET

Kirjanpitoinventaarion luotettavuuden varmistamiseksi paremmin neuvosto on päättänyt asettaa aivan ensisijaiseksi fyysisen inventaarion suorittamisen.

Laajuutensa ja monimutkaisuutensa vuoksi fyysisen inventaarion suorittamisen ja käynnissä olevan sovittelutyön on määrä jatkua vuoden 2002 loppuun asti rinnakkain inventaarion hallinnointijärjestelmien ja -menettelyjen ajantasaisamista koskevien tutkimusten kanssa.

7.9 KOMISSIION VASTAUKSET

Komissio vastaanottaa, tarkistaa ja hyväksyy ryhmälisenssejä koskevan vuosittaisen laskun kaikkien lisenssejä käyttävien toimielinten puolesta. Se kirjaa oman osuutensa näistä lisensseistä omaan taseeseensa kohtaan "aineettomat hyödykkeet". Se ei kuitenkaan ilmoita muiden toimielinten osuuksia ryhmälisensseistä. Komissio muistutti äskettäin toimielimiä, jotka ovat ryhmälisenssien hankintaa koskevan puitesopimuksen osapuolia, niiden velvollisuudesta ilmoittaa osuutensa omassa taseessaan kohdassa "aineettomat hyödykkeet".

Komissio voi ilmoittaa nämä tiedot konsolidoidussa taseessa vain, jos se saa ne muilta toimielimiltä.

7.10 KOMISSIION VASTAUKSET

Komission tilinpitojärjestelmässä ei ole mahdollista kirjata ennakkoja ja etumaksuja taseeseen silloin, kun maksut suoritetaan. Tämä ongelma ratkaistaan parhaillaan käynnissä olevan tilinpitojärjestelmän uudistuksen yhteydessä.

Äskettäin hyväksytyn varainhoitoasetuksen 81 artiklassa edellytetään tämäntyyppisten maksujen erottamista tilinpidossa.

⁽³⁾ S. 316, kohta 7.12.

⁽⁴⁾ Kun atk-ohjelmistoihin on käytössä ryhmälisenssi, toimielimen on suoritettava kiinteämääräinen maksu riippumatta käyttäjien määrästä (ks. komission asetus (EY) N:o 2909/2000, 22 artiklan 1 kohta).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

7.11 Taseen selvitysosassa ei ilmoiteta, että eräästä rakennuksesta vuoden 1999 lokakuusta lähtien maksettujen vuokrien määrä on alustava, koska lopullisesta vuokra-arvosta ei ole päästy sopimukseen rakennuksen omistajan kanssa.

Tuomioistuin

7.12 Tuomioistuimen taseen tarkastus ei antanut aihetta huomautuksiin.

Tilintarkastustuomioistuin

7.13 Tilintarkastustuomioistuimen taseen tarkastus ei antanut aihetta huomautuksiin.

Talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea

7.14 Yleisesti hyväksytyjen kirjanpitokäytäntöjen mukaan maa-alueiden kohdalla ei tulisi toteuttaa poistoja. Kyseisen periaatteen vastaisesti tileihin sisällytettiin kuitenkin Montoyer-rakennuksen maa-alueita koskevat kumuloituneet poistot.

7.15 Tase-erän ”muut aineelliset hyödykkeet” luotettavuutta ei voida taata, koska fyysistä inventaariota ei ole tehty vuoden 1998 jälkeen. Tase-erä sisältää myös kohtia, jotka oli poistettu, vaikka kirjanpidosta poistamiseen liittyvää menettelyä ei ollut saatettu päätökseen asianmukaisesti.

7.11 KOMISSION VASTAUKSET

*Komissio on pyrkinyt omistajan kanssa käydyissä neuvotte-
luissa siihen, että rakennuksen asianmukaiseen kunnostuk-
seen asti sovellettava rakennuksen vuokra-arvo asetetaan
tasolle, joka ei ylitä nykyisen sopimuksen mukaan makset-
tavaa ennakkoa.*

7.14 TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN VASTAUKSET

*Montoyer-rakennuksesta on voitu tehdä poistoja vuoden 2001
alusta lähtien. Tilinpäätöksessä on huomioitu kyseisen kiin-
teistön ja tontin kokonaisarvosta tehtävä poisto. Montoyer-
ja Belliard-rakennusten arvosta päätettiin huhtikuussa 2002
ulkoisen asiantuntijan arvion pohjalta. Kiinteistöistä tehtävä
poisto korjataan arvoa vastaavaksi ja esitetään asianmukai-
sesti vuoden 2002 tilinpäätöksessä.*

7.14 ALUEIDEN KOMITEAN VASTAUKSET

*Montoyer-rakennuksesta voidaan tehdä poistoja vuoden 2001
alusta lähtien. Tilinpäätöksessä on huomioitu kyseisen kiin-
teistön ja tontin kokonaisarvosta tehtävä poisto. Montoyer-
ja Belliard-rakennusten arvosta päätettiin huhtikuussa 2002
ulkoisen asiantuntijan arvion pohjalta. Kiinteistöistä tehtävä
poisto korjataan arvoa vastaavaksi ja esitetään asianmukai-
sesti vuoden 2002 tilinpäätöksessä.*

7.15 TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN VASTAUKSET

*Komiteat pahoittelevat sitä, ettei inventaarisääntöjä ole kai-
kilta osin sovellettu. Ne ovat tilintarkastustuomioistuimen
kanssa yhtä mieltä siitä, että vastaisuudessa sääntöjä on nou-
datettava tarkasti. Fyysinen inventointi on edennyt jo pitkälle,
ja se saadaan päätökseen vuoden 2002 loppuun mennessä.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Tiettyä käytöstä poistettua tietotekniikkaomaisuutta ei ohjeista huolimatta ollut poistettu inventaarista asianmukaisesti. Tietotekniikkayksikkö pyytää tästedes vahvistamaan asian.

7.15 ALUEIDEN KOMITEAN VASTAUKSET

Komiteat pahoittelevat sitä, ettei inventaarisääntöjä ole kailta osin sovellettu. Ne ovat tilintarkastustuomioistuimen kanssa yhtä mieltä siitä, että vastaisuudessa sääntöjä on nou-datettava tarkasti. Fyysinen inventointi on jo hyvällä alulla, ja se saadaan päätökseen vuoden 2002 loppuun mennessä.

Tiettyä käytöstä poistettua tietotekniikkaomaisuutta ei ohjeista huolimatta ollut poistettu asianmukaisesti inventaarista. Tietotekniikkayksikkö pyytää tästedes vahvistamaan asian.

Yleinen lausunto

7.16 Lukuun ottamatta edellä mainittuja vähäisiä seikkoja ei Euroopan yhteisöjen konsolidoidun tilinpäätöksen tilien luotettavuutta koskevassa tarkastuksessa saatu näyttöä olennaiseksi katsottavasta tietojen virheellisyydestä.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Vuoden 2001 yleisen talousarvion määrärahoja ja niihin liittyviä menoja koskevat oikeudelliset näkökohdat

7.17 Parlamentin ja tilintarkastustuomioistuimen henkilöstötaulukoiden alaviitteiden mukaan joidenkin ura-alueiden vakinaisten virkojen on katsottava kuuluvan ylempään ura-alueeseen. Alaviitteiden perusteella näissä kahdessa toimielimessä kyseisten ura-alueiden toimihenkilöiden palkkaus vastaa ylemmän ura-alueen palkkoja. Tämä on virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen vastaista, sillä sääntöjen 45 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ”virkamies voidaan siirtää ... ylempään ura-alueeseen vain kilpailun kautta”.

7.17 EUROOPAN PARLAMENTIN VASTAUKSET

Mainitut alaviitteet liittyvät ainoastaan sellaisten virkamiesten virkoihin, joille on myönnetty *ad personam* -ylennys. Parlamentin puhemies on myöntää tämänkaltaisia ylennyksiä hyvin rajoitetulle määrälle pitkään palveluksessa olleita ja poikkeuksellisen ansioituneita virkamiehiä (pääasiassa alemmilla ura-alueilla) toimielimen sisäisten täytäntöönpanosääntöjen mukaisesti. Kyseiset ylennykset sisällytetään parlamentin vuosittaiseen tulo- ja menoarvioon.

7.17 TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuin nimitti kuusi virkamiestä henkilökohtaisen ylennyksen kautta ylempään palkkaluokkaan, kun budjettivallan käyttäjä oli hyväksynyt varainhoitovuoden 2001 henkilöstötaulukon.

Tilintarkastustuomioistuin on kuitenkin päättänyt, että se ei vastedes toteuta vastaavanlaisia ylennyksiä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

7.18. Komission ja tuomioistuimen talousarvion pääluokissa budjettikohdan 1 0 9 0 ("korjauskerroin") selvitysosassa todetaan, että määrärahat kattavat myös sen korjauskertoimen vaikutuksen, jota sovelletaan siihen palkan osaan, joka siirretään säännöllisesti eri maahan kuin missä asemapaikka on. Tilintarkastustuomioistuimen vastaavan budjettikohdan selvitysosa ei ole yhtä yksiselitteinen, mutta sitä voidaan tulkita, niin kuin tilintarkastustuomioistuin onkin tehnyt, määrärahojen asettamiseksi käyttöön vastaavanlaisten korjauskertomien soveltamiseksi. Korjauskertomien käyttö lisää maksettavan palkan kokonaismäärää. Toimielinten jäsenten palkkausta koskevat säännöt eivät ole erityinen oikeusperusta edellä mainitulle siirroille. Useiden vuosien ajan joitakin henkilöstösääntöjen määräyksiä on sovellettu analogisesti. Odottaessaan tilanteen selkiytymistä toimielimet ovat päättäneet keskeyttää heinäkuusta 2002 alkaen korjauskertomien soveltamisen jäseniin, joita asia koskee.

7.18 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio katsoo, että komission jäsenten tekemät palkan osien siirrot ovat aina olleet asianmukaisia. Se on kuitenkin päättänyt keskeyttää kyseiset siirrot tilintarkastustuomioistuimen kannanoton mukaisesti.

7.18 YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN VASTAUKSET

Yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että sen hallintokomitea on 12.6.2002 pitämässään kokouksessa päättänyt heinäkuusta 2002 lähtien keskeyttää korjauskerrointa soveltaen tehtävät jäsenten palkkojen siirrot, "ottaen huomioon tilintarkastustuomioistuimen ja komission tekemät päätökset ja asettamatta kyseenalaiseksi tähän asti noudatetun käytännön perusteltavuutta".

Hallintokomitean piti tämän keskeyttämisen, joka oli väliaikainen ja voimassa vain sen ajan, jonka selvitysten saaminen kesti, aikana perusteellisesti tutkia ne perusteet, joilla tilintarkastustuomioistuin oli päättänyt pitämään näitä siirtoja säännönvastaisina katsoessaan, että tällä käytännöllä ei ollut selvää oikeudellista perustaa sen vuoksi, ettei neuvoston antamissa jäsenten palkkausta koskevissa määräyksissä ole tästä nimenomaista määräystä ja ettei siihen liittyvien budjettimäärärahojen pelkkä kirjaaminen voinut olla riittävä oikeudellinen perusta tämän kulutilin käyttämiseen, johon lisäksi vaadittiin lainsäätäjän toteuttama perustava toimenpide.

Hallintokomitea totesi 25.9.2002 toimitetun tutkimisen jälkeen, että esitetyillä syillä ei voitu perustella sitä, että jäsenten mahdollisuus siirtää osa palkastaan, johon ensin oli sovellettu korjauskerrointa, poistettiin, ja perusteli tätä seuraavilla syillä:

- tämä jo pitkään käytössä ollut käytäntö perustuu käsitykseen siitä, että henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 17 artiklan määräyksiä sovelletaan analogisesti jäseniin, kuten lisäksi siihen budjettikohtaan liittyvässä kommentissa todetaan, jolle vastaavat määrärahat on kirjattu,
- tällainen analoginen soveltaminen on sen tavoitteen mukaista, johon mahdollisuudella siirtää osa palkasta pyritään ja joka koskee selvästi niin jäseniä kuin virkamiehiäkin,
- tämän vahvistavat jäsenten palkkausta koskevan 4a artiklan määräykset, joiden mukaan jäsenten palkkoihin, korvauksiin ja muihin lisiin sovelletaan samaa neuvoston vahvistamaa korjauskerrointa kuin Belgiassa toimipaikan omaaviin virkamiehiin, ja nämä määräykset on

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

otettu palkkausta koskeviin säännöksiin 4.6.1973 annetulla asetuksella (EHTY, ETY, Euratom) N:o 1546/73, jonka ainoan perustelukappaleen mukaan ”ylläpidetään tietty arvojärjestys yhtäältä [...] yhteisöjen tuomioistuinten jäsenten palkkojen ja toisaalta Euroopan yhteisöjen virkamiesten palkkojen välillä”. Näiden säännösten sanamuodon ja lainsäätäjän tässä perustelukappaleessa ilmaisteman tavoitteen perusteella on pakko myöntää, että korjauskerroinjärjestelmää sovelletaan jäseniin samalla tavoin kuin virkamiehiin.

Hallintokomitea on näin ollen katsonut, että kyseisen käytännön oikeudellinen perusta on henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 17 artiklan määräyksissä, joita sovelletaan jäseniin analogisesti, ja että toimielimellä oli velvollisuus lopettaa 12.6.2002 päätetty keskeyttäminen ja jatkaa jäsenten palkkojen siirtämistä samoin edellytyksin ja tavoin kuin virkamiestenkin palkkoja.

7.18 TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN VASTAUKSET

Kuten on todettu, tilintarkastustuomioistuin on keskeyttänyt korjauskertoimien soveltamisen 1. heinäkuuta 2002 alkaen.

Parlamentti

7.19 Sisäisen valvonnan järjestelmien arviointi ja tulokset tapahtumista poimitun otoksen yksityiskohtaisesta tarkastuksesta, joka koski virkamiesten ja muiden toimihenkilöiden palkkoja, eivät anna aihetta merkittäviin huomautuksiin. Kohdassa 7.17 mainitut seikat koskevat myös parlamenttia.

7.20 Tilintarkastustuomioistuin huomautti jo varainhoitovuotta 1998 koskevassa vuosikertomuksessaan ⁽⁵⁾, että ura-alueiden C ja D virkamiesten virkatmatkoista maksetut korvaukset ovat suuremmat kuin henkilöstösääntöjen mukaiset korvaukset ⁽⁶⁾. Parlamentti totesi vastauksessaan, että ura-alueiden C ja D virkamiesten rinnastaminen ura-alueiden A ja B virkamiehiin johtuu vaikeuksista, joita parlamentilla on sen vuoksi, että sen yksiköt ovat jakautuneet kolmeen pääasialliseen toimipaikkaan sekä siitä, että monia kokouksia pidetään näiden kolmen toimipaikan ulkopuolella. Tämä selvitys ei muuta sitä tosiasiaa, että parlamentin käytäntö ei ole henkilöstösääntöjen mukainen.

7.20 EUROOPAN PARLAMENTIN VASTAUKSET

Virkamatkakorvausten maksamisessa noudatetaan puhemiestistön 14. toukokuuta 1992 tekemää päätöstä. Siinä otetaan huomioon parlamentin toiminnan erityisluonne, joka johtuu sen jakautumisesta kolmeen eri toimipaikkaan ja siitä, että monia kokouksia pidetään jossakin näistä toimipaikoista tai jopa niiden ulkopuolella. Komissio on ehdotuksessaan neuvoston asetukseksi virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen muuttamisesta poistanut eri ura-alueiden virkamiesten saamien matkakulu- ja virkatmatkakorvausten erot. Ehdotus vastaa parlamentissa voimassa olevia sääntöjä.

⁽⁵⁾ Kohta 6.18.

⁽⁶⁾ Henkilöstösääntöjen liitteessä VII oleva 12 ja 13 artikla. Tavallisesti, jos junamatkan pituus on alle 800 kilometriä, ura-alueiden C ja D virkamiehille maksetaan kulut toisen luokan junalipun hinnan mukaan. Päivärahan määrän ero ura-alueiden A ja B virkamiesten ja ura-alueiden C ja D virkamiesten välillä on useimmissa jäsenvaltioissa 10–15 euroa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Komissio

7.21 Sisäisen valvonnan järjestelmien arviointi ja tulokset tapahtumista poimitun otoksen yksityiskohtaisesta tarkastuksesta, joka koski virkamiesten ja muiden toimihenkilöiden palkkoja, eivät anna aihetta merkittäviin huomautuksiin.

7.22 Oikeudellisista palveluista tehtyyn sopimukseen liittyvän maksun tarkastuksessa kävi ilmi, ettei palvelua ollut tarjottu kirjallisen sopimuksen perusteella kuten varainhoitoasetuksen 58 artiklan 1 kohdassa edellytetään. Lisäksi sopimus oli tehty suoraan, vaikka sen arvo ylitti suorille sopimuksille asetetun ylärajan. Tarkastuksesta ei käynyt ilmi, että 59 artiklassa säädettyjä erityisiä ehtoja olisi voitu soveltaa, joten tarjouspyyntömenettelyn toteuttamatta jättämistä ei voida perustella. Tarkastuksessa saatujen tietojen perusteella tämä koskee kaikkia komission oikeudellisen yksikön tekemiä ulkopuolisiin oikeuspalveluihin liittyviä sopimuksia.

7.22 KOMISSION VASTAUKSET

Vaikka komission ja lakitoimiston välinen sopimus ei muodostunut yhdestä molempien osapuolten allekirjoittamasta asiakirjasta, komissio katsoo, että sopimus oli tehty varainhoitosäännösten mukaisesti. Komissio aikoo kuitenkin jatkossa pyytää ulkopuolisia lakimiehiä allekirjoittamaan yhden sopimusasiakirjan, vaikka tämäntyyppiset muodolliset sopimukset eivät ole kovinkaan yleisiä ammattikunnan keskuudessa. Komissio katsoo, että ulkopuolisten lakimiesten nykyiset valintamenettelyt ovat varainhoitoasetuksen 59 artiklan ja etenkin kyseisen artiklan b, c ja d alakohdan hengen ja kirjaimen mukaisia.

HAJAUTETTUIEN ERILLISVIRASTOJEN
TARKASTUS*Johdanto*

7.23 Yhteisön hajautettujen erillisvirastojen vuotuisesta tarkastuksesta on laadittu erityisvuosikertomukset ⁽⁷⁾. Erillisvirastojen keskeiset tiedot annetaan **taulukossa 7.1**.

Talousarvion toteuttaminen

7.24 Hajautettuja erillisvirastoja koskevien talousarvioiden kokonaissumma oli 1 060,1 miljoonaa euroa vuonna 2001, kun se vuonna 2000 oli 982 miljoonaa euroa. Hajautettujen erillisvirastojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä kasvoi 1 643 toimihenkilöstä vuonna 2000 aina 1 919 toimihenkilöön vuonna 2001. Kasvu johtuu pääasiassa Euroopan jälle rakennusviraston toiminnan kehittämisestä.

⁽⁷⁾ Julkaistavana virallisessa lehdessä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

7.25 Useimpien hajautettujen erillisvirastojen talousarvioiden toteuttamiseen vaikuttavat määrärahasiirrot, jotka ovat edelleen huomattavia toteutetuista toimista huolimatta. Tämä tilanne johtuu useimmiten siitä, että päätöksenteko ja kyseisten virastojen vastuulla olevien työohjelmien toteuttaminen sekä talousarvion toteuttaminen etenevät eri tahtia. Olisi pohdittava toimintatapoja, joiden avulla työohjelman suunnittelu ja talousarvion vuotuisuusperiaate saataisiin sovitettua paremmin yhteen.

Taulukko 7.1 — Talousarvio ja henkilöstö 2000 ja 2001 — Yhteisön hajautetut erillisvirastot

	Toimipaikka	Perustamisvuosi	Talousarvio (milj. EUR)		Henkilöstösääntöjen piiriin kuuluvat toimet	
			2000	2001	2000	2001
I. Ensimmäisen polven hajautetut erillisvirastot						
Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop)	Thessaloniki	1975	13,3	13,5	81	81
Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	Dublin	1975	15,0	15,3	85	78
II. Toisen polven hajautetut erillisvirastot, joiden toiminta ei ole omarahoitteista						
Euroopan ympäristökeskus (AEE)	Kööpenhamina	1990	18,9	21,7	76	87
Euroopan koulutussäätiö (FEF)	Torino	1990	16,2	16,8	130	130
Euroopan huumaussäiteiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (OEDT)	Lissabon	1993	8,2	9,2	48	71
Euroopan työturvallisuus- ja työterveysvirasto (AESST)	Bilbao	1995	7,0	12	26	26
Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus	Wien	1997	4,9	5,3	26	25
III. Toisen polven hajautetut erillisvirastot, joiden toiminta perustuu kokonaan tai osittain omarahoitukseen						
Euroopan lääkearviointivirasto (EMA)	Lontoo	1993	55,3	65,9	210	211
Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto (OHMI)	Alicante	1994	133,0	163,6	713	798
Yhteisön kasvilajikevirasto (OCVV)	Angers	1994	7,2	8,6	44	31
Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CTOU)	Luxemburg	1994	20,7	27,2	144	140
IV. Yhteisöohjelmien toteuttamisesta vastaavat erillisvirastot						
Euroopan jälleenrakennusvirasto	Thessaloniki	2000	682,3	701	51	241
		Yhteensä	982,0	1 060,10	1 634	1 919

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Tilinpäätökset ja tilinpito

7.26 Hajautettujen erillisvirastojen tilinpäätösten esittämistä olisi yhdenmukaistettava. Tilinpäätöksen esittämistavassa olisi lisäksi otettava huomioon hajautettujen erillisvirastojen erityisluonne siten, että niiden taloudellinen tulos tulisi esiin entistä paremmin.

7.27 Erityistä huomiota on kiinnitetty hajautettujen erillisvirastojen kassanhallintaan. Joidenkin virastojen olisi pyrittävä, ottaen huomioon hallinnoitavien varojen suuri määrä, optimoimaan paremmin kannattavuuteen liittyvät näkökohdat joko yhdistämällä joitakin pankkitilejä tai neuvoteltava pankeilta paremmat ehdot.

7.28 Vuoden 2001 lopussa talousarviokirjanpitojärjestelmä SI2 oli otettu käyttöön kaikissa kyseisen hankkeen piiriin kuuluneissa erillisvirastoissa. Pyrkimyksiä SI2-järjestelmän integroimiseksi virastojen yleisen kirjanpidon järjestelmiin on jatkettava.

7.29 Varainhoitovuotta 2000 koskevassa tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa⁽⁸⁾ tilintarkastustuomioistuin suositteli, että hajautettujen erillisvirastojen olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet parantaakseen omaisuuden inventointijärjestelmiään ja sisällyttääkseen tarvittavien mukautusten avulla omaan varainhoitoasetuksiinsa komission joulukuussa 2000 vahvistamat säännökset⁽⁹⁾ muuta kuin rahoitusomaisuutta koskevasta kirjanpidosta. Useimmat hajautetut erillisvirastot ovat noudattaneet suositusta, ja niiden olisi jatkettava inventointijärjestelmiensä parantamista.

7.26 KOMISSION VASTAUKSET

Uudessa varainhoitoasetuksessa konsolidointi laajennetaan koskemaan myös erillisvirastoja. Siinä säädetään lisäksi, että näiden virastojen on noudatettava samoja tilinpitosääntöjä kuin toimielinten, jotta niiden tilit voitaisiin konsolidoida komission tilien kanssa viimeistään varainhoitovuoden 2005 osalta.

Jotta näin voitaisiin tehdä, komission tilinpitäjä hyväksyy tilinpitosäännöt ja -menetelmät sekä yhdenmukaistetun tili-luettelon, joita kaikkien toimielinten, virastojen ja erillisvirastojen on noudatettava.

Näin voidaan yhdenmukaistaa tilinpäätösten esittämistapaa.

⁽⁸⁾ Ks. kohta 7.98.

⁽⁹⁾ Komission asetus (EY) N:o 2909/2000, annettu 29 päivänä joulukuuta 2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Tavaroiden ja palvelujen hankinta

7.30 Tavaroiden ja palvelujen hankintaa tarkasteltiin viidessä erillisvirastossa (Euroopan ympäristökeskuksessa, Euroopan lääkearviointivirastossa, Euroopan unionin elinten käänöskeskuksessa, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksessa sekä Sisämarkkinoilla toimivassa yhdenmukaistamisvirastossa). Toimintansa alkuvaiheessa hajautetut erillisvirastot eivät ole kiireestä johtuvien paineiden vuoksi voineet laatia rationaalista hankintasuunnitelmaa ja soveltaa tiukasti kilpailuttamisen periaatetta. Viime vuosien aikana hajautetut erillisvirastot ovat vähitellen ottaneet käyttöön, varsinkin atk-alan laitteiden ja palveluiden osalta, entistä rationaalisempia järjestelmiä, jotka eivät enää rajoitu ainoastaan vuosittaisen hankintatalousarvion laadintaan. Näitä ponnisteluja on jatkettava ja laajennettava, jotta ne tuottavat tulosta myös tulevaisuudessa.

7.31 Tarjouskilpailumenettelyjä on muutettava tarjouksen tekijöiden kannalta helpommiksi. Tässä asiassa on syytä panna merkille, että tietyt erillisvirastot ovat alkaneet julkaista tarjouspyyntöjä ja mahdollisen tarjoajan kannalta hyödyllisiä menettelyohjeita Internet-sivuillaan.

7.32 Arviointimenettelyjä on tehostettava, jotta tehtyjen tarjousten vertailu tapahtuisi asianmukaisesti, ja toimintamenettelyjä olisi täsmennettävä niiden objektiivisuuden takaamiseksi.

EUROOPPA-KOULUJEN TARKASTUS

7.33 Eurooppa-koulujen tarkastuksesta annetaan erityisvuosikertomus, joka toimitetaan Eurooppa-koulujen johtokunnalle. Erityisvuosikertomusta ei julkaista virallisessa lehdessä. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti vuoroperiaatteella toteutettavan tarkastuksen yhteydessä Culhamin ja Varesen koulujen tilit vuodelta 2001. Vuoden 2001 syyslukukauden alkaessa Eurooppa-kouluissa oli yhteensä 16 985 oppilasta, joista 10 072 oli ns. varsinaisia oppilaita. Koulujen palveluksessa olevan henkilöstön määrä vastasi 1 492,5:tä henkilöä, joista 1 152 oli jäsenvaltioiden lähettämiä opettajia. Koulujen talousarvion loppusumma oli 194 miljoonaa euroa, ja talousarvio rahoitettiin pääasiassa komission avustuksen (120,3 miljoonaa euroa) ja jäsenvaltioiden maksuosuuk-sien (39,0 miljoonaa euroa) avulla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

7.34 Koulujen tilinpäätösten esittämisen harmonisointiin liittyvää työtä olisi jatkettava, jotta tilien konsolidointi helpottuisi. Koulujen tilikartassa ei ole käyttöomaisuustilejä, eikä yleiseen kirjanpitoon ole kirjattu omaisuusluetteloon kuuluvia tavaroita; käyttöomaisuus ei siten ole mukana yksittäisten koulujen tai johtokunnan edustajan toimiston taseissa. Varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessa tilintarkastustuomioistuin toi esiin omaisuusluettelon pidossa havaittuja puutteita. Tilanne ei näiltä osin ole juuri kohentunut.

7.34 KOMISSIION VASTAUKSET

Eurooppa-koulut jatkavat pyrkimyksiään tiliensä esittämistapojen yhdenmukaistamiseksi.

Koulut toteuttavat tällä hetkellä toimenpiteitä, joita tarvitaan inventaarien mahdollisimman pikaiseksi valmistumiseksi. Johtokunnan edustajan toimisto ja koulut keskustelevat parhaillaan käyttöomaisuuden sisällyttämisestä liikekirjanpitoon.

KAHDEKSAS LUKU

Rahoitusvälineet ja pankkitoiminta

8.0 SISÄLLYS	Kohdat
Ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahasto	8.1—8.5
Johdanto	8.1
Takaukset ja budjettihallinto	8.2
Viivästyneiden maksujen hallinnointipalkkio	8.3
Aiempien huomautusten seuranta	8.4—8.5
Euroopan investointirahasto (EIR) — komission valtuuttamana hallinnoidut toimenpiteet	8.6—8.32
Tuki innovatiivisille ja työpaikkoja luoville pienille ja keskisuurille yrityksille	8.6—8.9
Tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus	8.9
Riskipääoman saatavuuden parantaminen: ETF-käynnistysjärjestelmä	8.10—8.21
Toteutuksen viiveet	8.11—8.12
Ohjelmaa käynnistettäessä sen vaikuttavuuden mittaamiseksi ei luotu indikaattoreita	8.13
Raportointiin liittyvät ongelmat	8.14—8.17
Investointien jakautumiselle asetettua tavoitetta ei ole vielä saavutettu	8.18
EIR:n palkkiota ei laskettu objektiivisten perusteiden avulla	8.19—8.21
Takauksista aiheutuvien kulujen kattaminen niille asetetuissa rajoissa: pk-yritysten takausjärjestelmä	8.22—8.29
Kohdentaminen eri jäsenvaltioihin ei vielä ole onnistunut toivotulla tavalla	8.23
Järjestelmä ei ole riittävän tunnettu	8.24
Etusijalle on asetettu julkisia järjestelmiä koskevien sopimusten tekeminen	8.25
Edunsaajien valtiontukia ei tarkistettu	8.26
Työpaikkojen luomiseen liittyvien tietojen raportointi myöhästyi	8.27
Parhaita käytäntöjä ei ole määritelty riittäväällä tavalla	8.28
EIR:n palkkioille ei ole objektiivisia perusteita	8.29
Päätelmät ja suositukset	8.30—8.32

ULKOSUHTEISIIN LIITTYVIEN HANKKEIDEN TAKUURAHASTO

Johdanto

8.1 Ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahasto perustettiin 31. lokakuuta 1994 neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 2728/94 ⁽¹⁾, ja siihen myönnettiin seuraavien vuosien aikana varoja EU:n talousarviosta. Mikäli lainansaaja on laiminlyönyt yhteisön ulkopuoliselle maalle tai ulkopuolisessa maassa myöntämän tai takaaman lainan takaisinmaksun, rahasto hoitaa lainan maksamisen takaisin. Komissio huolehtii rahaston hallinnosta ja Euroopan investointipankki (EIP) sen varainhoidosta (käteisvarojen hoito). Tilintarkastustuomioistuin toimitti rahaston tarkastuksen 31. joulukuuta 2001 päättyneeltä varainhoitovuodelta.

Takaukset ja budjettihallinto

8.2 Yhteisön ulkopuolisten maiden hyväksi myönnettyistä lainoista ja takauksista aiheutuneiden jäljellä olevien pääomasitoumusten määrä oli erääntyneet ja maksamattomat korot huomioon ottaen 15 577 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2001. Rahaston varojen arvo oli 1 774 miljoonaa euroa ⁽²⁾ eli 11,4 prosenttia ensin mainitusta kokonaismäärästä. Neuvoston asetuksessa ⁽³⁾ säädetään, että rahaston varojen on mahdollisten suoritettavien maksujen vuoksi saavutettava tarkoituksenmukainen taso (tavoitesumma), joksi on vahvistettu yhdeksän prosenttia taatusta määrästä. Näin ollen tavoitesummaksi asetettiin vuoden 2001 lopussa 1 402 miljoonaa euroa ja EU:n talousarvioon oli palautettava 372,5 miljoonaa euroa.

Viivästyneiden maksujen hallinnointipalkkio

8.3 Komissio ja EIP tekivät vuonna 1999 täytäntöönpanoa koskevan sopimuksen, jonka mukaisesti EIP:lle maksetaan lisäksi "hallinnointipalkkio" niiden lainojen takaisinmaksusta, joiden osalta takauksia on jo aikaisemmin otettu käyttöön. Palkkio on yksi prosentti

8.3 Pitkälle vuoteen 2002 kestäneiden neuvottelujen jälkeen Euroopan investointipankki (EIP) alensi hallinnointipalkkion kolmeen miljoonaan euroon. Komission yksiköillä on ollut keskeinen asema velan uudelleenjärjestelyissä tässä tapauksessa, joka on laatuaan ensimmäinen.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2728/94, annettu 31 päivänä lokakuuta 1994 (EYVL L 293, 12.11.1994, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 1149/1999 (EYVL L 139, 2.6.1999, s. 1).

⁽²⁾ Komission vuosikertomus takuurahaston tilanteesta ja hoidosta varainhoitovuonna 2001, KOM(2002) 305 lopullinen, 13.6.2002.

⁽³⁾ Neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1149/1999 1 artikla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

vuodessa ajalta, joka kuuluu komission laiminlyödyn lainan osalta EIP:lle suorittaman maksun ja EIP:n suorittaman lainan takaisinperinnän välillä. Vuonna 2001 EIP peri 10,8 miljoonan euron hallinnointipalkkion osittain takuurahastoa koskevan huomattavan lainan takaisinmaksun yhteydessä. Takaisinmaksu oli seurausta lähinnä komission hoitamasta lainojen uudelleenjärjestelystä. Vuonna 2002 käytyjen neuvottelujen jälkeen EIP suostui kyseisessä tapauksessa alentamaan hallinnointipalkkion kolmeen miljoonaan euroon. Tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että komissio pyrkii saamaan suotuisamman täytäntöönpanoa koskevan sopimuksen varmistaakseen, että palkkion määrä on vastedes aina tiedossa jo ennalta.

Aiempien huomautusten seuranta

8.4 Vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 1999 tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että varainhoidosta maksettua 0,05 prosentin vuosipalkkiota olisi tarkasteltava uudelleen. Vastauksessaan komission totesi, että se aikoo pyytää EIP:tä esittämään ”yleiskatsauksen ... aiheutuneista kustannuksista” (4). Toistaiseksi yleiskatsausta ei ole esitetty komissiolle.

8.5 Palkkiorakennetta tarkistettiin toukokuussa 2002 uudessa sopimuksessa, jolla muutettiin syyskuussa 1996 tehtyä voimassa olevaa sopimusta. Uutta sopimusta sovellettiin takautuvasti jo vuoteen 2001.

8.4 *Komissio on saanut Euroopan investointipankilta joi-takin asiaa koskevia tietoja.*

**EUROOPAN INVESTOINTIRAHASTO (EIR) —
KOMISSION VALTUUTTAMANA
HALLINNOIDUT TOIMENPITEET***Tuki innovatiivisille ja työpaikkoja luoville pienille ja keskisuurille yrityksille*

8.6 Komissio totesi 31. maaliskuuta 1998 antamassaan tiedonannossa ”Riskipääoma: Avain työpaikkojen luomiseen Euroopan unionissa” (5), että ”monien hyvien eurooppalaisten ideoiden — jotka ovat tulos kalliista julkisista investoinneista koulutukseen ja tutkimukseen

(4) Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, komission vastaukset, kohta 7.8.

(5) Komission tiedonanto: Riskipääoma: Avain työpaikkojen luomiseen Euroopan unionissa, SEC(1998) 552 lopullinen, 31.3.1998.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

— kehittäminen tapahtuu lopulta Yhdysvalloissa, missä pääoma, taitotieto ja yritysten toimintaolosuhteet tukevat paremmin niiden kehittämistä ja menestymistä”. Komissio katsoi, että EU:n riskipääoman markkinoiden kehittäminen on ensisijaisen tärkeää, jotta unioniin voitaisiin luoda huomattava määrä uusia työpaikkoja ja että ”todellisen poliittisen haasteen muodostaa sellaisten toimintakeinojen, teknologioiden ja rahoitusvälineiden tarjoaminen uuden eurooppalaisen yrittäjäsukupolven käyttöön, joiden avulla se voi aloittaa yritystoiminnan ja menestyä siinä.”

8.7 Neuvosto teki 19 päivänä toukokuuta 1998 päätöksen ”innovatiivisille ja työpaikkoja luoville pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) tarkoitetuista rahoitustukitoimenpiteistä — kasvua ja työllisyyttä koskeva aloite”⁽⁶⁾. Tämän ohjelman tarkoituksena on ”edistää työpaikkojen luomista helpottamalla ja tukemalla (...) innovatiivisten pk-yritysten perustamista ja kasvua”⁽⁷⁾. Ohjelma koostuu kolmesta toisiaan täydentävästä järjestelmästä (ohjelman aiempaa kehitystä on kuvattu **liitteessä 8.1**)⁽⁸⁾:

- a) Euroopan investointirahaston (EIR) hallinnoima riskipääomaohjelma (ETF-käynnistysjärjestelmä⁽⁹⁾);
- b) komission hallinnoima järjestelmä, jossa tuetaan rahoitusosuuksin pk-yritysten välisten kansalliset rajat ylittävien yhteisyritysten perustamista yhteisössä (Eurooppalainen yhteisyritys – *Joint European Venture*, JEV); sekä
- c) EIR:n hallinnoima takausjärjestelmä (pk-yritysten takausjärjestelmä).

ETF-käynnistysjärjestelmän ja pk-yritysten takausjärjestelmän toteuttamiseen liittyvistä yksityiskohtaisista ehdoista ja edellytyksistä, mukaan lukien sen seuranta ja valvonta, määrätään komission ja EIR:n välisessä yhteistyösopimuksessa⁽¹⁰⁾.

⁽⁶⁾ Neuvoston päätös 98/347/EY, tehty 19 päivänä toukokuuta 1998 (EYVL L 155, 29.5.1998, s. 43).

⁽⁷⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY 1 artikla.

⁽⁸⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY 2 artikla.

⁽⁹⁾ Euroopan teknologiaohjelma, *European Technology Facility*.

⁽¹⁰⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY 3 artiklan 2 kohta ja 5 artiklan 4 kohta; ks. myös päätöksen liitteet I ja III.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

8.8 EIR:n hallinnoimaa kahta toimenpidettä varten sidottiin vuosina 1998–2001 talousarviossa määrärahoja kaikkiaan 433,2 miljoonaa euroa: 184,3 miljoonaa euroa osoitettiin ETF-käynnistysjärjestelmälle ja 248,9 miljoonaa euroa pk-yritysten takausjärjestelmälle⁽¹¹⁾. EIR jakaa varat järjestelmissä mukana olevien rahoituslaitosten tarpeiden mukaan.

Tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus

8.9 Tilintarkastustuomioistuin toimitti vuonna 2001 tarkastuksen EIR:n hallinnoiman kahden järjestelmän osalta. Tilintarkastustuomioistuin keskittyi tarkastuksessaan pääasiassa seuraaviin näkökohtiin: järjestelmien tavoitteiden saavuttaminen, toimenpiteiden toteuttamisesta saatavien tietojen kattavuus ja oikeellisuus sekä EIR:n palkkio hyväksytyyn markkinakäytännön näkökulmasta. Tarkastuskäyntejä tehtiin EIR:n tiloihin⁽¹²⁾ ja asianomaisiin komission yksiköihin. Lisäksi tarkastuksia tehtiin paikalla yhteisyrityksissä (ks. sanasto **liitteessä 8.2**) Saksassa, Ranskassa ja Luxemburgissa sekä takausjärjestelmään osallistuvissa laitoksissa (välittäjät) kuudessa jäsenvaltiossa (Saksassa, Ranskassa, Italiassa, Itävallassa, Portugalissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa). Tarkastuskäynnit tehtiin myös 30:een lopullisena edunsaajana olevaan pk-yritykseen.

Riskipääoman saatavuuden parantaminen: ETF-käynnistysjärjestelmä

8.10 ETF-käynnistysjärjestelmällä pyritään lisäämään innovatiivisten ja työpaikkoja luovien pk-yritysten käytettävissä olevaa riskipääomaa yritysten perustamisvaiheessa ja toiminnan alkuvaiheessa. EIR sijoittaa erikoistuneisiin riskipääomarahastoihin yhteisön varoja pääomaosuuksina. Nämä rahastot puolestaan sijoittavat riskipääomaa pk-yrityksiin. EIR valitsee rahastot, ja komissio hyväksyy valinnan.

⁽¹¹⁾ Varainhoitovuoden 2001 talousarvion budjettikohta B5-5 1 1 — Yritystoimintaa koskeva ohjelma: pk-yritysten taloudellisen toimintaympäristön parantaminen sekä budjettikohta B5-5 1 2 — Työllisyyttä koskevan aloitteen (1998–2000) päätyminen.

Vuonna 2001 talousarvioon kirjattiin lisäksi 13,6 miljoonan euron määrä varainhoitovuoden 2000 loppuun mennessä investoinneista ja koroista saatuina tuloina.

⁽¹²⁾ Tarkastus toimitettiin EY:n perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti.

Toteutuksen viiveet

8.11 Neuvoston päätöksen liitteenä olevassa alustavassa suunnitelmassa todetaan, että "EIR pyrkii parhaansa mukaan sitomaan järjestelmälle osoitetut määrärahat mahdollisimman täysimääräisesti viimeistään talousarviosta suoritettujen asianmukaisten maksujen toteutusvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana" ⁽¹³⁾.

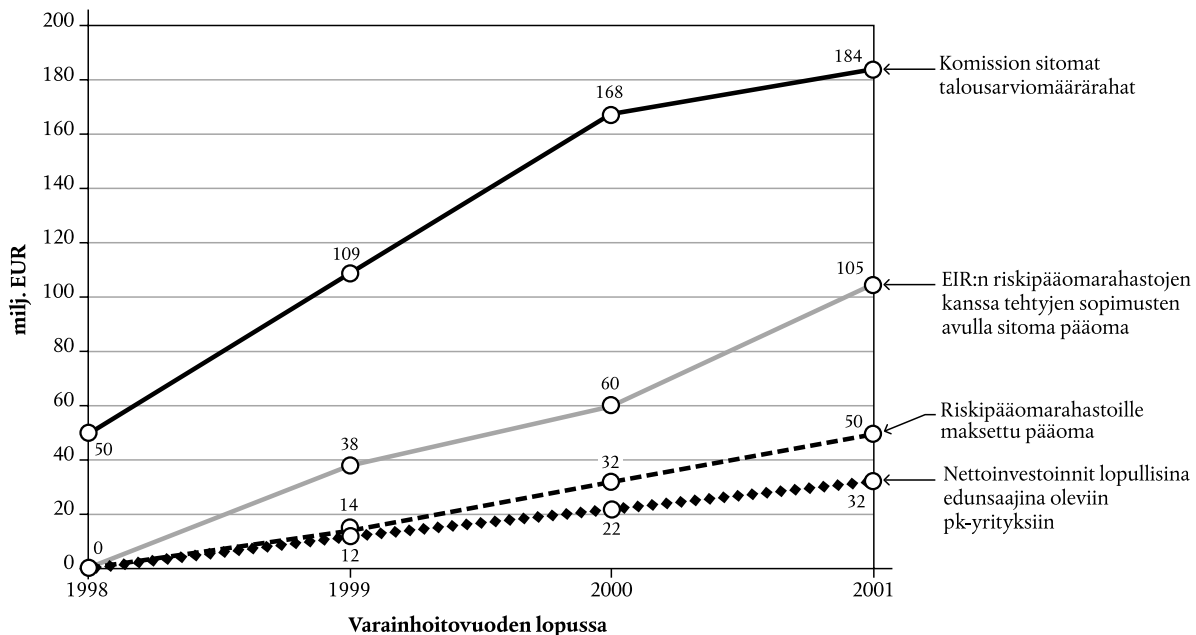
8.12 Vuosina 1998–2001 sidottiin kaikkiaan 184,3 miljoonaa euroa. Tästä määrästä 105,3 miljoonan euron osalta EIR oli vuoden 2001 loppuun mennessä tehnyt sopimuksen riskipääomarahastojen kanssa ja 49,8 miljoonaa euroa oli maksettu rahastoille. Riskipääomarahastojen lopullisten edunsaajien hyväksi investoima nettomäärä oli 32,2 miljoonaa euroa ⁽¹⁴⁾ (määrien kehitys käy ilmi **kaaviosta 8.1**). Komissio pitää normaalina sitä, että EIR ei nosta varoja sijoitustililtä riskipääomarahastoja varten välittömästi komission tekemien siirtojen jälkeen, ja katsoo, että tästä viiveestä

8.11—8.12 Euroopan teknologian rahoitusjärjestelmän (ETF) käynnistämisestä voidaan todeta, että Euroopan investointirahaston (EIR) hallitus ja komissio olivat sitoneet toukokuun 2002 loppuun mennessä ETF-käynnistysjärjestelmän sijoituksia varten (EIR:n veloittamat maksut ja menot mukaan luettuina) 181 miljoonaa euroa. Näistä 181 miljoonasta eurosta EIR on tehnyt riskipääomarahastojen kanssa sopimuksia 105 miljoonaa euron arvosta.

Näin ollen komissio katsoo, että järjestelmä on toimiva ja että sen käyttöön ottaminen on onnistunut hyvin, varsinkin kun otetaan huomioon vaikea makrotaloudellinen markkina-tilanne ja riskipääoma-alan yleiset suuntaukset, joista Yhdysvaltojen ja Euroopan riskipääomayhdistykset ovat raportoineet.

ETF-käynnistysjärjestelmässä on melko tarkat tukikelpoisuusehdot (tukea saavat uudet riskipääomaryhmät, alkuvaiheen investoinnit, muita heikommassa asemassa olevat

Kaavio 8.1 — ETF-käynnistysjärjestelmä — kumulatiiviset sitoumukset ja investoinnit

Lähde: Varainhoitovuotia 2001 koskevat EIR:n kertomukset komissiolle.

⁽¹³⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY liitteessä I oleva 5 kohta.

⁽¹⁴⁾ Edunsaajien hyväksi investoitu nettomäärä 32,2 miljoonaa euroa: maksettu pääoma 49,8 miljoonaa euroa, josta vähennetty toteutettujen investointien kustannukset, riskipääomarahastojen käteisvarat ja rahastojen hallintopalkkiot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

ei aiheudu kielteisiä vaikutuksia talousarvioon, koska käteisvaroista syntyy tuottoa. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että järjestelmää toteutetaan hitaammin kuin neuvosto oletti. Komission olisi mukautettava sijoitustilille tehtävät siirrot EIR:n todellisiin tarpeisiin ja otettava huomioon myös se, että toteutuneista investoinneista saatu 13,6 miljonaan euron nettovoitto voidaan nyt käyttää uudelleen.

Ohjelmaa käynnistettäessä sen vaikuttavuuden mittaamiseksi ei luotu indikaattoreita

8.13 Neuvoston päätöksessä säädetään seuraavaa: ”Komissio antaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen ja siihen liittyvien eri järjestelmien täytäntöönpanosta, erityisesti päätöksen vaikutuksesta pk-yritysten rahoituksen saatavuuteen ja sen välittömästä vaikutuksesta työpaikkojen syntymiseen, ennakoituista vaikutuksista työpaikkojen luomiseen pitkällä aikavälillä sekä eri järjestelmille myönnettävän rahoituksen ja ohjelman tavoitteiden keskinäisestä yhteensopivuudesta”⁽¹⁵⁾. Komissio myöntää, että yhteisön varojen sijoittamista kyseiseen järjestelmään ei kytketty erityisiin vaikutuksia koskeviin vaatimuksiin. Tämä oli sen moitteettoman varainhoidon periaatteen vastaista, jonka mukaan yleiseksi eduksi toteutettavien järjestelyjen rahoittamisesta aiheutuviin yhteisön menoihin on kytkettävä indikaattorit vaikuttavuuden mittaamiseksi. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että neuvoston 20 päivänä joulukuuta 2000 tekemässä päätöksessä monivuotisesta ohjelmasta yritysten ja yrittäjyyden hyväksi⁽¹⁶⁾ säädetään suoritusindikaattoreiden hyväksymisestä ohjelman tavoitteiden

KOMISSIION VASTAUKSET

maantieteelliset alueet, 50 prosenttia varoista yksityisiltä sijoittajilta, tasavertaisuusperiaate jne.), jotka poikkeavat tavanomaisten rahastojen sijoitusehdoista. Neuvosto nimenomaan halusi poikkeavat ehdot, jotta voitaisiin korjata markkinoilla havaittuja puutteita ja ottaa huomioon nykyisten perinteisten riskipääomamarkkinoiden toiminta.

Siirroista voidaan todeta, että riskipääomamarkkinoilla on vakiokäytäntönä, että riskipääomarahastot nostavat rahaa sitä mukaa kuin ne aikovat sijoittaa sijoituskohteisiinsa kuuluviin pk-yrityksiin. Näin ollen maksuprosessiin vaikuttavat eniten järjestelmän tuensaajina olevat riskipääomarahastot, jotka määrittävät nostovälit ja nostojen ajoituksen, eikä siis komissio tai EIR.

Komissio on vankasti sitä mieltä, että sijoitustilillä on tarpeen olla riittävästi varoja, jotta sieltä voidaan kattaa komission ja EIR:n riskipääomarahastoille antamat oikeudelliset sitoumukset ja täyttää näiden esittämät varojen nostopyynnöt.

8.13 Ennen kasvua ja työllisyyttä koskevan ohjelman käynnistämistä vuonna 1998 laaditussa rahoitusehdotuksessa ei käsitelty yksityiskohtaisesti tulosindikaattoreita.

Komission heinäkuussa 2000 antamassa arviointia koskevassa tiedonannossa⁽¹⁾ täsmennetään, että operatiiviset yksiköt vahvistavat ehdotetun ohjelman toimenpidelogiikan ehdottaessa uutta oikeusperustaa sellaisille toimille, joista aiheutuu yleisestä talousarviosta rahoitettavia menoja. Tulokset olisi mahdollisuuksien mukaan ilmaistava varmennettavissa olevilla indikaattoreilla.

Nykyiset menettelyt edellyttävät, että operatiivisten yksiköiden on määriteltävä mitattavissa olevat tavoitteet ennen ohjelman käynnistämistä sekä kuvattava arviointimenettelyt lainsäädäntöehdotuksiin liitettävissä rahoituslaskelmissa.

Edellä tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti ETF-käynnistysjärjestelmään on määriteltävä indikaattorit MAP-ohjelman (monivuotinen ohjelma yritysten ja yrittäjyyden hyväksi) yhteydessä.

⁽¹⁵⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY 7 artikla.

⁽¹⁶⁾ Neuvoston päätös 2000/819/EY, tehty 20 päivänä joulukuuta 2000, 4 artiklan 1 kohta (EYVL L 333, 29.12.2000, s. 84).

⁽¹⁾ SEC(2000) 1051.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

saavuttamisen kannalta tarpeellisten toimien arvioimiseksi. Monivuotinen ohjelma tarjoaa ETF-käynnistysohjelmalle uuden oikeusperustan ja lisäresursseja.

Raportointiin liittyvät ongelmat

8.14 Koska tavoitteita ei ole määritelty tarkasti, on erityisen tärkeää, että järjestelmän täytäntöönpanoa, työllisyyttä ja työpaikkojen luomista koskevat kertomukset ovat luotettavia, keskeiset luvut tarkkoja ja järjestelmä täydentää muita EIR:n hallinnoimia rinnakkaisia toimenpiteitä.

8.15 Tiedot sitoumuksista ja EIR:n riskipääomarahastoihin sijoittamista varten suorittamista nostoista saadaan koko vuodelta "n" seuraavan vuoden "n + 1" ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Toisaalta työllisyyttä koskevat pk-yritysten tiedot vuodelta "n" toimitetaan komissiolle riskipääomarahastojen ja EIR:n kautta kolmannella vuosineljänneksellä. Komissio pitää tarkoituksenmukaisena nykyisten määräaikojen noudattamista vastakin sen sijaan, että pk-yritykset joutuisivat joko muuttamaan taloudellisen raportointinsa aikataulua tai lähettämään kertomuksensa kahdessa osassa. Tilintarkastustuomioistuimien toteaa, että tietoja järjestelmän tilanteen kehittymisestä ei toimiteta budjettivallan käyttäjälle ennen talousarviota koskevien päätösten tekemistä vuonna "n + 1".

KOMISSION VASTAUKSET

Komissio haluaa painottaa, että ne ETF-käynnistysjärjestelmää koskevat raportit, joita budjettivallan käyttäjälle laaditaan kasvua ja työllisyyttä koskevan aloitteen yhteydessä, käsittävät itse asiassa kaikki MAP-ohjelman osana määritellyt ja vahvistetut tarkoituksenmukaiset indikaattorit. Niiden avulla saadaan kaikki tarvittavat tiedot, jotta voidaan määrittää moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti, ovatko menot todella toteutuneita.

Näitä kysymyksiä on käsitelty yksityiskohtaisemmin kasvua ja työllisyyttä koskevan aloitteen arviointiraportissa, joka on liitetty komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamaan vuosikertomukseen 2002.

On korostettava, että ETF-käynnistysjärjestelmässä pääomasijoitukset tehdään kaupallisin perustein eikä järjestelmään sisälly minkäänlaisia avustuksia. Näin ollen ei ole mahdollista asettaa sijoituksen edellytykseksi, että sijoitetun pääoman avulla olisi luotava tietty määrä työpaikkoja. Sijoituskohteina olevien yritysten kehitystä ja syntyneiden työpaikkojen määrää kuitenkin seurataan säännöllisesti. Yksi keskeisistä seurannan kohteista on luonnollisesti yritysten taloudellinen suorituskyky.

8.14 Tilintarkastustuomioistuimen tavoin komissio ja EIR pitävät hyvin tärkeinä järjestelmän täytäntöönpanoa koskevien lukujen luotettavuutta. EIR tarkastaa sitoumuksia, tehtyjä sopimuksia, nostoja ja takaisinmaksuja koskevat luvut komission seurannassa.

Komissio on sitä mieltä, että työllisyyttä koskevien ja muiden tilastotietojen kerääminen ja analysointi tapahtuu parhaiten arvioinnin yhteydessä. Jälkiarviointi tehtiin hiljattain neuvoston päätöksen mukaisesti.

8.15 Varojen hoito- ja hallinnointisopimuksen voimaantuloon asti EIR toimitti sitoumuksia ja nostoja koskevat tiedot kahdesti vuodessa. Uuden puitesopimuksen mukaisesti tiedot toimitetaan neljästi vuodessa.

Komissio katsoo, että budjettivallan käyttäjä on saanut riittävästi tietoa järjestelmän kehittämiseen liittyvistä merkityksellisistä tekijöistä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

8.16 Komissiolle toimittamiensa taloudellisten tietojen osalta EIR kantaa täyden vastuun kertomuksista ja tileistä. Se ei kuitenkaan vastaa riskipääomarahastojen ja lopullisten edunsaajien tutkimusten yhteydessä ilmoittamista tilastotiedoista. Komissiokaan ei tarkasta kyseisten tilastotietojen luotettavuutta ⁽¹⁷⁾.

8.17 EIR hallinnoi (EIP:n puolesta tai omien varojensa pohjalta) muitakin riskipääomarahastoihin keskittyviä järjestelyjä. Ne toimivat rinnakkain ETF-käynnistysjärjestelmään valittujen rahastojen kanssa. ETF-käynnistysjärjestelmän toteuttamista koskevassa komission vuosittaisessa kertomuksessa ei käsitellä sitä, millä tavoin eri järjestelyt sopivat yhteen tai täydentävät toisiaan.

KOMISSION VASTAUKSET

8.16 Komissio katsoo, että kyselyihin saatuihin vastauksiin sisältyvien mikrotaloutta ja rahoitusta koskevien tietojen varmentamiseen ei liity yhteisön varojen kannalta sellaisia erityisiä riskejä, että se edellyttäisi erityisiä tarkastuksia varojen asianmukaisen käytön toteamiseksi.

Lisäksi komissio haluaa painottaa, että yhteisön varojen sijoittamiselle ETF-käynnistysjärjestelmän yhteydessä ei ole asetettu erityisiä vaatimuksia työpaikkojen luomisesta. Niillä edunsaajilla, jotka toimittavat tuomioistuimen tarkoittamia tietoja, ei ole järkevää syytä toimittaa vääriä tietoja.

8.17 ETF-käynnistysjärjestelmän sijoituspolitiikassa on keskitytty selkeästi korkean riskiprofiilin riskipääomarahastoihin (uudet riskipääomaryhmät, alkuvaiheen investoinnit, muita heikommassa asemassa olevat maantieteelliset alueet).

ETF-käynnistysjärjestelmä on suunnattu sellaisille erityisrahastoille, joiden riskiprofiili on korkeampi kuin EIR:n muiden kohteiden, joiden toiminta-alue ja siten myös markkinat ovat paljon laajempia eri jäsenvaltioissa. Markkinatilanne oli ETF-käynnistysjärjestelmän alkuvaiheessa sellainen, että uusien riskipääomaryhmien oli helpompi saada uutta alkuvaiheen rahoitusta sellaisissa maissa, joissa riskipääomakulttuuri oli kehittyneempää.

Komissio ja EIR ovat vakuuttuneita siitä, että ETF-käynnistysjärjestelmä korjaa selkeän markkinoilla olevan puutteen ja että tällainen väline on markkinoiden kannalta välttämätön.

Komission ja EIR:n näkemys on vain vahvistunut MAP-ohjelmaa koskevan neuvoston päätöksen jälkeen, sillä ETF-käynnistysjärjestelmä lujittaa entisestään muita EIR:n hallinnoimia välineitä, koska sillä rahoitetaan ainoastaan hiljattain toimintansa aloittaneita yrityksiä.

⁽¹⁷⁾ Tuoreimmassa saatavilla olevassa komission kertomuksessa (KOM(2001) 0399 lopullinen, 16.7.2001) todetaan, että järjestelmästä rahoitettujen investointien kohteena olevissa 133 yhtiössä oli yhteensä 4 796 työntekijää vuoden 2000 lopussa. Lukuihin on kuitenkin suhtauduttava varauksellisesti, sillä tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastuksessaan, että niiden perustana olevat tiedot olivat joissakin tapauksissa epäluotettavia.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Investointien jakautumiselle asetettua tavoitetta ei ole vielä saavutettu

8.18 Neuvoston päätöksessä esitetään, että "EIR toimii parhaansa mukaan kohdistukseen investointinsa yhteisön laajuisesti" ⁽¹⁸⁾. Hallinnointisopimuksensa mukaan EIR:lla on kuitenkin oikeus arvioida jokainen ehdotettu investointi tapauskohtaisesti. Vuoden 2001 loppuun mennessä, kun järjestelmä oli ollut olemassa kolme ja puoli vuotta, riskipääomarahastoihin oli tehty sijoituksia kahdeksassa jäsenvaltiossa ⁽¹⁹⁾ (ks. **taulukko 8.1**). Investointien kohteena olleista 181 yrityksestä 52 prosenttia sijaitsi yhdessä jäsenvaltiossa ⁽²⁰⁾. Mitään tietoja ei anneta siitä, voidaanko sijoitusten jakautumista kaikkialle yhteisössä koskeva tavoite saavuttaa ja mihin mennessä tämä tapahtuisi.

8.18 Komissio on asettanut viitteelliset maantieteelliset tavoitteet. Tavoitejakauma määriteltiin viitteelliseksi, koska komissio oli täysin tietoinen markkinaeroista ja mahdollisista tuen hyödyntämisiongelmissä joissakin jäsenvaltioissa. EIR on pyrkinyt voimakkaasti saavuttamaan laajan maantieteellisen jakauman ja on tähän mennessä onnistunut löytämään riskipääomarahastoja 12 maasta.

Kasvua ja työllisyyttä koskevasta aloitteesta saatujen kokemusten perusteella ja kunkin jäsenvaltion erilaisten tarpeiden vuoksi katsottiin, että olisi tarkoituksenmukaisempaa pyrkiä siihen, että maantieteellinen jakauma olisi tasapainoinen

Taulukko 8.1 — ETF-käynnistysjärjestelmän investointien yhteismäärä verrattuna EIR:n sijoitussalkun kokonaisarvoon 31.12.2001

(milj. EUR)

Jäsenvaltio	ETF-käynnistysjärjestelmä: investoinnit yhteensä ⁽¹⁾		EIR:n sijoitussalkun kokonaisarvo ⁽²⁾
	Riskipääoma-rahastojen lukumäärä	Sijoitetut määrät	Sijoitetut määrät
Belgia	1	2	33
Tanska	1	3	31
Saksa	2	11	235
Kreikka			20
Espanja			160
Ranska	5	19	264
Irlanti			79
Italia			239
Luxemburg	1	5	19
Alankomaat			41
Itävalta			42
Portugali			22
Suomi	1	1	99
Ruotsi	1	4	60
Yhdistynyt kuningaskunta	1	5	296
YHTEENSÄ	13	50	1 640

⁽¹⁾ Lähde: EIR: maksettu pääoma.

⁽²⁾ Lähde: EIR: EIR:n pääomasijoitukset — sijoitussalkun kokonaisarvo ETF-käynnistysjärjestelmän investoinnit mukaan lukien.

⁽¹⁸⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY liitteessä I oleva 2 kohta.

⁽¹⁹⁾ Belgia, Tanska, Saksa, Ranska, Luxemburg, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta.

⁽²⁰⁾ Ranskassa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

EIR:n palkkiota ei laskettu objektiivisten perusteiden avulla

8.19 Neuvoston päätöksen mukaan "EIR:lle maksettavat hallintopalkkiot on määrättävä hyväksytyin markkinakäytännön mukaisesti" ⁽²¹⁾. Kyseisen käytännön mukaan palkkioiden on selkeästi perustuttava toisaalta järjestelmän käyttöön (sidottujen varojen määrään ja EIR:n tekemien sopimusten lukumäärään) ja toisaalta tehtyjä investointeja koskevaan seurantaan ja raportointiin (maksattamatta olevien sitoumusten arvoon). Vuoden 2001 loppuun asti EIR:n palkkio muodostui kahdesta erillisestä osasta: yhden miljoonan euron suuruudesta kiinteästä vuosittaisesta hallintopalkkiosta sekä määrältään vaihtelevasta suoritepalkkiosta, joka maksettiin neljännesvuosittain. Hallinnointi- ja suoritepalkkiota maksettiin kaikkiaan 1,4 miljoonaa euroa vuonna 2001.

8.20 Varojen hoito- ja hallinnointisopimuksesta tai palkkiota koskevasta kirjeestä ei käy ilmi, millaisiin laskelmiin yhden miljoonan euron vuosittainen hallintopalkkio perustui, mitkä kulut sillä on tarkoitus kattaa ja mitkä ovat vastineeksi saatavat palvelut. Komissio korostaa, että palkkio vastasi vajaata 0,6:ta prosenttia käynnistysjärjestelmän talousarviomäärärahojen kokonaismäärästä. Tästä huolimatta palkkion määrälle ei tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen mukaan ollut selkeitä perusteita, sillä se ei pohjautunut minkäänlaisiin analyyseihin. Lisäksi palkkio maksettiin täysimääräisenä vuodelta 1998, vaikka järjestelyn hallinnointi annettiin EIR:n tehtäväksi vasta heinäkuun lopusta.

kaikkien EIR:n MAP-ohjelman yhteydessä hallinnoimien rahoitusvälineiden osalta yhteensä.

Edunsaajina olevien pk-yritysten maantieteellisen jakauman osalta olisi painotettava, että järjestelmää alettiin toteuttaa pyyntöjen esittämisyjärjestykseen perustuvalla periaatteella. Tämä johti siihen, että tuen käyttö oli alkuvaiheessa epätasaista.

8.19 EIR:n ETF-käynnistysjärjestelmästä saamat kokonaispalkkiot ovat 1,33 prosenttia sitoumuksista, eli suhteellisen alhaiset kun niitä verrataan markkinoilla maksettaviin palkkioihin, jotka ovat 0,75–2 prosenttia koko käytettävissä olevasta summasta ja joihin lisätään vielä tuntuva osuus (7,5–15 prosenttia) sijoitetun pääoman tuotosta, kun peruspääoma on maksettu takaisin (korkotuotto).

EIR:n ETF-käynnistysjärjestelmästä saamaa palkkiota ei voida vuositasonalla verrata EIP:n riskipääomavaltuutuksen nojalla saatuihin palkkioihin. Viimeksi mainittuun itse asiassa sisältyy riskipääomarahastojen tulokseen liittyvä osuus (korkotuotto), jota ei sisälly ETF-käynnistysjärjestelmän palkkioihin. Korkotuottoa saadaan tavallisesti riskipääomarahastoihin tehtyjen sijoitusten elinkaaren lopulla. Vertailu voidaan siis tehdä ainoastaan, jos näiden järjestelmien koko voimassaoloaika otetaan huomioon.

8.20 Komissio katsoo, että EIR:n palkkiotaso on hyväksytyin markkinakäytännön mukainen, kuten ETF-käynnistysjärjestelmää koskevassa oikeusperustassa edellytetään.

Järjestelmän käyttöönotosta aiheutuvia alkukustannuksia (esimerkiksi sopimusjärjestelyihin, tuotekehittelyyn, mainontaan, tiiviiseen matkustamiseen, henkilöstön palvelukseen ottamiseen liittyviä kustannuksia) varten myönnettiin yhden miljoonan euron vuotuinen vähimmäispalkkio ensimmäisten viiden vuoden ajaksi. Vuosipalkkio on hieman alle 0,6 prosenttia ETF-käynnistysjärjestelmän kaikista talousarviomäärärahoista.

Järjestelmä on ollut käytössä 16 vuotta, ja järjestelmälle on vahvistettu yleinen katto, joka ilmaistaan prosentteina lopullisista talousarviomäärärahoista. Yleisen katon tarkoituksena on tasapainottaa palkkioiden alkupainotteisuutta ja säilyttää asianmukainen tasapaino järjestelmän hallinnointiin käytettyjen varojen ja riskipääomarahastoihin sijoitettujen varojen välillä. Vuoden 1998 hallinnointipalkkio kattaa kustannukset, joita EIR:lle aiheutui ennen toukokuussa 1998 tehtyä neuvoston päätöstä komission kanssa käytyihin neuvotteluihin liittyvistä valmisteluista. Palkkio kattaa myös järjestelmän perustamiskustannukset sekä täytäntöönpanokustannukset vuodelta 1998, joihin sisältyvät myös ennen heinäkuuta 1998 syntyneet kustannukset.

⁽²¹⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY 6 artikla.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

8.21 Uutta palkkiorakennetta alettiin soveltaa tammi-kuusta 2002 lähtien, mutta se on monimutkainen ja epäselvä.

Takauksista aiheutuvien kulujen kattaminen niille asetetuissa rajoissa: pk-yritysten takausjärjestelmä

8.22 Pk-yritysten takausjärjestelmän tarkoituksena on kattaa kulut, jotka aiheutuvat innovatiivisille ja työpaikkoja luoville pk-yrityksille myönnettävien lainojen edistämiseksi ja lisäämiseksi annetuista EIR:n takauksista ja vastatakauksista ⁽²²⁾. Kyseisen järjestelmän avulla lisätään jäsenvaltioissa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla toimivien takausjärjestelmien kapasiteettia. Takauksiin sovelletaan erilaisia järjestelmiä: yksinkertaisimmassa tapauksessa EIR antaa yleistakuun suoraan luottolaitokselle, joka myöntää lainoja pk-yrityksille. Useimmissa tapauksissa EIR antaa vastatakuuta takuulle, joita välittäjät ovat myöntäneet pankkeille. Jos lopullisena edunsaajana oleva pk-yritys ei maksa lainaansa takaisin, välittäjä korvaa pankille aiheutuneet tappiot. Tämän jälkeen välittäjä saa osittaisen korvauksen EIR:lta. Kaikki järjestelmästä aiheutuneet kulut on tarkoitus kattaa talousarvion määrärahoista (ks. **kaavio 8.2**), mukaan lukien EIR:n takaustappiot ja järjestelmän muut tukikelpoiset kulut ja menot. Järjestelmästä yhteisön talousarvion aiheutuville kuluille on

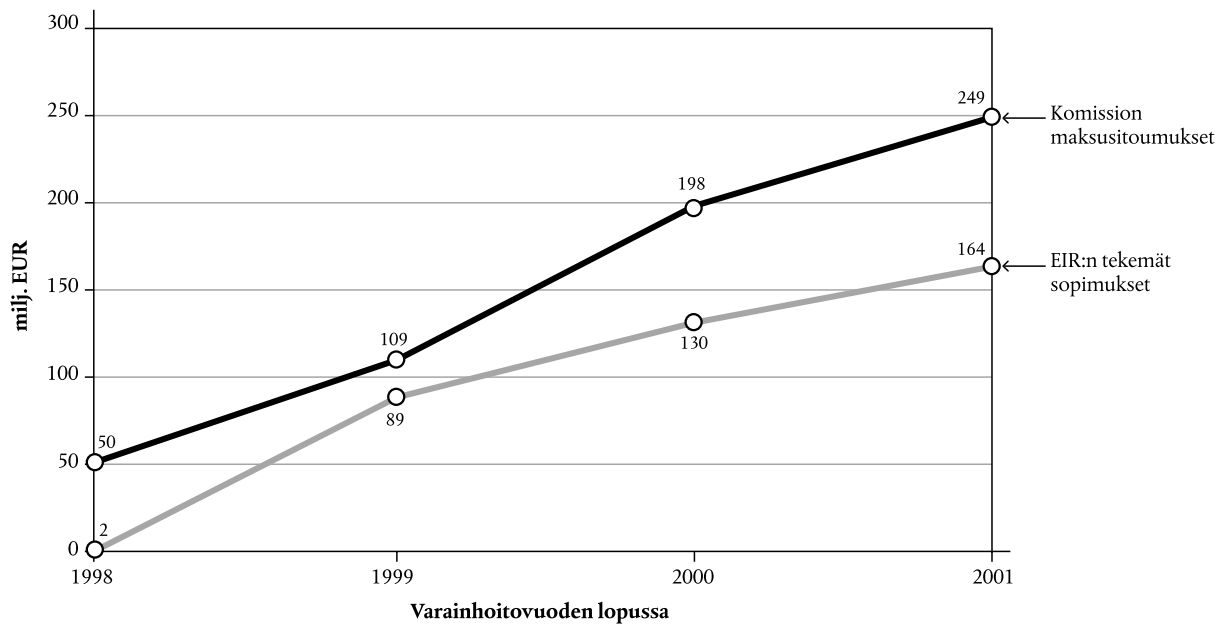
KOMISSION VASTAUKSET

8.21 Uudistettu palkkiorakenne, kuten tilintarkastustuomioistuimen huomautuksetkin, liittyy sekä järjestelmän käynnistämiseen (perustuu sidottuihin määriin ja EIR:n tekemien sopimusten määrään) että tehtyjen sijoitusten seurantaan ja niistä raportointiin (perustuu maksattamatta oleviin määriin). Vaikka palkkiorakenne ei vaikuta EIR:lle maksettävien palkkioiden enimmäismääriin järjestelmän voimassaolon aikana, sen avulla laskelmat saadaan helpommin seurattaviksi ja EIR:n toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisemmiksi.

Koska uuden palkkiorakenteen periaatteet on määritelty aiempaa tarkemmin, myös maksujen määrittämisen edellyttämät laskelmat ovat monimutkaisempia.

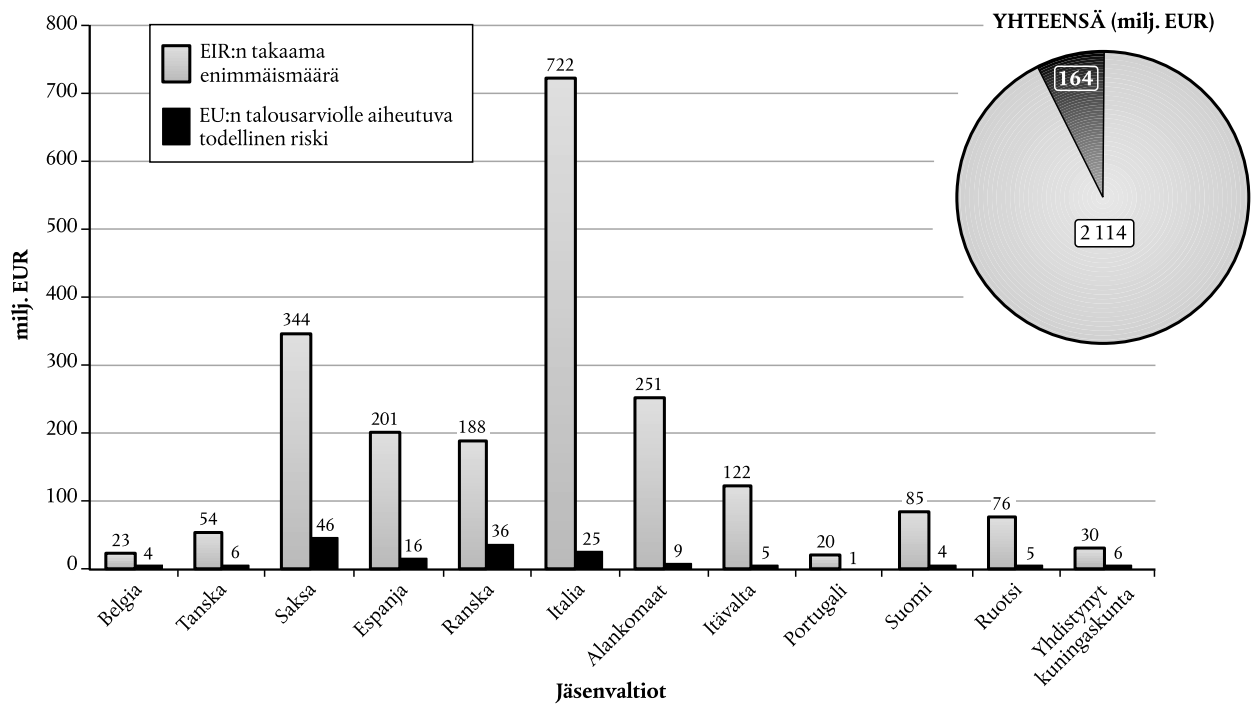
⁽²²⁾ Euroopan unionissa on yli 19 miljoonaa pk-yritystä. Takausjärjestelmästä hyötyi vuoden 2001 lopussa 86 935 pk-yritystä. EIR:n komissiolle helmikuussa 2002 toimitettujen alustavien tietojen mukaan näissä 86 935 pk-yrityksessä työskenteli vuoden 2001 lopussa noin 385 000 työntekijää.

Kaavio 8.2 — Pk-yritysten takausjärjestelmä — kumulatiiviset sitoumukset ja EIR:n tekemät sopimukset 31.12.2001

Lähde: Komissio/EIR.

Kaavio 8.3 — Välittäjille myönnettyt takaussummat verrattuna EU:n talousarviolle aiheutuviin todellisiin riskeihin — tilanne 31.12.2001

Lähde: Komissio/EIR.

kuitenkin asetettu enimmäismäärä ⁽²³⁾ (ks. **kaavio 8.3**): ne eivät missään tapauksessa voi ylittää EIR:n käyttöön asetettujen talousarvionmäärärahojen määrää ⁽²⁴⁾.

Kohdentaminen eri jäsenvaltioihin ei vielä ole onnistunut toivotulla tavalla

8.23 Vuosina 1998–2001 komissio satoi tätä järjestelmää varten yhteensä 248,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2001 lopussa näistä varoista 163,9 miljoonaa euroa kuului EIR:n välittäjien kanssa tekemien sopimusten piiriin. Yhtään Kreikkaa, Irlantia tai Luxemburgia koskevaa sopimusta ei ollut tehty. Yhdistyneessä kuningaskunnassa tavoitteiden ja sitoumusten välillä on suuri ero, koska sopivaa sopimuspuolta ei vielä ole löydetty.

Järjestelmä ei ole riittävän tunnettu

8.24 Välittäjät veloitettiin EIR:n kanssa tekemissään sopimuksissa sisällyttämään kaikkeen asiaa koskevaan tiedotusmateriaaliinsa maininta siitä, että niillä oli tukeaan EU:n luoma järjestelmä. Monille takausjärjestelmästä hyötäneille pk-yrityksille ei silti ollut tiedotettu EU:n tuesta eikä tilintarkastustuomioistuimen oikeudesta tarkastaa takausmenettelyn asianmukaisuus.

⁽²³⁾ Esimerkki: EIR myöntää lukua 100 vastaavan takausvoilyymin välittäjälle X, joka puolestaan myöntää sadalle eri pankille kullekin 1 miljoonan euron takauksen. EIR on ilmoittanut, että se maksaa korvauksia enintään 5 miljoonan euron eli asetetun enimmäismäärän arvosta. Kahden vuoden kuluttua X on pyytänyt ja saanut korvauksia 4 miljoonaa euroa. Oletetaan, että seuraavien vuosien aikana X joutuu konkurssien vuoksi maksamaan vielä 20 miljoonaa euroa. Tällöin X saa EIR:lta korvauksina vain miljoona euroa, koska 5 miljoonan euron enimmäismäärä on saavutettu.

Tulevan "Basel II" -sopimuksen mukaan ainoastaan asetettua pientä enimmäismäärää pidetään välittäjälle myönnettynä tosiasiallisena vakuutena. Lisätietoja sopimuksesta ja Baselin pankkivalvontakomiteasta saa Kansainvälisen järjestelypankin Internet-sivustolta: <http://www.bis.org/publ/bcbsca.htm>.

⁽²⁴⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY 5 artikla.

8.23 Kuten ETF-käynnistysjärjestelmässä, EIR on pyrkinyt voimakkaasti saavuttamaan laajan maantieteellisen jakautuman myös pk-yritysten takausjärjestelmässä ja on tähän mennessä onnistunut löytämään sopivia välittäjiä 12 jäsenvaltiosta.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa maan pankkiyhdistyksen (British Banking Association) ja muutamien suurimpien pankkien kanssa käydyt neuvottelut eivät johtaneet merkittäviin tuloksiin. Yhdistyneen kuningaskunnan välittäjä valittiin asianomaisten kansallisten viranomaisten kuulemisen jälkeen.

Komissio viittaa myös kohdassa 8.18 antamaansa maantieteellistä jakaumaa koskevaan vastaukseen, joka koskee yhtäläillä myös pk-yritysten takausjärjestelmää.

8.24 Komissio on tuomioistuimen kanssa samaa mieltä siitä, että kaikkien välittäjien on tiedotettava, että järjestelmä on EU:n tukema.

Järjestelmää koskevissa uusissa MAP-suuntaviivoissa edellytetään välittäjän varmistavan, että kullekin edunsaajalle tiedotetaan kirjallisesti tuen alkuperästä.

Tarkastusoikeutta koskevasta lausekkeesta voidaan todeta, että kaikki tilintarkastustuomioistuimen valitsevat välittäjät ja pk-yritykset toimittivat kaikki pyydyt tiedot. EIR on sisällyttänyt tarkastuslauseketta koskevan velvollisuuden kunkin välittäjän kanssa tehtyjen sopimusten vakioehtoihin. On kuitenkin tiedossa, että tarkastuslauseketta ei ole sisällytetty kaikkiin välittäjien ja pk-yritysten välisiin sopimuksiin.

EIR on lähettänyt välittäjille useita edellä tarkoitettuja kahta asiaa koskevia muistutuksia.

EIR:a pyydetään valvomaan asiaa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Etusijalle on asetettu julkisia järjestelmiä koskevien sopimusten tekeminen

8.25 Neuvoston päätöksessä keskityttiin parantamaan pk-yritysten rahoituksen saantia (eli pyrittiin vähentämään pankkien haluttomuutta rahoittaa pk-yrityksiä). Komissio ja EIR painottivat toimenpidettä toteuttaessaan olemassa olevien takausjärjestelmien takausvolyymien lisäämistä. Aina kun se oli mahdollista ⁽²⁵⁾, EIR asetti etusijalle julkisia takausjärjestelmiä koskevien sopimusten tekemisen, vaikka nämä järjestelmät voivat saada tukea jäsenvaltioiden talousarvioista. Kyseisten julkisten järjestelmien kannalta EU:n talousarviosta maksettu tuki on tervetullutta mutta ei välttämätöntä. Neuvoston päätöksen ⁽²⁴⁾ nojalla olisi kuitenkin mahdollista tukea muunkinlaisia EIP:n tai muun sopivan rahoituslaitoksen tarjoamia pk-yritysten riskien jakamiseen liittyviä välineitä.

Edunsaajien valtiontukia ei tarkistettu

8.26 Komissio ja EIR eivät olleet tietoisia siitä, että joissakin tapauksissa ⁽²⁶⁾ pk-yritykset hyötyivät sekä pk-yritysten takausjärjestelmästä että Euroopan rakennerahastojen (EAKR) tuesta.

8.25 Neuvoston päätöksessä viitataan nykyisiin takausjärjestelmiin, joista EIR on laatinut analyysin. Analyysin ja jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella katsottiin, että tehokkainta oli toteuttaa järjestelmä nykyisten laitosten eli lähinnä kansallisten takauslaitosten kautta.

Neuvoston vaatimusten mukaisesti EIR kuuli kansallisia viranomaisia ennen välittäjien valintamenettelyn aloittamista. Niissä maissa joissa kansallista järjestelmää ei ollut käytössä, kuten Italiassa ja Kreikassa, EIR julkaisi kiinnostuksenilmaisupyynnön soveltuvimpien rahoituksen välittäjien valitsemiseksi. Useimmissa maissa kansalliset takausjärjestelmät ovat julkisia järjestelmiä.

8.26 Yhteisön valtiontukisääntöjen mukaan jäsenvaltioiden vastuulla on varmistaa, että erilaisista julkisista tukijärjestelmistä yksittäisille edunsaajille myönnettävä tuki on säännöissä vahvistettujen tukikelpoisuusehtojen ja tukikattojen sekä kyseisten tukijärjestelmien hyväksymistä koskevien komission päätösten mukaista. Useimmiten täytäntöönpano on käytännössä järkevää toteuttaa ainoastaan jäsenvaltiotasolla, koska tukikatossa huomioon otettava tukiprosentti tai tukimäärä (vähämerkityksinen tuki) saattaa olla peräisin eri lähteistä ja saatu eri ajankohtina. Yhteisön varoista osarahoitettujen toimenpiteiden toteuttamisen osalta komission tehtävänä on lähinnä varmistaa, että yksittäisiin hankkeisiin myönnetty tukimäärän valvontaa varten on olemassa seurantajärjestelmät ja että ne toimivat tyydyttävästi. Komissio luonnollisesti tarkastaa yksittäisiä tapauksia tilintarkastusten yhteydessä ja kantelujen perusteella. Komissio viittaa tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen 2000 antamiensa vastausten kohtiin 3.86–3.88.

⁽²⁵⁾ Saksa, Espanja ja Ranska.

⁽²⁶⁾ Kahdessa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskäynnin kohteena olleessa jäsenvaltiossa (Itävallassa ja Portugalissa).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Työpaikkojen luomiseen liittyvien tietojen raportointi myöhästyi

8.27 Varojen hoito- ja hallinnointisopimuksessa EIR veloitetaan toimittamaan vuosikertomuksensa viimeistään 30. syyskuuta, mukaan lukien olemassa olevia työpaikkoja koskevat luvut sekä arvio tulevasta kehityksestä. EIR:n vuosikertomukset saapuvat komissioon niin myöhään, että komissio ei ehdi ottaa niitä huomioon neuvostolle ja parlamentille esittämässään kertomuksessa.

8.27 Ohjelmien täytäntöönpanoon osallistuu useita tahoja (budjettivallan käyttäjän hyväksynnän jälkeen), muun muassa komissio, EIR, rahoituksen välittäjät ja lopullisina edunsaajina olevat pk-yritykset. Näin ollen EIR:a ja välittäjiä koskevista seikoista, kuten sitoumusten ja maksujen kaltaisista talousarvioon liittyvistä seikoista, rahoituksen välittäjien kanssa tehtyjen sopimusten maantieteellisestä jakautumisesta tai tuen käyttöasteesta rahoituksen välittäjien keskuudessa, voidaan raportoida vasta tarkastelun kohteena olevaa vuotta seuraavana vuonna.

Vuosikertomuksessa esitettävien lopullisia edunsaajia koskevien yksityiskohtaisten tietojen on perustuttava välittäjien tarkastelun kohteena olevana vuonna keräämiin tietoihin, jotka koskevat edellistä vuotta. Tämä koskee myös pk-yritysten työllisyystilannetta.

Komissio katsoo, että työpaikkoja luovasta vaikutuksesta koko yhteisössä voidaan saada merkityksellistä tietoa ainoastaan kattavan arvioinnin avulla (valmisteilla).

Parhaita käytäntöjä ei ole määritelty riittävällä tavalla

8.28 Jäsenvaltioissa toimivien välittäjien säännöissä, ohjelmissa ja menettelyissä on kussakin vahvuutensa ja puutteensa. Asianmukaista markkinatutkimusta ei ole tehty parhaiden käytäntöjen luomiseksi EU:ssa, vaikka neuvosto on todennut, että välittäjät on valittava hyvän liike- ja markkinatavan mukaisesti, rehellisesti ja avoimesti ⁽²⁷⁾. Valinnassa olisi otettava huomioon:

- a) vaikutus pk-yritysten käyttöön asetetun velkarahoituksen määrään ja/tai
- b) vaikutus pk-yritysten velkarahoituksen saatavuuteen ja/tai
- c) vaikutus kyseisen välittäjän myöntämien pk-lainojen riskinottoon.

8.28 EIR laati vuoden 1997 lopussa ja vuoden 1998 alussa perusteelliset analyysit jäsenvaltioissa käytössä olevista takausjärjestelmistä. EIR laati laaja-alaisen markkinatutkimuksen ja sen edustajat tapasivat kansallisia viranomaisia, jotka ovat parhaita neuvonantajia kansallisia järjestelmiä koskevissa asioissa ja voivat parhaiten varmistaa toissijaisuusperiaatteen noudattamisen. Lisäksi EIR:n edustajat kävivät tutustumassa kaikkiin asianomaisiin jäsenvaltioiden takausjärjestelmiin. Käytyjen keskustelujen perusteella laadittiin ensin vakiomuotoiset tietolomakkeet ja sitten hankkeita koskevat yksityiskohtaisemmat tietolomakkeet.

EIR:lla oli siis riittävä asiantuntemus, jotta se saattoi antaa kahdelle jäsenvaltiolle uusien takausjärjestelmien suunnitelua ja täytäntöönpanoa koskevia ohjeita.

Lisäksi EIR järjesti tilaisuuden, jossa kaikilla välittäjillä oli mahdollisuus vaihtaa tietoja parhaista markkinakäytännöistä.

⁽²⁷⁾ Neuvoston päätöksen 98/347/EY liitteessä III oleva 2 kohta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

EIR:n palkkioille ei ole objektiivisia perusteita

8.29 Vuonna 2001 palkkioiden kokonaismäärä oli 1,97 miljoonaa euroa, mikä on alle 0,1 prosenttia (10 peruspistettä) EIR:n takauksen teoreettisesta määrästä; se vastaa kuitenkin 1,2:ta prosenttia (120 peruspistettä) välittäjänä toimivien rahoituslaitosten hyväksi tehtyjen talousarviositoumusten ylärajasta, joka on 164 miljoonaa euroa (ks. **kaavio 8.3** ja alaviite 23). Palkkiot kattavat ainoastaan hallinnon, sillä EIR ei ota luottoriskejä toisin kuin pankit. Tilintarkastustuomioistuin toistaa kohdassa 8.20 esittämänsä huomautukset, joiden mukaan palkkion määrä ei pohjaudu minkäänlaisiin analyyseihin.

8.29 EIR:n kanssa käydyissä neuvotteluissa sovittuja palkkioita voidaan perustella sillä, että:

- uusien välineiden täytäntöönpano tukikelpoisissa maissa (ETA- ja EFTA-maat ja jäsenyyteen valmistautuvat maat), joita on aiempaa enemmän, on haasteellista,
- takauksia on annettava suuri määrä, myös järjestelmään osallistuvien maiden uusien välittäjien kanssa. Tästä aiheutuu huomattavasti työtä täytäntöönpanoprosessin kaikissa vaiheissa (markkinatutkimus, aloitusvaihe, soveltuviin välittäjien valinta, neuvottelut ja päätös vaihe).

Tehtävät eivät ole verrattavissa minkään kansallisen järjestelmän tehtäviin.

Takaus on myönnetty jo yli 100 000 lainalle, millä on ollut vaikutusta lainakannan palvelukustannuksiin (tietokantojen ylläpito, raportointi) ja riskinhallintaan (maksupyynnöt, seuranta jne.). Vuonna 2001 maksettujen palkkioiden määrä oli alle 10 peruspistettä (1,971 miljoonaa euroa EIR:n takauksen määrään suhteutettuna).

Päätelmät ja suositukset

8.30 Tilintarkastustuomioistuin on tietoinen vaikeuksista, joita tarkastettujen järjestelmien toteuttamiseen liittyy niiden luonteesta vuoksi. On löydettävä oikeanlainen tasapaino toisaalta varojen potentiaalisesti tuottavan käytön ja toisaalta niiden luonteesta johtuvien vaatimusten välillä — kyse on yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin tarkoitetuista julkisista varoista. Tilintarkastustuomioistuin tuo kuitenkin esiin seuraavat seikat:

- a) ETF-käynnistysjärjestelmän toteuttaminen on yhä hidasta.
- b) ETF-käynnistysjärjestelmän, ja vähemmässä määrin pk-yritysten takausjärjestelmän, ulottamiseen kaikille yhteisöön liittyviä ongelmia ei vielä ole ratkaistu.

8.31 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita järjestelmien toteuttamisen aikatauluissa ja maantieteellisessä ulottuvuudessa. Edellä esittämiensä huomautusten perusteella tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että komissio ja EIR selvittäisivät, miten nämä puutteet voitaisiin korjata.

8.30—8.31 Komissio toteaa, että ohjelman täytäntöönpano on jatkuva prosessi ja aina on parantamisen varaa. Komissio ja EIR kuitenkin katsovat, että ETF-käynnistysjärjestelmän ja pk-yritysten takausjärjestelmän täytäntöönpanomenettelyt ovat tarkoituksenmukaisia ja osoittautuneet toimiviksi.

Yhteistyö EIR:n kaltaisten omaisuudenhoitajien kanssa ei merkitse pelkästään sitä, että valtuutuksen kohteina olevia välineitä hallinnoidaan ammattimaisesti, vaan myös sitä, että komissiolla on mahdollisuus syventää tietouttaan markkinoiden tarpeista poliittisia tarkoituksia varten.

EIR puolestaan siirtää lopullisina edunsaajina olevien pk-yritysten investointien ja luottojen arvioinnin rahoituksen välittäjille, kuten riskipääomarahastoille, yrityshautomoille ja takauslaitoksille. Siirtojärjestelmän ansiosta komissio ja EIR voivat hyödyntää kyseisten markkinatoimijoiden hankkimaa merkittävää tietoutta.

Pk-yritysten takausjärjestelmä on vakiinnuttanut asemansa tehokkaana välineenä, jota merkittävä joukko eri aloilla toimivia pk-yrityksiä voi hyödyntää.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

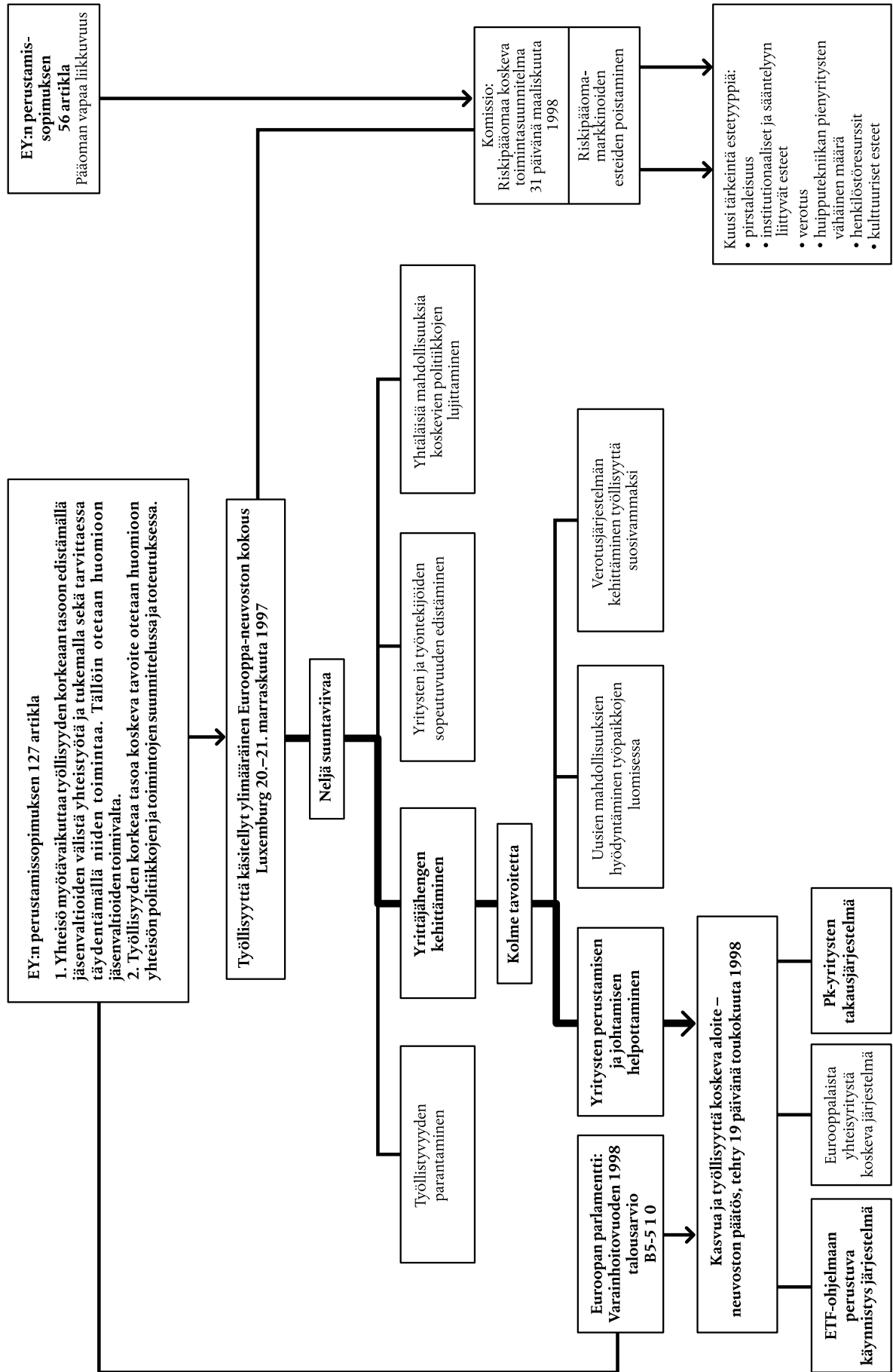
Komissio havaitsi jo varhaisessa vaiheessa, että järjestelmien käynnistämässä oli eroavuuksia, ja tämä otettiin suurelta osin huomioon määrittäessä MAP-ohjelman täytäntöönpanokehystä. Uudessa MAP-ohjelmassa ehdotetaan ETF-käynnistysjärjestelmän ja pk-yritysten takausjärjestelmän muuttamista ja laajentamista sekä esitellään uusi toimenpide, siemenpääomatoimi. EIR hallinnoi kaikkia kolmea toimea, joiden tavoitteena on korjata markkinoilla havaittuja puutteita pk-yritysten rahoituksensaannin parantamiseksi.

Järjestelmien käytön maantieteellisen jakautumisen osalta komissio katsoo, että on tarkoituksenmukaista pyrkiä MAP-ohjelman yhteydessä siihen, että kaikkien rahoitusvälineiden käyttö yhteensä jakautuu maantieteellisesti tasaisesti eri markkinoiden piirteiden mukaisesti.

8.32 Tilintarkastustuomioistuin pyytää kiinnittämään huomiota myös siihen, että EIR:lle maksettavat hallintopalkkiot olisi määritettävä selkeästi ja niiden olisi vastattava sen suorittamia palveluja.

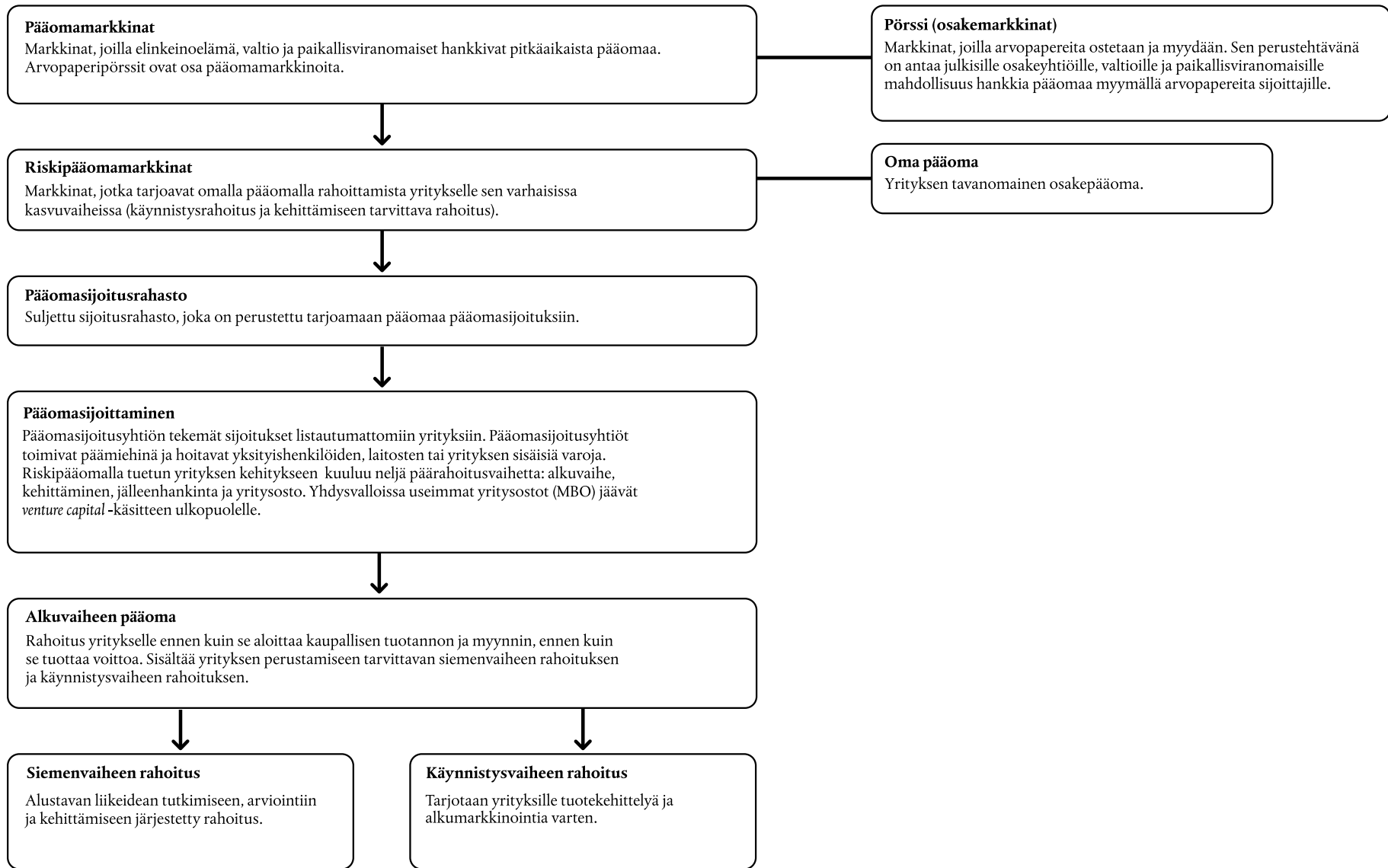
8.32 *Komissio sopi joulukuussa 2001 EIR:n kanssa ETF-käynnistysjärjestelmän palkkiorakenteen uudistamisesta. Palkkioilla on nyt selkeä yhteys järjestelmän käynnistämiseen (perustuvat sidottuihin määriin ja EIR:n tekemien sopimusten määrään) ja tehtyjen sijoitusten seurantaan ja raportointiin (perustuvat maksattamatta oleviin määriin).*

Liite 8.1

Liite 8.2 — Sanasto

Lähde: Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille — Raportti riskipääomaa koskevan toimintasuunnitelman edistymisestä (KOM(2000) 658 lopullinen), liite III.

YHDEKSÄS LUKU

Tarkastuslausuma ja lausuman perustana olevat tiedot

9.0 SISÄLLYS	Kohdat
Tarkastuslausuma	I—V
Tilien luotettavuus	III—IV
Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus	V
Tarkastuslausuman perustana olevat tiedot	9.1—9.100
Johdanto	9.1—9.5
Tilien luotettavuus	9.6—9.35
Kirjanpidon periaatteet ja käytännöt	9.6—9.8
Konsolidointiprosessi	9.9
Konsolidoituun talousarvion toteuttamista koskevaan selvitykseen liittyvät huomautukset	9.10—9.16
Omien varojen tilittäminen	9.10
Negatiiviset menot (tulot)	9.11
Menot (maksusitoumukset ja maksut)	9.12—9.16
Konsolidoidun taseen eriin liittyvät huomautukset	9.17—9.35
Käyttöomaisuus	9.18—9.19
Talousarviomäärärahoihin hankitut osuudet ja myönnetyt osakaslainat	9.20—9.22
Saamiset	9.23—9.26
Kolmansille osapuolille suoritetuista etu- ja ennakkomaksuista saatava tuotto	9.27
Rahat ja pankkisaamiset	9.28—9.29
Riski- ja kuluvaraus	9.30—9.31
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	9.32—9.35
Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus	9.36—9.47
Omat varat	9.37
Yhteinen maatalouspolitiikka	9.38
Rakennetoimet	9.39—9.41
Sisäiset politiikat	9.42—9.44
Ulkoiset toimet	9.45—9.46
Hallintomenot	9.47
Komission sisäisen valvonnan järjestelmän uudistus	9.48—9.100
Uudistuksen keskeiset piirteet	9.49—9.51
Uudistuksen tiettyihin osatekijöihin liittyviä kysymyksiä	9.52—9.62
Lausumien ja kertomusten toimittamisen määräajat	9.53—9.54
Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea	9.55—9.56
Jäsenvaltioiden ja yhteisön ulkopuolisten maiden järjestelmien ottaminen huomioon	9.57—9.62
Uudistuksen edistyminen	9.63—9.70
Alkuperäinen aikataulu	9.63
Aikataulun mukaisesti toteutetut toimet	9.64
Toteutuksen viiveet	9.65—9.67
Valvontatoiminto	9.68—9.70
Komission yhteenvetokertomus (24.7.2002)	9.71—9.100
Pääjohtajien vuosittaiset toimintakertomukset ja lausumat	9.71—9.91
Sisäisen tarkastuksen toimialan päätelmät	9.92—9.93
Komission yhteenveto	9.94—9.100

TARKASTUSLAUSUMA

I Euroopan tilintarkastustuomioistuin (jäljempänä 'tilintarkastustuomioistuin') on tarkastanut Euroopan yhteisöjen konsolidoidut tilit 31. joulukuuta 2001 päättyneeltä varainhoitovuodelta. Tilit sisältävät konsolidoidun tulostilin ja taseen sekä liitetiedot ⁽¹⁾, ja ne kuuluvat komission vastuulle. Perustamissopimusten ⁽²⁾ mukaan tilintarkastustuomioistuimen on annettava parlamentille ja neuvostolle lausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

II Tilintarkastustuomioistuin on toimittanut tarkastuksen omien tarkastusperiaatteidensa ja -standardiensa mukaisesti. Niissä sovelletaan yleisesti hyväksytyjä kansainvälisiä tarkastusstandardeja yhteisön näkökulmasta. Tarkastuksessa on käytetty otantaan perustuvia menettelyjä, joiden avulla on tutkittu konsolidoituihin tileihin sisältyviin määriin ja tietoihin sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvää todentavaa aineistoa. Lisäksi tarkastuksessa on arvioitu kirjanpidossa sovellettuja periaatteita, tilien esittämistä sekä hallinnon tekemiä, vaikutuksiltaan merkittäviä arvioita. Tilintarkastustuomioistuin sai tarkastuksen avulla riittävän perustan jäljempänä esitettyä lausuntoa varten. Tilintarkastustuomioistuimen lausuman sisältö on rajallinen omien varojen (ks. kohdat 1.23, 1.35 ja 1.37) ja ulkoisten toimien osalta (ks. kohta 5.14).

*
* *

Tilien luotettavuus

III Jäljempänä kohdissa a–d ja IV esitetyistä seikoista aiheutuvia vaikutuksia lukuun ottamatta tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. joulukuuta 2001 päättyneen varainhoitovuoden korjatut tilit, sellaisina kuin ne on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, antavat luotettavan kuvan yhteisöjen tuloista ja menoista varainhoitovuodelta ja taloudellisesta tilanteesta varainhoitovuoden lopussa:

- a) maatalouden interventiovarastojen arvonalennukseen liittyvät suoritukset jäsenvaltioille esitettiin 148,7 miljoonaa euroa liian suurina (ks. kohta 9.12);
- b) sekalaisiin saamisiin kirjattiin ilman riittäviä perusteita 980 miljoonan euron määrä, joka koski kolmansiin maihin siirrettyjä käteisvaroja (ks. kohta 9.25);
- c) 564 miljoonan euron varaus yhteisen tutkimuskeskuksen ydinlaitosten purkamista varten tehtiin epävarmoin perustein (ks. kohta 9.31);
- d) jäljellä olevat maksattamattomat sitoumukset arvioitiin noin 1 318 miljoonaa euroa liian suuriksi (ks. kohta 9.32).

⁽¹⁾ Komissio toimitti asiakirjojen niteen IV Euroopan parlamentille ja neuvostolle sekä tilintarkastustuomioistuimelle virallisesti 1. toukokuuta 2002 (SEC(2002) 406-FI).

⁽²⁾ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 248 artikla, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 160 c artikla ja, siltä osin kuin kyseessä on 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehdyllä sulauttamissopimuksella yleiseen talousarvioon sisällytetty EHTY:n entinen hallinnollinen talousarvio, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 45 c artikla.

IV Tilintarkastustuomioistuin korostaa, että se on joutunut toistamaan suurimmat osan varauksistaan ja huomautuksistaan useaan otteeseen. Esiin tuodut puutteet johtuvat suurelta osin yhteisön kirjanpitojärjestelmästä, jota ei ole suunniteltu antamaan varmuutta siitä, että yhteisön kaikki omaisuuserät on viety kirjanpitoon. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komission yksiköissä olisi viipymättä toteutettava perusteellisia toimia kirjanpitojärjestelmän puutteisiin liittyvien riskien vuoksi (ks. kohdat 9.6–9.8).

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

V Tulojen osalta voidaan todeta, että tarkastuksessa havaitut omiin varoihin vaikuttavat virheet eivät ole olennaisia (ks. kohta 9.37).

Hallintomenoja (ks. kohta 9.47) lukuun ottamatta tarkastuksessa havaittiin yhä maksujen kohdalla määrään, tosiasiallisuuteen ja maksujen perustana olevien toimien tulkikelpoisuuteen liittyviä virheitä (ks. kohdat 9.38–9.46).

Tilintarkastustuomioistuin katsoo tarkastuksen tulosten perusteella, että tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset tulojen, maksusitoumusten ja hallintomenojen osalta, mutta kaikkien muiden maksujen osalta se ei edelleenkään voi antaa myönteistä lausumaa.

10. lokakuuta 2002

Juan Manuel FABRA VALLÉS
presidentti

Euroopan tilintarkastustuomioistuin
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxemburg

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT
TIEDOT*Johdanto*

9.1 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti tilintarkastustuomioistuin antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle lausuman tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (DAS).

9.2 Euroopan yhteisöjen tilien luotettavuuteen liittyvällä tarkastustyöllä pyritään saamaan kohtuullinen varmuus siitä, että kaikki tulot ja menot sekä vastaavat ja vastattavat on kirjattu, ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean kuvan yhteisöjen taloudellisesta tilanteesta varainhoitovuoden lopussa.

9.3 Tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvän tarkastustyön tavoitteena on koota riittävästi suoraa ja epäsuoraa todentavaa aineistoa, josta käy ilmi, ovatko tilien perustana olevat toimet säännösten ja sopimusmääräysten mukaiset, ja onko kyseiset summat laskettu oikein.

9.4 Varainhoitovuoden 2001 osalta toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden kohdalla erityistä huomiota kiinnitettiin seuraaviin aihealueisiin:

- a) komission uudistusprosessi, erityisesti varainhoitoon liittyvät osatekijät (ks. kohta 9.48 ja sitä seuraavat kohdat);
- b) toimien analysointi (ks. kohdat 9.36–9.47).

9.5 Tarkastusta täydennettiin analysoimalla useita alakohtaisia hallintojärjestelmiä, joita koskevat päätelmät on esitetty edeltävissä, rahoitusnäkymien eri osakkeita käsittelevissä luvuissa.

*Tilien luotettavuus***Kirjanpidon periaatteet ja käytännöt**

9.6 Varainhoitovuotta 1994 koskevasta ensimmäisestä tarkastuslausumastaan lähtien tilintarkastustuomioistuin on esittänyt yhä uudestaan tilien luotettavuuteen liittyviä varauksia. Varaukset johtuvat useimmiten

9.6–9.8 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio myöntää, että kirjanpitojärjestelmässä on edelleen tilintarkastustuomioistuinten mainitsemia puutteita.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

kirjanpitojärjestelmän puutteista sekä siitä, että komission toiminnalliset pääosastot eivät aina tiedosta kirjanpitoa koskevien selvitysten ja tarkastusten merkitystä. Budjettipääosaston pääjohtajan esittämään lausumaan liittyvissä varauksissa vahvistetaan tilintarkastustuomioistuimen tekemät havainnot, mutta tilanteen korjaamiseksi ei ole ehdotettu tarkkaa toimintasuunnitelmaa, johon liittyisi realistinen aikataulu.

9.7 Koska kirjanpitojärjestelmä ei ole kattava, varainhoitovuoden lopun tilinpäätöksen valmistelu perustuu paljolti kirjanpidon ulkopuolisiin selvityksiin (ks. kohdat 9.22, 9.24, 9.27 ja 9.29). Tässä yhteydessä tehtyjä arviointia ei verrata asianomaisiin talousarviokirjauksiin, eivätkä kirjanpidosta vastaavat keskusyksiköt voi aina taata arviointien oikeellisuutta⁽³⁾. Lisäksi kirjanpitojärjestelmä, joka perustuu pääasiassa kassaperusteisen kirjanpidon periaatteisiin, ei anna mahdollisuutta erottaa hallintomenoja investointimenoista ja lopullisia maksuja ennako- tai etumaksuista taikka edes määrittää velkojen ja saamisten määrää.

9.8 Komissio on tietoinen lukuisista puutteista ja on jo useiden vuosien ajan kehittänyt uutta kirjanpidon perusjärjestelmää, joka noudattaa suoriteperusteisen kirjanpidon periaatteita. Uudessa varainhoitoasetuksessa⁽⁴⁾ korostetaan kuitenkin, että uudistettu kirjanpitojärjestelmä otetaan käyttöön asteittain ja että se on kaikilta osin toiminnassa vasta varainhoitovuonna 2005. Toimintasuunnitelmaa koskeva ehdotus jätettiin kesäkuussa 2001⁽⁵⁾. Siinä esitettyjen järjestelyjen ansiosta voidaan luultavasti ratkaista ne keskeiset ongelmat, joita tilintarkastustuomioistuin on tuonut esiin useiden vuosien aikana. Toimintasuunnitelma on toistaiseksi ehdotuksen asteella, eikä sen toteuttamista ollut aloitettu toukokuun 2002 loppuun mennessä. Uuden

Kirjanpidon uudistaminen käynnistetään viipymättä. Komissio on sitoutunut voimakkaasti kirjanpitojärjestelmän nykyaikaistamiseen. Se tekee eri kehittämissvaihtoehtoja, toteuttamisaikataulua, kustannuksia ja varojen myöntämistä koskevat päätökset vuoden 2002 loppuun mennessä.

Koska suoriteperusteinen kirjanpito on uuden varainhoitoasetuksen mukaan otettava käyttöön vuoteen 2005 mennessä, tarvitaan kiireellisiä ja perusteellisia toimia sen varmistamiseksi, että komissiolla on käytössään säännöt ja menettelyt tätä tarkoitusta varten.

Uusi kirjanpidon perusjärjestelmä on välttämätön, jotta komissio voi sekä täyttää uudessa varainhoitoasetuksessa asetetut edellytykset että noudattaa voimassa olevia parhaita toimintatapoja. Perusjärjestelmää on muutettava useilta osin:

- siirtyminen integroituun kirjanpitoon, joka käsittää kaikki tilinpäätöksen esittämisessä tarvittavat tiedot ja josta kaikki kirjanpito tiedot saadaan suoraan,
- yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden soveltaminen; komissio soveltaa tällä hetkellä täysimääräisesti julkisella sektorilla perinteisesti käytetyn kassaperusteisen kirjanpidon periaatteita. Uusi kirjanpidon perusjärjestelmä noudattaa yleisesti hyväksytyjä suoriteperusteisen kirjanpidon periaatteita,
- tilinpäätösten parantaminen siten, että ne antavat luotettavan kuvan vastaavista ja vastattavista, taloudellisesta tilanteesta, talousarvion täytäntöönpanosta, yksiköiden tuloksista ja kassavirrasta kyseisenä varainhoitovuotena.

Kirjanpidon uudistaminen on laaja hanke, jonka toteuttaminen edellyttää huomattavasti aikaa, vaivannäköä, asiantuntemusta ja varoja. Tavoitteena on käynnistää kirjanpitokehityksen ja järjestelmän yksityiskohtainen kehittäminen vuonna 2003 ja aloittaa testaamis- ja täytäntöönpanovaiheet vuonna 2004. Suoriteperusteisen kirjanpidon periaatteiden täytäntöönpanoon kiinnitetään erityistä huomiota, jotta kunkin yksikön tai toimen kullekin tapahtumalle voidaan määrittää asianmukainen kirjanpidon laadintatapa.

⁽³⁾ Ks. Euroopan yhteisöjen tilinpäätös, nide IV, s. 5, Euroopan yhteisöjen tilinpidon kehitys sekä budjettipääosaston vuosikertomukseen liittyvässä lausumassa esitetty varaus.

⁽⁴⁾ Ks. neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2002, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1).

⁽⁵⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohta 9.32.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

varainhoitoasetuksen hyväksyminen vie aikaa, millä ei kuitenkaan voida perustella toteuttamisen viivästymistä. Pelkästään varainhoitoasetuksen säännöksillä ei myöskään voida korjata nykyisen kirjanpitojärjestelmän puutteita, vaan lisäksi tarvitaan useita käytännön toimenpiteitä.

Konsolidointiprosessi

9.9 Komissio on ilmoittanut aikovansa muuttaa konsolidointiprosessia kansainvälisten standardien mukaisesti ⁽⁶⁾. Varainhoitovuonna 2001 prosessin ulkopuolelle jäivät muun muassa jälleenrakennusvirasto ja Euroopan koulutussäätiö, jotka kumpikin toteuttavat komission tukiohjelmia ulkoisten toimien alalla. Näiden elinten jättäminen prosessin ulkopuolelle muuttaa konsolidoidusta taloudellisesta tilanteesta saatua kuvaa. Jos jälleenrakennusvirasto olisi sisällytetty konsolidointiin, sekalaisiin saamisiin viedyt 105 miljoonaa euroa olisi kirjattu käteisvaroihin.

Konsolidoituun talousarvion toteuttamista koskevaan selvitykseen liittyvät huomautukset

Omien varojen tilittäminen

9.10 Tilintarkastustuomioistuin ei voi antaa lausumaa noin 1 230 miljoonan euron suuruisista tuontitulleista, jotka kannettiin vuonna 2001 Saksassa käytössä olevan maksulykkäysjärjestelmän avulla (ks. kohta 1.35). Koska tietokonejärjestelmä ja sisäisen valvonnan menettelyt olivat puutteellisia eikä kirjausketjua ollut, tilintarkastustuomioistuin ei voinut saada varmuutta siitä, että omat varat oli kokonaisuudessaan tilitetty komissiolle asianmukaisella tavalla (ks. kohta 1.24).

Siirryttäessä suoriteperusteiseen kirjanpitoon kehitetään samanaikaisesti tietokoneavusteista kirjanpitojärjestelmää. On tarkasteltava useita vaihtoehtoja. Valitusta vaihtoehdosta riippumatta on kuitenkin selvää, että tavoitteena on oltava taloudellisten tietojen luotettavuus ja laadun varmistaminen sekä tietojen suojaaminen luvattomalta käytöltä tai käsitteilyltä.

Komissio ilmoittaa hankkeen edistymisestä säännöllisesti vastuuvapauden myöntäjälle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle.

9.9 KOMISSION VASTAUKSET

Heinäkuussa 2002 hyväksytyn uuden varainhoitoasetuksen mukaisesti komission konsolidointiprosessiin otetaan myös virastot.

9.10 KOMISSION VASTAUKSET

Vastauksissaan tilintarkastustuomioistuimen mainitsemiin kertomuksen kohtiin komissio sitoutuu vuoden 2003 tarkastusohjelman yhteydessä tarkastelemaan uutta tietokoneavusteista järjestelmää, joka on otettu käyttöön Saksassa. Tämän tarkastuksen tulosten perusteella arvioidaan aikaisemmin annettujen omia varoja koskevien tietojen luotettavuutta ja tehdään tarvittaessa rahoitusta koskevia korjauksia.

⁽⁶⁾ Euroopan yhteisöjen tilinpäätös, varainhoitovuosi 2001, nide IV (SEC(2002) 406-FI), s. 6.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Negatiiviset menot (tulot)

9.11 Varainhoitovuonna 2001 maatalousalan negatiiviset menot olivat 2 804 miljoonaa euroa (3 798 miljoonaa euroa vuonna 2000 ⁽⁷⁾) ja 3 058 miljoonaa euroa vuonna 1999 ⁽⁷⁾). Tilintarkastustuomioistuin katsoo, kuten jo lausunnossaan nro 1/2001 ⁽⁸⁾, että maatalousalan tulot, jotka on tähän asti merkitty talousarvioon negatiivisina menoina, pitäisi vastedes ottaa yleiseen tulotaulukkoon.

Menot (maksusitoumukset ja maksut)

Maatalousmenot

9.12 Jokaisen varainhoitovuoden päättämisen yhteydessä komissio suorittaa varastoitujen maataloustuotteiden täydentävän arvonalennuksen varastoinventaarion ajankohtana (30. syyskuuta ⁽⁹⁾) markkinoiden ennakoitujen myyntihintojen perusteella. Kuten tilintarkastustuomioistuin totesi jo vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 1999 ⁽¹⁰⁾, tämän toisen arvonalennuksen perusteet eivät ole asianmukaiset. Komissio arvioi 31. joulukuuta 2001 taseen ulkopuolisissa sitoumuksissa, että jäsenvaltioita varten tehty arvonalennusvaraus oli 148,72 miljoonaa euroa liian suuri.

9.11 KOMISSION VASTAUKSET

Voimassaolevan lainsäädännön perusteella maatalousalan negatiivisia menoja ei voida pitää sekalaisina tuloina (ks. erityisesti vuoden 1977 varainhoitoasetuksen 102 artiklan 4 ja 5 kohta).

Uuden varainhoitoasetuksen mukaisesti, jonka neuvosto hyväksyi 25. kesäkuuta 2002 ja jota aletaan soveltaa 1 päivästä tammikuuta 2003, maatalousalan negatiivisia menoja sovelletaan 31. joulukuuta 2006 saakka.

9.12 KOMISSION VASTAUKSET

Kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa, varastoitujen maataloustuotteiden täydentävä arvonalennus suoritetaan markkinoiden ennakoitujen myyntihintojen perusteella.

Tämä arvio, jonka komission yksiköt suorittavat syyskuussa, tehdään ottaen huomioon kaikki kyseisenä ajankohtana käytettävissä olevat maatalousmarkkinoiden kehitystä koskevat arviointiperusteet.

Toisaalta 31. joulukuuta 2001 suoritettujen tilinpäätöksen luvuissa otettiin jo huomioon helmikuussa 2002 käytettävissä olleet markkinaennusteet. Näin ollen näitä kahta ennakoitua myyntihintaa koskevien ennusteiden välillä on kuuden kuukauden viive.

On mahdollista, että tänä aikana tiettyjen tuotteiden (kuten viljan ja maitotuotteiden) arvioitu myyntihinta vaihtelee suuressakin maailmanmarkkinoiden vaihtelusta riippuen. Nämä markkinat ovat harvoin vakaat.

Komissio käyttää avoimesti nimenomaan näitä viitehintoja laatiessaan alustavaa talousarvioesitystä koskevaa oikaisukirjelmää.

⁽⁷⁾ Ks:

— vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohta 2.12
— vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, kohta 2.10.

⁽⁸⁾ Lausunto nro 1/2001, kohta 29 (EYVL C 55, 21.2.2001).

⁽⁹⁾ Yhteisön julkisten interventiovarastojen arvon alentaminen perustuu neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1883/78 8 artiklaan, jonka 2 kohdassa täsmennetään, että arvon alentaminen voi enimmillään vastata ostohinnan ja ennakoitujen myyntihinnan erotusta. Arvonalennus voidaan jakaa arvon alentamiseen oston yhteydessä (ensimmäinen arvonalennus) ja täydentävään arvonalennukseen.

⁽¹⁰⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, kohta 8.9.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Rakennetoimet

9.13 Vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 2000 ⁽¹¹⁾ tilintarkastustuomioistuin toi esiin, että rakennetoimien alalla vuosien 2000–2006 ohjelmiin liittyvien päätösten osalta ei ollut tehty talousarviositoumuksia (1 034 miljoonan euron summa, joka vastaa 16 ohjelman varainhoitovuodelta 2000 suoritettavaa erää). Asianomaiset sitoumukset kohdistettiin varainhoitovuoden 2001 tileihin ja kirjattiin edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyihin määrärahoihin. Vastaavasti joulukuussa 2001 tehdyt 8,2:ta miljoonaa euroa koskevat päätökset kirjattiin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sen sijaan, että ne olisi otettu mukaan varainhoitovuoden 2001 sitoumuksiin.

9.14 Rakennetoimien alalla maksusitoumukset kattavat säännösten mukaisesti vain erääntyneet ja vireillä olevat vuosittaiset erät. Myöhempiin vuosittaisiin eriin liittyvät oikeudelliset sitoumukset (noin 170,2 miljardia euroa rakennetoimien ja 1,83 miljardia euroa ISPA:n osalta) esitetään taseen ulkopuolisissa sitoumuksissa. Säännöksissä ei millään muulla menoalalla säädetä oikeudellisten sitoumusten ja talousarviositoumusten erottamisesta toisistaan. Tällaisista sitoumusten kirjaamistapojen välisistä eroista, joita ei lisäksi tuoda selvästi esiin talousarvion toteuttamista koskeviin selvityksiin liittyvissä huomautuksissa, aiheutuu epä johdonmukaisuuksia tilinpäätökseen. Kuten tilintarkastustuomioistuin toi esiin varainhoitoasetuksen uudelleenlaatimisesta antamassaan lausunnossa nro 2/2001 ⁽¹²⁾, sitoumusten jakaminen vuosittaisiin eriin ei ole jaksotettujen määrärahojen määrittelyn mukaista monivuotisten toimien yhteydessä, ja se ei mahdollista kaikkien tosiasiallisesti tehtyjen menopäätösten kirjaamista kokonaisuudessaan.

9.13 KOMISSION VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuin on todennut, että oikeudellisia sitoumuksia on tehty ilman että vastaavia talousarviositoumuksia on suoritettu. Tämä on seurausta erilaisista käytännöistä ohjelmien hyväksyntämenettelyissä.

Näissä olosuhteissa on tavallista, että maksusitoumukset, joita ei vielä ole viety kirjanpitoon, sisällytetään taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

Jos tiettyjä oikeudellisia sitoumuksia vastaavia talousarviositoumuksia ei ollut tehty varainhoitovuoden loppuun mennessä, ainoat vaihtoehdot määrärahojen siirtämiseksi varainhoitovuodelta toiselle olisivat olleet joko jättää oikeudelliset sitoumukset kattamatta talousarviositoumuksilla — mikä ei olisi ollut hyväksyttävää — tai tarkistaa rahoitusnäkyimiä.

9.14 KOMISSION VASTAUKSET

Uuden varainhoitoasetuksen mukaisesti sitoumukset on nimenomaisesti jaettava eriin.

Komissio katsoo, että järjestelmä soveltuu varsin hyvin talous- ja budjettihallinnon vahvistamiseen monivuotisissa ohjelmissa, jotka ovat taloudellisesti merkittäviä ja joita on mahdollisesti mukautettava täytäntöönpanon aikana, kuten rakennerahasto-ohjelmissa tai koheesiorahasto- tai ISPA-hankkeissa.

⁽¹¹⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 3.28 ja 9.16.

⁽¹²⁾ Ks. tilintarkastustuomioistiuimen lausunto nro 2/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta, kohdat 6, 29 ja 30 (EYVL C 162, 5.6.2001).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Ulkoiset toimet

9.15 Kansainvälisiä kalastussopimuksia koskevat oikeudelliset sitoumukset olivat 610 miljoonaa euroa suuremmat kuin kyseiset käytettävissä olleet varainhoitovuoden 2001 määrärahat. Myös muiden ulkoisten toimien osalta oikeudelliset velvoitteet ylittivät käytettävissä olleiden määrärahojen määrän 239 miljoonalla eurolla. Asianomaiset määrät on ilmoitettu taseen ulkopuolisissa sitoumuksissa.

9.16 Yhteisön ulkopuolisten Välimeren alueen maiden kanssa tehdyistä rahoituspöytäkirjoista aiheutui 159 miljoonan euron oikeudelliset sitoumukset⁽¹³⁾. Osa pöytäkirjoista tehtiin yli 20 vuotta sitten⁽¹⁴⁾, ja niitä koskeviin budjettikohtiin ei enää osoiteta maksusitoumusmäärärahoja. Tästä syystä komission olisi käynnistettävä neuvottelut pöytäkirjojen ja edelleen voimassa olevien kirjattujen sitoumusten päättämiseksi.

9.15 KOMISSION VASTAUKSET

Kalastussopimukset ja eräät ulkosuhteisiin liittyvät yleissopimukset muodostavat usealle varainhoitovuodelle ulottuvan oikeuskehysten, jossa määritetään sopimuspuolten (yhteisön ja yhteisön ulkopuolisten maiden) vuosittaiset velvoitteet. Yhteisön taloudelliset velvoitteet jaetaan perusasiakirjassa (rahoituspöytäkirjassa) selvästi vuotuisiksi eriksi. Tämän vuoksi komissio tekee tietyn varainhoitovuoden aikana vain kyseistä vuotta koskevia sitoumuksia.

Komissio on tietoinen tilintarkastustuomioistuimen toistuvista huomautuksista ja pyrkii takaamaan avoimuuden. Se onkin sisällyttänyt vuodesta 1997 kaikki voimassa oleviin sopimuksiin liittyviä oikeudellisia sitoumuksia vastaavat maksattamattomat määrät vuosittain taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

Uuden varainhoitoasetuksen I osastossa (Yleiset säännökset) sekä II osastossa (Talousarvion toteuttaminen) säädetään mahdollisuudesta jaksottaa vuosittain maksusitoumukset, joiden toteuttaminen ulottuu perussäädöksen mukaan useamman varainhoitovuoden ajalle. Tämä koskee myös kansainvälisiä kalastussopimuksia.

9.16 KOMISSION VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuimen mainitsema 159 miljoonaa euroa on kaikista pöytäkirjoista aiheutuvien sitoumusten kokonaismäärän (2 112 miljoonaa euroa) ja vuodesta 1978 maksettujen talousarviositoumusten (1 953 miljoonaa euroa) määrän erotus.

Pöytäkirjoja koskeviin budjettikohtiin osoitetaan maksumäärärahoja ainoastaan maksattamatta olevien sitoumusten suorittamiseksi. Näiden pöytäkirjojen perusteella rahoitettavia hankkeita on saatettu päätökseen vuosittain tyydyttävä määrä ja vuonna 2001 toimintaa kiirehdittiin tuntuvasti (päätökseen saatettiin 27 hanketta, joiden arvo oli 31 miljoonaa euroa).

⁽¹³⁾ Talousarvion luku B7-40.

⁽¹⁴⁾ 1970- ja 1980-luvun osalta tehdyt sitoumukset.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Konsolidoidun taseen eriin liittyvät huomautukset

9.17 Varainhoitovuoden 2001 konsolidoidun taseen kokonaissumma on 76 prosenttia suurempi kuin edellisenä varainhoitovuonna. Kasvu johtuu pääasiassa komission eläkkeiden osalta noudattaman kirjanpito-menettelyn muutoksesta. Menettelyn muutos on vastaus tilintarkastustuomioistuimen esittämään huomautukseen⁽¹⁵⁾, joka koski varainhoitovuoden mittaan kertyneistä eläkeoikeuksista aiheutuvien vuotuisten kustannusten vähentämistä taloudellisesta tuloksesta. Komissio ei kuitenkaan ottanut kyseistä määrää huomioon menona, vaan vei eläkkeistä aiheutuvat potentiaaliset velat kokonaisuudessaan yhden varainhoitovuoden tilinpäätökseen ja kirjasi tuloihin vastapainoksi samansuuruisen määrän, niin että menoerän vaikutus ei näy taloudellisessa tuloksessa. Muutos ei siis ole tilintarkastustuomioistuimen pyynnön mukainen. Lisäksi komissio katsoi vuonna 2000, että asia edellyttää perusteellista tarkastelua⁽¹⁶⁾. Niin ollen tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komission olisi hyödyllistä jatkaa analyysiään eläkejärjestelmän käsittelystä kirjanpidossa yhteisön kaltaisessa toimintaympäristössä.

Käyttöomaisuus

9.18 Aineellisen käyttöomaisuuden osalta komissio korosti vastauksessaan tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessa esittämään huomautukseen⁽¹⁷⁾, että kirjanpitoa ja konsolidointia koskevassa käsikirjassa "esitetään yhteiset säännöt yhteisön toimielinten kirjanpitoa ja tilinpäätöksen esittämistä varten". Kun tilejä tutkittiin varainhoitovuoden 2001 lopussa, havaittiin useaan otteeseen, että jo aiemmin esiin tuodut puutteet olivat yhä olemassa, todetusta edistymisestä huolimatta.

⁽¹⁵⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohta 7.6.

⁽¹⁶⁾ Ks. vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, komission vastaus kohtaan 7.6.

⁽¹⁷⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohta 9.28.

9.17 KOMISSIION VASTAUKSET

Komissio on useiden vuosien ajan antanut eläkeoikeuksia koskevia yksityiskohtaisia tietoja tilinpäätösten liitteessä (taseen ulkopuolisissa sitoumuksissa). Merkittävää edistystä saavutettiin vuoden 2001 tilinpäätöksessä, jossa eläkkeet kirjattiin ensimmäistä kertaa tileihin sitoumuksina, vaikka IPSAS-säännöstöä⁽¹⁾ ei olekaan vielä otettu käyttöön.

Komission käsitys on, että käytetty menetelmä on oikea, mutta se on valmis keskustelemaan tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, mikä olisi paras tapa ottaa eläkeoikeudet huomioon tilinpäätöksessä. Kuten tilinpäätöstä koskevista huomioista ilmenee, komissio on ottanut talousarvioon eläkeoikeuksia varten rahoitusvarauksen, joka vastaa arvioita henkilöstölle 31.12.2001 mennessä kertyneistä ja maksetuista eläkkeistä (15,3 miljardia euroa). Määrässä on otettu huomioon tarvittavat mukautukset.

Samanaikaisesti vahvistettiin mukautusten perusteella jäsenvaltioiden maksettava saatava, koska jäsenvaltiot vastaavat yhteisvastuullisesti eläke-etuuksien maksamisesta. Vastavasti jäsenvaltioille palautetaan vuosittain varoja siltä osin kuin ne ylittävät kustannukset kunakin vuonna.

Komissio on tehnyt uudistuksen yhteydessä useita ehdotuksia eläkejärjestelmän kehittämiseksi. Se on ehdottanut muun muassa eläkerahaston perustamista koskevan toteutettavuustutkimuksen suorittamista. Kyseisessä tutkimuksessa, joka on parhaillaan käynnissä, arvioidaan muun muassa tällaisesta muutoksesta aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia ja sen perusteella voidaan arvioida mahdollisia vaikutuksia eri toimielinten kirjanpitoon.

9.18 EUROOPAN PARLAMENTIN VASTAUKSET

Rahoitusselvityksiä laadittaessa taseen alaviitteestä on jäänyt epähuomioissa pois maininta, että ilmoitettu summa oli arvio. Ellei rakennuksen lopullinen arvo ole tiedossa vuoden 2002 loppuun mennessä, asianomaisen alaviitteen tekstiin lisätään maininta, että kyseessä on kustannusarvio. Koska neuvottelut rakennusten lopullisista kustannuksista ovat kesken, taseen alaviitteissä ei ole pidetty soveliaana mainita riitautettujen kustannusten summaa, sillä se saattaa heikentää Euroopan

⁽¹⁾ IPSAS: International Public Sector Accounting Standards

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.19 Puutteet liittyvät seuraaviin seikkoihin: neuvoston fyysisen inventaarion ja sen käyttöomaisuusluettelon välillä todettuja eroja ei ole selvitetty, yhteisen tutkimuskeskuksen irtaimen omaisuuden fyysisiä tarkastuksia ei ole suoritettu kattavasti muissa toimipaikoissa kuin Isprassa eikä talous- ja sosiaalikomiteassa ja alueiden komiteassa ole suoritettu fyysisiä tarkastuksia, vaikka kirjauksiin sisältyy eriä, jotka on poistettu (ks. kohdat 7.8 ja 7.15). Euroopan parlamentin taseen liitetiedoissa ei mainita parlamentin erään rakennuksen arvoon liittyvää epävarmuutta eikä sitä, että komission asetusta (EY) N:o 2909/2000 ei ole sovellettu laskettaessa erityisiin laitteisiin liittyviä poistoja (ks. kohta 7.7). Kaikki nämä käytännöt vähentävät yhteisöjen konsolidoituun taseeseen vietyjen määrien tarkkuutta.

parlamentin asemaa meneillään olevissa neuvotteluissa. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastushavaintoja koskevassa kirjeessä mainittujen erityisten laitteiden tarkkaa luonnetta ollaan selvittämässä. Kyseiseen otsakkeeseen kuuluvan omaisuuden jakautumisesta ollaan pyydetty yksityiskohtaisia tietoja SERS:ltä, joka on rakennuksen nykyinen omistaja. Näiden selvitysten tulos antanee toimielimelle mahdollisuuden varmistaa, onko erityisten laitteiden kohdalla asianmukaista jatkaa 25 prosentin poistojen toteuttamista, tilintarkastustuomioistuimen suositusten ja komission asetuksen (EY) N:o 2909/2000 mukaisesti.

9.18 KOMISSIION VASTAUKSET

Kirjanpitoa ja konsolidointia koskeva käsikirja ja Euroopan yhteisöjen muuta kuin rahoitusomaisuutta koskevasta kirjanpidosta annettu asetukset ovat parantaneet käyttöomaisuutta koskevien tietojen luotettavuutta yhdenmukaistamalla arvostussääntöjä ja kirjanpitomenetelmiä, vaikka tiettyjä ristiriitajoja on edelleen olemassa, ja niitä tulee korjata tulevina vuosina.

9.18. TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN VASTAUKSET

Katso kohtaa 7.15 koskeva kommentti.

9.18 ALUEIDEN KOMITEAN VASTAUKSET

Katso kohtaa 7.15 koskeva kommentti.

9.19 KOMISSIION VASTAUKSET

— Neuvosto on päättänyt suorittaa ensi tilassa fyysisen inventaarion tilien luotettavuuden lisäämiseksi. Fyysisen selvityksen laajuus ja monimutkaisuus sekä käynnissä oleva täsmäytys huomioon ottaen toimenpiteet jatkuvat vuoden 2002 loppuun saakka, ja samanaikaisesti tehdään selvityksiä inventaariohallinnon järjestelmien ja menettelyjen parantamiseksi. Fyysisen inventaarion ja kirjanpidon välillä ilmenneet erot ovat vähentyneet huomattavasti tilintarkastustuomioistuimen suorittaman tarkastuksen jälkeen toteutettujen lisätoimien ansiosta.

— On totta, että omaisuuden fyysisiä tarkastuksia ei ole suoritettu vuonna 2001 muualla kuin Isprassa. Tarkastukset muissa toimipaikoissa (Bryssel, Geel, Petten, Karlsruhe ja Sevilla) suoritetaan vuoden 2002 loppuun mennessä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- Talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea myöntävät, että inventaariosääntöjen ehdoton noudattaminen on varmistettava jatkossa. Fyysinen inventaario on käynnistetty ja se saadaan päätökseen ennen vuoden 2002 loppua.
- Euroopan parlamentti myöntää, että se tilinpäätöstä laadittaessa ei ole maininnut taseen liitetiedoissa, että kyseessä on rakennuksen arvoa koskeva arvio. Mikäli rakennuksen arvoa ei ole vahvistettu 31. joulukuuta 2002 mennessä, parlamentti mainitsee tämän selvästi vuoden 2002 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Erikoislaitteiden osalta tehdyistä poistoista todettakoon, että rakennuksen nykyinen omistaja tekee parhaillaan tarkkaa selvitystä kyseisen omaisuuden luonteesta. Näiden tietojen perusteella toimielin pystynee määrittämään, onko kyseisiin laitteisiin sovellettava edelleen 25 prosentin poistoprosenttia.

Talousarviomäärärahoihin hankitut osuudet ja myönnetty osakslainat

9.20 EC Investment Partners -rahoitusväline (European Community Investment Partners, ECIP) perustettiin 1980-luvulla tukemaan yhteisössä ja kehitysmaissa (AKT-maat⁽¹⁸⁾) sekä Latinalaisen Amerikan ja Aasian maat) toimivien yritysten välisiä yhteisyrityksiä. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että rahoitusvälineen tilanteesta ei anneta komission tileissä oikeaa kuvaa, sillä:

- a) komissio ei ole arvostanut osakkuuksia yhteisyrityksissä (22,9 miljoonaa euroa) eikä ole selvillä kunkin osakkuuden todellisesta tilanteesta;
- b) pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen arvon alenemista varten tileihin tehtiin 49 miljoonan euron varaus 31. joulukuuta 2001, mutta komissio ei kykene selittämään 67,6 miljoonan euron bruttosummaa, johon varauستا sovelletaan.

9.20 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio on edistynyt kirjanpidon ja raportoinnin aloilla, joskin tiettyjä puutteita on edelleen korjattava.

On korostettava, että EC Investment Partners -rahoitusvälineen toimet joko lopetetaan, peritään takaisin tai muutetaan lopulliseksi avustuksiksi ennen vuoden 2002 loppua. Ohjelmaa ei voida päättää lopullisesti ennen kuin viimeinen yhteisyritys on viety päätökseen.

Komissio käynnistää perusteellisen selvityksen asianomaisen välineen tilanteesta ja kyseiseen ohjelmaan liittyvistä perintämääräyksistä.

⁽¹⁸⁾ Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtiot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.21 Vuosina 2000 ja 2001 laadittiin perintämääräyksiä 21,3 miljoonan euron arvosta, mutta komissio ei tiedä tarkkaan, mikä on sen myöntämien lainojen takaisinmaksun tilanne. Osa takaisin maksetuista määristä saatiin vuonna 2000, mutta vietiin kirjanpitoon vasta vuonna 2001. Joihinkin vuonna 2001 laadittuihin perintämääräyksiin liittyvät summat saatiin vasta vuonna 2002. Muiden perintämääräysten osalta on mahdollista määrittää, onko maksut saatu.

9.22 Myös ulkoisten toimien alalla tiettyjen yhteisön ohjelmien ja toimien avulla voidaan osallistua yritysten tai rahastojen pääoman rahoitukseen tai antaa tukea lainojen tai osakkuuksien muodossa. Komissio ei kyennyt esittämään kattavaa luetteloä tällaisista toimista, joiden pitäisi oikeastaan käydä ilmi tilinpäätöksestä.

Saamiset

Perinteiset omat varat

9.23 Erillisen B-kirjanpidon loppusumma oli 31. joulukuuta 2001 keruukustannusten ⁽¹⁹⁾ vähentämisen jälkeen kaikkiaan 2 119,4 miljoonaa euroa (ks. kohdat 1.25 ja 1.26). Tehtyään 1 581,4 miljoonan euron arvonkorjauksen komissio kirjasi taseeseen 538 miljoonan euron nettosumman. Arvonkorjaus osoittaa, että läheskään kaikkien B-kirjanpidossa olevien saamisten takaisinmaksusta täysimääräisinä ei ole varmuutta. Kyseisistä määristä ei ole annettu yksityiskohtaisia tietoja, joten ei voida vahvistaa sitä, onko arvonkorjauksen summa oikea.

EMOTR-tuki

9.24 Useat todistuksen myöntävät elimet ovat ilmaisseet huolestumisensa siitä, ovatko maksajavirastojen toimittamat tiedot velallisia koskevista määristä kattavat ja tarkat. Todettujen saamisten kokonaismäärä oli varainhoitovuoden 2001 lopussa 2 263 miljoonaa euroa. Komissio on tehnyt 1 641 miljoonan euron varauksen epävarmoja saamia varten. Määrä on huomattavasti suurempi kuin jäsenvaltioiden maksajavirastojen ilmoittama.

9.22 KOMISSIION VASTAUKSET

Komissio laatii parhaillaan yksityiskohtaista luetteloä näistä ohjelmista. Kyselylomakkeessa, joka lähetettiin kaikille yksiköille kirjanpidon uudistushankkeen yhteydessä syyskuussa 2002, on myös tähän aiheeseen liittyvä kysymys.

9.23 KOMISSIION VASTAUKSET

Erilliseen kirjanpitoon (B-kirjanpitoon) merkittyjen määrien takaisinperintä on epävarmaa, muttei mahdotonta.

Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen jälkeen komissio määrittää arvonkorjauksen määrän itse varovaisuusperiaatteen mukaisesti kahden perintäkertoimen avulla eli viiden edeltävän vuoden perintätilastoihin perustuvan kiinteämääräisen kertoimen ja toisen, tiettyjen vireillä olevien tapausten tarkasteluun perustuvan kertoimen avulla.

9.24 KOMISSIION VASTAUKSET

Velallisia koskevien tietojen kattavuus ja tarkkuus ovat parantuneet vuosi vuodelta. Komissio jatkaa toimia varmistamiseksi, että velallisten hallinnointi ja perintä suoritetaan asianmukaisesti.

Mikäli komissio on omien selvitystensä tai kokemuksensa perusteella katsonut, että maksajavirastojen ilmoittamat varaukset eivät ole riittäviä, se on käyttänyt omaa harkintaa. Komissio on erityisesti ottanut huomioon varovaisuuden kirjanpitoperiaatteen.

⁽¹⁹⁾ Euroopan yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti 10 prosenttia.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Ulkoiset toimet

9.25 Taseen sekalaisiin saamisiin kirjattu rahoituksenvälittäjien hallussa 31. joulukuuta 2001 ollut määrä (980 miljoonaa euroa, joista 73 miljoonaa korkoja) on saatu kirjanpidon ulkopuolisesta selvityksestä. Sovellettu menettelytapa ei anna komissiolle mahdollisuutta osoittaa, että tileihin kirjatut määrät ovat perusteltuja. Myös laajentumisasioiden pääosaston ja yhteistyötoimisto EuropeAidin pääjohtajien lausumiin sisältyy kyseisiä toimialoja koskevien arvioiden (685 miljoonaa euroa) luotettavuuteen liittyviä varauksia. Epävarmuustekijät johtuvat siitä, että kirjanpitojärjestelmän perusteella ei voida seurata sitä, minkä verran komission rahoituksenvälittäjille maksamia määriä on todellisuudessa käytetty hankkeisiin ja toimiin. Tilanteen korjaamiseksi komission on otettava käyttöön kirjanpitojärjestelmä, jonka avulla seurantatoimet ovat mahdollisia. Lisäksi komission olisi vaadittava, että riippumaton tarkastaja varmentaa rahoituksenvälittäjien varainhoitovuoden lopussa toimittamat tiedot.

9.26 Komissio joutui maaliskuussa 1999 laatimaan 3,05 miljoonan euron perintämääräyksen pankille, joka ei ollut suorittanut sovittulla tavalla yhteisön ulkopuolelle suunnattuun apuun (Balkanin alueella) liittyviä maksuja komission erälle kumppanille. Saaminen on selvä, eräänäntynyt ja rahassa määriteltä, mutta komissio ei ole mainitun ajankohdan jälkeen toteuttanut toimia pankkiin nähden, vaan komissio ja jälleerakennusvirasto tekevät edelleen merkittävää yhteistyötä kyseisen pankin kanssa.

Kolmansille osapuolille suoritetuista etu- ja ennakkomaksuista saatava tuotto

9.27 Rahoituksenvälittäjät eivät aina ilmoita komissiolle etu- ja ennakkomaksuihin liittyviä korkotuloja. Ilmoitettuja korkoja ei myöskään aina kirjata talousarvioituloiksi. Rahoituksenvälittäjien hallussa olevista varoista oli keskusyksiköiden tietojen mukaan (ks. kohta 9.25) 31. joulukuuta 2001 mennessä kertynyt korkoja 73 miljoonaa euroa, josta määrästä ainoastaan 28 miljoonaa kirjattiin talousarvioituloiksi. Kun tällä

9.25 KOMISSION VASTAUKSET

Kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa, kirjanpidon ulkopuoliset selvitykset ovat olennainen osa komission nykyistä kirjanpitojärjestelmää, ja ne ovat tällä hetkellä välttämättömiä tilinpäätöstä laadittaessa.

Komissio haluaa korostaa, että pääosastot ovat nähneet hyvin paljon vaivaa laatiessaan rahoituksenvälittäjiä koskevan luetelon. Tästä on hyötyä siirryttäessä yhdenmennyyn kirjanpitojärjestelmään, koska kaikki tarvittavat tiedot on jo kerätty. Kirjanpidon ulkopuolisten selvitysten käyttö on tämän jälkeen hyvin vähäistä, koska uusi varainhoitoasetus edellyttää ennakkomaksujen yksilöintiä.

Kansallisilta viranomaisilta saadut taseet ovat asianomaisten viranomaisen tarkastamia ja tämän vuoksi varsin luotettavat. Komissio kuitenkin harkitsee, olisiko tarkastuksia syytä vahvistaa tällä alalla.

9.26 KOMISSION VASTAUKSET

Kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa, komission erälle kansalaisjärjestölle yhteisön ulkopuolisena tukena suorittamat maksut eivät ole päätyneet edunsaajalle. Saadakseen varat takaisin komissio osoitti aikanaan perintämääräyksen pankille, joka oli saanut maksamista koskevat ohjeet. Pankki on kiistänyt komission vaatimuksen. Koska varoja ei ole saatu perittyä takaisin, komissio on siitä lähtien yrittänyt kerätä tietoja paikan päällä (Bosniassa) määrittääkseen vastuussa olevan tahon (kansalaisjärjestö/pankki). Komissio on tilintarkastustuomioistuimen huomioiden perusteella ryhtynyt uudelleen toimiin asianomaista pankkia vastaan ja seuraa tilannetta asianmukaisesti.

9.27 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio varmistaa, että mainitut korot merkitään kirjanpitoon automaattisesti ja oikaisee tilanteen aikaisemman ajanjakson osalta.

Uuden varainhoitoasetuksen mukaisesti ennakkomaksuja suoritettaessa on laadittava saamisennusteet, ja yhteisöille

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

tavoin saatuja määriä kohdennetaan toimiin tai ohjelmiin, niitä ei kirjata järjestelmällisesti talousarviomenoiksi. Tästä syystä tilit eivät kuvasta yhteisön rahoitusosuutta täysimääräisenä.

Rahat ja pankkisaamiset

Välimeren alueen maita koskeviin pöytäkirjoihin liittyvät ennakkomaksujärjestelmät

9.28 Välimeren alueen kolmansiä maita koskeviin pöytäkirjoihin liittyvien ennakkomaksujärjestelmien pankkitileillä oleva määrä (21,4 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2001) on ilmoitettu 11,2 miljoonaa euroa liian suurena, sillä eräitä ennen 31. joulukuuta 2001 suoritettuja menoja ei ollut otettu huomioon.

Pankkitilit

9.29 Komissio avasi varainhoitovuonna 2000 kolme tilia Jordanian keskuspankissa. Tilien kautta on tarkoitus myöntää varoja kolmen MEDA-ohjelman tarpeisiin. Asiaa hoitanut tuloja ja menoja hyväksyvä komission yksikkö piti varojen siirtämistä tileille menona. Tileille oli 31. joulukuuta 2001 mennessä talletettu 639 927 euroa. Määriä oli pidetty talousarviomenoina liian aikaisessa vaiheessa, minkä lisäksi niitä ei ollut kirjattu käytettävissä olevina varoina komissio taseeseen, sillä tilinpitäjä ei ollut saanut tietoa tilien avaamisesta. Käytäntö on sisäisen valvonnan peruseriaatteiden vastainen, ja komission olisi kieltettävä edelleenvaltuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä soveltamasta sitä.

kertyvät korkotuotot kolmansille osapuolille osoitetuista varoista, jotka ovat edelleen yhteisön omaisuutta, otetaan talousarvioon sekalaisina tuloina.

Tämän uuden säädöksen avulla varmistetaan, että yhteisön varoista saatavien korkotulojen kirjanpitoa tarkennetaan 1.1.2003 lähtien.

Lisäksi komissio selventää uuden varainhoitoasetuksen täytäntöönpanosäännöissä, joita aletaan soveltaa 1 päivästä tammikuuta 2003, että liittymistä valmisteleviin välineisiin kuuluvista ennakkomaksuista saatavan korkotulon ei katsota olevan komission omaisuutta.

9.28 KOMISSION VASTAUKSET

Kyseinen 11,2 miljoonaa euroa liian suureksi arvioitu määrä vastaa 31.12.2001 tekemättä olleita oikaisuja. Kyseessä ovat lähinnä maat, jotka olivat sisäisen hajauttamisen ensimmäisessä aallossa. Koska sisäinen hajauttaminen käynnistettiin tammikuun 2002 alussa, on ensisijaisesti suoritettu maksuja määräaikaisten puitteissa ja vasta toissijaisesti tehty oikaisuja. Asiaan on saatu sittemmin korjaus.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkoittama tilanne, lukuun ottamatta 0,3 miljoonaa euroa, on joka tapauksessa oikaistu vuoden 2002 syyskuun alussa. Komissio huolehtii siitä, että oikaisu kattaa suurimman osan kyseisen vuoden menoista.

9.29 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet varainhoitoasetuksen moitteettoman noudattamisen varmistamiseksi, jotta mainittu tilanne ei toistuisi.

Varojen siirtämistä näille tileille pidettiin menona, koska kyse oli varoista, jotka oli tarkoitettu siirrettäviksi edunsaajille.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Riski- ja kuluvaraus

9.30 Konsolidoituun taseeseen (31. joulukuuta 2001) kirjattiin 15,3 miljardin euron suuruinen kuluvaraus⁽²⁰⁾ yhteisön toimielinten henkilöstölle suoritettavia eläkkeitä varten. Varauksen määrä perustuu vuonna 1997 tehtyyn vakuutusmatemaattiseen laskelmaan. Vakuutusmatemaatikko suositteli tuolloin kertomuksessaan, että velka arvioitaisiin kattavasti uudelleen säännöllisin väliajoin kyseessä olevien määrien merkittävyyden vuoksi. Vuoden 1997 jälkeen komission yksiköt ovat arvioineet velan uudelleen yksinkertaistetun mallin avulla. Koska viime aikoina ei ole tehty kattavaa vakuutusmatemaattista arviota, taseeseen kirjatun määrän luotettavuudesta ei voida saada varmuutta (ks. kohta 9.17).

9.31 Konsolidoituun taseeseen (31. joulukuuta 2001) kirjattiin 564 miljoonan euron riski- ja kuluvaraus yhteisen tutkimuskeskuksen jo lakkautettujen (374 miljoonaa euroa) tai edelleen toiminnassa olevien (190 miljoonaa euroa) laitosten purkamisesta aiheutuvia kuluja varten. Yhteisen tutkimuskeskuksen oman henkilöstön työpanosta (arviolta 75–100 miljoonaa euroa) ei ole otettu huomioon varausta tehtäessä, ja varauksen määrä perustuu yhteisen tutkimuskeskuksen sisäiseen arvioon. Kyseinen tekninen arvio on tutkittava puolueettomasti ennen kuin sitä voidaan pitää luotettavana.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

9.32 Jaksotettuihin määrärahoihin liittyi maksattamattomia sitoumuksia 86,76 miljardin euron arvosta 31. joulukuuta 2001. Tästä määrästä oli ollut yli kahden vuoden ajan maksattamatta 28,84 miljardia euroa, joista 9,79 miljardin euron osalta ei ollut suoritettu lainkaan maksuja kahden viime vuoden aikana. Viimeksi mainitusta summasta 1 318,2 miljoonaa euroon (13 prosenttiin) ei tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan enää liity minkäänlaista maksuvelvollisuutta.

9.30 KOMISSIION VASTAUKSET

Komissio käyttää eläkeoikeuksien laskemiseen asiantuntijaa, joka suorittaa kattavan vakuutusmatemaattisen arvion joka viides vuosi. Seuraavan kerran arvio suoritetaan vuonna 2003. Tämän joka viides vuosi suoritettavan arvion lisäksi määriä mukautetaan vuosittain korkomuutosten perusteella asiantuntijan ehdottaman menetelmän mukaisesti.

9.31 KOMISSIION VASTAUKSET

Komissio ryhtyi asiassa toimiin vuonna 2001, jolloin se kirjasi vuoden 2001 taseeseen riski- ja kuluvarauksen kaikkien lakkautettavien tutkimuskeskusten purkamisesta aiheutuvia kuluja varten oman selvityksensä perusteella.

Sopimuksen arviointi annetaan ulkopuolisen arvioitsijan tehtäväksi. Ensimmäinen arviointikertomus annettaneen tammi-kuun 2003 loppuun mennessä.

⁽²⁰⁾ Taseen vastaavissa oleviin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyy samansuuruinen summa, koska kyse on jäsenvaltioiden maksettavaksi kuuluvasta velasta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.33 Huolimatta epätavallisten maksattamatta olevien sitoumusten poistamista koskevasta toimintasuunnitelmasta komissio vapautti ainoastaan noin 97 miljoonaa euroa (tutkitusta suunnilleen yhden miljardin euron kokonaismäärästä) varainhoitovuoden 2002 ensimmäisten neljän kuukauden aikana, jos otetaan huomioon ainoastaan yhteisen lausuman ⁽²¹⁾ liitteessä yksilöidyt budjettikohdat (arviolta 3,5 miljardia euroa 31. joulukuuta 2001, kun potentiaalisten epätavallisten maksusitoumusten kokonaismäärä oli 11,6 miljardia euroa).

9.34 Euroopan aluekehitysrahaston, EMOTR:n ohjausosaston, kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen ja Euroopan sosiaalirahaston osalta tilintarkastustuomioistuin totesi jälleen, että vuosiin 1994–1999 liittyviä ja sitä vanhempia maksattamatta olevia sitoumuksia ei enää pitäisi olla olemassa seuraavista syistä:

- a) Kyseiset sitoumukset vastaavat jo päätettyjä toimia, joiden osalta käyttämättä jäänyttä määrää ei ole vapautettu.
- b) Sitoumukset liittyvät vielä päättämättä oleviin toimiin, joiden kohdalla osa sitoumuksesta tiedetään tarpeettomaksi (esimerkiksi tapaukset, joissa maksupyynnöt ovat pienemmät kuin maksattamatta olevat määrät).
- c) Sitoumukset liittyvät toimiin, joita koskeva päätös tehtiin ennen vuotta 1994 ja joiden kohdalla ei esitetty lopullista maksupyynnöä 31. maaliskuuta 2001 mennessä. Määrät olisi pitänyt vapauttaa ilman eri toimenpiteitä 30. syyskuuta 2001 asetuksen (EY) N:o 1260/99 säännösten mukaisesti. Tällaisia tapauksia on 11 prosenttia (56,1 miljoonaa euroa) 31. joulukuuta vielä avoimina olleista maksusitoumuksista, joiden yhteisarvo oli 532,5 miljoonaa euroa (ks. kohdat 3.53–3.55).
- d) Sitoumukset koskevat toimia, joiden päättäminen on keskeytetty oikeustoimien vuoksi, mutta jotka olisi voitu päättää osittain.

⁽²¹⁾ Parlamentin, neuvoston ja komission 20 päivänä marraskuuta 2001 antama yhteinen lausuma, joka koskee toimintasuunnitelmaa epätavallisten maksattamatta olevien sitoumusten poistamiseksi.

9.33 KOMISSION VASTAUKSET

Lausumassa mainittujen budjettikohtien osalta 97 miljoonan euron vapauttaminen on vain osa komission toimia asianomaisiin budjettikohtiin liittyvien maksamattomien sitoumusten selvittämiseksi. Tilintarkastustuomioistuimen mainitsemien ajanjakson aikana komissio suoritti kyseisiin maksattamattomiin sitoumuksiin liittyviä maksuja noin 147 miljoonaa euroa; lisäksi tarkasteltiin noin 745 miljoonan euron sitoumuksia, mutta komissio totesi, että ne olisi jätettävä avoimiksi eri syistä (sopimus on voimassa, loppuraporttia odotetaan, sitoumukseen kohdistuu oikeustoimia jne.). Komissio oli huhtikuun 2002 loppuun mennessä käynyt läpi neljäsosan kaikista tarkastelua vaativista sitoumuksista. Kerotomuksesta ilmenee niin ikään, että toimintaa pyritään nopeuttamaan vuoden 2002 loppuun mennessä. Toimintasuunnitelman tavoitteena on tutkia kaikki mahdollisesti poikkeavat maksattamatta olevat sitoumukset vuoden 2003 loppuun mennessä.

9.34 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio viittaa vastauksiin, jotka se antoi kohtiin 3.27–3.29 sekä kohtiin 3.53 ja 3.55.

- a) *Tilintarkastustuomioistuimen esille tuomat tapaukset oikaistaan viipymättä.*
- b) *Komissio pyrkii systemaattisesti mukauttamaan vielä avoimina olevien sitoumusten määrät vastaamaan määriä, jotka se voisi korkeintaan joutua maksamaan. Komissio kuitenkin muistuttaa, että useimmat tapaukset, joita koskeva päätös tehtiin ennen vuotta 1994, on riitautettu tai ne ovat tuomioistuinkäsittelyssä, minkä vuoksi tilintarkastustuomioistuimen esittämien vapautusten suorittaminen on epävarmaa.*
- c) *Tämän kohdan osalta komissio viittaa vastaukseen, jonka se antoi kohtaan 3.55.*
- d) *Komissio ei mukauta avoimina olevien sitoumusten määriä systemaattisesti sitä mukaa kuin tapauksia saadaan selvitettyä, tästä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten vuoksi.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.35 Eräaseen vuokrasopimukseen liittyvä taloudellinen riski ei käy ilmi taseen ulkopuolisista sitoumuksista eikä taseen liitetiedoista (ks. kohta 7.11).

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

9.36 Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamiselle on ominaista se, että samanaikaisesti sovelletaan useita luonteeltaan hyvin erilaisia hallinnointitapoja: keskitetystä hallinnoinnista vastaavat komission tulojen ja menojen hyväksyjät, kun taas lukuisat paikalliset edunsaajat toimivat eri paikoissa ja eri aloilla. Näiden kahden tason välissä on monenlaisia kansallisia ja alueellisia hajautetun hallinnoinnin tasoja. Maatalouspolitiikan ja rakennetoimien aloilla, jotka vastaavat yli 80:tä prosenttia varainhoitovuoden 2001 talousarviosta (maksuista), yhteisön toimenpiteitä hallinnoivat kentällä kansalliset ja alueelliset viranomaiset ja organisaatiot. Sisäisten poliitikkojen ja ulkoisten toimien (14 prosenttia ⁽²²⁾) osalta komission yksiköt hallinnoivat suoraan varoja useiden Euroopassa ja muualla maailmassa toimivien välittäjien kautta. Kaikki yhteisön toimielimet hallinnoivat omia hallintomenojaan suoraan (kuusi prosenttia).

Omat varat

9.37 Omien varojen alalla tilintarkastustuomioistuin katsoi edeltävien varainhoitovuosien tapaan (ja ottaen huomioon tarkastuksen sisältöä koskevat rajoitukset, ks. kohdat 1.23, 1.24 ja 1.37), että saatujen tulojen perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset. Perinteisten omien varojen kohdalla jäsenvaltioiden olisi kuitenkin parannettava kansallisia ohjeitaan tullivarastoinnin valvontajärjestelmän osalta. Komission olisi esitettävä tulostilissä alv:n ja BKTL:n saldoihin liittyvät todelliset tiedot. Lisäksi komission olisi Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävän korjauksen osalta tuotava esiin keskeiset perustiedot ja tehdyt laskutoimenpiteet (ks. kohdat 1.19, 1.20 ja 1.38–1.40).

9.35 KOMISSIION VASTAUKSET

Neuvottelut omistajan kanssa jatkuvat edelleen. Mikäli tilanne ei ole ratkennut varainhoitovuoden 2002 loppuun mennessä, komissio ottaa kyseisen taloudellisen riskin huomioon tilinpäätöksessään.

9.37 KOMISSIION VASTAUKSET

Vastauksissaan kertomuksen 1 lukuun komissio selvitti toimiaan, jotka liittyvät Tulli 2002 -hankkeeseen ja joiden pitäisi auttaa jäsenvaltioita tekemään tilintarkastustuomioistuinten ehdottamat parannukset. Komissio ilmoitti niin ikään aikovansa toteuttaa arvonlisäveroa ja bruttokansantuoloa koskevat muutokset seuraavan tilinpäätöksen yhteydessä ja pyrkivänsä antamaan lisätietoja Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävästä korjauksesta tilinpäätöksen yhteydessä esitettävissä taulukoissa.

⁽²²⁾ Liittymistä valmisteleva tuki (kaksi prosenttia) mukaan luettuna.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Yhteinen maatalouspolitiikka

9.38 Toisessa luvussa esitetyistä huomautuksista käy ilmi, että viljelijöiden ja muiden edunsaajien tekemissä ilmoituksissa on virheitä. Valvontajärjestelmien avulla monet virheistä havaitaan ja korjataan. Tästä huolimatta jäljelle jää vielä olennaisessa määrin tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyviä virheitä. Verrattaessa tilintarkastustuomioistuimen toimittaman tarkastuksen tuloksia tuloksiin, joita jäsenvaltiot esittävät yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisissa tarkastuskertomuksissa, havaitaan näissä kertomuksissa ilmoitetun virhetason olevan yleensä alhaisempi (ks. kohta 2.19). Yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisia tarkastuskertomuksia koskevissa konsolidoiduissa yhteenvedoissa, jotka jo itsessään ovat merkittäviä tietolähteitä, ei eroteta toisistaan riskiin perustuvien tarkastusten ja satunnaisotannan tuloksia (ks. kohta 2.44). Lisäksi todistuksen myöntävien elinten tehtäviin ei kuulu tarkistaa edunsaajien maksupyynnöissä ilmoittamien tietojen tosiasiallisuutta (ks. kohta 2.54).

Rakennetoimet

9.39 Toimien tarkastamisen yhteydessä todettiin, että komission ulkopuolella toteutettavien hallinnointiprosessin vaiheiden osalta komissiolla ei vielä ollut olennaisia ja täsmällisiä tietoja kokonaistilanteesta, niin että se olisi voinut arvioida jäsenvaltioissa toteutettavien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta.

9.38 KOMISSION VASTAUKSET

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan todistuksen myöntävät elimet tarkastavat tilien täydellisyyden, tarkkuuden ja todenperäisyyden. Tämä on tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan uudistuksen olennainen osa, jota muun muassa tilintarkastustuomioistuin on pitänyt hyvin myönteisenä (ks. erityiskertomus nro 22/2000). Näiden elinten tehtäviin ei kuulu niiden tietojen tarkastaminen, joita edunsaajat ovat antaneet maksupyynnöissä.

Jäsenvaltioiden on toimitettava edellistä kalenterivuotta koskeva kertomus komissiolle viimeistään 31. maaliskuuta (peltokasvit) ja 31. elokuuta (kotieläinpalkkio) kunakin vuonna asetuksen (ETY) N:o 3887/92 17 artiklan 3 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 2419/2001 52 artiklan mukaisesti. Komission yksiot ovat laatineet tätä tarkoitusta varten kyselylomakkeet, joissa jäsenvaltiot veloitetaan peltokasvien osalta ilmoittamaan erikseen riskianalyysin ja satunnaisotannan perusteella valittujen tapausten tulokset. Kotieläinpalkkioiden osalta jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta erotella riskianalyysin ja satunnaisotannan perusteella tehtyjä tarkastuksia, mutta ne suoritetaan säännöllisesti ja tarkastuksen kannalta asianmukaisella tavalla. Tavoitteena on varmistaa molemmilla aloilla, että paikalla suoritettaviin tarkastuksiin valittujen viljelijöiden otokset ovat edustavia asetuksen (ETY) N:o 3887/92 mukaisesti.

Lisäksi jäsenvaltioiden on "valittava satunnaisesti 20–25 prosenttia niiden viljelijöiden vähimmäislukumäärästä, joille on tehtävä tarkastus paikalla" 1 päivästä tammikuuta 2002 sovellettavan asetuksen (EY) N:o 2419/2001 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tämä lakisäätöinen velvoite lisää edelleen tarkastuspäätelmien luotettavuutta.

9.39 KOMISSION VASTAUKSET

Koska jäsenvaltiot hallinnoivat rakennerahastoja hajautetusti, komissio pyrkii varmistamaan, että käytössä olevien järjestelmien avulla saadaan riittävästi tietoa, jotta komissio voi saada kohtuullisen varmuuden ilmoitettujen menojen tukikelpoisuudesta.

Vuosien 1994–1999 ohjelmien loppuunsaattamisen yhteydessä lausuma yhteisrahoituksen avulla toteutettujen toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta annetaan toimien päättämistä koskevien lausumien perusteella, jotka komission yksiot tarkastavat huolellisesti. Kaudella 2000–2006 sen sijaan käytettävissä ovat sekä toimien päättämistä koskevat lausumat että asetuksessa (EY) N:o 438/2001 vaadittujen tilintarkastustoimien tulokset, ja komissio saa varmuuden toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta maksajaviranomaisten varmentamien menoilmoitusten perusteella.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.40 Komission tasolla toteutettujen toimien tarkastuksessa ilmeni, että virheet, jotka eivät vaikuta suorasti talousarvioon, ovat yleisiä. Näitä ovat muun muassa maksujen myöhästyminen ⁽²³⁾ ja viivästyksset ohjelmien hyväksymisessä.

9.41 Kolmannessa luvussa esitetyissä huomautuksissa tuodaan esiin jäsenvaltioiden menoilmoituksissa toistuvasti esiintyvät virheet, jotka koskevat kauteen 1994–1999 liittyviä välimaksuja (ks. kohdat 3.59–3.61), tavoitteen 2 vuosiin 1994–1996 liittyvien ohjelmien päättämistä (ks. kohta 3.64) taikka uuteen ohjelmakauden 2000–2006 liittyviä välimaksuja (ks. kohta 3.76). Uuden ohjelmakauden osalta havaittiin hallinto- ja valvontakehyksen lujittamisesta huolimatta samankaltaisia tukeen oikeuttamattomia menoja kuin aiempien kausien osalta (ks. kohta 9.91).

Sisäiset politiikat

9.42 Toimia tarkastettaessa havaittiin, että komissiolla oli käytettävissään vain rajallinen määrä tapauksia, joista oli saatu riittävästi tietoja tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi.

9.40 KOMISSIION VASTAUKSET

Tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat maksujen viivästymiset johtuvat toisinaan komissiosta riippumattomista tilanteista. Vuonna 2002 on kuitenkin pantu täytäntöön joitakin toimenpiteitä, joiden tavoitteena on maksuliikenteestä huolehtivan hallinnon laadun parantaminen, määräysten mukaisien määräaikojen noudattamiseksi.

Ohjelmien hyväksymisessä olleet viivästymiset johtuivat pääasiassa lisäantyneistä vaatimuksista, joilla haluttiin taata yhteisön säädösten tarkempi noudattaminen tai tukitoimien laadun parantaminen. Tämän vuoksi asetuksen (EY) N:o 1260/1999 28 artiklan 1 kohdassa päätöksenteolle säädettyä viiden kuukauden määräaika pidennettiin. Itse asiassa asetuksessa säädettyä määräaika sovelletaan vain "jos kaikki tässä asetuksessa säädetty edellytykset täyttyvät."

9.41 KOMISSIION VASTAUKSET

Komissio valvoo, että tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat ja komission hyväksymät virheet korjataan mahdollisimman pikaisesti.

9.42 KOMISSIION VASTAUKSET

Tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden osalta on todettava, että komissio tekee eron komission tasolla ja lopullisten edunsaajien tasolla tapahtuvan tarkastuksen välillä. Komission tasolla tapahtuvassa tarkastuksessa esimerkiksi tutkimuksen alalla on käytössä kattavasti sekä taloudellisiin näkökohtiin että toimintaan liittyviä menetelmiä; valvontajärjestelyjä, kuten esimerkiksi tarkistuslistoja ja raportointia, käytetään laajalti ja valvontamekanismeja sovelletaan tarkasti tilien perustana olevien toimien arvioimiseksi. Lisäksi edunsaajien tasolla tapahtuvat tarkastukset, joilla arvioidaan tilien perustana olevien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta, ovat lisääntyneet ja tulevat edelleen lisääntymään.

⁽²³⁾ Huolimatta siitä, että komission uudistusta koskevassa valkoisessa kirjassa esitetään tältä osin erityistoimia.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.43 Neljännessä luvussa esitetään huomautuksia, jotka liittyvät tutkimusta ja teknologista kehittämistä käsittelevän viidennen puiteohjelman epäsuoriin toimiin (42 prosenttia sisäisten politiikkojen maksuista) ja joista käy ilmi, että sopimuspuolten toimittamissa kuluselvityksissä on yhä virheitä (ks. kohdat 4.41 ja 4.44). Ulkoisten tarkastajien neljännen puiteohjelman yhteydessä toimittamissa jälkitarkastuksissa saatiin vahvistus tälle päätelmälle (ks. kohta 4.59). Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevan ohjelman (kahdeksan prosenttia sisäisten politiikkojen maksuista) osalta maksujen perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset selvityksiä koskevia maksuja lukuun ottamatta (ks. kohdat 4.27 ja 4.29).

9.44 Komission uudistusta koskevassa valkoisessa kirjassa esitetään tältä osin erityistoimia, mutta komissio suorittaa merkittävän osan maksuista silti myöhässä.

Ulkoiset toimet

9.45 Toimia tutkittaessa havaittiin, että komission ulkopuolella toteutettavien hallinnointiprosessin vaiheiden osalta komissiolla ei aina ollut riittävästi tietoja, niin että se olisi voinut arvioida tilien perustana olevien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta.

9.46 Humanitaarisen avun ja elintarvikeavun osalta (25 prosenttia alan maksuista, ks. kohta 5.14) viidennessä luvussa esitetyistä huomautuksista käy ilmi, että paikallisella tasolla havaittiin virheitä ja että apua hallinnoivilla välittäjillä oli ongelmia valvontamenettelyjen soveltamisessa (ks. kohdat 5.50–5.52).

9.43 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio myöntää, että virheet kustannusselvityksessä ovat edelleen tärkeä kysymys, vaikka vuodesta 2000 alkaen noudatetun uuden tarkastusstrategian avulla ei vielä voidakaan mitata tilanteen kehitystä. Komissio jatkaa tehostettuja toimia vähentääkseen kyseisiä virheitä sekä viidennen puiteohjelman täytäntöönpanossa että kuudennen puiteohjelman yhteydessä (katso vastaukset kohtiin 4.47–4.50).

TEN-T-tutkimusten suhteen tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat ongelmat liittyvät tulkintaeroon tukikelpoisista kustannuksista. Komissio on sitoutunut kehittämään määritelmien selkeyttä, jotta tämänkaltaisilta erimielisyyksiltä vältytään vastaisuudessa, katso kohta 4.29.

9.44 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio on samaa mieltä siitä, että maksuviivästymisiin liittyviä tavoitteita ei ole vielä saavutettu. Komissio on tilannetta kohentaakseen kuitenkin tehnyt aloitteen, johon muun muassa kuuluu maksuviivästymien yksityiskohtainen seuranta ja niiden raportointi.

Kustannusselvityksien liitteenä olevien tilintarkastuslausuntojen, jotka nyt ovat kokeiluvaiheessa mutta joiden odotetaan olevan laajalti käytössä kuudennessa puiteohjelmassa, on määrä huomattavasti lyhentää maksujen suorittamiseen käytettävää aikaa.

9.45 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio myöntää, että tiettyihin seikkoihin on edelleen kiinnitettävä huomiota, ja se on jo ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin. Katso myös vastaukset kohtiin 5.50–5.52.

9.46 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio on jo ryhtynyt toimenpiteisiin eri hankkeissa käytettyjen menettelyjen ja tilien valvonnan lisäämiseksi erityisesti valtiosta riippumattomien järjestöjen osalta. Tätä toimintapolitiikkaa noudatetaan jo järjestelmällisesti kaikkien uusien sopimusten tai ehdotuspyyntöjen yhteydessä.

Komissio panee merkille tilintarkastustuomioistuimen päätelmän humanitaarisesta avusta ja tutkii kyseiset tapaukset uudelleen. Komission mielestä taloushallinnon uudistuksen yhteydessä toteutetut toimenpiteet ratkaisevat mainitut ongelmat (katso myös vastaukset kohtiin 5.50–5.52).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Hallintomenot

9.47 Hallintomenojen tarkastuksessa keskityttiin yleistä talousarviota koskevan kokonaiskatsauksen lisäksi lähinnä komission ja Euroopan parlamentin soveltamaan palkkaukseen (noin 38 prosenttia alan maksuista). Sisäisen valvonnan järjestelmää koskeneessa arvioinnissa ja yksityiskohtaisten tarkastusten tulosten avulla ei havaittu maksujen perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvän ongelmia (ks. seitsemäs luku).

Komission sisäisen valvonnan järjestelmän uudistus

9.48 Euroopan parlamentti kehotti tammikuussa 2000 ⁽²⁴⁾ komissiota käynnistämään hallinnonuudistuksen. Tämän johdosta esitettiin 5. huhtikuuta 2000 valkoinen kirja "Komission uudistaminen" ⁽²⁵⁾, jonka strategiaan toimintalinjoihin kuuluu sisäisen tarkastuksen, taloushallinnon ja varainhoidon valvonnan organisointi uudelleen. Tilintarkastustuomioistuin keskittyi varainhoitovuoden 2001 tarkastuslausumaan liittyvässä tarkastuksessaan tähän uudistukseen. Uudistus ei vielä varainhoitovuoden 2001 osalta vaikuttanut tilintarkastustuomioistuinten noudattamaan tarkastuksen lähestymistapaan, koska uudistus on toteutettu vasta äskettäin (ks. kohta 9.70).

Uudistuksen keskeiset piirteet

9.49 Valkoisen kirjan V luvussa "sisäinen tarkastus, taloushallinto ja varainhoidon valvonta" vahvistetaan uudet sisäisen valvonnan järjestelyt. Luvussa käsitellään erityisesti seuraavia toimenpiteitä:

- a) perustetaan yhteinen varainhoitoelin budjettipääosaston yhteyteen;
- b) perustetaan sisäisen tarkastuksen toimiala, joka toimii hallinnonuudistuksesta vastaavan varapuheenjohtajan alaisuudessa sisäisen tarkastuksen seurantakomitean avustamana;
- c) luodaan jokaiseen pääosastoon sisäisen tarkastuksen rakenteet (*audit capabilities*);
- d) säilytetään varainhoidon valvojan ennakkohyväksyntä tilapäisesti kunnes varainhoitoasetuksen uudelleenlaatiminen saadaan päätökseen.

⁽²⁴⁾ 19. päivänä tammikuuta 2000 annettu päätöslauselma.

⁽²⁵⁾ KOM(2000) 200 lopullinen, 5.4.2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.50 Komissio on sitoutunut toteuttamaan perusteellisen uudistuksen, joka perustuu COSOn⁽²⁶⁾ tavoitteisiin. Uudistuksen tulokset näkyvät vasta tulevina vuosina. Uudistuksen kantavana ajatuksena on komission pääjohtajien vastuullisuus. Pääjohtajien on otettava käyttöön vaikuttavat sisäisen valvonnan järjestelmät, jotka täyttävät yhteisen varainhoitoelimen määrittelemät vähimmäisnormit.

9.51 Valkoisen kirjan toimen 82 mukaisesti kunkin pääjohtajan on julkaistava vuosittainen toimintakertomus ja allekirjoitettava lausuma, jossa hän muun muassa toteaa saaneensa alaisuudessaan toimivissa yksiköissä sovellettujen sisäisen valvonnan menettelyjen ansiosta riittävät takeet tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Uudistuksen tiettyihin osatekijöihin liittyviä kysymyksiä

9.52 Tässä vaiheessa saattaisi olla hyödyllistä muuttaa hieman kolmea osatekijää, jotta uudistuskokonaisuus olisi käytännössä nykyistä johdonmukaisempi.

Lausumien ja kertomusten toimittamisen määrääjat

9.53 Pääjohtajien lausumat sekä komission yhteenvetokertomus ovat spontaaneja kannanottoja⁽²⁷⁾, joita ulkoinen tarkastaja (tilintarkastustuomioistuin) ei voi jättää huomiotta antaessaan tarkastuslausumaansa. Määrääjat, jotka komissio on asettanut lausumien toimittamiselle, eivät kuitenkaan sovi yhteen varainhoitoasetuksessa vahvistetun vuosikertomuksen aikataulun kanssa. Komissio toimittaa heinäkuun lopussa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle yhteenvetokertomuksen, joka perustuu pääjohtajien kertomuksiin (ks. kohdat 9.94–9.100). Lisäksi varainhoitoasetuksen 88 artiklan 1 kohdan mukaan tilintarkastustuomioistuin on ilmoitettava komissiolle viimeistään heinäkuun 15 päivänä huomautukset, jotka se todennäköisesti esittää vuosikertomuksessaan⁽²⁸⁾.

9.53–9.54 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio myöntää, että vuosikertomusten ja lausumien ensimmäisenä vuonna ei ole voitu noudattaa niitä määräaikoja, jotka alunperin asetettiin valtuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä koskeissa toimintaohjeissa (tiedonanto, 27.6.2001). Komissio on lisäksi varautunut yhteenvetokertomuksensa toimen 10⁽²⁾ yhteydessä tarkastelemaan seuraavan varainhoitovuoden menetelmiä ja suuntaviivoja ja samalla ottamaan ensimmäisen askelen aikataulujen laatimiseksi.

⁽²⁶⁾ Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission on vapaaehtoisvoimin toimiva yksityisen sektorin järjestö, jonka tavoitteena on edistää taloudellisten tietojen esittämisen laadun parantamista liiketoiminnan etiikan, vaikuttavien sisäisten tarkastusten ja yritysten hyvän hallintotavan avulla

⁽²⁷⁾ Vrt. johdon tarkastajille osoittamat kirjeet.

⁽²⁸⁾ Varainhoitoasetuksen 88 ja 88 a artiklassa säädetään, että tilintarkastustuomioistuin toimittaa lausumansa Euroopan parlamentille ja neuvostolle samaan aikaan kuin vuosikertomuksen (viimeistään marraskuun 30 päivänä). Käytännön syistä tarkastuslausuma on vuodesta 1994 lähtien sisällytetty vuosikertomukseen.

⁽²⁾ Toimi 10: Pääsihteeristö tarkistaa ja tehostaa ennen vuoden 2002 loppua menettelytapoja ja ohjausta yhteistyössä budjettipääosaston, henkilöstön ja hallinnon pääosaston sekä sisäisen tarkastuksen kanssa vuoden 2002 vuosikertomusten laatimista varten. Se kiinnittää erityishuomiota kysymykseen olennaisuudesta, vuosikertomusten liitteenä oleviin lausumiin sisältyvien mahdollisten varaumien laajuuden määrittelyyn ja ristikkäisen valtuutuksen kysymyksen hoitamiseen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.54 Asetettu aikataulu ei siis anna tilintarkastustuomioistuimelle mahdollisuutta perehtyä tulojen ja menojen hyväksyjien sekä komission toimittamiin lausumiin ja kertomuksiin asianmukaisissa olosuhteissa. Valtuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä koskevissa toimintaohjeissa vuosittaisten kertomusten toimittamiselle asetettu määräaika (15. maaliskuuta) olisi huomattavasti tarkoituksenmukaisempi. Uudessa varainhoitoasetuksessa aiotaan muuttaa tiettyjä aikatauluja, minkä vuoksi on vieläkin tärkeämpää, että komissio tarkistaa pääosastojensa lausumien ja vuosittaisten kertomusten toimittamisen määräaika.

Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea

9.55 Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea tutkii sisäisen tarkastuksen toimialan kertomukset ja on veloitettu valvomaan sen suositusten täytäntöönpanoa. Seurantakomitea, joka varmistaa sisäisen tarkastuksen toimialan itsenäisyyden, koostuu viidestä jäsenestä, joista neljä on komission jäseniä. Komissio nimittää ulkopuolisen jäsenen seurantakomitean neljän muun jäsenen suosituksesta.

9.56 Seurantakomitean puheenjohtajana toimii talousarviosta vastaava komission jäsen, mikä on ristiriidassa tavallisesti noudatettavien periaatteiden kanssa: tarkastuskomitean puheenjohtajalla ei voi olla asianomaisessa organisaatiossa asemaa, joka saattaa johtaa eturistiriidan syntymiseen.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön ulkopuolisten maiden järjestelmien ottaminen huomioon

9.57 Euroopan unionin talousarviota toteutetaan tapauksesta riippuen eri asteisesti hajautetulla tavalla (ks. kohta 9.36).

9.56 KOMISSION VASTAUKSET

Sisäisen tarkastuksen seurantakomitean vastuualueet eivät ole samat kuin julkisen tai yksityisen sektorin tarkastuskomitean. Alkuvaiheessa komitea on keskittynyt sisäisen tarkastuksen toimialan työhön, erityisesti valvomaan, että tarkastettavat ryhtyvät riittäviin jatkotoimiin toimialan kertomusten perusteella. Komitean tehtävänä ei esimerkiksi ole tutkia komission tilinpäätöksiä, mikä kuuluisi "perinteisen" tarkastuskomitean tehtäviin yksityissektorilla.

Komissio päätti, että komitean puheenjohtajan tehtävät annetaan talousarviosta vastaavalle komission jäsenelle ja varapuheenjohtajan tehtävät uudistuksesta vastaavalle komission jäsenelle, koska he ovat tehtäviensä vuoksi eniten mukana taloushallinnon tehostamisprosessissa. Jos tarkastus koskee pääosastoa, josta jokin komitean jäsenistä on suoraan vastuussa, kyseinen jäsen ei toimi puheenjohtajana asianomaisen tapauksen käsittelyssä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.58 Talousarvion toteuttamistapojen moninaisuuden vuoksi tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden tarkastaminen on hankalaa. Komissio, joka EY:n perustamissopimuksen 274 artiklan määräysten mukaisesti toteuttaa talousarviota omalla vastuullaan, on riippuvainen kolmansien osapuolten kanssa tehtävän yhteistyön onnistumisesta.

9.59 Valkoisessa kirjassa todetaan seuraavaa: "Koska komission taloudellinen toiminta on niin laajaa ja monimuotoista, sen on voitava vakuuttua, että taloudelliset riskit hallitaan kunnolla". Käytännössä komission uudistuksessa ei kuitenkaan oteta riittävällä tavalla huomioon hajautetun hallinnon monimutkaisuutta. Valkoisessa kirjassa täsmennetään, että "siihen tarvitaan yleisstrategia, joka mahdollistaa sisäisten valvontajärjestelmien toiminnan ja EU:n talousarviosta, EU:n tuloista tai omista varoista rahoitettujen menojen jatkuvan seurannan" (29). Tästä huolimatta tätä tarkoitusta varten toteutettavat toimet kattavat lähinnä komission sisäiseen hallintointiin liittyviä näkökohtia.

9.60 Valtuutettuja menojen ja tulojen hyväksyjä koskevista toimintaohjeista (30) edellytetään hajautetun hallinnon osalta, että toimintakertomuksiin sisällytetään kuvaus toimenpiteistä, joita on toteutettu:

- a) sen selvittämiseksi, missä määrin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön hallinto- ja valvontajärjestelmiä, joiden avulla voidaan saada kohtuullinen varmuus tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta;
- b) ilmoitettujen määrien oikeellisuuden varmistamiseksi;
- c) rahoitusta koskevien korjausten tekemiseksi tapauksissa, joissa jäsenvaltioiden valvontamenettelyt ovat osoittautuneet puutteellisiksi.

(29) KOM(2000) 200 lopullinen, 5.4.2000, s. 64.

(30) SEC(2000) 2203/5, 13.12.2000. Ks. myös edelleenvaltuutettujen menojen ja tulojen hyväksyjien tehtäviä ja vastuualueita koskevia toimintaohjeita.

9.59–9.60 KOMISSION VASTAUKSET

Komission mielestä nykyiset säännökset yhteisön varojen hajautetun hallinnon vastuukysymyksistä eivät ole tyydyttäviä. Yhteenvetokertomuksensa yhteydessä komissio esittelee tähän liittyen kaksi erityistointia. Toimessa 4 (3) määritellään komission ja neuvoston vastuu ja toimivalta rakennerahaston hallinnon, tarkastuksen ja valvonnan suhteen. Toimen 12 (4) tarkoituksena on määritellä paremmin tulojen ja menojen hyväksyjien vastuun laajuus näillä aloilla, jotta pääjohtajat voivat ryhtyä epäilysten herätessä tai ongelmien ilmaantuessa tarvittaviin toimenpiteisiin.

(3) Toimi 4: Komissio pyrkii selvittämään neuvoston kanssa, mikä on sen osavastuu rakennerahastojen yhteistä hallintointia koskevien tavoitteiden saavuttamisessa. Komissio tekee myös ehdotuksia, joiden tarkoituksena on sovittaa komission seuranta- ja valvontavaltuudet yhteen komission vastuun kanssa.

(4) Toimi 12: Budjettipääosasto laati yhteistyössä henkilöstön ja hallinnon pääosaston sekä asianomaisten yksiköiden kanssa selvityksen tästä kysymyksestä maaliskuuhun 2003 mennessä. Se tekee komissiolle ehdotuksen tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävien rajaamisesta kaikilla niillä aloilla, joilla hallinto on jaettu. Tämän ansiosta pääjohtajien pitäisi voida toteuttaa aiheelliset toimenpiteet, jos epäselvyyksiä tai ongelmia ilmenee.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.61 Tulojen ja menojen hyväksyjien lausumiinsa mahdollisesti liittämiin varausten on kuitenkin tarkoitus koskea vain kunkin pääosaston sisällä havaittuja puutteita. Ulkoisia tekijöitä mainitaan ainoastaan erikoistapaauksissa. On kuitenkin korostettu, että pääjohtaja vastaa sisäisistä toimenpiteistä, joilla pyritään minimoimaan ulkoisten häiritsevien vaikutukset⁽³¹⁾.

9.62 Hajautetun hallinnoinnin erityispiirteitä ei ole otettu selkeästi huomioon myöskään sisäisen valvonnan standardeissa. Esimerkiksi standardi nro 17 käsittelee jokaista pääosastoa koskevia valvontamenettelyjä, joihin erityisesti kuuluu toimia sisältävän otoksen jälkitarkastus. Jäsenvaltioiden valvontajärjestelmiin ei viitata. Lisäksi standardeissa jätetään huomiotta komission etenkin ulkoisten toimien alalla toimittamiin ulkoisiin tarkastuksiin liittyviä kysymyksiä.

Uudistuksen edistyminen

Alkuperäinen aikataulu

9.63 Alun perin oli tarkoitus, että valkoisen kirjan V luvussa esitetyt toimet toteutettaisiin ennen heinäkuuta 2001⁽³²⁾, ja sisäisen tarkastuksen toimialan piti tehdä useita hallinto- ja valvontajärjestelmiin liittyviä tarkastuksia kaikissa pääosastoissa huhtikuun 2001 ja joulukuun 2002 välisenä aikana.

Aikataulun mukaisesti toteutetut toimet

9.64 Uudistuksen ensimmäisessä vaiheessa (touku-kuussa 2000) komissio toteutti varainhoitoasetuksen muutoksen sisäisen tarkastuksen ja varainhoidon valvonnan erottamiseksi toisistaan. Komissio on lisäksi käynnistänyt varainhoitoasetuksen uudelleenlaatimisen, ja uusi varainhoitoasetus tulee voimaan vuoden 2003

9.61–9.62 KOMISSIION VASTAUKSET

Standardissa 17 määrätään pääosaston sisäisen valvonnan ohjausmenettelyistä, ja se koskee myös valvontajärjestelmien saattamista jäsenvaltioissa yhteisön lainsäädännön vaatimuksia vastaaviksi. Samoin toimintaohjeissa todetaan, että tulojen ja menojen hyväksyjän on valvottava myös oman rakenteensa ulkopuolella johdettavia toimia. Tämän vuoksi jotkut pääjohtajista ovat ilmaisseet erityisiä varauksia kolmansien osapuolten hoitamien varojen suhteen. Kyseessä ei näin ollen ole epäselvä lausuma.

⁽³¹⁾ Menetelmiä käsittelevä työryhmä esitti tämän merkitykseltään epäselvän huomautuksen valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien lausumaa ja varauksia koskevassa asiakirjassa "Lignes directrices sur la déclaration et les réserves de l'ordonnateur délégué dans le cadre du rapport d'activité".

⁽³²⁾ Toimi 91, joka koskee muidenkin kuin taloushallinnosta ja valvonnasta vastaavan henkilöstön jäsenten kouluttamista, on tarkoitus toteuttaa syyskuun 2001 ja heinäkuun 2002 välisenä aikana.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

alussa. Useita henkilöstön tehtävien määrittämisen kannalta tärkeitä asiakirjoja ⁽³³⁾ hyväksyttiin lisäksi vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Komission pääosastot arvioivat myös itse onnistumistaan sisäisen valvonnan standardien käyttöön ottamisessa. Arvioinnin tuloksia hyödynnettiin järjesteltäessä uudelleen talousprosesseja ja lujitettaessa hallinnointi-, valvonta- ja tarkastusrakenteita.

Toteutuksen viiveet

Uusien yksiköiden perustaminen

9.65 Pätevän henkilöstön palkkaamiseen liittyvien ongelmien ja hallinnollisten käänteiden vuoksi vuoden 2001 lopussa jotkin uudet yksiköt eivät vielä olleet täysin toimintavalmiita: muun muassa yhteinen varainhoitotoelin, sisäisen tarkastuksen toimiala ja eri pääosastojen ”sisäisen tarkastuksen rakenteet” ⁽³⁴⁾.

Sisäisen valvonnan standardit

9.66 Joidenkin sisäisen valvonnan standardien täytönpanon määräaikoja, jotka oli alun perin asetettu vuoden 2001 loppuun, pidennettiin useissa tapauksissa maaliskuun ja joulukuun 2002 välille ⁽³⁵⁾. Sisäisen tarkastuksen rakenteiden luomista siirrettiin vuoden 2002 loppuun, mikä todennäköisesti rajoittaa pääjohtajien lausumien kattavuutta seuraavina varainhoitovuosina.

⁽³³⁾ Sisäisen tarkastuksen toimialan peruskirja (toimi 68), sisäisen tarkastuksen seurantakomitean peruskirja (toimi 71), sisäisen tarkastuksen rakenteiden luomista jokaiseen komission pääosastoon ja siihen liittyviä edellytyksiä käsittelevä tiedonanto (toimi 81), valtuutettuja ja edelleenvaltuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä koskevat toimintaohjeet (toimi 63) sekä tehtävien erottamista ja talousprosesseja käsittelevä suuntaa-antava muistio (toimi 79). Tilinpitäjien ja avustavien tilinpitäjien toimintaohjeet (toimi 63) hyväksyttiin vasta marraskuussa 2001.

⁽³⁴⁾ *Audit capabilities.*

⁽³⁵⁾ Esimerkiksi standardissa nro 3 käsitellään henkilöstön pätevyyttä, standardissa nro 4 henkilöstön tuottavuutta, standardissa nro 5 arkaluonteisia tehtäviä, standardissa nro 11 riskianalyysejä ja riskienhallintaa ja standardissa nro 22 sisäisen tarkastuksen rakenteita.

9.65 KOMISSION VASTAUKSET

Vaikka sisäisen tarkastuksen toimialan (IAS) henkilökunnan määrä on tasaisesti kasvanut vuonna 2001, se ei kyseisen vuoden lopussa ollut vielä tavoitetasolla. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että tilintarkastajan toimiin ei ole ollut hakijoita, joilla olisi ollut tehtävään soveltuva ammatillinen tausta. Sama on havaittavissa myös tarkastusyksiköiden (IACS) suhteen. Vuonna 2001 useimmat osastot noudattivat tarvittavien voimavarojen puuttuessa edelleen omia sisäisiä tarkastusjärjestelmiään. Komissio on käynnistänyt kaksi avointa sisäisen tarkastuksen kilpailua helpottamaan A 4 / A 5- ja A 6 / A 7 -tasoisten virkamiesten palkkaamista sekä sisäisen tarkastuksen toimialaan että tarkastusyksiköihin.

9.66 KOMISSION VASTAUKSET

Sisäisen valvonnan standardeja on pantu täytäntöön asteittain vuodesta 2000 alkaen. Tärkeimmät taloushallinnon standardit oli otettava käyttöön tuloja ja menoja hyväksyvissä yksiköissä 30. kesäkuuta 2001 mennessä.

Viivästymistä sisäisen tarkastuksen rakenteiden perustamisessa on tarkasteltava suhteellisesti. Tarkastusrakenteet ovat pääjohtajalle vain yksi tiedonlähde muiden joukossa. Toisaalta monet rakenteista ovat tänä vuonna tarjonneet neuvonsa ja kokemuksensa käyttöön vuotuisten toimintakertomuksien laadinnassa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Takaisinperintä

9.67 Valkoisen kirjan toimelle 96, joka koskee perusteettomasti maksettujen varojen takaisinperinnän tehostamista (ks. kohta 9.26), asetettu määräaika oli heinäkuussa 2000. Joulukuussa 2000 komissio hyväksyi tiedonannon ⁽³⁶⁾, jossa vahvistettiin komission menettelyjen uudistamiseen liittyvät periaatteet ja asiaa käsittelevä toimintasuunnitelma, johon kuuluu toimintojen hajauttaminen ja komission oikeudelliselle yksikölle annettavan tuen lisääminen. Hallinnollisten vaikeuksien vuoksi määräaika siirrettiin 30. päivään kesäkuuta 2002.

Valvontatoiminto

9.68 Valkoisen kirjan toimesta 78 korostetaan sitä, että yhteinen varainhoitoelin saa hallinnon ja pääosastojen varainhoidon valvonnan järjestelmistä laatimien kuvausten sekä sisäisen tarkastuksen rakenteiden ja sisäisen tarkastuksen toimialan kertomusten avulla tiedot, joita se tarvitsee valvoakseen komission sisäisen valvonnan standardien soveltamista. Sisäisen tarkastuksen seurantaomitean tehtäviin kuuluu mukauttaa standardeja tarvittaessa.

9.67 KOMISSIION VASTAUKSET

Tarkasteltaessa suoraan hallinnoiduilla aloilla perusteettomasti maksettujen varojen takaisinperinnän tehostamista on todettava, että komissio on joulukuussa 2000 julkaistussa tiedonannossaan määritellyt uudestaan eri toimijoiden tehtävät ja tarkentanut automaattisen tietojenkäsittelyn ja menettelytapojen tasolla tehtäviä parannuksia.

Velkomiskirjeeseen liittyvää vastuuta aletaan siirtää tulojen ja menojen hyväksymisestä vastaaviin yksiköihin 1. tammikuuta 2003 lähtien, jolloin uusi varainhoitoasetus, sen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä sisäistä perimismenetelyä koskevat määräykset tulevat voimaan.

Vuonna 2002 on jo tehty muitakin parannuksia. Niitä ovat mm. seuraavat:

- automaattisen tietojenkäsittelyn tasolla on toteutettu seurannan parantamisen ensimmäinen vaihe,*
- takaisinperintään osoitettua henkilöstöä on lisätty; pakoperintätapausten koordinointi on keskitetty,*
- OLAF on perustanut uuden yksikön väärinkäytösten taloudellisten näkökohtien seurantaan.*

Komission on ennen vuoden 2002 loppua määrä hyväksyä uusi tiedonanto suoraan ja epäsuoraan hallinnoitujen yhteisön menojen osalta syntyneiden saatavien takaisinperinnän tehostamisesta.

⁽³⁶⁾ SEC(2000) 2204/3, 12.12.2000.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.69 Koska tiettyjä uudistuksen osa-alueita ei toteutettu ajoissa, tarkastuskertomuksia laadittiin vain vähän. Vuoden 2001 loppuun mennessä sisäisen tarkastuksen toimiala ja sisäisen tarkastuksen rakenteet eivät olleet toimittaneet perusteellisia tarkastuksia sisäisen valvonnan standardien soveltamisesta. Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea, joka ei itse tee tarkastuksia, ei ollut vielä vuoden 2001 loppuun mennessä voinut toteuttaa täysipainoisesti sisäisen valvonnan vähimmäisstandardien soveltamista koskevaa valvontatehtäväänsä.

9.70 Yleisesti ottaen kyseiset viivästykset ovat varsin ymmärrettäviä. Ne johtuvat useimmissa tapauksissa epärealistisesta aikataulusta sekä siitä, että asiaan liittyviä vaikeuksia on suuresti aliarvioitu, vaikka esimerkiksi hallinnolliset ja tekniset ongelmat olisivat olleet helposti ennakoitavissa.

Komission yhteenvetokertomus (24.7.2002)

Pääjohtajien vuosittaiset toimintakertomukset ja lausumat

9.71 Pääjohtajien lausumat ovat edistysaskel, joka todennäköisesti tulee vaikuttamaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissaan soveltamaan lähestymistapaan. On siis tärkeää, että lausumien sisältö on yksiselitteinen muun muassa jäsenvaltioiden, kolmansien maiden ja lopullisten edunsaajien tasolla ilmenneiden olennaisten puutteiden käsittelyn osalta (ks. kohdat 9.57–9.62 ja 9.86). Samoin menettelyjen, joihin lausumat perustuvat, on oltava riittävän avoimet, jotta ulkoinen tarkastaja voi varmistua niiden oikeellisuudesta. Vielä tämä ei ole mahdollista. Varainhoitovuoden 2001 osalta pääjohtajien toimintakertomusten ja lausu-

9.69 KOMISSIION VASTAUKSET

Valvontastandardien täytäntöönpano tapahtuu asteittain. Yhteinen varainhoitoelin (SFC) avustaa komission yksiköitä ja valvoo valvontastandardien täytäntöönpanoa. Tämän seurauksena komission hyväksymiä standardeja tarkistettiin vuoden 2001 lopussa.

Sisäisen valvonnan standardit, yksiköiden vuotuiset toimintakertomukset ja lausumat olivat sisäisen tarkastuksen toimialan (IAS) peruslähtökohtina yksityiskohtaisten tarkastusten alkaessa. Niitä odotettaessa sisäisen tarkastuksen toimiala tarkasteli ensiksi itse uudistusprosessia ja sen jälkeen tiettyjä erityisiä riskialueita tai kysymyksiä, joiden tarkastelua johto oli pyytänyt. Tarkastustoiminnan myötä toimiala sai kokemusta, se laati toimitelmistä ja sen toimintaympäristöstä alustavan selvityksen ja toi esille tärkeimmät järjestelmään liittyvät kysymykset ja siihen liittyvät riskit.

9.70 KOMISSIION VASTAUKSET

Alkuperäiset tavoitteet olivat varsinkin tarkastukseen ja valvontaan erikoistuneen henkilöstön puutteen vuoksi kunnianhimoisia. Komissio myöntää yhteenvetokertomuksessaan, että erikoishenkilöstöä ei ole ollut ajoissa saatavilla (katso toimi 14⁽⁵⁾).

9.71 KOMISSIION VASTAUKSET

Yhteenvetokertomuksessaan komissio esittää toimia, joilla mahdollisesti voitaisiin parantaa vuotuisen toimintakertomusten laatua erityisesti niiltä osin, jotka liittyvät yhteisön varojen hallinnoimiseen yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja näiden kertomusten laatimiselle annettavan tuen metodologisiin puoliin.

⁽⁵⁾ Toimi 14: Henkilöstön ja hallinnon pääosasto tarkastelee mahdollisimman pian uudelleen vuonna 2002 palvelukseenoton yhteydessä niitä valmiuksia, joita yksiköt tarvitsevat taloushallintoon ja siihen liittyviin kysymyksiin, vertailee niitä nykyisiin tämän alan kilpailuihin ja käynnistää tarvittaessa uusia avoimia kilpailuja. Tässä yhteydessä henkilöstön ja hallinnon pääosasto laatii ohjelman, jota EU:n uusi henkilöstövalintatoimisto EPSO (European Personnel Selection Office) alkaa panna täytäntöön vuoden 2003 alusta. Välivaiheen toimenpiteenä vapaisiin vakituisiin virkoihin palkataan väliaikaisia toimihenkilöitä, kunnes alaan liittyviä kilpailuja varten on saatu laadittua riittävän pitkät varallaololuettelot

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

mien laatiminen on vasta kokeilu, jonka eri osatekijöitä voidaan vielä parantaa. Tarkastuslausumaa laatiessaan tilintarkastustuomioistuin saattaa tarvittaessa tukeutua kyseisiin kertomuksiin ja lausumiin vasta varainhoitovuodesta 2002 alkaen.

Valmisteluprosessi

Riittämätön taustatuki

9.72 Varainhoitovuotta 2001 koskevat pääjohtajien toimintakertomukset ja lausumat laadittiin ilman taustatukea, jota uudet rakenteet olisivat voineet antaa, jos ne olisivat olleet täysin toimintavalmiit. Käytettävät menettelyt, standardit ja termit oli vasta hyväksytty⁽³⁷⁾, eivätkä keskusyksiköt aina kyenneet auttamaan kaikkia 36:ta pääosastoa niiden menettelyissä.

9.73 Valmistelun viivästyminen johti toisinaan suuntaviivojen epäyhdenmukaiseen tulkintaan. Lisäksi ei voitu järjestää luonnosten alustavaa läpikäyntiä virheiden, epäjohtonmukaisuuksien ja eri pääosastojen lausumien välisten ristiriitaisuuksien havaitsemiseksi ja tarvittavien muutosten tekemiseksi. Ensimmäisten kertomusten ja lausumien esittämistä kokonaisuudessaan siirrettiin vuodella, mutta saatua lisäaikaa ei hyödynnetty riittävästi siten, että olisi varmistettu tarvittava taustatuki komission valtuutetuille tulojen ja menojen hyväksyjille.

Lisäksi kertomukset ja lausumat eivät ole tilintarkastuslausumia tilintarkastustuomioistuimen käyttämässä merkityksessä eivätkä näin ollen noudata samaa menetelmää. Tavoitteena niitä luotaessa on ollut pääjohtajien mutta myös komission vastuullistaminen ("accountability") yksiköidensä hallinnoinnissa.

9.72 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio on tehnyt huomattavasti työtä hallintojärjestelmänsä uudistamisessa. Kyseessä on ensimmäinen yritys, joka koskee kaikkia komission yksiköitä, ja se liittyy uuden toimintoperusteisen johtamisjärjestelmän täytäntöönpanoon. Komissio katsoo kuitenkin, että yhteenvetokertomuksessa esitetyillä korjaavilla toimilla voidaan huomattavasti edistää havaittujen puutteiden poistamista.

Menetelmien uudelleentarkastelun (katso toimi 10) ja ennen muuta siitä saadun kokemuksen avulla voidaan menettelytapoja yhdenmukaistaa. Lausumat eivät kuitenkaan koskaan ole täysin yhdenmukaisia, koska niissä on otettava huomioon komission yksiköiden erityisominaisuudet.

9.73 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio on hyödyntänyt lausumien esittämiseen kokonaisuudessaan saatua vuoden lisäaikaa laatimalla jokaisen pääosaston osalta kertomuksen sisäisen valvonnan standardien täytäntöönpanosta ja erityisesti taloushallinnon tilanteesta 30. kesäkuuta 2001.

⁽³⁷⁾ Komissio hyväksyi 27. kesäkuuta 2001 tiedonannon, joka koskee pääjohtajien vuosittaisia toimintakertomuksia ja lausumia, ja sen mukaan vuosittaiset toimintakertomukset varainhoitovuodelta 2001 oli toimitettava viimeistään 1. toukokuuta 2002. Vuosittaisia toimintakertomuksia varainhoitovuodelta 2001 koskevassa kiertokirjeessä, joka oli päivätty 9. tammikuuta 2002, määriteltiin tarvittavat tietojen keräysjärjestelmät. Vasta 9. huhtikuuta 2002, eli kolme viikkoa ennen määräaikaa, hyväksyttiin suuntaviivat, joiden tarkoituksena on auttaa pääosastoja valmistelemaan lausumiaan ja niihin mahdollisesti liittyviä varauksia ja joissa täsmennetään väliaikaisesti käsitteitä, termejä sekä lausuman ja varausten kattavuus.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Standardien epätäsmällisyys

9.74 Suuntaviivojen mukaan pääjohtajat ilmaisevat lausumissaan saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että sisäisen tarkastuksen järjestelmässä ei ole systemaattisia puutteita eikä yksittäisiä ongelmia, joilla voisi olla olennainen vaikutus varainhoitovuoden tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen.

9.75 Olennaisuuden määritelmä täyttyy suuntaviivojen mukaan silloin, kun jokin tekijä on johtanut tai saattaa johtaa virheisiin, tehottomuuteen, sääntöjenvastaisuuksiin, petoksiin tai muihin ongelmiin, joiden vaikutus on niin suuri, että vastuussa olevien hallinnoijien on välittömästi toteutettava korjaavia toimia organisaatioon mahdollisesti kohdistuvien riskien minimoimiseksi. Tällaisissa tapauksissa lausumaan tulisi sisältyä varauksia.

9.76 Suuntaviivojen liitteenä oli useita esimerkkejä, joilla pyrittiin selkeyttämään määritelmiä. Koska asiasta ei ollut saatu riittävää kokemusta, aihepiirin yhdenmukainen käsittely kaikissa toimintakertomuksissa ja lausumissa olisi kuitenkin voitu taata ainoastaan käsiteltävien aihealueiden tarkan analysoimisen ja niiden ryhmittelyä koskevan perusteellisen keskustelun avulla. Käytännön suuntaviivat annettiin myöhäisessä vaiheessa, joten yhdenmukaistaminen ei ollut mahdollista.

Lausumien ja vuosittaisten toimintakertomusten sisältö

Varaukset heikentävät saatua varmuutta

9.77 Varainhoitovuoden 2001 osalta asianomaiset 36 pääjohtajaa vakuuttavat saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että käyttöön otetut valvontamenettelyt antavat tarvittavat takeet tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Lausumista 22 sisältää kuitenkin varauksia, joissa tuodaan esiin vakavia vaikeuksia. Komissio pyrkii itse korjaamaan ne käynnistämällä toimintasuunnitelman (ks. kohta 9.96). Komissio aikoo toteuttaa hyvin monenlaisia toimia; toimien moninaisuus asettaa kyseenalaiseksi pääjohtajien lausumien perusteella saatavan varmuuden.

9.78 Pääjohtajista 17 vakuuttaa saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että käyttöön otetut valvontamenettelyt antavat heille tarvittavat takeet tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta,

9.75–9.76 KOMISSION VASTAUKSET

Yhteenvetokertomuksessaan komissio on yksilöinyt useita ongelmia erityisesti metodologisissa näkökohdissa ja vuotuisien toimintakertomusten ja lausumien laadinnan suuntaviivoissa. Komissio on aloittanut erityistoimen (katso toimi 10), jonka tarkoituksena on selvittää varaumien määritelmiä ja laajuutta (olennaisuuden käsite).

9.77–9.79 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio katsoo, että vaikka pääjohtajien antamiin lausumiin sisältyykin tiettyjä varaumia, ne osoittavat, että he ovat saaneet osaltaan kohtuullisen varmuuden asiasta.

Tässä yhteydessä varaumien esittäminen osoittaa, että ongelma on yksilöity ja pääosasto on toimintasuunnitelmiansa avulla sitoutunut ratkaisemaan sen. Usein on kyse tiettyihin tapah-tumiin tai järjestelmiin liittyvistä ongelmista tai epävarmuus-tekijöistä. Tämä tarkoittaa, että varaukset eivät välttämättä liity kaikkiin tilien perustana oleviin toimiin.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

mutta ilmoittavat lisäksi, että heillä ei ole riittävästi tietoja järjestelmien toiminnasta. Joissakin tapauksissa pääjohtajat jopa tuovat esiin, että järjestelmissä on vakavia puutteita.

9.79 Ongelmista voidaan esittää seuraavanlaisia esimerkkejä:

a) Sosiaalirahaston osalta työllisyyden pääosastossa katsotaan, että tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta ei saatu ohjelmakauden 2000–2006 kohdalla kohtuullista varmuutta jäsenvaltioiden järjestelmien toiminnassa;

b) maatalouden, tietoyhteiskunnan sekä liikenteen ja energian pääosastot liittivät lausumaansa useita huomattavia varauksia täsmentämättä, minkä osan menoista varaukset kattavat.

Varauksien riittämättömyys tai epäselvyys

9.80 Kuudessa vuosittaisessa toimintakertomuksessa tai lausumassa ei erotella varauksia ja huomautuksia ⁽³⁸⁾, ja eräissä lausumissa esitetyt huomautukset ovat todellisuudessa varauksia. Esimerkiksi aluepolitiikan pääosasto ilmoittaa, että aluekehitysrahaston, koheesiorahaston ja ISPA:n ohjelmakauden 2000–2006 osalta parhaillaan toimitettavien tarkastusten avulla saatava varmuus on rajallinen ja epäluotettava; tätä ei kuitenkaan esitetä varauksena. Lisäksi varausten tai huomautusten kattavuutta on mahdotonta tai ainakin hyvin vaikeaa arvioida, koska niissä esiin tuotujen ongelmien todellisista tai arvioiduista vaikutuksista ei anneta tietoja (ks. kohta 9.79 b).

a) Työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosastossa vuodelle 2001 suunniteltuja ehkäiseviä tarkastuksia, joita oli määrä toimittaa hallinto- ja valvontajärjestelmien kuvauksien ensimmäisen arvioinnin yhteydessä (asetuksen (EY) N:o 438/2001 5 artikla), oli vähennettävä ennen muuta sen vuoksi, että kuvaukset puuttuivat tai ne oli toimitettu myöhässä.

Lisäksi valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän lausumassa, joka käsitteli vuoden 2001 toimintakertomusta, todetaan, että tilanne johtui myös työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston tarkastus- ja valvontayksiköiden toiminnan ja palvelukseenoton vaikeuksista. Tämä tilanne on nyt korjattu, ja työllisyyden pääosasto toimittaa ehkäisevän tarkastuksen vähintään kerran jokaiseen jäsenvaltioon vuonna 2002.

b) Tilintarkastustuomioistuimen toteamus selittyy ennen muuta sillä, että kyseessä oli ensimmäinen kerta, kun kaikkien pääjohtajien oli annettava lausuma. Yhteenvetokertomuksessaan komissio sitä paitsi toteaa, että tämän ensimmäisen kerran tulosten perusteella otetaan käyttöön yhdenmukaistetumpi lähestymistapa erityisesti varaumien laajuuden osalta. Tällainen lähestymistapa on mahdollista laatia toimen 10 yhteydessä.

9.80 KOMISSION VASTAUKSET

Aluepolitiikan pääosasto on samaa mieltä siitä, että huomautus, johon tilintarkastustuomioistuin viittaa, on luonteeltaan varauma, mikä on selvää toimintakertomuksen varsinaiseen tekstiosaan sisältyvien selvitysten perusteella. "Varauman" vakavuutta lieventää luottamus siihen, että kohtuullisen varmuuden puute on tilapäistä. Pääjohtajan lausuman pohjana olevissa selvityksissä on summittaisesti arvioitu, miten suurta rahoitusmäärää tämä koskee. Arviot perustuvat ohjelmiin, jotka EAKR:n tapauksessa on tarkastettu joko komissiossa tai paikan päällä, sekä koheesiorahastoa ja ISPAa koskeviin tarkastuksiin. Oletuksena on, että tarkastusten ulkopuolelle jääneiden ohjelmien tai maiden osalta saadaan vain osittainen varmuus.

⁽³⁸⁾ Varaus vähentää tietyn hallinnointiin liittyvän näkökohdan osalta saatua varmuutta, kun taas huomautuksella selvennetään erityisesti jotakin hallinnoinnin osatekijää, jota halutaan korostaa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.81 Vuosittaisiin toimintakertomuksiin sisältyy usein tietoja myös tarkastusten ulkopuolelle jäävistä riskeistä, joiden kohdalla lausumiin ei ole liitetty varauksia. Humanitaarisen avun toimiston (ECHO) vuosittaisessa toimintakertomuksessa tuodaan esimerkiksi esiin osa-alueita, joilla on tehtävä parannuksia (tarjouskilpailumenettelyt sekä valtioista riippumattomien kumppanijärjestöjen kirjanpidon ja tarkastusten laatu). Näitä osa-alueita ei kuitenkaan mainita varauksissa.

Epäyhdenmukaisuudet

9.82 Tiettyjä useimpia pääosastoja koskevia näkökoh-
tia ei ole käsitelty yhdenmukaisesti. Pätevän henkilöstön
puute, sisäisen tarkastuksen rakenteiden (*audit capabilities*)
puutteet ja sisäisen valvonnan standardien noudat-
tamatta jättäminen ovat aiheita, joita joissakin tapauk-
sissa on käsitelty varauksessa ja toisinaan vain
huomautuksissa taikka ne tyydytään mainitsemaan toi-
mintakertomuksessa ilman, että olisi mahdollista arvi-
oida eroja mainittujen ongelmien laajuudessa.

9.83 Tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK)
puiteohjelmien osalta energian ja liikenteen pääosasto
esitti varauksen, jossa epäillään, voidaanko menoilmoi-
tusten nykyisten tarkastusten avulla vähentää tyydyttä-
vällä tavalla liian suurien määrien maksamisen riskiä, ja
korosti, että asianomaiset eri pääosastot eivät ole kyen-
neet yhdessä ratkaisemaan ongelmaa. Tietoyhteiskun-
nan pääosasto ja yritystoiminnan pääosasto toivat vara-
uksissaan esiin saman ongelman. Sitä vastoin
tutkimuksen pääosasto ilmoitti vuosittaisessa toiminta-
kertomuksessaan, että sen toimittamien tarkastusten
tulokset vahvistavat neljännen puiteohjelman osalta jär-
jestelmän olevan kohtuullisen luotettava. Toimitetuista
232 tarkastuksesta 155:ssä havaittiin kuitenkin, että
sopimuspuolet olivat ilmoittaneet liian suuria kustan-
nuksia (ks. taulukko 4.8).

9.81 KOMISSION VASTAUKSET

Valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän lausumasta annet-
tujen suuntaviivojen ja vuosikertomuksen varaumien mukai-
sesti varaumia annetaan sisäisen valvonnan puutteista pää-
osaston tai yksikön sisällä, sillä puutteiden vuoksi valtuutettu
tulojen ja menojen hyväksyjä ei voi allekirjoittaa lausumaa
kohtuullisella varmuudella. Kun ECHO mainitsee, että monet
humanitaarisen avun alalla toimivista valtiosta riippumat-
tomista järjestöistä voisivat parantaa kirjanpidon ja tarkas-
tusten laatua ja että yhteistyökumppaneina toimivilla val-
tiosta riippumattomilla järjestöillä on toisinaan vaikeuksia
noudattaa julkisia hankintoja koskevia EY:n säännöksiä,
koska ne eivät sovellu humanitaarisen avun yhteyteen, se vii-
ttaa toimien täytäntöönpanosta vastaavien välittäjäorganisaat-
tioiden toimittamiin tarkastuksiin eikä pääosaston sisäisiin
tarkastuksiin.

9.82 KOMISSION VASTAUKSET

Komission mielestä menettelytapoja voidaan yhdenmukaistaa
menetelmien uudelleentarkastelun (katso toimi 10) ja ennen
kaikkea siitä saadun kokemuksen perusteella. Sen sijaan lau-
sumat eivät koskaan tule olemaan täysin yhdenmukaisia,
koska komission eri yksiköiden ominaispiirteitä on kunnioi-
tettava.

9.83 KOMISSION VASTAUKSET

Tutkimuksen, tietoyhteiskunnan, energian ja liikenteen sekä
yritystoiminnan pääosastojen vuotuisissa toimintakertomuk-
sissa on huomattu vastaavanlaisia vaikeuksia tuensaajien
soveltaessa sopimusmääräyksiä kustannusselvitysten laadin-
nan yhteydessä. Tilanteen korjaamiseksi on ryhdytty tarkas-
tusmekanismien tehostamiseksi toimenpiteisiin: on pantu täy-
täntöön tarkastusstrategia, jonka tarkoituksena on tarkastaa
noin 10 prosenttia puiteohjelman sopimuspuolista, ja selvi-
tetty kustannusten todentamismahdollisuuksia. Parantaak-
seen tilannetta vielä lisää komissio on vuotuisten toiminta-
kertomusten yhteenvetokertomuksessa hyväksynyt
eritystoimen näiden ongelmien ratkaisemiseksi.

Komissio sitoutuu yhdenmukaistamaan lähestymistapaa vuo-
sikertomuksiin ja pääjohtajien lausumiin vielä enemmän sil-
loin, kun ne ovat verrattavissa toisiinsa. Tilintarkastustuo-
mioistuimen tutkimuksen alalla osoittamat eroavaisuudet
johtuvat myös olosuhteista, jotka eivät ole täysin vertailukel-
poisia.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.84 Budjettipääosasto esitti varauksia taloudellisia tietoja koskevista järjestelmistä, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä sekä saamisten perimisestä. Varaukset oli tarkoitettu kattamaan muilla pääosastoilla näihin aiheisiin liittyvät ongelmat. Budjettipääosasto halusi tällä tavoin ottaa vastuun pääosastojen toimintakertomuksiin liittyvistä kirjanpilotiedoista.

9.85 Suurimmassa osassa toimintakertomuksista ja lausumista ei mainita kirjanpilotietoihin, esimerkiksi yhteisön varojen ja velkojen kirjaamiseen, liittyviä ongelmia. Tämä saattaa aiheuttaa väärinkäsityksiä, sillä eri toimintakertomusten ja lausumien lukijat eivät aina ole tietoisia budjettipääosaston esittämästä yleisestä varauksesta. Tilanteen tekee vielä monimutkaisemmaksi se, että eräisiin toimintakertomuksiin ja lausumiin sisältyy kyseisiä ongelmia koskevia varauksia, huomautuksia tai kommentteja.

Ulkoisten vaikeuksien riittämätön käsittely

9.86 Kohdissa 9.57–9.62 kuvattujen periaatteiden mukaisesti suurin osa lausumista koskee ainoastaan suoraan komission vastuulla olevia aloja, vaikka tätä ei ole lausumassa mainittu. Epäselvyyksiä aiheutuu esimerkiksi siitä, että maatalouden pääosastoa koskeva lausuma näyttäisi kattavan koko EMOTR:n talousarvion, vaikka lausumassaan pääjohtaja viittaa kertomukseensa, jossa hän täsmentää keskittyneensä pääosastonsa suoraan hallinnoimiin osa-alueisiin (ks. kohta 9.79 b).

Näin ollen tutkimuksen pääosasto ei ole esittänyt näitä vaikeuksia koskevaa varaumaa ja on korostanut, että se harjoittaa tehtäviään tarkastusympäristössä, joka perustuu edustavaan otantaan ja antaa näin luotettavan kuvan tilanteesta.

9.84–9.85 KOMISSIION VASTAUKSET

Budjettipääosaston esittämistä kolmesta varaumasta vain kirjanpilotietojen johdonmukaisuutta koskevalla varaumalla on vaikutusta muiden pääjohtajien lausumiin. Pääjohtajat itse arvioivat lausumien laatimisen yhteydessä, että oli sopivampaa tuoda tämä ongelma esille budjettipääosaston yleisenä varaumana, koska kyse on sen vastuulle kuuluvasta aiheesta.

- Tilinpäätöksiin liittyvä varauma on erittäin merkittävä komissiolle kokonaisuudessaan, mutta ei kuulu pääosastojen vastuulle. Näin ollen sitä ei ole aiheellista ottaa esille muiden pääjohtajien kuin budjettipääosaston pääjohtajan lausumassa.
- Saamisten perimiseen liittyvä varauma koskee perintäprosessin sisäistä kulkua budjettipääosastossa. Näin ollen se ei koske muita pääosastoja.

9.86 KOMISSIION VASTAUKSET

Maatalouden pääosaston pääjohtajan lausumassa sitoudutaan hänen yksikköjensä moitteettomaan toimintaan ja erityisesti niiden sisäisen valvonnan järjestelmän luotettavuuteen. Tähän sisältyvät maatalousmenojen tarkastamisen linjan toimittamat tarkastukset, jotka kohdistuvat epäsuoriksi menoiksi kutsuttuihin jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden hallinnoimiin menoihin. Lausuma kattaa siten koko talousarvion.

Lausuma kattaa tarkastusalat, jotka ovat pääjohtajan alaisuudessa. Toisin sanoen lausuma ei kata epäsuorien menojen osalta sitä hallinto- ja tarkastusvastuuta, joka voimassaolevan lainsäädännön mukaan kuuluu jäsenvaltioille.

Maatalouden pääosaston mielestä epäselvyyttä ei ole.

Pääjohtajan ja edunsaajamaiden välinen vastuunjako jaetussa hallinnossa on määritelty erillisessä lainsäädännössä ja esitelty myös valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän toimintaohjeissa.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.87 EuropeAid-yhteistyötoimiston vuosittaisessa toimintakertomuksessa korostetaan, että ulkoista tarkastusta on viipymättä tehostettava huomattavasti, jotta toimia voidaan valvoa paremmin päätoimipaikassa ja lähetyksissä, mutta lausumaan ei liity asiaa koskevaa varausta.

Toimintasuunnitelmia koskevien tietojen puuttuminen

9.88 Käytännön suuntaviivojen mukaan lausumiin on liitettävä lyhyt kuvaus varauksien luonteesta sekä yhteenvedo ehdotetuista ratkaisuksista. Yksityiskohtaiset tiedot varauksista (ongelmat, vaikutukset ja toimintasuunnitelma) on esitettävä vuosittaisen toimintakertomuksen neljännessä luvussa. Vain osa varainhoitovuotta 2001 koskevista lausumista sisältää toimintasuunnitelman, jossa kuvaillaan mahdollisia ratkaisuja kuhunkin yksilöityyn ongelmaan.

9.89 Vuosittaisten toimintakertomusten ja lausumien laatiminen edistää sisäisen valvonnan järjestelmien parantamista, jos komission yksiköt toteuttavat aiotut toimintasuunnitelmat (ks. kohdat 9.96 ja 9.97).

Yhdenmukaisuus tilintarkastustuomioistuimen tarkastustulosten kanssa

9.90 Lausuman vakiomuotoiluun kuuluu selitys, jonka mukaan kohtuullinen varmuus perustuu muun muassa kyseisen lausuman antamista edeltäviin varainhoitovuosiin liittyvistä tilintarkastustuomioistuimen kertomuksista saatuihin tietoihin. Tilintarkastustuomioistuimen keskeisiin alakohtaisiin huomautuksiin perustuvia varauksia on kuitenkin esitetty vain joissakin tapauksissa.

9.91 Erityiskertomuksessaan nro 10/2001⁽³⁹⁾, joka koskee asetuksen (EY) N:o 2064/97⁽⁴⁰⁾ täytäntöönpanoa komissiossa ja jäsenvaltioissa, tilintarkastustuomioistuin päätteli muun muassa, että olisi viipymättä varmistettava, että jäsenvaltiot soveltavat asetusta asianmukaisesti; muutoin komissio ei saa riittävästi luotettavia tietoja tukitoimien päättämistä varten. Tilintarkastustuomioistuin toisti nämä huomautuksensa vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 2000⁽⁴¹⁾. Huomautuksista huolimatta rakennerahastojen hallinnoinnista vastaavat pääosastot eivät esittäneet asiaa koskevia varauksia.

⁽³⁹⁾ EYVL C 314, 8.11.2001.

⁽⁴⁰⁾ EYVL L 290, 23.10.1997, s. 1.

⁽⁴¹⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 3.44–3.56.

9.87 KOMISSION VASTAUKSET

Yhteistyötoimisto EuropeAid on hyväksynyt toimintaohjelman ulkoisten tilintarkastusten menettelytapojen tehostamiseksi.

9.88 KOMISSION VASTAUKSET

Komissio on yhteenvetokertomuksessaan antanut selvän toiminta-aikataulun, joka koskee useiden pääosastojen yhteisiä varauksia sekä yhteenvetokertomusta laadittaessa havaittuja heikkouksia.

Viimeisessä toimessa (18)⁽⁶⁾ komission yksiköitä pyydetään liittämään syyskuusta 2002 alkaen toimintasuunnitelmat hallintosuunnitelmiinsa vuodeksi 2002, koska on suunniteltu selvä seurantamenettely.

9.91 KOMISSION VASTAUKSET

Jäsenvaltiot toimittivat vuonna 2001 asetuksen (EY) N:o 2064/97 soveltamisen yhteydessä merkittävän määrän tarkastuksia voidakseen taata, että kauden 1994–1999 tukitoimenpiteiden loppuun saattamiseksi on riittävät perusteet.

⁽⁶⁾ Toimi 18: Puuttuvat tai epäasianmukaiset toimintasuunnitelmat liitetään vuoden 2002 syyskuuhun mennessä vuoden 2002 hallintosuunnitelmaan. Nämä toimintasuunnitelmat sisällytetään vuoden 2003 hallintosuunnitelmiin soveltuvin osin. Alasta vastaava komission jäsen seuraa edistymistä, ja sitä tarkastellaan seuraavia vuosikertomuksia laadittaessa uudelleen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Sisäisen tarkastuksen toimialan päätelmät

9.92 Sisäisen tarkastuksen toimiala esitti heinäkuun 2002 lopussa arvion vuosittaisista toimintakertomuksista sekä komission valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien lausumista. Arvio ei koske lausumien asiasisältöä vaan sitä, millä tavoin eri yksiköt ovat soveltaneet komission valitsemissa menetelmissä. Tämän vuoksi päätelmiä, jotka toisinaan ovat arvostelevia, ei ole syytä pitää komission toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevana yleisenä lausuntona. Monet raportissa (jossa painotetaan erityisesti avoimuutta) esitetystä suosituksesta tuotiin esiin myös lausumien perusteella laaditussa yhteenvedossa, jonka komissio osoitti Euroopan parlamentille ja neuvostolle ⁽⁴²⁾.

9.93 Erityisesti on korostettava kolmea raportissa esitettyä huomiota:

- a) Komission kannalta olisi hyödyllistä soveltaa lausumien laatimiseksi portaittaista menettelyä, jossa jokainen vastuuhenkilö antaisi omaa toiminta-alaansa koskevan lausuman hierarkiassa suoraan ylempänä olevalle taholle.
- b) Lausumien esitystapa oli hyvin vaihteleva, ja huomautusten ja varausten laajuus vaihteli erityisen paljon. Tämä vaikeuttaa tarkoituksenmukaisen yhteenvedon laatimista valtuutettujen menojen ja tulojen hyväksyjien esittämien päätelmien perusteella.
- c) Niillä aloilla, joilla hallinnointi hoidetaan yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, lausumien moniselitteisyys ilmentää valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien vastahakoisuutta ottaa vastuuta toimista, joiden he eivät katso olevan täysin hallinnassaan.

9.93 KOMISSION VASTAUKSET

- a) Menetelmä, jota komissio on käyttänyt valmistellessaan lausumia, perustuu tiedon keskittämiseen hierarkian huipulle. Pääjohtaja laatii oman arvionsa niiden tietojen perusteella, jotka hänellä on suoraan käytettävissään, mutta tietenkin myös niiden tietojen perusteella, joita hänen yksikkönsä hänelle toimittavat. Tänä ensimmäisenä lausumavuonna portaittaista menettelyä ei ole kuitenkaan säilytetty.
- b) Komissio on tietoinen tietyistä yhdenmukaisuuden puutteista, joka johtuu ennen muuta siitä, että kyseessä on uudenlainen ja ajallisesti tuore työ. Tämän vuoksi komission yhteenvetokertomuksessa on toimi 10, jossa suunnitellaan vuoden 2002 toimintakertomusten laatimismenetelmän ja suuntaviivojen parantamista kiinnittämällä erityisesti huomiota olennaisuuden kysymykseen sekä sen määrittelyyn, mikä on yhteisiin lausumiin mahdollisesti liitettävien varaumien laajuus.

Sen lisäksi komissio korostaa, että yhteenvetokertomuksen tehtävä on nimenomaan esitettyjen päätelmien vahvistaminen. Yhteenvetokertomuksessa esitellään komission tärkeimmät saavutukset ja puutteet, analysoidaan uudistuksen etenemistä ja määritellään 18 tointa, jotka on pantava täytäntöön.

- c) Valtuutettua tulojen ja menojen hyväksyjää koskevissa toimintaohjeissa todetaan selvästi, että tulojen ja menojen hyväksyjän on valvottava myös oman rakenteensa ulkopuolella hallinnoituja toimia. Joissakin lausumissa onkin selvästi ilmaistu varaumia, jotka liittyvät kolmansien hallinnoimiin varoihin. Yhteenvetokertomuksen toimissa 4 ja 12 mennään tässä suhteessa sitä paitsi vielä pidemmälle.

⁽⁴²⁾ Yhteenveto pääjohtajien ja yksikönpäällikköiden vuotuisista toimintakertomuksista ja lausumista (KOM(2002) 426 lopullinen, 24.7.2002).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

Komission yhteenveto

9.94 Komission kertomuksessa käsitellään kaikkia valkoisen kirjan laatimisen yhteydessä käynnistetyn uudistuksen osa-alueita. Seuraavassa esitetyt huomiot rajoittuvat varainhoidon moitteettomuutta koskeviin näkökohtiin, sellaisena kuin se on laajasti käsitettynä.

9.95 Komissio korostaa, että pääjohtajien vuosittaiset toimintakertomukset ja lausumat ovat avoimuuden ja tilintekovelvollisuuden näkökulmasta todellinen parannus. Komissio toteaa kuitenkin myös, että edistyksistä huolimatta "on kuitenkin vielä paljon tehtävää, jotta parannuksista tulisi pysyviä" ⁽⁴³⁾.

9.96 Komissio pyrkii selkeyttämään tilannetta ja haluaa korjata jotkin havaituista ongelmakohdista käynnistämällä 18 tointa käsittävän suunnitelman niiden toimintasuunnitelmien täydentämiseksi, joista pääjohtajat ilmoittivat vuosittaisissa kertomuksissaan. Kiireellisiä toimenpiteitä edellyttävien näkökohtien joukosta on syytä panna merkeille seuraavat:

- a) epäsuorien toimien rahoitusmekanismien järjestyttäminen (toimi nro 1);
- b) vastuualueiden selkeyttäminen rakennerahastojen yhteisesti hoitamassa hallinnoinnissa (toimet nro 4 ja nro 12);
- c) metodologian kehittäminen ja pääjohtajien lausumien kattavuuden täsmentäminen ⁽⁴⁴⁾ (toimi nro 10);
- d) sisäisen valvonnan valvontatehtävien tehostaminen hallinnon eri tasoilla (toimet nro 8 ja nro 13);
- e) kirjanpidon perusjärjestelmän nykyaikaistaminen (toimi nro 16).

⁽⁴³⁾ Yhteenvetokertomus, s. 16.

⁽⁴⁴⁾ Tältä osin yhteenvetokertomuksen viidennessä osassa kuvataan tilannetta todenmukaisesti, kun taas päätelmissä lausumien kattavuutta ei ole käsitelty yhtä selkeästi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.97 Kertomuksessa ei käsitellä riittävän selkeästi muun muassa seuraavia aiheita:

- a) Keskusyksiköiden ja toiminnallisten yksiköiden yhteyksiä koskevien toimien nro 6 ja nro 18 kohdalla toimintasuunnitelmia olisi sisäisen valvonnan vähimmäisstandardien soveltamisen osalta tarpeen seurata keskitetysti pääosastojen ja koko toimielimen tasolla ⁽⁴⁵⁾.
- b) SINCOS II -keskuskirjanpitojärjestelmän asemaa olisi pitänyt korostaa tiedonhallintajärjestelmien yhteentoimivuutta koskevan toimen nro 7 sekä tuleviin rahoitusalan perustietojärjestelmiin liittyvän toimen nro 17 yhteydessä. Komissio voi tehdä tarkoituksenmukaisella tavalla tiliä toimistaan ainoastaan, jos se voi saada varmuuden siitä, että valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien käyttämistä lukuisista hallintojärjestelmistä peräisin olevat keskeiset tiedot ilmenevät todenmukaisina keskuskirjanpitojärjestelmästä.
- c) Riskianalyysin ja lausumien laajuuden välistä yhteyttä kannattaisi tarkentaa alakohtaisesti niin, että toimien hallinnointitapa (suora vai jaettu) otetaan huomioon. Komissio tuo esiin, että pääjohtajien kertomuksissa ”riskien arviointiin ja hallintaan liittyy vielä epävarmuutta samoin kuin siihen, miten ne olisi yleisesti ottaen otettava lausumissa huomioon” ⁽⁴⁶⁾. Olisi ollut hyödyllistä toteuttaa erityinen toimi, jolla olisi täydennetty yhteiseen hallinnointiin liittyviä toimia nro 4 ja nro 10 ⁽⁴⁷⁾.

9.97 KOMISSION VASTAUKSET

- a) *Yhteenvetokertomuksen viimeisessä toimessa (18) kehoitetaan komission yksiköitä syyskuusta 2002 alkaen liittämään toimintasuunnitelmat vuoden 2002 hallintosuunnitelmiinsa. Siinä määrätään myös, että toimien täytäntöönpanon seuranta kuuluu asiasta vastaaville komission jäsenille ja että seuraavissa vuotuisissa toimintakertomuksissa esitellään saadut tulokset. Varainhoitovuoden 2002 yhteenvetokertomuksessa on myös tilastotiedot vuoden 2001 kertomuksen toimien täytäntöönpanosta.*
- b) *Komissio on aloittanut kirjanpitojärjestelmän uudistuksen, jossa tutkitaan uuden varainhoitoasetuksen vaatimusten täytäntöönpanon edellyttämiä toimia. Tähän työhön liittyen komissio selvittää myös mahdollisuuksia tukea tätä kehitystä tietojenkäsittelyjärjestelmien avulla. Komissio on lisäksi tutkinut keskuskirjanpitojärjestelmän muodostavien alajärjestelmien johdonmukaisuutta. Se tutkii, kuinka saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää keskuskirjanpitojärjestelmän ja paikallisten järjestelmien johdonmukaisuuden selvittämiseksi.*
- c) *Komission mielestä toimet 4 ja 10 vastaavat tilintarkastustuomioistuimen esittämiin huomioihin, koska niissä käsitellään riskien arviointia ja lausumien laajuutta.*

⁽⁴⁵⁾ Ks. yhteenvetokertomuksen kohta 4.2.

⁽⁴⁶⁾ KOM(2002) 426 lopullinen, 24.7.2002, kohta 4.1.2, s. 21.

⁽⁴⁷⁾ Toimen nro 4 avulla pyritään selvittämään komission ja jäsenvaltioiden osavastuuta rakennerahastojen yhteisen hallinnoinnin osalta. Toimen nro 10 mukaisesti erityistä huomiota olisi kiinnitettävä pääjohtajien lausumiin mahdollisesti sisältyvien varausten kattavuuteen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

d) Varausten ja huomautusten välillä ei tehty eroa, koska eri yksiköiden lähestymistavat eivät olleet yhdenmukaiset ⁽⁴⁸⁾. Tämä ei kuitenkaan tasota lähestymistapojen eroja, vaan pikemminkin hämärtää päätelmien ulottuvuutta: seurauksena nimittäin on, että hyvin eriluonteisia ja eri kokoluokkaa olevia asioita pidetään yhtä tärkeinä. Esitetyt tilastotiedot saataan tämän vuoksi tulkita virheellisesti, ja tilanteesta saatu kuva voi vääristyä.

Yleiset päätelmät

9.98 On selvää, että komission yhteenvetokertomus ilmentää hallinnointia koskevan tilinteon osalta aivan uudenlaista pyrkimystä lisätä avoimuutta. Useimpien kertomuksissa esiin tuotujen puutteiden korjaamiseksi aiotaan laatia ja toteuttaa toimintasuunnitelmia, mikä osoittaa, että komissio on sitoutunut tehostamaan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista.

9.99 Tulevia vastuuvapausmenettelyjä ajatellen tiettyjä pääjohtajien lausumiin liittyviä seikkoja on vielä selkeytettävä, sillä kaikki prosessiin osallistuvat tahot eivät hahmottaneet rooliaan samalla tavoin. Eräät valtuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät tosiasiassa kokivat, että heidän vastuutaan lisättiin uudistuksen yhteydessä, ja pyrkivät varausten avulla rajoittamaan vastuunsa niihin hallinnoinnin osa-alueisiin, jotka ovat suoraan heidän hallinnassaan. Tämä koskee etenkin aloja, joilla hallinnointi tapahtuu hajautetusti ⁽⁴⁹⁾.

d) Komissio on yhteenvetokertomuksessaan yksilöinyt metodologisia ongelmia. Eri yksiköiden lausumiensa laadun määrittämisessä käyttämät erilaiset lähestymistavat tai tulkinnat osoittavat, että metodologiaa on vielä kehitettävä. Komission mielestä toimen 10 pitäisi tuoda merkittäviä tuloksia tällä alalla. Näin on tarkoitus selventää varaumien määritelmiä ja laajuutta (olennaisuuden käsite).

9.99 KOMISSION VASTAUKSET

Komission mielestä pääjohtajat ovat kantaneet vastuunsa yksilöimällä nykyiset heikkoudet ja esittämällä toimintasuunnitelmia niiden korjaamiseksi ⁽⁷⁾.

Komissio pyrkii vastaisuudessa vähentämään yhteenvetokertomuksensa epäselvyyksiä ja heikkouksia toimintasuunnitelmien avulla (katso kohta 9.100.).

⁽⁴⁸⁾ Yhteenvetokertomuksen kohta 5.1. Komissio katsoo, että "on löydettävä johdonmukaisempi lähestymistapa prosessiin ja varmistettava, että lausumat ilmentävät mahdollisimman tarkasti todellista tilannetta".

⁽⁴⁹⁾ Useat pääjohtajat korostivat tältä osin sitä, että he eivät olleet vastuussa yksiköistään koko varainhoitovuotta 2001 ja että he eivät voi kantaa vastuuta edeltäjiensä puolesta. Merkille pantavaa on myös se, että pääjohtajat eivät ole saaneet varmuutta silloinkaan, kun he valvovat jaettuun hallinnointimenettelyä suoraan, kuten EMOTR:n tilien tarkastamisen ja hyväksymisen tapauksessa.

⁽⁷⁾ Maatalouden pääosaston pääjohtajan lausuma koskee myös EMOTR:n tilien tarkastamista ja hyväksymistä, kuten vastauksesta kohtaan nro 9.89 käy ilmi.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

9.100 Varainhoitovuoden 2001 osalta esitettiin suuri määrä riskeihin liittyviä varauksia, joiden kattavuus on epäselvä (ks. kohta 9.79 b). Tämä vaikeuttaa komission toteuttaman hallinnon perusteltua arvioimista kokonaisuutena. Komission esittämät päätelmät eivät tästä syystä ole kovin selkeät⁽⁵⁰⁾. Ne eivät myöskään ole luonteeltaan sellaiset, että tilintarkastustuomioistuin voisi käyttää niitä osittain oman tarkastuslausumansa perustana (ks. kohta 9.71).

9.100 KOMISSION VASTAUKSET

Tulojen ja menojen hyväksyjät ovat lausumissaan antaneet kohtuullisen varmuuden siitä, että tarkastusmenettelyt antavat tarvittavat takeet tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Ne ovat kuitenkin esittäneet joitakin varauksia, joista

- eräät liittyvät valvontajärjestelmien puutteisiin,
- toiset koskevat lausumajärjestelmän viimeistelyyn liittyviä ongelmia,
- jotkut johtuvat todellisista riskeistä (erityisesti ne, jotka liittyvät ulkoiseen apuun, ja vähemmässä määrin ne, jotka liittyvät muihin hajautetun hallinnon aloihin).

Komissio on päättänyt ratkaista havaitut ongelmat ja vähentää riskit hyväksyttävälle tasolle, mikä näkyy sen toimintasuunnitelmista.

⁽⁵⁰⁾ Kertomuksen kohdassa 6 tilannetta pidetään ”kaiken kaikkiaan myönteisenä” huolimatta siitä, että useimmilla aloilla havaittiin paljon riskejä ja puutteita.

KERTOMUS KUUDENTEEN, SEITSEMÄNTEEN
JA KAHDEKSANTEEN EUROOPAN
KEHITYSRAHASTOON (EKR) LIITTYVISTÄ
TOIMISTA

KERTOMUS KUUDENTEEN, SEITSEMÄNTEEN JA KAHDEKSANTEEN EUROOPAN
KEHITYSRAHASTOON (EKR) LIITTYVISTÄ TOIMISTA

SISÄLLYS	Kohdat
Johdanto	1—4
Ensimmäinen luku — Kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n toteuttaminen	
Budjettihallinnon analyysi	5—17
Tilien esittäminen ja selvitys varainhoidosta	5—6
Toteuttamisen hitaus	7—13
Kahdeksannen ja yhdeksannen EKR:n välinen hankala siirtymävaihe	14—16
Päätelmät	17
Toinen luku — Euroopan kehitysrahastoja koskeva tarkastuslausuma	
Tarkastuslausuma kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen Euroopan kehitysrahaston (EKR) toimista varainhoitovuonna 2001	I—IV
Tarkastuslausuman perustana olevat tiedot	18—38
Tilien luotettavuus	18—21
Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus	22—38
Kolmas luku — Aiempien huomautusten seuranta	
Perintä AKT-valtioiden sihteeristöltä	39—45
Aiempien huomautusten seuranta	39—40
Huomautusten seuranta: perintää helpottivat liian suuret käteisvarat	41—44
Suositukset	45
AKT-valtioiden ylimpien tarkastuselinten osallistuminen EKR:n tarkastuksiin	46—47
Yritystoiminnan kehittämiskeskuksen (YKK) hallinnointi	48—49
Aiempien huomautusten seuranta	48
Huomautusten seuranta	49

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

JOHDANTO

1 Euroopan kehitysrahastot (EKR) perustuvat toisaalta kansainvälisiin yleissopimuksiin ⁽¹⁾, joita on tehty Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden ⁽²⁾ välillä, sekä toisaalta 24 merentakaisen maan ja alueen (MMA) assosiaatiosta tehtyihin neuvoston päätöksiin. EKR:jen hallinnoinnista vastaa komissio yhdessä AKT-valtioiden kanssa, joskin vastuu tiettyjen rahoitusvälineiden ⁽³⁾ täytäntöönpanosta kuuluu Euroopan investointipankille (EIP). AKT-EY-yleissopimusten voimassaoloaika ei vastaa niillä perustettujen EKR:jen alkuperäistä voimassaoloaikaa eikä EKR:jen toteuttamiseen todellisuudessa kuluva aikaa. Voidaan havaita, että yleissopimukset tulevat voimaan yhä pidemmällä viiveellä, mikä viivästyttää vastaavasti EKR:jen toteuttamisen käynnistämistä, ja että EKR:ja toteutetaan yhä pidempään. Varainhoitovuonna 2001 kolmen vielä voimassa olevan EKR:n toteuttamisessa aloitettiin kuudennen EKR:n osalta kuudestaista, seitsemännen EKR:n osalta yhdestoista ja kahdeksannen EKR:n osalta neljäs toteuttamisvuosi (ks. **taulukko 1**).

Taulukko 1 — AKT-EU-yleissopimusten ja EKR:jen kesto

AKT-EU-yleissopimus	EKR	Toteutus 31.12.2001
Lomén kolmas yleissopimus (EYVL L 86, 31.3.1986).	Kuudes EKR	Täytäntöönpano kesken ⁽¹⁾
Viisi vuotta alkaen 1. maaliskuuta 1985 (291 artikla)	Viisi vuotta alkaen 1. maaliskuuta 1985 (194 artikla)	Viisitoista vuotta alkaen 24. maaliskuuta 1986 ⁽²⁾
Lomén neljäs yleissopimus (EYVL L 229, 17.8.1991), muutettu Mauritiuksella 4. marraskuuta 1995 (EYVL L 156, 29.5.1998)	Seitsemäs EKR Viisi vuotta alkaen 1. maaliskuuta 1990 (rahoituspöytäkirja, 1 artikla)	Täytäntöönpano kesken ⁽¹⁾ Kymmenen vuotta alkaen 1. syyskuuta 1991 ⁽²⁾
Kymmenen vuotta alkaen 1. maaliskuuta 1990 (366 artiklan 1 kohta)	Kahdeksas EKR Viisi vuotta alkaen 1. maaliskuuta 1995 (toinen rahoituspöytäkirja, 1 artikla)	Täytäntöönpano kesken ⁽¹⁾ Kolme vuotta alkaen 1. kesäkuuta 1998 ⁽²⁾
AKT-EU-kumppanuussopimus (allekirjoitettu Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000), ratifiointi käynnissä	Yhdeksäs EKR	Täytäntöönpanoa ei ole aloitettu
20 vuotta alkaen 1. maaliskuuta 2000 (95 artikla)	Viisi vuotta alkaen 1. maaliskuuta 2000 (rahoituspöytäkirja, 1 artikla)	

⁽¹⁾ EKR:jen perustamisesta tehtyihin AKT-EU-yleissopimuksiin sisältyy lauseke, jonka mukaan "rahastosta jäljelle jäänyt määrä, jota ei ole sidottu tai myönnetty [...] viimeisenä soveltamisvuonna, käytetään loppuun [...] yleissopimuksessa määrättyjä edellytyksiä vastaavien edellytysten mukaisesti" (Lomén kolmannen yleissopimuksen 216 artikla, Lomén neljännen yleissopimuksen 284 artiklan 2 kohta, muutetun Lomén neljännen yleissopimuksen toisen rahoituspöytäkirjan 4 artikla).

⁽²⁾ Yleissopimuksen voimaantulopäivä.

⁽¹⁾ Joista ensimmäinen, Yaoundé I -sopimus, on vuodelta 1964.

⁽²⁾ Kahdeksannen EKR:n osalta 71 valtiota ja yhdeksännen EKR:n osalta 77 valtiota.

⁽³⁾ Riskipääomat ja korkotuet.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

2 Yhdeksannen EKR:n toteuttaminen voidaan aloittaa sen jälkeen, kun Cotonoun sopimus on tullut voimaan ja kun sitä koskeva varainhoitoasetus on hyväksytty. Voimaantulo edellyttää, että 15 jäsenvaltiota ja AKT-EY-yleissopimuksen allekirjoittaneista AKT-valtioista kaksi kolmasosaa ratifioi sopimuksen. Cotonoun sopimuksen oli ratifioinut 1. elokuuta 2002 yli kaksi kolmasosaa AKT-EY-yleissopimuksen allekirjoittaneista AKT-valtioista (61 valtiota 77:stä) mutta ainoastaan kymmenen jäsenvaltiota ⁽⁴⁾.

3 Kukin vuonna 2001 toteutettavana ollut EKR koostuu rahoitusosuudesta, joka on osoitettu

- a) ohjelmitavaan apuun, joka on tarkoitettu kehitysyhteistyöhankkeisiin, joita toteutetaan osana kunkin AKT-valtion kanssa sovittuja alustavia kansallisia ja alueellisia ohjelmia;
- b) muuhun kuin ohjelmitavaan apuun, joka on tarkoitettu erityisille kehitysyhteistyöaloille, kuten maatalouden (Stabex) ja kaivostoiminnan (Sysmin) tuotteiden tukemiseen, tai rahoitustoimiin, kuten riskipääoman muodostamiseen tai kahdeksannen EKR:n velkahuojennustukeen;
- c) rakennesopeutustukeen, joka liittyy budjettitukeen ja edunsaajavaltioiden maksutaseen tukemiseen;
- d) yleisvaraukseen, joka luotiin varainhoitovuonna 2000 ja johon kuuluvat kaikki kohdentamatta olevat varat.

4 EKR:jen varat annetaan käyttöön kahdessa erässä prosessissa, johon osallistuvat komissio ja edunsaajina olevat AKT-valtiot. Komissio, joka toimii omalla vastuullaan johtavana tulojen ja menojen hyväksyjänä, tekee ensin rahoituspäätökset (alustavat maksusitoumukset) saatuaan jäsenvaltioiden edustajista koostuvalta EKR-komitealta asiasta myönteisen lausunnon ⁽⁵⁾. Tämän jälkeen komissio siirtää rahoitussopimuksilla näiden päätösten täytäntöönpanon asianomaisen valtion kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle ⁽⁶⁾. Tämä tekee sopimukset (lopulliset maksusitoumukset) ja hyväksyy maksut yhdessä komission lähetystön kanssa.

⁽⁴⁾ Tanska, Saksa, Espanja, Ranska, Irlanti, Itävalta, Portugali, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta.

⁽⁵⁾ Komitean myönteistä lausuntoa ei tarvita alle kahden miljoonan euron summista.

⁽⁶⁾ Yleensä kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tehtäviä hoitavat AKT-valtioiden valtiovarainministerit.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

ENSIMMÄINEN LUKU — KUUDENNEN,
SEITSEMÄNNEN JA KAHDEKSANNEN EKR:N
TOTEUTTAMINEN

Budjettihallinnon analyysi

Tilien esittäminen ja selvitys varainhoidosta

Riittämättömät parannukset tilien esittämisessä

5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komission olisi jatkettava ja tehostettava pyrkimyksiään EKR:n tilien esittämisen parantamiseksi. Komissio sisällytti EKR:n vuoden 2001 tilinpäätökseen konsolidoidun taseen kuudennesta, seitsemännestä ja kahdeksannesta EKR:sta. Konsolidoitua tasetta ja eri EKR:jen taseita ei kuitenkaan ole esitetty riittävän yhdenmukaisesti, ja tilien informatiivisuus on edelleen puutteellinen (ks. kohdat 19–21). Tilit olisi lisäksi julkaistava *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, sillä näin noudatettaisiin paremmin yhteisön käytäntöjä taloudellisten tietojen alalla.

Puutteellinen selvitys varainhoidosta

6 Komissio toimitti EKR:jen varainhoitovuoden 2001 tilinpäätösten tueksi selvityksen varainhoidosta ⁽⁷⁾. Se on yksityiskohtaisempi kuin varainhoitovuodesta 2000 tehty selvitys, jonka puutteellisuuden tilintarkastustuomioistuin totesi edellisessä vuosikertomuksessaan ⁽⁸⁾. Selvitystä on kuitenkin vielä parannettava ja erityisesti EKR:jen toteuttamisen hitaus olisi selitettävä paremmin. Komission olisi ilmoitettava eri EKR:jen kumulatiiviset toteutusasteet ja analysoitava niitä. Lisäksi sen olisi

5 Komissio tiedostaa, että sen vuosikertomuksen esittämis-tapaa on parannettava ja yksinkertaistettava, jotta siitä tulisi helppolukuisempi, noudattaen kuitenkin varainhoitoasetuk-sessa mainittua velvollisuutta julkaista suuri määrä tietoja ja tuoda esiin kunkin EKR:n erityispiirteet. Ulkopuolinen kon-sultti selvitti ongelmaa vuonna 2001. Tutkimuksen tulokset saatiin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, joten jo teh-tyjä kirjauksia ei enää ehditty muuttaa tulosten perusteella.

Tutkimuksessa annettuihin suosituksiin kuuluu toteutettavina olevien kolmen EKR:n konsolidoidun taseen julkaiseminen. Tämä asiakirja sisältyy vuoden 2001 vuosikertomukseen, ja siitä saa kokonaiskuvan käytettävissä olevista kassavaroista, saatavista ja kirjattujen maksujen yhteismäärästä.

Komissio antoi vuoden 2001 tilinpäätöksestä varainhoito-asetuksen 68 artiklan mukaisen tiedonannon Euroopan par-lamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle 29. huhtikuuta 2002 (KOM(2002) 211 lopullinen).

6 Selvityksessä varainhoitovuoden 2001 varainhoidosta on otettu huomioon tilintarkastustuomioistuimen edellistä vuotta koskevat huomautukset, ja sitä on parannettu tuntuvasti. Komissio pyrkii edelleen parantamaan tätä selvitystä. Selvi-tyksessä keskityttiin yksittäisiin EKR:ihin ja eri välineisiin. Jotkin tehdyistä huomautuksista koskivat eri EKR:jen kumu-latiivista toteutusastetta, mutta tuomioistuimen huomautuk-set pannaan merkille ja selvitys tehdään tulevaisuudessa perus-teellisemmin.

⁽⁷⁾ Kahdeksannen EKR:n varainhoitoasetuksen 67 artik-lan 2 kohdan mukaisesti.

⁽⁸⁾ Kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n toimia koskeva vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, koh-dat 4 ja 5.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

tutkittava perusteellisesti varojen vajaakäytön syitä sen sijaan, että niistä mainitaan vain lyhyesti ja ilmoitetaan parannuksista, joita on tarkoitus saada aikaan hajottamalla tuen hallinnointia tulevaisuudessa.

Toteuttamisen hitaus

7 Vuonna 2001 EKR:jen toteuttamiselle oli ominaista rahoituspäätösten teon hidastuminen ja maksujen suorittamisen nopeutuminen⁽⁹⁾. Uusia päätöksiä varten käytettävissä oleva jäännöksen osuus kaikista määrärahoista on vielä 14 prosenttia, kun se vuoden 2000 lopulla oli 19 prosenttia. Vuoden lopulla maksattamatta olevien maksusitoumusten määrä pieneni vuoden 2000 lopun 8 982 miljoonasta eurosta 8 469 miljoonaan euroon vuonna 2001 (ks. **taulukko 2**).

8 Varainhoitovuoden 2001 rahoituspäätösten määrä (nettosaldo 1 554 miljoonaa euroa) oli huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2000 (3 757 miljoonaa euroa) ja vuonna 1999 (2 692 miljoonaa euroa) (ks. **kaavio 1**). Vuonna 2000 tehtiin voimakkaasti velkaantuneiden köyhien maiden velkahuojennusaloite (HIPC-aloite), jonka osuus oli 1 000 miljoonaa euroa.

9 Muuta kuin ohjelmitavaa apua koskevia päätöksiä oli vuonna 2001 alle neljännes niiden määrästä vuonna 2000, ja ohjelmitavaa apua koskevia päätöksiä oli vuonna 2001 puolet niiden määrästä vuonna 2000 (ks. **kaavio 2**). Vuosi 2000 oli kahdeksannen EKR:n ohjelmasuunnittelusyklin keskivaihetta, jolloin komission mukaan ohjelmitavaa apua koskevia päätöksiä tehtiin eniten. Lisäksi komissio ilmoitti peruuttaneensa 366 miljoonan euron arvosta aiempia päätöksiä, jolloin vuoden 2001 päätösten nettosaldo väheni vastaavasti.

10 Muuhun kuin ohjelmitavaan apuun ja rakennesopeutustukeen liittyvien nopean rahoituksen välineiden osuus vuonna 2000 tehdyistä päätöksistä oli suuri, mikä voidaan havaita vuoden 2001 maksujen määrässä. Suurin osa vuonna 2001 suoritetuista maksuista liittyy HIPC-aloitteeseen, Stabexiin ja riskipääomaan; näiden maksujen osuus kahdeksannen EKR:n maksuista on 51 prosenttia ja kuudennen ja seitsemannen EKR:n maksuista 42,6 prosenttia.

7—11 Tuomioistuimen mainitseman hidastumisen syynä oli, että vuoden 2000 toteutustaso oli poikkeuksellisen korkea, mikä puolestaan johtui suunnitelmasta vähentää köyhien maiden velkoja, kuten tuomioistuinkin toteaa. Varoja uusiin maksusitoumuksiin on käytettävissä vähemmän kuin miltä vaikuttaa. Ensinnäkin huomattava osa jäljellä olevista kuudennen ja seitsemannen EKR:n varoista on osoitettu kriisimaihin, ja toiseksi kahdeksannen EKR:n varauksesta 1,2 miljardia euroa voidaan ottaa käyttöön vasta, kun yhdeksättä EKR:a koskevat maakohtaiset strategia-asiakirjat on allekirjoitettu.

Komissio lisäsi vuonna 2001 maksusuoritustensa määrää (2,1 miljardiin euroon, joka on suurin koskaan saavutettu luku).

⁽⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin huomauttaa, että kyseiset maksut ovat joskus pelkkiä suoritettuja maksuja tai siirtoja (ks. kohta 19).

Taulukko 2 — EKR:jen varojen käyttö yhteensä 31. joulukuuta 2001

(milj. EUR)

	Tilanne vuoden 2000 lopussa		Talousarvion toteuttaminen varainhoitovuonna 2001				Tilanne vuoden 2001 lopussa				
	Määrärahat yhteensä	Toteuttamisaste (%) ⁽²⁾	Kuudes EKR	Seitsemäs EKR	Kahdeksas EKR	Määrärahat yhteensä	Kuudes EKR	Seitsemäs EKR	Kahdeksas EKR	Määrärahat yhteensä	Toteuttamisaste (%) ⁽²⁾
A — VARAT ⁽¹⁾	32 598,7						7 829,1	11 503,3	13 465,0	32 797,3	
B — KÄYTTÖ											
1. Alustavat maksusitoumukset	26 598,7	81,2	-14,2	48,2	1 520,2	1 554,2	7 481,9	10 802,7	9 868,2	28 152,8	85,8
— ohjelmitava apu	14 783,6		-17,2	72,1	810,0	865,0	4 874,2	5 603,4	5 170,9	15 648,6	
— muu kuin ohjelmitava apu	8 847,0		2,9	-19,4	494,0	477,5	2 512,3	3 683,0	3 129,2	9 324,5	
— rakennesopeutus	2 510,7		0,0	-0,6	216,1	215,5	6,0	1 152,0	1 568,1	2 726,1	
— siirrot edeltävistä EKR:ista	457,4		0,1	-3,9	0,0	-3,8	89,3	364,3	0,0	453,6	
2. Lopulliset maksusitoumukset	20 417,9	62,4	26,9	294,1	1 942,3	2 263,4	7 285,4	9 657,2	5 738,6	22 681,3	69,2
— ohjelmitava apu	10 175,2		23,9	199,1	884,4	1 107,4	4 705,5	4 761,1	1 816,1	11 282,7	
— muu kuin ohjelmitava apu	7 863,8		2,2	87,8	763,2	853,1	2 487,3	3 450,2	2 779,4	8 716,9	
— rakennesopeutus	2 003,7		0,0	0,3	294,7	295,0	6,0	1 149,6	1 143,1	2 298,7	
— siirrot edeltävistä EKR:ista	375,2		0,8	7,0	0,0	7,8	86,7	296,3	0,0	383,0	
3. Maksut	17 615,8	53,8	50,5	406,9	1 610,5	2 067,9	7 186,6	8 906,3	3 590,8	19 683,7	60,0
— ohjelmitava apu	8 985,8		44,4	295,4	413,9	753,7	4 622,7	4 248,9	867,8	9 739,4	
— muu kuin ohjelmitava apu	6 521,8		5,1	90,8	894,9	990,8	2 473,8	3 259,4	1 779,4	7 512,6	
— rakennesopeutus	1 784,8		0,0	2,1	301,7	303,8	5,4	1 139,5	943,6	2 088,5	
— siirrot edeltävistä EKR:ista	323,4		1,0	18,6	0,0	19,6	84,6	258,5	0,0	343,1	
C — MAKSAMATTA OLEVAT ALUSTAVAT MAKSUSITOUMUKSET (B1–B3)	8 982,9	27,4					295,3	1 896,4	6 277,5	8 469,2	25,8
D — ALUSTAVIA MAKSUSITOUKSIJA VARTEN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT VARAT (A–B1)	6 147,3	18,8					347,2	700,6	3 596,7	4 644,5	14,2

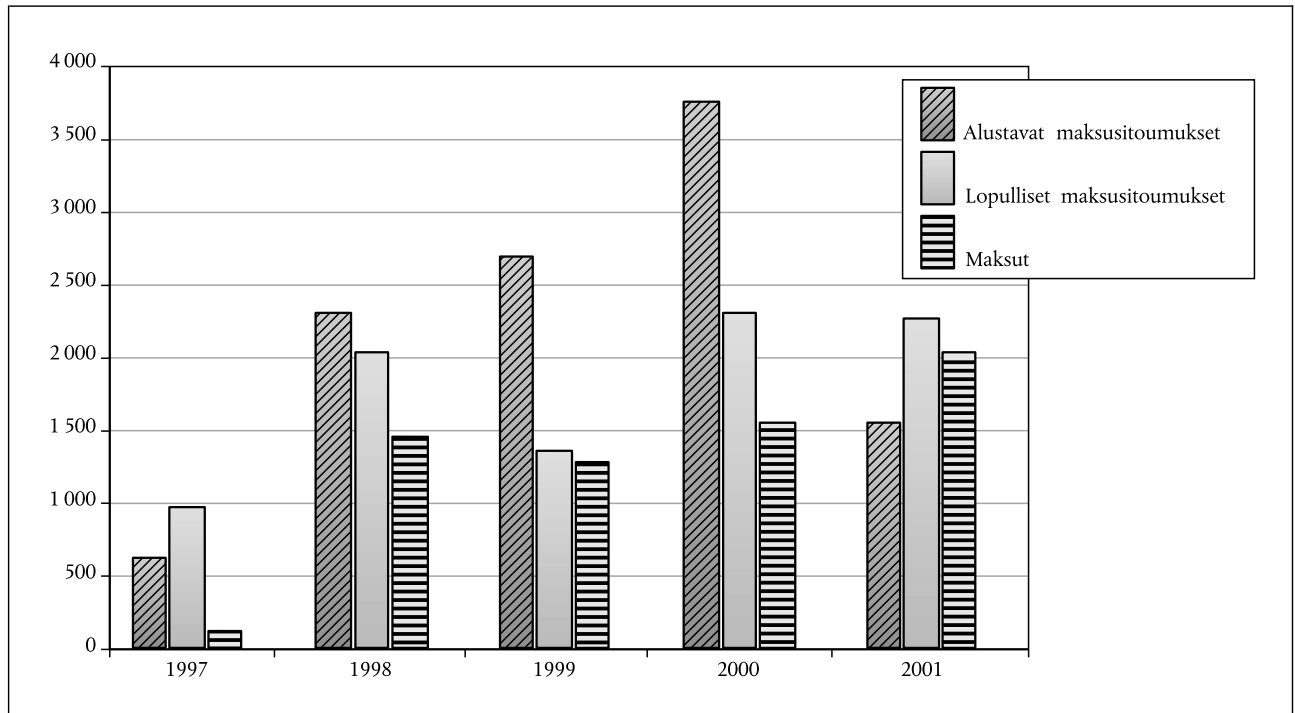
⁽¹⁾ Kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n alkuperäiset määrärahat (joista 60 miljoonaa euroa on EIP:n erityistä rahoitusosuutta), korot, muut varat, siirrot edeltävistä EKR:ista.

⁽²⁾ Prosentuaalisena osuutena varoista.

Lähde: Tilintarkastustuomioistuin, EKR:n tilinpäätös 31. joulukuuta 2001.

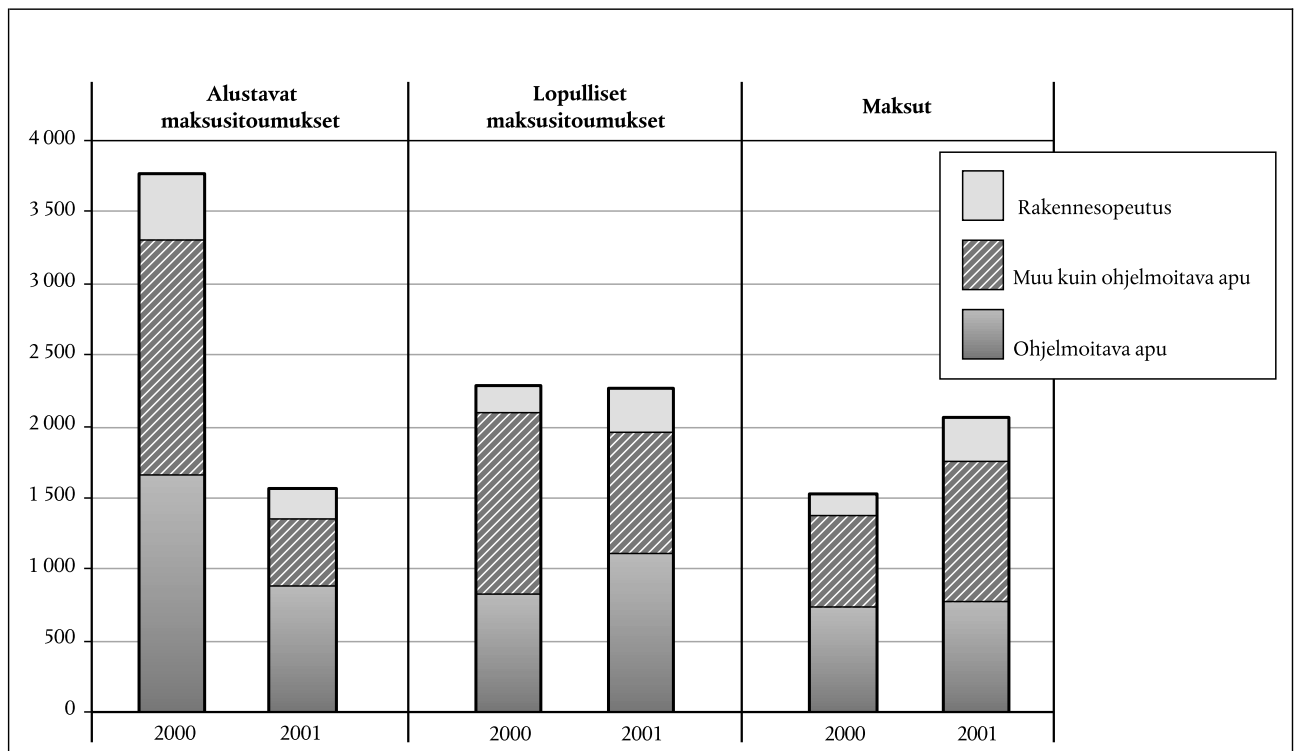
Kaavio 1 — EKR:jen maksusitoumukset ja maksut viiden viime vuoden aikana

(milj. EUR)

Kaavio 2 — EKR:jen toteuttamisen vertailu vuosina 2000 ja 2001

(milj. EUR)

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

11 Jos talousarvion toteuttamista vuonna 2001 verrataan komission vuoden 2000 lopulla tekemiin arvioihin käteisvaroista ⁽¹⁰⁾, voidaan todeta, että

a) kahdeksannen EKR:n osalta maksuille asetettua tavoitetta ei saavutettu (84 prosenttia ennakoidusta määrästä) ja rahoituspäätöksiä tehtiin huomattavasti tavoitteita vähemmän (ainoastaan 47 prosenttia);

b) kaikkien EKR:jen vuoden 2001 maksut ovat 80 prosenttia ja päätökset ainoastaan 38 prosenttia ennakoituista määristä.

12 Huolimatta siitä, että maksuja suoritettiin varainhoitovuoden aikana aiempaa enemmän, tilintarkastustuomioistuimen toteama ⁽¹¹⁾ EKR:jen vajaakäyttö oli ongelma yhä vuonna 2001. Kahdeksannen EKR:n neljännen toteuttamisvuoden lopulla varoja oli sidottu (päättökset) alle 75 prosenttia ja maksuja oli suoritettu alle 30 prosenttia (ks. **taulukko 2**).

13 Jotkin EKR:jen vajaakäytön syistä liittyvät senhetkisiin olosuhteisiin, kuten tuen vähentäminen tai jopa keskeyttäminen edunsaajavaltioiden levottoman tilanteen vuoksi (Togo, Sudan, Kongon demokraattinen tasavalta, Burundi, Ruanda, Kenia, Haiti, Sierra Leone, Liberia, Zimbabwe jne.). Syyt voivat olla myös rakenteellisia: tuen liian suuri hajautuminen, hankkeiden riittämätön valmistelu, menettelyjen raskaus ja edunsaajavaltioiden kansallisten hallintoelinten heikkoudet. Nopean rahoituksen välineiden käytön lisäksi komissio on tehnyt uudistuksia ohjelmityön tehostamiseksi, julkisia hankintoja koskevien menettelyjen yksinkertaistamiseksi, tuen hallinnoinnin hajauttamiseksi ja AKT-valtioiden hallintorakenteiden vahvistamisen tukemiseksi. Uudistusten tulokset ovat kuitenkin kokonaisuudessaan nähtävissä vasta keskipitkällä aikavälillä.

KOMISSION VASTAUKSET

11 Komissio tunnustaa, että sen joulukuussa 2000 tekemät ennusteet ovat osoittautuneet optimistisiksi. Niitä korjattiinkin jo maaliskuussa 2001. Komission tavoite on tehdä EKR:n ennusteista merkittävä hallinnointiväline.

12 Kahdeksannen EKR:n varoja oli neljäntenä toteuttamisvuonna 2001 sidottu yhteensä 73,3 prosenttia, ja seitsemännen EKR:n varoja oli samana vuonna sidottu 62,9 prosenttia. Maksatusten tasot olivat kummallakin EKR:lla suunnilleen samat.

13 Ulkomaanavun hallinnoinnin uudistuksessa, jonka komissio aloitti toukokuussa 2000, käsitellään tuomioistuimen mainitsemia rakenteellisia vaikeuksia. Ohjelmasuunnittelua ja hankkeiden valmistelua on parannettu vähentämällä kohdesektorien ja hankkeiden määrää, menettelyjä virtaviivaistetaan ja painopisteiksi on asetettu valmiuksien luominen ja avun toteuttamisen siirtäminen lähetystöjen ja avunsaajavaltioiden tehtäväksi.

⁽¹⁰⁾ KOM(2001) 805 lopullinen, 12.12.2000.

⁽¹¹⁾ Kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n toimia koskeva vuosikertomus varainhoitovuodelta 2000, kohdat 8 ja 9.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Kahdeksannen ja yhdeksännen EKR:n välinen hankala siirtymävaihe

14 AKT-EY-ministerineuvosto päätti 27. heinäkuuta 2000 ⁽¹²⁾ soveltaa Cotonoun sopimusta ennakolta 2. elokuuta 2000 alkaen ennen sopimuksen ja yhdeksännen EKR:n perustamisesta tehdyn rahoituspöytäkirjan voimaantuloa. Siirtymäajalla komissio on valtuutettu tekeään yhdeksännen EKR:n ohjelmatyötä ja jatkamaan neljännellä Lomé'n yleissopimuksella perustettujen elinten rahoittamista.

15 Tässä tehtävässä komissio kohdensi 1 200 miljoonaa euroa kahdeksannen EKR:n yleisvarauksesta yhdeksännen EKR:n ohjelmatyöhön, johon on jo yhdeksännen EKR:n kansallisista ohjelmista varattu yhteensä 9 836 miljoonaa euroa. Komissio pystyi näin ilmoittamaan kullekin AKT-valtiolle yhdeksännestä EKR:sta myönnettävän ohjelmoitavan avun arvioitun määrän, yhteensä 11 036 miljoonaa euroa.

16 Välttääkseen edeltäviä EKR:ja haitanneet toteuttamismuutokset komissio on aloittanut tiettyjen sopimukseen liittyvien tekstien mukauttamisen; nämä muutokset ovat tarpeen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi sen tultua voimaan. Mukauttaminen koskee esimerkiksi sopimusten tekoon sovellettavia sääntöjä. Komissio esitti ehdotuksensa varainhoitoasetukseksi 11. kesäkuuta 2002, joten lainsäätäjä ei välttämättä pysty hyväksymään sitä hyvissä ajoin ennen Cotonoun sopimuksen voimaantuloa. Yleisesti ottaen komission olisi tutkittava, kuinka saataisiin luotua asiaankuuluva lainsäädäntökehys, jolla voitaisiin välttää siirtymävaiheeseen liittyvät ongelmat uusien EKR:jen täytäntöönpanossa.

Päätelmät

17 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että kehitysapu-politiikkaan sisältyy rajoituksia, jotka voivat hidastaa politiikan toteuttamista. Se pyytääkin komissiota tekeään realistisempia ennusteita, jottei herätettäisi perusteettomia odotuksia. Samalla tilintarkastustuomioistuin kehottaa komissiota tehostamaan uudistuksiaan, joilla on tarkoitus nopeuttaa politiikan toteuttamista, jottei kahdeksannen ja yhdeksännen EKR:n toteuttaminen kesitäisi yhtä kauan kuin edeltävien EKR:jen.

16 Komissio esitti ehdotuksen 11. kesäkuuta 2002 ja pyrkii kaikkiin keinoihin siihen, että asetus annettaisiin ennen yhdeksännen EKR:n voimaantuloa.

17 Komissio aikoo parantaa rahoituksen toteuttamista koskevia ennusteitaan ja tekee niistä aikaisempaa tärkeämmän hallinnointivälineen.

Komission toukokuussa 2000 päättämät uudistukset alkavat vaikuttaa koko painollaan keskipitkällä aikavälillä.

AKT-maissa usein vastaan tulevista toteuttamisvaikeuksista johtuu, että ohjelmoitavan avun toteutukseen vaikuttavat aina kumppanimaiden valmiudet. Siksi komissio näkeekin paljon vaivaa tällä alalla.

⁽¹²⁾ AKT-EY-ministerineuvoston päätös N:o 1/2000, tehty 27 päivänä heinäkuuta 2000 (EYVL L 195, 1.8.2000, s. 46).

TOINEN LUKU — EUROOPAN KEHITYSRAHASTOJA KOSKEVA TARKASTUSLAUSUMA

Tarkastuslausuma kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen Euroopan kehitysrahaston (EKR) toimista varainhoitovuonna 2001

I Euroopan tilintarkastustuomioistuin (jäljempänä 'tilintarkastustuomioistuin') on tarkastanut kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n tilit ja tilien perustana olevat toimet 31. joulukuuta 2001 päättyneeltä varainhoitovuodelta. Komissio esitti vastuulleen kuuluvat tilinpäätökset ja tulostilit ⁽¹³⁾ Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle 29. huhtikuuta 2002 osoitetussa tiedonannossa KOM(2002) 211 lopullinen. Sen sijaan varainhoitoa koskevaa selvitystä, joka olisi toimitettava tilien mukana, ei ollut toimitettu virallisesti syyskuun 2002 loppuun mennessä ⁽¹⁴⁾. Varainhoitoa koskevien säännösten mukaan tilintarkastustuomioistuimen on annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle lausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta ⁽¹⁵⁾.

II Tilintarkastustuomioistuin on toimittanut tarkastuksen omien tarkastusperiaatteidensa ja -standardiensa mukaisesti. Niissä sovelletaan yleisesti hyväksytyjä kansainvälisiä tarkastusstandardeja EKR:jen näkökulmasta. Lisäksi tarkastuksessa on arvioitu sovellettuja kirjanpitooperusteita ja tilien esittämistä. Tarkastuksessa on käytetty riittäväksi katsotulla tavalla otantaan perustuvia menettelyjä, joiden avulla on tutkittu tileihin sisältyviin määriin ja tietoihin sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvää todentavaa aineistoa. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tarkasti komission sisäisen valvonnan rakenteet ja seurantajärjestelmät määritelläkseen, kuinka hyvin niillä edistetään tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden varmistamista. Tilintarkastustuomioistuin sai tarkastuksen avulla riittävän perustan jäljempänä esitettyä lausuntoa varten.

III Tilien luotettavuus

Jäljempänä a, b ja c kohdassa esitetyistä ongelmista aiheutuvia vaikutuksia lukuun ottamatta tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpäätökset 31. joulukuuta 2001 ja varainhoitovuoden 2001 tulostilit antavat luotettavan kuvan kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen EKR:n tuloista ja menoista varainhoitovuodelta ja taloudellisesta tilanteesta varainhoitovuoden lopussa:

- a) yhteensä 701 miljoonan euron varainsiirrot on kirjattu maksuiksi, ja tästä syystä tuen toteuttaminen on ilmoitettu tileillä todellista suurempana (ks. kohta 19);
- b) makrotaloudellisten tukien laajuutta ja täytäntöönpanon astetta ei ole ilmoitettu (ks. kohta 20);
- c) alustavien ja lopullisten maksusitoumusten määrä on ilmoitettu todellista suurempana, sillä komissio ei peruuttanut kaikkia niitä sitoumuksia, joissa vahvistettua hankkeen viimeistä aloituspäivää ei ollut noudatettu (ks. kohta 21).

⁽¹³⁾ Sellaisina kuin ne määritellään kahdeksannen EKR:n varainhoitoasetuksen 66 ja 67 artiklassa. Kyseisiä säännöksiä sovelletaan vastaavasti kuudenteen ja seitsemänteen EKR:oon.

⁽¹⁴⁾ Edellä mainitun varainhoitoasetuksen 68 artiklassa edellytetään, että kyseiset asiakirjat toimitetaan 1. toukokuuta mennessä.

⁽¹⁵⁾ Edellä mainitun varainhoitoasetuksen 73 artikla.

IV Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Sisäisen valvonnan järjestelmän arviointi

EKR:jen hallinnointiin liittyvän komission sisäisen valvonnan järjestelmän tarkastelun yhteydessä havaittiin, että tilintarkastustuomioistuimen ei ole vielä mahdollista perustaa osaa tarkastuslausumastaan komission sisäisen valvonnan järjestelmiin ja seurantajärjestelmiin erityisesti kuudennesta, seitsemänneistä ja kahdeksannesta EKR:sta rahoitettujen toimien tukikelpoisuutta arvioidakseen. Tämä johtuu puutteista maksujen perustana olevia toimia koskevien tilintarkastusten toteuttamis- ja seurantamenetelmissä.

Toimien tarkastus

Tilintarkastustuomioistuim tarkasti tilien perustana olevat toimet käyttämällä aineistoa, joka saatiin komission Brysselin keskusyksiköiltä ja tarvittaessa AKT-valtioissa sijaitsevilta lähetystöiltä. Käytävissä olevien henkilöresurssien ja varojen rajallisuuden vuoksi tilintarkastustuomioistuim ei toimittanut tarkastuksia paikalla AKT-valtioissa selvittääkseen asiakirja-aineiston perustana olevien urakoiden, hankintojen tai palvelujen todenmukaisuuden. Tarkastuksessa havaittiin seuraavat ongelmat:

- a) varainhoidon osalta Stabex-varojen sijoittamiseen myönnettyä lupaa osoittavia asiakirjoja ei ollut (ks. kohta 34);
- b) alustavien maksusitoumusten eli rahoituspäätösten tekemisen säädetty määräajat ylittyivät ja aikaa kului joissakin tapauksissa jopa kaksi kertaa säädettyä enemmän (ks. kohta 35);
- c) lopullisten maksusitoumuksien kohdalla joidenkin lainojen korkotaso oli määräysten vastainen (ks. kohta 37);
- d) joitakin maksuja suoritettiin ilman olennaisia tositteita, tai maksua koskeviin asiakirjoihin sisältyi sääntöjenvastaisesti muutettuja hintoja (ks. kohta 38).

Päätelmät

Sisäisen valvonnan järjestelmän tarkastuksesta saatujen tulosten johdosta tilien perustana olevien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevat tarkastuspäätelmät perustuvat edelleen toimista poimitun otoksen tarkastukseen. Tutkittujen asiakirjojen perusteella tilintarkastustuomioistuim toteaa, että varainhoitovuonna tileihin kirjatut tulot, EKR:ille myönnetty määrät sekä maksusitoumukset ja maksut ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset. Tilintarkastustuomioistuim ei kuitenkaan toimittanut tarkastuksia paikalla, eikä se voi täysin luottaa komission toimittamien tarkastusten tuloksiin, joten se ei voi saada varmuutta siitä, että paikallisten edunsaajien tasolla suoritettujen maksujen perustana olevat urakat, hankinnat ja palvelut ovat tosiasialliset.

10. lokakuuta 2002

Juan Manuel FABRA VALLÉS
presidentti

Euroopan tilintarkastustuomioistuim
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

*Tarkastuslausuman perustana olevat tiedot***Tilien luotettavuus**

18 Tarkastuslausuman kohdassa III mainitut ongelmat perustuvat seuraaviin havaintoihin.

Siirtojen kirjaamisesta maksuiksi aiheutui todellista suurem-
mat menokirjaukset

19 Tileihin kirjattujen menojen määrä on ilmoitettu todellista suurempana, sillä varojen siirtoja on kirjattu maksuiksi tulostiliin.

a) Komissio siirsi yhteensä 351 miljoonaa euroa euroop-
palaisessa pankissa olevalta komission Stabex-tililtä.
Komissio käyttää kyseistä pankkia maksujen välittä-
jänä siirtäessään varoja samassa pankissa oleville, eri
AKT-valtioiden nimissä mutta komission omistuk-
sessa oleville alatileille. Mitään todisteita ei ollut siitä,
että näitä varoja olisi siirretty edunsaajan pankkiti-
lille vuonna 2001 komission ja asianomaisen AKT-
valtion välisen lupamenettelyn jälkeen.

b) Voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevan
HIPC-aloitteen yhteydessä Maailmanpankin hallin-
noimalle kansainvälisen kehitysyhteistyöviraston
tilille siirrettiin 250 miljoonaa euroa ja EIP:ssa ole-
valle komission tilille 100 miljoonaa euroa. Vaikka
nämä olivat varojen siirtoja, joihin liittyvät maksut
suoritetaan edunsaajille komission lupamenettelyn
jälkeen, ne kirjattiin tileihin maksuiksi.

Mainituissa kahdessa tapauksessa komissio ei ole koko-
naisuudessaan vapautunut velvoitteistaan velkojiaan
kohtaan, joten se ei ole noudattanut kahdeksannen
EKR:n varainhoitoasetuksen 31 artiklaa kirjatessaan mai-
nitut tapahtumat maksuiksi.

19

a) *Stabex-tileille maksetut varat on tarkoitettu yksinomaan
kattamaan tiettyjä kuluja, jotka tuensaajamaan on suo-
ritettava siinä vaiheessa, kun komissio on ratifioinut näi-
den varojen käyttöä koskevan sopimuksen.*

*Komissio katsoo, että vuonna 2001 näille tileille suori-
tetut maksut voidaan merkitä kirjanpitoon maksuiksi,
vaikkakin varsinainen varojen siirto tapahtuu myöhem-
min tiettyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti, jotka kos-
kevat toimintojen jatkuvuutta, kirjanpitomenetelmien
pysyvyyttä sekä tietojen verrattavuutta.*

*Tilien käyttöä koskevaa sopimusta on pidettävä moitteet-
toman varainhoidon sääntönä, jonka tarkoituksena on
turvata komission edut.*

b) *Komissio arvioi, että Maailmanpankille ja Euroopan
investointipankille tehdyt siirrot voimakkaasti velkaantu-
neiden köyhien maiden velkataakan vähentämiseksi on
oikein kirjattu.*

*Tulojen ja menojen hyväksyjä antoi maksumääräyksen,
jonka varainhoidon valvoja hyväksyi ja siirsi EKR:n tilin-
pitäjälle, joka suoritti maksun. Maksetut summat eivät
näy enää EKR:n käyttövaroissa, ja ottaen huomioon voi-
makkaasti velkaantuneiden köyhien maiden hyväksi par-
hailtaan tehtävät toimenpiteet niihin ei kohdisteta oikaisu-
tai perintätöimenpiteitä. Niitä ei siis voida pitää ennak-
kona.*

*Komissio katsoo, että se on noudattanut velvoitteitaan tilin-
tarkastustuomioistuimen tarkoittamassa kahdessa tapauk-
sessa.*

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Makrotaloudellisen tuen täytäntöönpanoastetta ei ilmoitettu

20 Budjettituki ei käy hyvin ilmi tileistä, koska se maksetaan useista rahoitusvälineistä, joista vain osa kuuluu ohjelmasuunnittelun piiriin. Tilinpäätöksissä tai varainhoitoa koskevassa selvityksessä olisi annettava tarkat tiedot näistä tuista ja varainhoitovuoden lopussa käyttämättä olevien varojen määrästä.

Maksusitoumukset on ilmoitettu todellista suuremmiksi

21 Kesäkuusta 1998 lähtien ⁽¹⁶⁾ EKR:jen rahoitussopimusten täytäntöönpano on aloitettava tiettyyn päivään mennessä. Jos täytäntöönpanoa ei ole aloitettu kyseiseen päivään mennessä, rahoitussopimusten voimassaolo lakkaa, ja komission on tehtävä uudet päätökset, jos toimien on tarkoitus jatkuu. Vaikka komissio vapautti — tilintarkastustuomioistuimen suosituksen mukaisesti — vuonna 2001 yhteensä 195 miljoonan euron arvosta sitoumuksia, joiden täytäntöönpanon aloittamispäivämäärää ei ollut noudatettu, kaikkia vastaavia sitoumuksia ei vapautettu. Tästä syystä alustavia ja lopullisia maksusitoumuksia on kirjattu tileihin todellista suurempi määrä; tosin EKR:n hallinnon tilinpitojärjestelmässä ei ole mahdollista yksilöidä näitä päätöksiä ja niiden arvoa.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

22 Tarkastuslausuman kohdassa IV mainitut ongelmat havaittiin tarkasteltaessa komission sisäisen valvonnan rakenteita ja seurantamenetelmiä sekä tilien perustana olevista toimista poimittua otosta. Tärkeimmät päätelmät esitetään seuraavassa.

Sisäisen valvonnan arviointi

23 AIDCO:n ⁽¹⁷⁾ toteuttamaa, yhteisön ulkopuolelle suunnattua tukea koskevaa sisäisen valvonnan uudistusta (ks. asianomainen yleistä talousarviota käsittelevä

20 EKR:n kirjanpito laaditaan vuoden 1998 alussa tehdyn tilisuunnitelman mukaan. Talousarviotuilla ei ollut silloin suurta merkitystä.

Uudessa tilisuunnitelmassa, joka on tarkoitus laatia yhdeksannen EKR:n käyttöönoton yhteydessä, otetaan huomioon kehitysavussa tapahtuneet kehitykset. Mitä tulee aikaisempiin EKR:iin, komissio voi mahdollisesti harkita niiden konsolidoidun tilanteen ottamista liitteenä mukaan tulostiliin.

21 Tilintarkastustuomioistuin kiinnitti komission huomion tähän asiaan jo vuoden 2000 tarkastuslausuman yhteydessä. Komissio myönsi, että tilintarkastustuomioistuimen huomio oli asiaankuuluva, ja ryhtyi vapauttamaan sellaisiin rahoitussopimuksiin osoitettuja varoja, joiden osalta hankkeiden aloittamisen määräpäivää ei ollut noudatettu kahdeksannen EKR:n varainhoitoasetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Vuonna 2001 vapautettujen maksusitoumusten kokonaissumma oli 195 miljoonaa euroa, ja komissio aikoo jatkaa ponnisteluja valvontamenettelyjen parantamiseksi.

23 Komissio on tietoinen siitä, että sisäisen valvonnan uudistusta ei toteutettu yhtä aikaa EKR:n ja yleisen talousarvion kohdalla. Tähän oli syynä EKR:n erityisluonne sekä

⁽¹⁶⁾ Kahdeksannen EKR:n varainhoitoasetuksen 9 artikla.

⁽¹⁷⁾ Yhteistyötoimisto EuropeAid.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

osa, kohdat 5.16–5.21) ei ole toteutettu vielä EKR:n osalta. Uudistus käsittää tärkeitä näkökohtia, kuten tulojen ja menojen hyväksyjää koskevan perussäännösten sekä talousprosessien uudistamisen. EKR:n hallinnointia on kuitenkin helpotettu useilla yleisluonteisilla toimilla, muun muassa on koulutettu hallinnoijia ja uudistettu rahoituksen toimialan ohjeistoa. Komission sisäisen tarkastajan (IAS) kertomuksessa ulkosuhteiden pääosastoista ⁽¹⁸⁾ korostetaan yhteisön ulkopuolelle suunnattuun tukeen, EKR:t mukaan luettuina, sisältyvää merkittävää riskiä, ja siinä tehdään useita huomautuksia komission toimivaltaisten yksiköiden organisaatiosta (ks. kohdat 5.22–5.23).

24 Yhteisön rahoittamat toimet toteutetaan yhteistyössä AKT-valtioiden kansallisten tulojen ja menojen hyväksyjien kanssa. Viime vuosina komissio on tarkastanut tai valtuuttanut kansalliset tulojen ja menojen hyväksyjät tarkastamaan yhä useampien toimien tilit.

25 Näihin tarkastuksiin liittyvien toimeksiantojen epäselvyyden ja viitekehyksen puuttumisen vuoksi useat tarkastajat ovat joutuneet esittämään kertomuksia tai todistuksia, joissa ei ole ilmoitettu niiden menojen määrää, joita ei ole voitu tarkastaa tai joita ei ole tarkastettu, eikä menoja, jotka eivät ole olleet oikeutettuja EKR:n tukeen. Suurin osa tarkastuskertomuksista noudattaa todistuksen mallia, ja niissä ilmoitetaan huomautuksin tai huomautuksitta, että tarkastetut tilit ovat kaiken kaikkiaan luotettavat ja menot ovat syntyneet rahoitussopimusten määräysten mukaisesti. Näillä todistuksilla myönnetään lupa varojen siirtoon ennakkotileille tai näiden tilien sulkemiseen. Useimpien todistusten perusteella ei kuitenkaan voida arvioida toteutuneiden menojen laillisuutta, asianmukaisuutta ja tukikelpoisuutta joko siksi, että tarkastuksessa ei ole otettu huomioon näitä näkökohtia, tai siksi, että tarkastushavainnoista tai huomautuksista ei ole annettu määrällistä arviota. Syynä voi olla myös se, että määrällinen arvio ei ole yhdenmukainen muun tarkastuskertomuksen kanssa.

KOMISSION VASTAUKSET

hyvin erilainen lainsäädäntö. EKR:n varoja otetaan käyttöön komission ja AKT-valtioiden yhteisten menettelytapojen perusteella, toisin kuin yleisen talousarvion kohdalla.

Komissio haluaa kuitenkin korostaa, että vuonna 2002 toteutettiin talousprosessien uudistus, joka heijastaa sisäisen valvonnan uudistuksen yhteydessä laadittuja yleisiä suuntaviivoja.

25 Komissio on tietoinen siitä, että tilintarkastusten laatua täytyy parantaa erityisesti hajauttamisen yhteydessä. Siksi tilintarkastustoiminnan painopistettä ollaan siirtämässä maantieteellisiin yksiköihin yleensä ja erityisesti (hajauttamisen edetessä) lähetystöihin. Kyseisten yksiköiden toiminta-ajatuksia (EuropeAid-yhteistyötoimisto) muutettiin tätä varten vuoden 2002 alkupuoliskolla, ja tekeillä olevissa lähetystöjen suuntaviivoissa on tarkoitus käsitellä tilintarkastustuomioistuimen mainitsemia puutteita.

Lähetystöjen on otettava käyttöön jokin järjestelmällinen tilintarkastusohjelma niiden vastuulla olevia keskeneräisiä hankkeita varten. Tässä ohjelmassa on otettava huomioon rahoitussopimuksissa suunnitellut tilintarkastukset. Näiden tilintarkastusten yhteydessä on tutkittava perusteellisesti hankkeiden toimintaan, sopimuksiin sekä rahoitukseen liittyvät näkökohdat sekä hankkeita koskevat tiedot.

⁽¹⁸⁾ "Governance review of aid management in the external relations family", sisäisen tarkastuksen yksikön kertomus (IAS (2001), 15.2.2002).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

26 Täsmälliset suuntaviivat olisi laadittava, ja niitä olisi sovellettava yhdenmukaisesti. Suuntaviivoja laadittaessa olisi käytettävä perustana jo toimitetuissa tarkastuksissa havaittuja parhaita käytäntöjä. Tarkastussopimusten sopimusehdoissa olisi edellytettävä, että

- a) määritellään eri tyyppisistä menoista toimitettavat tarkastukset, joissa tutkitaan muun muassa kilpailutuksen rikkominen, liiallinen laskuttaminen ja tavaroitten tai palvelujen hankinta markkinahintaa kalliimmalla;
- b) määritellään ne pääasialliset tapaukset, joissa EKR:n rahoitusta ei myönnetä;
- c) vahvistetaan tarkastustöistä tehtävien yhteenvetojen esittämissäännöt, joiden perusteella ilmaistaan määrällisesti tarkastuksen kattavuus ja havaitut tukeen oikeuttamattomat tapaukset, sekä annetaan yksityiskohtaiset tiedot tarkastetuista menoista ilmoittamalla, onko menot hyväksytyt, hylätty vai ovatko ne epävarmoja.

27 Käynnissä olevan hallinnonin hajauttamisen yhteydessä olisi annettava asiaan liittyvää koulutusta sekä selvät ohjeet, joiden avulla lähetystöt voisivat toteuttaa tarkastushavaintojen edellyttämät jatkotoimet; näin voitaisiin varmistaa, että lähetystöt eivät pyydä päätömpaikalta ohjeita toteutettavista jatkotoimista liian usein varsinkaan silloin, kun tapaukset ovat yksinkertaisia ja kyseessä olevat rahasummat pieniä.

28 Kun perittävät määrät on vahvistettu, perintämahdollisuudet voivat kuitenkin osoittautua rajallisiksi, sillä useiden AKT-valtioiden taloudellisten toimijoiden taloudellinen asema on heikko ja tarkastukset toimitetaan jälkikäteen. Tietyt tarkastukset toimitetaan liian usein myöhäisessä vaiheessa hankkeen päätyttyä tai useita vuosia sen jälkeen, kun menot ovat syntyneet. Tästä syystä korjaavia toimia ei saada toteutettua ajoissa, niin että tukikelvottomien menojen määrää saataisiin pienennettyä.

29 Tarkastuskertomusten jäljennökset toimitetaan periaatteessa komission päätömpaikkaan, jossa niitä ei kuitenkaan luetteloita tai tutkita järjestelmällisesti, jotta niissä ilmenevät usein toistuvat ongelmat voitaisiin ratkaista tulevaisuudessa tehokkaammin. Tällä hetkellä sopimusehtojen ja tarkastuspäätelmien epäyhtenäisyys ja epätarkkuus vaikeuttaa edelleen kyseistä tehtävää. Joissakin rahoitussopimuksissa esitettyä tarkastusten

KOMISSION VASTAUKSET

26 Komissio valmistelee parhaillaan useita välineitä tilintarkastustoiminnan valvonnan järjestämiseksi. Komission yksiköt ovat samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa sen esittämistä havainnoista, jotka on tarkoitus ottaa huomioon välineitä muodostettaessa. Tällaisia välineitä ovat mm. käsikirjat, vakiomuotoiset sopimusehdot ja raportointimuodot. Lisäksi on välttämätöntä käyttää tietojenkäsittelyjärjestelmää kokonais kuvan saamiseksi lähetystöjen suorittamista ja/tai valvomista tilintarkastuksista.

27 Tilintarkastusten jatkotoimien yhteydessä on olennaista tukea lähetystöjä, ja sitä varten ollaan laatimassa käsikirjaa, joka mahdollistaa lähetystöjen suuremman riippumattomuuden ja jota täydennetään parhaillaan valmisteilla olevalla koulutusohjelmalla.

28 EKR:oon liittyville maksutapahtumille suoritettujen tilintarkastusten tarkoituksena on varmistaa, että hankkeiden kulut ovat EKR:n yleisten määräysten mukaisia. Niinpä on tavallista, että tilintarkastusten suorittamisen ja kustannusten aiheutumishetken välillä on toisinaan pieni viive. Kulujen perimisen vaikeus ei aina liity tilintarkastusten aikatauluun vaan EKR:jen lainsäädäntöön. Perintätoimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kansallisten tulojen ja menojen hyväksyjien kanssa ja heidän suostumuksellaan, mikä vaikeuttaa ja estää sellaisten menojen takaisinperintää, jotka on tilintarkastuksissa havaittu tukeen oikeuttamattomiksi.

29—30 CRIS Audit -järjestelmän käyttöönoton pitäisi tulevaisuudessa mahdollistaa tilintarkastusten luettelointi siten, että saadaan kokonaiskuva sekä tilintarkastusten kokonaisuudesta että kustannusten katteesta, kuten tilintarkastustuomioistuin ilmoitti. Siksi jatkossa täytyy suunnitella tilastollista otantaa, jolla varmistetaan, että kustannusten tarkastus on riittävän kattava, ja pienennetään virheiden mahdollisuutta.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

vuotuisuusperiaatetta ei myöskään aina noudateta. Keskusyksiköillä ei näin ollen ole kokonaiskäsitystä tilintarkastuksissa tarkastettavien menojen kattavuudesta eikä niiden laillisuudesta, asianmukaisuudesta tai tuki-kelpoisuudesta taikka tarkastajien huomautusten johdosta toteutettavista jatkotoimista.

30 Nykyisten tarkastusjärjestelyiden perusteella ei siis pystytä vielä takaamaan, että yhteisön rahoitustoimet tarkistetaan riittävällä ja yhdenmukaisella tavalla. Komission olisi lujitettava järjestelmää täsmentämällä paremmin rahoitussopimuksissa ja sopimusehdoissa toteutettavien tarkastustöiden luonne sekä tarkastusker-tomusten rakenne ja sisältö (ks. kohdat 25 ja 26). Sen olisi edistettävä tarkastusten toimittamista sekä tarpeel-listen korjaavien toimien arviointia ja seurantaa (ks. kohdat 27–29).

31 Edellä mainittu vahvistaa AIDCO:n pääjohtajan ensimmäisessä vuosittaisessa toimintakertomuksessaan antamaa lausuntoa. Hänen mielestään ulkoista tarkas-tusta on tehostettava huomattavasti ja nopeasti, jotta tarkastusten piiriin saataisiin entistä useampia toimia niin päätoimipaikassa kuin lähetystöissä. Mainittu havainto ei kuitenkaan ole mukana toimintakertomusta koskevassa ilmoituksessa, jonka mukaan on saatu koh-tuullinen varmuus siitä, että nykyisten valvontamenet-telyiden avulla saadaan tarvittavat takeet tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukai-suudesta.

KOMISSION VASTAUKSET

CRIS-järjestelmän avulla voidaan myös seurata paremmin tilintarkastusten tuloksia ja erityisesti tukeen oikeuttamat-tomien menojen takaisinperimistä sekä tulevien toimenpitei-den kannattavuutta samassa yhteydessä (kuten tilintarkas-tustuomioistuin ehdotti), kun laaditaan rahoitussopimuksia ja toteutetaan erilaisia hankkeita. Järjestelmän avulla voidaan myös suorittaa sopivia korjaavia toimenpiteitä hankkeiden aikana.

30 Lähetystöjen mahdollisuuksia valvoa tilintarkastuksia ja raportoida niistä nykyisen CRIS-tietokannan (Common Relex Information System) välityksellä kehitetään parhaillaan.

Nykyistä järjestelmää täytyy siis muokata uusia toimintata-poja vastaavaksi, ja se täytyy suunnitella niin, että on mah-dollista luoda suoria linkkejä hanke/ohjelmätiedon sekä tilin-tarkastustiedon välillä. Järjestelmään täytyy sisältyä kaikki tilintarkastustoiminnan vaiheet vuosittaisten tarkastusohjel-mien suunnittelusta ja hoidosta yksittäisten tarkastusten jär-jestämiseen, valvontaan ja seurantaan. Siinä on tarkoitus ottaa huomioon erityyppiset tarkastukset ja tarkastusten var-sinaiset suorittajat ja valvojat sekä se, onko tilintarkastukset ja niiden valvonta toteutettu osana jonkin hankkeen talous-hallintoa vai itsenäisenä toimintona. Lähetystöille annetta-vissa suuntaviivoissa otetaan huomioon tarve vahvistaa sekä tilintarkastusraporttien sopimusehtoja että niiden seurantaa.

31 Vahvistettujen suuntaviivojen mukaisesti kukin pääjoh-taja ilmaisi julkilausumassaan olevansa käytössään olevien tietojen perusteella riittävän varma siitä, että hänen käyt-töönsä annettuja varoja on käytetty aiottuun tarkoitukseen moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti. Tämän ensimmäisen varainhoitovuoden sekä esitettyjen huomautus-ten perusteella komissio sitoutuu parantamaan vuoden 2002 vuosikertomusten laatimista kiinnittämällä erityistä huo-miota julkilausumiin mahdollisesti liitettävien varaumien mer-kitykseen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Toimien tarkastus

32 Otos koostui 219 toimesta (65 alustavasta maksusitoumuksesta, 66 lopullisesta maksusitoumuksesta ja 88 maksusta).

33 Tilintarkastustuomioistuin kiinnittää huomiota siihen, että EKR:jen oikeuskehys on usein viitteellinen ja sallii erilaisia poikkeuksia, mikä rajoittaa huomattavasti tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden tarkastamista. Makrotaloudellisen tuen ja erityisesti rakennesopeutusohjelmiin liittyvän tuen tapauksessa edunsaajavaltioille osoitettavien tukierien käyttöön asettamista säännellään rahoitussopimuksissa, joissa mainitaan varojen vapauttamisen ehdot. Komissio käyttää näitä ehtoja kannustaakseen edunsaajavaltioita toteuttamaan sovitut uudistukset ja on toisinaan myöntänyt poikkeuksia tiettyihin tukierien vapauttamiseen liittyviin ehtoihin edunsaajavaltion kokonaistilanteesta tehdyn arvioinnin perusteella. Tässä yhteydessä laillisuuden ja asianmukaisuuden tarkastaminen rajoittuu sen varmistamiseen, että ehdot on arvioitu asianmukaisesti ja että asianomainen viranomaisena hyväksyy poikkeuksen, kuten yleensä tapahtui.

Varat ja varojen hoito

34 Komissio on antanut Stabex-varoja sijoittamisen hallinnoinnin erälle eurooppalaiselle pankille, jonka se valitsi EKR:jen maksajavirastoksi. EKR:jen tilinpitäjän on annettava ennakolta lupa sijoitusten tekemiseen. Kyseisten toimien hyväksynnän ja kirjanpitoon merkitsemisen antaminen samalle yksikölle on riskialtista. Lisäksi tavanomaista määräaikaa nopeammin tehdyn myyntipäätöksen yhteydessä tilinpitäjä ei säilytä myöntämistään luvista muita asiakirjoja kuin toimien toteuttamisen jälkeen pankin toimittamat tositteet. Kyseisellä alalla voidaan kirjata merkittäviä voittoja tai tappioita erittäin lyhyen ajan kuluessa, eikä tehtyjen päätösten asianmukaisuutta voida tällaisen hallinnointijärjestelmän puutteen vuoksi varmistaa. Stabex-varojen hallinnoinnin todelliset, ennenaikaisia myyntipäätöksiä sisältäneistä toimista kertyneet bruttovoitot olivat vuonna 2001 yhteensä 11,5 miljoonaa euroa ja todelliset bruttotappiot 3,1 miljoonaa euroa. Todellinen nettovoitto oli siis 8,4 miljoonaa euroa, johon voidaan lisätä 1,4 miljoonan korkotuotto.

33 Komissio on tietoinen siitä, että mikäli lakitekstissä esiintyy poikkeuksia, nämä poikkeukset sisältyvät EKR:jen lainsäädäntökehykseen. Siitä huolimatta komissio ei ole samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että EKR:jen lainsäädäntökehys ei mahdollistaisi sääntöjen noudattamisen tarkkaa valvontaa. Päinvastoin komissiossa arvioidaan, että EKR:jen yleiset säännöt muodostavat erittäin tarkan ja yksityiskohtaisen lainsäädäntökehyksen, jonka soveltamisella voidaan luotettavasti taata rahoitettujen toimenpiteiden lain- ja säännönmukaisuus ja ehkäistä petoksia ja sääntöjenvastaisuuksia.

34 Stabex-varat, joita ei ole vielä maksettu edunsaajavaltioille, sijoitetaan Lomé'n yleissopimuksen 192 artiklan määräysten mukaisesti. Sijoituspäätökset tekee EKR:n tilinpitäjä jonkin yksityisen pankin edustajien neuvosta. Komissio kirjaa näihin päätöksiin liittyvät toimenpiteet.

Tähän asti arvopapereiden ostoa ja myyntiä koskevat päätökset on lähetetty sähköpostitse. Kun tiliotteesta näkyi, että sovitut toimenpiteet oli suoritettu, sähköpostiviestit tuhottiin. Tulevaisuudessa kaikki pankin kanssa vaihdetut viestit arkistoidaan.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Alustavat maksusitoumukset

35 Komissio tekee rahoituspäätökset yleensä saatuaan EKR-komitean lausunnon, ja niiden nojalla olisi Lomé yleissopimuksen 291 artiklan mukaisesti tehtävä rahoitussopimukset, jotka allekirjoitetaan asianomaisten AKT-valtioiden kanssa 60 päivän kuluessa. Määräaika ylittyy usein ja joskus aikaa kuluu jopa kaksi kertaa sallitun verran; tämä on menetelmään sisältyvä poikkeama, joka vaikuttaa tilien perustana olevien toimien muodolliseen laillisuuteen. Viivästymiset voivat lisätä alustavien maksusitoumusten peruuntumista (ks. kohta 21). Ne ovat joka tapauksessa osoituksena EKR:jen määrärahojen hitaasta käyttöön asettamisesta.

Lopulliset maksusitoumukset

36 EKR:oon sovellettavassa varainhoitoasetuksessa on kesäkuusta 1998 lähtien edellytetty, että rahoituspäätöksiin ja -sopimuksiin merkitään hankkeiden viimeinen mahdollinen aloituspäivä. Jos hanketta ei ole käynnistetty määräpäivään mennessä, maksusitoumus ei ole enää voimassa ja uusi sitoumus olisi tehtävä ennen kuin sopimuksesta neuvotellaan (ks. kohta 21). Tilintarkastustuomioistuimen otokseen kuuluneiden sopimusten tarkastuksessa havaittiin ainoastaan yksi tapaus, jonka yhteydessä hanketta ei ollut käynnistetty määräpäivään mennessä ja rahoituspäätös ja -sopimus eivät siis enää olleet voimassa; tämä osoittaa, että komissio on toteuttanut varainhoitovuoteen 2000 verrattuna tehokkaita toimia, joita on jatkettava.

37 AKT-valtioille tai rahoituksen välittäjille myönnettujen lainojen muodossa käytettyä riskipääomaa koskevien toimien tarkastelussa havaittiin useita tapauksia, joissa EIP:n vahvistama korkotaso oli suurempi kuin Lomé yleissopimuksen riskipääomaa koskevan 234 artiklan 1 kohdan c alakohdassa on määrätty; artiklan mukaan AKT-valtiolle tai välittäjälle myönnettävien lainojen korko ei voi olla korkeampi kuin kolme prosenttia.

Maksut

38 Maksuasiakirjoissa havaitut muutamat poikkeamat liittyivät lähinnä tarvittavan todentavan aineiston puuttumiseen ja sopimuksessa määrittämättömiin hinnanmuutoksiin.

35 Lukuun ottamatta yksittäisiä tapauksia, joissa rakenteelliset tekijät viivästyttivät allekirjoitusta (ks. alla), suuri osa rahoitussopimuksista allekirjoitettiin 60 päivän kuluessa ja enemmistö 120 päivän kuluessa.

Tietyt rahoitussopimusten allekirjoituksen viivästyminen usein johtavista rakenteellisista syistä liittyvät edunsaajavaltioissa tapahtuneisiin viivästyksiin sekä rakennesopeutusohjelmien tapauksessa niihin ehtoihin, jotka on täytettävä ennen sopimuksen allekirjoitusta.

36 Komissio on tietoinen ongelmasta, josta tilintarkastustuomioistuin huomautti jo vuonna 2000. Siksi komissio vapautti vuoden 2001 aikana 195 miljoonan euron alustavat maksusitoumukset kahdeksannen EKR:n varainhoitoasetuksen 9 artiklan 1 kohdan perusteella, koska hankkeiden aloittamisen määräpäivää ei ollut noudatettu. Tässä on tapahtunut huomattavaa kehitystä verrattuna edeltävän vuoden tilanteeseen, ja komissio on selvästi ottanut huomioon valvontaelimen huomautukset. Tulevaisuudessa nämä pyrkimykset hoituvat paremman sisäisen valvontarakenteen avulla.

37 Komissio arvioi, että se on soveltanut oikein varainhoitoasetuksen toista jaksoa Euroopan investointipankin hallinnoimaan tukeen samoin kuin sisäisen sopimuksen toista lukua. Komissio ottaa silti huomioon tilintarkastustuomioistuimen esittämän huomautuksen varmistaakseen Lomé yleissopimuksen oikean soveltamisen yhdessä pankin kanssa.

38 Komissio muistuttaa kaikkia lähetystöjä tilintarkastustuomioistuimen esille ottamista asioista, jotta samanlaisia ongelmia ei esiintyisi uudelleen.

KOLMAS LUKU — AIEMPIEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

Perintä AKT-valtioiden sihteeristöltä

Aiempien huomautusten seuranta

39 AKT-valtioiden sihteeristön⁽¹⁹⁾ tehtävänä on valvoa Lomé'n yleissopimusten ja nykyisen Cotonoun sopimuksen soveltamista ja huolehtia tehtävistä, joita AKT-EY-ministerineuvosto, suurlähettiläskomitea ja yhteisessä AKT-EU-edustajakokouksessa AKT-valtioita edustavat jäsenet sille antavat. Varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen laadinnan yhteydessä tilintarkastustuomioistuin tutki toimia, joita komissio oli toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen ja varainhoidon valvonnan pääosaston aiempien huomautusten perusteella. Huomautukset liittyivät AKT-valtioiden sihteeristöä koskevan komission toteuttaman valvonnan puutteellisuuteen ja sihteeristön liiallisiin menoihin. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että komissiolta saatavan nykyisin kiinteämääräisen⁽²⁰⁾ rahoituksen lisääminen ei perustunut asiakirjoihin, joista olisi selvästi käynyt ilmi sihteeristön työtaakka ja henkilöstömäärä. Se havaitsi puutteita myös komission käyttöön otta- missa hallinto- ja valvontamenettelyissä. Parlamentti toisti tilintarkastustuomioistuimen huomautukset vastuuvapausmenettelyn yhteydessä⁽²¹⁾.

40 Vastauksessaan komissio ilmoitti⁽²²⁾ perineensä takaisin lähes 820 000 euroa ja perivänsä vielä 140 000 euroa lisää. Tilintarkastustuomioistuin tarkastelee seuraavassa perinnän toteutumista.

Huomautusten seuranta: perintää helpottivat liian suuret käteisvarat

41 Komissio on perinyt AKT-valtioiden sihteeristölle hankkeiden rahoittamiseen tarkoitetut tukeen oikeut- tamattomat tai liian suurina maksetut summat.

41 Tuomioistuimen mainitsema summat on lopulta peritty ja merkitty kirjanpitoon kaikkien asianomaisten yksiköiden suostumuksella.

⁽¹⁹⁾ Perustettiin Georgetownin sopimuksella vuonna 1975.

⁽²⁰⁾ Maaliskuun 9. päivänä 2000 allekirjoitettu 18 miljoonan euron rahoitussopimus kaudelle 2000–2004.

⁽²¹⁾ EKR:jen varainhoidosta vuonna 2000 myönnettävää vastuuvapautta koskevan parlamentin päätöslauselman 9 kohta.

⁽²²⁾ Ks. komission vastaus Euroopan kehitysrahastojen varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen koh- taan 41.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

KOMISSION VASTAUKSET

Perittävän summan — 977 262 euroa — laskenta perustui kuitenkin laajuudeltaan riittämättömään todentavaan aineistoon. Lähes kolmasosassa tapauksista summat vahvistettiin, vaikka tulojen ja menojen hyväksyjä ja varainhoidon valvoja olivat eri mieltä tositteiden tulokinnasta.

42 Perintämääräysten lähettämistä edeltävä menettely oli pantu täytäntöön hitaasti, ja kun perintämääräykset oli lähetetty, sihteeristö oli viivytellyt maksujen suorittamisessa. Komissio sai lopulta perittyä 842 548 euroa vähentämällä perittävät määrät ennakkomaksuista, jotka sen oli tarkoitus maksaa sihteeristölle hankkeiden toteuttamiseksi. Tämä tapahtui tapauksista lähes puolen eli 379 878 euron osalta.

43 Summien perinnän mahdollisti se, että sihteeristöllä oli huomattavasti käteisvaroja, mikä johtuu rahoitusmenettelystä josta komissio on sitoutunut luopumaan⁽²³⁾. Kyseisessä menettelyssä tavanomaista sihteeristön toimintaa rahoitetaan tilapäisinä hankkeina. Näitä hankkeita rahoitetaan kyseisiin toimiin nähden tarpeettoman suurin ennakkomaksuina, niistä aiheutuu yleensä ennakoitua pienemmät menot ja ne päätetään pitkien määräaikojen kuluttua, joten sihteeristöllä on käytössään liikaa käteisvaroja.

44 Joulukuussa 2001⁽²⁴⁾ tilapäisiin hankkeisiin, eli kokousten, seminaarien ja työpajojen järjestämiseen sekä tutkimuksiin, sidottiin lisäksi 9 miljoonaa euroa kaudelle 2002–2004. Kyseisiä menoja on vaikea erottaa AKT-valtioiden sihteeristön tavanomaiseen toimintaan liittyvistä menoista.

Suosituks

45 Tilintarkastustuomioistuin suositaa, että komissio varmistaisi, ettei kyseisiä määrärahoja käytetä sellaisten toimien rahoittamiseen, jotka kuuluvat AKT-valtioiden sihteeristölle maksetun kiinteämääräisen toimintatuen

42 Tilintarkastustuomioistuinten mainitsema koko perintämenettelyn hitaus johtuu AKT-valtioiden sihteeristön erityisestä toimintaympäristöstä ja poliittisista tekijöistä. Takaisin perittävien määrien vähentäminen AKT-valtioiden sihteeristölle suoritettavista ennakkomaksuista valittiin keinoksi, jotta välttyttäisiin lisäviiveiltä tukeen oikeuttamattomien kulujen takaisinperinnässä.

43 Järjestelmä johti aikaisemmin tarpeettoman suurten käteisvarojen syntymiseen, sillä ennakkomaksut olivat 80 prosentin luokkaa. Komissio on päättänyt pienentää ennakkomaksut 50 prosenttiin.

Tilapäisiä hankkeita koskevaan kysymykseen vastataan kohdassa 44.

44 Komission tukee sihteeristön toimintaa niin, että komissio vastaa joidenkin pääsihteeristön pysyvien toimien kustannuksista kiinteämääräisesti (rahoitussopimus 6267/REG). Nämä kustannukset tunnetaan ja voidaan eritellä. Sitä paitsi kohdassa 45 tarkoitettussa tilapäisiä hankkeita koskevassa rahoitussopimuksessa 6508/REG mainitaan nimenomaan, että kyseistä rahoitusta ei milloinkaan voida käyttää AKT-valtioiden pääsihteeristön toimintakuluihin.

45 Kuten edellä todetaan, komissio aikoo noudattaa tuomioistuinten suositusta välttääkseen, että tilapäisiä hankkeita koskevan rahoitussopimuksen 6508/REG määrärahoista rahoitettaisiin AKT-valtioiden sihteeristölle maksettavalla

⁽²³⁾ Vastauksessaan Euroopan kehitysrahastojen varainhoitovuotta 2000 koskevan vuosikertomuksen kohtaan 46.

⁽²⁴⁾ Joulukuun 21. päivänä 2001 tehty rahoituspäätös.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

piiriin. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio pienentäisi mahdollisimman paljon tilapäisille hankkeille tarkoitettuja ennakkomaksuja, jotta sihteeristöllä ei olisi enää hallussaan sen tarpeisiin nähden liian suuria käteisvaroja. Käteisvaroja pienentämällä AKT-valtioiden sihteeristöä voitaisiin kannustaa hallinnoimaan varojaan tiukemmin.

AKT-valtioiden ylimpien tarkastuselinten osallistuminen EKR:n tarkastuksiin

46 Tilintarkastustuomioistuin suositteli, että AKT-valtioiden ylimmät tarkastuselimet otettaisiin mukaan EKR:ista rahoitettujen toimien tarkastukseen ⁽²⁵⁾. Tämän jälkeen komissio ilmoitti vuoden 2002 alussa, että kolme AKT-valtioiden tarkastuselintä oli osallistunut komission sisäisen tarkastuksen yksikön toimittamiin tarkastuksiin Norsunluurannikolla, Etiopiassa ja Burkina Fasossa, muttei antanut yksityiskohtaisempia tietoja kyseisten tarkastuselinten osallistumisesta. Komissio mainitsi yhdeksän maata, joiden kansallisten tarkastuselinten — tilintarkastustuomioistuinten, valtiontalouden tarkastusvirastojen, varainhoidon valvojien tai julkisia hankintoja käsittelevien keskuskomiteoiden — hyväksi oli toteutettu tai oli tarkoitus toteuttaa hallintorakenteiden vahvistamistoimia.

47 Tilintarkastustuomioistuin seuraa tarkkaan mainittujen kokeilujen etenemistä. Niissä olisi otettava huomioon sisäisen valvonnan elinten ja yksiköiden sekä ulkopuolisten tarkastuselinten tehtävät ja erityistarpeet erityisesti laitteistojen, koulutuksen ja teknisen erityisavun tarpeen osalta.

Yritystoiminnan kehittämiskeskusten (YKK) ⁽²⁶⁾ hallinnointi

Aiempien huomautusten seuranta

48 Varainhoitovuotta 2000 koskevassa vuosikertomuksessaan tilintarkastustuomioistuin ilmoitti, että YKK:n tilintarkastajat olivat todenneet vakavia puutteita

KOMISSION VASTAUKSET

kiinteämääräisellä toimintatuella rahoitettavia toimia. Ennakkomaksut komissio pyrkii mahdollisuuksien rajoissa supistamaan 50 prosenttiin.

46 Komissio on tuomioistuimen kanssa täysin samaa mieltä siitä, että kansalliset sisäistä ja ulkoista valvontaa hoitavat elimet olisi otettava mahdollisimman laajasti mukaan ja että näitä rakenteita pitäisi lujittaa silloin kun se on mahdollista. Tämä kuuluu komission lähestymistapaan, mutta kyseessä olevien maiden julkisen talouden tilanteen vuoksi tavoite voidaan toteuttaa vain vähitellen.

47—49 Vuoden 2001 lopussa tehtiin vuosia 1997–1999 koskeva tilintarkastus sekä organisaatiota koskeva selvitys. Komissio sai helmikuussa 2002 kertomusluonnokset sekä tilintarkastuksesta että selvityksestä. Komissio toimittaa tarkastuskertomuksen lopullisen version heti kun se on saatavilla ja ilmoittaa, mihin toimiin se aikoo ryhtyä tarkastuksen perusteella.

⁽²⁵⁾ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1999, kohdat 46 ja 47.

⁽²⁶⁾ Cotonoun sopimuksessa mainittu YKK tarkoittaa Lomé'n yleissopimusten teollisuuden kehittämiskeskusta (TKK).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

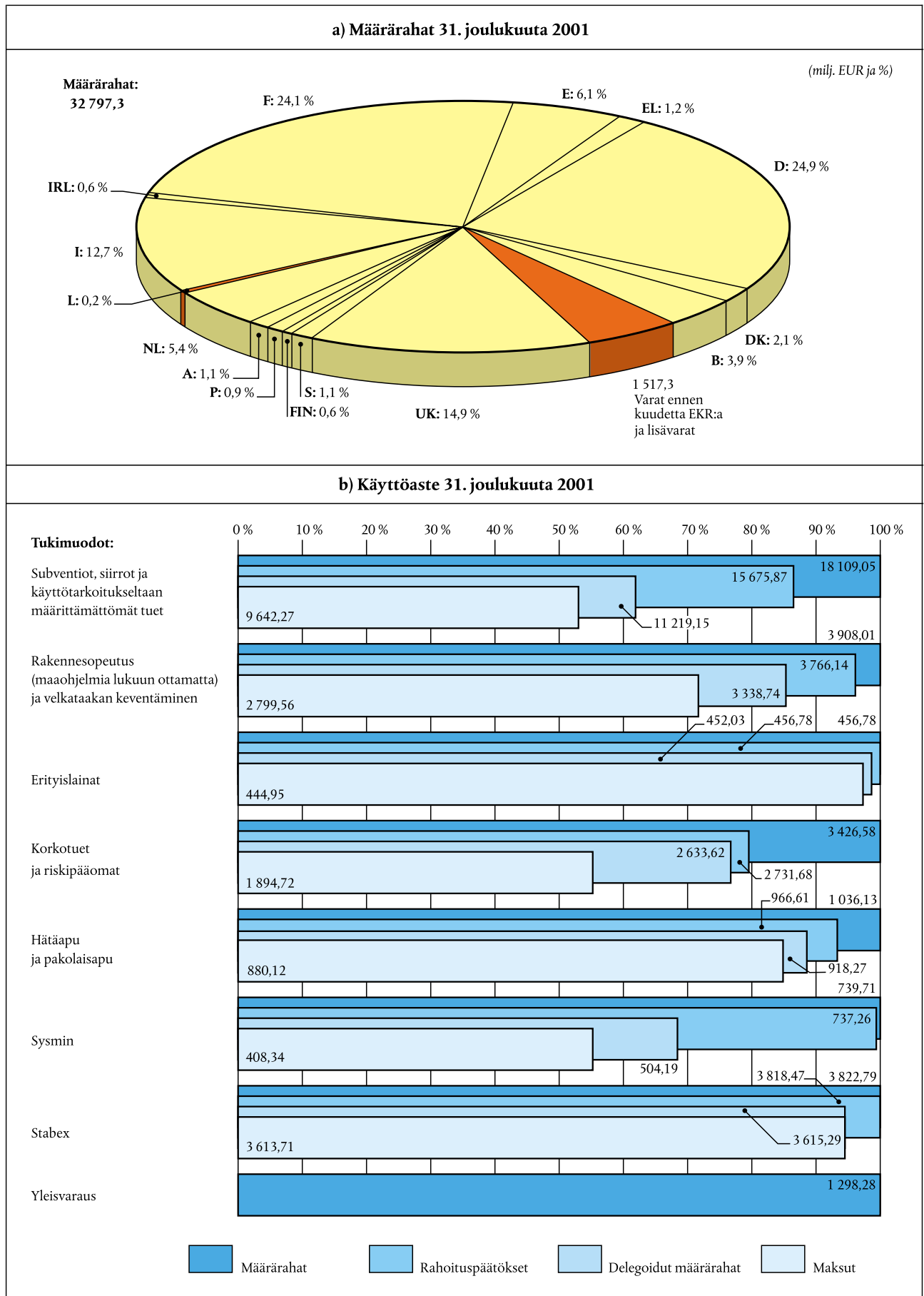
KOMISSION VASTAUKSET

YKK:n hallinnoinnissa. Komissio selvitti vastauksessaan, että neuvoston AKT-ryhmän hyväksymä varainhoitoa ja toimintaa koskeva tarkastus, joka liittyy YKK:n hallintoihin varainhoitovuosina 1997–1999, aloitettaisiin vuonna 2001.

Huomautusten seuranta

49 Varainhoitoa ja toimintaa koskeva tarkastus toimitettiin sovitusti vuonna 2001, ja komissio toimitti sen päätelmät YKK:lle. Tilintarkastustuomioistuin on pyytänyt saada kyseiset asiakirjat ja YKK:n vastaukset ja haluaisi kuulla, mitä jatkotoimia komissio aikoo toteuttaa.

Kaavio kuudennesta, seitsemännestä ja kahdeksannesta EKR:sta: tukimäärärahojen määrä, jakautuminen ja käyttö

LITTEET

LIITE I

Euroopan unionin yleiseen talousarvioon liittyviä taustatietoja

SISÄLLYS

JOHDANTO

Varainhoitoa koskevien tietojen lähdeaineisto

Rahayksikkö

Lyhenteet ja merkit

PERUSTIETOJA YLEISESTÄ TALOUSARVIOSTA

1 Yleisen talousarvion tausta

2 Oikeudellinen perusta

3 Perustamissopimuksen ja varainhoitoasetuksen talousarviota koskevat pääperiaatteet

4 Yleisen talousarvion sisältö ja rakenne

5 Yleisen talousarvion rahayksikkö

6 Yleisen talousarvion rahoitus (talousarvion tulot)

7 Talousarviomäärärahat

8 Yleisen talousarvion toteuttaminen

9 Tilinpäätöksen esittäminen

10 Ulkoinen tarkastus

11 Vastuuvapauden myöntäminen ja jatkotoimenpiteet

KAAVIOT

JOHDANTO

VARAINHOITOA KOSKEVIEN TIETOJEN LÄHDEAINEISTO

Tämän liitteen varainhoitoa koskevat tiedot on poimittu Euroopan yhteisöjen tilinpäätöksestä ⁽¹⁾ sekä komission toimittamista muista varainhoitoa koskevista tiedoista. Maiden lyhenteinä on käytetty Sincom-järjestelmän maakoodeja. Kuten komissio on todennut, menojen analysointi jäsenvaltioittain on pelkästään aritmeettinen toimi, joka antaa epätäydellisen kuvan kunkin jäsenvaltion unionilta saamasta hyödystä.

RAHAYKSIKKÖ

Kaikki varainhoitoa koskevat tiedot esitetään miljoonina euroina (milj. EUR). Yhteenlasketut summat on esitetty yhden desimaalin tarkkuudella täsmällisestä arvosta, joten ne eivät välttämättä vastaa pyöristettyjen lukujen summaa.

LYHENTEET JA MERKIT

EY	Euroopan yhteisö(t)
EHTY	Euroopan hiili- ja teräsyhteisö
ETY	Euroopan talousyhteisö
Euratom	Euroopan atomienergiayhteisö
EFTA	Euroopan vapaakauppaliitto
EU	Euroopan unioni
BKTL	bruttokansantulo
alv	arvonlisävero
ATS	Itävallan šillinki
BEF	Belgian frangi
DEM	Saksan markka
DKK	Tanskan kruunu
ESP	Espanjan peseta
FIM	Suomen markka
FRF	Ranskan frangi
GBP	Englannin punta
GRD	Kreikan drakma
IEP	Irlannin punta
ITL	Italian liira
LUF	Luxemburgin frangi
NLG	Alankomaiden guldeni
PTE	Portugalin escudo
SEK	Ruotsin kruunu
EUR	euro
milj. EUR	miljoonaa euroa
JM	jaksotetut määrärahat
EJM	jaksottamattomat määrärahat
MSM	maksusitoumusmäärärahat

⁽¹⁾ Varainhoitovuoden 2001 osalta selvitys talousarvion toteuttamisesta ja konsolidoitu tilinpäätös (SEC(2002) 403–406).

MM	maksumäärärahat
MSKM	maksusitoumuksiin käytettävät määrärahat
MMKM	maksumääräyksiin käytettävät määrärahat
B	Belgia
DK	Tanska
D	Saksa
EL	Kreikka
E	Espanja
F	Ranska
IRL	Irlanti
I	Italia
L	Luxemburg
NL	Alankomaat
A	Itävalta
P	Portugali
FIN	Suomi
S	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta
EUR 15	Kaikki Euroopan yhteisöjen jäsenvaltiot yhteensä (15)
EYVL	<i>Euroopan yhteisöjen virallinen lehti</i>
päälk	yleisen talousarvion pääluokka
alalk	yleisen talousarvion alaluokka
os	yleisen talousarvion osasto
luku	yleisen talousarvion luku
0,0	0,0–0,05
—	tieto puuttuu
%	prosenttiosuus

PERUSTIETOJA YLEISESTÄ TALOUSARVIOSTA

1. YLEISEN TALOUSARVION TAUSTA

Yleisestä talousarviosta katetaan Euroopan talousyhteisön, Euratomin ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön menot. Yleiseen talousarvioon otetaan myös hallintomenot, jotka liittyvät yhteistyöhön oikeus- ja sisäasioissa sekä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan sekä kaikki muut sellaiset menot, joiden neuvosto arvioi kuuluvan yleisestä talousarviosta katettavaksi kyseisten politiikan alojen täytäntöönpanemiseksi. Yleinen talousarvio perustettiin sulautumissopimuksella ⁽²⁾ (20 artikla). Se korvasi 1. tammikuuta 1968 alkaen kolme erillistä EY:n talousarviota, EHTY:n hallinnollisen talousarvion, Euroopan talousyhteisön talousarvion ja Euratomin hallinnollisen talousarvion. Euratomin tutkimus- ja investointitoimiin liittyvä talousarvio on sisällytynyt yleiseen talousarvioon vuodesta 1971 Luxemburgin sopimuksen nojalla ⁽³⁾ (10 artikla).

2. OIKEUDELLINEN PERUSTA

Yleisestä talousarviosta määrätään Pariisin sopimusten ⁽⁴⁾ (EHTY:n perustamissopimuksen 78 artikla), Rooman sopimuksen ⁽⁵⁾, ⁽⁶⁾ (Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 268–280 artikla, Euratomin perustamissopimuksen 171–183 artikla) sekä varainhoitoasetusten ⁽⁷⁾ varainhoitoa koskevissa säännöksissä ja määräyksissä.

3. PERUSTAMISSOPIMUSTEN JA VARAINHOITOASETUSTEN TALOUSARVIOTA KOSKEVAT PÄÄPERIAATTEET

Kaikki yhteisön tulot ja menot on koottava yhtenäiseen talousarvioon (yhtenäisyys). Tulot on käytettävä erittelemättä kaikkien menojen rahoittamiseen, ja ne on kirjattava menojen tapaan täysimääräisinä talousarvioon ja myöhemmin tilinpäätökseen siten, että niitä ei mukauteta keskenään (yleiskattavuus). Määrärahat on eritelty luonteen tai suunnitellun käyttötarkoituksen mukaan (määriteltävyys). Talousarvio vahvistetaan varainhoitovuodeksi (vuotuisuus). Siihen otettujen tulojen ja menojen on oltava tasapainossa (tasapaino). Näihin pääperiaatteisiin sisältyy muutamia poikkeuksia.

4. YLEISEN TALOUSARVION SISÄLTÖ JA RAKENNE

Talousarvio on jaettu yleiseen tulotaulukkoon ja tulo- ja menotaulukkoon, joka puolestaan jakautuu kahdeksaan pääluokkaan: I parlamentti, II neuvosto, III komissio ⁽⁸⁾, IV tuomioistuin, V tilintarkastustuomioistuin, VI talous- ja sosiaalikomitea, VII alueiden komitea ja VIII oikeusasiamies.

Kussakin pääluokassa ⁽⁸⁾ tulot ja menot on luokiteltu budjettikohtiin (osastot, luvut, momentit ja mahdolliset alamomentit) luonteen ja käyttötarkoituksen mukaan.

⁽²⁾ Sulautumissopimus (tehty 8 päivänä huhtikuuta 1965): sopimus Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta.

⁽³⁾ Luxemburgin sopimus (tehty 22 päivänä huhtikuuta 1970): sopimus Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja sulautumissopimuksen tiettyjen talousarviota koskevien määräysten muuttamisesta.

⁽⁴⁾ Pariisin sopimus (tehty 18 päivänä huhtikuuta 1951): Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) perustamissopimus.

⁽⁵⁾ Rooman sopimus (tehty 25 päivänä maaliskuuta 1957): Euroopan talousyhteisön (ETY) perustamissopimus.

⁽⁶⁾ Rooman sopimus (tehty 25 päivänä maaliskuuta 1957): Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimus.

⁽⁷⁾ Erityisesti 21 päivänä joulukuuta 1977 annettu varainhoitoasetus (EYVL L 356, 31.12.1977). Katso myös kohta "Lukijalle", etukannen sisäpuoli.

⁽⁸⁾ Pääluokka III (komissio) jakautuu A osaan "hallintomäärärahat" ja B osaan "toimintamäärärahat", joka on puolestaan jaettu pääasiallisten toiminta-alojen mukaisesti alaluokkiin.

5. YLEISEN TALOUSARVION RAHAYKSIKKÖ

Talousarvio laaditaan ja toteutetaan euroina ⁽⁹⁾.

6. YLEISEN TALOUSARVION RAHOITUS (TALOUSARVION TULOT)

Yleisen talousarvion tulopuoli muodostuu pääasiassa yhteisöjen omista varoista: maatalousmaksuista, sokeri- ja isoglukoosimaksuista, tullimaksuista, alv:oon perustuvista omista varoista sekä BKTL:oon perustuvista omista varoista. Tarkemmat tiedot sisältyvät voimassaolevaan lainsäädäntöön ⁽¹⁰⁾.

Omien varojen lisäksi on olemassa myös muita, vähäisiä tuloeria (katso kaavio I).

7. TALOUSARVIOMÄÄRÄRAHAT

Arvioitujen menojen kattamiseksi tarkoitetut talousarviomäärärahat eritellään yleisessä talousarviossa seuraavasti:

- a) Jaksotetut määrärahat (JM) käytetään monivuotisen toiminnan rahoittamiseen tietyillä talousarvion aloilla. Ne voivat olla maksusitoumusmäärärahoja (MSM) tai maksumäärärahoja (MM).
  - Maksusitoumusmäärärahojen avulla voidaan sitoutua kuluvan varainhoitovuoden aikana oikeudellisiin velvoituksiin sellaista toimintaa varten, jonka toteuttaminen kestää useamman kuin yhden varainhoitovuoden veran;
  - maksumäärärahoilla voidaan rahoittaa menoja, joita koskevat maksusitoumukset on tehty kuluvan varainhoitovuoden aikana ja aiempina varainhoituvuosina.
- b) Jaksottamattomat määrärahat (EJM) on tarkoitettu yksivuotisia toimia koskevien maksusitoumusten ja maksujen suorittamiseen varainhoitovuoden kuluessa.

Kunkin varainhoitovuoden osalta onkin tästä syystä laskettava kaksi erillistä kokonaismäärää:

- a) maksusitoumuksiin käytettävät määrärahat yhteensä (MSKM) ⁽¹¹⁾ = jaksottamattomat määrärahat (EJM) + maksusitoumusmäärärahat (MSM) ⁽¹¹⁾;
- b) maksumääräyksiin käytettävät määrärahat yhteensä (MMKM) ⁽¹¹⁾ = jaksottamattomat määrärahat (EJM) + maksumäärärahat (MM) ⁽¹¹⁾.

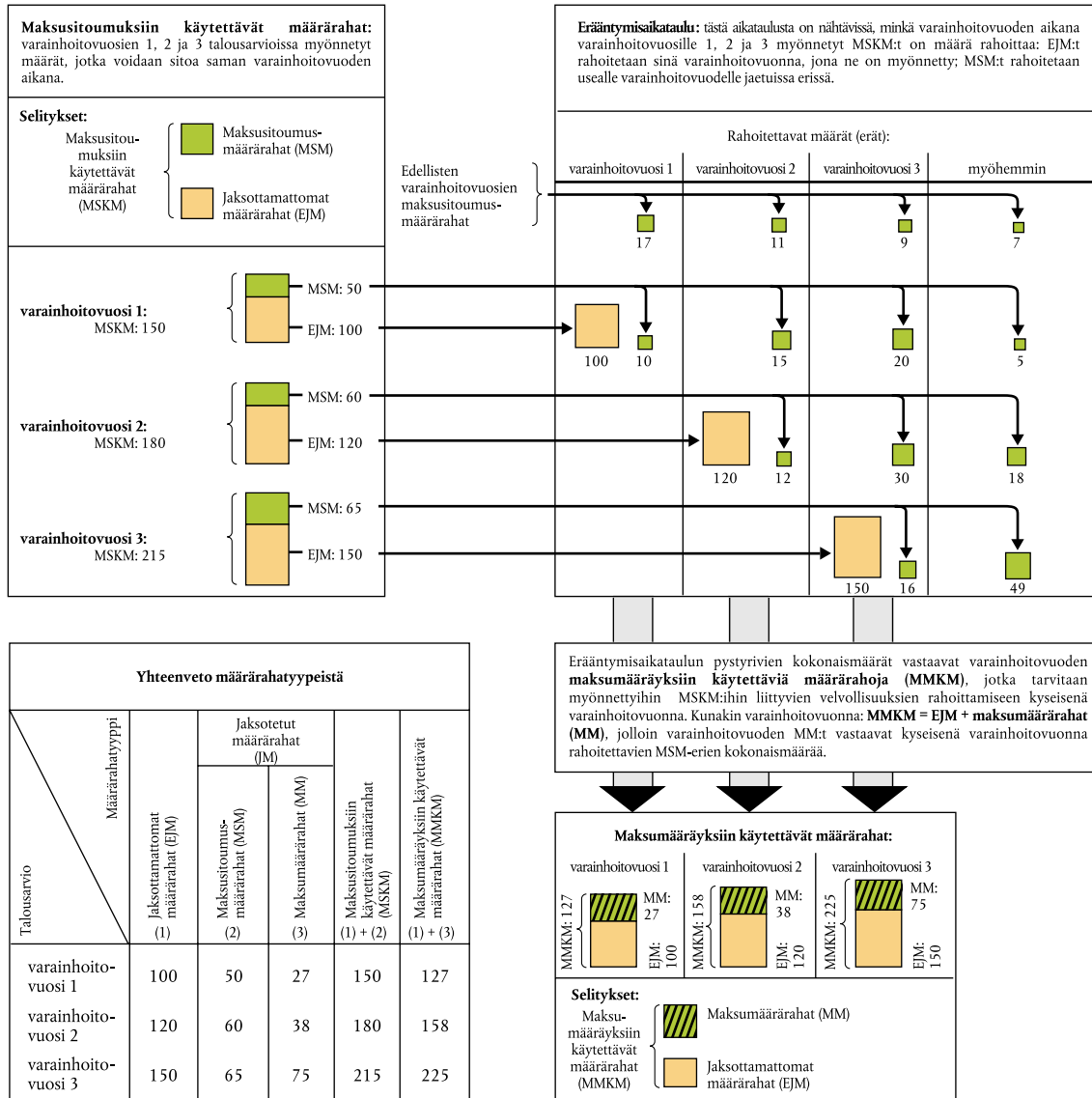
⁽⁹⁾ Euro korvasi Euroopan rahayksikön (ecu) 1.1.1999 alkaen neuvoston asetuksen (EY) N:o 1103/97 tultua voimaan. Euron ja kansallisten valuuttayksiköiden väliset peruuttamattomasti kiinnitetty muuntokurssit ovat seuraavat: 1 EUR = 13,7603 ATS = 40,3399 BEF = 1,95583 DEM = 166,386 ESP = 5,94573 FIM = 6,55957 FRF = 0,787564 IEP = 1 936,27 ITL = 40,3399 LUF = 2,20371 NLG = 200,482 PTE = 340,750 GRD.

⁽¹⁰⁾ Omista varoista säädetään pääasiassa seuraavissa säännöksissä ja määräyksissä: kuudes neuvoston direktiivi, annettu 17 päivänä toukokuuta 1977, yhteisestä alv-järjestelmästä ja yhtenäisestä verokannasta (EYVL L 145, 13.6.1977); neuvoston päätös 94/728/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994 (EYVL L 293, 12.11.1994); neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1150/2000, annettu 22 päivänä toukokuuta 2000 (EYVL L 130, 31.5.2000), neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1553/89, annettu 29 päivänä toukokuuta 1989 (EYVL L 155, 7.6.1989), neuvoston direktiivi 89/130/ETY, Euratom, annettu 13 päivänä helmikuuta 1989, BKTL-määrien yhtenäistämistä (EYVL L 49, 21.2.1989).

⁽¹¹⁾ On syytä huomata ero "maksusitoumuksiin käytettävien määrärahojen" ja "maksusitoumusmäärärahojen" välillä sekä "maksumääräyksiin käytettävien määrärahojen" ja "maksumäärärahojen" välillä. Käsitteitä "maksusitoumusmäärärahat" ja "maksumäärärahat" käytetään yksinomaan jaksotetuista määrärahoista puhuttaessa.

Talousarvion tulojen avulla katetaan maksumääräyksiin käytettävät määrärahat kokonaisuudessaan. Maksusitoumusmäärärahoja ei tarvitse kattaa tuloista.

Seuraavasta yksinkertaistetusta kaaviosta (määrät eivät ole todellisia) käy ilmi määrärahojen jakautuminen kullekin varainhoitovuodelle.

8. YLEISEN TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN

8.1. Vastuu yleisen talousarvion toteuttamisesta

Komissio toteuttaa talousarvion varainhoitoasetuksen mukaisesti omalla vastuullaan ja annettujen määrärahojen rajoissa. Lisäksi komissio uskoo muille toimielimille tarpeellisen toimivallan näitä toimielimiä vastaavien talousarvion pääluokkien toteuttamiseksi ⁽¹²⁾. Varainhoitoasetuksessa täsmennetään toteuttamismenettelyt ja erityisesti toimielinten tulojen ja menojen hyväksyjien, tilinpitäjien, ennakkomaksujärjestelmän hoitajien ja varainhoidon valvojen vastualueet ⁽¹³⁾. Kahdella keskeisellä erityisalalla (EMOTR-tuki ja rakennerahastot) yhteisön varojen hoito on jaettu komission ja jäsenvaltioiden kesken.

8.2. Tulojen toteuttaminen

Arvioidut tulot kirjataan talousarvioon; niitä voidaan muuttaa korjaavissa ja täydentävissä talousarvioissa.

Budjettitulojen toteuttamisessa yhteisön saatavat (omat varat ja muut tulot) todetaan ja peritään. Asiasta säädetään erityisissä säännöksissä ⁽¹⁴⁾. Varainhoitovuoden todelliset tulot määritellään kuluvan varainhoitovuoden aikana todettujen saatavien ja aiempina varainhoituvuosina todettujen, aiempien varainhoituvuosien perimättä olevien saatavien summaksi.

Jäsenvaltiot, jotka toimivat yhteisöjen puolesta, ovat vastuussa tullimaksuihin, maatalousmaksuihin sekä sokeri- ja isoglukoosimaksuihin liittyvien määrien kantamisesta. Jäsenvaltiot pidättävät keräämisestä aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi itsellään 10 prosenttia vastaavista maksettavista määristä (25 prosenttia sellaisten määrien osalta, jotka on todettu 31.12.2000 jälkeen ja jotka olisi pitänyt vapauttaa 28.2.2001 jälkeen; sovelletaan päätöksen 2000/597/EY, Euratom soveltamispäivästä alkaen) ⁽¹⁵⁾.

8.3. Menojen toteuttaminen

Arvioidut menot kirjataan talousarvioon.

Budjettimenojen toteuttaminen, toisin sanoen määrärahojen kehitys ja käyttö, voidaan esittää tiivistetysti seuraavasti:

a) maksusitoumuksiin käytettävät määrärahat:

- i) *määrärahojen kehitys*: varainhoitovuonna käytettävissä olevien, maksusitoumuksiin käytettävien määrärahojen kokonaismäärä koostuu seuraavista osatekijöistä: alkuperäinen talousarvio (jaksottamattomat määrärahat ja maksusitoumusmäärärahat) + korjaavat ja täydentävät talousarviot + lisätulot ⁽¹⁶⁾ + siirrot ⁽¹²⁾ + edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt maksusitoumusmäärärahat ⁽¹⁷⁾ + edelliseltä varainhoitovuodelta päätöksin tehdyt vielä sitomattomat siirrot ⁽¹⁸⁾ (jaksottamattomat määrärahat) + aiempien varainhoituvuosien vapautetut ja uudelleen käyttöön otetut maksusitoumusmäärärahat ⁽¹⁹⁾ + palautetut ennakot, jotka voidaan käyttää uudelleen ⁽²⁰⁾ + tulot ja saadut määrät, jotka voidaan käyttää uudelleen ⁽²¹⁾,

⁽¹²⁾ EHTY:n perustamissopimuksen 78 d artikla, EY:n perustamissopimuksen 274 artikla, Euratomin perustamissopimuksen 179 artikla ja varainhoitoasetuksen 22 artiklan 2 kohta.

⁽¹³⁾ Varainhoitoasetuksen 21–55 ja 73–77 artikla.

⁽¹⁴⁾ Varainhoitoasetuksen 28–35 artikla ja 22 päivänä toukokuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL L 130, 31.5.2000).

⁽¹⁵⁾ Ks. päätöksen 2000/597/EY, Euratom 2 artiklan 3 kohta ja 10 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan c alakohta (EYVL L 253, 7.10.2000).

⁽¹⁶⁾ Varainhoitoasetuksen 96 artiklan 2 kohta.

⁽¹⁷⁾ Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 2 kohdan a alakohta.

⁽¹⁸⁾ Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohta ja 7 artiklan 3 kohta.

⁽¹⁹⁾ Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 6 kohta.

⁽²⁰⁾ Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 7 kohta.

⁽²¹⁾ Varainhoitoasetuksen 27 artiklan 2 kohta.

- ii) *määrärahojen käyttö*: maksusitoumuksiin käytettävät lopulliset määrärahat ovat käytettävissä varainhoitovuoden aikana, ja niitä voidaan käyttää maksusitoumusten tekemiseen (käytetyt maksusitoumuksiin käytettävät määrärahat = tehtyjen maksusitoumusten mukainen määrä),
- iii) *määrärahojen siirrot varainhoitovuodelta seuraavaan varainhoitovuoteen*: varainhoitovuoden jaksottamattomat määrärahat, joita ei ole sidottu, voidaan siirtää seuraavaan varainhoitovuoteen budjettivallan käyttäjän suostumuksella ⁽¹⁸⁾. Komissio voi siirtää varainhoitovuoden käyttämättömät maksusitoumismäärärahat seuraavaan varainhoitovuoteen ⁽¹⁷⁾. Kolmansien osapuolien puolesta suoritettavien menojen osalta sallitaan myös toistuvia siirtoja,
- iv) *määrärahojen peruuntuminen*: jäljelle jäävä määrä peruuntuu.
- b) *maksumääräyksiin käytettävät määrärahat*:
- i) *määrärahojen kehitys*: varainhoitovuoden käytettävissä olevien, maksumääräyksiin käytettävien määrärahojen kokonaismäärä koostuu seuraavista osatekijöistä: alkuperäinen talousarvio (jaksottamattomat määrärahat ja maksumäärärahat) + korjaavat ja täydentävät talousarviot + lisätulot ⁽¹⁶⁾ + siirrot ⁽¹²⁾ + edelliseltä varainhoitovuodelta ilman eri toimenpiteitä siirretyt maksumäärärahat ⁽²²⁾ tai päätöksin tehdyt siirrot ⁽²³⁾ + palautetut ennakot, jotka voidaan käyttää uudelleen ⁽²⁰⁾ + tulot ja saadut määrät, jotka voidaan käyttää uudelleen ⁽²¹⁾,
- ii) *määrärahojen käyttö*: maksumääräyksiin käytettävät määrärahat ovat käytettävissä varainhoitovuoden aikana maksujen suorittamiseen; niihin ei lueta edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjä määrärahoja (käytetyt maksumääräyksiin käytettävät määrärahat = varainhoitovuoden määrärahoista suoritettujen maksujen määrä),
- iii) *määrärahojen siirrot varainhoitovuodelta seuraavaan varainhoitovuoteen*: varainhoitovuoden käyttämättömät määrärahat voidaan siirtää seuraavaan varainhoitovuoteen ilman eri toimenpiteitä ⁽²²⁾ tai päätöksin tehtyinä siirtoina ⁽²³⁾. Kolmansien osapuolien puolesta suoritettavien menojen osalta sallitaan myös toistuvia siirtoja,
- iv) *määrärahojen peruuntuminen*: jäljelle jäävä määrä peruuntuu,
- v) *varainhoitovuoden menot yhteensä*: varainhoitovuoden maksumääräyksiin käytettävistä määrärahoista maksetut määrät + maksumääräyksiin käytettävistä määrärahoista maksetut määrät, jotka on siirretty edelliseltä varainhoitovuodelta,
- vi) *varainhoitovuoteen kohdenneitet todelliset menot*: talousarvion toteuttamista koskevassa selvityksessä esitetyt menot (katso kohta 8.4.) = varainhoitovuoden maksumääräyksiin käytettävistä määrärahoista maksetut määrät + varainhoitovuoden maksumääräyksiin käytettävät määrärahat, jotka siirretään seuraavaan varainhoitovuoteen.

8.4. Selvitys talousarvion toteuttamisesta ja varainhoitovuoden saldon määrittäminen

Kunkin varainhoitovuoden päättyessä laaditaan selvitys talousarvion toteuttamisesta ja konsolidoitu tilinpäätös. Samalla määritetään varainhoitovuoden saldo, joka kirjataan seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon korjaavan lisätalousarvion avulla ⁽²⁴⁾.

9. TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMINEN

Kunkin varainhoitovuoden tilinpäätös toimitetaan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään seuraavan varainhoitovuoden toukokuun ensimmäisenä päivänä; tilinpäätös sisältää tulostilin, taseen sekä selvityksen varainhoidosta ⁽²⁵⁾.

⁽²²⁾ Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 1 kohdan b alakohta.

⁽²³⁾ Varainhoitoasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohta ja 7 artiklan 2 kohdan b alakohta.

⁽²⁴⁾ Varainhoitoasetuksen 32 artikla ja neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 15 ja 16 artikla (EYVL L 155, 7.6.1989).

⁽²⁵⁾ Varainhoitoasetuksen 78–82 artikla.

10. ULKOINEN TARKASTUS

Vuodesta 1977 alkaen yleisen talousarvion ulkoisesta tarkastuksesta on huolehtinut Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuin ⁽²⁶⁾, joka tarkastaa yleisen talousarvion kaikkia tuloja ja menoja koskevat tilit. Se antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle lausuman tilien luotettavuudesta ja tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Se tarkastaa tulojen ja menojen laillisuuden ja asianmukaisuuden sekä varmistautuu siitä, että varainhoito on ollut moitteetonta. Tarkastukset voidaan toimittaa ennen varainhoitovuoden päättymistä; tarkastukset toimitetaan asiakirjojen perusteella ja tarvittaessa paikalla yhteisön toimielimissä tai jäsenvaltioissa. Tilintarkastustuomioistuin laatii vuosikertomuksen kustakin varainhoitovuodesta. Se voi myös milloin tahansa esittää huomautuksia erityisistä kysymyksistä sekä antaa yhteisön muiden toimielinten pyynnöstä lausuntoja.

11. VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN JA JATKOTOIMENPITEET

Vuodesta 1977 on noudatettu seuraavia määräyksiä ⁽²⁷⁾: Euroopan parlamentti myöntää neuvoston suosituksesta komissiolle talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden ennen kyseistä varainhoitovuotta seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivää. Tätä varten neuvosto ja parlamentti tutkivat komission esittämät tilit ja tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen. Toimielimet toteuttavat kaikki aiheelliset toimenpiteet antaakseen vastauksen vastuuvapautta koskevissa päätöksissä esitettyihin huomautuksiin sekä laativat kertomuksen toteutetuista toimenpiteistä ⁽²⁸⁾.

KAAVIOT

YLEINEN TALOUSARVIO JA TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN VARAINHOITOVUONNA 2001

- Kaavio I Yleinen talousarvio 2001 — Arvioidut tulot ja lopulliset maksumääräyksiin käytettävät määrärahat
- Kaavio II Yleinen talousarvio 2001 — Maksusitoumuksiin käytettävät määrärahat
- Kaavio III Maksusitoumuksia varten käytettävissä olleet määrärahat 2001 ja niiden käyttö rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaan jaoteltuna
- Kaavio IV Maksuja varten käytettävissä olleet määrärahat 2001 ja niiden käyttö rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaan
- Kaavio V Jäsenvaltioissa varainhoitovuonna 2001 suoritettut maksut

TIETOJA YLEISEN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA AIEMPINA VUOSINA (1997–2001)

- Kaavio VI Maksumääräyksiin käytettävien määrärahojen kehitys ja käyttö vuosina 1997–2001 rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaan jaoteltuina

⁽²⁶⁾ EHTY:n perustamissopimuksen 45 a, 45 b ja 45 c artikla, EY:n perustamissopimuksen 246, 247 ja 248 artikla, Euratomin perustamissopimuksen 160 a, 160 b ja 160 c artikla ja varainhoitoasetuksen 83–90 artikla.

⁽²⁷⁾ EHTY:n perustamissopimuksen 78 g artikla, EY:n perustamissopimuksen 276 artikla ja Euratomin perustamissopimuksen 180 b artikla.

⁽²⁸⁾ Varainhoitoasetuksen 89 artikla.

Kaavio I

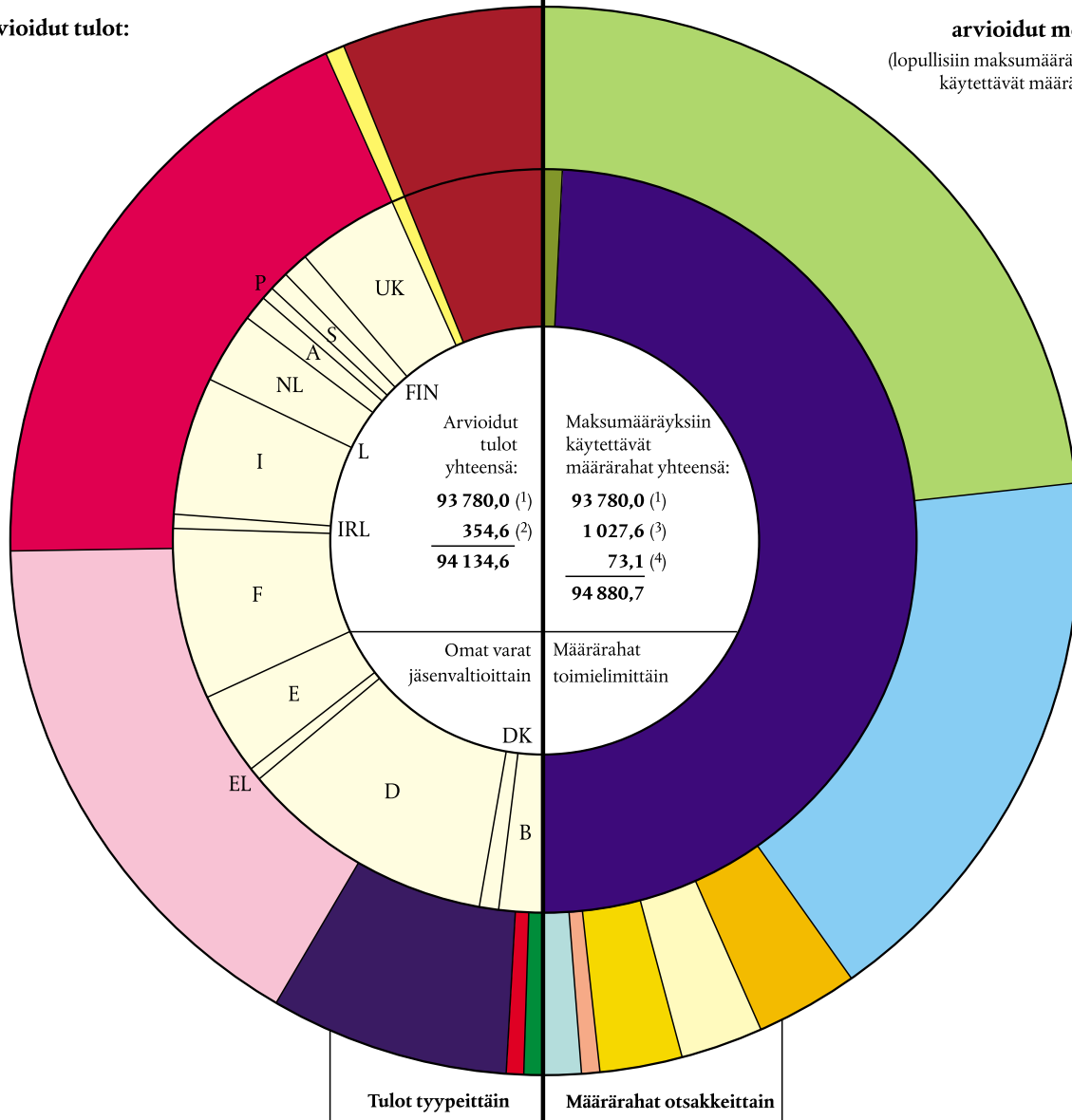
Yleinen talousarvio 2001 — Arvioidut tulot ja lopulliset maksumääräyksiin käytettävät määrärahat

[tulojen perusteet: ks. "Perustietoja yleisestä talousarviosta", kohta 8.2 ja tarkempia tietoja 1. luvussa, taulukossa 1.1; menojen perusteet: ks. "Perustietoja yleisestä talousarviosta", kohta 8.3 ja tarkempia tietoja kaaviossa IV, a-sarake]

(milj. EUR ja %)

arvioidut tulot:

arvioidut menot:
(lopullisiin maksumääräyksiin
käytettävät määrärahat)

Selitykset

■ Omat varat yhteensä (jäsenvaltioittain)	
■ Maatalousmaksut	1 062,0 (1,1 %)
■ Sokeri- ja isoglukoosimaksut	905,7 (1 %)
■ Tullit	13 632,8 (14,5 %)
■ Alv:oon perustuvat omat varat	30 691,4 (32,6 %)
■ BKTL-varat	35 177,9 (37,4 %)
■ Muut tulot	1 052,2 (1,1 %)
■ Edelliseltä varainhoitovuodelta käytettävissä oleva ylijäämä	11 612,7 (12,3 %)

⁽¹⁾ Korjaavan ja täydentävän talousarvion jälkeen.

⁽²⁾ Kolmansien osapuolten rahoitusosuuksiin liittyvät tulot.

Selitykset

Rahoitusnäköymien otsakkeet

■ 1. Yhteinen maatalouspolitiikka	44 023,7 (46,9 %)
■ 2. Rakennetoimet	31 524,7 (33,6 %)
■ 3. Sisäiset politiikat	5 669,9 (6 %)
■ 4. Ulkoiset toimet	4 717,1 (5 %)
■ 5. Hallintomenot	4 940,5 (5,3 %)
■ 6. Varaukset	876,0 (0,9 %)
■ 7. Liittymistä valmisteleva tuki	2 101,2 (2,2 %)
■ Muiden toimielinten käytettävissä olevat määrärahat	1 721,8 (1,8 %)
■ Komission käytettävissä olevat määrärahat joista toimintamäärärahoja	92 131,3 (98,2 %) 88 912,6 (94,7 %)

⁽¹⁾ Korjaavan ja täydentävän talousarvion jälkeen.

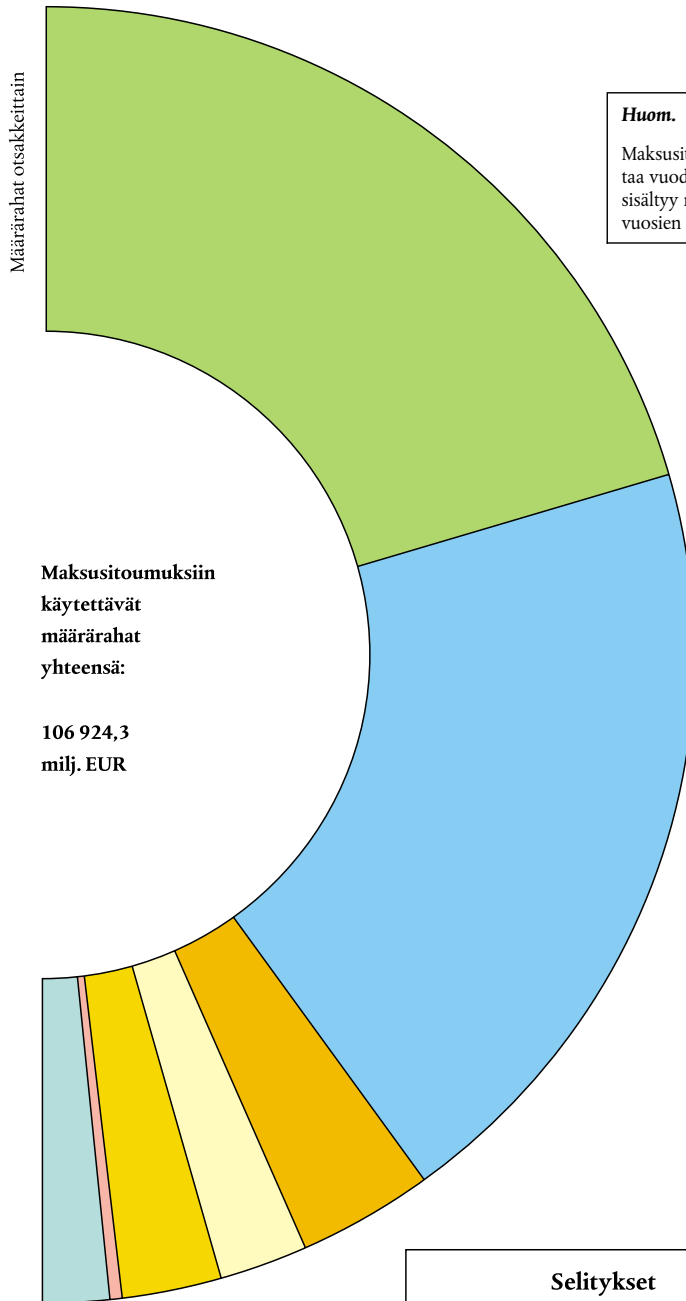
⁽²⁾ Korvamerkityt tulot ja uudelleen käyttöön otetut määrärahat.

⁽⁴⁾ EFTA-menot.

Kaavio II Yleinen talousarvio 2001 — Maksusitoumuksiin käytettävät määrärahat

[korjaavien ja täydentävien talousarvioiden jälkeen; tarkemmat tiedot kaaviossa III, b-sarake]

(milj. EUR ja %)

Huom.

Maksusitoumuksiin käytettävien määrärahojen kokonaissumma ei vastaa vuoden 2001 budjettituloja, koska maksusitoumusmäärärahoihin sisältyy myös sellaisia määriä, jotka rahoitetaan tulevien varainhoitovuosien budjettituloista.

Selitykset

Rahoitusnäkömien otsakkeet:

	1. Yhteinen maatalouspolitiikka	44 023,7 (41,2 %)
	2. Rakennetoimet	41 362,5 (38,7 %)
	3. Sisäiset politiikat	7 178,3 (6,7 %)
	4. Ulkoiset toimet	5 043,4 (4,7 %)
	5. Hallintomenot	5 108,3 (4,8 %)
	6. Varaukset	866,0 (0,8 %)
	7. Liittymistä valmisteleva tuki	3 342,1 (3,1 %)

Kaavio III
Maksusitoumuksia varten käytettävissä olleet määrärahat 2001 ja niiden käyttö
rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaan

(milj. EUR)

Rahoitusnäkymien otsakkeet ja alat [suluissa ilmoitetaan vuoden 2001 budjettinimikkeistöä vastaavat pääluokat (päälk), alaluokat (alalk), osastot (os) ja luvut]	Rahoitusnäkyvät	Lopulliset määrärahat		Määrärahojen käyttö				
		Määrä (1)	%	V. 2001 tehdyt sitoumukset	Käyttöaste (%)	Siirrot vuoteen 2002 (2)	Peruuntuneet määrärahat	%
		(a)	(b)	(b)/(a)	(c)	(c)/(d)	(d)	(e) = (b) - (c) - (d)
1. Yhteinen maatalouspolitiikka	44 530	44 023,7	98,9	42 083,3	95,6	99,0	1 841,4	4,2
Markkinat		39 528,7		37 719,5	95,4	—	1 809,2	4,6
1.1 Peltokasvit (luku B1-10)		17 798,0		17 466,2	98,1	—	331,8	1,9
1.2 Sokeri (luku B1-11)		1 704,0		1 497,1	87,9	—	206,9	12,1
1.3 Rasvat ja valkuaiskasvit (luvut B1-12 ja 13)		2 909,0		2 898,6	99,6	—	10,4	0,4
1.4 Hedelmät ja vihannekset (luku B1-15)		1 654,0		1 558,0	94,2	—	96,0	5,8
1.5 Viini (luku B1-16)		1 200,0		1 196,7	99,7	—	3,3	0,3
1.6 Tupakka (luku B1-17)		1 000,0		973,4	97,3	—	26,6	2,7
1.7 Maitovalmisteet (luku B1-20)		2 095,0		1 906,6	91,0	—	188,4	9,0
1.8 Liha, munat, siipikarja (luvut B1-21–24)		8 354,0		7 638,4	91,4	—	715,6	8,6
1.9 Muut alat (luvut B1-14 ja B1-18)		1 139,0		1 123,6	98,7	—	15,4	1,3
1.10 Muut toimet (luvut B1-25–30)		1 675,7		1 461,0	87,2	—	214,7	12,8
1.11 Maaseudun kehittäminen ja liitännäistoimenpiteet (os B1-4 ja 5)		4 495,0		4 363,8	97,1	99,0	32,2	0,7
2. Rakennetoimet	32 720	41 362,5	126,4 (1)	41 166,0	99,5	175,2	21,3	0,1
Rakennerahastot		38 233,9		38 040,7	99,5	171,9	21,3	0,1
2.1 Tavoite 1 (luku B2-10)		26 207,0		26 202,9	100,0	3,9	0,1	0,0
2.2 Tavoite 2 (luku B2-11)		6 265,1		6 263,6	100,0	1,5	0,0	0,0
2.3 Tavoite 3 (luku B2-12)		3 762,8		3 762,3	100,0	—	0,5	0,0
2.4 Muut rakennetoimet (luku B2-13)		178,0		173,4	97,4	4,6	—	—
2.5 Yhteisöaloitteet (B2-14)		1 607,3		1 433,8	89,2	161,8	11,6	0,7
2.6 Uutta luovat toimet ja tekninen apu (luku B2-16)		213,8		204,7	95,7	0,1	9,1	4,2
2.7 Koheesiorahasto (os B2-3)		3 128,5		3 125,2	99,9	3,3	0,0	0,0
2.8 Euroopan talousalue — rahoitusmekanismi (os B2-4)		—		—	—	—	—	—
3. Sisäiset politiikat	6 272	7 178,3	114,4 (1)	6 703,3	93,4	315,1	159,9	2,2
3.1 Tutkimus ja teknologinen kehittäminen (alalk B6)		4 497,7		4 183,7	93,0	269,3	44,7	1,0
3.2 Muut rakenteelliset toimet (luvut B2-5–9)		156,9		140,3	89,5	1,0	15,6	9,9
3.3 Koulutus, nuoret ja sosiaaliset toimet (alalk B3)		1 017,0		966,0	95,0	32,5	18,6	1,8
3.4 Energia, Euratom ja ympäristö (alalk B4)		316,2		293,6	92,9	3,8	18,8	6,0
3.5 Kuluttajansuoja, sisämarkkinat, teollisuus ja verkot (alaluokka B5)		1 190,5		1 119,7	94,1	8,6	62,2	5,2
4. Ulkoiset toimet	4 735	5 043,4	106,5 (1)	4 859,4	96,4	127,1	57,0	1,1
4.1 Elintarvikeapu (os B7-2)		987,7		984,4	99,7	2,3	1,0	0,1
4.2 Yhteistyö (os B7-3–B7-5)		3 147,9		3 008,1	95,6	103,1	36,8	1,2
4.3 Muut yhteistyöhön liittyvät toimet (os B7-6)		463,1		432,6	93,4	18,8	11,7	2,5
4.4 Eurooppalainen aloite kansanvallan ja ihmisoikeuksien suojelemiseksi (os B7-7)		105,7		104,7	99,1	0,0	0,9	0,9
4.5 Tiettyjen yhteisön politiikkojen ulkoiset osat (os B7-8)		274,1		270,7	98,7	0,0	3,5	1,3
4.6 Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (luku B7-04)		26,3		26,3	100,0	—	—	—
4.7 Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (alalk B8)		38,6		32,7	84,7	2,8	3,1	8,1
5. Hallintomenot	4 776	5 108,3	107,0 (1)	5 002,2	97,9	58,2	48,0	0,9
5.1 Parlamentti (päälk I)		1 056,3		1 019,7	96,5	29,8	6,9	0,7
5.2 Neuvosto (päälk II)		379,7		375,3	98,8	0,5	3,9	1,0
5.3 Komissio (päälk III)		3 336,9		3 282,5	98,4	24,2	30,3	0,9
5.4 Tuomioistuin (päälk IV)		143,7		141,6	98,5	0,8	1,3	0,9
5.5 Tilintarkastustuomioistuin (päälk V)		73,7		72,1	97,9	0,1	1,4	1,9
5.6 Talous- ja sosiaalikomitea (pääluokka VI)		79,0		74,2	93,9	2,1	2,7	3,5
5.7 Alueiden komitea (pääluokka VII)		35,0		33,1	94,6	0,7	1,2	3,5
5.8 Oikeusasiamies (pääluokka VIII)		3,9		3,6	92,6	—	0,3	7,4
6. Varaukset	916	866,0	94,5	207,2	23,9	—	658,8	76,1
6.1 Rahoitusvaraus (os B1-6)		500,0		—	—	—	500,0	100,0
6.2 Lainanottoon ja lainanantoon liittyvät takuut (luvut B0-23 ja 24)		208,0		207,2	99,6	—	0,8	0,4
6.3 Varaus hätäapua varten (luku B7-91)		158,0		—	—	—	158,0	100,0
7. Liittymistä valmisteleva tuki	3 240	3 342,1	103,2 (1)	3 311,9	99,1	24,0	6,3	0,2
7.1 SAPARD (luku B7-01)		540,0		540,0	100,0	—	—	—
7.2 ISPA (luku B7-02)		1 121,2		1 121,2	100,0	0,1	0,0	0,0
7.3 PHARE (liittymistä valmisteleva rahoitusväline) (luku B7-03)		1 680,9		1 650,7	98,2	23,9	6,3	0,4
8. Varaukset (os B0-4)		—		—	—	—	—	—
Maksusitoumuksia varten käytettävissä olleet määrärahat yhteensä	97 189	106 924,3	110,0 (1)	103 333,2	96,6	798,5	2 792,6	2,6
Maksumääräyksiä varten käytettävissä olleet määrärahat yhteensä	94 730	97 160,0	102,6 (1)	—	—	82,3	2 188,4	2,3

(1) Talousarvio määrärahoja on muutettu siten, että niissä on otettu huomioon vuodelta 2000 siirretyt tai vuonna 2001 uudelleen käyttöön otetut maksusitoumukset, uudelleen käyttöön otettavat tulot, kolmannen lukuun suoritetuista palveluista saatuja tuloja vastaavat määrärahat ja erillisin päätöksin vuodelta 2000 ja budjettikohdasta toiseen tehdyt siirrot sekä EFTA-määrärahat. Tämän seurauksena käytettävissä olleet määrärahat ylittivät joidenkin rahoitusnäkymien otsakkeiden ylärajat.

(2) Mukaan lukien edelleen käytettävissä olevat määrärahat, jotka liittyvät kolmannen lukuun suoritettaviin palveluihin.

Kaavio IV

Maksuja varten käytettävissä olleet määrärahat 2001 ja niiden käyttö rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaan

(milj. EUR)

Rahoitusnäkymien otsakkeet ja alat [suluissa ilmoitetaan vuoden 2001 budjettinimikkeistä vastaavat pääluokat (päälk), alaluokat (alalk), osastot (os) ja luvut]	Lopulliset määrärahat ⁽¹⁾	Määrärahojen käyttö				
		Suoritetut maksut 2001	Käyttöaste (%)	Siirrot vuoteen 2002	Peruuntuneet määrärahat	%
		(a)	(b)/(a)	(c)	(d) = (a) - (b) - (c)	(d)/(a)
1. Yhteinen maatalouspolitiikka	44 076,0	41 533,9	94,2	684,9	1 857,2	4,2
Markkinat	39 581,0	37 170,1	93,9	585,9	1 825,0	4,6
1.1 Peltokasvit (luku B1-10)	17 798,0	17 466,2	98,1	—	331,8	1,9
1.2 Sokeri (luku B1-11)	1 705,7	1 497,1	87,8	—	208,6	12,2
1.3 Rasvat ja valkuaiskasvit (luvut B1-12 ja 13)	2 909,0	2 898,6	99,6	—	10,4	0,4
1.4 Hedelmät ja vihannekset (luku B1-15)	1 654,0	1 558,0	94,2	—	96,0	5,8
1.5 Viini (luku B1-16)	1 200,0	1 196,7	99,7	—	3,3	0,3
1.6 Tupakka (luku B1-17)	1 001,3	965,1	96,4	—	36,2	3,6
1.7 Maitovalmisteet (luku B1-20)	2 095,0	1 906,6	91,0	—	188,4	9,0
1.8 Liha, munat, siipikarja (luvut B1-21–24)	8 354,0	7 638,4	91,4	—	715,6	8,6
1.9 Muut alat (luvut B1-14 ja B1-18)	1 139,0	1 123,6	98,7	—	15,4	1,3
1.10 Muut toimet (luvut B1-25–30)	1 725,0	919,9	53,3	585,9	219,2	12,7
1.11 Maaseudun kehittäminen ja liitännäistoimenpiteet (os B1-4 ja 5)	4 495,0	4 363,8	97,1	99,0	32,2	0,7
2. Rakennetoimet	32 994,8	22 455,8	68,1	0,1	10 538,9	31,9
Rakennerahastot	29 834,8	20 472,4	68,6	0,1	9 362,3	31,4
2.1 Tavoite 1 (luku B2-10)	19 555,6	13 789,4	70,5	0,1	5 766,1	29,5
2.2 Tavoite 2 (luku B2-11)	4 473,2	3 137,9	70,1	—	1 335,3	29,9
2.3 Tavoite 3 (luku B2-12)	3 205,4	1 630,3	50,9	—	1 575,1	49,1
2.4 Muut rakennetoimet (luku B2-13)	463,5	115,6	24,9	—	347,9	75,1
2.5 Yhteisöaloitteet (B2-14)	1 907,4	1 701,4	89,2	—	206,0	10,8
2.6 Utta luovut toimet ja tekninen apu (luku B2-16)	229,8	97,9	42,6	0,1	131,9	57,4
2.7 Koheesiorahasto (os B2-3)	3 160,0	1 983,4	62,8	—	1 176,6	37,2
2.8 Euroopan talousalue — rahoitusmekanismi (os. B2-4)	—	—	—	—	—	—
3. Sisäiset politiikat	6 485,4	5 303,1	81,8	707,4	474,9	7,3
3.1 Tutkimus ja teknologinen kehittäminen (alalk B6)	3 865,6	3 195,9	82,7	432,9	236,8	6,1
3.2 Muut rakenteelliset toimet (luvat B2-5–9)	201,4	152,7	75,8	12,1	36,6	18,2
3.3 Koulutus, nuoret ja sosiaaliset toimet (alalk B3)	1 055,1	880,6	83,5	97,4	77,1	7,3
3.4 Energia, Euratom ja ympäristö (alalk B4)	243,9	208,0	85,3	9,8	26,1	10,7
3.5 Kuluttajansuojaa, sisämarkkinat, teollisuus ja verkot (alalk. B5)	1 119,4	865,8	77,4	155,3	98,3	8,8
4. Ulkoiset toimet	4 919,3	4 230,6	86,0	238,3	450,4	9,2
4.1 Elintarvikeapu (os B7-2)	1 109,8	1 044,9	94,2	50,0	14,9	1,3
4.2 Yhteistyö (os B7-3–B7-5)	2 918,4	2 564,1	87,9	115,8	238,5	8,2
4.3 Muut yhteistyöhön liittyvät toimet (os B7-6)	461,1	301,5	65,4	65,1	94,5	20,5
4.4 Eurooppalainen aloite kansanvallan ja ihmisoikeuksien suojelemiseksi (os B7-7)	97,0	54,1	55,7	0,0	42,9	44,2
4.5 Yhteisön politiikkojen ulkoiset ulottuvuudet (os B7-8)	276,0	234,0	84,8	0,3	41,8	15,1
4.6 Liittymistä valmisteleva strategia Välimeren maita varten (luku B7-04)	13,0	2,5	19,5	—	10,5	80,5
4.7 Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (alalk B8)	44,0	29,5	67,0	7,0	7,5	17,0
5. Hallintomenot	5 506,6	4 855,1	88,2	533,8	117,7	2,1
5.1 Parlamentti (päälk I)	1 143,4	963,2	84,2	166,4	13,8	1,2
5.2 Neuvosto (päälk II)	421,4	351,2	83,3	54,3	15,9	3,8
5.3 Komissio (päälk III)	3 576,3	3 213,8	89,9	284,6	77,9	2,2
5.4 Tuomioistuin (päälk IV)	151,1	139,6	92,4	8,8	2,6	1,7
5.5 Tilintarkastustuomioistuin (päälk V)	81,4	68,9	84,6	10,8	1,7	2,1
5.6 Talous- ja sosiaalikomitea (pääluokka VI)	89,0	79,4	89,2	6,1	3,5	4,0
5.7 Alueiden komitea (pääluokka VII)	39,7	35,4	89,3	2,4	1,9	4,8
5.8 Oikeusasiamies (pääluokka VIII)	4,3	3,5	81,5	0,5	0,3	7,8
6. Varaukset	876,0	207,2	23,7	—	668,8	76,3
6.1 Rahoitusvaraus (os B1-6)	500,0	—	—	—	500,0	100,0
6.2 Lainanottoon ja lainanantoon liittyvät takuut (luvut B0-23 ja 24)	208,0	207,2	99,6	—	0,8	0,4
6.3 Varaus hätäapua varten (luku B7-91)	168,0	—	—	—	168,0	100,0
7. Liittymistä valmisteleva tuki	2 302,2	1 401,7	60,9	23,9	876,6	38,1
7.1 SAPARD (luku B7-01)	470,9	30,5	6,5	—	440,4	93,5
7.2 ISPA (luku B7-02)	350,0	203,3	58,1	0,0	146,7	41,9
7.3 PHARE (liittymistä valmisteleva rahoitusväline) (luku B7-03)	1 481,3	1 167,9	78,8	23,9	289,5	19,5
8. Varaukset (os B0-4)	—	—	—	—	—	—
Kaikki yhteensä	97 160,3	79 987,4	82,3	2 188,4	14 984,5	15,4

⁽¹⁾ Määrärahoja on muutettu siten, että niissä on otettu huomioon budjettikohtien välillä tehdyt siirrot, kolmannen lukuun suoritetuista palveluista saadut tulot ja ennakoiden siirron perusteella uudelleen käyttöön otetut ja edelliseltä vuodelta siirretyt määrärahat. Viimeksi mainitun perusteella voidaan selittää 2 279,6 miljoonan euron suuruinen ero tämän kaavion lopullisten määrärahojen ja kaavion I yhteissumman välillä.

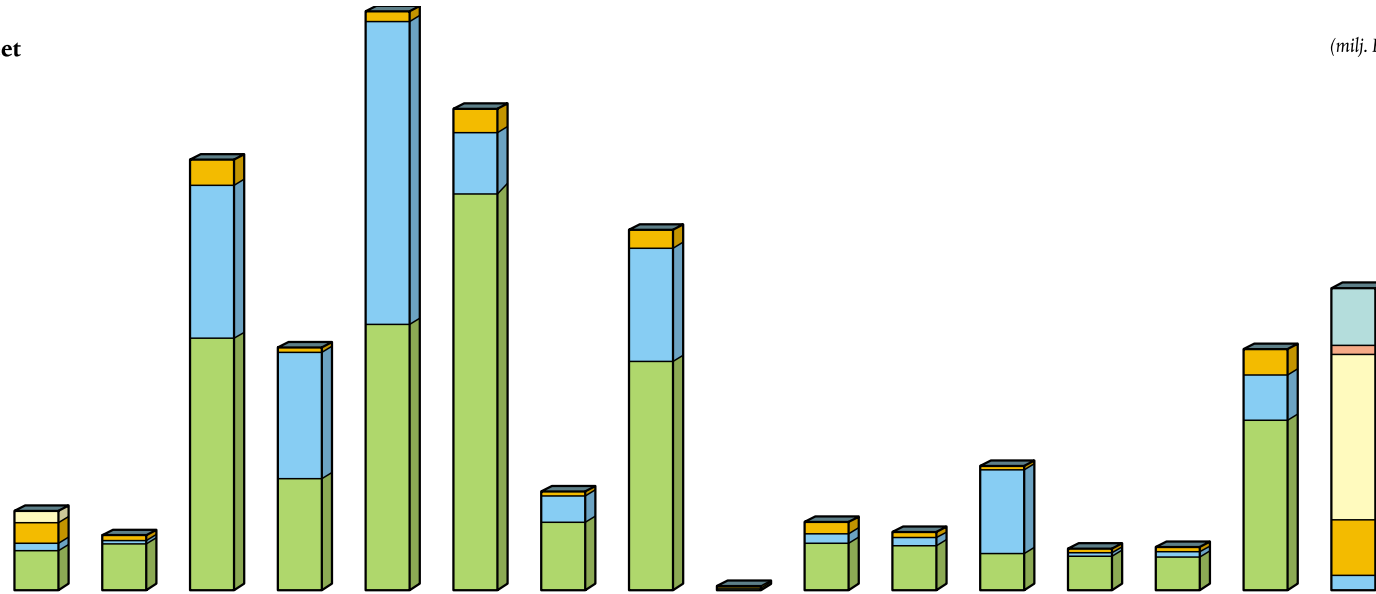
Kaavio V

Jäsenvaltioissa varainhoitovuonna 2001 suoritettut maksut ⁽¹⁾

Huom. Vuonna 2001 suoritettut maksut = maksut vuoden 2001 määrärahoista + maksut vuodelta 2000 siirretyistä määristä.

Rahoitusnäkömien otsakkeet

(milj. EUR ja %)

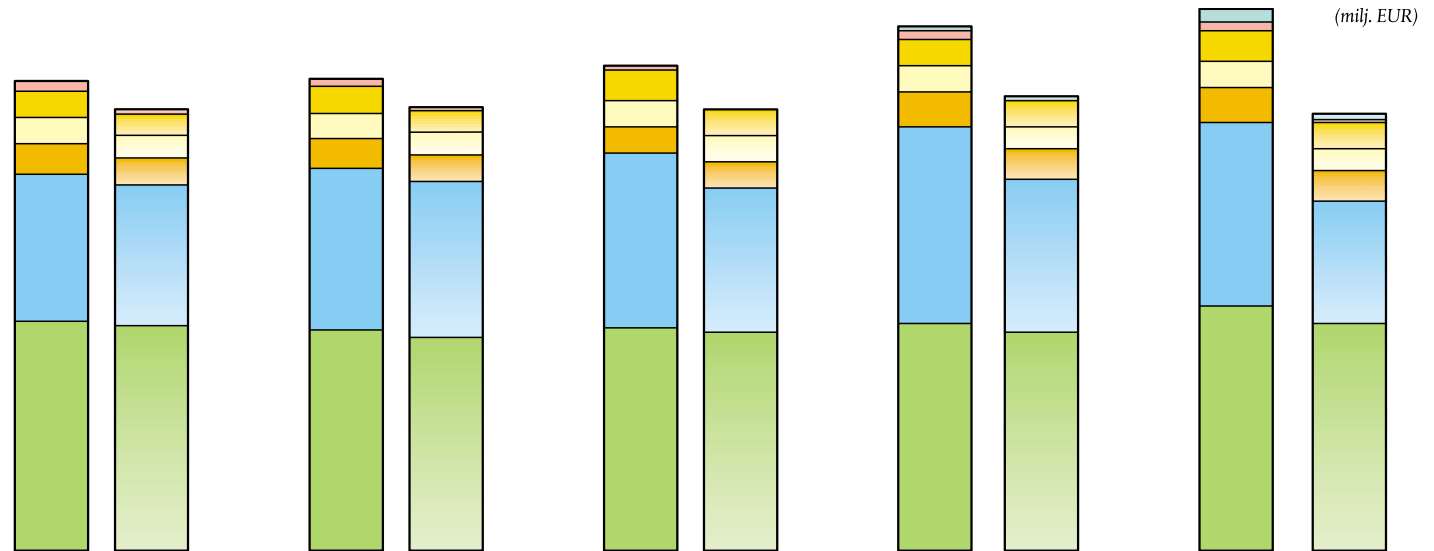

	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	Sekal. (2) (3)	Yht.
– Yhteinen maatalouspolitiikka	937,9	1 112,0	5 861,7	2 613,5	6 184,5	9 230,1	1 584,5	5 343,8	30,8	1 111,8	1 052,6	875,0	815,8	780,1	3 998,8	1,0	41 533,9
– Rakennetoimet	154,4	40,3	3 573,6	2 928,4	7 060,8	1 426,7	617,5	2 652,7	4,6	220,8	198,3	1 949,4	80,4	132,6	1 049,3	365,8	22 455,8
– Sisäiset politiikat	482,6	150,3	590,9	130,7	251,3	581,3	84,0	403,1	44,0	268,4	114,0	76,2	87,6	126,0	607,0	1 305,5	5 303,1
– Ulkoiset toimet	306,2	1,7	6,4	0,5	8,5	8,0	0,6	21,6	0,3	2,7	1,3	0,8	0,8	0,7	16,9	3 853,7	4 230,6
– Varaukset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	207,2	207,2
– Liittymistä valmisteleva tuki	2,6	0,0	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	7,8	3,1	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1 385,5	1 401,7
YHTEENSÄ	1 883,7 2,5 %	1 304,3 1,7 %	10 032,9 13,4 %	5 673,2 7,6 %	13 505,3 18,0 %	11 246,2 15,0 %	2 286,6 3,0 %	8 429,1 11,2 %	82,8 0,1 %	1 605,3 2,1 %	1 366,3 1,8 %	2 901,4 3,9 %	984,7 1,3 %	1 039,5 1,4 %	5 672,5 7,6 %	7 118,6 9,5 %	75 132,3 100,0 %

⁽¹⁾ Maantieteellinen jakautuminen ei kuvaa jäsenvaltioille suoritettuja maksuja vaan menojen jakautumista komission Sincom2-kirjanpitojärjestelmään sisältyvien tietojen mukaisesti.⁽²⁾ Sisältää 25,7 milj. euron määrän, jonka komissio maksoi Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle ja komission yksiköille.⁽³⁾ Sisältää 207,2 milj. euron määrän, jonka komissio maksoi takuurahastoon.

Kaavio VI Maksumääräyksiin käytettävien määrärahojen kehitys ja käyttö vuosina 1997–2001 rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaan

Rahoitusnäkymien otsakkeet

Otsake	1997		1998		1999		2000		2001	
	Käytt. oll. ⁽¹⁾ määrärahat	Suoritetut maksut	Käytt. oll. ⁽¹⁾ määrärahat	Suoritetut maksut	Käytt. oll. ⁽¹⁾ määrärahat	Suoritetut maksut	Käytt. oll. ⁽¹⁾ määrärahat	Suoritetut maksut	Käytt. oll. ⁽¹⁾ määrärahat	Suoritetut maksut
– Yhteinen maatalouspolitiikka	41 187,9	40 623,2	39 941,4	38 810,0	40 451,7	39 780,3	40 822,3	40 505,9	44 076,0	41 533,9
– Rakennetoimet	26 426,1	26 059,2	28 643,4	28 366,0	30 657,7	26 663,6	35 579,8	27 590,8	32 994,8	22 455,8
– Sisäiset politiikat	5 371,3	4 934,7	5 246,8	4 878,5	5 243,0	4 473,1	6 416,1	5 360,8	6 485,4	5 303,1
– Ulkoiset toimet	4 678,3	3 992,0	4 515,6	4 067,7	5 091,8	4 585,8	4 201,5	3 841,0	4 919,3	4 230,6
– Hallintomenot	4 739,9	4 129,2	4 941,0	4 219,4	5 090,9	4 506,7	5 173,5	4 643,0	5 506,4	4 855,1
– Varaukset	1 202,0	286,1	1 154,0	272,4	846,0	300,1	1 036,0	186,3	876,0	207,2
– Liittymistä valmisteleva tuki ⁽²⁾	212,0	212,0	99,0	99,0	0,0	0,0	1 579,4	1 203,4	2 302,2	1 401,7
YHTEENSÄ	83 817,5	80 236,4	84 541,2	80 713,0	87 381,1	80 309,5	94 808,6	83 331,1	97 160,0	79 987,4

⁽¹⁾ Käytettävissä olleet määrärahat = maksumääräyksiin käytettävät määrärahat varainhoitovuonna + edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt määrärahat.

⁽²⁾ Vuosina 1993–1999 otsakkeeseen 7 sisältyivät uusille jäsenvaltioille maksetut hyvitykset. Vuosina 2000–2006 samaan otsakkeeseen sisältyi liittymistä valmisteleva tuki.

LIITE II

Tilintarkastustuomioistuimen antamat kertomukset ja lausunnot viiden viime vuoden ajalta

Perustamissopimuksissa tilintarkastustuomioistuimelle on annettu tehtäväksi vuosikertomuksen laatiminen. Perustamissopimusten ja asetusten mukaisesti tilintarkastustuomioistuimen on laadittava vuosikertomus myös tietyistä yhteisön elimistä ja toiminnoista. Perustamissopimusten nojalla tilintarkastustuomioistuin voi

lisäksi esittää huomautuksia erityisistä kysymyksistä sekä antaa lausuntoja yhteisön muun toimielimen pyynnöstä. Seuraavassa on lueteltu tilintarkastustuomioistuimen antamat kertomukset ja lausunnot viiden viime vuoden ajalta.

Nimi	Julkaistu
Vuosikertomukset ja tarkastuslausumat	
Kahdeskymmenes, varainhoitovuotta 1996 koskeva vuosikertomus sekä tarkastuslausumat (yleinen talousarvio ja EKR)	EYVL C 348, 18.11.1997
Kahdeskymmenesensimmäinen, varainhoitovuotta 1997 koskeva vuosikertomus: — Kertomus ja tarkastuslausuma yleiseen talousarvioon liittyvistä toimista — Kertomus ja tarkastuslausuma kuudenteen ja seitsemänteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvistä toimista	EYVL C 349, 17.11.1998
Kahdeskymmenestoinen, varainhoitovuotta 1998 koskeva vuosikertomus: — Kertomus ja tarkastuslausuma yleiseen talousarvioon liittyvistä toimista — Kertomus ja tarkastuslausuma kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvistä toimista	EYVL C 349, 3.12.1999
Kahdeskymmeneskolmas, varainhoitovuotta 1999 koskeva vuosikertomus: — Kertomus ja tarkastuslausuma yleiseen talousarvioon liittyvistä toimista — Kertomus ja tarkastuslausuma kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvistä toimista	EYVL C 342, 1.12.2000
Kahdeskymmenesneljäs, varainhoitovuotta 2000 koskeva vuosikertomus: — Kertomus ja tarkastuslausuma yleiseen talousarvioon liittyvistä toimista — Kertomus ja tarkastuslausuma kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvistä toimista	EYVL C 359, 15.12.2001 ja EYVL C 92, 17.4.2002
Kahdeskymmenesviides, varainhoitovuotta 2001 koskeva vuosikertomus: — Kertomus ja tarkastuslausuma yleiseen talousarvioon liittyvistä toimista — Kertomus ja tarkastuslausuma kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvistä toimista	Julkaistu tässä EYVL:ssä
Erityiskertomukset	
<i>Omat varat</i>	
— Erityiskertomus nro 6/98 alv- ja BKTL-varojen järjestelmää koskevasta arviosta	EYVL C 241, 31.7.1998
— Erityiskertomus nro 9/98 Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta yhteisön sisäisestä kaupasta kannettavan alv:n alalla	EYVL C 356, 20.11.1998
— Erityiskertomus nro 13/98 riskianalyysin käytöstä tullivalvonnassa ja tavaroiden tulliselvityksessä	EYVL C 375, 3.12.1998
— Erityiskertomus nro 8/99 yhteisön tullikoodeksissa säädettyjen vakuuksien ja takaussitoumusten käytöstä perinteisten omien varojen kantamisen suojaamisessa	EYVL C 70, 10.3.2000
— Erityiskertomus nro 17/2000 jäsenvaltioiden bruttokansantulojen (BKTL) luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden valvonnasta komissiossa	EYVL C 336, 27.11.2000
— Erityiskertomus nro 23/2000 maahantuotujen tavaroiden arvonmäärittämisestä tullitarkoituksiin	EYVL C 84, 14.3.2001

Nimi	Julkaistu
<i>Yhteinen maatalouspolitiikka</i>	
— Erityiskertomus nro 1/97 varainhoitovuoden 1992 tilien ja tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä 10 päivänä huhtikuuta 1996 ja 20 päivänä marraskuuta 1996 tehdyistä komission päätöksistä	EYVL C 52, 21.2.1997
— Erityiskertomus nro 4/97 Saksojen yhdistymiseen liittyvien, EMOTR:sta maksettuja korvauksia ja vientitukia sisältävien toimenpiteiden tarkastamisesta tiettyjen erityispiirteiden osalta	EYVL C 144, 13.5.1997
— Erityiskertomus nro 5/97 yhteisön viljakauppaan liittyvien vientitukien, erityisten tuontijärjestelmien ja alueellisten tukijärjestelmien hoidosta	EYVL C 159, 26.5.1997
— Erityiskertomus nro 2/98 Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta rahoitettuja menoja koskevien varainhoitovuoden 1993 tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 23 päivänä huhtikuuta 1997 ja 30 päivänä heinäkuuta 1997 tehdyistä komission päätöksistä	EYVL C 121, 20.4.1998
— Erityiskertomus nro 4/98 uusiseelantilaisten maitotuotteiden ja sveitsiläisen juuston tuonnista yhteisöön alennetuin tullein sekä näiden tuotteiden markkinoille saattamisesta	EYVL C 127, 24.4.1998 ja EYVL C 191, 18.6.1998
— Erityiskertomus nro 19/98 yhteisön rahoituksesta toimille, joita on toteutettu BSE-taudin aiheuttaman kriisin vuoksi	EYVL C 383, 9.12.1998
— Erityiskertomus nro 20/98 vientitukea saavien maataloustuotteiden fyysisiä tarkastuksia koskevasta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta	EYVL C 375, 3.12.1998
— Erityiskertomus nro 21/98 Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta rahoitettuja menoja koskevien varainhoitovuoden 1996 tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen sovelletusta hyväksymis- ja varmentamismenettelystä	EYVL C 389, 14.12.1998
— Erityiskertomus nro 1/99 eläinten ruokintaan tarkoitettulle rasvattomalle maidolle ja maitojauheelle myönnettävästä tuesta	EYVL C 147, 27.5.1999
— Erityiskertomus nro 2/99 yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen vaikutuksista vilja-alaan	EYVL C 192, 8.7.1999
— Erityiskertomus nro 1/2000 klassisesta sikarutosta	EYVL C 85, 23.3.2000
— Erityiskertomus nro 8/2000 yhteisön toteuttamista voirasvan myyntitoimenpiteistä	EYVL C 132, 12.5.2000
— Erityiskertomus nro 11/2000 oliiviöljyn tukijärjestelmästä	EYVL C 215, 27.7.2000
— Erityiskertomus nro 14/2000 ympäristönäkökohtien tuomisesta yhteiseen maatalouspolitiikkaan	EYVL C 353, 8.12.2000
— Erityiskertomus nro 20/2000 sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnoinnista	EYVL C 50, 15.2.2001
— Erityiskertomus nro 22/2000 uudistettua tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyä koskevasta arvioinnista	EYVL C 69, 2.3.2001
— Erityiskertomus nro 4/2001 EMOTR:n tukiosaston tarkastuksesta yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän täytäntöönpanon osalta	EYVL C 214, 31.7.2001
— Erityiskertomus nro 6/2001 maitokiintiöistä	EYVL C 305, 30.10.2001
— Erityiskertomus nro 7/2001 vientituista — määräpaikka ja markkinoille saattaminen	EYVL C 314, 8.11.2001
— Erityiskertomus nro 8/2001 perunatärkkelyksen ja viljatärkkelysten tuotantotukijärjestelmästä ja perunatärkkelykselle maksettavista tuista	EYVL C 294, 19.10.2001
— Erityiskertomus nro 14/2001 BSE-tautia koskevan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 19/98 seurannasta	EYVL C 324, 20.11.2001
— Erityiskertomus nro 5/2002 naudanliha-alan yhteisen markkinajärjestelyn laajaperäistämispalkkiojärjestelmästä	EYVL C 290, 25.11.2002
— Erityiskertomus nro 6/2002 komission hallinnoiman yhteisön öljysiementen tukijärjestelmän tarkastuksesta	EYVL C 254, 22.10.2002
— Erityiskertomus nro 7/2002 banaanian alan yhteisen markkinajärjestelyn varainhoidon moitteettomuudesta	EYVL C 294, 28.11.2002

Nimi	Julkaistu
<i>Rakennetoimet</i>	
— Erityiskertomus nro 3/98 komission toteuttamasta EU:n politiikasta ja toimista vesien pilaantumisen alalla	EYVL C 191, 18.6.1998
— Erityiskertomus nro 12/98 maaseudun kehittämiseen liittyvien toimenpideohjelmien toteuttamisesta tavoitteeseen 5 b kuuluvilla vyöhykkeillä	EYVL C 356, 20.11.1998
— Erityiskertomus nro 14/98 EAKR:n interventiomuotojen päättämisestä	EYVL C 368, 27.11.1998
— Erityiskertomus nro 15/98 rakennerahastojen toimia ajanjaksoina 1989—1993 ja 1994—1999 koskevista arvioinneista	EYVL C 347, 16.11.1998
— Erityiskertomus nro 16/98 rakenteellisten toimien määrärahojen toteuttamisesta ohjelmakautena 1994—1999	EYVL C 347, 16.11.1998
— Erityiskertomus nro 18/98 kalastusalan yhteisyritysten perustamista edistävistä yhteisön toimenpiteistä	EYVL C 393, 16.12.1998
— Erityiskertomus nro 22/98 naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi toteutettujen toimenpiteiden hallinnoinnista komissiossa	EYVL C 393, 16.12.1998
— Erityiskertomus nro 6/99 täydentävyyden periaatteesta	EYVL C 68, 9.3.2000
— Erityiskertomuksen nro 7/99 teollisuusalueiden kehittämisestä	EYVL C 68, 9.3.2000
— Erityiskertomus nro 3/2000 Euroopan sosiaalirahastosta ja Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (ohjausosasto) — Toimet nuorten työllistämisen edistämiseksi	EYVL C 100, 7.4.2000
— Erityiskertomus nro 7/2000 Irlannin kansainvälisestä rahastosta sekä erityisestä tukiohjelmasta rauhan ja sovinnon aikaansaamiseksi Pohjois-Irlannissa ja Irlannin raja-alueiden kreivikunnissa vuosina 1995—1999	EYVL C 146, 25.5.2000
— Erityiskertomus nro 15/2000 koheesiorahastosta	EYVL C 279, 2.10.2000
— Erityiskertomus nro 1/2001 kaupunkialueita koskevasta yhteisöaloitteesta (Urban)	EYVL C 124, 25.4.2001
— Erityiskertomus nro 10/2001 rakennerahastojen varainhoidon valvonnasta, komission asetukset (EY) N:o 2064/97 ja (EY) N:o 1681/94	EYVL C 314, 8.11.2001
— Erityiskertomus nro 12/2001 tietyistä työllisyyden rakennetuista: EAKR:n tukien työllisyysvaikutukset ja ESR:n toimenpiteet pitkäaikaistyöttömyyden torjumiseksi	EYVL C 334, 28.11.2001
— Erityiskertomus nro 3/2002 Employment—Integra-yhteisöaloitteesta	EYVL C 263, 29.10.2002
— Erityiskertomus nro 4/2002 paikallisista työllisyystoimista	EYVL C 263, 29.10.2002
<i>Sisäiset politiikat</i>	
— Erityiskertomus nro 17/98 uusiutuvien energialähteiden tukemisesta Joule—Thermie-ohjelmaan liittyvien kustannusten jaolla toteutettavien toimien ja Altener-ohjelmaan liittyvien koehankkeiden yhteydessä	EYVL C 356, 20.11.1998
— Erityiskertomus nro 23/98 komission hallinnoimasta tiedotus- ja viestintätoiminnasta	EYVL C 393, 16.12.1998
— Erityiskertomus nro 9/99 maatalous- ja kalastusalan tutkimukseen liittyvistä toimista (FAIR-ohjelma, ”Kalastuksen, maatalouden ja maatalousteollisuuden alan tutkimus”)	EYVL C 92, 30.3.2000
— Erityiskertomus nro 9/2000 Euroopan laajuisista verkoista (TEN) — televiestintä	EYVL C 166, 15.6.2000
— Erityiskertomus nro 10/2000 Yhteisen tutkimuskeskuksen julkisista hankintasopimuksista	EYVL C 172, 21.6.2000
— Erityiskertomus nro 9/2001 Tutkijoiden koulutus ja liikkuvuus -ohjelmasta	EYVL C 349, 10.12.2001
— Erityiskertomus nro 2/2002 yhteisön Sokrates- ja Nuorten Eurooppa -toimintaohjelmista	EYVL C 136, 7.6.2002

Nimi	Julkaistu
<i>Ulkoiset toimet</i>	
— Erityiskertomus nro 2/97 Euroopan unionin antamasta humanitaarisesta avusta vuosina 1992—1995	EYVL C 143, 12.5.1997
— Erityiskertomus nro 3/97 Phare-ohjelman hajautetusta täytäntöönpanojärjestelmästä	EYVL C 175, 9.6.1997
— Erityiskertomus nro 6/97 Ukrainalle myönnetystä Tacis-tuesta	EYVL C 171, 5.6.1997
— Erityiskertomus nro 1/98 rahoitus- ja teknisen alan kahdenvälisestä yhteistyöstä Välimeren alueen kolmansien maiden kanssa	EYVL C 98, 31.3.1998
— Erityiskertomus nro 5/98 entisen Jugoslavian jälleenrakentamisesta (vuodet 1996—1997)	EYVL C 241, 31.7.1998
— Erityiskertomus nro 7/98 Etelä-Afrikkaa koskevasta Euroopan yhteisön kehitysapuohjelmasta (1986—1996)	EYVL C 241, 31.7.1998
— Erityiskertomus nro 11/98 yksityisen sektorin kehittämisestä Phare- ja Tacis-maissa vuosina 1991—1996 (pienien ja keskisuurten yritysten tukemista, alueellista kehittämistä sekä yritysrakenteiden uudistamista koskevat ohjelmat)	EYVL C 335, 3.11.1998
— Erityiskertomus nro 24/98 Euroopan kehitysrahastojen varoin rahoitetuista riskipääomatoimista	EYVL C 389, 14.12.1998
— Erityiskertomus nro 25/98 Euroopan unionin Keski- ja Itä-Euroopassa (KIE) sekä uusissa itsenäisissä valtioissa (UIV) ydinturvallisuuden alalla toteuttamista toimista (vuodet 1990—1997)	EYVL C 35, 9.2.1999
— Erityiskertomus nro 4/99 kuudennesta ja seitsemännestä EKR:sta merentakaisille maille ja alueille maksettavasta rahoitustuesta	EYVL C 276, 29.9.1999
— Erityiskertomus nro 5/99 Phare-ohjelman rajatylittävästä yhteistyöstä (1994—1998)	EYVL C 48, 21.2.2000
— Erityiskertomus nro 2/2000 Euroopan unionin Bosnialle ja Hertsegovinalle rauhan ja oikeusvaltion palauttamiseksi myöntämästä tuesta	EYVL C 85, 23.3.2000
— Erityiskertomus nro 4/2000 AKT-maita koskevista kunnostamistoimista tavanomaista kehitysapua valmistelevana välineenä	EYVL C 113, 19.4.2000
— Erityiskertomus nro 12/2000 kolmansien maiden ihmisoikeus- ja demokratiatilanteen kehittämiseen tarkoitetun Euroopan unionin tuen hallinnoinnista komissiossa	EYVL C 230, 10.8.2000
— Erityiskertomus nro 16/2000 Phare- ja Tacis-ohjelmien palvelusopimuksiin liittyvistä kilpailumenettelyistä	EYVL C 350, 6.12.2000
— Erityiskertomus nro 18/2000 maataloustuotteiden jakeluohjelmasta Venäjän federaatiolle	EYVL C 25, 25.1.2001
— Erityiskertomus nro 19/2000 komission hoitamasta palestiinalaisyhteiskunnan avustusohjelman hallinnosta	EYVL C 32, 31.1.2001
— Erityiskertomus nro 21/2000 yhteisön ulkopuolelle suunnattua tukea koskevien komission ohjelmien hallinnoinnista (erityisesti maakohtaisesta ohjelmasuunnittelusta, hankkeiden valmistelusta ja lähetystöjen roolista)	EYVL C 57, 22.2.2001
— Erityiskertomus nro 2/2001 Kosovon kriisin uhreille myönnetyn humanitaarisen hätäavun hallinnoinnista (ECHO)	EYVL C 168, 12.6.2001 ja EYVL C 159, 3.7.2002
— Erityiskertomus nro 3/2001 kansainvälisten kalastussopimusten hallinnoinnista komissiossa	EYVL C 210, 27.7.2001
— Erityiskertomus nro 5/2001 talousarviotukiin kohdennettuihin rakennesopeutustukiin liittyvistä vastikevaroista (seitsemäs ja kahdeksas EKR)	EYVL C 257, 14.9.2001
— Erityiskertomus nro 11/2001 Tacis-ohjelmaan kuuluvasta raja-alueyhteistyöohjelmasta	EYVL C 329, 23.11.2001
— Erityiskertomus nro 13/2001 yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) hallinnoinnista	EYVL C 338, 30.11.2001
— Erityiskertomus nro 1/2002 makrotaloudellisesta rahoitusavusta kolmansille maille ja rakennesopeutustuista Välimeren alueen maille	EYVL C 121, 23.5.2002

Nimi	Julkaistu
<i>Hallintomenot</i>	
— Erityiskertomus nro 7/97 Euroopan yhteistyöjärjestön (EYJ:n) tarkastuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Erityiskertomus nro 8/98 petostentorjuntaan erikoistuneista komission yksiköistä, erityisesti petostentorjunnan koordinoituyksiköstä (UCLAF)	EYVL C 230, 22.7.1998
— Erityiskertomus nro 10/98 Euroopan parlamentin jäsenten kuluista ja korvauksista	EYVL C 243, 3.8.1998
— Erityiskertomus nro 5/2000 yhteisöjen tuomioistuimen kiinteistömenoista (lisärakennukset Erasmus ja Thomas More sekä lisärakennus C)	EYVL C 109, 14.4.2000
— Erityiskertomus nro 13/2000 Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien menoista	EYVL C 181, 28.6.2000
<i>Rahoitusvälineet ja pankkitoiminta</i>	
— Erityiskertomus nro 3/99 komission suorittamasta korkotukien hallinnoinnista ja valvonnasta	EYVL C 217, 29.7.1999
— Erityiskertomus nro 6/2000 yhteisön korkotukien myöntämisestä Euroopan investointipankin väliaikaisen lainajärjestelmän yhteydessä antamille pk-yritysten lainoille	EYVL C 152, 31.5.2000
Erityisvuosikertomukset	
<i>EHTY:n tilinpäätös</i>	
— Kertomus Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tilinpäätöksestä 31.12.1996	EYVL C 242, 8.8.1997
— Kertomus Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tilinpäätöksestä 31.12.1997	EYVL C 255, 13.8.1998
— Kertomus Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tilinpäätöksestä 31.12.1998	EYVL C 240, 25.8.1999
— Kertomus Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tilinpäätöksestä 31.12.1999	EYVL C 281, 4.10.2000
— Kertomus Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tilinpäätöksestä 31 päivänä joulukuuta 2000	EYVL C 185, 30.6.2001 ja EYVL C 363, 19.12.2001
— Kertomus Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tilinpäätöksestä 31 päivänä joulukuuta 2001	EYVL C 158, 3.7.2002
<i>EHTY:n vuosikertomus</i>	
— EHTY:n varainhoitovuotta 1996 koskeva vuosikertomus	EYVL C 380, 15.12.1997
— EHTY:n varainhoitovuotta 1997 koskeva vuosikertomus	EYVL C 352, 18.11.1998
— EHTY:n varainhoitovuotta 1998 koskeva vuosikertomus	EYVL C 338, 25.11.1999
— EHTY:n varainhoitovuotta 1999 koskeva vuosikertomus	EYVL C 347, 4.12.2000
— EHTY:n varainhoitovuotta 2000 koskeva vuosikertomus	EYVL C 366, 20.12.2001
— EHTY:n varainhoitovuotta 2001 koskeva vuosikertomus sekä tarkastuslausuma	Julkaistaan lähiaikoina
<i>Euratomin hankintakeskus</i>	
— Kertomus Euratomin hankintakeskuksen varainhoitovuoden 1996 tilinpäätöksestä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Euratomin hankintakeskuksen varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Euratomin hankintakeskuksen varainhoitovuoden 1998 tilinpäätöksestä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Euratomin hankintakeskuksen varainhoitovuoden 1999 tilinpäätöksestä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Euratomin hankintakeskuksen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Euratomin hankintakeskuksen varainhoitovuoden 2001 tilinpäätöksestä	Ei julkaistu EYVL:ssä

Nimi	Julkaistu
<i>Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjä</i>	
— Kertomus Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjän vuoden 1996 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjän vuoden 1997 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjän vuoden 1998 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjän vuoden 1999 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjän vuoden 2000 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Joint European Torus (JET) -yhteisyrittäjän vuoden 2001 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
<i>Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Dublinin säätiö)</i>	
— Kertomus Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Dublinin säätiön) tilinpäätöksestä ja varainhoidosta varainhoitovuoden 1996 osalta	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Dublinin säätiön) tilinpäätöksestä ja varainhoidosta varainhoitovuoden 1997 osalta	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Dublinin säätiön) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneen varainhoitovuoden osalta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Dublinin säätiö) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina
<i>Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop-Thessaloniki)</i>	
— Kertomus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop-Thessaloniki) tilinpäätöksestä ja varainhoidosta varainhoitovuoden 1996 osalta	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop-Thessaloniki) tilinpäätöksestä ja varainhoidosta varainhoitovuoden 1997 osalta	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop-Thessaloniki) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop-Thessaloniki) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina
<i>Eurooppa-koulut</i>	
— Kertomus Eurooppa-koulujen varainhoitovuoden 1996 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Eurooppa-koulujen varainhoitovuoden 1997 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Eurooppa-koulujen varainhoitovuoden 1998 tileistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Eurooppa-koulujen tilinpäätöksistä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Eurooppa-koulujen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Kertomus Eurooppa-koulujen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Ei julkaistu EYVL:ssä

Nimi	Julkaistu
<i>Euroopan rahapoliittinen instituutti ja Euroopan keskuspankki</i>	
— Kertomus Euroopan rahapoliittisen instituutin varainhoitovuoden 1996 hallinnon tehokkuuden tarkastuksesta	EYVL C 42, 9.2.1998
— Kertomus Euroopan rahapoliittisen instituutin varainhoitovuoden 1997 hallinnon tehokkuuden tarkastuksesta	EYVL C 164, 10.6.1999
— Kertomus Euroopan rahapoliittisen instituutin ja Euroopan keskuspankin hallinnon tehokkuudesta tilikauden 1998 osalta	EYVL C 133, 12.5.2000
— Kertomus Euroopan keskuspankin hallinnon tehokkuuden tarkastuksesta tilikauden 1999 osalta	EYVL C 47, 13.2.2001
— Kertomus Euroopan keskuspankin hallinnon tehokkuuden tarkastuksesta tilikauden 2000 osalta	EYVL C 341, 4.12.2001
— Kertomus Euroopan keskuspankin hallinnon tehokkuuden tarkastuksesta tilikauden 2001 osalta	EYVL C 259, 25.10.2002
<i>Schengenin sopimusten hallinnointi</i>	
— Erityisvuosikertomus tilinpäätöksestä, joka koskee neuvoston pääsihteerin / korkean edustajan joidenkin jäsenvaltioiden edustajana tekemien hallintoyksikön help desk -palvelimen ja Sirene-verkon toisen vaiheen perustamista ja toimintaa koskevien sopimusten (Schengenin sopimukset) hallinnointia 3. toukokuuta ja 31. joulukuuta 1999 välisenä aikana	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Erityisvuosikertomus tilinpäätöksestä, joka koskee neuvoston pääsihteerin / korkean edustajan joidenkin jäsenvaltioiden edustajana tekemien hallintoyksikön help desk -palvelimen ja Sirene-verkon toisen vaiheen perustamista ja toimintaa koskevien sopimusten (Schengenin sopimukset) hallinnointia 31. joulukuuta 2000 päättyneen varainhoitovuoden aikana	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Erityisvuosikertomus tilinpäätöksestä, joka koskee neuvoston pääsihteerin / korkean edustajan joidenkin jäsenvaltioiden edustajana tekemien hallintoyksikön help desk -palvelimen ja Sirene-verkon toisen vaiheen perustamista ja toimintaa koskevien sopimusten (Schengenin sopimukset) hallinnointia 31. joulukuuta 2001 päättyneen varainhoitovuoden aikana	Ei julkaistu EYVL:ssä
<i>Sisnet-sopimusten hallinnointi</i>	
— Erityisvuosikertomus tilinpäätöksestä, joka koskee neuvoston varapääsihteerin joidenkin jäsenvaltioiden edustajana tekemien Schengen-ympäristön tietoliikenneinfrastruktuurin, Sisnetin, perustamista ja toimintaa koskevien sopimusten hallinnointia 31. joulukuuta 2000 päättyneen varainhoitovuoden aikana	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Erityisvuosikertomus tilinpäätöksestä, joka koskee neuvoston varapääsihteerin joidenkin jäsenvaltioiden edustajana tekemien Schengen-ympäristön tietoliikenneinfrastruktuurin, Sisnetin, perustamista ja toimintaa koskevien sopimusten hallinnointia 31. joulukuuta 2001 päättyneen varainhoitovuoden aikana	Ei julkaistu EYVL:ssä
<i>Yhteisön kasvilajikevirasto (Angers)</i>	
— Kertomus yhteisön kasvilajikeviraston (Angers) varainhoitovuosien 1995 ja 1996 tilinpäätöksistä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus yhteisön kasvilajikeviraston (Angers) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus yhteisön kasvilajikeviraston (Angers) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus yhteisön kasvilajikeviraston (Angers) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000

Nimi	Julkaistu
— Kertomus yhteisön kasvilajikeviraston tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus yhteisön kasvilajikeviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina
<i>Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto (Alicante)</i>	
— Kertomus sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) varainhoitovuoden 1996 tilinpäätöksestä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
<i>Euroopan työturvallisuus- ja työterveysvirasto (Bilbao)</i>	
— Kertomus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysjärjestön (Bilbao) tilinpäätöksestä (varainhoitovuosi 1996)	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysjärjestön (Bilbao) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1997 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston (Bilbao) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston (Bilbao) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina
<i>Euroopan ympäristökeskus (Kööpenhamina)</i>	
— Kertomus Euroopan ympäristökeskuksen (Kööpenhamina) varainhoitovuoden 1996 tilinpäätöksestä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan ympäristökeskuksen (Kööpenhamina) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus Euroopan ympäristökeskuksen (Kööpenhamina) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan ympäristökeskuksen (Kööpenhamina) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan ympäristökeskuksen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan ympäristökeskuksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina
<i>Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (Lissabon)</i>	
— Kertomus Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (Lissabon) varainhoitovuoden 1996 tilinpäätöksestä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (Lissabon) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998

Nimi	Julkaistu
— Kertomus Euroopan huumaussaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (Lissabon) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan huumaussaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (Lissabon) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan huumaussaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan huumaussaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina

Euroopan lääkearviointivirasto (Lontoo)

— Kertomus Euroopan lääkearviointiviraston (Lontoo) varainhoitovuoden 1996 tilinpäätöksestä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan lääkearviointiviraston (Lontoo) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus Euroopan lääkearviointiviraston (Lontoo) tilinpäätöksestä ja varainhoidosta 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan lääkearviointiviraston (Lontoo) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan lääkearviointiviraston tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan lääkearviointiviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina

Euroopan unionin elinten käänöskeskus (Luxemburg)

— Kertomus Euroopan unionin elinten käänöskeskuksen (Luxemburg) varainhoitovuosien 1995 ja 1996 tilinpäätöksistä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan unionin elinten käänöskeskuksen (Luxemburg) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998
— Kertomus Euroopan unionin elinten käänöskeskuksen (Luxemburg) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan unionin elinten käänöskeskuksen (Luxemburg) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan unionin elinten käänöskeskuksen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan unionin elinten käänöskeskuksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina

Euroopan koulutussäätiö (Torino)

— Kertomus Euroopan koulutussäätiön (Torino) varainhoitovuoden 1996 tilinpäätöksestä	EYVL C 393, 29.12.1997
— Kertomus Euroopan koulutussäätiön (Torino) varainhoitovuoden 1997 tilinpäätöksestä	EYVL C 406, 28.12.1998

Nimi	Julkaistu
— Kertomus Euroopan koulutussäätiön (Torino) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1998 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan koulutussäätiön (Torino) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan koulutussäätiön tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan koulutussäätiön tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina

Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus (Wien)

— Kertomus Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen (Wien) tilinpäätöksestä ajalta 1. toukokuuta 1994—31. joulukuuta 1998	EYVL C 372, 22.12.1999
— Kertomus Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen (Wien) tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 1999 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 373, 27.12.2000
— Kertomus Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen tilinpäätöksestä 31. joulukuuta 2000 päättyneeltä varainhoitovuodelta	EYVL C 372, 28.12.2001
— Kertomus Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2001	Julkaistaan lähiaikoina

Euroopan jälleenrakennusvirasto (Thessaloniki)

— Kertomus Euroopan jälleenrakennusviraston kirjanpidosta ja Kosovolle tarkoitetun avun täytäntöönpanosta vuonna 2000	EYVL C 355, 13.12.2001

Lausunnot

— Lausunto nro 1/97 yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan menojen toteutumista koskevista edellytyksistä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 2/97 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (Euratom, EHTY, EY) komission valtuuttamien edustajien oikeuksien ja velvollisuuksien määrittämisestä asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 18 artiklan 2 ja 3 kohdan perusteella	EYVL C 175, 9.6.1997
— Lausunto nro 3/97 luonnoksesta varainhoitoasetukseksi, jota sovelletaan 4 päivänä marraskuuta 1995 allekirjoitetulla sopimuksella muutettuun neljänteen AKT—EY-yleissopimukseen perustuvaan kehitysrahoitusyhteistyöhön	EYVL C 223, 22.7.1997
— Lausunto nro 4/97 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (Euratom, EHTY, EY) Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen muuttamisesta (KOM(96) 351 lopullinen)	EYVL C 57, 23.2.1998
— Lausunto nro 5/97 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY, Euratom) Euroopan yhteisöjen omista varoista tehdyn neuvoston päätöksen 94/728/EY, Euratom, soveltamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 muuttamisesta	EYVL C 15, 19.1.1998
— Lausunto nro 6/97 ehdotuksesta yhteisön kasvilajikeviraston (Angers) varainhoitoa koskeviksi säännöksiksi	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 1/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY, Euratom) yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta	EYVL C 145, 9.5.1998

Nimi	Julkaistu
— Lausunto nro 2/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (Euratom, EHTY, EY), jolla muutetaan asetusta (Euratom, EHTY, EY) N:o 549/69 niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmien määrittämisestä, joihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklan, 13 artiklan toisen kohdan ja 14 artiklan määräyksiä	EYVL C 191, 18.6.1998
— Lausunto nro 3/98 luonnoksesta Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen varainhoitoasetukseksi	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 4/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 sekä yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavien muiden asetusten muuttamisesta palkkojen, eläkkeiden ja muiden taloudellisten oikeuksien määrittämiseksi euroina	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 5/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 muuttamisesta (asia: korjauskerroin)	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 6/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 muuttamisesta (asia: parlamentin jäsenten avustajat)	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 7/98 talous- ja sosiaalikomitean takaisinperintämenetelmien tehokkuudesta sekä talous- ja sosiaalikomitean käyttöönottamasta, matkakulujen hallinnointiin ja korvaamiseen tarkoitetusta uudesta järjestelmästä	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 8/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY) maatalouden euromääräisestä valuuttajärjestelmästä (viite 98/0214) ja ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY) siirtymätoimenpiteistä euron käyttöönottamiseksi yhteisessä maatalouspolitiikassa (viite 98/0215)	EYVL C 368, 27.11.1998
— Lausunto nro 9/98 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY, EHTY, Euratom) 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen muuttamisesta (komission ehdotus esitetty asiakirjassa KOM(1998) 206 lopullinen, 3.4.1998)	EYVL C 7, 11.1.1999
— Lausunto nro 10/98 tietyistä Agenda 2000:n yhteydessä annetuista asetusehdotuksista	EYVL C 401, 22.12.1998
— Lausunto nro 11/98 ehdotuksesta sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) talousarviokomitean 27 päivänä helmikuuta 1996 antaman asetuksen N:o CB-1- 95 (varainhoitoasetus) muuttamiseksi	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 1/99 ehdotuksesta Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (Lissabon) varainhoitoasetuksen muuttamiseksi	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 2/99 muutetusta ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY, Euratom) petostentorjuntaviraston toteuttamista tutkimuksista	EYVL C 154, 1.6.1999
— Lausunto nro 3/99 muutetusta ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY, EHTY, Euratom) 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen muuttamisesta (komission ehdotus esitetty asiakirjassa KOM(1998) 676 lopullinen, 20.11.1998)	EYVL C 154, 1.6.1999
— Lausunto nro 4/99 Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston (Bilbao) varainhoitoasetuksen muuttamista koskevasta ehdotuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä

Nimi	Julkaistu
— Lausunto nro 5/99 Euroopan parlamentin jäsenten vapaaehtoisesta lisäeläkejärjestelmästä ja -rahastosta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 6/99 Obnova-asetuksen muuttamisesta tehdystä ehdotuksesta Kosovon jälleenrakennusviraston perustamiseksi	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 7/99 Euroopan unionin elinten käännöskeskukseen (Luxemburg) varainhoitoasetuksen muuttamista koskevasta ehdotuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 8/99 Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevasta neuvoston päätösehdotuksesta (asiakirja KOM(1999) 333 lopullinen, 99/0139 (CNS))	EYVL C 310, 28.10.1999
— Lausunto nro 9/99 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (EY) talousarvion kurinalaisuudesta (asiakirja KOM(1999) 364 lopullinen, 99/0151 (CNS))	EYVL C 334, 23.11.1999
— Lausunto nro 1/2000 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen muuttamisesta erottamalla sisäisen tarkastuksen tehtävä ennakkovalvonnan tehtävästä	EYVL C 327, 17.11.2000
— Lausunto nro 2/2000 yhteisön kasvilajikeviraston (Angers) varainhoitosääntöjä koskevasta muutosehdotuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 1/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1258/1999 sekä useiden muiden yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevien asetusten muuttamisesta	EYVL C 55, 21.2.2001
— Lausunto nro 2/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta	EYVL C 162, 5.6.2001
— Lausunto nro 3/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen komission virkamiesten palvelussuhteen lopullista päättymistä koskevista erityistoimenpiteistä komission uudistamisen yhteydessä	EYVL C 162, 5.6.2001
— Lausunto nro 4/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmien määräämisestä, joihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklan, 13 artiklan toisen kohdan ja 14 artiklan määräyksiä, annetun asetuksen (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69 muuttamisesta (aihe: palvelussuhteen lopulliseen päättymiseen liittyvän korvauksen saajien verotus)	EYVL C 162, 5.6.2001
— Lausunto nro 5/2001 sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) varainhoitoasetuksen muuttamista koskevasta ehdotuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 6/2001 komission luonnoksesta asetukseksi tiettyjen 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen säännösten soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä joulukuuta 1993 annetun komission asetuksen N:o 3418/93 muuttamisesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 7/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 muuttamisesta: Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavat asetukset ja määräykset	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 8/2001 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi yhteisön ohjelmien hallinnointiin liittyvistä tietyistä tehtävistä huolehtivien toimeenpanovirastojen asemasta (asiakirja KOM(2000) 788 lopullinen, 2000/0337 (CNS))	EYVL C 345, 6.12.2001
— Lausunto nro 9/2001 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön taloudellisten etujen rikosoikeudellisesta suojaamisesta (viite: 2001/0115 (COD — KOM(2001) 272 lopullinen)	EYVL C 14, 17.1.2002
— Lausunto nro 1/2002 sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (Alicante) varainhoitoasetuksen muuttamista koskevasta ehdotuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 2/2002 muutetusta ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta	EYVL C 92, 17.4.2002

Nimi	Julkaistu
— Lausunto nro 3/2002 Eurojust-yksikön talousarvioon sovellettavaa varainhoitoasetusta koskevasta luonnoksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 4/2002 muutetusta ehdotuksesta neuvoston asetukseksi niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmien määräämisestä, joihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklan, 13 artiklan toisen kohdan ja 14 artiklan määräyksiä, annetun asetuksen (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69 muuttamisesta	EYVL C 225, 20.9.2002
— Lausunto nro 5/2002 muutetusta ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen komission virkamiesten palvelussuhteen lopullista päättymistä koskevista erityistoimenpiteistä komission uudistamisen yhteydessä	EYVL C 236, 1.10.2002
— Lausunto nro 6/2002 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön virkamiesten palvelussuhteen lopullista päättymistä koskevista erityistoimenpiteistä	EYVL C 236, 1.10.2002
— Lausunto nro 7/2002 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin virkamiesten ja puolueyhöimien väliaikaisten toimihenkilöiden palvelussuhteen lopullista päättymistä koskevista erityistoimenpiteistä	EYVL C 236, 1.10.2002
— Lausunto nro 8/2002 Euroopan jälleerakennusviraston talousarvioon sovellettavaa tarkistettua varainhoitosääntöä koskevasta ehdotuksesta	Ei julkaistu EYVL:ssä
— Lausunto nro 9/2002 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta	EYVL C 285, 21.11.2002
— Lausunto nro 10/2002 komission ehdotuksesta Euroopan yhteisön erillisvirastöjen perustamissäädösten muuttamiseksi uuden varainhoitoasetuksen hyväksymisen johdosta	EYVL C 285, 21.11.2002
— Lausunto nro 11/2002 ehdotuksesta komission asetukseksi neuvoston antaman (EY, EHTY, Euratom) Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 185 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta	Julkaistaan lähiaikoina